

Oikeudenkäyntikulut

Jos kansalainen aikoo viedä asian tuomioistuimen käsiteltäväksi tai haluaa panna tuomioistuimen päätöksen täytäntöön, hänen on saatava tietoa menettelykustannuksista asianomaisessa jäsenvaltiossa.

Siviili- ja kauppaoikeudellisten riita-asioiden kustannuksista määrätään kansallisessa lainsäädännössä, eikä kustannuksia ole yhtenäistetty EU-tasolla. Kustannukset siis vaihtelevat jäsenvaltioiden välillä.

Yksityiskohtaista tietoa oikeudenkäyntikuluista jäsenvaltioissa saat valitsemalla jonkin oikealla puolella olevista lipuista. Lippujen takaa löydät linkkejä myös Euroopan komission puolesta laadittuihin tapaustutkimuksiin.

[Oikeusapua](#) voit hakea, jos et kykene maksamaan oikeusjutun kustannuksia itse.

Lisätietoa saat ohessa olevasta tutkimuksesta (saatavana englanniksi ja ranskaksi), jossa tutkittiin siviilioikeudenkäyntien kustannusten muodostumista jäsenvaltioissa. Kustannusten muodostumista tutkittiin seuraavilla menetelmillä:

- määritettiin kunkin erillisen kustannuksen osuus siviilioikeudenkäyntien kokonaiskustannuksista
- verrattiin asianosaisille koituvia kustannuksia eri jäsenvaltioissa
- kiinnitettiin huomiota kustannusperusteiden ja summien vaihteluun
- kiinnitettiin huomiota siihen, että oikeudenkäyntikulujen avoimuus ja kustannusperusteiden ja summien vaihtelun rajallisuus saattaa tarkoittaa parempaa oikeussuojaa
- annettiin suosituksia EU-tason toimista, jotka parantavat oikeussuojaa lisäämällä siviilioikeudenkäyntikulujen avoimuutta esimerkiksi vähimmäisnormien avulla
- tunnistettiin merkityksellisiä yhteyksiä oikeudenkäyntikulujen ja kansalaisten oikeussuojan välillä
- tunnistettiin rajat ylittäviin riita-asioihin liittyviä erityiskysymyksiä.

Tutkimus on kuvaus Euroopan unionissa joulukuussa 2007 vallinneesta tilanteesta.

Asiakirjoja

[Tutkimus siviilioikeudenkäyntien kustannusten avoimuudesta EU:ssa](#) – englanninkielinen versio

[Tutkimus siviilioikeudenkäyntien kustannusten avoimuudesta EU:ssa](#) – ranskankielinen versio

Liite 1: Kyselytutkimuksen tulokset

[Kansallinen selvitys – Belgia](#)

[Kansallinen selvitys – Bulgaria](#)

[Kansallinen selvitys – Tšekki](#)

[Kansallinen selvitys – Tanska](#)

[Kansallinen selvitys – Saksa](#)

[Kansallinen selvitys – Viro](#)

[Kansallinen selvitys – Irlanti](#)

[Kansallinen selvitys – Kreikka](#)

[Kansallinen selvitys – Espanja](#)

[Kansallinen selvitys – Ranska](#)

[Kansallinen selvitys – Italia](#)

[Kansallinen selvitys – Kypros](#)

[Kansallinen selvitys – Latvia](#)

[Kansallinen selvitys – Liettua](#)

[Kansallinen selvitys – Luxemburg](#)

[Kansallinen selvitys – Unkari](#)

[Kansallinen selvitys – Malta](#)

[Kansallinen selvitys – Alankomaat](#)

[Kansallinen selvitys – Itävalta](#)

[Kansallinen selvitys – Puola](#)

[Kansallinen selvitys – Portugali](#)

[Kansallinen selvitys – Romania](#)

[Kansallinen selvitys – Slovenia](#)

[Kansallinen selvitys – Slovakia](#)

[Kansallinen selvitys – Suomi](#)

[Kansallinen selvitys – Ruotsi](#)

Tätä sivustoa ylläpitää Euroopan komissio. Sivuston tiedot eivät välttämättä edusta Euroopan komission virallista kantaa. Komissio ei ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. EU:n sivustoihin sovellettavat tekijänoikeussäännöt löytyvät oikeudellisesta huomautuksesta.

Päivitetty viimeksi: 16/02/2021

Oikeudenkäyntikulut - Belgia

Tämän sivun alkukielistä versiota [fr](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.
Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: [nl](#).

Tällä sivulla annetaan tietoja oikeudenkäyntikuluista Belgiassa. Oikeudenkäyntikuluja analysoidaan tarkemmin seuraavissa tapaustutkimuksissa:

[Perheoikeus – avioero](#)

[Perheoikeus – lasten huoltajuus](#)

[Perheoikeus – elatusturva](#)

[Kauppaoikeus – sopimus](#)

Oikeusalan ammattilaisten palkkioiden sääntely

Haastemiehet

Riita-asiat

Haastemiesten palkkioita siviili- ja kauppa-oikeudellisissa asioissa säännellään 30. marraskuuta 1976 annetulla kuninkaan asetuksella. Vuoden 2009 hinnat on julkaistu Moniteur Belgessä 31. joulukuuta 2008.

Asetusteksti ja hinnat löytyvät haastemiesyhdistyksen sivustolta ([la Chambre Nationale des Huissiers de Justice de Belgique](#), valitse ensin kohta "Tarifs et taux d'intérêt" ja sitten "Toutes affaires") tai oikeuslaitoksen sivustolla [Portail du Pouvoir Judiciaire de Belgique](#) (kohta "Législation").

Rikosasiat

Haastemiesten palkkioita rikosasioissa säännellään 28. joulukuuta 1950 annetulla kuninkaan asetuksella ja 22. tammikuuta 2009 annetulla ministeriön kiertokirjeellä. Vuoden 2009 hinnat on julkaistu Moniteur Belgessä 12. tammikuuta 2009.

Asetusteksti ja hinnat löytyvät haastemiesyhdistyksen sivustolta ([la Chambre Nationale des Huissiers de Justice de Belgique](#), valitse ensin kohta "Tarifs et taux d'intérêt" ja sitten "Affaires pénales") tai oikeuslaitoksen sivustolta [Portail du Pouvoir Judiciaire de Belgique](#) (kohta "Législation").

Asianajajat

Asianajajapalkkioita **ei säännellä**. Asianajaja voi määrätä palkkion vapaasti ja neuvotella siitä asiakkaan kanssa, mutta hänen on kuitenkin noudatettava kohtuutta. Asianajajayhteisö valvoo, ettei asianajaja ylitä kohtuuden rajoja.

Palkkio voi määräytyä usealla eri tavalla. Voidaan käyttää tuntiveloitusta, palvelukohtaista veloitusta, oikeusjutun rahamääräisen arvon mukaista veloitusta (prosenttiosuus riidanalaisesta summasta) jne. Belgian prosessilain (Code judiciaire) 446 b §:ssä kielletään palkkion määräytyminen yksinomaan kiistan lopputuloksen perusteella. Asianajajan on ilmoitettava asiakkaalle etukäteen palkkion laskutavasta. Asianajajapalkkioista ei Belgiassa peritä arvonlisäveroa.

Kiinteät oikeudenkäyntikulut

Kiinteät kulut riita-asioiden oikeudenkäynneissä

Yksityisen oikeussubjektin kiinteät kulut riita-asioiden oikeudenkäynneissä

Oikeusistuinten kulut ovat Belgiassa kiinteitä kuluja. **Kulut vaihtelevat** sen mukaan, missä **oikeusistuimessa** käsittely tapahtuu ja **mikä prosessin vaihe on kyseessä** (ensimmäinen oikeusaste vai muutoksenhaku).

Oikeudenkäyntimaksun nimitys on "**dépens**", ja sitä käsitellään prosessilain 1017 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä.

Oikeudenkäyntimaksuun sisältyvät kulut eritellään 1018 §:ssä:

- Sekalaiset kulut, kirjaamismaksu ja rekisteröintikulut. Kirjaamismaksuun kuuluvat asian kirjaaminen juttulistaan sekä asiakirjojen toimittaminen ja lähettäminen. Kulut on yksilöity rekisteröinti-, kiinnitys- ja kirjaamiskuluja koskevan lain 268 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä.
- Oikeudenkäyntiasiakirjoihin liittyvät kulut sekä palkat ja palkkiot.
- Maksu tuomion oikeaksi todistetusta jäljennöksestä.

- Todisteiden hankkimisesta aiheutuvat kulut, erityisesti todistajien ja asiantuntijoiden palkkiot. Todistajille maksettavien palkkioiden ja korvauksien määristä säädetään 27. heinäkuuta 1972 annetulla kuninkaan asetuksella.
- Tuomarien, kirjaajien ja asianosaisten matka- ja asumiskulut, jos matka on tuomarin määräämä, ja toimituskirjamaksut, jos asiakirjat on laadittu vain kyseistä oikeudenkäyntiä varten.
- Lain 1022 §:ssä tarkoitettu oikeudenkäyntikorvaus (indemnité de procédure).
- Lain 1734 §:n mukaisesti nimitetyille sovittelijalle maksettavat palkkiot ja kulut.

Lain 1019 §:ssä täsmennetään, että oikeudenk yntimaksuun sisältyviin **rekister intimaksuihin** kuuluvat

- kiinteä yleisveloitus
- kiinteät erityismaksut
- maksut oikeuden p tt ksist , jotka koskevat rahasummiin tai arvopapereihin liittyvä tuomiota, konkurssia tai velkojien etuoikeusj rjestyst .

Jos kantaja tai väliintulijana oikeudenkäyntiin osallistuva ei ole belgialainen ja vastaaja on belgialainen, vastaaja voi tietyissä tapauksissa pyyt , että kantaja tai väliintulija antaa **vakuuden** sen takaamiseksi, että oikeudenkäynnistä mahdollisesti aiheutuvat vahingonkorvaukset maksetaan. Näin ei voi prosessilain 851 §:n mukaan tehdä, jos on olemassa kansainvälinen sopimus, jonka nojalla vakuuden maksamisesta voidaan vapauttaa, eikä tietyissä erikoistapauksissa.

Huomioon on otettava myös mahdolliset haastemiesten, asianajajien (ks. edellä), kääntäjien ja tulkkien (ks. jäljempänä) palkkiot.

Riita-asioiden oikeudenkäynnin kiinteiden kulujen maksamisajankohta

Jotkin maksut on maksettava ennen asian vireillepanoa. Näihin kuuluu muun muassa **kirjaamismaksu**, joka perit n, kun asia kirjataan juttulistaan.

Oikeudenkäynnin aikana syntyvät kulut perit n yleensä oikeudenkäynnin aikana.

Joitakin kuluja varten on maksettava **ennakkomaksu**. Niinpä esimerkiksi asiantuntijoiden palkkiot maksetaan todisteiden hankkimista pyytäneen osapuolen tallettamalla etumaksulla. Samoin 953 §:ssä s adett n, että todistajan kuulemista pyytävän osapuolen on talletettava ennen kuulemista kirjaajalle etumaksu, joka vastaa todistajan palkkiota ja kulukorvausta (matkakulut jne.).

On mahdollista, että asianajaja maksaa oikeudenkäyntikulut ennakolta, jolloin ne sis llytet n hänen kulu- ja palkkioselvitykseens .

Kiinteät kulut rikosasioissa

Kaikkien oikeudenkäynnin osapuolten maksettaviksi tulevat kiinteät kulut

Rikosoikeudenk yntien kiinteist  kuluista s adett n 28. joulukuuta 1950 annetun kuninkaan asetuksen 91 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä.

Rikosoikeudenkäynnin kiinteiden kulujen maksamisajankohta

Rikosoikeudenk yntien kiinteist  kuluista s adett n 28. joulukuuta 1950 annetun kuninkaan asetuksen 91 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä.

Perustuslakiasiaa koskevan oikeudenkäynnin kustannukset

Yksityisen oikeussubjektin kiinteät kulut perustuslakiasiaa koskevassa oikeudenkäynnissä

Perustuslakiasiaa koskevasta oikeudenkäynnistä ei aiheudu osapuolille muita kuluja kuin kirjatun lähetyksen **postimaksut**.

Oikeudellisten edustajien (asianajajien) velvollisuus antaa ennakkotietoja

Asianosaisten oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyvät tiedot

Ammattieettiset säännöt velvoittavat asianajajan antamaan tietoja ja neuvoja asiakkaille. Asianajajan on näin ollen annettava asiakkaalle **tietoja hänen oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan**.

Asianajajan on muun muassa selitettävä asiakkaille, miten hänen **palkkionsa on laskettu**.

Oikeudenkäyntikuluja koskevat tietolähteet

Mistä saa tietoja oikeudenkäyntikuluista Belgiassa?

Asiasta on saatavissa tietoja [oikeusministeriön](#) sivustolta, [lainkäytön uudistamistoimikunnan](#) sivustolta (kohta "Info juridique") ja eri oikeusalan ammattien internetsivuilta.

Vastaavia tietoja saa myös lakiteksteistä tai kääntymällä kirjaamon tai asianajajan puoleen.

Millä kielillä tietoja oikeudenkäyntikuluista on saatavissa Belgiassa?

Tiedot ovat saatavissa hollanniksi ja ranskaksi.

Mistä löydän tietoa välimiesmenettelystä?

Tietoja sovittelusta on saatavissa [oikeusministeriön](#) sivustolta (kohta "Publications") ja [sovittelulautakunnan](#) sivustolta.

Mistä löydän lisätietoa kustannuksista?

Tietoa kustannuksista verkkosivuilla

Ks. edellä.

Mistä löydän tietoa menettelyjen keskimääräisestä kestosta?

Asianajaja voi antaa joitain tietoja oikeudenkäynnin arvioidusta kestoajasta. Kesto vaihtelee sen mukaan, mikä **menettely** halutaan panna vireille ja mikä **tuomioistu**in asian käsittelee.

Mistä löydän tietoa menettelyjen keskimääräisistä kokonaiskustannuksista?

Asianajaja voi antaa joitain tietoja oikeudenkäynnin arvioiduista kustannuksista. Kustannukset vaihtelevat **menettelyn** ja **tuomioistui**men mukaan.

Arvonlisävero (alv)

Mistä saa tietoja asiasta? Mitä arvonlisäprosenttia käytetään?

Ilmoitetut hinnat eivät sisällä arvonlisäveroa. Hintoihin lisätään 21 prosentin arvonlisävero.

Oikeusapu

Mitkä ovat oikeusavun saamisen tulorajat riita-asioissa?

Asiasta säädetään Belgian prosessilain 508 §:n 1 momentissa ja sitä seuraavissa pykälissä.

Ensivaiheen oikeusapu on maksutonta kaikille. Tällöin on kyse alustavien oikeudellisten neuvojen antamisesta. Niitä ovat

- käytännön ohjeet
- lainsäädäntöä koskevat tiedot
- alustava lausunto tai lähettäminen asiaan erikoistuneelle organisaatiolle.

Ensivaiheen neuvontaa antavat oikeusalan ammattilaiset, ja se on **täysin maksutonta** tuloista riippumatta.

Toisen vaiheen oikeusapu mahdollistaa maksuttoman tai osittain maksuttoman oikeusavun saamisen niille, joiden tulot eivät riitä asianajan palkkaamiseen. Asianajaja avustaa, neuvoo ja puolustaa asiakasta. Edellytykset kokonaan tai osittain maksuttoman toisen vaiheen oikeusavun ja oikeudenkäyntiavun saamiselle on määritely 18. joulukuuta 2003 annetussa kuninkaan asetuksessa.

Sosiaalisen aseman perusteella **kokonaan maksutonta oikeusapua voi saada**

- yksittäinen henkilö, jonka nettokuukausitulot ovat alle 944 euroa
- yksittäinen henkilö, jolla on huollettava ja jonka nettokuukausitulot ovat alle 1 213 euroa (+ 163,47 euroa huollettavaa kohden)
- henkilö, joka asuu yhdessä puolisonsa tai jonkun muun henkilön kanssa yhteistaloudessa, kun talouden nettokuukausitulot ovat alle 1 213 euroa (+ 163,47 euroa huollettavaa kohden)
- toimeentulotukea (revenu d'intégration sociale) tai sosiaaliavustusta nauttiva henkilö
- vanhuuseläkettä (GRAPA) nauttiva henkilö
- vammaisen toimeentulotukea nauttiva henkilö, jolle ei ole myönnetty sopeuttamisrahaa
- henkilö, jonka huollettavana on taattu perhe-etuuksia nauttiva lapsi

- vähävarainen vuokralainen, joka maksaa flaaminkielisellä alueella tai Brysselin pääkaupunkiseudulla vuokraa, jonka suuruus on puolet perusvuokrasta, tai joka maksaa Vallonian alueella vähimmäisvuokraa
- alaikäinen henkilö
- ulkomaalainen oleskelulupahakemuksen tekemistä varten tai kun kyseessä on hallinnollinen muutoksenhaku tai tuomioistuimessa nostettu kanne ulkomaalaisten maahantuloa, oleskelua, sijoittautumista tai maastapoistamista koskeviin lakeihin perustuvaa päätöstä vastaan
- turvapaikan, pakolaisaseman tai asuinseudultaan siirtymään joutuneen henkilön aseman hakija
- henkilö, joka on jo hakeutunut tai aikoo hakeutua velkajärjestelyyn.

Tulojen riittämättömyyttä koskevan oletuksen (oletamus voidaan kumota) perusteella voivat maksuttoman oikeusavun piiriin päästä seuraavat henkilöt:

- vangittu henkilö tai välitöntä oikeuteen saapumista koskevassa laissa tarkoitettu syytetty, jonka katsotaan olevan, jollei toisin näytetä, vailla riittäviä varoja
- mielisairas henkilö, joka on ollut mielisairaiden henkilösuojasta 26. kesäkuuta 1990 annetussa laissa säädetyn toimen kohteena ja jonka katsotaan olevan, jollei toisin näytetä, vailla riittäviä varoja
- välitöntä oikeuteen saapumista koskevassa laissa tarkoitettu vastaaja.

Osittain maksutonta apua voidaan antaa seuraaville henkilöille (tässä tapauksessa asianajaja voi pyytää kohtuullista korvausta palveluistaan):

- henkilö, jonka nettokuukausitulot ovat 944–1 213 euroa
- henkilö, jolla on huollettava ja jonka nettokuukausitulot ovat 1 213–1 480 euroa (+ 163,47 euroa huollettavaa kohden)
- henkilö, joka asuu yhdessä puolisonsa tai jonkun muun henkilön kanssa yhteistaloudessa, kun talouden nettokuukausitulot ovat 1 213–1 480 euroa (+ 163,47 euroa huollettavaa kohden).

Edellä mainittuihin summiin tehdään joka vuosi kuluttajahintaindeksin mukaiset muutokset.

Oikeudenkäyntiapu koskee oikeudenkäyntikuluja. Ellei asiakkaalla ole riittävästi varoja oikeudenkäyntikulujen maksamiseen, hän voi vedota joko itse tai asianajajan välityksellä oikeudenkäyntiaputoimistoon. Hänet voidaan maksukyvyttömyyden asteesta riippuen vapauttaa joko kokonaan tai osittain haastemiesmaksusta, asiantuntijakuluista jne. Tästä asiasta säädetään prosessilain 664 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä.

Mitkä ovat rikosoikeudenkäynnissä syytettynä tai toisaalta rikoksen uhrina olevan henkilön oikeusavun saamisen edellytykset?

Rikosoikeudenkäynnissä syytettynä tai toisaalta uhrina olevan henkilön edellytykset saada oikeusapua ovat samat kuin edellä on esitetty.

Onko olemassa menettelyä, joista ei aiheudu kuluja?

Kyllä, esimerkiksi menettely, jonka tarkoituksena on päästä velkojen kokonaisuusjärjestelyyn, tai menettely, jonka tarkoituksena on saada esiintyä asianosaisena oikeudenkäynnissä ilman kuluja.

Missä tapauksessa hävinnyt osapuoli joutuu maksamaan voittaneen osapuolen kulut?

Sivilli- ja kauppaoikeus

Lain 1017 §:n ja sitä seuraavien pykälien mukaisesti **hävinnyt osapuoli maksaa** oikeudenkäyntikulut eli haastemiehen ja asiantuntijoiden palkkiot, tuomioistuimen kulut jne..

Hävinneeltä osapuolelta veloitettaviin oikeudenkäyntikuluihin sisältyy voittaneen osapuolen asianajajan kuluista ja palkkioista maksettava kiinteämääräinen oikeudenkäyntikorvaus (**indemnité de procédure**). Maksu on kiinteä, ja se lasketaan taulukon mukaisesti sen perusteella, millaisista summista oikeudenkäynnissä on kyse. Summa ei välttämättä kata kaikkia palkkiokuluja. Tämän korvauksen määrästä säädetään 26. lokakuuta 2007 annetussa kuninkaan asetuksessa. Korvauksissa on ylä- ja alarajat, ja tuomarin tehtävänä on määritellä oikea korvaussumma niiden väliltä.

Oikeusistuin voi joissakin tapauksissa päättää, ettei hävinneen osapuolen tarvitse maksaa oikeudenkäyntikuluja, vaan että asia ratkaistaan toisin (kulut jaetaan tms.).

Rikosasiat

Kun syytetty ja yksityisoikeudellisesti vastuussa olevat asianosaiset on tuomittu, heidät veloitetaan yleensä maksamaan oikeudenkäyntikulut ja oikeudenkäyntikorvaus (indemnité de procédure, voitaneen osapuolen asianajajan kuluista ja palkkioista maksettava kiinteämääräinen hyvitys – ks. edellä oleva siviili- ja kauppaoikeutta koskeva kohta). Se sijaan jos syytettyjä ja yksityisoikeudellisesti vastuussa olevia asianosaisia ei tuomita ja asianomistaja häviää, viimeksi mainittu voidaan velvoittaa tai on velvoitettava maksamaan oikeudenkäyntikulut joko kokonaan tai osittain valtiolle ja syytetylle. Lisäksi hän joutuu maksamaan oikeudenkäyntikorvauksen (indemnité de procédure). Joissain tapauksissa valtio maksaa oikeudenkäyntikulut. Nämä säännöt löytyvät rikosprosessilaista (**Code d'instruction criminelle**).

Asiantuntijapalkkiot

Siviili- ja kauppaoikeus

Asiantuntijapalkkioita **ei säännellä laissa**. Asiantuntijat voivat määrätä palkkionsa haluamallaan tavalla. Tuomari tarkkailee palkkioita vain marginaalisesti (hän voi puuttua niihin, jos asianosaisten ja asiantuntijoiden kesken syntyy erimielisyyttä). Tästä asiasta on määräyksiä prosessilain 987 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä sekä 24. toukokuuta 1933 annetussa kuninkaan asetuksessa.

Sen sijaan 14. marraskuuta 2003 annetussa kuninkaan asetuksessa **säädetään** työtuomioistuinten nimeämille asiantuntijoille maksettavista palkkioista ja korvauksista, kun kyse on **lääketieteellisistä lausunnoista**, jotka koskevat

- vammaisille myönnettäviin avustuksiin liittyviä oikeusriitoja
- palkansaajien ja itsenäisten yrittäjien perhe-etuuksia
- työttömyysvakuutusta
- terveydenhoidon pakollisia vakuutuksia ja korvauksia.

Rikosasiat

Asiantuntijoiden palkkioita rikosasioissa **säädellään** 28. joulukuuta 1950 annetulla kuninkaan asetuksella ja 22. tammikuuta 2009 annetulla ministeriön kiertokirjeellä. Vuoden 2009 hinnat on julkaistu Moniteur Belgessä 12. tammikuuta 2009.

Asiasta voi hakea lisätietoa [lainkäytön uudistamistoimikunnan sivustolta](#), kohdat "info juridique" (oikeusinfo) – "professionnels" (ammattilaiset) – "tarifs" (maksut) – "frais de justice" (oikeudenkäyntikulut), tai [oikeuslaitoksen sivustolta](#), kohta "Législation" (lainsäädäntö).

Kääntäjien ja tulkkien palkkiot

Oikeudenkäynnin aikana voi tulla tilanne, jolloin on turvauduttava kääntäjään tai tulkkiin. Asiakirjat voivat olla eri kielellä kuin oikeudenkäynnissä käytettävä kieli, tai todistaja puhuu muuta kuin oikeudenkäynnin kieltä. Voi myös olla niin, että asianosainen puhuu jotain muuta kuin oikeudenkäynnin kieltä eikä ymmärrä oikeudenkäynnissä käytettävää kieltä, tai tuomari ei ymmärrä asianosaisen kieltä. Tätä asiaa koskevia sääntöjä on **15. kesäkuuta 1935 annetussa laissa, joka koskee oikeusistuimissa käytettäviä kieliä**.

Rikosasiat

Kääntäjien ja tulkkien palkkioita rikosasioissa **säädellään** 28. joulukuuta 1950 annetulla kuninkaan asetuksella ja 22. tammikuuta 2009 annetulla ministeriön kiertokirjeellä. Vuoden 2009 hinnasto on julkaistu Moniteur Belgessä 12. tammikuuta 2009.

Asiasta voi hakea lisätietoa lainkäytön uudistamistoimikunnan sivustolta [lainkäytön uudistamistoimikunnan sivustolta](#), kohdat "info juridique" (oikeusinfo) – "professionnels" (ammattilaiset) – "tarifs" (maksut) – "frais de justice" (oikeudenkäyntikulut) tai [oikeuslaitoksen sivustolta](#), kohta "Législation"(lainsäädäntö).

Linkkejä

[Service Public Fédéral Justice](#)

[Commission de Modernisation de l'Ordre Judiciaire](#) (lainkäytön uudistamistoimikunta)

Asiakirjoja

[Rapport de la Belgique sur l'Etude sur la transparence des coûts](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 20/09/2019

Tapausesimerkki 1 – perheoikeus – avioero - Belgia

Tässä perheoikeutta – avioeroa – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan avioeroa hakevalle osapuolelle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavanlaisissa tilanteissa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Pariskunta menee naimisiin. Myöhemmin he muuttavat erilleen ja sopivat eroavansa.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne: Saman jäsenvaltion (jäsenvaltio A) kansalaiset menevät keskenään naimisiin. Avioliitto solmitaan jäsenvaltiossa A. Häiden jälkeen pariskunta muuttaa asumaan ja työskentelemään toiseen jäsenvaltioon (jäsenvaltio B), josta tulee heidän asuinpaikkansa. Pian tämän jälkeen pariskunta muuttaa erilleen, vaimo palaa jäsenvaltioon A, ja mies jää jäsenvaltioon B. Puolisot sopivat eroavansa. Palattuaan jäsenvaltioon A vaimo hakee välittömästi avioeroa jäsenvaltion B tuomioistuimelta.

Tärkeä huomautus: Asianajajien kulukorvauksia ja palkkioita ei Belgiassa säännellä (kulukorvaukset ja palkkiot riippuvat oikeusjutun vaikeudesta ja merkittävydestä, asianajajan nimestä ja maineesta, asian kiireellisyydestä, lopputuloksesta jne.). Belgian asianajajia sitovat kuitenkin ammattieettiset säännöt, ja he joutuvat lain mukaan noudattamaan kohtuutta hintoja ja kuluja arvioidessaan (ks. edellä).

Hinta-arvio on pelkästään viitteellinen.

Kulut Belgiassa

Tuomioistuinmaksut, muutoksenhakukulut ja vaihtoehdoisen riitojenratkaisun (MARC) kulut

Tapaus- esimerkki	Tuomioistuin			Muutoksenhaku			Vaihtoehtoinen riitojenratkaisu (MARC)	
	Vireille- pano- vaiheen maksut	Toimitus- kirjamaksut	Muut maksut	Vireille-pano- vaiheen maksut	Toimitus-kirja- maksut	Muut mak- sut	Onko mahdolli- nen tässä tapauk- sessa?	Maksut
Tapaus A	82 euroa	7,57– 34,48 euroa sivu		186 euroa	7,57– 34,48 euroa sivu		ei	
Tapaus B	82 euroa	7,57– 34,48 euroa sivu		186 euroa	7,57– 34,48 euroa sivu		ei	

Lakimiehen, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

Tapaus- esimerkki	Lakimies		Haastemies		Asiantuntija		
	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Kulut keskimäärin	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Tuomiota edeltävät kulut	Tuomion jälkeiset kulut	Onko asiantuntijan kuuleminen pakollista?	Maksut
Tapaus A	ei	noin 2 500 euroa	ei	noin 250 euroa	noin 250 euroa	ei	
Tapaus B	ei	noin 3 500 euroa	ei	noin 350 euroa	noin 350 euroa	ei	

Todistajien korvauksiin, valaan ja muihin vakuuksiin liittyvät ja muut asianmukaiset kulut

Tapaus- esimerkki	Todistajille maksettavat korvaukset		Vala tai muu vakuus	Muut maksut		
	Maksetaanko todistajille korvauksia?	Maksu	Millaisissa tapauksissa näitä käytetään?	Maksu	Kuvaus	Maksu
Tapaus A	Kyllä	15,65–48,24 euroa	<p>Riita-asioiden oikeudenkäynnissä on yleensä mahdollista edellyttää vakuuden antamista oikeudenkäynnin alussa prosessilain (Code judiciaire – Gerechtelijk wetboek) 851 §:ssä tarkoitetussa tapauksessa. Kyseisen pykälän mukaan vakuutta voidaan poikkeuksellisesti vaatia silloin, kun kantaja on ulkomainen. Belgialainen vastaaja voi pyytää, että ulkomainen kantaja tai väliintulija antaa vakuuden. Prosessilain 852 §:ssä säädetään siitä, missä muodossa vakuus voidaan antaa (rahasumma, pantti jne.). Ks. kustannusten avoimuutta koskeva asiakirja.</p> <p>Riita-asioiden oikeudenkäynnissä on yleensä mahdollista edellyttää vakuuden antamista oikeudenkäynnin alussa prosessilain (Code judiciaire – Gerechtelijk wetboek) 851 §:ssä tarkoitetussa tapauksessa.</p>			

Tapaus B	Kyllä	15,65–48,24 euroa	Kyseisen pykälän mukaan vakuutta voidaan poikkeuksellisesti vaatia silloin, kun kantaja on ulkomainen. Belgialainen vastaaja voi pyytää, että ulkomainen kantaja tai väliintulija antaa vakuuden. Prosessilain 852 §:ssä säädetään siitä, missä muodossa vakuus voidaan antaa (rahasumma, pantti jne.). Ks. kustannusten avoimuutta koskeva asiakirja.
-----------------	-------	-------------------	--

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut

Katso oikeudenkäyntikuluja koskevalla sivulla oleva kohta "Oikeusapu".

Käännös- ja tulkkauskulut

Tapaus-esimerkki	Kääntäminen		Tulkkaus		Muut erityisesti rajat ylittäviin riitoihin liittyvät kulut	
	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Kuvaus	Arvio kuluista
Tapaus A	kun asiakirjoja tarvitaan oikeuden-käyntiä varten	7,57– 34,48 euroa sivu	kun vastaaja ei ymmärrä oikeudenkäynti-kieltä	31,61–54,62 euroa tunti		
Tapaus B	kun asiakirjoja tarvitaan oikeuden-käyntiä varten	7,57– 34,48 euroa sivu	kun vastaaja ei ymmärrä oikeudenkäynti-kieltä	31,61–54,62 euroa tunti	tuomion täytäntöön-panokulut	noin 100 euroa

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 20/09/2019

Tapausesimerkki 2 – perheoikeus – lasten huoltajuus - Belgia

Tässä perheoikeutta – lasten huoltoa – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan huoltajuuskanteen vireillepanneelle osapuolelle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavassa tilanteessa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Pariskunta on asunut yhdessä useita vuosia menemättä naimisiin. Erilleen muuttaessaan heillä on kolmivuotias lapsi. Tuomioistuimen päätöksellä äidille määrätään lapsen huoltajuus ja isälle myönnetään tapaamisoikeus. Äiti nostaa kanteen rajoittaakseen isän tapaamisoikeutta.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne, jossa olet jäsenvaltiossa A toimiva lakimies: Pariskunta on asunut yhdessä useita vuosia jäsenvaltiossa (jäsenvaltio B) menemättä naimisiin. Heillä on yhteinen lapsi, mutta he muuttavat erilleen heti lapsen syntymän

jälkeen. Jäsenvaltion B tuomioistuimen päätöksellä äidille määrätään lapsen huoltajuus ja isälle myönnetään tapaamisoikeus. Äiti muuttaa lapsen kanssa asumaan toiseen jäsenvaltioon (jäsenvaltio A) tuomioistuimen päätökseen sisältyvän luvan mukaisesti, ja isä jää jäsenvaltioon B. Muutaman vuoden kuluttua äiti nostaa kanteen jäsenvaltiossa A muuttaakseen isän tapaamisoikeuden ehtoja.

Tärkeä huomautus: Asianajajien kulukorvauksia ja palkkioita ei Belgiassa säännellä (kulukorvaukset ja palkkiot riippuvat oikeusjutun vaikeudesta ja merkittävydestä, asianajajan nimestä ja maineesta, asian kiireellisyydestä, oikeusjutun lopputuloksesta jne.). Belgian asianajajia sitovat kuitenkin ammattieettiset säännöt, ja he joutuvat lain mukaan noudattamaan kohtuutta hintoja ja kuluja arvioidessaan (ks. edellä).

Hinta-arvio on pelkästään viitteellinen.

Kulut Belgiassa

Kulut oikeudenkäynneistä, muutoksenhakumenettelyistä ja vaihtoehtoisista riidanratkaisumenettelyistä (MARC)

Tapaus- esimerkki	Tuomioistuin			Muutoksenhaku			Vaihtoehtoinen riitojenratkaisu (MARC)	
	Vireille- pano- vaiheen maksut	Toimitus- kirjamaksut	Muut maksut	Vireille-pano- vaiheen maksut	Toimitus-kirja- maksut	Muut maksut	Onko mahdol- linen tässä tapauk- sessa?	Maksut
Tapaus A	52 euroa	7,57– 34,48 euroa sivu		186 euroa	7,57– 34,48 euroa sivu		ei	
Tapaus B	52 euroa	7,57– 34,48 euroa sivu		186 euroa	7,57– 34,48 euroa sivu		ei	

Lakimiehen, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

Tapaus- esimerkki	Lakimies		Haastemies		Asiantuntija		
	Onko edusta- jan käyttä- minen pakol- lista?	Kulut keskimäärin	Onko edustajan käyttämi- nen pakollista?	Tuomiota edeltävät kulut	Tuomion jälkeiset kulut	Onko asiantuntijan kuuleminen pakollista?	Maksut
Tapaus A	ei	noin 1500 euroa	ei	52 euroa	noin 100 euroa	ei	
Tapaus B	ei	noin 1000 euroa	ei	52 euroa	noin 100 euroa	ei	

Todistajien korvauksiin, valaan ja muihin vakuuksiin liittyvät ja muut asianmukaiset kulut

Tapaus-esimerkki	Todistajille maksettavat korvaukset		Vala tai muu vakuus
	Maksetaanko todistajille korvauksia?	Maksu	Millaisissa tapauksissa näitä käytetään?
Tapaus A	kyllä	15,65–48,24 euroa	Riita-asioiden oikeudenkäynnissä on yleensä mahdollista edellyttää vakuuden antamista oikeudenkäynnin alussa prosessilain (Code judiciaire – Gerechtelijk wetboek) 851:ssä tarkoitetussa tapauksessa. Kyseisen pykälän mukaan vakuutta voidaan poikkeuksellisesti vaatia silloin, kun kantaja on ulkomainen. Belgialainen vastaaja voi pyytää, että ulkomainen kantaja tai väliintulija antaa vakuuden. Prosessilain 852 §:ssä säädetään siitä, missä muodossa vakuus voidaan antaa (rahasumma, pantti jne.). Ks. kustannusten avoimuutta koskeva asiakirja.
Tapaus B	kyllä	15,65–48,24 euroa	Riita-asioiden oikeudenkäynnissä on yleensä mahdollista edellyttää vakuuden antamista oikeudenkäynnin alussa prosessilain (Code judiciaire – Gerechtelijk wetboek) 851:ssä tarkoitetussa tapauksessa. Kyseisen pykälän mukaan vakuutta voidaan poikkeuksellisesti vaatia silloin, kun kantaja on ulkomainen. Belgialainen vastaaja voi pyytää, että ulkomainen kantaja tai väliintulija antaa vakuuden. Prosessilain 852 §:ssä säädetään siitä, missä muodossa vakuus voidaan antaa (rahasumma, pantti jne.). Ks. kustannusten avoimuutta koskeva asiakirja.

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut

Katso oikeudenkäyntikuluja koskevalla sivulla oleva kohta "Oikeusapu".

Käännös- ja tulkkauskulut

Tapaus-esimerkki	Kääntäminen		Tulkkaus		Muut erityisesti rajat ylittäviin riitoihin liittyvät kulut	
	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Kuvaus	Arvio kuluista
Tapaus A	kun asiakirjoja tarvitaan oikeuden-käyntiä varten	7,57– 34,48 euroa sivu	kun vastaaja ei ymmärrä oikeuden-käyntikieltä	31,61–54,62 euroa tunti		
Tapaus B	kun asiakirjoja tarvitaan oikeuden-käyntiä varten	7,57– 34,48 euroa sivu	kun vastaaja ei ymmärrä oikeuden-käyntikieltä	31,61–54,62 euroa tunti	tuomion täytäntöön-panokulut	noin 100 euroa

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tapausesimerkki 3 – perheoikeus – elatusapu - Belgia

Tässä perheoikeutta – elatusapua – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan kantajalle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavassa tilanteessa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Pariskunta on asunut yhdessä useita vuosia menemättä naimisiin. Erilleen muuttaessaan heillä on kolmivuotias lapsi. Lapsen huoltajuus määrätään tuomioistuimen päätöksellä lapsen äidille. Ainoa ratkaisematon erimielisyys koskee elatusavun määrää, joka isän on maksettava äidille lapsen huolto- ja koulutusta varten. Äiti vie asian oikeuteen.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne, jossa olet jäsenvaltiossa A toimiva lakimies: Pariskunta on asunut yhdessä jäsenvaltion (jäsenvaltio B) alueella menemättä naimisiin. Heillä on kolmivuotias lapsi. He muuttavat erilleen. Jäsenvaltion B tuomioistuimen päätöksellä lapsen huoltajuus määrätään äidille. Isän suostumuksella äiti ja lapsi muuttavat asumaan toiseen jäsenvaltioon (jäsenvaltio A), josta tulee heidän asuinpaikkansa.

Ratkaisematta on vielä yksi erimielisyys. Tämä koskee elatusavun määrää, joka isän olisi maksettava äidille lapsen huolto- ja koulutusta varten. Äiti vie asian oikeuteen jäsenvaltiossa A.

Tärkeä huomautus: Asianajajien kulukorvauksia ja palkkioita ei Belgiassa säännellä (kulukorvaukset ja palkkiot riippuvat oikeusjutun vaikeudesta ja merkittävydestä, asianajajan nimestä ja maineesta, asian kiireellisyydestä, oikeusjutun lopputuloksesta jne.). Belgian asianajajia sitovat kuitenkin ammattieettiset säännöt, ja he joutuvat lain mukaan noudattamaan kohtuutta hintoja ja kuluja arvioidessaan (ks. edellä).

Hinta-arvio on pelkästään viitteellinen.

Kulut Belgiassa

Kulut oikeudenkäynneistä, muutoksenhakumenettelyistä ja vaihtoehtoisista riidanratkaisumenettelyistä (MARC)

Tapaus- esimerkki	Tuomioistuin			Muutoksenhaku			Vaihtoehtoinen riitojenratkaisu (MARC)	
	Vireille- pano- vaiheen maksut	Toimitus-kirja- maksut	Muut maksut	Vireille-pano- vaiheen maksut	Toimitus-kirja- maksut	Muut maksut	Onko mahdolli- nen tässä tapaukses-sa?	Maksut
Tapaus A	27 euroa	7,57– 34,48 euroa sivu		82 euroa	7,57– 34,48 euroa sivu		ei	
Tapaus B	27 euroa	7,57– 34,48 euroa sivu		82 euroa	7,57– 34,48 euroa sivu		ei	

Lakimiehen, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

Tapaus- esimerkki	Lakimies	Haastemies	Asiantuntija	Maksut
----------------------	----------	------------	--------------	--------

	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Kulut keskimäärin	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Tuomiota edeltävät kulut	Tuomion jälkeiset kulut	Onko käyttäminen pakollista?
Tapaus A	ei	noin 1000 euroa	ei	noin 27 euroa	noin 60 euroa	ei
Tapaus B	ei	noin 1000 euroa	ei	noin 27 euroa	noin 60 euroa	ei

Todistajien korvauksiin, valaan ja muihin vakuuksiin liittyvät ja muut asianmukaiset kulut

Tapaus-esimerkki	Todistajille maksettavat korvaukset	Vala tai muu vakuus
	Maksetaanko todistajille korvauksia?	Millaisissa tapauksissa näitä käytetään?
Tapaus A	kyllä 15,65–48,24 euroa	Riita-asioiden oikeudenkäynnissä on yleensä mahdollista edellyttää vakuuden antamista oikeudenkäynnin alussa prosessilain (Code judiciaire – Gerechtelijk wetboek) 851 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa. Kyseisen pykälän mukaan vakuutta voidaan poikkeuksellisesti vaatia silloin, kun kantaja on ulkomainen. Belgialainen vastaaja voi pyytää, että ulkomainen kantaja tai väliintulija antaa vakuuden. Prosessilain 852 §:ssä säädetään siitä, missä muodossa vakuus voidaan antaa (rahasumma, pantti jne.). Ks. kustannusten avoimuutta koskeva asiakirja.
Tapaus B	kyllä 15,65–48,24 euroa	Riita-asioiden oikeudenkäynnissä on yleensä mahdollista edellyttää vakuuden antamista oikeudenkäynnin alussa prosessilain (Code judiciaire – Gerechtelijk wetboek) 851 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa. Kyseisen pykälän mukaan vakuutta voidaan poikkeuksellisesti vaatia silloin, kun kantaja on ulkomainen. Belgialainen vastaaja voi pyytää, että ulkomainen kantaja tai väliintulija antaa vakuuden. Prosessilain 852 §:ssä säädetään siitä, missä muodossa vakuus voidaan antaa (rahasumma, pantti jne.). Ks. kustannusten avoimuutta koskeva asiakirja.

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut

Katso oikeudenkäyntikuluja koskevalla sivulla oleva kohta "Oikeusapu".

Käännös- ja tulkkauskulut

Käytännön tapaus	Kääntäminen		Tulkkaus		Muut erityisesti rajat ylittäviin riitoihin liittyvät kulut	
	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Kuvaus	Arvio kuluista
Tapaus A	kun asiakirjoja tarvitaan oikeudenkäyntiä varteneuroa sivu	7,57–34,48	kun vastaaja ei ymmärrä oikeudenkäyntikieltä	31,61–54,62 euroa tunti		

Tapaus B	kun asiakirjoja	7,57–	kun vastaaja ei	31,61–54,62 euroa tunti	tuomion	noin 100
	tarvitaan	34,48	ymmärrä oikeuden-		täytäntöön-	euroa
	oikeudenkäyntiä varteneuroa sivu		käyntikieltä		panokulut	

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 20/09/2019

Tapausesimerkki 4 – kauppaoikeus – sopimus - Belgia

Tässä kauppaoikeutta – sopimusoikeutta – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan myyjälle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavassa tilanteessa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Yhtiö on toimittanut ostajalle tavaraa 20 000 euron arvosta. Myyjä ei ole saanut maksua, koska ostaja katsoo, ettei tavara ole sopimuksen mukaista.

Myyjä päättää nostaa kanteen saadakseen täyden kauppahinnan.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne: Yhtiö, jonka kotipaikka on jäsenvaltiossa B, toimittaa 20 000 euron arvosta tavaraa jäsenvaltiossa A olevalle ostajalle. Sopimukseen sovelletaan jäsenvaltion B lakia ja se on laadittu jäsenvaltion B kielellä. Myyjä ei ole saanut maksua, koska jäsenvaltiossa A oleva ostaja katsoo, ettei tavara ole sopimuksen mukaista. Myyjä päättää nostaa kanteen jäsenvaltiossa A saadakseen maksun täydestä, ostajan kanssa tehdyssä sopimuksessa määritetystä hinnasta.

Tärkeä huomautus: Asianajajien kulukorvauksia ja palkkioita ei Belgiassa säännellä (kulukorvaukset ja palkkiot riippuvat oikeusjutun vaikeudesta ja merkittävydestä, asianajajan nimestä ja maineesta, asian kiireellisyydestä, oikeusjutun lopputuloksesta jne.). Belgian asianajajia sitovat kuitenkin ammattieettiset säännöt, ja he joutuvat lain mukaan noudattamaan kohtuutta hintoja ja kuluja arvioidessaan (ks. edellä).

Hinta-arvio on pelkästään viitteellinen.

Kulut Belgiassa

Kulut oikeudenkäynneistä, muutoksenhakumenettelyistä ja vaihtoehtoisista riidanratkaisumenettelyistä (MARC)

Tapaus- esimerkki	Tuomioistuin		Muutoksenhaku		Vaihtoehtoinen riitojenratkaisu (MARC)	
	Vireillepano- vaiheen maksut	Toimitus-kirjamaksut	Vireillepano-vaiheen maksut	Toimituskirja-maksut	Onko mahdolli- nen tässä tapauk- sessassa?	Maksut
	82 euroa	7,57– 34,48 euroa sivu	186 euroa	7,57– 34,48 euroa sivu	Kyllä	Katso Belgian sovittelua koskevan

Tapaus A						sivun kohta "Sovittelun hinta"
	52 euroa	7,57– 34,48 euroa	186 euroa	7,57– 34,48 euroa	Kyllä	Katso Belgian sovittelua koskevan sivun kohta "Sovittelun hinta"
Tapaus B	maksusuoritusmääräys, European Payment Order)					

Lakimiehen, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

Tapaus-esimerkki	Lakimies	Haastemies		Asiantuntija		
	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Kulut keskimäärin	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Tuomiota edeltävät kulut	Tuomion jälkeiset kulut	Onko asiantuntijan kuuleminen pakollista?
Tapaus A	ei	noin 2000 euroa	ei	noin 250 euroa	noin 250 euroa	ei
Tapaus B	ei	noin 2000 euroa	ei	noin 52 euroa	noin 100 euroa	ei

Todistajien korvauksiin, valaan ja muihin vakuuksiin liittyvät ja muut asianmukaiset kulut

Tapaus-esimerkki	Todistajille maksettavat korvaukset		Vala tai muu vakuus
	Maksetaanko todistajille korvauksia?	Maksu	Millaisissa tapauksissa näitä käytetään?
Tapaus A	kyllä	15,65–48,24 euroa	Riita-asioiden oikeudenkäynnissä on yleensä mahdollista edellyttää vakuuden antamista oikeudenkäynnin alussa prosessilain (Code judiciaire – Gerechteleijk wetboek) 851 §:ssä tarkoitetussa tapauksessa. Kyseisen pykälän mukaan vakuutta voidaan poikkeuksellisesti vaatia silloin, kun kantaja on ulkomainen. Belgialainen vastaaja voi pyytää, että ulkomainen kantaja tai väliintulija antaa vakuuden. Prosessilain 852 §:ssä säädetään siitä, missä muodossa vakuus voidaan antaa (rahasumma, pantti jne.). Ks. kustannusten avoimuutta koskeva asiakirja.
Tapaus B	kyllä	15,65–48,24 euroa	Riita-asioiden oikeudenkäynnissä on yleensä mahdollista edellyttää vakuuden antamista oikeudenkäynnin alussa prosessilain (Code judiciaire – Gerechteleijk wetboek) 851 §:ssä tarkoitetussa tapauksessa. Kyseisen pykälän mukaan vakuutta voidaan poikkeuksellisesti vaatia silloin, kun kantaja on ulkomainen. Belgialainen vastaaja voi pyytää, että

ulkomainen kantaja tai väliintulija antaa vakuuden. Prosessilain 852 §:ssä säädetään siitä, missä muodossa vakuus voidaan antaa (rahasumma, pantti jne.). Ks. kustannusten avoimuutta koskeva asiakirja.

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut

Katso oikeudenkäyntikuluja koskevalla sivulla oleva kohta "Oikeusapu".

Käännös- ja tulkkauskulut

Tapaus- esimerkki	Kääntäminen		Tulkkaus		Muut erityisesti rajat ylittäviin riitoihin liittyvät kulut	
	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Kuvaus	Arvio kuluista
Tapaus A	kun asiakirjoja tarvitaan oikeudenkäyntiä varten	7,57– 34,48 euroa sivu	kun vastaaja ei ymmärrä oikeudenkäyntikieltä	31,61–54,62 euroa tunti		
Tapaus B	kun asiakirjoja tarvitaan oikeudenkäyntiä varten	7,57– 34,48 euroa sivu	kun vastaaja ei ymmärrä oikeudenkäyntikieltä	31,61–54,62 euroa tunti	tuomion täytäntöönpanokulut	noin 100 euroa

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 20/09/2019

Tapausesimerkki 5 – kauppaoikeus – vahingonvastuu - Belgia

Tässä kauppaoikeutta – vahingonvastuuta – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan asiakkaalle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavassa tilanteessa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Lämmityslaittevalmistaja toimittaa lämmityslaitteen asentajalle. Asentaja myy lämmityslaitteen asiakkaalleen tämän kotiin asennettavaksi (ja asentaa laitteen paikoilleen). Pian tämän jälkeen talossa syttyy tulipalo. Kaikilla osapuolilla (laittevalmistaja, asentaja ja asiakas) on vakuutus. Tulipalon alkuperä on kiistanalainen. Kukaan ei halua korvata asiakkaan kärsimää vahinkoa.

Asiakas päättää nostaa kanteen ja vaatia täyttä korvausta lämmityslaittevalmistajalta, lämmityslaitteen asentajalta ja vakuutusyhtiöiltä.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne: Jäsenvaltiossa B oleva lämmityslaittevalmistaja toimittaa lämmityslaitteen jäsenvaltiossa C olevalle asentajalle. Asentaja myy lämmityslaitteen asiakkaalleen asennettavaksi tämän kotiin jäsenvaltiossa A (ja asentaa laitteen paikoilleen). Pian tämän jälkeen talossa syttyy tulipalo. Kullakin osapuolella (laittevalmistaja, asentaja ja asiakas) on omassa jäsenvaltiossaan olevan vakuutusyhtiön vakuutus. Tulipalon alkuperä on kiistanalainen. Kukaan ei halua korvata asiakkaan vahinkoa.

Asiakas päättää nostaa kanteen jäsenvaltiossa A ja vaatia täyttä korvausta lämmityslaittevalmistajalta, lämmityslaitteen asentajalta ja jäsenvaltiossa A olevalta vakuutusyhtiöiltä.

Tärkeä huomautus: Asianajajien kulukorvauksia ja palkkioita ei Belgiassa säännellä (kulukorvaukset ja palkkiot riippuvat oikeusjutun vaikeudesta ja merkittävydestä, asianajajan nimestä ja maineesta, asian kiireellisyydestä, oikeusjutun lopputuloksesta jne.). Belgian asianajajia sitovat kuitenkin ammattieettiset säännöt, ja he joutuvat lain mukaan noudattamaan kohtuutta hintoja ja kuluja arvioidessaan (ks. edellä).

Hinta-arvio on pelkästään viitteellinen.

Kulut Belgiassa

Kulut oikeudenkäynneistä, muutoksenhakumenettelyistä ja vaihtoehtoisista riidanratkaisumenettelyistä (MARC)

Tapaus- esimerkki	Tuomioistuin		Muutoksenhaku		Vaihtoehtoinen riitojenratkaisu (MARC)	
	Vireillepano- vaiheen maksut	Toimitus- kirjamaksut	Vireillepano- vaiheen maksut	Toimitus- kirjamaksut	Onko mahdollinen tässä tapauksessa?	Maksut
Tapaus A	82 euroa	7,57– 34,48 euroa sivu	186 euroa	7,57– 34,48 euroa sivu	kyllä	Katso Belgian sovittelua koskevan sivun kohta "Sovittelun hinta"
Tapaus B	82 euroa	7,57– 34,48 euroa sivu	186 euroa	7,57– 34,48 euroa sivu	kyllä	Katso Belgian sovittelua koskevan sivun kohta "Sovittelun hinta"

Lakimiehen, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

Tapaus- esimerkki	Lakimies	Haastemies		Asiantuntija		
	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Kulut keskimäärin	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Tuomiota edeltävät kulut	Tuomion jälkeiset kulut	Onko asian- tuntijan kuuleminen pakollista?
Tapaus A	ei	noin 3000 euroa	ei	noin 500 euroa	noin 250 euroa	ei
Tapaus B	ei	noin 3000 euroa	ei	noin 500 euroa	noin 250 euroa	ei

Todistajien korvauksiin, valaan ja muihin vakuuksiin liittyvät ja muut asianmukaiset kulut

Tapaus- esimerkki	Todistajille maksettavat korvaukset		Vala tai muu vakuus
	Maksetaanko todistajille korvauksia?	Maksu	Millaisissa tapauksissa näitä käytetään?
Tapaus A	kyllä	15,65–48,24 euroa	Riita-asioiden oikeudenkäynnissä on yleensä mahdollista edellyttää vakuuden antamista oikeudenkäynnin alussa prosessilain (Code judiciaire – Gerechteleijk wetboek) 851 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa. Kyseisen pykälän mukaan vakuutta voidaan poikkeuksellisesti vaatia silloin, kun kantaja on ulkomainen. Belgialainen vastaaja voi pyytää, että ulkomainen kantaja tai väliintulija antaa vakuuden. Prosessilain 852 §:ssä säädetään siitä, missä muodossa vakuus voidaan antaa (rahasumma, pantti jne.). Ks. kustannusten avoimuutta koskeva asiakirja.
	kyllä	15,65–48,24 euroa	Riita-asioiden oikeudenkäynnissä on yleensä mahdollista edellyttää vakuuden antamista oikeudenkäynnin alussa prosessilain (Code judiciaire – Gerechteleijk wetboek) 851 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa. Kyseisen pykälän mukaan vakuutta voidaan poikkeuksellisesti vaatia silloin, kun kantaja on ulkomainen. Belgialainen vastaaja voi pyytää, että ulkomainen kantaja tai väliintulija antaa vakuuden. Prosessilain 852 §:ssä säädetään siitä, missä muodossa vakuus voidaan antaa (rahasumma, pantti jne.). Ks. kustannusten avoimuutta koskeva asiakirja.
Tapaus B			

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut

Katso oikeudenkäyntikuluja koskevalla sivulla oleva kohta "Oikeusapu".

Käännös- ja tulkkauskulut

Tapaus- esimerkki	Kääntäminen		Tulkkaus		Muut erityisesti rajat ylittäviin riitoihin liittyvät kulut	
	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Kuvaus	Arvio kuluista
Tapaus A	kun asiakirjoja tarvitaan oikeuden-käyntiä varten	7,57– 34,48 euroa sivu	kun vastaaja ei ymmärrä oikeuden-käyntikieltä	31,61–54,62 euroa tunti		
Tapaus B	kun asiakirjoja tarvitaan oikeuden-käyntiä varten	7,57– 34,48 euroa sivu	kun vastaaja ei ymmärrä oikeuden-käyntikieltä	31,61–54,62 euroa tunti	tuomion täytäntöön-panokulut	noin 100 euroa

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 20/09/2019

Oikeudenkäyntikulut - Bulgaria

Tämän sivun alkukielistä versiota [bg](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tällä sivulla on tietoja oikeudenkäyntikuluista Bulgariassa.

Oikeusalan ammattilaisten palkkioiden sääntely

Asianajajat

Bulgarian asianajajalain (viimeksi muutettu SG 69/5.8.2008)

36 §:n mukaan

1. asianajajilla on oikeus palkkioon työstään.
2. Palkkion määrästä on sovittava asianajajan ja hänen asiakkaansa välisellä sopimuksella. Sopimuksen mukaisen määrän on oltava oikeudenmukainen ja perusteltu, eikä se saa olla alempi kuin mitä mainitunlaisesta työstä määrätään (ylimmän asianajajaneuvoston säännöt).
3. Jos sopimusta ei ole, asianajajaneuvoston on määritettävä palkkion suuruus asianajajan tai asiakkaan pyynnöstä (ylimmän asianajajaneuvoston säännöt).
4. Palkkio voidaan vahvistaa tietynä määränä ja/tai prosenttiosuutena määrästä, jonka tuomioistuimien voi oikeudenkäynnin lopputuloksen perusteella määrätä. Palkkiot rikos- ja siviilioikeudellisissa asioissa, joihin liittyy muita kuin aineellisia etuja, eivät kuulu tämän säännön piiriin.

38 §:ssä säädetään seuraavaa:

1. Asianajajat voivat antaa oikeusapua seuraaville henkilöille ja tehdä yhteistyötä heidän kanssaan:
 - elatusapuun oikeutetut henkilöt
 - taloudellisissa vaikeuksissa olevat henkilöt
 - vanhemmat, ystävät tai muut asianajajat
1. Asianajajalla on näissä tapauksissa oikeus palkkioon, jos kyseisen oikeudenkäynnin vastapuoli tuomitaan maksamaan kulut. Tuomioistuimen on vahvistettava kyseiselle palkkiolle vähintään asianajajaneuvoston sääntöjen 36 §:n 3 momentissa tarkoitettu määrä ja tuomittava vastapuoli maksamaan se.

Palkkioita säännellään ylimmän asianajajaneuvoston vuoden 2004 sääntöjen N:o 1 mukaisesti. Vähimmäispalkkiot ovat seuraavat:

1. Palkkiot oikeudellisesta neuvonannosta, tiedoista sekä asiakirjojen ja sopimusten laadinnasta:
 1. Kiinteät maksut – noin 10 – 300 euroa

2. Kiinteä palkkio riippuen aineellisesta edusta asiassa (noin 75 – 350 euroa) ja lisäksi prosenttiosuus aineellisen edun määrästä (0,1 – 1 %)
 1. Maksut riita- ja hallinto-oikeudellisen asian oikeudenkäynnistä yhdessä oikeusasteessa:
3. Kiinteät maksut – (noin 50 – 250 euroa)
4. Kiinteä palkkio riippuen aineellisesta edusta asiassa (noin 50 – 325 euroa) ja lisäksi prosenttiosuus aineellisen edun määrästä (2 – 6 %)
 1. **Tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoa** koskevat menettelyt
5. puolet 2 kohdassa määritettyjen maksujen määrästä
 1. Rikos- ja hallinto-oikeudellisia seuraamuksia koskevasta oikeudenkäynnistä yhdessä oikeusasteessa suoritetaan ainoastaan kiinteät maksut:
6. oikeudenkäyntiä edeltävä vaihe: noin 150 euroa
7. oikeudenkäyntivaihe: noin 150 – 900 euroa riippuen väitetyn rikoksen vakavuudesta
8. hallinto-oikeudellisia seuraamuksia koskevat tapaukset: 75 euroa
 1. Maksut **erityislainsäädäntöä koskevista oikeudenkäynneistä** (lastensuojelu, perhelainsäädäntö, perheväkivalta, rikoksen johdosta tapahtuva luovuttaminen ja eurooppalainen pidätysmääräys jne.):
9. Ainoastaan kiinteät maksut: noin 75 – 125 euroa

Haastemiehet

Vuodesta 2006 lähtien haastemiehet ovat olleet Bulgariassa **yksityisiä täytäntöönpanoa suorittavia toimihenkilöitä** tai **valtion virkamiehiä**. Molempien osalta sovelletaan **lakisääteistä hinnastoa**.

1. **Valtion virkamiesten** palkkiot ovat säänneltyjä (tuomioistuinten vuoden 2008 **siviiliprosessilain** mukaisesti perimien maksujen osalta valtion maksuhinnaston II jaksossa).
2. **Yksityisten toimihenkilöiden** palkkiot ovat säänneltyjä (yksityisiä täytäntöönpanoa suorittavia toimihenkilöitä koskevan lain 78 §:ssä ja kyseisessä laissa olevassa täytäntöönpanomaksuja ja -kuluja koskevassa hinnastossa).

Molempien hinnastojen maksut ovat samat.

Yksityinen toimihenkilö veloittaa asiakirjojen tiedoksiannosta vapaa- tai juhlapäivinä, haasteiden lähettämisestä postitse sekä jäljennösten tekemisestä kanteesta, tiedoksiannosta tai asiakirjoista lisämaksuna 50 prosenttia normaalipalkkiosta.

Kiinteät kustannukset

Siviilioikeudellisten menettelyjen kiinteät kustannukset

Siviilioikeudellisten menettelyjen kiinteät kustannukset asianosaisille

Siviilioikeudellisten menettelyjen kustannuksista määrätään (tuomioistuinten vuoden 2008 **siviiliprosessilain** mukaisesti perimien maksujen osalta valtion maksuhinnaston I jaksossa) seuraavasti:

- kanne riita-asiassa: neljä prosenttia vaatimuksen määrästä, kuitenkin vähintään 25 euroa
- aineetonta vahinkoa koskeva vaatimus: vähintään 15 ja enintään 40 euroa
- avioeroasiat (mukaan lukien keskinäisellä sopimuksella sovitut asiat): kaksi prosenttia kummankin osapuolen osuudesta kolmelta vuodelta (aviovarallisuuden jakoa ja elatusapua koskevan sopimuksen mukaisesti)
- täytäntöönpanomääräys: kaksi prosenttia aineellisen edun määrästä, kuitenkin vähintään 12,5 euroa
- adoptioasiat: 12,5 euroa
- vaaditun omaisuuden turvaaminen: 20 euroa
- todisteiden turvaaminen: 10 euroa
- maksukyvyttömyysasiat: 25 euroa yksityisyritysjältä ja 125 euroa yhtiöltä

Missä riitaoikeudenkäynnin vaiheessa kiinteät kulut on maksettava?

Maksut maksetaan ennen oikeuskäsittelyn alkua tai vaadittujen toimien suorittamista (siviiliprosessilain 76 §).

Rikosoikeudellisten menettelyjen kiinteät kustannukset

Rikosoikeudellisten menettelyjen kiinteät kustannukset asianosaisille

Rikosoikeudenkäynnin kulujen ja palkkioiden kattamisesta säädetään **rikosprosessilaissa**:

187 §: Kustannusten kattaminen

1. Kunkin elimen on talousarviossaan esitettävä rikosoikeudenkäynnin kustannusten kattamiseksi tarvittava määrä, lukuun ottamatta laissa määriteltyjä tapauksia.
2. Jos on kyse rikoksen uhrin rikosasiassa nostamasta kanteesta, kantajan, joka on yksityishenkilö, on talletettava kustannusten määrä etukäteen. Jos määrää ei ole talletettu, kyseiselle kantajalle on annettava seitsemän päivän määräaika summan tallettamista varten.
3. Jos on kyse uhrin tuomioistuimessa nostamasta kanteesta, kustannukset vastaajan tuomioistuimessa esittämistä todistusvaatimuksista on katettava tuomioistuimen talousarviosta.

Kiinteistä kustannuksista rikosoikeudenkäynnissä säädetään (tuomioistuinten, syyttäviviranomaisten, tutkintaosastojen ja oikeusministeriön perimiä valtion maksuja koskevan lain maksuhinnastossa N:o 1, muutettu viimeksi vuonna 2005) seuraavasti:

- asianomistajarikokseen liittyvän rikosoikeudellisen menettelyn aloittamiseen johtavat kanteet: 6 euroa
- yksityishenkilön vaatimus asianomistajarikokseen liittyvässä rikosoikeudellisessa menettelyssä: 2,5 euroa
- palautuspyynnöt, kun asiaa ei ole vielä ratkaistu: 3 euroa

Missä rikosoikeudenkäynnin vaiheessa kiinteät kulut on maksettava?

Kantajan, joka on yksityishenkilö, on talletettava edellä mainittujen kulujen määrä etukäteen (rikosprosessilain mukaisesti). Jos määrää ei ole talletettu, kyseiselle kantajalle on annettava seitsemän päivän määräaika summan tallettamista varten.

Kiinteät kulut perustuslain edellyttämässä menettelyissä

Kiinteät kulut asianosaisille perustuslain edellyttämässä menettelyissä

Bulgarian oikeusjärjestelmässä ei ole perustuslain edellyttämiä menettelyjä.

Oikeudellisten edustajien velvollisuus antaa ennakkotietoja

Asianosaisten oikeudet ja velvollisuudet

Asianajajalain 40 §:n 3 momentin mukaan "asianajajilla on velvollisuus ilmoittaa asiakkailleen tarkasti näiden oikeuksista ja velvollisuuksista". Ei ole nimenomaista velvollisuutta antaa asiakkaille tietoa oikeudenkäynnin aikana mahdollisesti syntyvistä kuluista. Asianajajien eettiset säännöt kuitenkin edellyttävät tätä.

Kulujen määrittäminen

Mistä saa tietoja kulujen määrittämisestä Bulgariassa?

Luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön, joka haluaa nostaa kanteen tuomioistuimessa, on mahdotonta löytää julkista tietoa asiasta syntyvistä kustannuksista, sillä ei ole tällaista tietoa sisältävää virallista tai epävirallista verkkosivustoa. Sen vuoksi asiakkaat yleensä turvautuvat lakimiehiinsä saadakseen tietoja kuluista.

Palkkioita ja oikeudenkäyntikuluja koskeva lainsäädäntö on kuitenkin saatavissa seuraavilta julkisilta verkkosivustoilta, ja jokainen voi tehdä omat laskelmansa. Sivustot ovat seuraavat: [kansallinen lainsäädäntö](#), [ylin asianajajaneuvosto](#), [ylin tuomioistuinneuvosto](#) ja [kansallinen oikeusapuyksikkö](#). Kaikki nämä sivustot ovat toistaiseksi vain bulgariankielisiä.

Millä kielillä löytää tietoja kulujen määrittämisestä Bulgariassa?

Kaikki edellä luetellut internet-sivut ovat tällä hetkellä ainoastaan bulgariankielisiä.

Mistä löytää tietoja sovittelusta?

Tietoja on saatavilla Bulgarian [oikeusministeriön](#) verkkosivuilta.

Mistä löytää tietoja menettelyjen keskimääräisestä kestosta?

[Ylimmän tuomioistuinneuvoston](#) verkkosivuilla on vuosi- ja puolivuositaiskertomuksia tuomioistuinten toiminnasta kaikilla tasoilla. Sivulla on tietoja siitä, kuinka monen asian käsittely on saatu päätökseen viimeisten kolmen kuukauden, puolen vuoden, vuoden, kahden vuoden tai pitemmän ajanjakson kuluessa. Ylimmän tuomioistuinneuvoston tilastoyksikkö tekee analyysejä ja antaa tietoja tuomioistuin käsittelyjen keskimääräisestä kestosta riita-, rikos- ja hallinto-oikeudellisissa asioissa.

Mistä löytää tietoja menettelyn keskimääräisistä kokonaiskustannuksista?

Tällaista julkista virallista tietoa ei ole saatavilla.

Arvonlisävero

Mistä saa tietoja arvonlisäverosta? Mitä arvonlisäverokantoja sovelletaan?

ALV sisällytetään kuluihin (edellä mainitun hinnaston ja sääntöjen mukaisesti).

Oikeusapu

Riita-asioissa sovellettavat tulorajat

Oikeusavun saamisen edellytykset ovat oikeusapulain mukaan samat sekä siviilioikeudellisissa että rikosasioissa (ks. jäljempänä):

22 §:

- Oikeusapua (21 §:n 1 ja 2 momentin mukaan) annetaan henkilöille, jotka täyttävät kuukausittaisen sosiaaliavustuksen saamisen edellytykset (sosiaaliavustusta koskevan lain soveltamissäännöissä määrätyn menettelyn mukaisesti), ja henkilöille, jotka on sijoitettu sosiaalipalveluja tarjoaviin erityislaitoksiin.
- (21 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua) oikeusapua on annettava sijaisperheelle, perheelle, ystäville tai sukulaisille, joiden luokse on sijoitettu lapsi ([lastensuojelulaissa](#) määrättyjen menettelyjen mukaisesti).
- Lapsen sijoittamista koskevan päätöksen on oltava sosiaaliturvatoimiston johtajan vahvistama tai tapauksen mukaan tuomioistuimen päätöksellä vahvistettu. Henkilön, joka ei ole hakenut kuukausittaista sosiaalietuutta, johon hänellä on oikeus (sosiaaliavustusta koskevan lain soveltamissäännöissä määrätyn menettelyn mukaisesti), on toimitettava kansalliselle oikeusaputoimistolle sosiaaliturvatoimiston johtajan myöntämä todistus siitä, että hän täyttää kuukausittaisen sosiaaliavustuksen saamisen edellytykset.

Siviili- ja hallinto-oikeudellisiin asioihin liittyy muitakin edellytyksiä.

23 §:

1. Siviili- ja hallinto-oikeudellisissa asioissa oikeusapua myönnetään asiaankuuluvien toimivaltaisten viranomaisten antamien todistusten perusteella tapauksissa, joissa tuomioistuin katsoo, että osapuoli ei pysty maksamaan asianajajan palveluista. Tällöin tuomioistuin ottaa huomioon seuraavat seikat:
 - henkilön tai perheen tulot
 - varallisuusasema, joka on todistettava oikeaksi ilmoituksella
 - perhetilanne
 - terveydentila
 - työllisyystilanne
 - ikä
 - muut todetut olosuhteet.

Vastaja koskevat tulorajat rikosasioissa

Rikosasioita koskevien edellytysten lisäksi (oikeusapulain 22 §) sovelletaan seuraavia perusteita:

23 §:

1. Oikeusapujärjestelmä (21 §:n 3 momentti) kattaa tapaukset, joissa puolustus tai oikeudellisen neuvonantajan käyttäminen edustajana on pakollista.
2. Oikeusapujärjestelmän on lisäksi katettava tapaukset, joissa epäilty, syytetty, vastaaja tai rikos-, riita- taikka hallinto-oikeudellisen asian osapuoli, joka ei pysty maksamaan asianajajan palveluista, haluaa tällaiset palvelut ja oikeudenkäytön edut niitä edellyttävät.

3. Asiaankuuluvan viranomaisen on suoritettava rikosasioissa vastaava arviointi asianajajan palveluista maksamaan kykenemättömän henkilön/vastaajan varallisuusaseman perusteella.

Rikoksen uhreja koskevat tulorajat rikosasioissa

Sovellettavat tulorajat ovat samat kuin rikosoikeudenkäynnin muilla osapuolilla (ks. edellä).

Muut edellytykset oikeusavun myöntämiseksi uhreille

Rikoksen uhreihin sovellettavassa laissa ei ole erityisedellytyksiä. Oikeusapua rikosasioissa koskevia yleissääntöjä sovelletaan (oikeusapulain 22 ja 23 §).

Muut edellytykset oikeusavun myöntämiseksi vastaajille

Vastaaajiin sovellettavassa laissa ei ole erityisedellytyksiä. Oikeusapua rikosasioissa koskevia yleissääntöjä sovelletaan (oikeusapulain 22 ja 23 §).

Maksuttomat oikeudenkäynnit

83 §: Vapautus palkkioista ja kuluista:

1. Oikeusasioiden hoitamisesta aiheutuvien palkkioiden ja kulujen tallettamista ei edellytetä
 1. kantajilta, jos he ovat työntekijöitä, toimenhaltijoita tai ryhmäkanteen nostaneen ryhmän jäseniä ja kanne koskee työoikeudellisia suhteita
 2. kantajilta elatusapuvaateiden osalta
 3. syyttäväviranomaisen esittämien vaatimusten osalta
 4. kantajilta rikokseen perustuvien vahingonkorvausvaatimusten osalta, jos tuomio on annettu ja lainvoimainen
 5. erityisedustajalta, joka on nimetty edustamaan osapuolta, jonka osoite on tuntematon.
 1. Luonnollisten henkilöiden ei tarvitse tallettaa oikeudenkäyntipalkkioita ja -kuluja, jos tuomioistuin toteaa, ettei heillä ole **riittäviä varoja** niiden maksamiseksi. Vapautushakemuksen osalta tuomioistuin ottaa huomioon seuraavat seikat:
 6. henkilön ja hänen perheensä tulot
 7. varallisuusasema, joka on todistettu oikeaksi ilmoituksella
 8. perhetilanne
 9. terveystilanne
 10. työllisyystilanne
 11. ikä
 12. muut asiaankuuluvat olosuhteet.
 1. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa oikeudenkäyntikulut on maksettava tuomioistuimen talousarviossa varatusta määrästä.

84 §: Vapautus erityistapauksissa

Valtiolle suoritettavasta maksusta, tuomioistuimen kuluja lukuunottamatta, on vapautettu seuraavat:

1. Valtio ja valtion elimet, lukuun ottamatta tapauksia, joissa on kyse yksityisestä valtion omaisuudesta ja yksityisiä valtion saatavia ja oikeuksia koskevista vaatimuksista (muutettu, SG 50/08, voimassa 1.3.2008 alkaen; muutettu perustuslakituomioistuimen päätöksellä asiassa N:o 3 vuodelta 2008, SG 63/08)
2. Bulgarian Punainen Risti
3. Kunnat, lukuunottamatta kunnan yksityisiä saatavia ja omistusoikeuksia koskevia vaatimuksia eli kunnan yksityistä omistusoikeutta

Missä tapauksissa hävinnyt osapuoli joutuu maksamaan voittaneen osapuolen kulut?

Siviilioikeudelliset asiat

78 §: Kulujen tuomitseminen

1. Vastaajan on korvattava kantajan maksamat palkkiot (mukaan lukien oikeudenkäyntikulut ja yhden asianajajan palkkio (jos osapuolella oli asianajaja) vaatimuksen osalta tuomitun määrän mukaisessa suhteessa.
2. Jos vastaaja on osoittanut, ettei oikeudenkäynnille ole perusteita, kulut on **tuomittava kantajan maksettaviksi**.
3. **Vastaajalla** on myös oikeus vaatia maksettuja **kuluja korvatuiksi vaatimuksen osalta evätyin määrän mukaisessa suhteessa**.
4. **Vastaajalla** on myös oikeus saada **kulut korvatuiksi, jos asia raukeaa**.
5. Jos asianajajan palkkiota koskeva osapuolen vaatimus on **liian korkea** asian oikeudellinen ja tosiasiallinen vaikeus huomioon ottaen, tuomioistuin voi vastapuolen pyynnöstä tuomita korvattavaksi pienemmän määrän, joka ei kuitenkaan saa alittaa vähimmäismäärää (asianajolain 36 §:n mukaisesti).
6. Jos asia ratkaistaan valtiolle suoritettavista palkkioista tai oikeudenkäyntikuluista vapautetun henkilön eduksi, **oikeuteen haastetun henkilön** on maksettava kaikki erääntyneet palkkiot ja kulut. Kyseiset määrät on korvattava tuomioistuimelle.
7. Jos **oikeusapua käyttäneen henkilön** vaatimus todetaan oikeaksi, suoritettu asianajopalkkio korvataan kansalliselle oikeusaputoimistolle vaatimuksen osalta hyväksytyin määrän mukaisessa suhteessa. Tapauksissa, joissa nostetaan kanne päätöksistä, oikeusapua saanut henkilö on vastuussa kuluista vaatimuksen osalta evätyin määrän mukaisessa suhteessa.
8. **Asianajopalkkio** korvataan myös oikeushenkilöille ja yrittäjille, jos heitä on edustanut työntekijä oikeudellisena neuvonantajana.
9. Jos asiassa päästään sopimukseen, **puolet talletetusta valtiolle** suoritettavasta maksusta on korvattava kantajalle. Oikeudenkäyntikulut ja kulut sopimuksesta pysyvät ennallaan, ellei muuta sovita.
10. **Kolmannelle oikeudenkäyntiin osallistuvalla osapuolella*** ei korvata kuluja, vaan hänen on maksettava omat oikeudenkäyntikulunsa.
11. Jos **syöttäjä** osallistuu oikeudenkäyntiin, syntyneet **kulut** on korvattava valtiolle tai valtion on maksettava ne.

*Kolmas oikeudenkäyntiin osallistuva osapuoli on siviiliprosessissa erillinen osapuoli, jolla on erityiset siviiliprosessilaissa säännellyt oikeudet ja velvollisuudet.

Rikosasiat

Rikosprosessilaki – kulut ja palkkiot

187 §: Kustannusten kattaminen

1. **Asianomaisen elimen on otettava talousarvioonsa** rikosoikeudenkäynnin kustannusten kattamiseksi tarvittava määrä, lukuun ottamatta laissa määritettyjä tapauksia.
2. **Jos on kyse rikoksen uhrin rikosasiassa nostamasta kanteesta, kantajan, joka on yksityishenkilö, on talletettava** kustannusten määrä **etukäteen**. **Jos määrää ei ole talletettu**, kyseiselle kantajalle on annettava **seitsemän päivän määräaika** summan tallettamista varten.
3. **Jos on kyse uhrin tuomioistuimessa nostamasta kanteesta**, kustannukset vastaajan tuomioistuimessa esittämistä todistusvaatimuksista on katettava **tuomioistuimen talousarviosta**.

188 §: Kulujen määrittäminen

1. Tuomioistuin tai oikeudenkäyntiä edeltävän käsittelyn suorittava elin määrittelee kulujen määrän.
2. Tuomioistuin määrittelee todistajien – työntekijöiden tai toimihenkilöiden – palkkioiden määrän.

189 §: Päätös kuluista

1. Tuomioistuimen on päätettävä kuluista antaessaan ratkaisunsa.
2. Asianomainen elin vastaa **oikeudenkäyntiä edeltävässä menettelyssä kääntämisestä aiheutuneista kuluista** ja tuomioistuin oikeudenkäynnin aikana syntyneistä kuluista.
3. Jos **syötetty todetaan syylliseksi**, tuomioistuin tuomitsee hänet **maksamaan oikeudenkäyntikulut, mukaan lukien asianajopalkkiot ja viran puolesta määrätyn puolustusasianajajan muut kulut**. Niihin sisältyvät **muun kuin yleisen syyttäjän ja siviilikanteen nostajan kulut**, jos jälkimmäinen on niitä vaatinut. Jos tuomittuja on useita, tuomioistuin **määrittelee** kunkin maksuosuuden.

4. Jos **syytetty todetaan syyttömäksi** joidenkin syytteiden osalta, tuomioistuin tuomitsee hänet **maksamaan ainoastaan kulut, jotka liittyvät sellaiseen syytteeseen, jonka osalta hänet on todettu syylliseksi.**

190 §: Kulujen tuomitseminen

1. Jos syytetty **vapautetaan syytteistä** tai **rikosoikeudenkäynti raukeaa**, kaikki julkisen syytteen alaisen asian kulut jäävät **valtion vastattaviksi** ja rikoksen uhrin nostaman kanteen kuluista vastaa **yksityinen kantaja**.
2. Ensimmäisen asteen tuomioistuimen on annettava tuomittuja kuluja koskeva **täytäntöönpanomääräys**.

Asiantuntijapalkkiot

Siviiliprosessilaissa on yleissääntö asiantuntijapalkkioista siviiliprosessissa:

75 §: Kulujen määrittelyminen

"... tuomioistuin määrittelee asiantuntijapalkkioiden suuruuden ottaen huomioon työn ja kulujen määrän."

Ylin tuomioistuinneuvosto antoi vuonna 2008 asiantuntijoiden rekisteröintiä, pätevyyttä ja palkkioita koskevan määräyksen N:o 1, jota sovelletaan siviili-, rikos- ja hallinto-oikeudellisiin asioihin. Sen 29 §:n mukaan viranomaiset, joilla on tarvittava asiantuntemus, määräävät asiantuntijapalkkiot seuraavien edellytysten mukaisesti:

1. tehtävän vaativuus
2. asiantuntijan pätevyys ja ammattitaito
3. tehtävään käytetty aika
4. työn määrä
5. välttämättömät kulut, kuten käytetyt materiaalit, kulutushyödykkeet, välineet, laitteet jne.
6. muut työhön vaikuttaneet olosuhteet, esimerkiksi määrääjat, työskentely tavanomaisen työajan ulkopuolella ja kansallisina vapaapäivinä jne.

Kääntäjien ja tulkkien palkkiot

Siviilioikeudelliset asiat

Asiantuntijoihin sovellettavia sääntöjä sovelletaan myös kääntäjiin – ks. edellä.

Rikosasiat

Rikosprosessilaki: 189 §:n 2 momentti

Asianomainen elin vastaa kääntämisestä aiheutuvista kuluista oikeudenkäyntiä edeltävässä menettelyssä ja tuomioistuin oikeudenkäynnin aikana syntyneistä kuluista.

Asiakirjoja

[Bulgarian raportti kulujen avoimuutta koskevaan tutkimukseen](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 10/05/2021

Oikeudenkäyntikulut - Tšekki

Tämän sivun alkukielistä versiota [CS](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tässä osiossa on tietoa oikeudenkäyntikuluista Tšekissä.

[☞ Perheoikeus – avioero](#)

[☞ Perheoikeus – lapsen huolto ja elatusapu](#)

[☞ Kauppaoikeus – sopimukset](#)

[☞ Kauppaoikeus – vastuu](#)

Oikeusalan ammattilaisten palkkioiden sääntely

Lakimiehet

Tšekissä lakimiehiä ei erotella oikeudenkäynti- ja toimistoasianajajiin.

[☞ Oikeusministeriön asetus N:o 177/1996 Sb. \(4. kesäkuuta 1996\)](#) koskee lakimiehille maksettavia palkkioita ja korvauksia asianajopalvelujen tarjoamisesta (lakimiehen palkkio). Asetus on saatavissa englanniksi Tšekin asianajajaliiton verkkosivustolla.

Lakimiesten palkkioista voidaan sopia myös yksityisesti asianosaisten kesken.

Suurimmassa osassa riita-asioita (myös perhe- ja kauppaoikeudellisissa asioissa) oikeudellisen edustajan käyttäminen ei ole pakollista.

Kiinteät kulut

Kiinteät kulut riita-asioissa

Riita-asian asianosaisten kiinteät oikeudenkäyntikulut

Tuomioistuimumaksuista annetussa laissa N:o 549/1991 Sb. (englanninkielistä versiota ei saatavissa) säädetään riita-asian oikeudenkäynneissä maksettavista maksuista. Maksut vaihtelevat oikeudenkäynnin tyyppin mukaan. Joissakin tapauksissa maksut ovat vakiomääräisiä, joissakin maksut lasketaan prosenttiosuuden perusteella.

Maksut on kuitenkin maksettava aina Tšekin virallisella valuutalla (Tšekin korunalla), ja ne voidaan suorittaa pankkisiirtona valtion (tai tuomioistuimen) tilille. Enintään 5 000 korunan suuruiset maksut voidaan maksaa valtion veromerkillä (kolek), joita voi hankkia postitoimistoista ja muutamista muista paikoista.

Tuomioistuimen on ilmoitettava kanteen tekeväälle henkilölle tarkka summa, joka tämän on maksettava.

Missä vaiheessa riita-asian oikeudenkäyntiä kiinteät kulut on maksettava?

Kulut on maksettava kolmen päivän kuluessa ilmoittamispäivästä ennen ensimmäistä oikeuskäsittelyä.

Kiinteät oikeudenkäyntikulut rikosasioissa

Rikosasian asianosaisten kiinteät oikeudenkäyntikulut

Rikosoikeudenkäynnit pannaan vireille aina viran puolesta eli ex officio (vireillepanijana syyttäjänvirasto). Vastaaja maksaa vain oikeudellisen edustajan käyttämisestä aiheutuvat kulut.

Missä vaiheessa rikosoikeudenkäyntiä kiinteät kulut on maksettava?

Tuomioistuimumaksuja ei peritä rikosoikeudenkäynneissä.

Kiinteät oikeudenkäyntikulut perustuslakia koskevissa asioissa

Perustuslakiasian asianosaisten kiinteät oikeudenkäyntikulut

Tšekin **perustuslakituomioistuimessa** vireille pannuista asioista ei peritä **kiinteitä tuomioistuinmaksuja**, mutta lakimiehen käyttäminen edustajana on pakollista.

Missä vaiheessa perustuslakiasian oikeudenkäyntiä kiinteät kulut on maksettava?

Kiinteitä tuomioistuinmaksuja ei peritä.

Oikeudellisten edustajien velvollisuus antaa ennakkotietoja

Asianosaisten oikeudet ja velvollisuudet

Oikeudellisilla edustajilla ei ole velvollisuutta antaa ennakkotietoja.

Asianosaisten oikeuksista ja velvollisuuksista voidaan sopia lakimiehen ja hänen päämiehensä välillä.

Kulujen määräytymisperusteet

Mistä löydän tietoa kulujen määräytymisperusteista Tšekissä?

On suositeltavaa ottaa yhteyttä asianajajaan jokaisessa yksittäistapauksessa. Kun asia on pantu vireille, tuomioistuimella on velvollisuus ilmoittaa maksettavaksi tulevat tuomioistuinmaksut.

Millä kielillä voin saada tietoa kulujen määräytymisperusteista Tšekissä?

Koska Tšekin ainoa virallinen kieli on tšekki, lakimääräistä velvoitetta antaa tietoa muilla kielillä ei ole. Tiedon laatu riippuu näin ollen tietoa antavan henkilön halusta ja taidoista.

Mistä löydän tietoa välimiesmenettelystä tai sovittelusta?

Tietoa sovittelusta on saatavissa [Tšekin sovittelijayhdistyksen](#) (AMČR) verkkosivustolla.

Mistä löydän lisätietoa kustannuksista?

Tietoa kustannuksista verkkosivuilla

Virallista verkkosivustoa, jolla olisi tietoa kustannuksista, ei ole.

Mistä löydän tietoa menettelyjen keskimääräisestä kestosta?

Erilaisia tilastoja on saatavissa **oikeusministeriön** verkkosivustolla. Kesto riippuu kuitenkin suurelta osin käsiteltävänä olevasta tapauksesta. Oikeussäännöissä säädetään määräaikoja ainoastaan tietyille tuomioistuinten toimille (esimerkiksi ennakkoratkaisuille).

Mistä löydän tietoa menettelyn keskimääräisistä kokonaiskustannuksista?

Maksettavaksi tulevat kulut riippuvat kunkin tapauksen olosuhteista. Kuluja on siis mahdotonta tietää etukäteen.

Arvonlisävero

Miten nämä tiedot annetaan?

Tuomioistuinmaksuista ei peritä arvonlisäveroa, ja maksujen ilmoitettu määrä on lopullinen. Lakimiehen palkkio ei sisällä arvonlisäveroa. Jotkin asianajotoimistot, jotka ovat arvonlisäverovelvollisia, lisäävät kuitenkin palkkionsa arvonlisäveron (19 prosenttia).

Paljonko arvonlisäveroa peritään?

Ks. edellä oleva arvonlisäveroa koskeva kohta.

Oikeusapu

Ansiotuloraja siviilioikeuden alalla

Tiettyä ansiotulorajaa ei ole asetettu. Tuomarit voivat kuitenkin pyynnöstä tarkastella jokaista tilannetta erikseen.

Tuomioistuinmaksuista voidaan myöntää vapautus osittain tai kokonaan, ellei kantaja ole pannut vireille perusteetonta kannetta.

Tuomioistuin voi nimetä oikeudellisen avustajan kantajalle, jos oikeudellisen edustajan käyttö on pakollista.

Ilmaista oikeusapua antavat alaan erikoistuneet kansalaisjärjestöt (asian aiheisällön perusteella) tai Tšekin asianajajaliitto. Tietyissä tapauksissa **Tšekin asianajajaliitto** voi nimittää lakimiehen antamaan asianajopalveluja ilmaiseksi. Ilmaiseista oikeusavusta päätettäessä otetaan henkilön tulojen lisäksi huomioon henkilön kotitalouden varallisuustilanne.

Vastaaajaa koskeva ansiotuloraja rikosoikeuden alalla

Tiettyä ansiotulorajaa ei ole asetettu. Tuomioistuimet nimeävät vastaajalle lakimiehen aina, kun oikeudellisen edustajan käyttö on pakollista eikä vastaajalla ole omaa lakimiestä.

Rikoksen uhria koskeva ansiotuloraja rikosoikeuden alalla

Vain jotkin kansalaisjärjestöt antavat ilmaista oikeusapua uhreille. Uhrin ovat rikosoikeudenkäynnin asianosaisia vain muutamissa harvoissa tapauksissa, ja muulloin heidän on pantava asia vireille itse (asiassa sovelletaan edellä esitettyjä tietoja oikeusapuun sovellettavasta ansiotulorajasta siviilioikeuden alalla).

Muut edellytykset oikeusavun myöntämiseksi rikoksen uhrille

Uhrin voivat vaatia korvausta **oikeusministeriöltä** (lain N:o 209/1997 Sb. mukaisesti).

Muut edellytykset oikeusavun myöntämiseksi vastaajalle

Asiassa sovelletaan edellä esitettyjä tietoja oikeusapuun sovellettavasta vastaajaa koskevasta ansiotulorajasta rikosoikeuden alalla.

Maksuttomat oikeudenkäynnit

Perustuslakituomioistuimessa vireille pannut kanteet ovat maksuttomia. Tuomioistuinmaksuja ei peritä myöskään tietyn tyypisistä oikeudenkäynneistä (jotka on määritetty tuomioistuinmaksuja koskevan lain N:o 549/1991 Sb. 11 §:ssä) – esimerkiksi jos kantaja on alaikäinen ja muutamissa muissa tapauksissa (esimerkiksi kun valtio tai sen elimet ovat oikeudenkäynnin asianosaisia, kun ulkomaalainen hakee turvapaikkaa tai kun asiaan liittyy ”heikompia” asianosaisia).

Missä tapauksessa hävinnyt osapuoli joutuu maksamaan voittaneen osapuolen kulut?

Tuomari tekee asiasta päätöksen (loppuratkaisussaan) kussakin tapauksessa. Tuomari voi määrätä hävinneen osapuolen maksamaan kaikki kulut tai vain osan kuluista. Tämä ei kuitenkaan päde avioero-oikeudenkäynteihin. Maksettavaksi määrättäviin kuluihin voivat sisältyä myös lakimiehen käytöstä aiheutuvat kulut.

Asiantuntijapalkkiot

Tuomioistuin maksaa nimittämiensä asiantuntijoiden palkkiot. Asianosaiset maksavat asiantuntijapalkkiot vain silloin, kun ne pyytävät itse asiantuntijan palveluja. Tietyissä tapauksissa tuomioistuin voi määrätä hävinneen osapuolen maksamaan asiantuntijapalkkiot.

Kääntäjien ja tulkkien palkkiot

Tuomioistuin maksaa kääntäjien ja tulkkien palkkiot oikeudenkäynneissä. Kun asianosainen on ulkomaalainen eikä osaa tšekkiä, asianosaisella on oikeus esiintyä tuomioistuimessa omalla äidinkielellään.

Asiakirjoja

[Tšekin kertomus kustannusten avoimuutta koskevasta tutkimuksesta](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 02/11/2020

Tapausesimerkki 1 – perheoikeus – avioero - Tšekki

Tämän sivun alkukielistä versiota on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tässä perheoikeutta – avioeroa – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan avioeroa hakevalle osapuolelle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavanlaisissa tilanteissa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Pariskunta menee naimisiin. Myöhemmin he muuttavat erilleen ja sopivat eroavansa.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne: Saman jäsenvaltion (jäsenvaltio A) kansalaiset menevät keskenään naimisiin. Avioliitto solmitaan jäsenvaltiossa A. Häiden jälkeen pariskunta muuttaa asumaan ja työskentelemään toiseen jäsenvaltioon (jäsenvaltio B), josta tulee heidän asuinpaikkansa. Pian tämän jälkeen pariskunta muuttaa erilleen, vaimo palaa jäsenvaltioon A, ja mies jää jäsenvaltioon B. Puolisot sopivat eroavansa. Palattuaan jäsenvaltioon A vaimo hakee välittömästi avioeroa jäsenvaltion B tuomioistuimelta.

Kulut Tšekissä

Tuomioistuinmaksut, muutoksenhakukulut ja vaihtoehtoisen riitojenratkaisun kulut

Tapaus- esimerkki	Tuomioistuin			Muutoksenhaku			Vaihtoehtoinen riitojenra	
	Vireillepano- vaiheen maksut	Toimitus-kirja- maksut	Muut maksut	Vireillepano- vaiheen maksut	Toimitus- kirjamaksut	Muut maksut	Onko se käytettävissä tällaisissa tapauksissa?	Kul
Tapaus A	1 000 koru-naa	-	-	1 000 koru-naa	-	-	Kyllä (ei pakollista)	Soj mu (ta 1 0 naa 3 tu
Tapaus B	1 000 koru-naa	-	-	1 000 koru-naa	-	-	Kyllä (ei pakollista)	Soj mu

Lakimiehen, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

Tapaus- esimerkki	Lakimies		Haastemies tai ulosottomies			Asiantuntija	
	Onko edustajan käyttämi- nen pakollista?	Kulut keskimäärin	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Tuomiota edeltävät kulut	Tuomion jälkeiset kulut	Onko käyttäminen pakollista?	Kulut
Tapaus A	Ei	Sopimuksen mukaan. Lakimiehen lakimääräinen palkkio: 1 500 korunaa	Ei (postitse)	-	-	Ei	350 korunaa/tui

kustakin vaiheesta
(tavallisesti
5 vaihetta).

Tapaus B	Ei	Sopimuksen mukaan	Ei (riippuu toisesta asian- osaisesta maasta)	-	-	Ei	350 korunaa/tui
-----------------	----	----------------------	---	---	---	----	-----------------

Todistajien korvauksiin ja vakuuksiin liittyvät ja muut asianmukaiset kulut

Tapaus- esimerkki	Todistajille maksettavat korvaukset		Pantti, takaus tai muu vakuus		Muut maksut	
	Maksetaanko todistajille korvauksia?	Kulut	Millaisissa tapauksissa näitä käytetään?	Kulut	Kuvaus	Kulut
Tapaus A	Kyllä. Todistajille korvataan todelliset kulut.	Vaihtelee tapauskohtaisesti.	Ei käytetä.	-	-	-
Tapaus B	Kyllä. Todistajille korvataan todelliset kulut.	Vaihtelee tapauskohtaisesti.	Ei käytetä.	-	-	-

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut

Tapaus- esimerkki	Oikeusapu			Korvaus			
	Millaisissa tapauksissa sitä myönnetään?	Millaisissa tapauksissa kulut korvataan kokonaan?	Edellytyk-set	Voiko voittanut osapuoli saada riita-asian kulut korvatuiksi?	Jos korvaus ei kata koko summaa, minkä prosentuaalisen osuuden se kattaa?	Mitä kuluja ei korvata koskaan?	Onko tapauksissa oikeus korvaus oikeantavalle organisaatiol
Tapaus A	Vain kansalaisjärjestöt antavat oikeusapua.	-	-	Ei	-	Avioero-asiassa aiheutuneita kuluja	Ei
Tapaus B	Ks. direktiivi oikeusavus-tarajat ylittävissä riita-asioissa.	-	-	Ei	-	Avioero-asiassa aiheutuneita kuluja	Ei

Käännös- ja tulkkauskulut

Tapaus- esimerkki	Kääntäminen		Tulkkaus		Muut erityisesti rajat ylittäviin riitoihin liittyvät kulut	
	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Kuvaus	Arvio kuluista
Tapaus A	Oikeudenkäynnissä tarvittavat alkuperäiset asiakirjat ovat vieraskielisiä.	Vähintään 350 korunaa/sivu (riippuu kielestä)	-	-	-	-

Tapaus B	Oikeudenkäyn-nissä tarvittavat alkuperäiset asiakirjat ovat vieraskielisiä.	Vähintään 350 korunaa/sivu (riippuu kielestä)	Asianosainen tai todistaja on ulkomaalai-nen eikä osaa tšekkiä.	350 korunaa/tunti	-	-
-----------------	---	---	---	-------------------	---	---

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 02/11/2020

Tapausesimerkki 2 – perheoikeus – lasten huoltajuus - Tšekki

Tämän sivun alkukielistä versiota [cs](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tässä perheoikeutta – lasten huoltoa – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan huoltajuuskanteen vireillepanneelle osapuolelle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavassa tilanteessa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Pariskunta on asunut yhdessä useita vuosia menemättä naimisiin. Erilleen muuttaessaan heillä on kolmivuotias lapsi. Tuomioistuimen päätöksellä äidille määrätään lapsen huoltajuus ja isälle myönnetään tapaamisoikeus. Äiti nostaa kanteen rajoittaakseen isän tapaamisoikeutta.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne, jossa olet jäsenvaltiossa A toimiva lakimies: Pariskunta on asunut yhdessä useita vuosia jäsenvaltiossa (jäsenvaltio B) menemättä naimisiin. Heillä on yhteinen lapsi, mutta he muuttavat erilleen heti lapsen syntymän jälkeen. Jäsenvaltion B tuomioistuimen päätöksellä äidille määrätään lapsen huoltajuus ja isälle myönnetään tapaamisoikeus. Äiti muuttaa lapsen kanssa asumaan toiseen jäsenvaltioon (jäsenvaltio A) tuomioistuimen päätökseen sisältyvän luvan mukaisesti, ja isä jää jäsenvaltioon B. Muutaman vuoden kuluttua äiti nostaa kanteen jäsenvaltiossa A muuttaakseen isän tapaamisoikeuden ehtoja.

Kulut Tšekissä

Tuomioistuinmaksut, muutoksenhakukulut ja vaihtoehtoisen riitojenratkaisun kulut

Tapaus-esimerkki	Tuomioistuin			Muutoksenhaku			Vaihtoehtoinen riitojenr:	
	Vireillepano-vaiheen maksut	Toimitus-kirja-maksut	Muut maksut	Vireillepano-vaiheen maksut	Toimitus-kirja-maksut	Muut maksut	Onko se käytettävissä tällaisissa tapauksissa?	Kulut
Tapaus A	0 korunaa	-	-	0 korunaa	-	-	Kyllä	500 koru
Tapaus B	0 korunaa	-	-	0 korunaa	-	-	Kyllä	500 koru

Lakimiehen, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

Tapaus- esimerkki	Lakimies		Haastemies tai ulosottomies			Asiantuntija	
	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Kulut keskimäärin	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Tuomiota edeltävät kulut	Tuomion jälkeiset kulut	Onko käyttäminen pakollista?	Kulut
Tapaus A	Ei	Tavallisesti sopimuksen mukaan, riippuu istuntokertojen määrästä (vähintään 5 000 korunaa)	Ei	-	-	Ei	350 korunaa/tur
Tapaus B	Ei	Tavallisesti sopimuksen mukaan olosuhteiden perusteella	Ei (riippuu toisesta asiasta)	-	-	Ei	350 korunaa/tur

Todistajien korvauksiin ja vakuuksiin liittyvät ja muut asianmukaiset kulut

Tapaus- esimerkki	Todistajille maksettavat korvaukset		Pantti, takaus tai muu vakuus		Muut maksut	
	Maksetaanko todistajille korvauksia?	Kulut	Millaisissa tapauksissa näitä käytetään?	Kulut	Kuvaus	Kulut
Tapaus A	Kyllä. Todistajille korvataan todelliset kulut.	Vaihtelee tapauskohtaisesti	Ei käytetä tällaisissa oikeudenkäynneissä.	-	-	-
Tapaus B	Kyllä. Todistajille korvataan todelliset kulut.	Vaihtelee tapauskohtaisesti	Ei käytetä tällaisissa oikeudenkäynneissä.	-	-	-

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut

Tapaus- esimerkki	Oikeusapu		Korvaus			Onko t joissa oikeus makse korvau oikeus antava organi
	Millaisissa tapauksissa sitä myönnetään?	Millaisissa tapauksissa kulut korvataan kokonaan?	Edellytykset	Voiko voittanut osapuoli saada riittävästi asiankulut korvatuiksi?	Jos korvaus ei kata koko summaa, minkä prosentuaalisen osuuden se kattaa?	

Tapaus A	Vain kansalaisjärjestöt antavat oikeus-apua.	-	-	Ei yleensä (vain erityistapauksissa, kun voittaneen osapuolen tulot ovat hyvin pienet).	-	Tuomio-istuin- maksuja ei peritä, joten vain lakimiehen palkkiot voidaan korvata.	Ei
Tapaus B	Ks. direktiivi oikeus-avusta rajat ylittävissä riita-asioissa.	-	-	Ei	-		Ei

Käännös- ja tulkkaukset

Tapaus-esimerkki	Kääntäminen		Tulkkaus		Muut erityisesti rajat ylittäviin riitoihin liittyvät kulut	
	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Kuvaus	Arvio kuluista
Tapaus A	Oikeuden-käynnissä tarvittavat alkuperäiset /sivu asiakirjat ovat vieraskielisiä.	Vähintään 350 korunaa	-	-	-	-
Tapaus B	Oikeuden-käynnissä tarvittavat alkuperäiset /sivu asiakirjat ovat vieraskielisiä.	Vähintään 350 korunaa	Asian-osainen tai todistaja on ulkomaa-lainen eikä osaa tšekkiä.	350 korunaa/tunti	-	-

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 02/11/2020

Tapausesimerkki 4 – kauppaoikeus – sopimus - Tšekki

Tämän sivun alkukielistä versiota [CS](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tässä kauppaoikeutta – sopimusoikeutta – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan myyjälle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavassa tilanteessa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Yhtiö on toimittanut ostajalle tavaraa 20 000 euron arvosta. Myyjä ei ole saanut maksua, koska ostaja katsoo, ettei tavara ole sopimuksen mukaista.

Myyjä päättää nostaa kanteen saadakseen täyden kauppahinnan.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne: Yhtiö, jonka kotipaikka on jäsenvaltiossa B, toimittaa 20 000 euron arvosta tavaraa jäsenvaltiossa A olevalle ostajalle. Sopimukseen sovelletaan jäsenvaltion B lakia ja se on laadittu jäsenvaltion B kielellä. Myyjä ei ole saanut maksua, koska jäsenvaltiossa A oleva ostaja katsoo, ettei tavara ole sopimuksen mukaista. Myyjä päättää nostaa kanteen jäsenvaltiossa A saadakseen maksun täydestä, ostajan kanssa tehdyssä sopimuksessa määritetystä hinnasta.

Kulut Tšekissä

Tuomioistuinmaksut, muutoksenhakukulut ja vaihtoehtoisen riitojenratkaisun kulut

Tapaus-esimerkki	Tuomioistuin			Muutoksenhaku			Vaihtoehtoinen riitojenratkaisu	
	Vireille-pano-vaiheen maksut	Toimitus-kirja-maksut	Muut maksut	Vireille-pano-vaiheen maksut	Toimitus-kirja-maksut	Muut maksut	Onko se käytettävissä tällaisissa tapauksissa?	Kulut
Tapaus A	4 prosent-tia määrästä (800 euroa Tšekin korunoina)	-	Ei	4 prosent-tia määrästä (800 euroa Tšekin korunoina)	-	Ei	Kyllä (ei pakollista)	Sopimuksen mukaan (tavallisesti 1 000 /tunti, 3 tuntia)
Tapaus B	4 prosent-tia määrästä (800 euroa Tšekin korunoina)	-	Ei	4 prosent-tia määrästä (800 euroa Tšekin korunoina)	-	Ei	Kyllä (ei pakollista)	Sopimuksen mukaan

Lakimiehen, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

Tapaus-esimerkki	Lakimies		Haastemies tai ulosottomies			Asiantuntija	
	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Kulut keskimäärin	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Tuomiota edeltävät kulut	Tuomion jälkeiset kulut	Onko käyttäminen pakollista?	Kulut
Tapaus A	Ei	Sopimuksen mukaan	Ei	-	-	Ei	Sopimuksen mukaan (vähintään 350 kor /tunti)
Tapaus B	Ei	Sopimuksen mukaan	Ei	-	-	Ei	Sopimuksen mukaan (vähintään 350 kor /tunti)

Todistajien korvauksiin ja vakuuksiin liittyvät ja muut asianmukaiset kulut

Tapaus- esimerkki	Todistajille maksettavat korvaukset		Pantti, takaus tai muu vakuus		Muut maksut	
	Maksetaanko todistajille korvauksia?	Kulut	Millaisissa tapauksissa näitä käytetään?	Kulut	Kuvaus	Kulut
Tapaus A	Kyllä. Todistajille korvataan todelliset kulut.	Vaihtelee tapauskohtaisesti.	Kauppaoikeudellisissa asioissa välitoimea pyydettyäessä	100 000 korunaa	-	-
Tapaus B	Kyllä. Todistajille korvataan todelliset kulut.	Vaihtelee tapauskohtaisesti.	Kauppaoikeudellisissa asioissa välitoimea pyydettyäessä	100 000 korunaa	-	-

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut

Tapaus- esimerkki	Oikeusapu			Korvaus			Onko tapauksissa oikeusapua maksettava korvaus oikeusapua antavalle organisaatiolle?
	Millaisissa tapauksissa sitä myönnetään?	Millaisissa tapauksissa kulut korvataan kokonaan?	Edellytykset	Voiko voittanut osapuoli saada riita-asian kulut korvatuiksi?	Jos korvaus ei kata koko summaa, minkä prosentuaalisen osuuden se kattaa?	Mitä kuluja ei korvata koskaan?	
Tapaus A	Vain kansalaisjärjestöt antavat oikeusapua.	-	-	Kyllä	Riippuu asian olosuhteista.	Kaikki kulut voidaan korvata.	Ei
Tapaus B	Ks. direktiivi oikeusavusta rajat ylittävissä riita-asioissa.	-	-	Kyllä	Riippuu asian olosuhteista.	Kaikki kulut voidaan korvata.	Ei

Käännös- ja tulkkauskulut

Tapaus- esimerkki	Kääntäminen		Tulkkaus	
	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista
Tapaus A	Oikeudenkäynnissä tarvittavat alkuperäiset asiakirjat ovat vieraskielisiä.	Vähintään 350 korunaa/sivu -	-	-
Tapaus B	Oikeudenkäynnissä tarvittavat alkuperäiset asiakirjat ovat vieraskielisiä.	Vähintään 350 korunaa/sivu	Asianosainen tai todistaja on ulkomaalainen eikä osaa tšekkiä.	350 korunaa/tunti

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 02/11/2020

Tapausesimerkki 5 – kauppaoikeus – vahingonvastuu - Tšekki

Tämän sivun alkukielistä versiota [CS](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tässä kauppaoikeutta – vahingonvastuuta – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan asiakkaalle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavassa tilanteessa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Lämmityslaittevalmistaja toimittaa lämmityslaitteen asentajalle. Asentaja myy lämmityslaitteen asiakkaalleen tämän kotiin asennettavaksi (ja asentaa laitteen paikoilleen). Pian tämän jälkeen talossa syttyy tulipalo. Kaikilla osapuolilla (laittevalmistaja, asentaja ja asiakas) on vakuutus. Tulipalon alkuperä on kiistanalainen. Kukaan ei halua korvata asiakkaan kärsimää vahinkoa.

Asiakas päättää nostaa kanteen ja vaatia täyttä korvausta lämmityslaittevalmistajalta, lämmityslaitteen asentajalta ja vakuutusyhtiöiltä.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne: Jäsenvaltiossa B oleva lämmityslaittevalmistaja toimittaa lämmityslaitteen jäsenvaltiossa C olevalle asentajalle. Asentaja myy lämmityslaitteen asiakkaalleen asennettavaksi tämän kotiin jäsenvaltiossa A (ja asentaa laitteen paikoilleen). Pian tämän jälkeen talossa syttyy tulipalo. Kullakin osapuolella (laittevalmistaja, asentaja ja asiakas) on omassa jäsenvaltiossaan olevan vakuutusyhtiön vakuutus. Tulipalon alkuperä on kiistanalainen. Kukaan ei halua korvata asiakkaan vahinkoa.

Asiakas päättää nostaa kanteen jäsenvaltiossa A ja vaatia täyttä korvausta lämmityslaittevalmistajalta, lämmityslaitteen asentajalta ja jäsenvaltiossa A olevalta vakuutusyhtiöiltä.

Kulut Tšekissä

Tuomioistuinmaksut, muutoksenhakukulut ja vaihtoehdoisen riitojenratkaisun kulut

Tapaus- esimerkki	Tuomioistuin			Muutoksenhaku			Vaihtoehtoinen riitojenratkais	
	Vireille-pano- vaiheen maksut	Toimitus-kirja- maksut	Muut maksut	Vireille-pano- vaiheen maksut	Toimitus-kirja- maksut	Muut maksut	Onko se käytettävissä tällaisissa tapauksissa?	Kulut
Tapaus A	4 prosenttia määrästä (vaaditusta korvauksesta)	-	Ei	4 prosenttia määrästä	-	Ei	Kyllä (ei pakollista)	Sopimuks mukaan (tavallises 1 000 kori /tunti, 3 tu

Tapaus B	4 prosenttia määrästä (vaaditusta korvauksesta)	-	Ei	4 prosenttia määrästä	-	Ei	Kyllä (ei pakollista) Sopimuks mukaan
-----------------	---	---	----	-----------------------	---	----	---------------------------------------

Lakimiehen, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

Tapaus-esimerkki	Lakimies		Haastemies tai ulosottomies			Asiantuntija	
	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Kulut keskimäärin	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Tuomiota edeltävät kulut	Tuomion jälkeiset kulut	Onko käyttäminen pakollista?	Kulut
Tapaus A	Ei	Sopimuksen mukaan	Ei	-	-	Ei	Sopimuksen mukaan (vähintään 350 kor /tunti)
Tapaus B	Ei	Sopimuksen mukaan	Ei	-	-	Ei	Sopimuksen mukaan (vähintään 350 kor /tunti)

Todistajien korvauksiin ja vakuuksiin liittyvät ja muut asianmukaiset kulut

Tapaus-esimerkki	Todistajille maksettavat korvaukset		Pantti, takaus tai muu vakuus		Muut maksut	
	Maksetaanko todistajille korvauksia?	Kulut	Millaisissa tapauksissa näitä käytetään?	Kulut	Kuvaus	Kulut
Tapaus A	Kyllä. Todistajille korvataan todelliset kulut.	Vaihtelee tapauskohtaisesti.	Pyydettyessä väli-toimea.	50 000 korunaa	-	-
Tapaus B	Kyllä. Todistajille korvataan todelliset kulut.	Vaihtelee tapauskohtaisesti.	Pyydettyessä väli-toimea.	50 000 korunaa	-	-

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut

Tapaus-esimerkki	Oikeusapu		Korvaus			Onko ta joissa o olisi ma korvaus oikeusa antavall organis
	Millaisissa tapauksissa sitä myönnetään?	Millaisissa tapauksissa kulut korvataan kokonaan?	Edellytykset	Voiko voittanut osapuoli saada riita-asian kulut korvatuiksi?	Jos korvaus ei kata koko summaa, minkä prosentuaalisen osuuden se kattaa?	

Tapaus A	Kuluttajasuoja-keskukset ja muut kansalais-järjestöt antavat oikeusapua.	-		Kyllä	Riippuu asian olosuhteista.	Kaikki kulut voidaan korvata.	Ei
Tapaus B	Ks. direktiivi oikeusavusta rajat ylittävissä riita-asioissa. Ks. myös Euroopan kuluttaja-keskus.	-	-	Kyllä	Riippuu asian olosuhteista.	Kaikki kulut voidaan korvata.	Ei

Käännös- ja tulkkaukset

Tapaus-esimerkki	Kääntäminen		Tulkkaukset	
	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista
Tapaus A	Oikeudenkäynnissä tarvittavat alkuperäiset asiakirjat ovat vieraskielisiä.	Vähintään 350 korunaa/sivu -		-
Tapaus B	Oikeudenkäynnissä tarvittavat alkuperäiset asiakirjat ovat vieraskielisiä.	Vähintään 350 korunaa/sivu	Asianosainen tai todistaja on ulkomaalainen eikä osaa tšekkiä.	350 korunaa/tunti

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 02/11/2020

Oikeudenkäyntikulut - Tanska

Tällä sivulla on tietoja oikeudenkäyntikuluista Tanskassa.

Oikeusalan ammattilaisten palkkioiden sääntely

Oikeusalan ammattilaisten palkkioita ei periaatteessa säännellä. Hovioikeus on kuitenkin julkistanut joitakin palveluita koskevat ohjeelliset maksut. Kuka tahansa voi valittaa lakimiehen palkkiosta. Valitus on tehtävä lakimiesten kurinpitolautakunnalle ([Advok atnævnet](#)).

Kiinteät kulut

Kiinteät kulut riita-asioissa

Osapuolten kiinteät kulut riita-asioissa

Oikeudenkäyntimaksujen osalta kantajan on Tanskan lain mukaan suoritettava maksu jättäessään syytehakemuksen. Kiinteä perusmaksu on 500 Tanskan kruunua. Jos asian arvo on yli 50 000 Tanskan kruunua, maksu on 750 Tanskan kruunua, johon lisätään 1,2 prosentin suuruinen osuus asian 50 000 Tanskan kruunua ylittävästä arvosta.

Lisäksi asioissa, jossa on kysymys yli 50 000:sta Tanskan kruunusta, oikeudenkäynnistä on maksettava erillinen oikeudenkäyntimaksu. Maksu on samansuuruinen kuin maksu, joka suoritetaan syytehakemuksen jättämisen yhteydessä. Kantajan on siis maksettava myös oikeudenkäynnistä 750 Tanskan kruunua, johon lisätään 1,2 prosentin suuruinen osuus asian 50 000 Tanskan kruunua ylittävästä arvosta.

Kummankin tyyppisille maksuille (eli hakemusmaksulle ja oikeudenkäyntimaksulle) on asetettu 75 000 Tanskan kruunun yläraja. Joissakin tapauksissa (erityisesti julkisen viranomaisen toimintaan liittyvissä asioissa) yläraja on vain 2 000 Tanskan kruunua.

Tietyntyypisissä riita-asioissa oikeudenkäyntimaksuja ei peritä. Niihin kuuluvat esimerkiksi perheoikeuteen liittyvät asiat.

Riita-asian kiinteiden oikeudenkäyntikulujen maksamisajankohta

Kuten edellä on todettu, kantajan on suoritettava oikeudenkäyntimaksu jättäessään syytehakemuksen.

Oikeuskäsittelystä on suoritettava toinen oikeudenkäyntimaksu, kun asian oikeuskäsittelyn ajankohta on vahvistettu, mutta kuitenkin aikaisintaan kolme kuukautta ennen käsittelyä.

Kiinteät kulut rikosasioissa

Asianosaisten kiinteät kulut rikosasioissa

Rikosasioissa oikeudenkäyntimaksuja ei tavallisesti peritä. Pientä määrää rikosasioita käsitellään kuitenkin **asianomistajarikoksina**, jolloin oikeudenkäyntimaksut määräytyvät samoin kuin riita-asioissa.

Kiinteät kulut perustuslakia koskevissa oikeudenkäynneissä

Asianosaisten kiinteät kulut perustuslakia koskevissa oikeudenkäynneissä

Tanskan lain mukaan perustuslakia koskevat asiat käsitellään siviili- tai rikosasioina. Tanskassa ei ole erillisiä sääntöjä perustuslakia koskevista menettelyistä.

Oikeudellisten edustajien velvollisuus antaa tietoja oikeudenkäyntikuluista

Asianosaisten oikeudet ja velvollisuudet

Tanskan lakimies- ja asianajajayhdistyksen (*Advokatsamfundet*) menettelytapasääntöjen (*advokatetiske regler*) 16.8 kohdassa todetaan seuraavaa:

”Asianajajan on pyrittävä ratkaisemaan asiakkaan asia mahdollisimman pienin kuluin asiakkaan toiveet ja ohjeet huomioon ottaen.”

Kulujen määräytymisperusteet

Mistä löydän tietoa kulujen määräytymisperusteista Tanskassa?

Tietoa kuluista on Tanskan lakimies- ja asianajajayhdistyksen ([Advokatsamfundet](#)) verkkosivuilla ja Tanskan tuomioistuinlaitoksen ([Danmarks Domstole](#)) verkkosivuilla.

Millä kielillä Tanskassa on saatavilla tietoa kulujen määräytymisperusteista?

Tietoa kulujen määräytymisestä on saatavilla tanskaksi ja englanniksi.

Mistä löydän tietoa sovittelusta?

Tietoja sovittelusta (*retsmægling*) on saatavana Tanskan tuomioistuinlaitoksen ([Danmarks Domstole](#)) verkkosivuilla.

Mistä löydän lisätietoa kustannuksista?

Verkkosivut, joilla on tietoa kustannuksista

Tanskan tuomioistuinhallinnon ([🇩🇰 Domstolsstyrelsen](#)) virallisilla verkkosivuilla on yleistä tietoa **Tanskan oikeuslaitoksesta** ja yhteystietoja.

Mistä löydän tietoa menettelyjen keskimääräisestä kestosta?

Tietoa oikeudenkäyntien keskimääräisestä kestosta Tanskassa on Tanskan tuomioistuinlaitoksen ([🇩🇰 Danmarks Domstole](#)) verkkosivuilla. Annetut tiedot perustuvat erityyppisiin tapauksiin.

Arvonlisävero

Miten siitä saa tietoa?

Tavallisesti arvonlisävero sisältyy julkaistuihin tietoihin.

Oikeusapu

Sivillioikeuden alalla sovellettava tuloraja

Oikeusavun myöntämistä koskevaa tulorajaa tarkistetaan vuosittain. Vuonna 2019 sovellettavat tulorajat ovat seuraavat:

- naimaton henkilö: 329 000 Tanskan kruunua
- hakija, joka on avioliitossa tai avioliitonomaisessa suhteessa: 418 000 Tanskan kruunua
- jokaista lasta kohti tulorajaan lisätään 57 000 Tanskan kruunua.

Kenellä tahansa on tuloistaan riippumatta oikeus saada suullisesti maksutonta oikeudellista perusneuvontaa oikeusapua antavilta laitoksilta.

Rikosasian vastaajaan sovellettava tuloraja

Vastaajan oikeus käyttää oikeudellista edustajaa ei riipu tuloista, vaan asian luonteesta. Yleensä vastaaja on tulotasostaan riippumatta velvollinen maksamaan puolustusasianajajansa palkkion, jos hänet todetaan syylliseksi.

Rikoksen uhrin sovellettava tuloraja

Rikoksen uhrin oikeus käyttää oikeudellista edustajaa ei riipu tuloista, vaan asian luonteesta. Oikeudenhoitoa koskevan lain (*retsplejelov*) 741(a) §:n mukaan pääasialliset tilanteet, joissa uhrilla on oikeus saada oikeudellinen edustaja, ovat väkivaltaan ja seksuaalirikoksiin liittyvät asiat. Valtio maksaa asianajajan palkkion.

Muita uhreille myönnettävän oikeusavun ehtoja

Edellä annettu vastaus asianomistajaan sovellettavasta tulorajasta rikosasioissa pätee myös tähän.

Muita vastaajalle myönnettävän oikeusavun ehtoja

Edellä annettu vastaus vastaajaan sovellettavasta tulorajasta rikosasioissa pätee myös tähän.

Maksuton oikeudenkäynti

Kuten edellä on todettu (katso riita-asian osapuolten kiinteisiin kuluihin liittyvä vastaus), tietyissä riita-asioissa oikeudenkäyntikuluja ei peritä. Oikeudenkäynnistä voi kuitenkin kertyä maksettavaksi muita kuluja (kuten asianajajien palkkioita).

Missä tapauksessa hävinnyt osapuoli joutuu maksamaan voittaneen osapuolen kulut?

Säännöt kulujen korvaamisesta riita-asioissa ovat oikeudenhoitoa koskevan lain (*retsplejelov*) 30 luvussa.

Hävinneen osapuolen on lähtökohtaisesti maksettava voittaneen osapuolen kulut. Erikoistapauksissa tuomioistuin voi kuitenkin päättää, että hävinneen osapuolen ei tarvitse maksaa voittaneen osapuolen kustannuksia lainkaan tai että sen tarvitsee maksaa ne vain osittain.

Vain oikeudenkäynnin asianmukaisen hoitamisen kannalta tarpeelliset kulut voidaan määrätä korvattaviksi.

Asiantuntijapalkkiot

Asianomistaja on vastuussa asiantuntijapalkkioista, jos hän on erityisesti pyytänyt asiantuntijan lausuntoa.

Tuomioistuin päättää asian käsittelyn lopuksi, velvoitetaanko vastaaja maksamaan asiantuntijasta aiheutuneet kulut. Tämä riippuu oikeudenkäynnin tuloksesta.

Kääntäjien ja tulkkien palkkiot

Lähtökohtana on, että asianosaiset vastaavat tulkkaukuluista siviiliasioissa. Rikosasioissa tulkkaukukulut maksetaan valtion varoista.

Asiakirjoja

Tanskan tutkimusraportti kulujen avoimuudesta

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 27/08/2019

Oikeudenkäyntikulut - Saksa

Tällä sivulla on tietoa oikeudenkäyntikuluista Saksassa.

[Perheoikeus – Avioero](#)

[Perheoikeus – Lapsen huolto](#)

[Perheoikeus – Elatusapu](#)

[Kauppa-oikeus – Sopimukset](#)

[Kauppa-oikeus – Vastuu](#)

Oikeusalan ammattilaisten palkkioiden sääntely

Lakimiehet

Saksassa ei tehdä eroa lakimiesten, oikeudenkäyntiasianajajien, toimistoasianajajien tai muiden asianajajien välillä.

Saksassa lakimiehen palkkio veloitetaan joko lakimiehen palkkioita koskevan lain (*Rechtsanwaltsvergütungsgesetz, RVG*) tai palkkiosta tehdyn sopimuksen mukaisesti. Periaatteessa palkkiosopimuksen voi tehdä aina lakimääräisen palkkion maksamisen sijaan. Huomiota on kiinnitettävä kuitenkin liittovaltion lakimieslain (*Bundesrechtsanwaltsordnung, BRAO*) 49 b §:ään ja lakimiesten palkkioita koskevan lain 3 a–4 b §:ään. Erityisesti jos lakimies edustaa päämiestä oikeudessa, sovittu palkkio ei voi alittaa laissa säädettyä palkkiota. Lakisääteistä palkkiota suuremmasta korvauksesta voidaan kuitenkin aina sopia.

Lakimiesten palkkioita koskevaan lakiin liitettyssä **palkkiotaulukossa** (RVG:n liite 1) säädetään joko yksittäiseen palveluun sovellettavista **vakiomääräisistä palkkioista tai palkkion vaihteluväleistä**. Palkkion suuruus määräytyy tavallisesti vaateen arvon perusteella. **Vaateen arvoon** perustuvien palkkioiden vaihteluvälin osalta on säädetty enimmäis- ja vähimmäispalkkioista. Vaateen arvoon perustuvien palkkioiden todellinen suuruus on esitetty palkkiotaulukossa (RVG:n liite 2). Asianmukainen palkkio on määritettävä kaikissa tapauksissa säädetyltä vaihteluväliltä kohtuullisuutta noudattaen (*ex aequo et bono*) ottaen huomioon kaikki olosuhteet – erityisesti tehtävän laajuus ja hankaluus, asian merkittävyys ja päämiehen tulot ja varallisuus. Jos lakimiehellä on erityinen riski joutua korvausvelvolliseksi, tämäkin voidaan ottaa huomioon palkkiota arvioitaessa. Lakimääräisiä palkkion enimmäis- ja vähimmäismääriä sovelletaan monilla erikoisaloilla, erityisesti rikosasioissa ja sosiaali oikeuden alalla.

Ulosottomiehet

Ulosottomiehet (*Gerichtsvollzieher*) veloittavat vain kuluista, joista on säädetty **ulosottomiehen kuluja koskevassa laissa** (*Gerichtsvollzieherkostengesetz, GvKostG*). Jokaisesta ulosottomiehen tehtävästä on säädetty erillinen **vakiomääräinen palkkio**.

Kiinteät kulut

Riita-asioiden kiinteät oikeudenkäyntikulut

Riita-asian asianosaisten kiinteät oikeudenkäyntikulut

Tuomioistuini perii tavallisesti **vaateen arvoon** perustuvan **käsittelymaksun**. **Riita-asioissa** perittävistä oikeudenkäyntikuluista säädetään **tuomioistuinmaksuja koskevassa laissa** (*Gerichtskostengesetz, GKG*) ja **perheasioihin liittyviä tuomioistuinmaksuja koskevassa laissa** (*Gesetz über Gerichtskosten in Familiensachen, FamGKG*). Maksukertoimet on esitetty kulutaulukossa (ks. kyseisen lain liite 1). Vaateen arvoon perustuvat maksut on esitetty maksutaulukossa (ks. kyseisen lain liite 2). Yleisissä riita-asioissa ja perheasioissa, erityisesti elatusasioissa, oikeuskäsittelyn maksukerroin on **3,0**, ja avioliittoasioissa **2,0**. Vanhempiin ja lapsiin liittyvissä lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevissa asioissa kulukerroin on **0,5**. Oikeudenkäyntikulut määritetään seuraavalla tavalla:

- **Avioliittoasioissa** oikeudenkäyntikulut määritetään harkinnanvaraisesti ottaen huomioon kaikki yksittäisen asian olosuhteet, etenkin asian laajuus ja merkitys sekä puolisoitten tulot ja varallisuus. Tulot määritetään siten, että molempien puolisoitten nettotulot kerrotaan kolmella. Tuomioistuimet katsovat yleensä oikeuskäsittelyn hinnaksi määrän, joka vastaa puolisoitten nettotuloja kerrottuna kolmella.
- **Perheasioissa** oikeudenkäyntikulut määritetään yleensä vaateen arvon mukaan. Elatusasioissa kulut määräytyvät tulevan elatusavun määrän mukaan ja huomioon otetaan enintään yhden vuoden aikana maksettava elatusapu. Laskelmaan sisällytetään takautuvat määrät elatusapuhakemuksen jättämiseen asti.
- **Vanhempiin ja lapsiin liittyvissä** lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevissa asioissa oikeudenkäyntikulut ovat 3 000 euroa.

Lakimiehen esiintymisestä edustajana oikeudessa veloitetaan **oikeudenkäyntikuluihin perustuva palkkio**, ellei palkkiosopimusta ole tehty. Arvo on tavallisesti sama kuin tuomioistuinmaksuja määritettäessä käytetty oikeuskäsittelyn hinta. Lakimiehen palkkioita koskevassa laissa luetellaan yksityiskohtaisesti oikeuskäsittelyn tyyppien perusteella, mitä palkkiota sovelletaan milläkin kertoimella. Vaateen arvoon perustuvat palkkiot on esitetty palkkiotaulukossa RVG:n liitteessä 2. Riita-asioiden oikeudenkäynneissä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa lakimiehelle maksetaan tavallisesti **oikeudenkäyntipalkkio** kertoimella **1,3** ja **käsittelypalkkio** kertoimella **1,2**. Jos lakimies auttaa osapuolet sovintoratkaisuun, hänelle maksetaan näistä palveluista erityinen **sovintopalkkio**, ja sen kerroin on ensimmäisessä oikeusasteessa **1,0**.

Missä vaiheessa riita-asian oikeudenkäyntiä kiinteät kulut on maksettava?

Yleisluonteisissa riita-asioissa, elatusasioissa ja avioliittoasioissa tuomioistuinmaksut on maksettava välittömästi **kannetta nostettaessa tai hakemusta jätettäessä**. **Perheasioissa** maksut maksetaan oikeuskäsittelyn **päätyessä**. Ellei muuta sovita, lakimiehen palkkio maksetaan periaatteessa toimeksiannon suorittamisen jälkeen. Lakimiehellä on kuitenkin lakimääräinen oikeus ennakkomaksuun.

Rikosasioiden kiinteät oikeudenkäyntikulut

Rikosasian asianosaisten kiinteät oikeudenkäyntikulut

Rikosasioissa tuomioistuinmaksut peritään vain, jos vastaajalle langetetaan **lopullinen tuomio**. Maksun suuruus määräytyy annetun rangaistuksen perusteella ja vaihtelee **120 eurosta 900 euroon**. Jos palkkiosopimusta ei ole tehty, lakimiehelle – olipa hän puolustusasianajaja tai toisen syyttäjän edustaja – maksetaan palkkiot tietyistä tehtävistä, jotka hänen on lain mukaan suoritettava jokaisessa tapauksessa.

Missä vaiheessa rikosasian oikeudenkäyntiä kiinteät kulut on maksettava?

Tuomioistuinmaksut on maksettava, kun **lopullinen tuomio on annettu**. Ellei muuta sovita, lakimiehen palkkio maksetaan periaatteessa toimeksiannon suorittamisen jälkeen. Lakimiehellä on kuitenkin lakimääräinen oikeus ennakkomaksuun.

Perustuslakiasian kiinteät oikeudenkäyntikulut

Perustuslakiasian asianosaisten kiinteät oikeudenkäyntikulut

Tuomioistuinmaksuja ei peritä liittovaltion perustuslakituomioistuimessa (*Bundesverfassungsgericht*) haitanteon vuoksi tehtyihin valituksiin sovellettavia maksuja lukuun ottamatta (liittovaltion perustuslakituomioistuinta koskevan lain (*Bundesverfassungsgerichts gesetz*) 34 §. Edustaja – erityisesti asianajaja (*Rechtsanwalt*) – on palkkattava vain, jos asiassa järjestetään suullinen käsittely (perustuslakituomioistuinta koskevan lain 22 §).

Missä vaiheessa perustuslakiasian oikeudenkäyntiä kiinteät kulut on maksettava?

Ellei muuta sovita, lakimiehen palkkio maksetaan periaatteessa **toimeksiannon suorittamisen jälkeen**. Lakimiehellä on kuitenkin lakimääräinen oikeus ennakkomaksuun.

Oikeudellisten edustajien velvollisuus antaa ennakkotietoja

Asianosaisten oikeudet ja velvollisuudet

Lakimiehellä on velvollisuus antaa päämiehelle **täydelliset tiedot ja neuvot**, ja hänen on ehdotettava päämiehelle turvallisinta ja vähiten riskialtista keinoa halutun tavoitteen saavuttamiseksi. Lakimiehen on myös kerrottava **mahdollisista asiaan liittyvistä riskeistä**, niin että päämies voi tehdä tietoon perustuvan päätöksen. Annettavien tietojen laajuus määräytyy sillä perusteella, mitä päämiehen tarvitsee lakimiehen näkemyksen mukaan tietää. Lakimiehen on **vastattava päämiehen kysymyksiin täydellisesti ja totuudenmukaisesti**. Ennen asian viemistä tuomioistuimeen lakimiehen on tehtävä selväksi, mitä oikeudenkäynniltä on odotettavissa ja mitä riskejä siihen liittyy. Tähän sisältyvät kustannuksiin liittyvät riskit sekä ennuste siitä, onko asia voitettavissa.

Lakimiehellä on **erityinen tiedonantovelvoite** seuraavissa tapauksissa:

- Jos lakimiehen palkkio perustuu **vaateen arvoon**, hänellä on velvollisuus kertoa tästä ennen toimeksiannon sopimista (liittovaltion lakimieslain 49 b §:n 5 momentti).
- Jos **lakimiehen palkkiosta** tehdään **sopimus**, hänen on kerrottava, että jos kustannukset määrätään toisen osapuolen maksettaviksi, vain lakimääräiset palkkiot korvataan (lakimiehen palkkioita koskevan lain 3a §:n 1 momentin 3 virke).
- Jos lakimies sopii päämiehen kanssa siitä, että hänelle maksetaan **provisiopalkkio**, lakimiehen on kiinnitettävä päämiehen huomio siihen, ettei sopimuksella ole vaikutusta muihin kuluihin, joita päämies voi joutua maksamaan (lakimiehen palkkioita koskevan lain 4 a §:n 3 momentin 2 virke).
- Ennen sopimuksen tekemistä päämiehen edustamisesta ensimmäisen oikeusasteen **työtuomioistuimen** käsittelyssä lakimiehen on kiinnitettävä päämiehen huomio siihen, ettei lakimiehen palkkioita voida maksaa takaisin (työtuomioistuinlain (*Arbeitsgerichtsgesetz*) 12 a §:n 1 momentin 2 virke).

Kulujen määräytymisperusteet

Mistä löydän tietoa kulujen määräytymisperusteista Saksassa?

Kuluihin liittyvät lakitekstit ovat saatavilla kirjakaupoista, tai lakien uusimmat versiot ovat saatavilla maksutta internetissä.

Millä kielillä voin saada tietoa kulujen määräytymisperusteista Saksassa?

Tietoja saa saksaksi.

Mistä löydän lisätietoa oikeudenkäyntikuluista?

Tietoa oikeudenkäyntikuluista verkkosivuilla

Liittovaltion oikeusministeriön virallisella verkkosivustolla on saatavissa [uusimmat versiot lainsäädännöstä](#). Kuluja koskevia lakeja voi ladata lain lyhenteen (GKG, FamGKG, GvKostG ja RVG) perusteella.

Mistä löydän tietoa menettelyjen keskimääräisestä kestosta?

Liittovaltion tilastokeskus (*Statistisches Bundesamt*) laatii oikeudenhoitoa koskevat **vuosittaiset tilastojulkaisut**. Esimerkiksi **tilastosa rjan N:o 10 kohdassa 2.1** on tietoja riita-asioiden oikeudenkäyntien kestosta kaikkialla Saksassa osavaltioittain ja osavaltioiden ylioikeuksien (*Oberlandesgericht*) tuomiopiireittäin jaoteltuina. Yhtäältä on eritelty kärjäoikeuksia (*Amtsgerichte*) ja osavaltioiden alioikeuksia (*Landgerichte*) koskevat tiedot ja toisaalta osavaltioiden ylioikeuksia (*Oberlandesgericht*) koskevat tiedot sekä ensimmäisen ja toisen oikeusasteen käsittelyt. Sarjassa ei ole tilastoja menettelyjen kestosta asian tyyпин mukaan jaoteltuina.

Mistä löydän tietoa menettelyjen keskimääräisistä kokonaiskustannuksista?

Saatavissa on kirjoja, joissa on taulukot **riita-asioiden oikeudenkäyntien keskimääräisestä kustannusriskistä**.

Arvonlisävero

Kuinka tiedot annetaan? Paljonko arvonlisäveroa täytyy maksaa?

Tuomioistuimet ja tuomioistuinten ulosottomiehet eivät ole liikevaihtoverovelvollisia. Lakimiehiltä perittävä liikevaihtovero on 19 prosenttia, eikä se sisälly heidän palkkioihinsa. Se veloitetaan erillisenä kuluna.

Oikeusapu

Ansiotuloraja siviilioikeuden alalla

Oikeusapua myönnetään jokaiselle sitä hakevalle henkilölle, joka ei pysty henkilökohtaisista tai taloudellisista syistä maksamaan oikeudenkäyntikuluja lainkaan, pysyy maksamaan vain osan niistä tai pystyy maksamaan ne vain erissä. Oikeusapua ei myönnetä, jos oikeusjuttu on selkeästi perusteeton tai nostetaan vilpillisessä mielessä. Asianosaisten on myös käytettävä kohtuullisessa määrin omia varojaan. Tuloistaan riippuen asianosainen voi saada oikeusapua joko korvauksena, jota ei tarvitse maksaa takaisin, tai korvauksena, joka on maksettava takaisin erissä. Liittovaltion oikeusministeriö on laatinut oikeudellista neuvontaa ja oikeusapua koskevan esitteen ”*Beratungshilfe und Prozesskostenhilfe*”, jossa vastataan usein esitettyihin kysymyksiin esimerkkien avulla.

Vastaajaa koskeva ansiotuloraja rikosasioissa

Ansiotulorajoja ei sovelleta epäiltyihin tai vastaajiin. Oikeusapua myönnetään muunlaisin perustein.

Asianomistajaa koskeva ansiotuloraja rikosasioissa

Oikeusavun myöntämisessä sovelletaan **ansiotulorajoja**. Rajat ovat joustavia ja määräytyvät asian ennakoitujen kustannusten ja asianomistajan sosiaalisen tilanteen (elatusvelvoitteiden, asumiskustannusten) perusteella. Oikeusapua on saatavilla myös siten, että se on maksettava takaisin **erissä**.

Muut edellytykset oikeusavun myöntämiseksi asianomistajalle

Tietynlaisen vakavan rikoksen asianomistaja voi pyytää, että hänelle nimetään oikeudellinen neuvonantaja maksutta asianomistajan varallisuudesta riippumatta.

Muut edellytykset oikeusavun myöntämiseksi vastaajalle

Epäillyille/vastaajille myönnettävä oikeusapu (tuomioistuimen nimeämä puolustusasianajaja) ei ole riippuvainen tulorajoista vaan oikeudellisista **edellytyksistä**. Oikeudelliset edellytykset liittyvät pääasiassa rikoksen vakavuuteen, tiettyjen oikeusseuraamusten uhkaan (esimerkiksi kielto harjoittaa ammattia tai sulkeminen psykiatriseen tai neurologiseen pakkohoitoon) tai siihen, onko vastaaja tutkintavankeudessa tai erityissuojelussa, onko edellinen puolustusasianajaja erotettu, miten monimutkainen tilanne on tosiseikkojen ja oikeudellisten kysymysten kannalta ja onko vastaaja kykenemätön puolustamaan itseään.

Maksuttomat oikeuskäsittelyt

Sosiaalituomioistuinlain (SGG) 183 §:n mukaisesti sosiaalituomioistuinten käsittelyistä ei pitäisi aiheutua **mitään kustannuksia henkilöille, joilla on oikeus etuuteen** (eläkeläiset, edunsaajat – myös leskeneläkettä saavat – vammaiset ja heidän jälkeläisensä edellyttäen, että he osallistuvat kykyjensä mukaisesti tuomioistuimen käsittelyyn kantajina tai vastaajina). Sosiaalituomioistuimen oikeudenkäynnin kantajien ja vastaajien, jotka eivät kuulu näihin ryhmiin, on maksettava **vakiomääräinen maksu SGG:n 184 §:n mukaisesti (150 euroa** käsittelystä sosiaalituomioistuimessa (*Sozialgerichte*), **225 euroa** käsittelystä osavaltion sosiaalituomioistuimessa (*Landessozialgerichte*), **300 euroa** käsittelystä liittovaltion sosiaalituomioistuimessa (*Bundessozialgericht*). **SGG:n 197 a §:ssä** säädetään näitä erityissääntöjä koskevista poikkeuksista, joiden nojalla tuomioistuinmaksuja koskevan lain mukaan tavanomaisesti maksettavat kulut voidaan periä myös sosiaalituomioistuinten oikeuskäsittelyistä, jos asian kantaja ja vastaaja eivät kuulu **SGG:n 183 §:ssä** lueteltuihin henkilöihin.

Rikosoikeudenkäynneissä sovelletaan seuraavia järjestelyjä: jos vastaaja vapautetaan syytteistä, asia ei etene oikeuskäsittelyyn asti tai menettelyistä kantajaa vastaan luovutaan, vastaajan oikeudenkäyntikulut (julkiset menot) ja välttämättömät menot maksetaan periaatteessa julkisista varoista.

Missä tapauksessa hävinnyt osapuoli joutuu maksamaan voittaneen osapuolen kulut?

Hävinneen osapuolen on maksettava toisen osapuolen kulut siltä osin, kuin ne ovat välttämättömiä oikeusjutun asianmukaisen ajamisen kannalta. Tällaisia kuluja ovat **lakimiehen lakimääräiset palkkiot** ja toisen osapuolen **matkakulut**, sekä mahdolliset tuomioistuinkäsittelyyn osallistumisesta aiheutuneet **ansionmenetykset**.

Asiantuntijapalkkiot

Tuomioistuimen kutsumat asiantuntijat saavat oikeuden palkkioita ja korvauksia koskevassa laissa (*Justizvergütungs- und –entschädigungsgesetz, JVEG*) säädetyn **tuntipalkkion**, joka oikeuskäsittelyn asianosaisten on maksettava.

Oikeuskäsittelyn valmistelua varten jommankumman asianosaisten **yksityisesti palkkaaman** asiantuntijan palkkio **ei ole osa oikeudenkäyntikuluja**, joiden korvaamisesta tuomioissa päätetään. Nämä kulut on näin ollen **vaadittava erikseen**. Jos asianosainen on palkannut asiantuntijan antamaan neuvoja oikeuskäsittelyn aikana, korvaus riippuu asiantuntijan palkkaamisen välttämättömyydestä kyseessä olevassa asiassa. Hävinnyt osapuoli maksaa tuomioistuimen palkkaaman, todisteita esittämään tulleen asiantuntijan palkkion, tai jos asianosaiset ovat voittaneet vain osittain, molempien asianosaisten on maksettava osuutensa näistä kuluista suhteessa siihen, missä määrin ovat voittaneet ja hävinneet.

Kääntäjien ja tulkkien palkkiot

Tuomioistuimen palkkaamille kääntäjille ja tulkeille maksetaan oikeuden palkkioita ja korvauksia koskevan lain (*Justizvergütungs- und entschädigungsgesetz, JVEG*) mukainen korvaus. Korvauksen maksavat oikeuskäsittelyn asianosaiset. Tulkeille maksetaan **tuntipalkkio**, kääntäjille **rivipalkkio**.

Rikosoikeudenkäynneissä vastaajan tai asianosaisten tulkkaus- ja käännöskulut maksetaan tavallisesti julkisista varoista, jos tulkkaus- ja käännöspalvelut ovat välttämättömiä puolustautumisoikeuden tai prosessuaalisten oikeuksien käyttämiseksi.

Linkkejä

- [Liittovaltion oikeusministeriö](#)
- [Saksan lakimiesliiton sovittelutiimi](#)
- [Perheasioiden valtakunnallinen sovitteluyhdistys – BAFM](#)
- [Valtakunnallinen sovitteluyhdistys – BM](#)
- [Elinkeino- ja työasioiden valtakunnallinen sovitteluyhdistys – BMWA](#)
- [Sovittelukeskus – CfM](#)
- [Yksityispankkitoiminnan kuluttaja-asiamies](#)
- [Julkisen pankkitoiminnan kuluttaja-asiamies](#)
- [Saksan keskuspankin sovittelulautakunta](#)
- [Saksan osuuspankkiryhmän kuluttaja-asiamies](#)
- [Yksityisten asuntolainapankkien kuluttaja-asiamies](#)
- [Osavaltioiden asuntolainapankkien kuluttaja-asiamies](#)
- [Verkkokauppoja koskevien riitojen online-sovittelupalvelu](#)
- [Lääkäriyhdistysten neuvoa-antavat komiteat ja sovittelulautakunnat](#)
- [Matkoja koskeva sovittelulautakunta](#)
- [Matkailun sovittelulautakunta](#)
- [Nordrhein-Westfalenin paikallisliikenteen sovittelulautakunta](#)
- [Yksityisen sairaus- ja hoitokuluvakuutustoiminnan kuluttaja-asiamies](#)
- [Valtakunnallisen hautausurakoitsijayhdistyksen sovittelulautakunta](#)
- [Liittovaltion verkkoviraston sovittelulautakunta](#)
- [Saksan kiinteistöyhdistyksen kuluttaja-asiamies](#)
- [Käsityöläiskamarien sovittelulautakunnat](#)
- [Palkkioiden sovittelulautakunta](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 04/11/2020

Tapausesimerkki 1 – perheoikeus – avioero - Saksa

Tämän sivun alkukielistä versiota [de](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tässä perheoikeutta – avioeroa – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan avioeroa hakevalle osapuolelle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavanlaisissa tilanteissa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Pariskunta menee naimisiin. Myöhemmin he muuttavat erilleen ja sopivat eroavansa.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne: Saman jäsenvaltion (jäsenvaltio A) kansalaiset menevät keskenään naimisiin. Avioliitto solmitaan jäsenvaltiossa A. Häiden jälkeen pariskunta muuttaa asumaan ja työskentelemään toiseen jäsenvaltioon (jäsenvaltio B), josta tulee heidän asuinpaikkansa. Pian tämän jälkeen pariskunta muuttaa erilleen, vaimo palaa jäsenvaltioon A, ja mies jää jäsenvaltioon B. Puolisot sopivat eroavansa. Palattuaan jäsenvaltioon A vaimo hakee välittömästi avioeroa jäsenvaltion B tuomioistuimelta.

Kulut Saksassa

Tuomioistuinmaksut ja muutoksenhakukulut

	Tuomioistuin	Muutoksenhaku
Tapaus- esimerkki		
	Vireillepanovaiheen maksut	Vireillepanovaiheen maksut
Tapaus A	Riippuu tuloista ja varallisuudesta	Riippuu tuloista ja varallisuudesta
Tapaus B	Riippuu tuloista ja varallisuudesta	Riippuu tuloista ja varallisuudesta

Lakimiehen käyttöön liittyvät kulut

	Lakimies
Tapaus- esimerkki	
	Kulut keskimäärin
Tapaus A	Riippuu tuloista ja varallisuudesta

Tapaus B Riippuu tuloista ja varallisuudesta

Todistajien korvauksiin ja vakuuksiin liittyvät kulut

Todistajille maksettavat korvaukset		Pantti, takaus tai muu vakuus
Tapaus- esimerkkej ä	Maksetaanko todistajille korvauksia?	Millaisissa tapauksissa näitä käytetään?
Tapaus A	Kyllä, mutta todistajia ei tavallisesti tarvita.	Ei käytetä
Tapaus B	Kyllä, mutta todistajia ei tavallisesti tarvita.	Ei käytetä

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut

Oikeusapu	Korvaus			
Tapaus- esimerkkejä	Millaisissa tapauksissa sitä myönnetään?	Voiko voittanut osapuoli saada riita-asian kulut korvatuiksi?	Jos korvaus ei kata koko summaa, minkä prosentuaalisen osuuden se yleensä kattaa?	Onko tapauksia, joissa oikeusavusta olisi maksettava korvaus oikeusapua antavalle organisaatiolle?
Tapaus A	Riippuu tuloista ja varallisuudesta	Kyllä	Puolet	Jos henkilön tulo- ja varallisuustilanne kohenee tai jos kyseessä on erissä takaisin maksettava oikeusapu
Tapaus B				

Käännös- ja tulkkauskulut

Kääntäminen	Tulkkaus		Muut erityisesti rajat ylittäviin riitoihin liittyvät kulut	
Tapaus- esimerkk ejä	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Arvio kuluista	Kuvaus
Tapaus A				
Tapaus B	Tuomioistuin päättää	Tavallisesti 1,85 euroa / 55 merkkiä sekä kulut ja liikevaihtovero	Tuomioistuin päättää 55 euroa/tunti sekä kulut ja liikevaihtovero	Asiakirjojen tiedoksianto ulkomailla

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tapausesimerkki 2 – perheoikeus – lasten huoltajuus - Saksa

Tämän sivun alkukielistä versiota [de](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tässä perheoikeutta – lasten huoltoa – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan huoltajuuskanteen vireillepanneelle osapuolelle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavassa tilanteessa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Pariskunta on asunut yhdessä useita vuosia menemättä naimisiin. Erilleen muuttaessaan heillä on kolmivuotias lapsi. Tuomioistuimen päätöksellä äidille määrätään lapsen huoltajuus ja isälle myönnetään tapaamisoikeus. Äiti nostaa kanteen rajoittaakseen isän tapaamisoikeutta.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne, jossa olet jäsenvaltiossa A toimiva lakimies: Pariskunta on asunut yhdessä useita vuosia jäsenvaltiossa (jäsenvaltio B) menemättä naimisiin. Heillä on yhteinen lapsi, mutta he muuttavat erilleen heti lapsen syntymän jälkeen. Jäsenvaltion B tuomioistuimen päätöksellä äidille määrätään lapsen huoltajuus ja isälle myönnetään tapaamisoikeus. Äiti muuttaa lapsen kanssa asumaan toiseen jäsenvaltioon (jäsenvaltio A) tuomioistuimen päätökseen sisältyvän luvan mukaisesti, ja isä jää jäsenvaltioon B. Muutaman vuoden kuluttua äiti nostaa kanteen jäsenvaltiossa A muuttaakseen isän tapaamisoikeuden ehtoja.

Kulut Saksassa

Tuomioistuinmaksut, muutoksenhakukulut ja vaihtoehtoisen riitojenratkaisun kulut

	Tuomioistuin	Muutoksenhaku
Tapaus- esimerkki		
	Vireillepanovaiheen maksut	Vireillepanovaiheen maksut
Tapaus A	44,50 euroa	Muutoksenhaku: 89,00 euroa Oikeuskysymykseen rajoittuva valitus: 133,50 euroa
Tapaus B	44,50 euroa	Muutoksenhaku: 89,00 euroa Oikeuskysymykseen rajoittuva valitus: 133,50 euroa

Lakimiehen, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

	Lakimies	Asiantuntija
Tapaus- esimerkki		

Onko edustajan käyttäminen pakollista? Kulut keskimäärin		Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Kulut
Tapaus A	Ei	Ensimmäinen oikeusaste: 590,00 euroa	Tuomioistuin päättää 85,00 euroa/tunti sekä kulut ja liikevaihtovero
Tapaus B	Ei	Ensimmäinen oikeusaste: 590,00 euroa	Tuomioistuin päättää 85,00 euroa/tunti sekä kulut ja liikevaihtovero

Todistajien korvauksiin liittyvät kulut

Todistajille maksettavat korvaukset		Kulut
Tapaus- esimerkki	Maksetaanko todistajille korvauksia?	
Tapaus A	Kyllä	Ansionmenetyksestä enintään 17 euroa/tunti, matkakulut ja muut kulut
Tapaus B	Kyllä	Ansionmenetyksestä enintään 17 euroa/tunti, matkakulut ja muut kulut

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut

Oikeusapu	Korvaus	Onko tapauksia, joissa oikeusavusta olisi maksettava korvaus oikeusapua antavalle organisaatiolle?	
Tapaus- esimerkki	Millaisissa tapauksissa sitä myönnetään?	Voiko voittanut osapuoli saada riitasian kulut korvatuiksi?	
Tapaus A	Riippuu tuloista ja varallisuudesta	Kyllä	Jos henkilön tulo- ja varallisuustilanne kohenee tai jos kyseessä on erissä takaisin maksettava oikeusapu
Tapaus B	Riippuu tuloista ja varallisuudesta	Kyllä	Jos henkilön tulo- ja varallisuustilanne kohenee tai jos kyseessä on erissä takaisin maksettava oikeusapu

Käännös- ja tulkkauskulut

Kääntäminen	Tulkkaus	Muut erityisesti rajat ylittäviin riitoihin liittyvät kulut
Tapaus- esimerkki	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista
Tapaus A	Tuomioistuin päättää	Tavallisesti 1,85 euroa /
	Arvio kuluista	Tuomioistuin päättää
	Kuvaus	Arvio kuluista

Tapaus B	55 merkkiä sekä kulut ja liikevaihtovero	55 euroa/tunti sekä kulut ja liikevaihtoverot	Asiakirjojen tiedoksianto ulkomailla
-----------------	--	---	--

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 04/11/2020

Tapausesimerkki 3 – perheoikeus – elatusapu - Saksa

Tämän sivun alkukielistä versiota [de](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tässä perheoikeutta – elatusapua – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan kantajalle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavassa tilanteessa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Pariskunta on asunut yhdessä useita vuosia menemättä naimisiin. Erilleen muuttaessaan heillä on kolmivuotias lapsi. Lapsen huoltajuus määrätään tuomioistuimen päätöksellä lapsen äidille. Ainoa ratkaisematon erimielisyys koskee elatusavun määrää, joka isän on maksettava äidille lapsen huoltoa ja koulutusta varten. Äiti vie asian oikeuteen.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne, jossa olet jäsenvaltiossa A toimiva lakimies: Pariskunta on asunut yhdessä jäsenvaltion (jäsenvaltio B) alueella menemättä naimisiin. Heillä on kolmivuotias lapsi. He muuttavat erilleen. Jäsenvaltion B tuomioistuimen päätöksellä lapsen huoltajuus määrätään äidille. Isän suostumuksella äiti ja lapsi muuttavat asumaan toiseen jäsenvaltioon (jäsenvaltio A), josta tulee heidän asuinpaikkansa.

Ratkaisematta on vielä yksi erimielisyys. Tämä koskee elatusavun määrää, joka isän olisi maksettava äidille lapsen huoltoa ja koulutusta varten. Äiti vie asian oikeuteen jäsenvaltiossa A.

Kulut Saksassa

Tuomioistuinmaksut ja muutoksenhakukulut

	Tuomioistuin	Muutoksenhaku
Tapaus- esimerkki		
	Vireillepanovaiheen maksut	Vireillepanovaiheen maksut
Tapaus A	Riippuu haetun elatusavun määrästä	Riippuu haetun elatusavun määrästä
Tapaus B	Riippuu haetun elatusavun määrästä	Riippuu haetun elatusavun määrästä

Lakimiehen, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

Lakimies

Haastemies tai ulosottomies

Asiantuntija

**Tapaus-
esimerkki**

	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Kulut keskimäärin	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Tuomion jälkeiset kulut	Onko käyttäminen pakollista?	Kulut
Tapaus A	Kyllä	Riippuu haetun elatusavun määrästä	Ei	Riippuu täytäntöönpano-toimenpiteen tyypistä	Tuomioistuin päättää	Perustana tuntipalkkio, jonka suuruus vaihtelee toimialoittain. Enintään 100 euroa sekä kulut ja liikevaihtovero.
Tapaus B	Kyllä	Riippuu haetun elatusavun määrästä	Ei	Riippuu täytäntöönpano-toimenpiteen tyypistä	Tuomioistuin päättää	Perustana tuntipalkkio, jonka suuruus vaihtelee toimialoittain. Enintään 100 euroa sekä kulut ja liikevaihtovero.

Todistajien korvauksiin liittyvät kulut

	Todistajille maksettavat korvaukset	Kulut
Tapaus- esimerkki	Maksetaanko todistajille korvauksia?	
Tapaus A	Kyllä	Ansionmenetyksestä enintään 17 euroa/tunti sekä matkakulut ja muut kulut
Tapaus B	Kyllä	Ansionmenetyksestä enintään 17 euroa/tunti sekä matkakulut ja muut kulut

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut

	Oikeusapu	Korvaus	Onko tapauksia, joissa oikeusavusta olisi maksettava korvaus oikeusapua antavalle organisaatiolle?
Tapaus- esimerkki	Millaisissa tapauksissa sitä myönnetään?	Voiko voittanut osapuoli saada riita- asian kulut korvatuiksi?	
Tapaus A	Riippuu tuloista ja varallisuudesta	Kyllä	Jos henkilön tulo- ja varallisuustilanne kohenee tai jos kyseessä on erissä takaisin maksettava oikeusapu
Tapaus B	Riippuu tuloista ja varallisuudesta	Kyllä	Jos henkilön tulo- ja varallisuustilanne kohenee tai jos kyseessä on erissä takaisin maksettava oikeusapu

Käännös- ja tulkkaukset

Tapaus- esimerkki	Kääntäminen		Tulkkaukset		Muut erityisesti rajat ylittäviin riitoihin liittyvät kulut
	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Kuvaus
Tapaus A	Tuomioistuin päättää	Tavallisesti 1,85 euroa	Tuomioistuin päättää	55 euroa/tunti sekä	Asiakirjojen
Tapaus B		/ 55 merkkiä sekä kulut ja liikevaihtovero		kulut ja liikevaihtovero	tiedoksianto ulkomailla

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 04/11/2020

Tapausesimerkki 4 – kauppaoikeus – sopimus - Saksa

Tämän sivun alkukielistä versiota [de](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tässä kauppaoikeutta – sopimusoikeutta – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan myyjälle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavassa tilanteessa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Yhtiö on toimittanut ostajalle tavaraa 20 000 euron arvosta. Myyjä ei ole saanut maksua, koska ostaja katsoo, ettei tavara ole sopimuksen mukaista.

Myyjä päättää nostaa kanteen saadakseen täyden kauppahinnan.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne: Yhtiö, jonka kotipaikka on jäsenvaltiossa B, toimittaa 20 000 euron arvosta tavaraa jäsenvaltiossa A olevalle ostajalle. Sopimukseen sovelletaan jäsenvaltion B lakia ja se on laadittu jäsenvaltion B kielellä. Myyjä ei ole saanut maksua, koska jäsenvaltiossa A oleva ostaja katsoo, ettei tavara ole sopimuksen mukaista. Myyjä päättää nostaa kanteen jäsenvaltiossa A saadakseen maksun täydestä, ostajan kanssa tehdyssä sopimuksessa määritetystä hinnasta.

Kulut Saksassa

Tuomioistuinmaksut ja muutoksenhakukulut

Tuomioistuin

Muutoksenhaku

**Tapaus-
esimerkki****Vireillepanovaiheen maksut**

864,00 euroa

Tapaus A

864,00 euroa

Tapaus B**Vireillepanovaiheen maksut**

Tosiseikkoja ja oikeuskysymyksiä koskeva valitus:

1 152,00 euroa

Oikeuskysymyksiin rajoittuva valitus: 1 440,00 euroa

Tosiseikkoja ja oikeuskysymyksiä koskeva valitus:

1 152,00 euroa

Oikeuskysymyksiin rajoittuva valitus: 1 440,00 euroa

Lakimiehen, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

Tapaus- esimerkki	Lakimies		Haastemies ja ulosottomies		Asiantuntija	
	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Kulut keskimäärin	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Tuomion jälkeiset kulut	Onko käyttäminen pakollista?	Kulut
Tapaus A	Kyllä	Ensimmäinen oikeusaste: 1 950 euroa	Ei	Riippuu täytäntöönpano- toimenpiteen tyypistä	Ei	Perustana tuntipalkkio, jonka suuruus vaihtelee toimialoittain. Enintään 100 euroa sekä kulut ja liikevaihtovero.
Tapaus B	Kyllä	Ensimmäinen oikeusaste: 1 950 euroa	Ei		Ei	Perustana tuntipalkkio, jonka suuruus vaihtelee toimialoittain. Enintään 100 euroa sekä kulut ja liikevaihtovero.

Todistajien korvauksiin liittyvät kulut**Todistajille maksettavat korvaukset****Tapaus-
esimerkki****Maksetaanko todistajille korvauksia?****Tapaus A** Kyllä**Tapaus B** Kyllä**Kulut**Ansionmenetyksestä enintään 17 euroa/tunti sekä
matkakulut ja muut kulutAnsionmenetyksestä enintään 17 euroa/tunti sekä
matkakulut ja muut kulut**Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut**

Tapaus- esimerkki	Oikeusapu		Korvaus			Onko tapauksia, joissa oikeusavus-ta oikeusapua antavalle organisaatiolle?
	Millaisissa tapauksissa sitä myönnetään?	Millaisissa tapauksissa korvaus kattaa koko summan?	Edellytykset	Voiko voittanut osapuoli saada riita-asian kulut korvatuiksi?	Mitä kuluja ei korvata koskaan?	
Tapaus A	Periaatteessa oikeusapua ei anneta EU:n ulkopuolisille oikeus-henkilöille Yleiset edellytykset: osapuolen taloudellinen tilanne on epävarma (vähä-varainen) ja aiotulla toimella on menestymis-mahdollisuudet eikä se vaikuta haitanteon luonteiselta	Jos erotus on enintään 15 euroa, kun vähä-varaisen asian-osaisen ja hänen perheen-jäsentensä avustukset on vähennetty ja kun esimerkiksi majoi-tuksesta aiheutuneet lisäkulut on vähennetty. Jos erotus on enemmän, täysi oikeusapu voidaan myöntää, mutta se on maksettava erissä takaisin. Erän suuruus riippuu erotuksen määrästä.	1. Hakemus (lakimies ei pakollinen hakemusta varten) 2. Menettelyt eivät vielä päättyneet 3. Ks. myös sarake 1	Kyllä, siinä laajuudessa kuin osapuoli on voittanut	Kuluja, jotka eivät ole välttämättömiä asian ajamiseksi oikeudessa tai puolustamiselle	Ks. sarake 2
Tapaus B	Ks. tapaus A	Ks. tapaus A	Ks. tapaus A	Ks. tapaus A	Ks. tapaus A	Ks. tapaus A

Käännös- ja tulkkauskulut

Tapaus- esimerkki	Kääntäminen	Tulkkaukset	Muut erityisesti rajat ylittäviin riitoihin liittyvät kulut		
	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	
Tapaus A					
Tapaus B	Periaatteessa kaikki tuomioistuimen		Tuomioistuimessa käytetty kieli on saksa.	55 euroa/tunti sekä kulut ja liikevaihtovero	Asiakirjojen tiedoksianto ulkomailla

kirjalliset oikeudenkäynti-asiakirjat ja kaikki todisteina toimitetut kirjalliset asiakirjat. Tuomioistuin voi jättää määräämättä asiakirjat käännettäviksi, jos kaikki asian käsittelyyn osallistuvat tuomarit ymmärtävät kieltä.	Tavallisesti 1,85 euroa / 55 merkkiä sekä kulut ja liikevaihtovero	Jos kaikki asiaan osallistuvat osaavat riittävästi asianomaista vierasta kieltä, tulkkia ei tarvitse palkata.
--	--	---

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 04/11/2020

Tapausesimerkki 5 – kauppaoikeus – vahingonvastuu - Saksa

Tämän sivun alkukielistä versiota [de](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tässä kauppaoikeutta – vahingonvastuuta – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan asiakkaalle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavassa tilanteessa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Lämmityslaittevalmistaja toimittaa lämmityslaitteen asentajalle. Asentaja myy lämmityslaitteen asiakkaalleen tämän kotiin asennettavaksi (ja asentaa laitteen paikoilleen). Pian tämän jälkeen talossa syttyy tulipalo. Kaikilla osapuolilla (laittevalmistaja, asentaja ja asiakas) on vakuutus. Tulipalon alkuperä on kiistanalainen. Kukaan ei halua korvata asiakkaan kärsimää vahinkoa.

Asiakas päättää nostaa kanteen ja vaatia täyttä korvausta lämmityslaittevalmistajalta, lämmityslaitteen asentajalta ja vakuutusyhtiöiltä.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne: Jäsenvaltiossa B oleva lämmityslaittevalmistaja toimittaa lämmityslaitteen jäsenvaltiossa C olevalle asentajalle. Asentaja myy lämmityslaitteen asiakkaalleen asennettavaksi tämän kotiin jäsenvaltiossa A (ja asentaa laitteen paikoilleen). Pian tämän jälkeen talossa syttyy tulipalo. Kullakin osapuolella (laittevalmistaja, asentaja ja asiakas) on omassa jäsenvaltiossaan olevan vakuutusyhtiön vakuutus. Tulipalon alkuperä on kiistanalainen. Kukaan ei halua korvata asiakkaan vahinkoa.

Asiakas päättää nostaa kanteen jäsenvaltiossa A ja vaatia täyttä korvausta lämmityslaittevalmistajalta, lämmityslaitteen asentajalta ja jäsenvaltiossa A olevalta vakuutusyhtiöiltä.

Tuomioistuinmaksut ja muutoksenhakukulut

Tuomioistuin		Muutoksenhaku
Tapaus- esimerkki		
	Vireillepanovaiheen maksut	Vireillepanovaiheen maksut
Tapaus A	Riippuu vaaditun korvauksen määrästä	Riippuu vaaditun korvauksen määrästä
Tapaus B	Riippuu vaaditun korvauksen määrästä	Riippuu vaaditun korvauksen määrästä

Lakimiehen, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

Tapaus- esimerkki	Lakimies	Haastemies tai ulosottomies		Asiantuntija		
	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Kulut keskimäärin	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Tuomion jälkeiset kulut	Onko käyttäminen pakollista?	Kulut
Tapaus A	Kyllä	Riippuu vaaditun korvauksen määrästä	Ei	Riippuu täytäntöönpano-toimenpiteen tyypistä	Lain mukaan ei pakollista, mutta riippuu siitä, katsooko tuomioistuin tarpeelliseksi kutsua asiantuntijan, jolloin käytännössä erittäin todennäköistä.	Perustana tuntipalkkio, jonka suuruus vaihtelee toimialoittain. Enintään 100 euroa sekä kulut ja liikevaihtovero.
Tapaus B	Kyllä	Riippuu vaaditun korvauksen määrästä	Ei	Riippuu täytäntöönpano-toimenpiteen tyypistä	Ks. yllä oleva vastaus.	Perustana tuntipalkkio, jonka suuruus vaihtelee toimialoittain. Enintään 100 euroa sekä kulut ja liikevaihtovero.

Todistajien korvauksiin liittyvät kulut

Tapaus- esimerkki	Todistajille maksettavat korvaukset	
	Maksetaanko todistajille korvauksia?	Kulut
Tapaus A	Kyllä	Ansionmenetyksestä enintään 17 euroa/tunti sekä matkakulut ja muut kulut
Tapaus B	Kyllä	Ansionmenetyksestä enintään 17 euroa/tunti sekä matkakulut ja muut kulut

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut

	Oikeusapu			Korvaus	
Tapaus- esimerkki					
	Millaisissa tapauksissa sitä myönnetään?	Milloin korvaus kattaa koko summan?	Edellytykset	Voiko voittanut osapuoli saada riittävän asian kulut korvatuiksi?	Mitä kuluja ei korvata koskaan?
Tapaus A	Ks. edellä oleva tapausesimerkki 4	Ks. edellä oleva tapausesimerkki 4	Ks. edellä oleva tapausesimerkki 4	Ks. edellä oleva tapausesimerkki 4	Ks. edellä oleva tapausesimerkki 4
Tapaus B	Ks. edellä oleva tapausesimerkki 4	Ks. edellä oleva tapausesimerkki 4	Ks. edellä oleva tapausesimerkki 4	Ks. edellä oleva tapausesimerkki 4	Ks. edellä oleva tapausesimerkki 4

Käännös- ja tulkkauskulut

Tapaus- esimerkki	Kääntäminen		Tulkkaus		Muut erityisesti rajat ylittäviin riitoihin liittyvät kulut
	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Kuvaus
Tapaus A					
Tapaus B	Ks. edellä oleva tapausesimerkki 4	Tavallisesti 1,85 euroa / 55 merkkiä sekä kulut ja liikevaihtovero	Ks. edellä oleva tapausesimerkki 4	55 euroa/tunti sekä kulut ja liikevaihtovero	Asiakirjojen tiedoksianto ulkomailla

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 04/11/2020

Oikeudenkäyntikulut - Viro

Tämän sivun alkukielistä versiota [et](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tällä sivulla on tietoa Viron oikeudenkäyntikuluista.

Oikeusalan ammattilaisten palkkioiden sääntely

Lainopilliset neuvonantajat

Virossa ei säännellä lainopillisten neuvonantajien palkkioita.

Lakimiehet

Virossa ei säännellä lakimiesten palkkioita.

Valantehneet asianajajat

Virossa ei säännellä valantehneiden asianajajien palkkioita.

Haastemiehet

Virossa haastemiesten palkkioita säännellään [haastemiestä annettulla lailla](#). Haastemiehen palkkio voi koostua menettelyn vireille panemista koskevasta palkkiosta, oikeudenkäyntiä koskevasta pääasiallisesta palkkiosta ja täytäntöönpanotoimia koskevasta lisäpalkkiosta. Lisäksi haastemiehellä on oikeus saada korvaus ammatillisista palveluista.

Asianajajat

Virossa ei säännellä asianajajien palkkioita, vaan palkkio määritellään asiakkaan kanssa tehtävässä sopimuksessa.

Lakiasiantaimiston johtaja tai asianajaja tekee asiakkaalle alustavan hintatarjouksen ja selittää, mistä hinta koostuu. Asiakas korvaa asianajajalle tai lakiasiantaimiston johtajalle oikeudellisten palvelujen tarjoamisesta aiheutuneet välttämättömät kulut.

Kiinteät kulut

Kiinteät oikeudenkäyntikulut riita-asioissa

Riidan osapuolten kiinteät kulut riita-asioissa

Riidan osapuolille koituu oikeudenkäynnistä seuraavia kiinteitä kuluja:

- valtion käsittelymaksu
- pantti kassaatio tuomioistuinta varten
- pantti yksipuolisen tuomion peruuttamiseksi tehtävää vetoamusta varten
- maksu oikeudenkäynnin uudelleen aloittamisesta tai määräajan palauttamisesta
- maksu haastemiesten tiedoksiantamista oikeudenkäyntiasiakirjoista
- haasteiden ja ilmoitusten julkaisemisesta *Ametlikud Teadaanded* -lehdessä tai sanomalehdessä aiheutuvat kulut
- asiantuntijoiden, tulkkien ja kääntäjien palkkiot
- muut asian käsittelystä aiheutuvat kulut ja muut kuin oikeudenkäyntiin liittyvät kulut.

Riita-asian kiinteiden kulujen maksamisajankohta

Menettelyn aloittamista tai selvittämistoimen toteuttamista hakeneen osapuolen on maksettava seuraavat kulut etukäteen:

- valtion käsittelymaksu
- pantti kassaatio tuomioistuinta varten
- pantti yksipuolisen tuomion peruuttamiseksi tehtävää vetoamusta varten

- maksu oikeudenkäynnin uudelleen aloittamisesta tai määräajan palauttamisesta
- haastemiesten toimittamasta oikeudenkäyntiasiakirjojen tiedoksiantamisesta aiheutuvat kulut
- haasteiden ja ilmoitusten julkaisemisesta *Ametlikud Teadaanded* -lehdessä tai sanomalehdessä aiheutuvat kulut
- asian käsittelystä aiheutuvat kulut tuomioistuimen määräämässä laajuudessa.

Ellei tuomioistuin toisin määrää, asiantuntijoista, tulkeista ja kääntäjistä koituvat kustannukset maksaa etukäteen se oikeudenkäynnin osapuoli, jonka hakemuksesta kustannukset aiheutuvat.

Kiinteät oikeudenkäyntikulut rikosasioissa

Riidan osapuolten kiinteät kulut rikosasioissa

Riidan osapuolten kiinteitä kuluja ovat oikeudenkäyntikulut, erityiskulut ja lisäkulut, ja ne perustuvat [rikosprosessilakiin](#).

Oikeudenkäyntikuluja ovat:

- valitulle puolustajalle tai edustajalle maksettava kohtuullinen korvaus ja muut oikeudenkäynnin osapuolen välttämättömät kulut, jotka aiheutuvat rikosasian käsittelystä,
- uhrille, todistajille ja asiantuntijoille rikosprosessilain 178 §:n mukaisesti maksettavat määrät, lukuun ottamatta lain 176 §:n 1 momentin 1 alamomentissa määriteltyjä kuluja,
- kustannukset, jotka aiheutuvat valtion rikostekniselle laitokselle, jollekin muulle valtion virastolle tai oikeushenkilölle asiantuntija-arvion antamisesta tai rattijuopumuksen toteamisesta,
- valitulle puolustajalle maksettava korvaus sekä perustellut ja välttämättömät kulut,
- rikosprosessilain 224 §:n 1 momentin mukaisesti puolustajalle aiheutuneet rikostutkinta-aineiston kopioimiskulut,
- todistusaineiston säilytys-, toimitus- ja hävittämiskustannukset,
- takavarikoitujen tavaroiden säilytys-, luovutus- ja hävittämiskustannukset,
- siviilikanteen turvaamisesta johtuvat kulut,
- langettavan päätöksen johdosta maksettavat korvaukset,
- muut oikeudenkäynnin osapuolelle rikosasian käsittelystä aiheutuneet kulut, lukuun ottamatta rikosprosessilain mukaisesti erityis- tai lisäkuluina pidettäviä kuluja.

Jos osapuolella on useita puolustajia tai edustajia, oikeudenkäyntikuluihin luetaan näille maksettu korvaus siltä osin kuin se ei ylitä yhdelle puolustajalle tai edustajalle tavanomaisesti maksettavaa kohtuullista korvausta.

Jos epäilty tai syytetty puolustaa itse itseään, oikeudenkäyntikustannuksiin luetaan välttämättömät puolustuksen kulut. Oikeudenkäyntikustannuksina ei pidetä ylimääräisiä kustannuksia, joita ei olisi aiheutunut jos oikeudenkäyntiin olisi osallistunut puolustaja.

Oikeudenkäynnin osapuolelle asiantuntija-arvion teettämisestä aiheutuneet kulut korvataan tuomioistuimen asiantuntijoista annetun lain mukaisesti siinä säädetyn edellytyksin.

Erityiskuluja ovat tuomioistuimen käsittelyn lykkäämiseen oikeudenkäynnin osapuolen poisjäännin johdosta liittyvät kulut sekä läsnäolopakosta aiheutuvat kulut.

Lisäkuluja ovat

- henkilölle, joka ei ole osapuolena oikeudenkäynnissä, maksettava palkkio tiedoista, jotka koskevat näyttöön liittyviä tosiseikkoja,
- epäillyn tai syytetyn vangittuna pitämisestä aiheutuvat kulut,
- tulkille rikosprosessilain 178 §:n nojalla maksettavat määrät,
- määrät, jotka maksetaan rikosoikeudenkäynnissä perusteettomasta vapaudenriistosta kärsineelle henkilölle aiheutuneiden vahinkojen korvaamisesta valtion varoista annetun lain mukaisesti,
- rikosoikeudenkäyntiin liittyvät valtion- tai paikallishallintoelinten kulut, joita ei ole mainittu rikosprosessilain 175 §:n 1 momentin 1 ja 10 alamomentissa,
- todistajalle rikosprosessilain 671 §:n nojalla maksettavat määrät,

Rikosasian kiinteiden kulujen maksamisajankohta

- Jos tuomio on vapauttava, oikeudenkäyntikulut maksaa valtio. Jos tuomio on langettava, oikeudenkäyntikulut maksaa rikoksesta tuomittu. Kun kyseessä on osittain vapauttava tuomio, valtio korvaa kulut sen mukaan, missä määrin syyllisen tuomio oli vapauttava. Oikeudenkäyntikulujen korvaamisvelvoite syntyy viimeisen lopullisen päätöksen tultua voimaan.
- Jos siviilikanne hylätään, ne **oikeudenkäyntikulut, jotka liittyvät kanteen turvaamiseen**, tulevat uhrin korvattaviksi. Jos siviilikanteen vaatimukset toteutuvat kokonaisuudessaan, kanteen turvaamiseen liittyvät oikeudenkäyntikulut korvaa tuomittu tai vastaaja. Jos siviilikanteen vaatimukset täyttyvät osittain, tuomioistuin jakaa siviilikanteen turvaamiseen liittyvät oikeudenkäyntikulut uhrin ja tuomitun tai vastaajan kesken ottaen huomioon kaikki asiaan liittyvät näkökohdat. Jos muutoksenhakuun tulee kielteinen päätös, siviilikanteen turvaamiseen liittyvät oikeudenkäyntikulut korvaa valtio.

Kiinteät oikeudenkäyntikulut perustuslakia koskevissa asioissa

Osapuolten kiinteät kulut perustuslakia koskevissa oikeudenkäynneissä

Virossa yksittäiset henkilöt eivät voi hakea muutosta perustuslain perusteella. Muutoksenhakukulut korvataan valtion talousarviosta. Tuomioistuinkäsittelyyn osallistuvien asiantuntijoiden kulut maksetaan valtion talousarviosta samoin ehdoin kuin siviilioikeudenkäyntien asiantuntijakorvaukset.

Perustuslakia koskevan oikeudenkäynnin kiinteiden kulujen maksamisajankohta

Perustuslakia koskevissa oikeudenkäynneissä ei osapuolten maksettavaksi tule kiinteitä kuluja.

Oikeudellisten edustajien velvollisuus antaa ennakkotietoja

Asianosaisten oikeudet ja velvollisuudet

Asianajajien on kerrottava asiakkailleen kaikista oikeudellisten palvelujen tarjoamiseen kuuluvista toimista ja niihin liittyvistä kustannuksista. Lakiasiantuntijatoimiston johtaja tai asianajaja tekee asiakkaalle alustavan hintatarjouksen ja selittää, mistä hinta koostuu.

Oikeudenkäyntiin osallistumisesta aiheutuvat kulut

Voittaneen osapuolen maksettaviksi tulevat kustannukset

Voittajaosapuoli maksaa oikeudellisen edustajan tai neuvonantajan palkkion siltä osin kuin tuomioistuin pitää kustannuksia perusteltuina eikä katso, että häviäjäosapuolen olisi ne maksettava.

Hävinneen osapuolen maksettaviksi tulevat kustannukset

Oikeudenkäyntikulujen määräytymistä koskevan lainsäädännön mukaan häviäjäosapuolen on korvattava voittajaosapuolen oikeudenkäyntikulut, joihin voivat kuulua seuraavat:

- valtion käsittelymaksu
- pantti
- todistaja-, asiantuntija-, tulkkaus- ja käännöskulut sekä tuomioistuimen asiantuntijoista annetun lain nojalla kulut, jotka ovat aiheutuneet asiantuntija-arvion tekemisen yhteydessä henkilölle, joka ei ole osapuolena oikeudenkäynnissä
- asiakirjanäytön ja fyysisten todisteiden hankkimiseen liittyvät kulut
- tutkintaan liittyvät kulut, mukaan lukien tuomioistuimen matkakulut
- oikeudenkäyntiasiakirjojen tiedoksiantamisesta, välittämisestä ja luovuttamisesta aiheutuvat kulut
- riita-asian arvon määrittelystä aiheutuvat kulut
- oikeudenkäynnin osapuolten edustajista ja neuvonantajista aiheutuvat kulut
- oikeudenkäynnin osapuolille oikeudenkäynnin yhteydessä aiheutuvat matka-, posti-, viestintä- ja majoituskulut sekä muut vastaavat kulut
- oikeudenkäynnin osapuolten saamatta jääneet palkat tai muut saamatta jääneet vakituiset tulot
- laissa säädettyjen esitutkintamenettelyjen kulut, paitsi jos kanne nostetaan yli kuusi kuukautta esitutkintamenettelyn jälkeen
- kanteen turvaamiseen liittyvä haastemiehen palkkio ja kanteen turvaamista koskevan lainsäädännön täytäntöönpanosta aiheutuvat kulut

- haastemiehen palkkio oikeudenkäyntiasiakirjojen tiedoksiantamisesta
- oikeudenkäyntikuluihin liittyvää oikeusapua koskevan hakemuksen käsittelykulut
- nopeutetun maksamismääräysmenettelyn kulut
- sovittelumenettelyyn osallistumisen kulut, jos tuomioistuin on määrännyt osapuolet osallistumaan siihen siviiliprosessilain 4 §:n 4 momentin mukaisesti, tai kun kyseessä on pakollinen esitutkintaan liittyvä sovittelumenettely, sovittelusta annetun lain 1 §:n 4 momentin mukaisesti.

Jos tuomioistuimen tekemässä oikeudenkäyntikulujen jakamista koskevassa päätöksessä määrätään, että oikeudenkäynnin osapuolen on maksettava toisen oikeudenkäynnin osapuolen oikeudelliseen edustajaan tai neuvonantajaan liittyvät kulut, tuomioistuimen vahvistaman summan on oltava perusteltu ja siinä on otettava huomioon vain välttämättömät kulut. Usean edustajan käyttämisestä aiheutuvat kulut korvataan vain, jos ne johtuvat asian monimutkaisuudesta tai tarpeesta vaihtaa edustajia.

Kulujen määräytymisperusteet

Mistä löydän tietoa kulujen määräytymisperusteista Virossa?

Kulujen määräytymisperusteita koskevia tietoja on seuraavissa asiakirjoissa:

- siviiliprosessilaki
- laki haastemiehistä
- laki valtion käsittelymaksusta
- siviiliprosessilain nojalla annetut oikeudelliset välineet.

Millä kielillä löydän tietoa kulujen määräytymisperusteista Virossa?

Tietoa kulujen määräytymisperusteista on saatavilla viroksi.

[Riigi Teatajan verkkosivustolla](#) on englanninkieliset käännökset Viron oikeudellisista välineistä, jotka sisältävät tietoa kuluista ja niiden määräytymisperusteista.

Mistä löydän tietoa välimiesmenettelystä?

Oikeusministeriö vastaa siitä, että noudatetaan [direktiiviä 2008/52/EY](#) tietyistä sovittelun näkökohdista siviili- ja kauppaoikeuden alalla. Yleisluonteisia kysymyksiä sovittelusta voi lähettää oikeusministeriön sähköpostiosoitteeseen info@just.ee.

Sovittelumenettelyä riita-asioissa koskee sovittelusta annettu laki, jossa määritellään sovittelijoiden oikeudet ja velvollisuudet. Siinä annetaan myös ohjeita sovittelijan avulla aikaansaatujen sopimusten täytäntöönpanosta. Oikeus toteuttaa sovittelumenettelyä laissa seuraaville:

- luonnollinen henkilö, jonka osapuolet ovat valtuuttaneet toimimaan sovittelijana
- valantehnyt asianajaja
- notaari
- laissa määrättyssä tapauksessa valtion- tai paikallishallinnon yksikön sovitteluelin.

Sovittelumenettelystä hallintoasioissa säädetään hallintolainkäyttölaissa ja sovittelumenettelystä rikos- ja rikkomusasioissa säädetään rikosprosessilaissa.

Sosiaaliministeriö pyrkii edistämään sovittelun käyttöä erityisesti perheoikeuden alalla tukemalla perheasiain sovittelijoiden toiminnan kehittämistä. [Viron sovittelijoiden liiton](#) verkkosivustolla on tietoa asiasta sekä viroksi että englanniksi. Myös [Viron lastensuojeluliitto](#), joka on voittoa tavoittelematon lasten oikeuksia puolustava järjestö, neuvoo vanhempia, jotka aikovat erota tai muuttaa erilleen, ja kannustaa heitä käyttämään sovittelijan palveluita lasten etujen suojelemiseksi. Liitto myös järjestää koulutusta perheasioiden sovittelijoille.

Mistä löydän lisätietoa kustannuksista?

Kuluja käsittelevä verkkosivusto

Se, minkä tyyppisiä ja miten paljon kuluja oikeudenkäyntiin liittyy, määräytyy oikeudenkäynnin keston ja luonteen perusteella. Oikeudenkäynteihin liittyvistä kuluista saa ensisijaisesti tietoa prosessilaeista ja valtion käsittelymaksua koskevasta laista. **Oikeusministeriö** julkaisee ja ylläpitää virallista lehteä [Riigi Teatajaa](#), josta löytyvät:

- **lait ja asetukset**
- tasavallan presidentin **määräykset**
- **korkeimman oikeuden päätökset** ja kansainväliset sopimukset
- **paikallishallinnon asetukset.**

Riigi Teatajassa ovat myös lakien, hallituksen asetusten ja hallinnollisten määräysten, ministerien asetusten, Viron keskuspankin pääjohtajan asetusten, kansallisen keskusvaalilautakunnan asetusten, korkeimman oikeuden päätösten, tasavallan hallituksen hallinnollisten määräysten sekä kunnan- ja kaupunginhallitusten ja -valtuustojen asetusten viralliset konsolidoidut tekstit. *Riigi Teatajassa* julkaistu lainsäädäntö ja muut asiakirjat ovat olleet saatavissa vuodesta 1990 lähtien.

Korkeimman oikeuden [verkkosivustolla](#) on julkaistu analyysi oikeudenkäyntikulujen määräämiskäytännöstä.

Mistä löydän tietoa menettelyjen keskimääräisestä kestosta?

Ensimmäisen ja toisen oikeusasteen tuomioistuinten oikeudenkäyntejä koskevia tilastoja vuodesta 1996 lähtien on saatavissa tuomioistuinten [verkkosivustolla](#).

Mistä löydän tietoa menettelyjen keskimääräisistä kokonaiskustannuksista?

- Eri menettelyissä maksettavasta valtion käsittelymaksusta säädetään [valtion käsittelymaksua koskevassa laissa](#).
- Haastemiesten palkkioista säädetään [haastemiehistä annetussa laissa](#).
- Eri menettelyjen keskimääräisistä kokonaiskustannuksista ei ole olemassa tilastoja.

Arvonlisävero (Alv)

Miten siitä saa tietoa?

Myös haastemiesten palkkioihin sovelletaan arvonlisäveroa, joka on 20 prosenttia.

Hakija voi saada palautusta oikeudenkäyntikuluihin lisätystä arvonlisäverosta, jos hän voi todistaa, ettei ole arvonlisärekisterissä, tai jos arvonlisäveron periminen ei ole muusta syystä mahdollista.

Mitkä ovat sovellettavat prosentit?

Virossa alv-prosentti on ollut 1.7.2009 lähtien 20.

Oikeusapu

Siviilioikeuden alalla sovellettava tuloraja

Oikeusapua voi saada, jos oikeudellisten palveluiden kustannukset ovat yli kaksi kertaa niin suuret kuin hakijan keskimääräinen kuukausitulo. Tulo lasketaan hakemuksen jättämisestä edeltävien neljän kuukauden keskimääräisten kuukausitulojen perusteella.

Verot ja pakolliset vakuutusmaksut, elatusvelvollisuudesta koituvat kulut sekä asumiseen ja matkustukseen liittyvät kohtuulliset kulut vähennetään näin lasketusta tulosta.

Muita uhreille myönnettävän oikeusavun ehtoja

Valtion oikeusapuun sovelletaan siviiliprosessilakia. Valtion takaaman oikeusavun tyypeistä sekä myöntämisedellytyksistä ja -menettelyistä säädetään [valtion oikeusavusta annetussa laissa](#).

Oikeusapua voi saada luonnollinen henkilö, joka avustusta haettaessa asuu Virossa tai muussa EU:n jäsenvaltiossa tai on Viron tai muun EU:n jäsenvaltion kansalainen. Asuinpaikka määritellään tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001 59 artiklan perusteella. Muut luonnolliset henkilöt voivat saada oikeusapua vain, jos tästä oikeudesta on määrätty kansainvälisessä sopimuksessa.

Valtion oikeusapua ei voi saada, jos

- hakija pystyy puolustamaan oikeuksiaan itse
- hakija ei ole oikeutettu suojeluun, johon hän hakee oikeusapua
- hakija pystyy kustantamaan oikeudelliset palvelut, koska hänellä on helposti myytävää omaisuutta

- oikeudellisten palvelujen kustannukset eivät oletettavasti ylitä hakijan kahdella kerrottuja keskimääräisiä kuukausituloja, jotka on laskettu hakemuksen jättämistä edeltävien neljän kuukauden keskimääräisten kuukausitulojen perusteella ja joista on vähennetty verot, pakolliset vakuutusmaksut, laissa määritellyistä elatusvelvollisuuksista aiheutuvat kulut sekä kohtuulliset asumis- ja liikkumiskustannukset
- hakijalla on olosuhteiden vuoksi ilmeisen vähäinen mahdollisuus suojata oikeuksiaan
- oikeusapua haetaan aineettomaan vahinkoon liittyvän korvausvaatimuksen esittämiseksi, eikä asiassa esiinny suoranaista yleistä etua
- riita koskee hakijan liiketoimintaa eikä vaikuta hänen liiketoimintaansa liittyviin oikeuksiin
- hakemus on tehty tavaramerkin, patentin, hyödyllisyysmallin, ohjelmoitujen piirien topografisen muotoilun tai jonkin muun teollis- ja tekijänoikeuden muodon suojaamiseksi, lukuun ottamatta tekijänoikeuslakiin perustuvia oikeuksia
- hakijalla on selvä liikekumppanuus sellaisen henkilön kanssa, joka ei ole oikeutettu oikeusapuun; tällöin on vaarana, että saatu oikeusapu voisi siirtyä henkilölle, joka ei ole siihen oikeutettu
- oikeusapua haetaan hakijalle siirretyn oikeuden suojaamiseksi, ja on syytä uskoa, että oikeus on siirretty hakijalle valtion oikeusavun saamiseksi
- oikeudellisten palveluiden saanti on turvattu oikeusturvavakuutuksella tai hakijan ottamalla pakollisella vakuutuksella
- mahdollinen hyöty, jonka hakija voi saada asiassa, on kohtuuttoman pieni valtiolle oikeusavun tarjoamisesta odotettavissa oleviin kustannuksiin verrattuna.

Lisätietoa valtion oikeusavusta on Viron asianajajaliiton [verkkosivustolla](#).

Muita epäillyille ja vastaajalle myönnettävän oikeusavun ehtoja

Oikeusavun saamiseen sovellettavat ehdot ovat samat epäillyille tai vastaajille ja uhreille.

Maksuton oikeudenkäynti

Valtion käsittelymaksusta annetussa laissa säädetään tapauksista, joissa voidaan myöntää vapautus tästä maksusta.

Tuomioistuimen käsiteltäväksi saatetussa asiassa seuraavat toimet on vapautettu valtion käsittelymaksusta:

- muutoksenhaku, jossa vaaditaan korvausta tai palkkaa, työsopimuksen irtisanomisen julistamista mitättömäksi, virkaan tai tehtävään palauttamista tai palveluksesta vapauttamisen perusteen sanamuodon muuttamista
- muutoksenhaku, joka koskee elatusvaadetta ja, jos kyse on lapsen elatusvaateesta, hakemusta nopeutetusta maksamismääräysmenettelystä
- muutoksenhaku, joka koskee vahingonkorvausvaatimusta laittomasta tuomiosta, rikossyytteestä tai säilöönnotosta ja muista perusteettomista vapaudenriistoista, ja myös muutoksenhaku, joka koskee vahingonkorvausvaatimusta rikkomuksesta määrätyn rangaistuksen lainvastaisesta täytäntöönpanosta omaisuudelle aiheutuneista vahingoista
- rikosasiaan liittyvien tuomioistuinasikirjojen luovuttaminen ensimmäisen kerran
- menettely henkilön sijoittamiseksi suljettuun laitokseen
- muutoksenhaku, joka koskee laittoman pidätyksen yhteydessä takavarikoitujen tai haltuun otettujen varojen palauttamista ja siihen liittyvää vahingonkorvausvaatimusta
- muutoksenhaku, joka koskee eläkkeeseen oikeuttavan palvelusajan pituuden osoittamista
- muutoksenhaku, joka koskee hallintoasiassa esitettyä protestia
- muutoksenhaku notaarin palkkiosta vapauttamiseksi, ja tuomioistuimen tällaisessa asiassa antaman ratkaisun riitauttaminen
- muutoksenhaku, joka koskee oikeusapuhakemusta ja tuomioistuimen tällaisessa asiassa antaman ratkaisun riitauttamista
- muutoksenhaku, joka koskee pääasiallisen palkansaajan ruumiinvammasta, muusta terveysongelmasta tai kuolemasta aiheutuvaa vahinkoa
- hallintoasiassa enintään viisivuotisen jäljennöksen ottaminen oikeudenkäyntiasiakirjoista.

Valtion käsittelymaksusta on vapautettu seuraavat:

- alaikäisen tekemä muutoksenhaku tuomioistuimen ratkaisusta asiassa, jossa hänellä on lain nojalla itsenäinen valitusoikeus

- eläkkeen- tai tuenhakijan vireille panema asia, joka koskee eläkkeen tai tuen virheellistä maksamista tai maksamatta jättämistä
- luonnollisen henkilön tekemä kantelu vaalilautakunnan päätöksestä
- holhoojana toimivan laitoksen hakemus vanhempien huoltajuuden poistamiseksi tai holhoojan nimittämiseksi alaikäiselle tai mikä tahansa muu laitoksen holhouksessa olevan lapsen edun nimissä tehty hakemus
- veroviranomaisten hakemus konkurssiin asettamiseksi tai muu hakemus, joka liittyy maksukyvyttömyysmenettelyyn, ja tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa veron määrän määrittämiseksi
- maakuntahallituksen maareformilakiin perustuvien sääntöjen mukaisesti esittämä pyyntö kiinnityksenhaltijan velvoitteiden täyttämiseksi asiassa, joka liittyy valtion hyväksi haettuun kiinnitykseen
- haastemiehen tuomioistuimelle toimittama hakemus, joka liittyy täytäntöönpanomenettelyn toteuttamiseen täytäntöönpanomenettelystä annettujen menettelysääntöjen mukaisesti, ja siviiliprosessilain 599 §:ssä säädettyyn täytäntöönpanomenettelyyn liittyvästä tuomioistuimen ratkaisusta tekemä valitus.

Missä tapauksessa hävinnyt osapuoli joutuu maksamaan voittaneen osapuolen kulut?

Ratkaisun antava tuomioistuin määrittelee tuomioistuimen päätöksessä tai oikeudenkäynnin päättämistä koskevassa määräyksessä, miten oikeudenkäyntikulut jaetaan osapuolten kesken. Tuomioistuimen on mainittava, mitkä oikeudenkäyntikulut tai minkä osuuden oikeudenkäyntikuluista kukin osapuoli joutuu maksamaan. Jos ylempi oikeusaste muuttaa tuomiota tai antaa uuden tuomion palauttamatta asiaa uudelleen käsiteltäväksi, tuomioistuimen on tarvittaessa muutettava oikeudenkäyntikulujen jakautumista tämän mukaisesti.

Oikeudenkäynnin osapuoli voi 30 päivän kuluessa kulujen jakamista koskevan oikeuden päätöksen voimaantulosta pyytää asiassa päätöksen tehnyttä **ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta** määrittelemään oikeudenkäyntikulujen summan päätöksessä määritellyn kulujen jakautumisen perusteella. Hakemukseen on liitettävä oikeudenkäyntikulujen luettelo, jossa kulut on eritelty. Tuomioistuin voi vahvistaa osapuolelle määräjän korvattavien oikeudenkäyntikulujen määrittämiseksi tai velvoittaa tämän esittämään oikeudenkäyntikuluja todistavia asiakirjoja. Tuomioistuin toimittaa oikeudenkäyntikulujen määrittelyä koskevan hakemuksen, oikeudenkäyntikulujen luettelon ja kulutositteet välittömästi vastapuolelle.

Vastapuoli voi esittää vastalauseensa tiedoksiannon johdosta tuomioistuimen vahvistamasta päivästä alkaen. Vastausaikaa on oltava vähintään seitsemän päivää. Oikeusavun myöntäminen ei sulje pois eikä rajoita oikeusavun saajan velvollisuutta korvata vastapuolen kuluja, jos tuomioistuin niin päättää. Hävinnyt osapuoli maksaa oikeudenkäyntikulut kokonaisuudessaan myös silloin, kun se on vapautettu oikeuskulujen maksamisesta tai sille on myönnetty oikeusapua kyseisiin kuluihin.

Jos kanne ratkeaa kantajan hyväksi, tuomioistuin määrää vastaajan maksamaan valtiolle ne oikeudenkäyntikulut, joista kantaja on vapautettu tai jotka tämä voisi maksaa erissä. Tämä summa määräytyy suhteessa siihen, mikä osa kanteesta on ratkennut kantajan hyväksi.

Asiantuntijoiden palkkiot

Ellei tuomioistuin toisin määrää, oikeudenkäyntiin liittyvistä olennaisista kuluista vastaa tuomioistuimen määräämässä laajuudessa se osapuoli, joka on nostanut kanteen, johon kulut liittyvät. Jos kanne on molempien osapuolten nostama tai jos tuomioistuin kutsuu asiantuntijan, kustannukset jaetaan tasan osapuolten kesken.

Asiantuntijapalkkio on maksettava suoritettujen tehtävien perusteella. Tässä voidaan soveltaa tuntikorvauksia, jotka noudattavat hallituksen asetuksessa vahvistettuja vähimmäis- ja enimmäistuntikorvauksia. Asiantuntijan palkkio asiantuntija-arviosta on 10–40 kertaa vähimmäistuntikorvaus. Määritellessään tuntikorvausta tuomioistuin ottaa huomioon

- asiantuntijan pätevyyden
- työn monimutkaisuuden
- kaikki työstä aiheutuvat välttämättömät kustannukset
- erityisolosuhteet, joissa asiantuntija on joutunut toimimaan.

Korvattaviksi tulevat myös asiantuntijalausannon valmistelusta ja laatimisesta aiheutuvat kustannukset, mukaan lukien henkilöstökulut ja tutkinnassa käytetyt materiaalit ja välineet, sekä oikeudenkäynnin yhteydessä aiheutuvat majoitus- ja ateriakulut.

Asiantuntijapalkkion summasta ja asiantuntijalle aiheutuneista korvattavista kustannuksista päättää sama tuomioistuin, joka on kutsunut asiantuntijan.

Asiantuntijat saavat korvauksen vain sitä **pyytäessään**. Jos asiantuntija on tehnyt työnsä, tuomioistuin maksaa asianmukaisen palkkion riippumatta siitä, ovatko osapuolet maksaneet kustannukset etukäteen tai onko tuomioistuin määrännyt osapuolet maksamaan kustannukset.

Hävinnyt osapuoli maksaa voittaneelle osapuolelle valtion oikeusopillisen laitoksen tekemästä asiantuntija-arviosta aiheutuvat asiantuntijapalkkiot ja -kulut, jotka ovat osa oikeudenkäyntikuluja, samalla tavoin kuin oikeudenkäyntikulutkin.

Kääntäjien ja tulkkien palkkiot

Oikeudenkäyntiin osallistuvan tulkin palkkio maksetaan tuntikorvauksena, joka on 2–40 kertaa niin suuri kuin kansallinen vähimmäistuntipalkka. Kääntäjälle maksetaan kirjallisesta käännöksestä sivukohtainen palkkio, joka voi nousta 20-kertaiseksi vähimmäistuntipalkkaan verrattuna.

Tulkin tai kääntäjän palkkiosta ja korvauksista päättää sama tuomioistuin, joka on kutsunut tulkin tai kääntäjän.

Määritellessään tuntikorvauksia tuomioistuin ottaa huomioon tulkin tai kääntäjän pätevyyden, työn vaikeusasteen, kaikki aiheutuneet välttämättömät kulut sekä erityisolosuhteet, joissa tulkkaminen tai kääntäminen piti tehdä.

Tulkit ja kääntäjät saavat palkkion ainoastaan sitä **pyytäessään**. Tuomioistuin maksaa asianmukaisen palkkion tulkille ja kääntäjälle riippumatta siitä, ovatko osapuolet maksaneet kustannukset etukäteen tai onko tuomioistuin määrännyt osapuolet maksamaan kustannukset.

Tulki- ja kääntäjäpalkkiot ovat osa oikeudenkäyntikuluja. Hävinneen osapuolen on korvattava ne voittaneelle osapuolelle samalla tavoin kuin oikeudenkäyntikulut.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 08/08/2018

Oikeudenkäyntikulut - Irlanti

Tämän sivun alkukielistä versiota [en](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tällä sivulla kerrotaan oikeudenkäyntikuluista Irlannissa.

Oikeusalan ammattilaisten palkkioiden sääntely

Toimistoasianajajat (Solicitors)

Toimistoasianajajien palkkionmaksuperusteet voidaan luokitella riita-asioiden (esimerkiksi neuvonta ja toimiminen edustajana riita-asian tuomioistuinkäsittelyssä tai välimiesmenettelyssä) ja hakemusasioiden mukaan. Riita-asioissa kustannukset voidaan puolestaan luokitella edelleen toimistoasianajajan ja asiakkaan välisiin kuluihin (osapuolen asianajajalle maksamat kulut) ja riidan osapuolten kuluihin (oikeudenkäyntikulut, jotka toinen osapuoli määrätään maksamaan vastapuolelle).

Riita-asiat

Keskeinen ensisijainen lainsäädäntö*

- Oikeudenkäyntiasiamiehiä ja toimistoasianajajia koskeva vuoden 1894 laki (Attorneys' and Solicitors' Act 1849)
- Oikeudenkäyntiasiamiehiä ja toimistoasianajajia koskeva vuoden 1870 laki (Attorneys' and Solicitors' Act 1870)
- Toimistoasianajajia koskeva vuoden 1994 laki, sellaisena kuin se on muutettuna (Solicitors' (Amendment) Act 1994), 68 §
- Oikeusistuimia koskeva vuoden 1924 laki (Courts of Justice Act 1924), 94 §
- Oikeusistuimia koskeva vuoden 1936 laki (Courts of Justice Act 1936), 78 §
- Tuomioistuimia koskevista lisäsäännöksistä vuonna 1961 annetun lain (Courts (Supplementary Provisions) Act 1961) liitteessä 8 oleva 8 kohta,
- Tuomioistuimia koskeva vuoden 1981 laki (Courts Act 1981), 17 §
- Tuomioistuimia koskeva vuoden 1991 laki (Courts Act 1991), 14 §
- Toimistoasianajajia koskeva vuoden 1994 laki, sellaisena kuin se on muutettuna (Solicitors' (Amendment) Act 1994), 68 §
- Tuomioistuimia ja tuomioistuinvirkamiehiä koskeva vuoden 1995 laki (Courts and Court Officers Act 1995), 27 ja 46 §

Keskeinen johdettu lainsäädäntö*

- Ylemmän oikeusasteen tuomioistuinten työjärjestyksen (Rules of the Superior Courts) määräyksessä 22 olevat 4 ja 6 kohta sekä 14 kohdan 3 alakohta; määräyksessä 27 oleva 1A kohta, määräys 99 ja liite W
- Alemman oikeusasteen ylemmän tuomioistuimen työjärjestyksen (Circuit Court Rules) määräyksessä 15 olevat 14, 15 ja 21 kohta sekä 66 määräys
- Alemman oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen (District Court Rules) määräykset 51 ja 52 sekä liite E

Oikeuskäytäntö

- Kyseessä olevan lainsäädännön tulkintaan perustuvat tuomioistuimen päätökset

Hakemusasiat

Keskeinen ensisijainen lainsäädäntö*

Toimistoasianajajien palkkioita koskeva vuoden 1881 laki (Solicitors' Remuneration Act 1881).

Keskeinen johdettu lainsäädäntö*.

- Toimistoasianajajien palkkioita koskeva vuoden 1884 yleismääräys (Solicitors' Remuneration General Order 1884)
- Toimistoasianajajien palkkioita koskeva vuoden 1960 yleismääräys (Solicitors' Remuneration General Order 1960)
- Toimistoasianajajien palkkioita koskeva vuoden 1964 yleismääräys (Solicitors' Remuneration General Order 1964)
- Toimistoasianajajien palkkioita koskeva vuoden 1970 yleismääräys (Solicitors' Remuneration General Order 1970)
- Toimistoasianajajien palkkioita koskeva vuoden 1972 yleismääräys (Solicitors' Remuneration General Order 1972)
- Toimistoasianajajien palkkioita koskeva vuoden 1978 yleismääräys (Solicitors' Remuneration General Order 1978)
- Toimistoasianajajien palkkioita koskeva vuoden 1982 yleismääräys (Solicitors' Remuneration General Order 1982)
- Toimistoasianajajien palkkioita koskeva vuoden 1984 yleismääräys (Solicitors' Remuneration General Order 1984)
- Toimistoasianajajien palkkioita koskeva vuoden 1986 yleismääräys (Solicitors' Remuneration General Order 1986)
- Vuoden 1972 kiinteistörekisterisääntöjen (Land Registration Rules, 1972) säännöt 210 ja 239

Oikeuskäytäntö

- Kyseessä olevan lainsäädännön tulkintaan perustuvat tuomioistuimen päätökset

* Lakiviittaukset ovat viittauksia lakiin, määräykseen tai sääntöihin sellaisina kuin ne ovat muutettuina. Vuoden 1922 jälkeen säädetyt lait löytyvät [sähköisestä Irlannin säädöskokoelmasta \(Irish Statute Book online\)](#) ja [Irlannin parlamentin \(Oireachtas\) verkkosivuilta](#).

Asianajajat

"Asianajajilla" tarkoitetaan molempia Irlannin oikeusjärjestelmään kuuluvia asianajajaryhmiä, toisin sanoen toimistoasianajajia ja oikeudenkäyntiasianajajia.

Oikeudenkäyntiasianajajat (Barristers)

Oikeudenkäyntiasianajajan palkkiot laskutetaan toimistoasianajajalta ja niitä käsitellään tämän maksamana suorituksena. Tästä syystä niitä säännellään toimistoasianajajien palkkioita koskevassa lainsäädännössä ja asianajopalkkioihin myönnettäviä avustuksia koskevissa tuomioistuimen päätöksissä. Ks. erityisesti tuomioistuinten ja tuomioistuinvirkamiehiä koskevan vuoden 1995 lain (Courts and Court Officers Act 1995) 27 § ja asia Kelly v. Breen [1978] I.L.R.M. 63 sekä asia State (Gallagher Shatter & Co.) v. de Valera [1991] 2 I.R. 198 asiassa Superquinn v. Bray U.D.C (No. 2) [2001] 1 I.R. 459.

Haastemiehet ja ulosottomiehet (Bailliffs)

Palkkioita, jotka ulosottoviranomaiselle (sheriff), tuomioistuimen lähetille ja haaste- tai ulosottomiehelle maksetaan tuomioistuimen määräysten täytäntöönpanosta, säännellään ulosottoviranomaisen palkkioita ja kuluja koskevassa vuoden 2005 laissa (Sheriff's Fees and Expenses Order, 2005). Siinä säädetään täytäntöönpanomääräyksen antamisesta perittävistä maksuista sekä takavarikoidun omaisuuden tai karjan siirtämiseen, säilyttämiseen ja hoitoon liittyvistä kuluista, lunastusmaksuista ja matkakuluista.

Puolustusasianajajat

Irlannin oikeusjärjestelmässä ei ole sellaista erillistä puolustusasianajajien ammattiryhmää, jonka jäsenillä on tietyissä maissa nimitys "advocate" .

Kiinteät kulut

Kiinteät kulut riita-asioissa

Osapuolten kiinteät kulut riita-asiassa

Kulut ovat yleensä harkinnanvaraisia. Tämä ei kuitenkaan koske kuluja, jotka mainitaan ylemmän oikeusasteen tuomioistuinten työjärjestyksen (Rules of the Superior Courts) määräyksessä 27 olevan 1A kohdan 3 alakohdassa ja määräyksessä 9: nämä kulut maksaa osapuoli, joka vastaa kanteeseen toisen osapuolen pyytettyä yksipuolista tuomiota vastaamatta jättämisen perusteella. Harkinnanvaraisuus ei myöskään koske kuluja, jotka mainitaan ylemmän oikeusasteen tuomioistuinten työjärjestyksen liitteessä W tai alemman oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen (District Court Rules) liitteessä E.

Muita maksettavia kuluja ovat esimerkiksi oikeudenkäyntimaksut, jotka vahvistetaan ylimmän muutoksenhakutuomioistuimen (Supreme Court), alemman oikeusasteen ylimmän tuomioistuimen (Circuit Court) ja alemman oikeusasteen tuomioistuimen (District Court) maksuja koskevissa määräyksissä (Fees orders).

Lisätietoja saa [oikeudenkäyntimaksuja](#) koskevalta sivulta.

Riita-asian kiinteiden oikeudenkäyntikulujen maksamisajankohta

Työjärjestyksen määräyksessä 27 olevan 1A kohdan 3 alakohdassa ja 9 kohdassa (kulut, jotka maksaa se osapuoli, joka vastaa kanteeseen sen jälkeen kun toinen osapuoli on pyytänyt yksipuolista tuomiota vastaamatta jättämisen takia) tarkoitetuissa tapauksissa kulut maksetaan, kun yksipuolista tuomiota koskeva pyyntö peruutetaan.

Ylemmän oikeusasteen tuomioistuinten työjärjestyksen (Rules of the Superior Courts) liitteessä W määrätyt kulut peritään seuraavasti:

- Toimistoasianajaja perii kulut asiakkaalta palkkiolaskun vastaanotettuaan kuukauden kuluttua sen vastaanottamisesta, ellei asiakas ole siihen mennessä pyytänyt laskun arvioimista (oikeudenkäyntiasiamiehiä ja toimistoasianajajia koskeva vuoden 1894 laki (Attorneys' and Solicitors' Act 1849), 2 §. Lasku tarkistetaan kuitenkin kaikissa tapauksissa asiakkaan pyynnöstä 12 kuukauden kuluessa laskun vastaanottamisesta. Edellä mainitun määräajan umpeuduttua tai laskusumman maksamisen jälkeen tuomioistuin voi, asian erityisolosuhteiden sitä edellyttäessä, jättää laskun tarkistettavaksi edellyttäen, että hakemus esitetään tuomioistuimelle 12 kalenterikuukauden kuluessa laskun maksamisesta.
- Kun toinen osapuoli määrätään maksamaan toisen osapuolen kuluja, ne peritään kuluarviotodistuksen perusteella tai osapuolten tekemän maksusopimuksen mukaisesti.

Alemman oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen (District Court Rules) liitteessä E määrätyt kulut maksetaan seuraavasti:

- Jos yksipuolinen tuomio annetaan vastaajan poissa ollessa, kulut maksaa poissa oleva osapuoli yksipuolisen tuomion saatuaan.
- Se osapuoli, jonka maksettavaksi tuomioistuin on määrännyt muita kustannuksia, maksaa ne tuomioistuimen annettua näitä kustannuksia koskevan päätöksen.

Kiinteät kulut rikosasioissa

Riidan osapuolten kiinteät kulut rikosasioissa

Rikosasioissa ei ole määrätty kiinteitä kuluja. Myöskään oikeudenkäyntimaksuja ei peritä.

Alemman oikeusasteen tuomioistuin voi nopeutetussa rikosoikeudellisessa menettelyssä antaa määräyksen kuluista, mutta tämä ei kuitenkaan voi koskea syyttäjälaitoksen johtajaa ja syytteen nostanutta poliisiviranomaista. Alemman oikeusasteen ylempi tuomioistuin (Circuit Court) ja keskusrikostuomioistuin (Central Criminal Court) eli ne tuomioistuimet, joilla on toimivalta käsitellä vankeusrangaistukseen johtavia syytteitä, voivat harkintansa mukaan määrätä kuluja maksettavaksi seuraavissa tapauksissa:

- vapauttavan tuomion yhteydessä, jolloin kuluista voi valittaa rikosasioiden muutoksenhakutuomioistuimeen (Court of Criminal Appeal)
- kun syyte sisältää tarpeettomia seikkoja, on tarpeettoman pitkä tai siinä on merkittäviä puutteita
- kun oikeudenkäyntiä lykätään syytteeseen tehtävien muutosten takia tai
- kun jostakin syytekohdasta määrätään erillinen oikeudenkäynti.

Kiinteät kulut perustuslakia koskevissa oikeudenkäynneissä

Riidan osapuolten kiinteät kulut perustuslakia koskevissa oikeudenkäynneissä

Perustuslakia koskevissa oikeudenkäynneissä tuomiovalta on ainoastaan ylimmällä muutoksenhakutuomioistuimella (Supreme Court) ja ylemmän oikeusasteen tuomioistuimella (High Court). Näihin oikeudenkäynteihin ei sovelleta mitään erityisiä kulu- tai palkkiojärjestelmiä. Sallituista kiinteistä oikeudenkäyntikuluista on määrätty ylemmän oikeusasteen tuomioistuinten työjärjestyksen (Rules of the Superior Courts) liitteessä W. Maksettavat oikeudenkäyntipalkkiot vahvistetaan ylimmän muutoksenhakutuomioistuimen ja ylemmän oikeusasteen tuomioistuimen maksuista annetussa määräyksessä.

Lisätietoja saa [oikeudenkäyntimaksuja](#) koskevalta sivulta.

Perustuslakia koskevan oikeudenkäynnin kiinteiden kulujen maksamisajankohta

Oikeudenkäyntimaksut maksetaan yleensä samalla kun asiakirja jätetään oikeudelle.

Oikeudellisten edustajien velvollisuus antaa ennakkotietoja

Asianosaisten oikeudet ja velvollisuudet

Toimistoasianajajia koskevan vuoden 1994 lain, sellaisena kuin se on muutettuna, (Solicitors' (Amendment) Act 1994) 68 §:ssä säädetään seuraavaa:

1. "68 § —(1) Oikeudellisia palveluja koskevan asiakastoimeksiannon yhteydessä, tai niin pian sen jälkeen kuin on käytännössä mahdollista, toimistoasianajaja antaa asiakkaalle kirjallisesti yksityiskohtaiset tiedot seuraavista seikoista:
 1. tosiasialliset kulut tai
 2. ellei tosiasiallisia kuluja koskevien yksityiskohtaisten tietojen antaminen ole siinä tapauksessa mahdollista tai tarkoituksenmukaista, mahdollisimman tarkka kuluarvio.
 3. Ellei tosiasiallisia kuluja koskevien yksityiskohtaisten tietojen tai arvion antaminen ole siinä tapauksessa mahdollista tai tarkoituksenmukaista, annetaan yksityiskohtaiset tiedot niistä perusteista, joiden mukaan toimistoasianajaja tai hänen yrityksensä veloittavat kyseisten oikeudellisten palvelujen tarjoamisesta. Jos oikeudellisiin palveluihin kuuluu riita-asioita, annetaan kirjallisesti yksityiskohtaiset tiedot myös seuraavissa tapauksissa: jos asiakasta saatetaan vaatia maksamaan kuluja jollekin toiselle osapuolelle tai osapuolille taikka jos riita-asian muilta osapuolilta (tai heidän vakuutuslaitoksiltaan) mahdollisesti perittävien kulujen määrä ei kokonaan vapauta asiakasta sellaisten kulujen korvausvastuusta, jotka toimistoasianajaja veloittaa häneltä oikeudellisista palveluista.
2. Toimistoasianajaja ei edusta asiakasta riita-asioissa (elleivät ne liity yksinomaan velan perintään oikeusteitse tai maksuvaateisiin) sillä perusteella, että kaikki asiakkaalta perittävät kulut tai osa niistä lasketaan määrätyn prosenttimäärän tai osuuden mukaan niistä vahingonkorvauksista tai muista varoista, joita asiakkaalle saatetaan maksaa. Vastoin tätä momenttia perittävät maksut ovat kannekelvottomia asiakasta vastaan käynnistetyissä perimistoimissa.
3. Toimistoasianajaja ei vähennä tai pidätä mitään kokonaiskuluihinsa tai niiden osaan suhteutettua määrää siitä vahingonkorvaussummasta tai muista varoista, jotka hänen asiakkaalleen maksetaan sellaisen riita-asian johdosta, jossa hän itse edustaa asiakasta.

4. Tämän pykälän 3 momentti ei estä toimistoasianajajaa milloin tahansa sopimasta asiakkaan kanssa, että asianajajalle maksetaan kulujen perusteella tietty määrä niistä vahingonkorvauksista tai muista varoista, jotka asiakkaalle saatetaan maksaa sen riita-asian johdosta, jota toimistoasianajaja tai hänen yrityksensä hoitaa asiakkaan puolesta.
5. Tämän pykälän 4 momentin mukaisiin sopimuksiin ei voida vedota toimistoasianajajan asiakasta vastaan, ellei sopimusta ole tehty kirjallisesti ja ellei siinä ole esitetty mahdollisimman tarkkaa arviota siitä, mitä toimistoasianajaja olettaa kohtuudella voitavan periä muilta osapuolilta (tai heidän vakuutuslaitoksiltaan) suhteutettuna omiin kuluihinsa siinä tapauksessa, että asiakkaalle maksetaan kyseisen riita-asian johdosta vahingonkorvausta tai muita varoja.
6. Sen estämättä, mitä muissa säännöksissä tästä asiasta säädetään, toimistoasianajaja esittää asiakkaalle toimitettavassa palkkiolaskussa, niin pian kuin on käytännössä mahdollista sen riita-asian ratkaisemisen jälkeen, jossa hän edustaa asiakasta, seuraavat tiedot:
 1. yhteenvedon asiakkaalle riita-asian yhteydessä annetuista oikeudellisista palveluista
 2. riita-asian johdosta asiakkaalle maksettavien vahingonkorvausten tai muiden varojen kokonaismäärän ja
 3. yksityiskohtaiset tiedot kokonais- tai osittaiskuluista, jotka toimistoasianajaja on perinyt asiakkaan puolesta muilta osapuolilta (tai näiden vakuutuslaitoksilta).
 4. Palkkiolaskussa esitetään myös erikseen ne palkkio-, kulu-, maksu- ja kustannusmäärät, joita kyseisten oikeudellisten palvelujen tarjoamisesta aiheutuu.
7. Tämä pykälä ei estä ketään lakisääteisten oikeuksiensa mukaisesti vaatimasta, että toimistoasianajaja jättää palkkiolaskun arvioitavaksi, olipa kyse toisen osapuolen toiselle osapuolelle maksamista kuluista tai asiakkaan toimistoasianajajalle maksamista kuluista, eikä se rajoita tämän lain 9 §:ssä tarkoitettujen henkilöiden tai yhdistyksen oikeuksia.
8. Jos toimistoasianajaja on antanut asiakkaalle tarjottuja oikeudellisia palveluja koskevan palkkiolaskun ja asiakas riitauttaa laskusumman (tai osan siitä), toimistoasianajaja
 1. toteuttaa kaikkiin tarvittavat toimenpiteet ratkaistakseen asian sopimalla asiakkaan kanssa ja
 2. ilmoittaa asiakkaalle kirjallisesti

i) tämän oikeudesta vaatia toimistoasianajajaa jättämään palkkiolasku tai sen osa arvioitavaksi ylemmän oikeusasteen tuomioistuimen oikeudenkäyntikulujen arvioinnista vastaavalle viranomaiselle (Taxing Master of the High Court) asiakkaan toimistoasianajajalle maksamien kulujen perusteella sekä

ii) asiakkaan oikeudesta valittaa tämän lain 9 §:ssä tarkoitetulle yhdistykselle siitä, että hänelle annettu palkkiolasku on hänen mielestään kohtuuton.

1. Tässä pykälässä 'maksuilla' tarkoitetaan palkkioita, kuluja, suorituksia ja kustannuksia.
2. Tämän pykälän säännöksiä sovelletaan sen estämättä, mitä Irlannin oikeudenkäyntiasiamiehiä ja toimistoasianajajia koskevassa vuoden 1849 laissa (Attorneys' and Solicitors' (Ireland) Act, 1849) ja oikeudenkäyntiasiamiehiä ja toimistoasianajajia koskevassa vuoden 1870 laissa (Attorneys and Solicitors Act, 1870) säädetään."

Irlannin asianajajaliiton yleisneuvoston ammattisääntöjen 12.6 kohdassa määrätään seuraavaa:

"12.6 Oikeudellisia palveluja koskevan asiakastoimeksiannon yhteydessä, tai niin pian sen jälkeen kuin on käytännössä mahdollista, oikeudenkäyntiasianajaja toimittaa hänet nimittäneen toimistoasianajajan tai asiakkaan pyynnöstä, mikäli tällä on mahdollisuus ottaa suoraan yhteyttä asianajajaan tähän tarkoitettuun järjestelmän kautta (Direct Professional Access Scheme), kirjallisesti yksityiskohtaiset tiedot, joissa vahvistetaan seuraavat seikat:

1. tosiasialliset kulut tai,
2. ellei tosiasiallisia kuluja koskevien yksityiskohtaisten tietojen antaminen ole kyseisessä tapauksessa mahdollista tai tarkoituksenmukaista, mahdollisimman tarkka kuluarvio taikka,
3. ellei tosiasiallisista kuluja koskevien yksityiskohtaisten tietojen tai arvion antaminen ole kyseisessä tapauksessa mahdollista tai tarkoituksenmukaista, kulujen veloittamisperuste.

Yksityiskohtaisten tietojen muoto on kunkin oikeudenkäyntiasianajajan omassa harkinnassa."

Kulujen määräytymisperusteet

Mistä löydän tietoa kulujen määräytymisperusteista Irlannissa?

Tietoja voi etsiä [oikeudenkäyntikulujen arvioinnista vastaavan viranomaisen toimiston \(Office of the Taxing Master\)](#) verkkosivuilta, josta voi myös ladata asiaa koskevaa aineistoa.

Millä kielillä tietoa kulujen määräytymisperusteista on saatavilla Irlannissa?

Kulujen määräytymisperusteita koskevaa tietoa on saatavana englanniksi.

Mistä löydän tietoa sovittelusta?

- Vuoden 1989 asumuserolain ja perhelain muutoslain (Judicial Separation and Family Law Reform Act, 1989) 7 §:n 1 momentissa säädetään, että kun tuomioistuimelle jätetään asumuserohakemus, tuomioistuin harkitsee puolisoiden mahdollisuutta päästä sovintoon keskenään ja voi näin ollen milloin tahansa siirtää oikeuskäsittelyä antaakseen puolisoille tilaisuuden, molempien niin halutessa, harkita keskinäistä sovintoa joko ulkopuolisen avun turvin tai ilman sitä. Lain 7 §:n 3 momentin säännösten mukaan tuomioistuimen on siirrettävä oikeuskäsittelyä, jotta puoliset saavat tilaisuuden, molempien niin halutessa, päästä yksimielisyyteen asumuseron ehtoista joko ulkopuolisen avun turvin tai ilman sitä.
- Vuoden 1996 avioerolain (Family Law (Divorce) Act 1996) 8 §:n 1 ja 3 momentissa annetaan samankaltaisia avioero-oikeudenkäyntiä koskevia säännöksiä.
- Vahingonkorvauksia ja tuomioistuinta koskevan vuoden 2004 lain (Civil Liability and Courts Act 2004) 15 ja 16 §:ssä säädetään henkilövahinkoja koskevan riita-asian sovittelumenettelystä.
- Ylemmän oikeusasteen tuomioistuinten työjärjestyksen määräyksessä 63A olevan 6 kohdan 1 alakohdan xiii luetelmakohta sekä määräyksessä 63B olevan 6 kohdan 1 alakohdan xiii luetelmakohta antavat kauppaoikeusasioiden luettelosta (Commercial List) vastaavalle tuomarille ja kilpailuoikeudenkäyntejä hoitavalle ylemmän oikeusasteen tuomioistuimen tuomarille mahdollisuuden kenen tahansa asianosaisen pyynnöstä tai virkansa puolesta keskeyttää oikeudenkäynnin tai minkä tahansa sen riitakohtan sopivaksi katsomakseen ajaksi, kuitenkin enintään 28 päiväksi, antaakseen osapuolille aikaa harkita, pitäisikö kyseessä oleva oikeudenkäynti tai oikeuskysymys jättää ratkaistavaksi sovittelu-, neuvottelu- tai väliesmenettelyssä ja, mikäli osapuolet päätyvät tällaiseen ratkaisuun, lähettää oikeuskäsittely tai oikeuskysymys ratkaistavaksi ja pidentää määräaikaa, jonka puitteissa osapuolten on noudatettava tuomioistuimen silloista ratkaisua tai tuomioistuimen määräyksiä.

Lisätietoa sovittelusta saa [perhetukiviraston \(Family Support Agency\)](#) verkkosivuilta.

Mistä löydän lisätietoa kustannuksista?

Tietoa kustannuksista on saatavissa asiaa koskevilta verkkosivuilta.

Mistä löydän tietoa menettelyjen keskimääräisestä kestosta?

Lisätietoa saa [oikeusviraston vuosikertomuksista](#).

Arvonlisävero

Miten tietoa saa? Mitkä ovat sovellettavat prosentit?

Tietoa saa [Irlannin vero- ja tulliviraston \(Irish Tax and Customs\)](#) verkkosivuilta.

Oikeusapu

Siviilioikeuden alalla sovellettava tuloraja

Käytettävissä olevien tulojen osalta tuloraja on riita-asioissa 18 000 euroa vuodessa huollettavia koskevan kiinteämääräisen elatusavun, asumiskustannusten, verojen ja sosiaaliturvamaksujen vähentämisen jälkeen.

Lisätietoa saa [oikeus-, tasa-arvo- ja lakiuudistusministeriön \(Department of Justice, Equality and Law Reform\)](#) ja [oikeusapulau takunnan \(Legal Aid Board\)](#) verkkosivuilta.

Rikosoikeuden alalla sovellettava tuloraja vastaajan tapauksessa

Oikeus-, tasa-arvo- ja lakiuudistusministeriön hallinnoimassa [rikosoikeudellisessa oikeusapujärjestelmässä \(Criminal Legal Aid Scheme\)](#) huolehditaan siitä, että ilmaista oikeusapua voidaan tietyissä olosuhteissa myöntää vähävaraisten henkilöiden puolustuksen hoitamiseksi rikosoikeudenkäynnissä. Tulorajaa ei ole määrätty. Syytetyllä on oikeus saada siltä tuomioistuimelta, jossa hän on vastaajana, tieto mahdollisuudestaan oikeusapuun. Oikeusavun myöntäminen oikeuttaa hakijan toimistoasianajan

ja tietyissä tapauksissa enintään kahden oikeudenkäyntiasianajajan palveluihin puolustuksen tai hakemuksen laatimiseksi ja hoitamiseksi. Tuomioistuinten tuomarit vastaavat oikeusavun myöntämisestä. Oikeusapuhakemuksen voi tehdä tuomioistuimelle joko a) henkilökohtaisesti, b) oikeudellisen edustajan välityksellä tai c) tuomioistuimen kirjaamolle osoitetulla kirjeellä.

Oikeusavun hakijan on tyydyttävällä tavalla osoitettava tuomioistuimelle, että hänen varansa eivät riitä oikeusavun maksamiseen. Tämä on kunkin tuomioistuimen harkintavallassa, eikä siitä ole annettu taloudellista tukikelpoisuutta koskevia ohjeita.

Tuomioistuimen on myös varmistuttava siitä, että syytteen vakavuuden tai poikkeuksellisten olosuhteiden takia on oikeusnäkökohtien kannalta välttämätöntä myöntää hakijalle oikeusapua. Jos kyseessä on murhasyyte tai jos rikosasioiden muutoksenhakutuomioistuin (Court of Criminal Appeal) hakee muutosta ylimmästä muutoksenhakutuomioistuimesta (Supreme Court), ilmaista oikeusapua myönnetään ainoastaan tulojen vähäisyyden perusteella.

Tuomioistuin voi vaatia ilmaisen oikeusavun hakijaa täyttämään varallisuuttaan koskevan lausunnon. Oikeusavun hakija syyllistyy rangaistavaan tekoon, jos hän apua saadakseen antaa tahallaan virheellisen lausunnon tai salaa joitakin aineellisia tosiasioita. Tällaisesta rikkomuksesta seuraa joko sakko- tai vankeusrangaistus tai molemmat.

Rikosoikeuden alalla sovellettava tuloraja uhrin tapauksessa

Kantajan käytettävissä oleville tuloille ei ole määrätty tulorajaa tietyissä seksuaalista väkivaltaa koskevissa oikeusasioissa, kun kantaja hakee oikeusapua oikeusapulautakunnalta (Legal Aid Board) rikosasiassa, jossa puolustus aikoo oikeuskäsittelyssä vedota kantajan aiempaan seksuaaliseen käyttäytymiseen.

Muita uhreille myönnettävän oikeusavun ehtoja

Oikeusapua myönnetään kantajalle automaattisesti määrättyissä seksuaalista väkivaltaa koskevissa oikeusasioissa. Muiden rikosten uhrien on täytettävä kaikkia koskevat yleiset edellytykset.

Muita vastaajalle myönnettävän oikeusavun ehtoja

Alaikäisiä varten ei ole määrätty muita edellytyksiä eikä erityisjärjestelyjä.

Maksuton oikeudenkäynti

Oikeudenkäyntimaksuista voi saada vapautuksen määrättyissä tapauksissa kuten perheoikeudellisissa menettelyissä ja tietyissä alaikäisiin liittyvissä asioissa. Yksityiskohtaiset tiedot niistä tapauksista, joissa oikeudenkäyntimaksuja ei tarvitse maksaa, löytyvät maksuja (fees orders) koskevilta oikeuslaitoksen verkkosivuilta.

Yksityiskohtaiset tiedot [maksuista ja maksuvapauksista \(fees orders and exemptions\)](#) löytyvät oikeuslaitoksen verkkosivuilta.

Missä tapauksessa hävinnyt osapuoli joutuu maksamaan voittaneen osapuolen kulut?

Tuomioistuimet määräävät maksettavat kulut harkintansa mukaan. Tätä harkintavaltaa on käytettävä tiettyjen tuomioistuinten oikeuskäytäntöön perustuvien vakiintuneiden sääntöjen ja periaatteiden mukaisesti. Ensisijainen sääntö on esimerkiksi se, että kulut määräytyvät pääasiallisen mukaisesti, toisin sanoen hävinnyt osapuoli maksaa voittaneen kulut. Tästä säännöstä voidaan kuitenkin poiketa asiaan liittyvien olosuhteiden mukaan. Voittanut osapuoli ei välttämättä saa takaisin kaikkia kulujaan, jos tuomioistuin katsoo hänen viivyttäneen tai tarpeettomasti pitkittäneen oikeudenkäyntiä, tai jos hän on hävinnyt tiettyjä yksittäisiä riitakohtia, vaikka onkin voittanut jutun. Perustuslakiin liittyvissä tapauksissa, joissa tulee esiin yleiseen etuun liittyviä näkökohtia, hävinnytkin osapuoli voi toisaalta saada takaisin kaikki kulunsa tai osan niistä.

Asiantuntijapalkkiot

Kun on kyse siviiliasioissa annetusta oikeusavusta, oikeusapulautakunta laatii erilaisiin asiantuntijaryhmiin sovellettavan palkkiotaulukon. Lisäksi lautakunta voi harkintansa mukaan soveltaa erityispalkkiota, jos tietyn alan erityisasiantuntijan palkkaaminen on asiaa koskevien erityisedellytysten takia välttämätöntä. Tällaisissa tapauksissa palkkiosta neuvotellaan erikseen asiantuntijan kanssa ottaen huomioon tehty työmäärä, vaadittu asiantuntemuksen taso ja asian arvo oikeusapua saavalle henkilölle.

Rikosasioissa, joita varten on myönnetty oikeusaputodistus, puolustusta hoitavan toimistoasianajajan perimät asianmukaiset ja kohtuulliset kulut sekä todistajana kuultujen asiantuntijoiden palkkiot kuuluvat rikosoikeudellisen oikeusapujärjestelmän piiriin.

Kääntäjien ja tulkkien palkkiot

Siviilioikeudenkäynneissä kääntäjien ja tulkkien palkkiot sovitaan yleensä ensisijaisesti kääntäjän/tulkin ja riidan osapuolen välillä. Jos kuitenkin kyseisen osapuolen kulut lankeavat tuomioistuimen päätöksellä toisen osapuolen maksettaviksi, kääntäjälle/tulkille maksettavat palkkiot jätetään oikeudenkäyntikulujen arvioinnista vastaavan viranomaisen (Taxing Master) arvioitaviksi.

Siviilihenkilöiden oikeusapua koskeissa asioissa oikeusapulautakunta järjestää tarjouskilpailun ja valitsee jonkin kilpailuun osallistuvista organisaatioista.

Rikosasioissa, joita varten on myönnetty oikeusaputodistus, puolustusta hoitavan toimistoasianajajan perimät tarkoituksenmukaiset ja kohtuulliset kulut sekä kääntäjien ja tulkkien palkkiot kuuluvat rikosoikeudellisen oikeusapujärjestelmän piiriin.

Asiakirjoja

Irlannin kertomus kulujen avoimuutta koskevasta tutkimuksesta

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 11/12/2019

Oikeudenkäyntikulut - Kreikka

Tämän sivun alkukielistä versiota [el](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tällä sivulla on tietoa oikeudenkäyntikuluista Kreikassa.

Oikeusalan ammattilaisten palkkioiden sääntely

Asianajajat

Asianajajien palkkioista säädetään yleisesti asetuksen 3026/1954, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella 3919/2011, 91–180 §:ssä. Asetuksen mukaan asianajajat voivat vastedes sopia asiakkaan kanssa kirjallisesti palkkiostaan ilman ylä- tai alarajaa.

Jos kirjallisesti tehtyä sopimusta ei ole, sovelletaan lakisääteistä palkkiojärjestelmää (jossa otetaan huomioon läsnäolo oikeudenkäynnissä ja käsiteltävän asian arvo). Järjestelmä on perustana määriteltäessä oikeudenkäyntikustannuksia, oikeusapua antavan asianajajan palkkiota jne.

Asianajajat ja lainopilliset neuvonantajat

Lainopillisena neuvonantajana toimivien asianajajien ja muiden asianajajien välillä ei tehdä eroa.

Haastemiehet

Haastemiehillä on omat palkkionsa. Palkkioita voidaan kuitenkin korottaa sopimuksen mukaan tehtävän monimutkaisuuden perusteella. Haastemiesten palkkioista säädetään lain 2318/1995 50 §:n mukaisesti valtiovarainministerin ja oikeusministerin yhteisellä päätöksellä. Voimassa oleva päätös on 2/54638/2008 (B 1716, sellaisena kuin se on muutettuna B 1916:lla).

Notaarit

Notaarien palkkioista säädetään erityisesti lain 2830/2000 40 §:ssä.

Kiinteät kulut

Kiinteät oikeudenkäyntikulut riita-asioissa

Riita-asian asianosaisten kiinteät oikeudenkäyntikulut

Perheoikeudellisissa riita-asioissa asianajopalkkiot määräytyvät edellä kuvatulla tavalla.

Riita-asioissa, joille voidaan antaa rahallinen arvo (kuten **kaupalliset riita-asiat**) asianajopalkkiot määräytyvät edellä kuvatulla tavalla.

Yksityisten ja julkisten asiakirjojen laatimispalkkiosta sovitaan edellä kuvatulla tavalla.

Missä vaiheessa riita-asian oikeudenkäyntiä asianosaisten kiinteät kulut on maksettava?

Asianajaja sopii asiakkaan kanssa palkkioiden maksuajankohdasta. Tavallisesti maksu suoritetaan useissa erissä oikeudenkäynnin kuluessa.

Kiinteät oikeudenkäyntikulut rikosasioissa

Rikosasian asianosaisten kiinteät oikeudenkäyntikulut

Oikeusalan ammattilaisten palkkioihin sovelletaan edellä kuvattuja sääntöjä.

Missä vaiheessa rikosoikeudenkäyntiä asianosaisten kiinteät kulut on maksettava?

Oikeusalan ammattilaisten palkkioihin sovelletaan edellä kuvattuja sääntöjä.

Kiinteät oikeudenkäyntikulut perustuslakia koskevissa asioissa

Perustuslakiasian asianosaisten kiinteät oikeudenkäyntikulut

Oikeusalan ammattilaisten palkkioihin sovelletaan edellä kuvattuja sääntöjä myös hallintoriita-asioissa.

Missä vaiheessa perustuslakiasian oikeudenkäyntiä kiinteät kulut on maksettava?

Oikeusalan ammattilaisten palkkioihin sovelletaan siviilioikeudellisen menettelyn määräyksiä.

Oikeudellisten edustajien velvollisuus antaa ennakkotietoja

Asianosaisten oikeudet ja velvollisuudet

Asianajajien etiikkaa koskevassa laissa asetetaan erityisiä velvoitteita, jotka koskevat asianajajan tapaa hoitaa asiakkaan tapaus. Toimiminen vastoin näitä velvoitteita on kurinpitorikkomus. Näissä velvoitteissa ei ole erillistä mainintaa palkkiosta.

Kulujen määräytymisperusteet

Mistä löydän tietoa kulujen määräytymisperusteista Kreikassa?

Asianajajien palkkioista saa tietoa asianajajien käytännesäännöistä sekä asianajajayhdistyksiltä.

Notaarien palkkioista saa tietoa joko notaariasioita käsittelevältä osastolta tai notaariliitoilta (jotka ovat julkisoikeudellisia oikeushenkilöitä).

Millä kielillä voin saada tietoa kulujen määräytymisperusteista Kreikassa?

Tietoa kulujen määräytymisperusteista on saatavilla ainoastaan kreikaksi.

Mistä löydän tietoa välimiesmenettelystä/sovittelusta?

Katso kohta sovittelusta Kreikassa.

Mistä löydän lisätietoa kustannuksista?

Tietoa kustannuksista verkkosivuilla

Kreikassa ei ole tällaisia tietoja koskevia verkkosivuja.

Mistä löydän tietoa menettelyjen keskimääräisestä kestosta?

Tällaisia tietoja ei ole saatavilla Kreikassa.

Mistä löydän tietoa menettelyn keskimääräisistä kokonaiskustannuksista?

Tietoa menettelyn keskimääräisistä kokonaiskustannuksista ei ole saatavilla Kreikassa.

Arvonlisävero

Missä on tietoa arvonlisäverosta?

Asianajajien palveluihin sovelletaan arvonlisäveroa. Tietoja saa valtiovarainministeriön verojaostolta ja asianajajayhdistyksiltä.

Mikä on arvonlisäveroprosentti?

23 prosenttia

Oikeusapu

Oikeusapuun riita-asioissa sovellettava ansiotuloraja

Siviiliprosessilain 194 §:n mukaan oikeusapua saa jokainen, joka ei todistettavasti pysty maksamaan oikeudenkäyntikulujaan vaarantamatta omaa tai perheensä toimeentuloa.

Oikeusapua voivat saada myös ulkomaalaiset vastavuoroisuuden periaatteella ja kansalaisuudettomat henkilöt.

Lain 3226/2004 mukaan oikeusapua annetaan riita-asioissa pienituloisille kansalaisille, jos perheen vuositulot eivät ylitä kahta kolmasosaa minimivuospalkasta, joka vahvistetaan kansallisessa yleisessä työehtosopimuksessa.

Oikeusapu kattaa oikeudenkäyntikulut, notaarien ja haastemiesten palkkiot sekä asianajajien palkkiot (siviiliprosessilain 199 §).

Vastaajalle myönnettävään oikeusapuun sovellettava ansiotuloraja rikosoikeuden alalla

Rikosprosessilain 340 §:ssä säädetään, että ellei vastaajalla ole oikeudellista edustajaa, tuomioistuin määrää tehtävään asianajajan paikallisen asianajajaliiton luettelosta.

Lain 3226/2004 mukaan oikeusapua annetaan pienituloisille kansalaisille rikosoikeudellisissa asioissa edellä esitetyllä tavalla.

Rikoksen uhria koskeva ansiotuloraja rikosoikeuden alalla

Rikoksen uhreille maksettavista korvauksista 29 päivänä huhtikuuta 2004 annettu neuvoston direktiivi 2004/80/EY on saatettu osaksi Kreikan lainsäädäntöä lailla 3811/2009.

Muut edellytykset oikeusavun myöntämiseksi rikoksen uhrille

Oikeusapupalveluita tarjoavien asianajajien, notaarien ja haastemiesten palkkioista säädetään ministeriön päätöksellä (lain 3226 /2004 14 §).

Rikosasioissa annettavaan oikeusapuun kuuluu asianajajan nimeäminen.

Siviilioikeudellisissa asioissa oikeusapuun kuuluu täydellinen tai osittainen vapauttaminen oikeudenkäyntikuluista.

Muut edellytykset oikeusavun myöntämiseksi vastaajalle

Ei käytössä

Maksuttomat oikeudenkäynnit

Ei käytössä

Missä tapauksessa hävinnyt osapuoli joutuu maksamaan voittaneen osapuolen kulut?

Tuomioistuimen ratkaistua asian voittaneen osapuolen menot ja kulut jäävät yleensä hävinneen osapuolen maksettaviksi ottaen huomioon, minkä verran asianosaiset ovat voittaneet tai hävinneet. Tuomioistuimen on pantava täytäntöön myös tämä osa päätöksestä. Menot ja kulut lasketaan edellä mainittujen sääntöjen mukaisesti kiinnittäen huomiota erityisesti oikeusalan ammattilaisten palkkioita koskevaan sääntelyyn sekä riita-asian osapuolten mahdollisiin kiinteisiin oikeudenkäyntikuluihin. Yleensä määrä jää todellisia kuluja pienemmäksi.

Asiantuntijoiden palkkiot

Asiantuntijat vahvistavat omat palkkionsa, jotka sisällytetään pyydettyessä tuomioistuimen määräämiin oikeudenkäyntikuluihin.

Kääntäjien ja tulkkien palkkiot

Kääntäjät ja tulkit vahvistavat omat palkkionsa, jotka sisällytetään pyydettyessä tuomioistuimen määräämiin oikeudenkäyntikuluihin.

Linkkejä

- [Ateenan asianajajayhdistys](#)
- [Pireuksen asianajajayhdistys](#)
- [Thessalonikin muutoksenhakutuomioistuimen notaariliitto](#)
- [Kreikan notaariliiton koordinointikomitea](#)
- [Thessalonikin asianajajayhdistys](#)

Viittaukset

[Kreikan kertomus kustannusten avoimuutta koskevasta tutkimuksesta](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 25/06/2018

Oikeudenkäyntikulut - Espanja

Tämän sivun alkukielistä versiota [es](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tältä sivulta saa tietoa oikeudenkäyntikuluista Espanjassa. Oikeudenkäyntikuluja analysoidaan tarkemmin seuraavissa tapaustutkimuksissa:

- [PERHEOIKEUS - AVIOERO](#)
- [PERHEOIKEUS - HUOLTAJUUS](#)
- [PERHEOIKEUS - ELATUSAPU](#)
- [KAUPPAOIKEUS - SOPIMUKSET](#)
- [KAUPPAOIKEUS - VASTUU](#)

Oikeusalan ammattilaisten palkkioiden sääntely

Asianajajat

Espanjassa on vain yksi asianajajaluokka, joka voi toimia asianajajaliittoon hyväksymisen jälkeen kaikenlaisissa oikeudenkäynneissä ja tuomioistuimissa.

Asianajajat määräävät palkkionsa kunkin ammatillisen liiton julkaisemien ohjeiden mukaisesti. Ohjeet perustuvat tiettyihin palkkiolaskujen laatimisessa sovellettaviin yleisiin perusteisiin, kuten esimerkiksi asian monitahoisuus ja suhteellisuus, joita kaikki noudattavat palkkiolaskuja toimittaessaan.

Ohjeissa eritellään aina oikeudenala, jossa riita-asia käsitellään.

Kiinteät kulut

Kiinteät kulut siviilioikeudellisissa menettelyissä

Osapuolten kiinteät kulut siviilioikeudellisissa menettelyissä

Siviilioikeudenkäynnistä annetun lain 241 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädetään nimenomaisesti asianajajien palkkioista silloin, kun asianajajien käyttö on pakollista ja heidän palkkionsa on otettava huomioon määritettäessä oikeudenkäyntikuluja.

Siviilioikeudenkäynneistä annetussa laissa säädetään, että asianajajat vahvistavat palkkionsa ammattialansa sääntöjen mukaisesti.

Missä siviilioikeudellisen menettelyn vaiheessa kiinteitä kuluja peritään?

Päämies on aina velvollinen maksamaan asianajajansa palkkiot. Hän tietää alusta alkaen palkkioiden suuruusluokan, mutta riita-asian päätyttyä ilmoitetaan myös palkkiolaskun tarkka loppusumma. Asianajaja voi vaatia päämieheltä maksun myös käyttämällä etuoikeusmenettelyjä, kuten periä ennakoita (menettelyn ollessa kesken) tai hakea palkkioiden vahvistamista tuomioistuimesta (menettelyn päätyttyä).

Käytännössä päämies maksaa yleensä ennakoon tietyn summan, minkä jälkeen odotetaan kuluja koskevan päätöksen antamista. Jos toisen osapuolen on maksettava palkkiot, asianajaja ja oikeusasianajaja esittävät palkkiolaskunsa tuomioistuimelle, ja kun palkkiolaskut on hyväksytyt, vastapuoli maksaa ne.

Lain 10/2012 voimaantulon myötä on otettu käyttöön velvollisuus suorittaa oikeudenkäyntimaksu.

Mikä on oikeudenkäyntimaksu?

Kyseessä on valtion maksu, joka käyttäjien (sekä luonnollisten että oikeushenkilöiden) on maksettava tietyissä tilanteissa asian viemisestä tuomioistuimeen ja oikeudenhoitoa koskevan julkisen palvelun käyttämisestä. Maksun hallinnoinnista vastaavat valtiovarainministeriö ja julkishallinto. Mahdollisuus vaatia oikeudenkäyntimaksua tuli voimaan 1. huhtikuuta 2003. Siitä säädetään 20. marraskuuta annetulla lailla 10/2012, jota on muutettu 22. helmikuuta annetulla kuninkaallisella asetuksella 3/2013, jolla säädellään tiettyjä oikeudenhoidon sekä toksikologian ja forensisen tieteen kansallisen instituutin (*Instituto Nacional de Toxicología y Ciencias Forenses*) maksuja.

Oikeudenkäyntimaksu on suoritettava seuraavissa tapauksissa (laskutettava tapahtuma)

Lain 10/2012 1 §:ssä vahvistetaan, että oikeudenkäyntimaksu lainkäyttövallan harjoittamisesta siviilioikeudellisissa, hallinnollisissa ja työoikeudellisissa asioissa on valtion maksu, jonka suorittamista vaaditaan samalla tavalla koko Espanjan alueella mainitussa laissa vahvistetuissa tapauksissa, rajoittamatta kuitenkaan näiden tai muiden sellaisten maksujen perimistä, joita autonomiset alueet vaativat taloudellisen toimivaltansa puitteissa. Samasta laskutettavasta tapahtumasta ei peritä päällekkäisiä maksuja.

Lain 2 §:n mukaisesti laskutettava tapahtuma, josta voidaan periä oikeudenkäyntimaksu, koostuu lainkäyttövallan käyttämisestä seuraavanlaisissa prosessitoimissa:

- kanteen nostaminen kaikenlaisissa vahvistavissa menettelyissä (*proceso declarativo*) ja tuomioistuimen ulkopuolisten täytäntöönpanoasiakirjojen täytäntöönpano siviilioikeudellisissa asioissa, vastakanteen laatiminen sekä alkuperäisen vetoimuksen esittäminen espanjalaisessa ja eurooppalaisessa maksamismääräysmenettelyssä
- konkurssihakemus velkojan vaatimuksesta (*concurso necesario*) ja lisävaatimus konkurssimenettelyissä
- kanteen nostaminen hallinnollisen menettelyn aloittamiseksi
- menettelyvirheeseen perustuva ylimääräinen muutoksenhaku siviilioikeudellisissa asioissa
- muutoksenhaut (*apelación ja casación*) siviilioikeudellisissa ja hallinnollisissa asioissa
- muutoksenhaut (*suplicación ja casación*) työoikeudellisissa asioissa
- oikeuden asiakirjojen täytäntöönpanon vastustaminen.

Kenellä on velvollisuus suorittaa oikeudenkäyntimaksu?

Lain 3 §:ssä todetaan, että kuka tahansa, jota varten käytetään lainkäyttövaltaa ja joka toteuttaa laskutettavan tapahtuman, on velvollinen suorittamaan oikeudenkäyntimaksun.

Yhden laskutettavan tapahtuman katsotaan toteutuneen, kun asiakirja, jolla laskutettavasta tapahtumasta muodostuva prosessitoimi toteutetaan, kattaa useita päätoimia, jotka eivät johdu samasta asiakirjasta. Tällöin oikeudenkäyntimaksu saadaan laskemalla yhteen toimista laskutettavat määrät.

Oikeudenkäyntiavustaja tai asianajaja voi suorittaa oikeudenkäyntimaksun maksuvelvollisen nimissä ja puolesta erityisesti silloin, kun tämä ei asu Espanjassa, jotta tämän ei tarvitse hankkia verovelvollisen tunnusnumeroa ilmoitusmenettelyyn perustuvaa verotusta varten. Oikeudenkäyntiavustajalla tai asianajajalla ei ole oikeudenkäyntimaksua koskevaa verovelvollisuutta.

Poikkeustapaukset:

- Poikkeukset toimen perusteella:
 - Kanteen nostaminen ja muutoksenhaut kelpoisuutta, lapsen ja vanhemman välistä oikeudellista sidettä, avioliittoa ja alaikäisiä koskevissa menettelyissä, joista säädetään siviiliprosessilain IV kirjan I osastossa. Oikeudenkäyntimaksu on kuitenkin suoritettava siviiliprosessilain IV kirjan I osaston IV luvussa säädelyistä menettelyistä, joita ei ole aloitettu yhteisestä sopimuksesta tai jotka toinen osapuoli on aloittanut ilman toisen suostumusta, vaikka menettelyt koskisivat myös alaikäisiä, paitsi jos pyydyt toimet koskevat yksinomaan alaikäisiä.
 - Kanteen nostaminen ja muutoksenhaut perusoikeuksien ja kansalaisvapauksien suojaamiseksi aloitetuissa menettelyissä ja kun on kyse vaaliviranomaisten toiminnasta.
 - Velallisen vapaaehtoisesti jättämä konkurssihakemus.
 - Virkamiesten aloittama hallinnollinen muutoksenhaku lakisääteisten oikeuksiensa puolustamiseksi.
 - Alkuperäisen hakemuksen esittäminen maksamismääräysmenettelyssä ja pyyntö suullisen menettelyn käyttämisestä maksukanteissa, joissa pyydetty summa ei ylitä kahtatuhatta euroa. Poikkeusta ei sovelleta näissä menettelyissä, jos vaatimuksen perustana on 7. tammikuuta annetun siviiliprosessilain 1/2000 517 §:n mukainen tuomioistuimen ulkopuolinen täytäntöönpanoasiakirja.
 - Muutoksenhaut hallinnollisissa asioissa, silloin kun hallinto ei vastaa tai toimi.
 - Vaatimus kuluttaja-asioiden välitystuomioistuinten (*Juntas Arbitrales de Consumo*) antamien välitystuomioiden täytäntöönpanosta.
 - Toimet, joita selvittäjä toteuttaa konkurssipesän eduksi kauppaoikeuden tuomarin etukäteän valtuuttamana.
 - Oikeuden päätöksellä tehtävät jakomenettelyt, paitsi silloin kun niitä vastustetaan tai niissä kiistellään siitä, mikä omaisuus sisältyy tai ei sisälly jakomenettelyyn. Maksua voidaan vaatia suullisesta menettelystä ja kiistanalaisesta määrästä tai määrästä, joka aiheutuu vastapuolelle kuolinpesän osituksesta tekemästä valituksesta. Jos molemmat valittavat, kumpikin maksaa osuutensa.
- Poikkeukset henkilön ja aseman perusteella:
 - Henkilöt, joilla on oikeus saada maksutonta oikeusapua ja jotka voivat osoittaa täyttävänsä asiaa koskevassa lainsäädännössä edellytetyt vaatimukset.
 - Syyttäjälaitos
 - Espanjan valtionhallinto ja autonomisten alueiden, paikallisviranomaisten ja kaikkien näiden alaisten julkisten elinten hallinto.
 - Espanjan parlamentti ja autonomisten alueiden parlamentit.

Työoikeudellisissa asioissa työntekijät (sekä palkatut työntekijät että itsenäiset ammatinharjoittajat) saavat 60 prosentin vapautuksen maksusta, joka koskee muutoksenhakua (*suplicación* ja *casación*). Puolustaessaan lakisääteisiä oikeuksiaan hallinnollisissa asioissa virkamiehet saavat 60 prosentin vapautuksen maksusta, joka koskee muutoksenhakua (*apelación* ja *casación*).

Kiinteät kulut rikosoikeudellisissa menettelyissä

Osapuolten kiinteät kulut rikosoikeudellisissa menettelyissä

Asiaa säännellään rikosprosessilailla (*Ley de Enjuiciamiento Criminal*).

Jokaisella rangaistavasta teosta syytetyllä on puolustautumisoikeus, jota hän voi käyttää kaikissa menettelyissä asiasta tiedon saatuaan riippumatta siitä, onko syytetty pidätettynä, onko häneen kohdistettu muita varotoimenpiteitä tai onko hänen syytteeseen asettamisestaan päätetty, jolloin hänelle ilmoitetaan tästä oikeudesta.

Annetun oikeuden käyttämiseksi asianosaiset käyttävät oikeudenkäyntiavustajaa ja asianajajaa (*Letrado*), jotka nimetään viran puolesta, elleivät asianosaiset itse ole heitä nimenneet ja he tätä pyytävät, ja joka tapauksessa, ellei heillä ole tähän laillista pätevyyttä.

Ellei asian osapuolille ole myönnetty oikeutta maksuttomaan oikeusapuun, he ovat velvollisia maksamaan oikeudenkäyntiavustajiensa, puolustusasianajajiensa ja tarvittaessa tietoa antavien asiantuntijoiden palkkiot sekä mahdollisten todistajien korvaukset, jos asiantuntijat ja todistajat ovat tuomion antamisen yhteydessä esittäneet palkkiovaatimuksensa ja jos tuomari tai tuomioistuin on sen hyväksynyt.

Asian käsittelyn aikana tai sen päätyttyä osapuolet eivät ole velvollisia maksamaan muita oikeudenkäyntikuluja, ellei heitä ole siihen tuomittu.

Oikeudenkäyntiavustaja, jonka asian osapuolet ovat nimenneet ja joka on hyväksynyt tehtävän, on velvollinen maksamaan palkkiot asianajajille, joita päämiehet ovat puolustukseen käyttäneet.

Maksuttomaan oikeusapuun oikeutetut voivat käyttää valitsemaansa asianajajaa ja oikeudenkäyntiavustajaa. He ovat kuitenkin tässä tapauksessa velvollisia maksamaan näiden palkkiot samaan tapaan kuin ne, joille ei ole myönnetty maksutonta oikeusapua, elleivät vapaasti valitut ammattilaiset luovu palkkioistaan maksuttomasta oikeusavusta annetun lain (*Ley de Asistencia Jurídica Gratuita*) 27 §:n säännösten mukaisesti.

Missä rikosoikeudellisen menettelyn vaiheessa kiinteitä kuluja peritään?

Päämies on aina velvollinen maksamaan oikeudenkäynnin päätyttyä annettavat palkkiolaskut. Ennakkomaksua ei ole, kun asianajaja on nimetty viran puolesta, sillä yleensä samalla vahvistetaan maksuton oikeusapu.

Viran puolesta nimetyn asianajajan (*abogado de oficio*) käyttäminen on kaikkein yleisintä. Jos päämiehelle myönnetään maksutonta oikeusapua, tämän ei tarvitse maksaa palkkiolaskua, vaan valtio vastaa siitä, ellei päämiehen taloudellisen asema parane kolmen vuoden kuluessa (yleisimmin he eivät maksa koskaan).

Oikeudellisten edustajien velvollisuus antaa tietoja

Asianosaisten oikeudet ja velvollisuudet

Päämiehensä edustajana oikeudenkäyntiavustaja on velvollinen ilmoittamaan tälle kaikista toteuttamistaan toimista.

Sekä asianajaja että oikeudenkäyntiavustaja ovat velvollisia antamaan päämiehelle tietoja tämän pyynnöstä.

Kulut

Mistä löydän tietoa kuluista Espanjassa?

Ei ole olemassa erityistä sivustoa, josta löytyisi tietoa oikeudenkäyntikuluista Espanjassa. On kuitenkin verkkosivustoja, esimerkiksi asianajajaliittojen sivut, joilla on tietoa jäsenten palkkioista.

Millä kielellä saan tietoa kuluista Espanjassa?

Tiedot ovat yleensä espanjan kielellä. Tietoa voi löytää myös autonomisten alueiden virallisilla kielillä.

Joillakin sivuilla on lisäksi joitakin tietoja englannin kielellä.

Mistä löydän tietoja sovittelusta?

Katso kohta "Sovittelu jäsenvaltioissa" ja valitse Espanja sekä kohta "Kuinka löydän sovittelijan" ja valitse Espanja.

Arvonlisävero

Miten nämä tiedot toimitetaan?

Espanjan verovirasto antaa nämä tiedot [verkkosivustollaan](#).

Mitkä ovat sovellettavat palkkiot?

Espanjan verovirasto antaa nämä tiedot [verkkosivustollaan](#).

Maksuton oikeusapu

Mitä se on ?

Espanjan perustuslain (*Constitución Española*) 119 §:n mukaan henkilöille, joiden varat katsotaan riittämättömiksi, myönnetään tiettyjä etuuksia, kuten esimerkiksi vapauttaminen asianajajan ja oikeudenkäyntiavustajan palkkioiden, asiantuntijalausunnoista johtuvien kulujen, takuiden jne. maksamisesta.

Maksuton oikeusapu sisältää pääpiirteittäin seuraavaa:

ennen prosessin alkua annettava maksuton ohjaus ja neuvonta

asianajajan apu pidätetyille tai vangitulle

asianajajan ja oikeudenkäyntiavustajan käyttäminen maksutta oikeudenkäynnissä

virallisissa lehdissä julkaistavien kuulutusten ja ilmoitusten maksuton julkaiseminen menettelyn aikana

vapautus ennakkomaksujen maksamisesta muutoksenhaussa

maksuton asiantuntija-apu menettelyn aikana

maksuttomat jäljennökset, todistajalausunnot ja notaarin vahvistamat asiakirjat

80 prosentin vähennys palkkioista, joita maksetaan tietyistä notaaritoimista

80 prosentin vähennys palkkioista, joita maksetaan tietyistä kiinteistö- ja kaupparekisterin toimista.

Edellä mainittuihin vapautuksiin sisältyvät yksinomaan valtioiden rajat ylittävissä riitatapauksissa (maksuttomasta oikeusavusta 18. heinäkuuta 2005 annetulla lailla 16/2005 toteutetun uudistuksen jälkeen, jolla direktiivi 2002/8/EY pantiin täytäntöön) seuraavat:

1. tulkkaukspalvelut
2. asiakirjojen kääntäminen
3. matkakustannukset, jos henkilökohtainen läsnäolo on välttämätön
4. asianajajan ja oikeudenkäyntiavustajan käyttäminen, vaikka se ei olisi välttämätöntä, jos tuomioistuin määrää siitä osapuolten yhtäläisen kohtelun takaamiseksi.

Kuka voi hakea maksutonta oikeusapua?

Maksutonta oikeusapua voivat yleensä hakea kansalaiset, jotka ovat panneet tai aikovat panna vireille oikeudellisen menettelyn, mutta joilla ei ole riittäviä varoja ryhtyä oikeustoimiin.

Varat katsotaan riittämättömiksi, kun luonnollinen henkilö osoittaa, että perheyksikköä kohti vuosittain laskettavat tulot ja varallisuus kokonaisuudessaan eivät ylitä kaksinkertaisesti valtion tuloindikaattoria (IPREM), joka on voimassa hakemusta esitettäessä.

Etuuden saamiseksi oikeushenkilöiden yhteisöveron veropohjan on oltava vuosittaisessa laskennassa alempi kuin kolminkertaisesti valtion IPREM-indikaattoria vastaava määrä.

Kaikissa tapauksissa otetaan huomioon myös muut ulkoiset tekijät, jotka ilmaisevat hakijan todellisen maksukykyyn.

Luonnollisten henkilöiden osalta on vammaisuuteen tai muihin perheeseen liittyviin seikkoihin perustuvia poikkeuksia, joissa aikaisemmin mainitut tuloajat saavat ylittyä. (Valtion talousarviosta vuodelle 2009 annetun lain 28. lisäsäännöksen mukaisesti vuonna 2009 valtion IPREM-indikaattori on 7381,33 euroa vuodessa).

Maksuttomaan oikeusapuun ovat oikeutettuja erityisesti seuraavat:

1. Espanjan kansalaiset, muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaiset ja Espanjassa asuvat ulkomaalaiset, jotka osoittavat, ettei heillä ole riittäviä varoja ryhtyä oikeustoimiin
2. sosiaaliturvajärjestelmän hallinnolliset yksiköt ja yleiset palvelut
3. seuraavat oikeushenkilöt, jotka osoittavat, ettei niillä ole riittäviä varoja ryhtyä oikeustoimiin:

voittoa tavoittelemattomat yhteisöt

säätiöt, jotka on merkitty vastaavaan hallinnolliseen rekisteriin

1. työoikeusasioissa: työntekijät ja sosiaaliturvajärjestelmän piiriin kuuluvat
2. rikosoikeusasioissa: kaikilla kansalaisilla, myös ulkomaalaisilla, jotka osoittavat, ettei heillä ole riittäviä varoja ryhtyä oikeustoimiin, on oikeus asianajajan ja oikeudenkäyntiavustajan käyttämiseen maksutta; etuus koskee myös ulkomaalaisia, jotka eivät asu laillisesti Espanjan alueella
3. hallinto-oikeusasioissa: ulkomaiden kansalaisilla, jotka osoittavat, ettei heillä ole riittäviä varoja ryhtyä oikeustoimiin, on oikeus asianajajan ja oikeudenkäyntiavustajan käyttämiseen maksutta kaikissa turvapaikkahakemusta ja ulkomaalaislakia (*Ley de Extranjería*) koskevissa menettelyissä (hallinnolliset toimet mukaan luettuina). Etuus koskee myös ulkomaalaisia, jotka eivät asu laillisesti Espanjan alueella.

Lisätiedot

Maksuttoman oikeusavun hakemisen edellytykset

Luonnolliset henkilöt:

Perheyksikköä kohti vuosittain laskettavat tulot ja varallisuus eivät kokonaisuudessaan ylitä kaksinkertaisesti valtion IPREM-indikaattoria, joka on voimassa hakemusta esitettäessä.

Vaikka varat ylittäisivät valtion IPREM-indikaattorin kaksinkertaisesti mutta eivät nelinkertaisesti, maksuttomasta oikeusavusta vastaava komitea (*Comisión de Asistencia Jurídica Gratuita*) voi poikkeuksellisesti myöntää oikeuden maksuttomaan oikeusapuun hakijan perhe-tilanteen, huollettavien lasten ja perheenjäsenten lukumäärän, terveydentilan, vammaisuuden, taloudellisten velvoitteiden, oikeustoimiin ryhtymisestä johtuvien kulujen ja muiden seikkojen perusteella, ja aina kun hakija osoittaa olevansa tiettyyn kategoriaan kuuluvasta suurperheestä.

Oikeustoimiin ryhdytään omien oikeuksien ja etujen suojaamiseksi.

Oikeushenkilöt:

Yleishyödyllisiksi katsotut yhteisöt tai säätiöt, jotka on merkitty vastaavaan hallinnolliseen rekisteriin.

Yhteisöveron veropohja on vuosittaisessa laskennassa alempi kuin kolminkertaisesti valtion IPREM-indikaattoria vastaava määrä.

Kokonaisvaltaisista suojatoimenpiteistä sukupuoleen perustuvan väkivallan torjumiseksi annetun lain 1/2004 tultua voimaan tällaisen väkivallan kohteeksi joutuneilla naisilla on oikeus välittömään ja kokonaisvaltaiseen oikeusapuun kaikissa oikeudenkäynneissä ja hallinnollisissa menettelyissä (poliisitutkinnat mukaan luettuina), joiden perustava syy on sukupuoleen perustuva väkivalta, tuomion lopulliseen täytäntöönpanoon asti tarvitsematta ensin toimittaa maksutonta oikeusapua koskevaa hakemusta. Tämä merkitsee sitä, ettei maksuton oikeusapu milloinkaan sulje pois oikeutta tehokkaaseen puolustukseen ja oikeussuojaan, jota uhrille on tarjottava riippumatta siitä, onko maksutonta oikeusapua koskeva hakemus esitetty, vaikka onkin otettava huomioon, että maksuton oikeusapu voidaan myöntää vasta jälkikäteen oikeudenkäynnin jo alettua, jos asianosainen osoittaa, että maksutonta oikeusapua koskevassa laissa, jota on asian osalta muutettu kokonaisvaltaisista suojatoimenpiteistä sukupuoleen perustuvan väkivallan torjumiseksi 28. joulukuuta 2004 annetun lain 1/2004 kuudennella loppusäännöksellä, ja lakiin liittyvässä asetuksessa säädetty edellytykset oikeuden saamiseksi todella täyttyvät.

Missä tapauksessa hävinnyt osapuoli joutuu maksamaan oikeudenkäynnin kulut?

Siviiliprosessilain 394–398 §:ssä säädetään oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta siviiliasioissa.

Velvollisuuden vahvistavissa menettelyissä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kulut maksaa osapuoli, jonka kaikki vaatimukset on hylätty, ellei tuomioistuin perustellusti katso, että tapaukseen liittyi tosiasioista tai lainsäädännöstä johtuvia vakavia epäilyksiä.

Jos vaatimusten hyväksyminen tai hylkääminen on osittainen, kumpikin osapuoli maksaa omat kulunsa ja puolet yhteisistä kuluista, ellei ole aihetta määrätä kuluja toiselle osapuolelle kohtuuttomiin oikeustoimiin ryhtymisestä.

Jos hävinnyt osapuoli velvoitetaan maksamaan oikeudenkäyntikulut, tämä on velvollinen maksamaan ainoastaan siitä osasta, joka vastaa palkkiojärjestelmään kuulumattomien asianajajien ja muiden ammattilaisten kustannuksia, kokonaismäärän, joka on kunkin tällaisen päätöksen saaneen osapuolen osalta enintään kolmasosa menettelyn kustannusten määrästä: yksinomaan tätä tarkoitusta varten arvioinnin ulkopuolelle jäävien vaatimusten arvoksi vahvistetaan 18 000 euroa, ellei tuomioistuin asian mutkikkuuden vuoksi toisin määrää.

Edellä olevassa kohdassa selostettua menettelyä ei sovelleta, jos tuomioistuin katsoo oikeudenkäyntikulujen maksamiseen velvoitetun osapuolen vaatimukset kohtuuttomiksi.

Kun oikeudenkäyntikulujen maksamiseen tuomittu osapuoli on oikeutettu maksuttomaan oikeusapuun, hän on velvollinen maksamaan vain vastapuolen puolustuksesta aiheutuneet kulut maksuttomasta oikeusavusta annetussa laissa erikseen määrättyissä tapauksissa.

Missään tapauksessa oikeudenkäyntikuluja ei määrätä syyttäjälaitoksen maksettavaksi oikeudenkäynneissä, joissa se on osapuolena.

Asiantuntijoiden käyttöön liittyvät kulut

Menettelyyn voi osallistua asiantuntijoita. Kaikissa ylimmissä tuomioistuimissa on tuomioistuinten käyttämä asiantuntijarekisteri.

Siviiliprosessilain 241 §:n 1 momentin 4 kohdassa mainitaan oikeudenkäyntikulujen vahvistamiseen liittyvänä erityiskäsitteenä asiantuntijapalkkiot ja muut maksut, joita on maksettava menettelyyn osallistuneille henkilöille. Tällä tarkoitetaan kustannuksia, joita on aiheutunut menettelyn ulkopuolisille henkilöille paikalle saapumisesta.

Siviiliprosessilain 243 §:ssä säädetään, että kaikissa menettelyissä ja oikeusasteissa oikeudenkäyntikulut vahvistaa menettelyssä mukana ollut tuomioistuimen kirjaaja. Vahvistamisessa ei oteta huomioon maksuja, jotka johtuvat tarpeettomista, ylimääräisistä ja lain soveltamisalan ulkopuolelle jäävistä kirjelmistä tai asiakirjoista, eikä palkkiolaskuja, joita ei ole eritelty tai joilla viitataan palkkioihin, joita riita-asiassa ei ole kertynyt maksettavaksi.

Tuomioistuimen kirjaaja alentaa palkkiojärjestelmään kuulumattomien asianajajan ja muiden ammattilaisten palkkioiden määrää, kun vaatimukset ylittävät kolmasosan menettelyn kuluista eikä oikeudenkäyntikulujen korvaamiseen tuomittu osapuoli ole vahvistettu esittäneen kohtuuttomia vaatimuksia.

Maksuihin ei sisällytetä myöskään sellaisista menettelyistä tai tapauksista johtuvia kustannuksia, joiden korvaamiseen on määrätty osapuoli, jonka ei tarvitse maksaa pääasiaan liittyviä oikeudenkäyntikuluja.

Tulkkien ja kääntäjien palkkiot

Oikeaksi todistettuihin käännöksiin ja tulkkauksiin sovellettavaa virallista palkkiotaulukkoa ei ole. Tuomioistuinten hyväksymät tulkit vahvistavat vapaasti palkkionsa, joita he perivät käännöksistään, mutta he ovat velvollisia ilmoittamaan tulkkaustoimistolle ja vastaavalle hallituksen valtuuskunnalle soveltamansa palkkiot. Ilmoitus on tehtävä kunkin vuoden tammikuussa.

Linkkejä

[Espanjan valtion veroviranomaiset/alv](#)

Asiakirjoja

[Espanjan selvitys maksujen avoimuutta koskevasta tutkimuksesta](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 08/11/2019

Tapausesimerkki 1 – perheoikeus – avioero - Espanja

Tämän sivun alkukielistä versiota [es](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.
Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: [bg](#) [de](#) [en](#) [fr](#) [pt](#).

Tässä perheoikeutta – avioeroa – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan avioeroa hakevalle osapuolelle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavanlaisissa tilanteissa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Pariskunta menee naimisiin. Myöhemmin he muuttavat erilleen ja sopivat eroavansa.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne: Saman jäsenvaltion (jäsenvaltio A) kansalaiset menevät keskenään naimisiin. Avioliitto solmitaan jäsenvaltiossa A. Häiden jälkeen pariskunta muuttaa asumaan ja työskentelemään toiseen jäsenvaltioon (jäsenvaltio B), josta tulee heidän asuinpaikkansa. Pian tämän jälkeen pariskunta muuttaa erilleen, vaimo palaa jäsenvaltioon A, ja mies jää jäsenvaltioon B. Puolisot sopivat eroavansa. Palattuaan jäsenvaltioon A vaimo hakee välittömästi avioeroa jäsenvaltion B tuomioistuimelta.

Kulut Espanjassa

Tuomioistuinmaksut, muutoksenhakukulut ja vaihtoehtoisen riidanratkaisun kulut.

Tapaus- tutkimus	Tuomioistuin		Muutoksenhaku			Vaihtoehtoinen riidanratkaisu	
	Vireillepanov aiheen maksut	Yleiset maksut Muut kulut	Vireille- panovaihee n maksut	Yleiset maksut	Muut kulut	Onko tämä vaihtoehto mahdollinen tällaisessa tapauksessa?	Kulut
Ennakkomak- sut asianajajalle ja oikeudenkäy- ntiavustajalle , ellei ole oikeutta maksuttoma an oikeusapuun (maksuttoma sta	Nämä ovat menettelyn yleisiä maksuja. Ne määrätään osapuolelle, jonka kaikki vaatimukset on hylätty (periaate, jonka mukaan hävinnyt osapuoli vastaa kuluista), ellei tapaukseen liity tosiasioista ja lainsäädännöst ä johtuvia vakavia epäilyksiä (siviiliprosessila in 394 §:n 1 momentti). Jos vaatimusten	Asian- tuntijoiden käyttöön, jäljennöksiin, todistajan- lausuntoihin, notaarin asiakirjoihin	Samat kuin ensim-	Sovelletaan samaa perustetta kuin esim- mäisessä	Sovelleta an samaa perustett a kuin ensimmäi	Espanjassa on määrätty sovittelusta perheasioissa, mutta	Periaatteessa autonomiset alueet ovat määränneet maksutto-
Tapaus A							

oikeusavusta hyväksyminen tai julkisen mäsissä oikeus- sessä toimivalta on masta
annettu laki 1 tai rekisterin oikeus- asteessa. oikeusast autonomisilla sovittelusta.
/1996). hylkääminen asiakirjoihin asteessa. eessa. alueilla.

Kummankin on osittainen, liittyvät
puolison osapuolet maksut.
suostumukse maksavat omat
lla tapahtuva kulunsa ja
avioero on puolet
oikeusasia, yhteisistä
josta ei kuluista.

peritä Sovelletaan
oikeudenkäy periaatetta,
ntimaksua. jonka mukaan
Riitautetun hävinnyt
avioeron osapuoli
yhteydessä vastaa kuluista
maksetaan (siviiliprosessila
oikeudenkäy in 394 §:n 2
ntimaksu, momentti)
paitsi jos riitautetun
toimenpiteet avioeron
koskevat tapauksessa.
ainoastaan
alaikäisiä.

Ennakkomak Nämä ovat Todisteiden Muutosta Sovelletaan Sovelleta Espanjassa Oikeuden-
sut menettelyn esittäminen, hakevan samaa an on määrätty käyntiin
asianajajalle yleiset maksut. eroa osapuolen perustetta samaa sovittelusta osallistuvien
ja Ne määrätään koskevan on kuin ensimmä- perustett perheasioissa, asian-
oikeudenkäy siviiliprosessilai sopimuksen suoritettava mäsissä a kuin mutta tuntijoiden
ntiavustajalle n 394 §:n 1 laatiminen ennakko- oikeus- ensimmäi toimivalta on käyttöön
, ellei ole momentin ('Convenio maksu, jos asteessa. sessä autonomisilla liittyvät kulut.
oikeutta nojalla regulador'). hänellä ei oikeusast alueilla.
maksuttoma osapuolelle, ole oikeutta eessa.
an jonka kaikki oikeusapuu
oikeusapuun vaatimukset on n.
(maksuttoma hylätty
sta riitautetussa
oikeusavusta avioerossa.
annettu laki 1
/1996).

Kummankin
puolison
Tapaus B suostumukse
lla tapahtuva
avioero on
oikeusasia,
josta ei
peritä
oikeudenkäy

ntimaksua.
 Riitautetun
 avioeron
 yhteydessä
 maksetaan
 oikeudenkäy-
 ntimaksu,
 paitsi jos
 toimenpiteet
 koskevat
 ainoastaan
 alaikäisiä.

Asianajajan, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

Tapaus- tutkimus	Asianajajat		Haastemiehet		Asiantuntijat		
	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Kulut	Onko haastemiehen käyttäminen pakollista?	Kulut ennen oikeuden- käyntiä	Kulut oikeuden- käynnin jälkeen	Onko asiantuntijan käyttäminen pakollista?	Kulut
Tapaus A	Asianajajan ja oikeudenkäyntiavustajan käyttäminen on pakollista (siviiliprosessilain 750 §).	On maksettava ennakkoa asianajajalle ja oikeudenkäyntiavustajalle ja jälkikäteen on ehkä maksettava voittaneen osapuolen oikeudenkäyntikulut (riita-asian oikeudenkäynnissä).	Haastemiehet eivät edusta osapuolia.	Ei kuluja.	Ei kuluja.	Asiantuntijat eivät yleensä osallistu menettelyn luonteen vuoksi.	Ei ole.
Tapaus B	Asianajajan ja oikeudenkäyntiavustajan käyttäminen on pakollista (siviiliprosessilain 75 §).	On maksettava ennakkoa asianajajalle ja oikeudenkäyntiavustajalle ja jälkikäteen on ehkä maksettava voittaneen osapuolen oikeudenkäyntikulut (riita-asian oikeudenkäynnissä).	Haastemiehet eivät edusta osapuolia.	Ei kuluja.	Ei kuluja.	Asiantuntijat eivät yleensä osallistu menettelyn luonteen vuoksi.	Ei ole.

Todistajien korvauksiin, ennakkomaksuihin ja vakuuksiin liittyvät kulut ja muut asiaan liittyvät kulut

Tapaustutkimus	Todistajille maksettavat korvaukset		Ennakkomaksut		Muut maksut	
	Maksetaanko todistajille korvausta?	Kulut	Onko niitä? Millaisissa tapauksissa niitä käytetään?	Kulut	Kuvaus	Kulut
Tapaus A	Todistajilla on oikeus saada heidät kutsuneelta osapuolelta korvausta oikeuteen saapumisesta (siviiliprosessilain 375 §:n 1 momentti).	Osa sisältyy kulujen maksuun.	Ei esitetä ennakkomaksua.	Ei ole.	Väestörekisterito distukset, vihki- ja syntymätodistukset, asiakirjat, joihin oikeudet perustuvat (siviiliprosessilain 777 §:n 2 momentti).	Tapauksesta riippuen.
Tapaus B	Todistajilla on oikeus saada heidät kutsuneelta osapuolelta korvausta oikeuteen saapumisesta (siviiliprosessilain 375 §:n 1 momentti).	Osa sisältyy kulujen maksuun.	Ei esitetä ennakkomaksua.	Ei ole.	Väestörekisterito distukset, vihki- ja syntymätodistukset, asiakirjat, joihin oikeudet perustuvat (siviiliprosessilain 777 §:n 2 momentti).	Tapauksesta riippuen.

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut

Tapaustutkimus	Oikeusapu		Edellytykset	Korvattavat kulut
	Millä edellytyksillä sovelletaan?	Milloin apu kattaa kaiken?		Korvataanko riita-asian voittaneen osapuolen kulut?
Tapaus A	Sovelletaan henkilöihin, jotka osoittavat, ettei heillä ole riittäviä varoja ryhtyä oikeustoimiin (muiden muassa asianajajan ja oikeudenkäyntia vustajan käyttöön).		Riittävien varojen katsotaan puuttuvan, kun luonnollinen henkilö osoittaa, että perheyksikköä kohti vuosittain laskettavat tulot ja varat kokonaisuudessaan eivät ylitä kaksinkertaisesti valtion tuloidindikaattoria (<i>Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples</i> , IPREM), joka on voimassa hakemusta esitettäessä.	On noudatettava asianajajan kanssa mahdollisesti tehtyä sopimusta.
	Sovelletaan henkilöihin, jotka osoittavat,		Riittävien varojen katsotaan puuttuvan, kun luonnollinen henkilö osoittaa, että perheyksikköä kohti vuosittain	On noudatettava asianajajan kanssa mahdollisesti tehtyä sopimusta.

Tapaus B	ettei heillä ole riittäviä varoja ryhtyä oikeustoimiin (muiden muassa asianajajan ja oikeudenkäyntia vustajan käyttöön).	laskettavat tulot ja varat kokonaisuudessaan eivät ylitä kaksinkertaisesti valtion tuloidinkaattoria (<i>Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples</i> , IPREM), joka on voimassa hakemusta esitettäessä.
-----------------	--	--

Käännös- ja tulkkaukset

Tapaukset	Kääntäminen	Tulkkaukset		
		Arvio kuluista	Arvio kuluista	
	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista
Tapaus A				
	Kaikki ulkomaiset julkiset ja yksityiset asiakirjat, joita tarvitaan lainsäädännössä vahvistettujen edellytysten mukaisesti.	Kääntäjät vahvistavat omat palkkionsa.	Oikeudenkäynnissä, silloin kun tulkkausta tarvitaan.	Tulkit vahvistavat omat palkkionsa.
Tapaus B	(virallisesti tunnustetun valantehneen kielenkääntäjän käännös).			

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 08/11/2019

Tapausesimerkki 2 – perheoikeus – lasten huoltajuus - Espanja

Tämän sivun alkukielistä versiota [es](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan. Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: [bg](#) [de](#) [en](#) [fr](#) [pt](#).

Tässä perheoikeutta – lasten huoltoa – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan huoltajuuskanteen vireillepanneelle osapuolelle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavassa tilanteessa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Pariskunta on asunut yhdessä useita vuosia menemättä naimisiin. Erilleen muuttaessaan heillä on kolmivuotias lapsi. Tuomioistuimen päätöksellä äidille määrätään lapsen huoltajuus ja isälle myönnetään tapaamisoikeus. Äiti nostaa kanteen rajoittaakseen isän tapaamisoikeutta.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne, jossa olet jäsenvaltiossa A toimiva lakimies: Pariskunta on asunut yhdessä useita vuosia jäsenvaltiossa (jäsenvaltio B) menemättä naimisiin. Heillä on yhteinen lapsi, mutta he muuttavat erilleen heti lapsen syntymän jälkeen. Jäsenvaltion B tuomioistuimen päätöksellä äidille määrätään lapsen huoltajuus ja isälle myönnetään tapaamisoikeus. Äiti muuttaa lapsen kanssa asumaan toiseen jäsenvaltioon (jäsenvaltio A) tuomioistuimen päätökseen sisältyvän luvan mukaisesti, ja isä jää jäsenvaltioon B. Muutaman vuoden kuluttua äiti nostaa kanteen jäsenvaltiossa A muuttaakseen isän tapaamisoikeuden ehtoja.

Kulut Espanjassa

Tuomioistuinmaksut, muutoksenhakukulut ja vaihtoehtoisen riidanratkaisun kulut.

Tapaustutkimus	Tuomioistuin	Muutoksenhaku	Vaihtoehtoinen riidanratkaisu	
	Vireillepanovaiheen maksut Yleiset maksut	Vireillepanovaiheen maksut	Onko tämä vaihtoehto mahdollinen tällaisessa tapauksessa?	
	Ennakkomaksut asianajajalle ja oikeudenkäyntiavustajalle, ellei ole oikeutta maksuttomaan oikeusapuun (maksuttomasta oikeusavusta annettu laki 1/1996).	Nämä ovat menettelyn yleisiä maksuja. Ne määrätään osapuolelle, jonka kaikki vaatimukset on hylätty (siviiliprosessilain 394 §:n 1 momentti) oikeudenkäyntikulujen määrittämisen jälkeen.	Muutosta hakevan osapuolen on suoritettava ennakkomaksu, ellei hänellä ole oikeutta oikeusapuun. (oi keuslaitoslain lisäsäännös). Jos menettely koskee yksinomaan alaikäisen huoltajuutta, ei tarvitse maksaa oikeudenkäyntimaksua (lain 10/2012 4 § 1 momentti).	Osapuolet voivat myös sopia toisenlaisista tapaamisjärjestelyistä. Tämä tehdään syyttäjäviranomaisen kanssa sopimuksella, jonka tuomioistuin vahvistaa. Sopimuksen osapuolet voivat pyytää sopimuksen keskeyttämistä ja aloittaa sovittelun 6. heinäkuuta 2012 annetun lain 5/2012 nojalla. Tietoa sovittelua koskevista palveluista löytyy oikeusportaalista. Sovittelu tuomioistuimessa on maksutonta.
Tapaus A	Jos menettely koskee yksinomaan alaikäisen huoltajuutta, ei tarvitse maksaa oikeudenkäyntimaksua (lain 10/2012 4 §:n 1 momentti).			
Tapaus B	Sama kuin edellä olevassa tapauksessa.	Sama.	Sama.	

Asianajajan, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

Tapaustutkimus	Asianajajat	Haastemiehet	Asiantun
	Onko edustajan käyttäminen pakollista? Kustannukset	Onko haastemiehen käyttäminen pakollista?	Kulut ennen oikeudenkäyntiä Kulut oikeudenkäynnin jälkeen Onko asia käyttäminen

Tapaus A	Asianajajan ja oikeudenkäyntiavustajan käyttäminen on pakollista (siviiliprosessilain 75 §)	On maksettava ennakkoa asianajajalle ja oikeudenkäyntiavustajalle ja jälkikäteen on ehkä maksettava voittaneen osapuolen oikeudenkäyntikulut (riita-asian oikeudenkäynnissä).	Haastemiehet eivät edusta osapuolia.	Ei kuluja	Ei kuluja	Tiettyjen asiantuntijien (psykologien) puuttumisen on oltava tarpeellista.
	Yhteisestä sopimuksesta asianosaiset voivat käyttää myös samaa asianajajaa tai oikeudenkäyntiavustajaa.					Asiantuntijakutsuun vastaa kuluja oikeudenkäynnin yhteydessä tuomioistuimien yhteistyössä psykososiaalisten asiantuntijain kanssa.
Tapaus B	Sama kuin edellä olevassa tapauksessa.	Sama.	Sama.	Sama.	Sama.	Sama.

Todistajien korvauksiin, ennakkomaksuihin ja vakuuksiin liittyvät kulut ja muut asiaan liittyvät kulut

Tapaustutkimus	Todistajille maksettavat korvaukset		Ennakkomaksut		Muut maksut
	Maksetaanko todistajille korvausta?	Kulut	Onko niitä? Millaisissa tapauksissa niitä käytetään?	Kulut	Kuvaus
Tapaus A	Todistajilla on oikeus saada heidät kutsuneelta osapuolelta korvausta oikeuteen saapumisesta (siviiliprosessilain 375 §:n 1 momentti).	Osa kuluista sisältyy oikeudenkäyntikuluihin.	Ei esitetä ennakkomaksua.	Ei ole.	Väestörekisteritodistukset, kuten lasten syntymätodistukset (tällä hetkellä maksuttomia) ja muut asiakirjat, joihin oikeudet perustuvat ja joista aiheutuvat kulut vaihtelevat.
Tapaus B	Sama.	Sama.	Sama.	Sama.	Sama.

Maksuttomaan oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut

Tapaustutkimus	Oikeusapu		Korvattavat kulut	
	Millä edellytyksillä sovelletaan?	Edellytykset	Voiko voittanut osapuoli saada riita-asian kulut korvatuiksi?	Onko olemassa tilanteita, joissa maksuttoman oikeusavun myöntäneelle järjestölle korvataan avusta aiheutuvat kustannukset?
	Sovelletaan henkilöihin, jotka osoittavat, ettei heillä ole riittäviä varoja ryhtyä oikeustoimiin (muiden muassa asianajajan ja	Riittävien varojen katsotaan puuttuvan, kun luonnollinen henkilö osoittaa, että perheyksikköä kohti vuosittain laskettavat tulot ja varat kokonaisuudessaan eivät ylitä kaksinkertaisesti valtion tuloindikaattoria (<i>Indicador</i>	On noudatettava asianajajan kanssa mahdollisesti tehtyä sopimusta. Muussa tapauksessa kustannukset määrätään siviiliprosessilain 394 §:n nojalla poikkeustapauksia lukuunottamatta osapuolelle,	

Tapaus A oikeudenkäyntiavustajan käyttöön) *Público de Renta de Efectos Múltiples*, IPREM), joka on voimassa hakemusta esitettäessä. jonka kaikki vaatimukset on hylätty.

Asianajajan lasku voidaan korvata sillä edellytyksellä, että sen suuruus on enintään kolmasosa vaatimuksen arvosta. Sama pätee oikeudenkäyntiavustajan ja tapauskohtaisesti muiden palkkioihin, jotka voidaan korvata oikeudenkäyntikulujen määrittämisen yhteydessä.

Tapaus B Sama kuin edellisessä tapauksessa.

Sama.

Sama.

Sama.

Käännös- ja tulkkauskulut

Tapaukset

Kääntäminen

Tulkkaus

Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?

Arvio kuluista

Millaisissa

tapauksissa se on tarpeen? Arvio kuluista

Kaikki ulkomaiset julkiset ja yksityiset asiakirjat, joita tarvitaan lainsäädännössä vahvistettujen edellytysten mukaisesti (virallisesti tunnustetun valantehneen kielenkääntäjän käännös).

Tulkkauskulut vaihtelevat.

Oikeudenkäynnissä silloin kun tulkkausta tarvitaan. Tulkkaa tarvitaan silloin kun oikeudenkäyntiin kyselyä, todistajanlausunnon antamista tai päätöksen antamista varten kutsuttava henkilö ei osaa tuomioistuimen kieltä. Jos tuomioistuin kutsuu tulkin paikalle omasta aloitteestaan, siitä ei aiheudu kuluja. Tulkiksi voidaan nimittää kuka tahansa kyseistä kieltä osaava henkilö sillä edellytyksellä, että hän vannoo valan ja lupaa tehdä tarkan suullisen käännöksen.

Tapaus B

Muissa tapauksissa tulkkauskulut vaihtelevat.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 08/11/2019

Tapausesimerkki 3 – perheoikeus – elatusapu - Espanja

Tämän sivun alkukielistä versiota [es](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan. Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: [de](#) [en](#) [fr](#) [pt](#).

Tässä perheoikeutta – elatusapua – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan kantajalle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavassa tilanteessa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Pariskunta on asunut yhdessä useita vuosia menemättä naimisiin. Erilleen muuttaessaan heillä on kolmivuotias lapsi. Lapsen huoltajuus määrätään tuomioistuimen päätöksellä lapsen äidille. Ainoa ratkaisematon erimielisyys koskee elatusavun määrää, joka isän on maksettava äidille lapsen huolto- ja koulutusta varten. Äiti vie asian oikeuteen.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne, jossa olet jäsenvaltiossa A toimiva lakimies: Pariskunta on asunut yhdessä jäsenvaltion (jäsenvaltio B) alueella menemättä naimisiin. Heillä on kolmivuotias lapsi. He muuttavat erilleen. Jäsenvaltion B tuomioistuimen päätöksellä lapsen huoltajuus määrätään äidille. Isän suostumuksella äiti ja lapsi muuttavat asumaan toiseen jäsenvaltioon (jäsenvaltio A), josta tulee heidän asuinpaikkansa.

Ratkaisematta on vielä yksi erimielisyys. Tämä koskee elatusavun määrää, joka isän olisi maksettava äidille lapsen huolto- ja koulutusta varten. Äiti vie asian oikeuteen jäsenvaltiossa A.

Kulut Espanjassa

Tuomioistuinmaksut, muutoksenhakukulut ja vaihtoehdoisen riidanratkaisun kulut

Esimerkit apaus	Tuomioistuin		Muutoksenhaku			Vaihtoehtoinen riitojenratkaisu	
	Vireillepanovaiheen maksut	Yleiset maksut Muut maksut	Vireillepanovaiheen maksut	Yleiset maksut	Muut maksut	Onko tämä vaihtoehto mahdollinen tällaisessa tapauksessa?	Kulut
	Ennakkomaksut asianajajalle ja oikeudenkäyntiavustajalle, ellei osapuolilla ole oikeutta maksuttomaan oikeusapuun (maksuttomastriitautetun oikeusavusta annettu laki 1/1996).	Nämä ovat menettelyn yleiset maksut. Ne määrätään osapuolelle, jonka kaikki vaatimukset on hylätty (siviiliprosessin 394 §:n 1 momentti) avioeron tapauksessa. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perheoikeuden alalla oikeudenkäyntikulua ei	Todisteiden esittäminen, eroa koskevan sopimuksen laatiminen. Asiantuntijan kuulemista ehdottavan osapuolen on vastattava siihen liittyvistä kuluista. Maksu eroa koskevasta sopimuksesta (tapauksissa, joissa vallitsee yhteisymmärry	Muutosta hakevan osapuolen suorittava ennakkomaksu, ellei hänellä ole oikeutta maksuttomaan oikeusapuun.	Sovelletaan samaa kuin ensimmäisessä oikeusasteessa.	Sovelletaan samaa kuin ensimmäisessä oikeusasteessa. Osapuolet voivat sopia sellaisen eroa koskevan sopimuksen, jossa elatusavun määrä vahvistetaan vapaaehtoisesti. Syyttävaviraston on ilmoitettava tällaisesta sopimuksesta ja tuomioistuimen on se vahvistettava.	Neuvottelumenettelyyn osallistuville ammattilaisille suoritettavat maksut.

Tapaus A	määrätä toiselle osapuolelle vaan ne jaetaan ja kumpikin osapuoli vastaa ainoastaan omista kuluistaan. Joissakin tapauksissa osapuoli, jonka vaatimukset on hylätty, voidaan kuitenkin määrätä maksamaan kulut.	s) sisältyy tavallisesti asianajajalle maksettavaan kokonaispalkkiin.						
	Silloin kun osa vaatimuksista hyväksytään, kumpikin osapuoli vastaa ainoastaan omista kuluistaan.							
	Jos menettely koskee yksinomaan alaikäisen elatusapua, siihen ei sovelleta oikeudenkäynti maksua (lain 10 /2012 4 §:n 1 momentti).							
Tapaus B	Sama kuin edellisessä tapauksessa	Sama	Sama	Sama	Sama	Sama	Sama	Sama

Asianajajan, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

Esimerkit		Asianajajat		Haastemiehet		Asiantuntijat	
apaus	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Kulut	Onko haastemiehen käyttäminen pakollista?	Kulut ennen oikeudenkäyntiä	Kulut oikeudenkäynnin jälkeen	Tarvitaanko asiantuntijaa?	Kulut
				Ei edusta osapuolia.	Ei kuluja.	Ei kuluja.	Ei ole.

Tapaus A	Asianajajan ja oikeudenkäyntiavustajan käyttäminen on pakollista (siviiliprosessilain 75 §).	On maksettava ennakkoa asianajajalle ja oikeudenkäyntiavustajalle ja jälkikäteen on ehkä maksettava voittaneen osapuolen oikeudenkäyntikulut (riita-asian oikeudenkäynnissä).	Ei käytetä tässä menettelyssä.	Asiantuntijat eivät yleensä osallistu menettelyn luonteeseen vuoksi.	Asiantuntijan kuulemista ehdottavana osapuolen on vastattava siihen liittyvistä kuluista, paitsi jos kyseessä on tuomioistuinten yhteydessä toimiva psykososiaalinen palvelu.
	Silloin kun asioista sovitaan yhteisymmärryksessä, osapuolet voivat käyttää samaa oikeudenkäyntiavustajaa ja asianajajaa.				

Tapaus B	Asianajajan ja oikeudenkäyntiavustajan käyttäminen on pakollista (siviiliprosessilain 75 §).	On maksettava ennakkoa asianajajalle ja oikeudenkäyntiavustajalle ja jälkikäteen on ehkä maksettava voittaneen osapuolen oikeudenkäyntikulut (riita-asian oikeudenkäynnissä).	Ei edusta osapuolia. Ei kuluja. Ei käytetä tässä menettelyssä.	Ei kuluja. Asiantuntijat eivät yleensä osallistu menettelyn luonteeseen vuoksi.	Ei ole. Asiantuntijan kuulemista ehdottavana osapuolen on vastattava siihen liittyvistä kuluista, paitsi jos kyseessä on tuomioistuinten yhteydessä toimiva psykososiaalinen palvelu.
	Silloin kun asioista sovitaan yhteisymmärryksessä, osapuolet voivat käyttää samaa oikeudenkäyntiavustajaa ja asianajajaa.				

Todistajien korvauksiin, ennakkomaksuihin ja vakuuksiin liittyvät ja muut asian kannalta merkitykselliset kulut

Esimerkit apaus	Todistajille maksettavat korvaukset		Ennakkomaksut		Muut maksut	
	Maksetaanko todistajille korvausta?	Kulut	Millaisissa tapauksissa näitä käytetään?	Kulut	Kuvaus	Kulut
	Todistajilla on oikeus saada heidät kutsuneelta osapuolelta korvausta oikeuteen saapumisesta	Osa kuluista sisältyy oikeudenkäyntikuluihin.	Ei esitetä ennakkomaksua.		Väestörekisteritodistukset, vihki- ja syntymätodistukset, asiakirjat, joihin	

Tapaus A (siviiliprosessilain 375 §:n 1 momentti).	Ei ole	oikeudet perustuvat. Nämä ovat nykyisin maksuttomia (siviiliprosessilain 777 §:n 2 momentti).	Tapauksesta riippuen
Todistajilla on oikeus saada heidät kutsuneelta osapuolelta korvausta oikeuteen saapumisesta	Osa kuluista sisältyy oikeudenkäyntikuluihin.	Ei esitetä ennakkomaksua.	Väestörekisteritodistukset, vihki- ja syntymätodistukset, asiakirjat, joihin
Tapaus B (siviiliprosessilain 375 §:n 1 momentti).	Ei ole.	oikeudet perustuvat. Nämä ovat nykyisin maksuttomia (siviiliprosessilain 777 §:n 2 momentti).	Tapauksesta riippuen.

Maksuttomaan oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut

Esimerkkita paus	Maksuton oikeusapu	Korvaukset		
Millaisin edellytyksin apua voi saada?	Milloin apu kattaa kaiken?	Edellytykset	Voiko voittanut osapuoli saada riita-asian kulut korvatuiksi?	
Tapaus A	Apua myönnetään niille, jotka osoittavat, ettei heillä ole riittäviä varoja ryhtyä oikeustoimiin (mm. asianajan ja oikeudenkäyntiavustajan käyttöön).	Apua myönnetään niille, jotka osoittavat, ettei heillä ole riittäviä varoja ryhtyä oikeustoimiin (mm. asianajan ja oikeudenkäyntiavustajan käyttöön).	<p>Riittävien varojen katsotaan puuttuvan kun luonnollinen henkilö osoittaa, että perheyksikköä kohti vuosittain laskettavat tulot ja varat kokonaisuudessaan eivät ylitä kaksinkertaisesti valtion tuloindikaattoria (<i>Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples</i>, IPREM), joka on voimassa hakemusta esitettäessä.</p> <p>IPREM-indikaattoria käytetään Espanjassa vertailuarvona myönnettäessä mm. tukia, stipendejä, apurahoja tai työttömyyskorvauksia. Sen voi laskea sivustolla http://www.iprem.com.es/</p>	Kyllä, jos häviäjä tuomitaan korvaamaan ne.
Tapaus B	Apua myönnetään niille, jotka osoittavat, ettei heillä ole riittäviä varoja ryhtyä oikeustoimiin (mm. asianajan ja oikeudenkäyntiavustajan käyttöön).	Apua myönnetään niille, jotka osoittavat, ettei heillä ole riittäviä varoja ryhtyä oikeustoimiin (mm. asianajan ja oikeudenkäyntiavustajan käyttöön).	<p>Riittävien varojen katsotaan puuttuvan kun luonnollinen henkilö osoittaa, että perheyksikköä kohti vuosittain laskettavat tulot ja varat kokonaisuudessaan eivät ylitä kaksinkertaisesti valtion tuloindikaattoria (<i>Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples</i>, IPREM), joka on voimassa hakemusta esitettäessä.</p> <p>IPREM-indikaattoria käytetään Espanjassa vertailuarvona myönnettäessä mm. tukia, stipendejä, apurahoja tai työttömyyskorvauksia. Sen voi laskea sivustolla http://www.iprem.com.es/</p>	Kyllä, jos häviäjä tuomitaan korvaamaan ne.

Käännös- ja tulkkaukset

Esimerkkita paus	Kääntäminen	Tulkkaukset
Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen? Arvio kuluista

Tapaus A

Kaikki ulkomaiset julkiset ja yksityiset asiakirjat, joita tarvitaan lainsäädännössä vahvistettujen edellytysten mukaisesti (virallisesti tunnustetun valantehteen kielenkääntäjän käännös).

Kääntäjät vahvistavat omat palkkionsa.

Oikeudenkäynnissä, silloin kun tulkkausta tarvitaan.

Tulkit vahvistavat omat palkkionsa.

Tapaus B

Jos asianomainen tuomioistuin tarjoaa tulkin palvelua, siitä ei tarvitse maksaa.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 08/11/2019

Tapausesimerkki 4 – kauppaoikeus – sopimus - Espanja

Tämän sivun alkukielistä versiota [es](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan. Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: [bg](#) [de](#) [en](#) [fr](#) [pt](#).

Tässä kauppaoikeutta – sopimusoikeutta – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan myyjälle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavissa tilanteissa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Yhtiö on toimittanut ostajalle tavaraa 20 000 euron arvosta. Myyjä ei ole saanut maksua, koska ostaja katsoo, ettei tavara ole sopimuksen mukaista.

Myyjä päättää nostaa kanteen saadakseen täyden kauppahinnan.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne: Yhtiö, jonka kotipaikka on jäsenvaltiossa B, toimittaa 20 000 euron arvosta tavaraa jäsenvaltiossa A olevalle ostajalle. Sopimukseen sovelletaan jäsenvaltion B lakia, ja se on laadittu jäsenvaltion B kielellä. Myyjä ei ole saanut maksua, koska jäsenvaltiossa A oleva ostaja katsoo, ettei tavara ole sopimuksen mukaista. Myyjä päättää nostaa kanteen jäsenvaltiossa A saadakseen maksun täydestä, ostajan kanssa tehdyssä sopimuksessa määritetystä hinnasta.

Kulut Espanjassa

Tuomioistuinmaksut, muutoksenhakukulut ja vaihtoehdoisen riitojenratkaisun kulut

Esimerkk
itapaus

Tuomioistuin

Muutoksenhaku

Vaihtoehtoinen
riitojenratkaisu

Vireillepano-
vaiheen maksut

Yleiset
maksut

Muut maksut

Vireillepano-
vaiheen maksut

Yleiset
maksut

Muut maksut

Onko tämä
vaihtoehto

mahdollinen
tällaisessa
tapauksessa?

Kulut

<p>Silloin kun on kyse siviiliproessilain 812 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä tarkoitettusta maksamismääräy smenettelystä, ei ole välttämätöntä käyttää asianajajaa ensimmäisen velan perimistä koskevan kirjeen esittämisessä vaatimuksen määrästä riippumatta.</p> <p>Jos on kyse yleisestä oikeudenkäyntim enettelystä, on käytettävä asianajajaa ja oikeudenkäyntiav ustajaa, jos määrä on suurempi kuin 2 000 euroa.</p> <p>Jos velallinen kiistää maksamismääräy smenettelyn mukaisen vaatimuksen, on käytettävä asianajajaa ja oikeudenkäyntiav ustajaa, jos siviiliproessilaiss a vahvistettu määrä (nykyisin 2 000 euroa) ylittyy.</p> <p>Sen lisäksi on suoritettava oikeudenkäyntim aksu, joka vaihtelee menettelyn ja vaaditun määrän (jos se ylittää 2 000 euroa) perusteella,</p>	<p>Nämä ovat menettelyn yleiset maksut. Ne määrätään osapuolelle, jonka kaikki vaatimukset on hylätty (siviiliproess ilain 394 §:n 1 momentti).</p>	<p>Todisteiden esittäminen</p> <p>Korvaukset todistajille</p> <p>Asiantuntijalaus unnot</p>	<p>Jos velallinen ei kiistä vaatimusta, menettelystä ei juurikaan aiheudu kustannuksia. Jos velallinen kiistää vaatimuksen, sovelletaan yleissääntöjä eli muutosta hakevan osapuolen on suoritettava maksu ja ennakkomaksu, paitsi jos hänelle on myönnetty oikeus maksuttomaan oikeusapuun.</p>	<p>Sovelletaan samaa perustetta kuin ensimmäises sä oikeusastees sa.</p>	<p>Sovelletaan samaa perustetta kuin ensimmäises sä oikeusastees sa.</p>	<p>Osapuolet voivat sopia maksettavasta määrästä ilman kolmannen tahon väliintuloa, jolloin sopimukselle on saatava tuomarin vahvistus, tai osapuolet voivat turvautua sovitteluun myös menettelyn aloittamisen jälkeen. Sovittelusta siviili- ja kauppaoikeud ellisissa asioissa 6. heinäkuuta annetulla lailla 5/2012 saatetaan 2008 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008 /52/EY osaksi Espanjan lainsäädäntöä. Laissa 5/2012 säädetään 2008 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008 /52/EY osaksi Espanjan lainsäädäntöä. Laissa 5/2012 säädetään</p>	<p>Jos sopimukseen päästään, oikeudenkä yntimaksust a korvataan 60 %.</p> <p>Sovittelu tuomioistui messa on yleensä maksutonta. Tuomioistui men ulkopuolises sa sovittelussa osapuolet voivat vapaasti turvautua sovittelijaan, ja he maksavat vapaasti sovittavat maksut. Laissa 5 /2012 säädetään esti, että sovittelun kustannuks et jaetaan tasan osapuolten kesken, riippumatta siitä, johtaako sovittelu ratkaisuun, vähimmäisvaat jollei toisin ole sovittu. ei rajoiteta autonomisten alueiden hyväksymien säännösten soveltamista. Lailla otetaan käyttöön mahdollisuus ilmoittaa osapuolille</p>
---	---	---	--	--	--	---	--

Tapaus A

paitsi jos
hakijalla on
oikeus
maksuttomaan
oikeusapuun
(laki
maksuttomasta
oikeusavusta 1
/1996).

asian
valmistelussa,
että he voivat
turvautua
sovitteluun
riidan
ratkaisemiseksi
i. Ottaen
huomioon
käsiteltävänä
olevan asian
tuomioistuimien
voimassa
kehottaa
osapuolia
pyrkimään
sopimukseen,
jotta menettely
voidaan
päättää, tai
antaa
osapuolille
mahdollisuude
n pyytää 19 §:
n 4 momentin
mukaisesti
menettelyn
keskeyttämistä
, jotta nämä
voivat aloittaa
sovittelu- tai
välimiesmenettelyn.

Sama kuin Sama Sama Sama Sama Sama Sama Sama Sama
Tapaus B Bedellisessä tapauksessa

Asianajajan, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

**Esimerkkita
paus**

Asianajajat

Haastemiehet

Asiantuntijat

Onko edustajan
käyttäminen pakollista?

Kulut

Onko haastemiehen
käyttäminen pakollista?

Kulut
ennen
oikeudenkäynnin
alkua

Kulut
oikeudenkäynnin
jälkeen

Onko asiantuntijan
käyttö pakollista?

Kulut

Ei, jos on kyse maksamismääräysten
ettelystä, paitsi jos vaatimus kiistetään.
Jos on kyse yleisestä oikeudenkäyntimenetelmästä tai maksamismääräysten ettelystä silloin kun vaatimus kiistetään, on käytettävä edustajaa,

Kustannukset vaihtelevat menettelyn kohteena olevan määrän ja menettelyvaihtelujen aiheiden mukaan.

Ei ole

Ei ole, mutta tietyissä tapauksissa on suositeltavaa käyttää asiantuntijaa, jonka kuluista vastaa asiantuntijan kutsun osapuoli.

Kustannukset vaihtelevat asiantuntijaa koskevien laa tarkoitusmukaisesti.

Tapaus A

jos vaadittu määrä on suurempi kuin 2 000 euroa. Osapuolten on tällaisissa tapauksissa käytettävä asianajajaa ja oikeudenkäyntiavustajaa (siviiliprosessilain 31 §).

Tapaus B Sama kuin edellisessä tapauksessa Sama Sama Sama

Todistajien korvauksiin, ennakkomaksuihin ja vakuuksiin liittyvät ja muut asian kannalta merkitykselliset kulut

Esimerkkitapaus Todistajille maksettavat korvaukset

Ennakkomaksut

	Maksetaanko todistajille korvausta?	Kulut	Millaisissa tapauksissa näitä käytetään?	Kulut
Tapaus A	Todistajilla on oikeus saada heidät kutsuneelta osapuolelta korvausta oikeuteen saapumisesta (siviiliprosessilain 375 §:n 1 momentti).	Tuomioistuimen kirjaaja vahvistaa korvauksen määrän todistajan hakemuksen (matka- ja oleskelukustannukset yms.) ja vaadittujen todisteiden perusteella.	Ei esitetä ennakkomaksua. Ennakkomaksu pyydetään ainoastaan tiettyjä päätöksiä koskevissa muutoksenhauissa.	Kulut vaihtelevat kiistanalaisen päätöksen mukaan 25 ja 50 euron välillä.

Tapaus B Sama kuin edellisessä tapauksessa Sama

Maksuttomaan oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut

Esimerk

kitapau Maksuton oikeusapu

Korvaukset

	Millaisin edellytyksin apua voi saada?	Milloin apu kattaa kaiken?	Edellytykset	Voiko voittanut osapuoli saada riita-asian kulut korvatuiksi?	Millaisin edellytyksin apua voi saada?	Milloin apu kattaa kaiken?	Edellytykset
Tapaus A	Apua myönnetään henkilöille, jotka osoittavat, ettei heillä ole riittäviä varoja oikeustoimiin (mm. asianajan, oikeudenkäyntiavustajan, asiantuntijan käyttöön).	Maksuttoa vastaavalla komitealla on nykyisin toimivaltaa päättää, minkälaisiin palveluihin maksutonta oikeusapu kattaa kaiken?	Varat katsotaan riittämättömiksi, kun luonnollinen henkilö osoittaa, että perheyksikköä kohti laskettavat tulot ja varallisuus kokonaisuudessaan eivät ylitä oikeusapu kaksinkertaisen tuloindikaattoria (IPREM),	Yleensä joko suuri osa asianajajan palkkiolaskusta tai koko palkkio, kun määrä on enintään kolmasosa riita-asian määrästä, oikeudenkäyntiavustajan palkkiot ja ennakkomaksut sekä asiantuntijan palkkiot (tapauksen mukaan) voidaan korvata oikeudenkäyntikulujen määrittämisen jälkeen.	Silloin kun osapuoli on määrätty maksamaan kulut (siviiliprosessilain 394 §), kunhan tuomioistuimen sihteeri on ensin määrittänyt ne.	Määräys maksaa vastapuolen kulut.	

voidaan joka on
 pyytää voimassa
 vain hakemusta
 joihinkin esitettäessä.
 laissa
 vahvistettu
 ihin
 palveluihin
 (voi esim.
 pyytää
 vapautust
 a
 oikeudenk
 äyntimaks
 usta).

Tapaus B Sama kuin edellisessä tapauksessa Sama Sama Sama Sama

Käännös- ja tulkkauskulut

Tapaus- tutkimus

Kääntäminen

Tulkkaus

Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?

Arvio kuluista

Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?

Arvio kuluista

Silloin kun asiakirjoja esitetään muilla kielillä kuin espanjaksi (tai sen autonomisen alueen kielellä, jossa menettely käydään), niihin on liitettävä käännökset. Käännökset voidaan tehdä yksityisesti. Jos toinen osapuoli riitauttaa käännöksen väittäen, ettei se ole tarkka ja totuudenmukainen, ja perustelee väitteensä, tuomioistuimen kirjaaja määrää, että käännöksen kiistellystä osasta tehdään virallinen käännös, jonka maksaa yksityisen käännöksen esittänyt osapuoli. Jos virallinen käännös kuitenkin vastaa sisällöllisesti yksityistä käännöstä, virallisen käännöksen kustannuksista vastaa yksityisen käännöksen kiistänyt osapuoli.

Kulut vaihtelevat käännettävän asiakirjan mukaan.

Silloin kun menettelyyn osallistuu henkilö, jota kuulustellaan, joka antaa lausunnon tai jolle annetaan henkilökohtaisesti tiedoksi päätös ja joka ei osaa espanjaa eikä sen autonomisen alueen toista virallista kieltä, jossa menettely käydään, tulkin tehtävät voidaan antaa kenelle tahansa kielistä osaavalle sillä edellytyksellä, että tämä vannoo tai vakuuttaa antavansa tarkan käännöksen.

Kulut vaihtelevat sen mukaan, onko tulkki ammattilainen vai ei.

Tapaus A

Tapaus B Sama

Sama

Sama

Sama

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 08/11/2019

Tapausesimerkki 5 – kauppaoikeus – vahingonvastuu - Espanja

Tämän sivun alkukielistä versiota [es](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: [bg](#) [de](#) [en](#) [fr](#) [pt](#).

Tässä kauppaoikeutta – vahingonvastuuta – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan asiakkaalle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavassa tilanteessa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Lämmityslaittevalmistaja toimittaa lämmityslaitteen asentajalle. Asentaja myy lämmityslaitteen asiakkaalleen tämän kotiin asennettavaksi (ja asentaa laitteen paikoilleen). Pian tämän jälkeen talossa syttyy tulipalo. Kaikilla osapuolilla (laittevalmistaja, asentaja ja asiakas) on vakuutus. Tulipalon alkuperä on kiistanalainen. Kukaan ei halua korvata asiakkaan kärsimää vahinkoa.

Asiakas päättää nostaa kanteen ja vaatia täyttä korvausta lämmityslaittevalmistajalta, lämmityslaitteen asentajalta ja vakuutusyhtiöiltä.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne: Jäsenvaltiossa B oleva lämmityslaittevalmistaja toimittaa lämmityslaitteen jäsenvaltiossa C olevalle asentajalle. Asentaja myy lämmityslaitteen asiakkaalleen asennettavaksi tämän kotiin jäsenvaltiossa A (ja asentaa laitteen paikoilleen). Pian tämän jälkeen talossa syttyy tulipalo. Kullakin osapuolella (laittevalmistaja, asentaja ja asiakas) on omassa jäsenvaltiossaan olevan vakuutusyhtiön vakuutus. Tulipalon alkuperä on kiistanalainen. Kukaan ei halua korvata asiakkaan vahinkoa.

Asiakas päättää nostaa kanteen jäsenvaltiossa A ja vaatia täyttä korvausta lämmityslaittevalmistajalta, lämmityslaitteen asentajalta ja jäsenvaltiossa A olevalta vakuutusyhtiöiltä.

Kulut Espanjassa

Tuomioistuinmaksut, muutoksenhakukulut ja vaihtoehtoisen riidanratkaisun kulut

Esimerkkita paus	Tuomioistuin		Muutoksenhaku			Vaihtoehtoinen riidanratkaisu	
	Vireillepanovai- heen maksut	Yleiset maksut	Muut maksut	Vireillepanovai- heen maksut	Yleiset maksut	Muut maksut	Onko tämä vaihtoehto mahdollinen tällaisessa tapauksessa?
Tapaus A	Ennakko asianajajalle ja oikeudenkäyntiä vustajalle ja yleensä oikeudenkäynti maksu, joka vaihtelee menettelyn ja vaaditun määrän (jos se ylittää 2 000 euroa) perusteella, paitsi jos	Nämä ovat menettelyn yleiset maksut. Ne määrätään osapuolelle, jonka kaikki vaatimukset on hylätty (siviiliprosessilain 394 §:n 1 momentti).	Todisteiden esittäminen: – korvaukset todistajille – asiantuntijalausunnot.	Muutosta hakevan osapuolen on suoritettava ennakkomaksu, ellei hänellä ole oikeutta maksuttomaan oikeusapuun.	Sovelletaan samaa perustetta kuin ensimmäisessä oikeusasteessa.	Sovelletaan samaa perustetta kuin ensimmäisessä oikeusasteessa.	Osapuolet voivat sopia maksettavasta määrästä ilman kolmannen tahon väliintuloa, jolloin sopimukselle on saatava tuomarin vahvistus, tai osapuolet voivat turvautua sovitteluun myös menettelyn aloittamisen jälkeen.

hakijalla on oikeus maksuttomaan oikeusapuun (laki maksuttomasta oikeusavusta 1 /1996).

Tapaus B Sama kuin edellisessä tapauksessa Sama Sama Sama Sama Sama Sama

Asianajajan, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

Esimerkkita paus	Asianajajat	Kulut	Haastemiehet	Asiantuntijat
	Onko edustajan käyttäminen pakollista?		Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Onko asiantuntijan käyttö pakollista?
Tapaus A	Jos vaadittu määrä on suurempi kuin 2 000 euroa, on käytettävä asianajajaa ja oikeudenkäyntiavustajaa (siviiliprosessilain 31 §).	Kustannukset vaihtelevat menettelyn kohteena olevan määrän ja menettelyvaiheiden mukaan.	Ei edusta osapuolia.	On suositeltavaa käyttää asiantuntijoita vahinkojen arviointiin), joiden kuluista vastaa asiantuntijat kutsunut osapuoli.
Tapaus B	Sama kuin edellisessä tapauksessa	Sama	Sama	Sama

Todistajien korvauksiin, ennakkomaksuihin ja vakuuksiin liittyvät ja muut asian kannalta merkitykselliset kulut

Esimerkkita paus	Todistajille maksettavat korvaukset	Kulut	Ennakkomaksut
	Maksetaanko todistajille korvausta?		Millaisissa tapauksissa näitä käytetään?
Tapaus A	Todistajilla on oikeus saada heidät kutsuneelta osapuolelta korvausta oikeuteen saapumisesta (siviiliprosessilain 375 §:n 1 momentti).		Ei esitetä ennakkomaksua.
Tapaus B	Sama kuin edellisessä tapauksessa		Sama

Maksuttomaan oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut

Esimerkkita apaus	Maksuton oikeusapu	Edellytykset	Korvaukset
	Millaisin edellytyksin apua voi saada?	Milloin apu kattaa kaiken?	Voiko voittanut osapuoli saada riita-asian kulut korvatuiksi?
	Apua myönnetään henkilöille, jotka osoittavat, ettei heillä ole riittäviä varoja ryhtyä	Riittävien varojen katsotaan puuttuvan kun luonnollinen henkilö osoittaa, että perheyksikköä kohti vuosittain laskettavat tulot ja varat kokonaisuudessaan eivät ylitä kaksinkertaisesti valtion	On noudatettava asianajajan kanssa mahdollisesti tehtyä sopimusta. Yleensä joko suuri osa asianajajan palkkiolaskusta tai koko palkkio, kun määrä on enintään kolmasosa riita-asian määrästä, oikeudenkäyntiavustajan palkkiot ja ennakkomaksut sekä asiantuntijan

Tapaus A oikeustoimiin (mm. asianajan ja oikeudenkäyntiä vustajan käyttöön).

tuloindikaattoria (*Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples*, IPREM), joka on voimassa hakemusta esitettäessä.

palkkiot (tapauksen mukaan) voidaan korvata oikeudenkäyntikulujen määrittämisen jälkeen.

Sama kuin

Sama

Sama

Tapaus B edellisessä tapauksessa

Käännös- ja tulkkauskulut

**Esimerkkita
paus**

Kääntäminen

Tulkkauk

Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?

Arvio kuluista

Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?

Arvio kuluista

Silloin kun asiakirjoja esitetään muilla kielillä kuin espanjaksi (tai sen autonomisen alueen kielellä, jossa menettely käydään), niihin on liitettävä käännökset. Käännökset voidaan tehdä yksityisesti. Jos toinen osapuoli riitauttaa käännöksen väittäen, ettei se ole tarkka ja totuudenmukainen, ja perustele väitteensä, tuomioistuimen kirjaaja määrää, että käännöksen kiistellystä osasta tehdään virallinen käännös, jonka maksaa yksityisen käännöksen esittänyt osapuoli. Jos virallinen käännös kuitenkin vastaa sisällöllisesti yksityistä käännöstä, virallisen käännöksen kustannuksista vastaa yksityisen käännöksen kiistänyt osapuoli.

Kulut vaihtelevat.

Silloin kun menettelyyn osallistuu henkilö, jota kuulustellaan, joka antaa lausunnon tai jolle annetaan henkilökohtaisesti tiedoksi päätös ja joka ei osaa espanjaa eikä sen autonomisen alueen toista virallista kieltä, jossa menettely käydään, tulkin tehtävät voidaan antaa kenelle tahansa kielistä osaavalle sillä edellytyksellä, että tämä vannoo tai vakuuttaa antavansa tarkan käännöksen.

Tapaus A

Sama

Sama

Kuluja on vaikea määrittellä ennalta.

Tapaus B

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 08/11/2019

Oikeudenkäyntikulut - Ranska

Tämän sivun alkukielistä versiota [fr](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tässä osassa esitetään yleiskatsaus Ranskassa sovellettaviin oikeudenkäyntikuluihin. Oikeudenkäyntikuluja analysoidaan tarkemmin seuraavissa tapaustutkimuksissa:

[Perheoikeus – Avioero](#)

[Perheoikeus – Lasten huolto](#)

[Perheoikeus – Elatusapu](#)

[Kauppaoikeus – Sopimus](#)

Oikeusalan ammattilaisten palkkioiden sääntely

Korvaukset muodostuvat **kiinteistä maksuista** ja (usein riita-asian suuruuden mukaan) **muuttuvista maksuista**.

On tehtävä **ero** seuraavien henkilöiden välillä:

- **oikeudelliset avustajat (asianajajat**, oikeuden määräämät asiamiehet), joiden saama korvaus on hinnoiteltu vain osittain; palkkioista sovitaan valtaosin vapaasti asiakkaan ja ammattilaisen kesken
- **julkiset virkamiehet tai oikeushallinnon virkamiehet**, joiden saama korvaus on hinnoiteltu Ranskan valtiiovallan säädösvallan puitteissa.

Asianajajat viran puolesta

Heinäkuun 30. päivänä 1980 annetussa asetuksessa nro 80-608 vahvistetaan muutoksenhakutuomituinten viran puolesta määrättävien asianajajien palkkiot. Oikeudelliset avustajat / asianajajat.

Oikeussubjekteja ensimmäisissä oikeusasteissa edustavien asianajajien edustamispalkkio vahvistetaan säädöksissä (asetus nro 72-784, annettu 25. elokuuta 1972, ja asetus nro 75-785, annettu 21. elokuuta 1975).

Haastemiehet/ulosottomiehet

Haasteiden antamisesta ja hakemusten ja oikeuden päätösten tiedoksi antamisesta huolehtivien haastemiesten palkkioista säädetään 12. joulukuuta 1996 annetussa asetuksessa nro 96-1080.

Kiinteät oikeudenkäyntikulut

Kiinteät oikeudenkäyntikulut riita-asioissa

Riitapuolten kiinteät oikeudenkäyntikulut riita-asioissa

Riita-asioissa on prosessin käsittelyn kannalta välttämättömiä oikeudellisia kustannuksia, jotka on **hinnoiteltu** joko säädöksissä tai oikeuden päätöksellä. Näitä nimitetään **oikeudenkäyntikuluiksi**.

Niihin kuuluvat

1. tuomioistuimien sihteeristöjen tai verohallinnon perimät maksut, taksat, lupamaksut tai edustuslupamaksut. Tällaiset maksut ja taksat ovat harvinaisia, koska riita-asioiden tuomioistuinten ja hallintotuomioistuinten toimien maksuttomuusperiaate saatettiin voimaan 30. joulukuuta 1977 annetulla lailla nro 77-1468.
2. asiakirjojen käännöskulut, mikäli kääntäminen on välttämätöntä lain tai kansainvälisen sitoumuksen nojalla;
3. todistajille maksettavat korvaukset;
4. teknisten asiantuntijoiden palkkiot;
5. taksoitetut kulut (haastemiesten, viran puolesta nimettyjen asianajajien, lakimiesten maksut);
6. julkisten virkamiesten tai oikeushenkilön virkamiesten palkkiot;
7. lakimiesten palkkiot niiltä osin kuin niitä on säännelty, suullisen käsittelyn kiinteät maksut mukaan luettuina;
8. asiakirjan ulkomaille tiedoksi antamisesta syntyvät kulut;

9. käännös- tai tulkkauskulut, jotka ovat välttämättömiä tuomioistuimen pyynnöstä ulkomailla suoritettavissa tutkimustoimissa jäsenvaltioiden tuomioistuinten välisestä yhteistyöstä siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tapahtuvassa todisteiden vastaanottamisessa 28. toukokuuta 2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) nro 1206/2001 puitteissa;
10. perheoikeudellisissa asioissa sekä täysi- ja alaikäisten oikeudellisen suojelun puitteissa määrättävät sosiaalialan tutkimukset;
11. tuomarin määräämän alaikäistä henkilöä kuulustelevan henkilön palkkio.

Kiinteiden kustannusten maksuajankohta riita-asiassa

Riita-asian kuluihin luetaan kaikki **asianosaisten maksamat tai heidän maksettavikseen tulevat summat** ennen oikeudenkäyntiä tai sen aikana.

Näitä ovat esimerkiksi ennen prosessin aloittamista **lakimiesten** ja asiantuntijoiden **konsulttikulut** ja **matkakulut**.

Oikeudenkäynnin aikana kuluja voivat olla **oikeudellisille avustajille ja oikeushallinnon virkamiehille maksetut oikeudenkäyntikulut, valtion perimät maksut ja oikeusneuvoston palkkiot**.

Prosessin jälkeen kuluja voivat olla päätöksen **täytäntöönpanokulut**.

Perustuslaillisten asioiden oikeudenkäyntikulut

Riitapuolten kiinteät oikeudenkäyntikulut perustuslakiasioissa

Koska **kansalainen ei voi saattaa asiaa perustuslakineuvoston ratkaistavaksi** ranskalaisen prosessin nykyisessä muodossa, kysymys ei ole ajankohtainen.

Oikeudellisten edustajien (asianajajien) velvollisuus antaa ennakkotietoja

Asianosaisten oikeudet ja velvollisuudet

Oikeudellisten avustajien **toimivaltuuksiin** kuuluu merkityksellisten tietojen antaminen asiakkaille näiden oikeuksista ja velvollisuuksista.

Oikeudenkäyntikuluja koskevien tietojen lähteet

Mistä löydän tietoa oikeudenkäyntikuluista Ranskassa?

 [Oikeusministeriön](#) ja [eri ammattikuntien](#) verkkosivuilta.

Millä kielillä tietoa oikeudenkäyntikuluista Ranskassa on saatavissa?

Tiedot ovat saatavissa ranskaksi.

Mistä löydän lisätietoa kustannuksista?

Prosessien kustannuksia julkaisevaa Internet-sivustoa ei ole.

Arvonlisävero

Mistä löydän tietoa tästä aiheesta? Mitä verokantoja sovelletaan?

Hinnat on ilmoitettu **ilman veroja**. Sovellettava ALV-kanta on aina **19,6 prosenttia** lukuun ottamatta **oikeusavun edunsaajille** tarjottuja palveluja (**5,5 %**).

Oikeusapu

Mitkä ovat avun saamisen tulorajat riita-asioissa?

Oikeusapua **ei erotella** oikeuden lajin mukaisesti (**riita- vai rikosasia**) eikä riidan luonteen mukaan. Apu myönnetään tai evätään yksinomaan **hakijan varojen** perusteella.

Oikeusapua voivat hakea kaikki **luonnolliset henkilöt**, jotka ovat **Ranskan kansalaisia** tai **Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisia**, sekä **voittoa tavoittelemattomat oikeushenkilöt**, jotka haluavat puolustaa oikeuksiaan tuomioistuimessa ja joilla ei ole riittäviä varoja.

Lisäksi **muiden maiden kansalaisilla, joiden vakituinen ja laillinen asuinpaikka on Ranskassa**, on mahdollisuus oikeusapuun **riita-asioissa**. Laillisen asumisen ehtoa ei kuitenkaan edellytetä rikosasioissa. Se ei koske myöskään alaikäistä henkilöä häntä koskevasta prosessista riippumatta (riita-, hallinto- vai rikosasia).

Huomioon otettaviin varoihin sisältyvät **oikeusavun hakijan edellisen kalenterivuoden keskimääräiset kuukausittaiset käyttövarat ja vakituisesti hänen luonaan asuvien henkilöiden varat**, mikäli tällaisia on. Viimeksi mainitussa tapauksessa oikeusavun tulorajoja korotetaan huollettavien henkilöiden perusteella.

Tästä poiketen tiettyjä **perustuloja** (kansallisen avustusrahaston lisäavustusta, vähimmäistoimeentulotukea) saavilta hakijoilta ei edellytetä varattomuusselvitystä.

Myöskään erilaisia **sosiaalietuuksia** (perhe-etuudet, sosiaaliturvaetus, asumistuki) ei oteta huomioon.

Oikeusapu voidaan myöntää varojen mukaan **täysimääräisenä tai osittaisena**. Oikeusapuun oikeuttavat **varallisuusrajat** päivitetään vuosittain budjettilaissa. Vuonna 2009 yksin asuvan henkilön vuoden 2008 keskimääräiset kuukausitulot saavat olla

- enintään **911 euroa** täysimääräisen oikeusavun osalta ja
- **912–1 367 euroa** osittaisen oikeusavun osalta.

Näitä **varallisuusrajoja korotetaan** kahdesta ensimmäisestä huollettavana olevasta henkilöstä (lapsi, avio- tai avopuoliso, rekisteröity parisuhde, sukulainen ylenevässä polvessa ym.) **164 euroa** henkilöltä ja kolmannelta huollettavasta alkaen **104 euroa** henkilöltä.

Onko uhrin oikeusavun saannille muita ehtoja?

Periaatteessa **asianosaisen asemaa prosessissa (esimerkiksi uhri tai syytetty) ei oteta huomioon**. Uhrien, syytettyjen, kantajien tai vastaajien käsittelyssä ei ole eroa oikeusavun myöntämisen tai epäämisen kannalta.

Oikeudenkäytön ohjaamisesta ja järjestämisestä 9. syyskuuta 2002 annetussa laissa parannettiin kuitenkin sellaisten henkilöiden oikeussuojan toteutumisedellytyksiä, jotka ovat joutuneet kaikkein vakavimmin henkeä tai henkilökohtaista koskemattomuutta tahallisesti loukkaavien rikosten uhreiksi (näistä rikoksista ja niiden rangaistavuudesta säädetään rikoslain 221-1 – 221-5 §:ssä, 222-1 – 222-6 §:ssä, 222-8 §:ssä ja 222-10 §:ssä, 222-14 §:n 1 ja 2 momentissa, 222-23 – 222-26 §:ssä, 421-1 §:n 1 momentissa ja 421-3 §:n 1–4 momentissa, minkä lisäksi heidän oikeudenomistajillaan on siviilioikeudellinen kanneoikeus henkilön ruumiillisen koskemattomuuden perusteella maksettavan vahingonkorvauksen saamiseksi), vapauttamalla heidät varallisuusilmoituksen tekemisestä oikeusapua haettaessa. Tätä säännöstä sovelletaan muun muassa raiskauksen uhriin ja alle 15-vuotiaisiin tai erityisen haavoittuvassa asemassa oleviin henkilöihin kohdistuvan sellaisen toistuvan väkivallan uhriin, joka on aiheuttanut kuoleman tai pysyvän invaliditeetin.

Lisäksi **varallisuusehdosta voidaan poikkeuksellisesti luopua** riippumatta hakijan asianosaisuudesta prosessissa (kantaja/vastaaja, uhri/syytetty), jos hakijan tilannetta pidetään erityisen vaikeana kanteen kohteen tai oikeudenkäynnistä todennäköisesti aiheutuvien kustannusten vuoksi.

Tätä säännöstä voidaan muun muassa soveltaa rangaistavan teon uhriin teon tekohetken olosuhteiden perusteella.

Onko syytetyn oikeusavun saannille muita ehtoja?

Periaatteessa vastaajien oikeusavun saantiehtoihin ei liity **mitään erityisehtoja**. **Muutoksenhakekeinojen** yhteydessä (muutoksenhaku, riitauttaminen, kassaatiovalitus) oikeusapua jo saaneen hakijan tilannetta on helpotettu. Hakijoilla on nimittäin oikeus ilman muita toimenpiteitä oikeusapuun puolustustaan varten.

On kuitenkin muistutettava yleissäännöstä, jota sovelletaan niin kantajaan kuin vastaajaankin: oikeusapua ei myönnetä, jos sen kattamat kustannukset korvataan oikeusturvavakuutuksesta tai muusta vastaavasta suojajärjestelmästä.

Onko maksuista vapautettuja oikeudenkäyntejä?

Paikallisoikeudessa ja vähäisiä riita-asioita käsittelevässä tuomioistuimessa asianosaiset eivät ole velvollisia nimeämään asianajajaa. Kun vaateen määrä on alle 4 000 euroa, asia voidaan saattaa näiden tuomioistuinten ratkaistavaksi yksinkertaisessa menettelyssä, jossa asianosaiset vapautetaan haaste- tai ulosottomiehen käytöstä.

Lapsen huoltajuutta koskevat tuomiopurkuhakemukset sekä adoptiohakemukset, jos lapsi otetaan perheeseen alle 15-vuotiaana, ja elatusvelvollisuutta koskevat hakemukset voidaan käsitellä hakemuksina ilman oikeudenkäyntiasiamiestä.

Riita-asioiden tuomioistuimien yleisen käytännön mukaan nämä tuomioistuimet eivät peri vireillepanomaksuja tai päätösten luovutusmaksuja.

Missä tapauksessa hävinnyt osapuoli joutuu maksamaan voittaneen osapuolen kulut?

Riita-asioissa oikeudenkäynnin päättävässä päätöksessä tai tuomiossa on ratkaistava menettelyn aikana syntyneiden kustannusten maksaja.

Periaatteessa **oikeudenkäyntikulut (hinnoitellut kulut – vrt. yllä)** määrätään hävinneen osapuolen maksettaviksi. Tuomari voi kuitenkin perustellulla päätöksellään määrätä osan tai kaiken toisen asianosaisen maksettavaksi.

Asianosainen voi niin ikään vaatia vastapuolta maksamaan kokonaan tai osin viimeksi mainitusta johtuvat kulut, **jotka eivät sisälly oikeudenkäyntikuluihin**. Tällaisia ovat esimerkiksi ensin mainitun asianajajan palkkiot ja suullisen käsittelyn kiinteät maksut, haastemiesten kulut ja pöytäkirjamaksut sekä matkakulut. Tässä tapauksessa tuomari tuomitsee syylliseksi katsotun asianosaisen maksamaan kulut tai, jollei sellaista ole, hävinneen asianosaisen maksamaan toiselle tuomarin määräämän summan oikeudenkäyntikuluihin kuulumattomista kertyneistä kuluista. Tuomari ottaa huomioon kohtuullisuuden ja tuomitun osapuolen taloudellisen tilanteen. Hän voi samoista syistä katsoa – myös viran puolesta – ettei tätä asiaa koskevaa tuomiota ole aiheellista antaa.

Asiantuntijapalkkiot

Riita-asioissa tuomarin nimeämien asiantuntijoiden korvaukset vahvistetaan **tuomioistuimen päätöksellä**.

Kun tuomari antaa toimeksiannon asiantuntijalle, hän vahvistaa varauksen asiantuntijan korvausta varten. Varaus vastaa mahdollisimman tarkasti asiantuntijan ennakoitua lopullista korvausta. Tuomari päättää, kenen tai keiden on talletettava varaus tuomioistuimen kirjaamoon.

Kun **asiantuntijan kertomus** on luovutettu, tuomari vahvistaa asiantuntijan korvauksen muun muassa suoritettujen tutkimusten, annettujen määräaikojen noudattamisen ja suoritettun työn laadun perusteella. Hän valtuuttaa asiantuntijan nostamaan kirjaamosta enimmillään kaikki sinne talletetut summat ja määrää mahdollisesti asiantuntijalle maksettavista täydentävistä maksuista nimeten asianosaisen tai asianosaiset, joiden ne on maksettava.

Oikeudenkäynnin päättävässä päätöksessä tai tuomiossa ratkaistaan, **kenen on maksettava asiantuntijalle kuuluva palkkio**. Periaatteessa se lankeaa **hävinneelle osapuolelle**, jollei tuomari perustellulla päätöksellään määrää sitä kokonaisuudessaan tai osin jonkin toisen osapuolen maksettavaksi.

Sitä vastoin **muiden kuin tuomarin nimeäminen asiantuntijoiden** palkkiot ovat **vapaasti sovittavissa asiantuntijan ja tämän asiakkaan kesken**. Niitä ei sisällytetä oikeudenkäyntikuluihin. Asianosainen voi pyytää tuomaria tuomitsemaan hävinneen osapuolen tai, jollei sellaista ole, oikeuskulut maksamaan tuomitun osapuolen suorittamaan jonkin summan tällä tavoin syntyneiden palkkioiden kattamiseksi. Tuomari päättää asiasta ottaen huomioon kohtuullisuuden ja tuomitun osapuolen taloudellisen tilanteen.

Kääntäjien ja tulkkien palkkiot

Nämä kustannukset on **hävinneen osapuolen maksettava**, jollei tuomari perustellulla päätöksellään määrää niitä kokonaisuudessaan tai osin jonkin toisen osapuolen maksettavaksi.

Asiakirjoja

Ranskan kertomus kustannusten avoimuutta koskevasta tutkimuksesta

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 08/11/2019

Tapausesimerkki 1 – perheoikeus – avioero - Ranska

Tämän sivun alkukielistä versiota on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tässä perheoikeutta – avioeroa – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan avioeroa hakevalle osapuolelle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavanlaisissa tilanteissa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Pariskunta menee naimisiin. Myöhemmin he muuttavat erilleen ja sopivat eroavansa.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne: Saman jäsenvaltion (jäsenvaltio A) kansalaiset menevät keskenään naimisiin. Avioliitto solmitaan jäsenvaltiossa A. Häiden jälkeen pariskunta muuttaa asumaan ja työskentelemään toiseen jäsenvaltioon (jäsenvaltio B), josta tulee heidän asuinpaikkansa. Pian tämän jälkeen pariskunta muuttaa erilleen, vaimo palaa jäsenvaltioon A, ja mies jää jäsenvaltioon B. Puolisot sopivat eroavansa. Palattuaan jäsenvaltioon A vaimo hakee välittömästi avioeroa jäsenvaltion B tuomioistuimelta.

Oikeudenkäyntikulut Ranskassa

Tuomioistuinmaksut, muutoksenhakukulut ja vaihtoehtoisen riitojenratkaisun kulut

Tapaus-esimerkki	Oikeudenkäynti			Muutoksenhaku			Vaihtoehtoinen riitojenratkaisu	
	Vireille-pano-vaiheen maksut	Toimitus-kirja--maksut	Muut maksut	Vireille-pano-vaiheen maksut	Toimitus-kirja--maksut	Muut maksut	Onko vaihto-ehto käytettävissä tällaisissa tapauksissa?	Kulut
Tapaus A	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Sovittelu on mahdollinen asianosaisten lähentämiseksi avioeron seurauksia koskevissa kysymyksissä, mutta avioero on julistettava tuomioistuimen päätöksellä.	Sovittelu tapahtuu asianosaisten kustannuksella, mutta se voidaan huomioida myönnettäessä oikeusapua.
Tapaus B	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä

Lakimiehen, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

Tapaus-esimerkki	Lakimies	Haastemies tai ulosottomies	Asiantuntija
------------------	----------	-----------------------------	--------------

	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Kulut keskimäärin	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Tuomiota edeltävät kulut	Tuomion jälkeiset kulut	Onko käyttäminen pakollista?	Kulut
Tapaus A	Kyllä	Palkkiot voidaan määrätä vapaasti.	Kyllä haasteen yhteydessä. Ei yhteisen hake- muksen yhteydessä.	Haastaminen: 18,70 EUR Tiedoksianto: 26,70 EUR	Tiedoksianto: 26,70 EUR	Käytettävä notaaria, jos yhteiselämään kuuluu kiinteistö.	Hinnasto
Tapaus B	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä	Toisesta jäsenvaltiosta lähtöisin oleva asiakirja 50 EUR Toiseen jäsenvaltioon lähetettävä asiakirja 36,30 EUR	Toisesta jäsenvaltiosta lähtöisin oleva asiakirja 50 EUR Toiseen jäsenvaltioon lähetettävä asiakirja 36,30 EUR	Ks. edellä	Ks. edellä

Todistajien korvauksiin, valoihin ja vakuuksiin liittyvät ja muut asianmukaiset kulut

Tapaus-esimerkki	Todistajille maksettavat korvaukset		Vala tai muu vakuus		Muut kulut	
	Maksetaanko todistajille korvauksia?	Kulut	Onko mahdollista ja millaisissa tapauksissa?	Kulut	Kuvaus	Kulut
Tapaus A	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei
Tapaus B	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut

Oikeusapu

Tapaus-esimerkki

	Edellytykset	Milloin apu kattaa kaikki kulut?	Ehdot
Tapaus A	Aviopuoliso voi hakea apua ennen oikeudenkäyntiä tai sen aikana. Apua myönnetään vain, jos – aviopuolison vireille paneman avioerokanteen tukittavaksi ottamisen edellytykset eivät selvästi puutu tai kanne ei ole perusteeton; – aviopuolison ilmoittamat varat eivät ylitä laissa säädettyä ylärajaa;	Valtio vastaa kaikista oikeudenkäyntikuluista, jos aviopuoliselle on myönnetty maksuton oikeudenkäynti.	Maksuton oikeudenkäynti myönnet jos avun hakijan ilmoittamat kuukausitulot eivät ylitä 911:tä EUF Sitä suuremmat, enintään 1367 eu tulot oikeuttavat osittaiseen apuun. Tulorajoja korotetaan 164 eurolla kahden ensimmäisen huollettavan eurolla kolmannen ja sitä seuraavien huollettavien perusteella.

– avioero-oikeudenkäynnin
kustannukset eivät kuulu
oikeusturvavakuutuksen piiriin.

Tapaus B Ks. edellä Ks. edellä Ks. edellä

Korvaus

Tapaus-esimerkki

Voiko voittanut asianosainen saada riita-asian ratkaisukulut korvatuiksi? Onko tapauksia, joissa oikeusavusta olisi maksettava korvaus oikeusapua antaneelle organisaatiolle?

Tapaus A Ei. Koska asianosaiset ovat yksimielisiä, periaatteena on kulujen jakaminen, paitsi jos asianosaiset sopivat tai tuomari päättää toisin. Kun avioerotuomiossa tuomitaan oikeudenkäyntikulut sellaisen aviopuolison maksettaviksi, jolle ei ole myönnetty oikeusapua, tämä on velvollinen korvaamaan valtiolle oikeusapua saaneen aviopuolison puolustuksen korvaamiseksi maksetut kulut.

Tapaus B Ks. edellä Ks. edellä

Käännös- ja tulkkauskulut

Tapaus-esimerkki	Kääntäminen	Tulkkaus		
	Millaisissa tapauksissa tämä on tarpeen?	Arvio kuluista	Millaisissa tapauksissa tämä on tarpeen?	Arvio kuluista
Tapaus A	Tuomarille on toimitettava käännetty asiakirjat.	Kustannuksista ei ole käytettävissä tilastoja.	Kun tuomari ei osaa kieltä, jolla asianosaiset ilmaisevat itseään.	Tuomari vahvistaa.
Tapaus B	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 08/11/2019

Tapausesimerkki 2 – perheoikeus – lasten huoltajuus - Ranska

Tämän sivun alkukielistä versiota [fr](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tässä perheoikeutta – lasten huoltoa – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan huoltajuuskanteen vireillepanneelle osapuolelle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavassa tilanteessa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Pariskunta on asunut yhdessä useita vuosia menemättä naimisiin. Erilleen muuttaessaan heillä on kolmivuotias lapsi. Tuomioistuimen päätöksellä äidille määrätään lapsen huoltajuus ja isälle myönnetään tapaamisoikeus. Äiti nostaa kanteen rajoittaakseen isän tapaamisoikeutta.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne, jossa olet jäsenvaltiossa A toimiva lakimies: Pariskunta on asunut yhdessä useita vuosia jäsenvaltiossa (jäsenvaltio B) menemättä naimisiin. Heillä on yhteinen lapsi, mutta he muuttavat erilleen heti lapsen syntymän

jälkeen. Jäsenvaltion B tuomioistuimen päätöksellä äidille määrätään lapsen huoltajuus ja isälle myönnetään tapaamisoikeus. Äiti muuttaa lapsen kanssa asumaan toiseen jäsenvaltioon (jäsenvaltio A) tuomioistuimen päätökseen sisältyvän luvan mukaisesti, ja isä jää jäsenvaltioon B. Muutaman vuoden kuluttua äiti nostaa kanteen jäsenvaltiossa A muuttaakseen isän tapaamisoikeuden ehtoja.

Oikeudenkäyntikulut Ranskassa

Tuomioistuinmaksut, muutoksenhakukulut ja vaihtoehtoisen riitojenratkaisun kulut

Tapaus-esimerkki	Oikeudenkäynti			Muutoksenhaku			Vaihtoehtoinen riitojenratkaisu	
	Vireille-pano-vaiheen maksut	Toimituskirjainmaksut	Muut kulut	Vireille-pano-vaiheen maksut	Toimituskirjainmaksut	Muut kulut	Onko vaihtoehto käytettävissä tällaisissa tapauksissa?	Kulut
Tapaus A	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Oikeudellinen sovittelu on mahdollinen. Oikeuden ulkopuolinen sovittelu on niin ikään mahdollinen.	Sovittelu on asian-osaisten maksettava. Tuomari vahvistaa palkkiot, mutta voidaan huomioida myönnetäessä oikeusapua. Palkkioista on aiheellista tehdä sopimus sovittelijan ja asian-osaisten välillä.
Tapaus B	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä

Lakimiehen, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

Tapaus-esimerkki	Lakimies		Haastemies tai ulosottomies		Asiantuntija		
	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Kulut keskimäärin	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Tuomiota edeltävät kulut	Tuomion jälkeiset kulut	Onko käyttäminen pakollista?	Kulut
Tapaus A	Ei	Ei				Ei	

			Kyllä haasteen yhteydessä.	Haastaminen: 18,70 EUR	Jollei kirjaamo anna päätöstä tiedoksi,		Tuomari vahvistaa.
			Ei hakemus- asioissa.	Tiedoksianto: 26,70 EUR	tiedoksianto haaste-miehen välityksellä maksaa 26,70 EUR		
Tapaus B	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä	Toisesta jäsen- valtiosta lähtöisin oleva asiakirja 50 EUR	Toisesta jäsenvaltiosta lähtöisin oleva asiakirja 50 EUR	Ks. edellä	Ks. edellä
				Toiseen jäsenvaltioon lähetettävä asiakirja 36,30 EUR	Toiseen jäsenvaltioon lähetettävä asiakirja 36,30 EUR		

Todistajien korvauksiin, valoihin ja vakuuksiin liittyvät ja muut asianmukaiset kulut

Tapaus-esi- merkki	Todistajille maksettavat korvaukset		Vala tai muu vakuus		Muut kulut	
	Maksetaanko todistajille korvauksia?	Onko mahdollista ja millaisissa tapauksissa?	Onko mahdollista ja millaisissa tapauksissa?	Kulut	Kuvaus	Kulut
Tapaus A	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei
Tapaus B	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut

Tapaus-esi- merkki	Oikeusapu		
	Edellytykset	Milloin apu kattaa kaikki kulut?	Ehdot
Tapaus A	Apua voi hakea ennen oikeudenkäyntiä tai sen aikana. Apua myönnetään, jos vanhemman ilmoittamat varat eivät ylitä laissa säädettyä ylärajaa.	Valtio vastaa kaikista oikeudenkäyntikuluista, jos vanhemmalle on myönnetty maksuton oikeudenkäynti.	Maksuton oikeudenkäynti myönnetään, jos avun hakijan ilmoittamat kuukausitulot eivät ylitä 911 :tä EUR. Sitä suuremmat, enintään 1 367 euron tulot oikeuttavat osittaiseen apuun. Tulorajoja korotetaan 164 eurolla kahden ensimmäisen huollettavan ja 1 04 eurolla kolmannen ja sitä seuraavien huollettavien perusteella.
Tapaus B	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä

Käännös- ja tulkkaukset

	Kääntäminen		Tulkkaukset	
Tapaus-esimerkki				
	Millaisissa tapauksissa tämä Arvio kuluista on tarpeen?		Millaisissa tapauksissa tämä Arvio kuluista on tarpeen?	
Tapaus A	Tuomarille on toimitettava käännetyt asiakirjat.	Käytettävissä ei ole tilastoja.	Kun tuomari ei osaa kieltä, jolla asianosaiset ilmaisevat itseään.	Tuomari vahvistaa korvauksen.
Tapaus B	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 08/11/2019

Tapausesimerkki 3 – perheoikeus – elatusapu - Ranska

Tämän sivun alkukielistä versiota [fr](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tässä perheoikeutta – elatusapua – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan kantajalle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavassa tilanteessa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Pariskunta on asunut yhdessä useita vuosia naimisiin. Erilleen muuttaessaan heillä on kolmivuotias lapsi. Lapsen huoltajuus määrätään tuomioistuimen päätöksellä lapsen äidille. Ainoa ratkaisematon erimielisyys koskee elatusavun määrää, joka isän on maksettava äidille lapsen huoltoa ja koulutusta varten. Äiti vie asian oikeuteen.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne, jossa olet jäsenvaltiossa A toimiva lakimies: Pariskunta on asunut yhdessä jäsenvaltion (jäsenvaltio B) alueella naimisiin. Heillä on kolmivuotias lapsi. He muuttavat erilleen. Jäsenvaltion B tuomioistuimen päätöksellä lapsen huoltajuus määrätään äidille. Isän suostumuksella äiti ja lapsi muuttavat asumaan toiseen jäsenvaltioon (jäsenvaltio A), josta tulee heidän asuinpaikkansa.

Ratkaisematta on vielä yksi erimielisyys. Tämä koskee elatusavun määrää, joka isän olisi maksettava äidille lapsen huoltoa ja koulutusta varten. Äiti vie asian oikeuteen jäsenvaltiossa A.

Oikeudenkäyntikulut Ranskassa

Tuomioistuinmaksut, muutoksenhakukulut ja vaihtoehtoisen riitojenratkaisun kulut

	Oikeudenkäynti	Muutoksenhaku	Vaihtoehtoinen riitojenratkaisu
Tapaus-esimerkki			

	Vireille- pano- vaiheen maksut	Toimitus-kirja- maksut	Muut kulut	Vireille- pano- vaiheen maksut	Toimitus-kirja- maksut	Muut kulut	Onko vaihto- ehto käytettävissä tällaisissa tapauksissa?	Kulut
Tapaus A	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Oikeudellinen sovittelu on mahdol- linen. Oikeuden ulko- puolinen sovittelu on niin- ikään mahdol- linen.	Sovittelu on asian-osaisten maksettava. Tuomari vahvistaa palkkiot, mutta ne voidaan huomioida myönnet- täessä oikeusapua. Palkkioista on aiheellista tehdä sopimus sovittelijan ja asian-osaisten välillä.
Tapaus B	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä

Lakimiehen, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

Tapaus-esi- merkki	Lakimies	Haastemies tai ulosottomies			Asiantuntija		Kulut
	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Kulut keski- määrin	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Tuomiota edeltävät kulut	Tuomion jälkeiset kulut	Onko käyttäminen pakollista?	
Tapaus A	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Tuomari vahvistaa.
Tapaus B	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä

Todistajien korvauksiin, valoihin ja vakuuksiin liittyvät ja muut asianmukaiset kulut

Tapaus-esi- merkki	Todistajille maksettavat korvaukset		Vala tai muu vakuus		Muut kulut	
	Maksetaan-ko todistajille korvauksia?	Kulut	Onko mahdollista ja millaisissa tapauksissa?	Kulut	Kuvaus	Kulut
Tapaus A	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei	Ei
Tapaus B	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut

Oikeusapu

Tapaus-esimerkki

	Edellytykset	Milloin apu kattaa kaikki kulut?	Ehdot
Tapaus A	Äiti voi hakea apua ennen oikeudenkäyntiä tai sen aikana. Apua myönnetään, jos ilmoitetut varat eivät ylitä laissa säädettyä ylärajaa.	Valtio vastaa kaikista oikeudenkäyntikuluista, jos äidille on myönnetty maksuton oikeudenkäynti.	Maksuton oikeudenkäynti myönnetään, jos avun hakijan ilmoittamat kuukausitulot eivät ylitä 91 1:tä EUR . Sitä suuremmat, enintään 1367 euron tulot oikeuttavat osittaiseen apuun. Tulorajoa korotetaan 164 eurolla äidin kahden ensimmäisen huollettavan ja 104 eurolla kolmannen ja sitä seuraavien huollettavien perusteella.
Tapaus B	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä

Korvaus

Tapaus-esimerkki

	Voiko voittanut asianosainen saada riita-asian ratkaisukulut korvatuiksi?	Onko tapauksia, joissa oikeusavusta olisi maksettava korvaus oikeusapua antaneelle organisaatiolle?
Tapaus A	Kyllä, jos tuomarin päätöksessä näin todetaan.	Kun perheoikeuden tuomari tuomitsee oikeudenkäyntikulut sellaisen isän maksettaviksi, jolle ei ole myönnetty oikeusapua, tämä on velvollinen korvaamaan valtiolle oikeusapua saaneen äidin puolustuksen korvaamiseksi maksetut kulut.
Tapaus B	Ks. edellä	Ks. edellä

Käännös- ja tulkkauskulut

	Kääntäminen	Tulkkaus
Tapaus-esimerkki	Millaisissa tapauksissa tämä Arvio kuluista on tarpeen?	Millaisissa tapauksissa tämä Arvio kuluista on tarpeen?
Tapaus A	Tuomarille on toimitettava käännetyt asiakirjat.	Käytettävissä ei ole tilastoja. Kun tuomari ei osaa kieltä, Tuomari vahvistaa jolla asianosaiset ilmaisevat korvauksen. itseään.
Tapaus B	Ks. edellä	Ks. edellä

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tapausesimerkki 4 – kauppaoikeus – sopimus - Ranska

Tässä kauppaoikeutta – sopimusoikeutta – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan myyjälle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavassa tilanteessa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Yhtiö on toimittanut ostajalle tavaraa 20 000 euron arvosta. Myyjä ei ole saanut maksua, koska ostaja katsoo, ettei tavara ole sopimuksen mukaista.

Myyjä päättää nostaa kanteen saadakseen täyden kauppahinnan.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne: Yhtiö, jonka kotipaikka on jäsenvaltiossa B, toimittaa 20 000 euron arvosta tavaraa jäsenvaltiossa A olevalle ostajalle. Sopimukseen sovelletaan jäsenvaltion B lakia ja se on laadittu jäsenvaltion B kielellä. Myyjä ei ole saanut maksua, koska jäsenvaltiossa A oleva ostaja katsoo, ettei tavara ole sopimuksen mukaista. Myyjä päättää nostaa kanteen jäsenvaltiossa A saadakseen maksun täydestä, ostajan kanssa tehdyssä sopimuksessa määritetystä hinnasta.

Oikeudenkäyntikulut Ranskassa

Tuomioistuinmaksut, muutoksenhakukulut ja vaihtoehdoisen riitojenratkaisun kulut

Tapaus-esimerkki	Oikeudenkäynti		
	Vireille-pano-vaiheen maksut	Toimitus-kirja--maksut	Muut kulut
Tapaus A	Alioikeus: vireillepanovaiheen maksuja ei ole. Kauppatuomioistuin: kyllä, vireillepanomaksu, jonka vähimmäismäärä on 69,97 EUR.	Alioikeus: ei	Alioikeus: ei
Tapaus B	Alioikeus: vireillepanovaiheen maksuja ei ole. Kauppatuomioistuin: kyllä, vireillepanomaksu, jonka vähimmäismäärä on 69,97 EUR.	Alioikeus: ei	Alioikeus: ei

Tapaus-esimerkki	Muutoksenhaku		Vaihtoehtoinen riitojenratkaisu		
	Vireille-pano-vaiheen maksut	Toimitus-kirja--maksut	Muut kulut	Onko vaihto-ehto käytettävissä tällaisissa tapauksissa?	Kulut
Tapaus A	Ei	Ei	Ei	Kyllä Sovinto Oikeudellinen sovittelu	Maksuton Tuomari vahvistaa palkkion.

					Oikeuden ulkopuolinen sovittelu	Asiansaisten ja sovittelijan välinen sopimus
Tapaus B	Ei	Ei	Ei	Kyllä		Maksuton
				Sovinto		Tuomari vahvistaa palkkion.
				Oikeudellinen sovittelu		
				Oikeuden ulkopuolinen sovittelu		Asiansaisten ja sovittelijan välinen sopimus

Lakimiehen, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

Tapaus-esimerkki	Lakimies		Haastemies tai ulosottomies		Asiantuntija		
	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Kulut keskimäärin	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Tuomiota edeltävät kulut	Tuomion jälkeiset kulut	Onko käyttäminen pakollista?	Kulut
Tapaus A	Alioikeus: kyllä Kauppatuomioistuin: ei Muutoksenhaku-tuomioistuin: kyllä	Lakimiehet: Tilastoja ei ole käytettävissä Asianajaja viran puolesta: 983 EUR	Kyllä	Haastaminen: 18,70 EUR Tiedoksianto: 26,70 EUR	Tiedoksianto: 26,70 EUR	Ei	Tuomari vahvistaa palkkion.
Tapaus B	Alioikeus: kyllä Kauppatuomioistuin: ei Muutoksenhaku-tuomioistuin: kyllä	Lakimiehet: Tilastoja ei ole käytettävissä Asianajaja viran puolesta: 983 EUR	Kyllä	Haastaminen: 18,70 EUR Tiedoksianto: 26,70 EUR	Tiedoksianto: 26,70 EUR	Ei	Tuomari vahvistaa palkkion.

Todistajien korvauksiin, valoihin ja vakuuksiin liittyvät kulut

Tapaus-esimerkki	Todistajille maksettavat korvaukset	Vala tai muu vakuus
	Maksetaanko todistajille korvauksia?	Onko mahdollista ja millaisissa tapauksissa?
Tapaus A	Kyllä (asetus, annettu 27. joulukuuta 1920, todistajien palkkioiden tarkistamisesta)	Ei
Tapaus B	Kyllä (asetus, annettu 27. joulukuuta 1920, todistajien palkkioiden tarkistamisesta)	Ei

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut

Oikeusapu

Tapaus-esimerkki

	Edellytykset	Milloin apu kattaa kaikki kulut?	Ehdot
Tapaus A	Voittoa tavoittelevat oikeushenkilöt (esimerkiksi liikeyritykset) eivät voi saada oikeusapua. Oikeusapua myönnetään Ranskassa nimittäin ainoastaan luonnollisille henkilöille sekä tietyin edellytyksin voittoa tavoittelemattomille oikeushenkilöille ja asunto-osaakeyhtiöiden isännöitsijöille.	Valtio vastaa kaikista oikeudenkäyntikuluista, jos asianosaiselle on myönnetty maksuton oikeudenkäynti.	Maksuton oikeudenkäynti myönnetään, jos avun hakijan ilmoittamat kuukausitulot eivät ylitä 91 1:tä EUR . Sitä suuremmat, enintään 1367 euron tulot oikeuttavat osittaiseen apuun. Tulorajoja korotetaan 164 eurolla kahden ensimmäisen huollettavan ja 1 04 eurolla kolmannen ja sitä seuraavien huollettavien perusteella.
Tapaus B	Ks. edellä	Ks. edellä	Ks. edellä

Korvaus

Tapaus-esimerkki

	Voiko voittanut asianosainen saada riittävästi asian ratkaisukulut korvatuiksi?	Jos korvaus ei kata koko summaa, minkä prosentuaalisen osuuden se yleensä kattaa?	Mitä kuluja ei korvata koskaan?	Onko tapauksia, joissa oikeusavusta olisi maksettava korvaus oikeusapua antaneelle organisaatiolle?
Tapaus A	Kyllä	Kaikki hinnoitellut kulut korvataan, jollei tuomari toisin päättä.	Hinnoittelemattomat kulut: tuomari päättää korvauksesta kohtuullisuusperiaatteella	Kun tuomari tuomitsee oikeudenkäyntikulut sellaisen asianosaisen maksettaviksi, jolle ei ole myönnetty oikeusapua, tämä on velvollinen korvaamaan valtiolle oikeusapua saaneen asianosaisen puolustuksen korvaamiseksi maksetut kulut.
Tapaus B	Kyllä	Kaikki hinnoitellut kulut korvataan, jollei tuomari toisin päättä.	Hinnoittelemattomat kulut: tuomari päättää korvauksesta kohtuullisuusperiaatteella	Ks. edellä

Käännös- ja tulkkauskulut

Tapaus-esimerkki

	Kääntäminen	Tulkkaus
	Millaisissa tapauksissa tämä Arvio kuluista on tarpeen?	Millaisissa tapauksissa tämä Arvio kuluista on tarpeen?
Tapaus A	Käytettävissä ei ole tilastoja.	Tuomari vahvistaa palkkion.

Tuomarille käsiteltäväksi annettujen asiakirjojen kääntäminen on välttämätöntä.

Kun tuomari ei osaa kieltä, jolla asianosaiset ilmaisevat itseään.

Tapaus B

Tuomarille käsiteltäväksi annettujen asiakirjojen kääntäminen on välttämätöntä.

Käytettävissä ei ole tilastoja.

Kun tuomari ei osaa kieltä, jolla asianosaiset ilmaisevat itseään.

Tuomari vahvistaa palkkion.

Asetuksen N:o 1206/2001 (28.5.2001) mukainen tutkintatoimi.

Asetuksen N:o 1206/2001 (28.5.2001) mukainen tutkintatoimi.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 08/11/2019

Tapausesimerkki 5 – kauppaoikeus – vahingonvastuu - Ranska

Tässä kauppaoikeutta – vahingonvastuuta – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan asiakkaalle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavassa tilanteessa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Lämmityslaittevalmistaja toimittaa lämmityslaitteen asentajalle. Asentaja myy lämmityslaitteen asiakkaalleen tämän kotiin asennettavaksi (ja asentaa laitteen paikoilleen). Pian tämän jälkeen talossa syttyy tulipalo. Kaikilla osapuolilla (laittevalmistaja, asentaja ja asiakas) on vakuutus. Tulipalon alkuperä on kiistanalainen. Kukaan ei halua korvata asiakkaan kärsimää vahinkoa.

Asiakas päättää nostaa kanteen ja vaatia täyttä korvausta lämmityslaittevalmistajalta, lämmityslaitteen asentajalta ja vakuutusyhtiöiltä.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne: Jäsenvaltiossa B oleva lämmityslaittevalmistaja toimittaa lämmityslaitteen jäsenvaltiossa C olevalle asentajalle. Asentaja myy lämmityslaitteen asiakkaalleen asennettavaksi tämän kotiin jäsenvaltiossa A (ja asentaa laitteen paikoilleen). Pian tämän jälkeen talossa syttyy tulipalo. Kullakin osapuolella (laittevalmistaja, asentaja ja asiakas) on omassa jäsenvaltiossaan olevan vakuutusyhtiön vakuutus. Tulipalon alkuperä on kiistanalainen. Kukaan ei halua korvata asiakkaan vahinkoa.

Asiakas päättää nostaa kanteen jäsenvaltiossa A ja vaatia täyttä korvausta lämmityslaittevalmistajalta, lämmityslaitteen asentajalta ja jäsenvaltiossa A olevalta vakuutusyhtiöiltä.

Oikeudenkäyntikulut Ranskassa

Tuomioistuinmaksut, muutoksenhakukulut ja vaihtoehdoisen riitojenratkaisun kulut

Oikeudenkäynti

Muutoksenhaku

Vaihtoehtoinen riitojenratkaisu

Tapaus-esimerkki

	Vireille-panovaiheen maksut	Toimitus-kirj--maksut	Muut kulut	Vireille-panovaiheen maksut	Toimitus-kirj--maksut	Muut kulut	Onko vaihto-ehto käytettävissä tällaisissa tapauksissa?	Kulut
Tapaus A	Alioikeus: Vireillepanomaksuja ei ole. Kauppatuomioi stuin: kyllä, vireillepanoma ksu, jonka vähimmäismäärä on 69,97 EUR.	Alioikeus: ei	Alioikeus: ei	Ei	Ei	Ei	Kyllä Sovinto Oikeudellinen sovittelu Oikeuden ulkopuolinen sovittelu	Maksuton Tuomari vahvistaa palkkion. Asianosaisten ja sovittelijan välinen sopimus
Tapaus B	Alioikeus: ei Kauppatuomioi stuin: kyllä, vireillepanoma ksu, jonka vähimmäismäärä on 69,97 EUR.	Alioikeus: ei	Alioikeus: ei	Ei	Ei	Ei	Kyllä Sovinto Oikeudellinen sovittelu Oikeuden ulkopuolinen sovittelu	Maksuton Tuomari vahvistaa palkkion. Asianosaisten ja sovittelijan välinen sopimus

Lakimiehen, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

Tapaus-esimerkki	Lakimies		Haastemies tai ulosottomies		Asiantuntija		Kulut
	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Kulut keskimäärin	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Tuomiota edeltävät kulut	Tuomion jälkeiset kulut	Onko käyttäminen pakollista?	
Tapaus A	Alioikeus: kyllä Kauppatuomioi stuin: ei Muutoksenhaaku- tuomioi stuin: kyllä	Lakimiehet: Tilastoja ei ole käytettävissä Asianajaviran puolesta: 983 EUR	Kyllä	Haastaminen: 18,70 EUR Tiedoksianto: 26,70 EUR	Tiedoksianto: 26,70 EUR	Ei	Tuomari vahvistaa palkkion.
Tapaus B	Alioikeus: kyllä Kauppatuomioi stuin: ei	Lakimiehet: Tilastoja ei ole käytettävissä	Kyllä	Haastaminen: 18,70 EUR Tiedoksianto: 26,70 EUR	Tiedoksianto: 26,70 EUR	Ei	Tuomari vahvistaa palkkion.

Muutoksenha Asianajaja
ku- viran
tuomioistuin: puolesta:
kyllä 983 EUR

Todistajien korvaukset

Todistajille maksettavat korvaukset

Tapaus-esimerkki

Maksetaanko todistajille korvauksia?

Tapaus A Kyllä (asetus todistajien palkkioiden tarkistamisesta, annettu 27. joulukuuta 1920)

Tapaus B Kyllä (asetus todistajien palkkioiden tarkistamisesta, annettu 27. joulukuuta 1920)

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut

Oikeusapu

Tapaus-esimerkki

Edellytykset

Milloin apu kattaa kaikki kulut?Ehdot

Tapaus A Ostajana toiminut luonnollinen henkilö tai voittoon tavoittelematon oikeushenkilö voi hakea apua ennen oikeudenkäyntiä tai sen aikana. Apua myönnetään vain, jos

Valtio vastaa kaikista oikeudenkäyntikuluista, jos ostajalle on myönnetty maksuton oikeudenkäynti.

Maksuton oikeudenkäynti myönnetään, jos avun hakijan ilmoittamat kuukausitulot eivät ylitä **911:tä EUR**.

– ostajan vireille paneman kanteen tukittavaksi ottamisen edellytykset eivät selvästi puutu tai kanne ei ole perusteeton;

Sitä suuremmat, enintään **1367 euron** tulot oikeuttavat osittaiseen apuun.

– ilmoitetut varat eivät ylitä laissa säädettyä ylärajaa;

Tulorajaja korotetaan **164 eurolla** kahden ensimmäisen huollettavan ja **104 eurolla** kolmannen ja sitä seuraavien huollettavien perusteella.

– oikeudenkäynnin kustannukset eivät kuulu oikeusturvavakuutuksen piiriin.

Tapaus B Ks. edellä

Ks. edellä

Ks. edellä

Tapaus-esimerkki-Korvaus

Voiko voittanut asianosainen saada riittävänsä ratkaisukulut korvatuiksi?

Voiko voittanut asianosainen saada riittävänsä ratkaisukulut korvatuiksi?

Voiko voittanut asianosainen saada riittävänsä ratkaisukulut korvatuiksi?

Voiko voittanut asianosainen saada riittävänsä ratkaisukulut korvatuiksi?

Tapaus A Kyllä

Kaikki hinnoitellut kulut korvataan, jollei tuomari toisin päättä.

Hinnoittelemattomat kulut: tuomari päättää korvauksesta kohtuullisuusperiaatteella

Kun tuomari tuomitsee oikeudenkäyntikulut sellaisen asianosaisen maksettaviksi, jolle ei ole myönnetty oikeusapua, tämä on velvollinen korvaamaan valtiolle oikeusapua saaneen asianosaisen

puolustuksen korvaamiseksi
maksetut kulut.

Tapaus B Kyllä

Kaikki hinnoitellut kulut korvataan, jollei tuomari toisin päätä.

Hinnoittelemattomat kulut: Ks. edellä tuomari päättää korvauksesta kohtuullisuusperiaatteella

Käännös- ja tulkkauskulut

	Kääntäminen		Tulkkaus	
Tapaus-esi-merkki	Millaisissa tapauksissa tämä on tarpeen?	Arvio kuluista	Millaisissa tapauksissa tämä on tarpeen?	Arvio kuluista
Tapaus A	Tuomarille käsiteltäväksi annettujen asiakirjojen kääntäminen on välttämätöntä.	Käytettävissä ei ole tilastoja.	Kun tuomari ei osaa kieltä, jolla asianosaiset ilmaisevat itseään.	Tuomari vahvistaa palkkion.
Tapaus B	Tuomarille käsiteltäväksi annettujen asiakirjojen kääntäminen on välttämätöntä. Asetuksen N:o 1206/2001 (28.5.2001) mukainen tutkintatoimi.	Käytettävissä ei ole tilastoja.	Kun tuomari ei osaa kieltä, jolla asianosaiset ilmaisevat itseään. Asetuksen N:o 1206/2001 (28.5.2001) mukainen tutkintatoimi.	Tuomari vahvistaa palkkion.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 08/11/2019

Oikeudenkäyntikulut - Kypros

Oikeusalan ammattilaisten palkkioiden sääntely

Kyproksen tasavallassa oikeusalan ammattilaisia ei jaeta eri luokkiin (kuten oikeusavustajat, asianajajat ja lakimiehet). Kaikilla asianajajarekisteriin merkityillä oikeusalan ammattilaisilla on samat oikeudet osallistua kansallisten tuomioistuinten oikeudenkäynteihin ja yleisesti harjoittaa lakimiehen ammattia. Tämä pätee riippumatta siitä, onko asianajajalla ulkomainen ammattinimike (solicitor, barrister). Kaikista oikeusalan ammattilaisista käytetään nimitystä Δικηγόροι (asianajaja).

Asianajajat (Δικηγόροι)

Oikeudellisista palveluista perittävät maksut määritetään korkeimman oikeuden (Ανώτατο Δικαστήριο) hyväksymän oikeudenkäyntimaksuluettelon perusteella.

Oikeudenkäynnin ulkopuolisten palvelujen osalta käytetään maksuluetteloja, joissa vahvistetaan palkkioiden vähimmäismäärät.

Asianajaja voi kummassakin tapauksessa sopia maksutaulukkoa suuremmasta palkkiosta asiakkaan kanssa.

Jos asia käsitellään tuomioistuimessa, palkkion korottamisesta on ilmoitettava virallisesti.

Kyproksessa on kahdenlaisia haastemiehiä:

1. yksityiset haastemiehet, jotka antavat tiedoksi tuomioistuinten asiakirjoja
2. tuomioistuinten haastemiehet, jotka ovat virkamiehiä ja joilla on tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoon liittyviä tehtäviä (esimerkiksi irtainten esineiden ulosmittaus ja myynti).

Asiakirjojen tiedoksi antamisesta vastaavien yksityisten haastemiesten palkkiot lasketaan tiedoksianto-osoitteen sijainnin perusteella.

Tuomioistuinten haastemiehet ovat virkamiehiä, ja heille maksetaan kuukausipalkkaa. Täytäntöönpanotoimien suorittamista hakevat asianosaiset maksavat valtion leimaveron, jonka määrä määritellään työjärjestyksessä ja joka riippuu täytäntöönpanotoimen lajista ja perittävästä summasta.

Säädetyt oikeudenkäyntimaksut

Maksut riita-asioiden oikeudenkäynneissä

Asianosaisten maksut

Oikeudenkäyntimaksujen alustavat kustannukset määrätään hakemusmenettelyä tai muuta menettelyä koskevan taulukon perusteella. Ne maksetaan toimitettaessa hakemusta. Oikeudenkäyntimaksuja ei määrätä kiinteänä summana, vaan ne määräytyvät asian edistymisen mukaan ja ne lasketaan hyväksytyin maksuluettelon perusteella.

Oikeudenkäynnin vaihe, jossa säädetyt maksut suoritetaan

Alustavat oikeudenkäyntikustannukset maksetaan toimitettaessa hakemusta.

Maksut rikosoikeudenkäynneissä

Asianosaisten maksut

Jos syytetty tuomitaan rikoksesta, hänet voidaan määrätä maksamaan oikeudenkäyntikustannukset. Yleensä tätä sääntöä ei sovelleta, jos annetaan vankeustuomio, jolloin kustannukset maksaa valtio. Valtio maksaa ne myös silloin, kun syytetty vapautetaan syytteestä.

Oikeudenkäynnin vaihe, jossa säädetyt maksut suoritetaan

Kustannukset, joista vähennetään asian vireillepanon yhteydessä leimaverona maksetut alustavat kustannukset, maksetaan oikeudenkäynnin päättyessä.

Maksut perustuslakituomioistuimen oikeudenkäynneissä

Asianosaisten maksut

Kustannukset lasketaan asianmukaisen maksuluettelon perusteella.

Perustuslakituomioistuimen oikeudenkäynnin vaihe, jossa säädetyt kulut maksetaan

Maksut maksetaan oikeudenkäyntien päätyttyä lukuun ottamatta oikeudenkäyntimaksuja, jotka maksetaan nostettaessa kannetta.

Oikeudellisten edustajien velvollisuus antaa ennakkotietoja

Asianosaisten oikeudet ja velvollisuudet

Asianajajien velvollisuudet päämiehiä kohtaan on esitetty vuoden 2002 asianajajan menettelyohjeissa (Οι περί Δεοντολογίας των Δικηγόρων Κανονισμοί του 2002) (tasavallan hallituksen virallinen lehti, liite C(1) N:o 237, 17.5.2002 (hallintolaki 237/2002).

Kulujen määräytymisperusteet

Missä on tietoja kulujen määräytymisperusteista Kyproksessa?

Tärkeimmät kuluja määrätymisperusteet on esitetty [korkeimman oikeuden](#) internetsivustolla.

Tiedot annetaan kreikan kielellä.

Mistä löydän lisätietoa kustannuksista?

Tietoa kustannuksista verkkosivuilla:

Tietoja on [korkeimman oikeuden](#) internetsivustolla.

Mistä löydän tietoa menettelyjen keskimääräisestä kestoista?

Kyproksen tasavallan tuomioistuinten toimintaa koskevia tilastoja on [korkeimman oikeuden](#) internetsivustolla kreikaksi ja [englanniksi](#).

Arvonlisävero

Miten löydän tietoja?

Asianajajien palkkioihin lisätään 15 prosentin arvonlisävero, jos palveluja toimittanut asianajaja on rekisteröitynyt arvonlisäverovelvolliseksi.

Mitä arvonlisäveroprosenttia sovelletaan?

Sovellettava arvonlisäveroprosentti on 15 prosenttia.

Oikeusapu

Riita-asioissa sovellettavat tulorajat

Riita-asian oikeudenkäynteihin ei voi saada oikeusapua.

Rikosoikeudenkäynteihin sovellettavat syytettyä koskevat tulorajat

Rikosoikeudenkäynnissä syytetyllä on oikeus maksuttomaan oikeusapuun, jos hänen tulonsa eivät riitä asianajajan palkkioiden maksamiseen ja tuomioistuin katsoo, että maksuton oikeusapu on oikeudenmukaisuuden vaatimusten mukaista. Ennalta määriteltä tulorajaa ei sovelleta. Tuomioistuin päättää oikeusavun myöntämisestä kaikkien asiaan vaikuttavien seikkojen perusteella. Näihin kuuluu muun muassa sosiaalipalvelujen osaston (Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας) laatima selvitys syytetyn tuloista ja tarpeista.

Rikosoikeudenkäynteihin sovellettavat rikoksen uhria koskevat tulorajat

Rikosoikeudenkäyntejä eivät yleensä pane vireille rikoksen uhrin vaan valtio, joka myös maksaa niistä aiheutuvat kustannukset. Sen vuoksi ei myöskään ole rikosuhreille tarjottavaa maksutonta oikeusapua koskevia säännöksiä.

Rikoksen uhrille annettavaa oikeusapua koskevat muut edellytykset

Rikosoikeudenkäyntejä eivät yleensä pane vireille rikoksen uhrin vaan valtio, joka myös maksaa niistä aiheutuvat kustannukset. Sen vuoksi ei myöskään ole rikosuhreille tarjottavaa maksutonta oikeusapua koskevia säännöksiä.

Syytetyille annettavaa oikeusapua koskevat muut edellytykset

Asiaa koskevan lainsäädännön mukaan oikeusapua voidaan myöntää vain, jos vähimmäisrangaistus rikoksesta, jota syyte koskee, on 12 kuukautta vankeutta. Kyseinen säännös on kuitenkin katsottu perustuslain vastaiseksi, ja sen vuoksi voidaan olettaa, että syytetty voi saada maksutonta oikeusapua kaikissa tapauksissa.

Missä tapauksessa hävinnyt osapuoli joutuu maksamaan voittaneen osapuolen kulut?

Hävinnyt osapuoli maksaa yleensä toisen osapuolen kulut. Tuomioistuin voi kuitenkin harkintansa mukaan määrätä toisin.

Linkkejä

[Oikeudenkäyntimaksut](#)

[Tilastotietoja \(kreikaksi\)](#)

[Tilastotietoja \(englanniksi\)](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 23/07/2019

Oikeudenkäyntikulut - Latvia

Tällä sivulla kerrotaan oikeudenkäyntikuluista Latviassa.

Oikeusalan ammattilaisten palkkioiden sääntely

1. Haastemiehet/ulosottomiehet

Valantehneiden ulosottomiesten (*zvērīnāti tiesu izpildītāji*) palkkioiden suuruudesta säädetään [valtioneuvoston asetuksessa](#). Lakisääteisistä poikkeavista palkkioista sopiminen on kielletty.

2. Asianajajat

Lukuun ottamatta tapauksia, joissa valtio tarjoaa oikeusapua, Latviassa **valantehneiden asianajajien** (*zvērīnāti advokāti*) palveluista perittävät palkkiot eivät ole kiinteitä, vaan asianajaja sopii palkkiosta asiakkaan kanssa.

[Asianajajalain](#) (*Advokatūras likums*) 57 §:ssä säädetään, että valantehneen asianajajan on sovittava kirjallisesti asiakkaansa kanssa tämän edustamisesta tuomioistuimessa ja palkkiosta.

Jos asiasta tulee kiistaa eikä kirjallista sopimusta ole tehty, asianajajan palkkiot voivat olla kaksinkertaiset oikeusavun maksamista koskevassa laissa säädettyyn määrään nähden, ja muut kulut määritetään ottaen huomioon laissa säädetyt rajoitukset.

[Asianajajalain](#) 12 §:ssä säädetään, että valtio maksaa asianajajien palkkiot ja muut asiaankuuluvat kulut laissa määritellyissä tapauksissa. Maksutonta oikeusapua voidaan myöntää riita-, rikos- ja hallintolainkäyttöasioissa [valtion oikeusapua koskevassa laissa](#) tai [rikosprosessilaissa](#) säädettyissä tapauksissa.

Valtio korvaa oikeusavun antajan palkkion ja kulut [valtion oikeusavun laajuudesta, palkkion määrästä, kuluista ja maksumenettelyistä annetun valtioneuvoston asetuksen \(1493/22.12.2008\)](#) mukaisesti. Valtio maksaa oikeusavun antajalle asetuksessa säädetyn mukaisen kiinteämääräisen palkkion tai tuntipalkkion. Katso myös jäljempänä.

Kiinteät kulut

Kiinteät oikeudenkäyntikulut riita-asioissa

Riita-asian asianosaisten kiinteät oikeudenkäyntikulut

Asianosaisten kiinteisiin kuluihin sisältyvät valtiolle suoritettavat maksut, kansliamaksu ja hallintomaksut.

Missä vaiheessa riita-asiaa koskevaa oikeudenkäyntiä asianosaisten kiinteät kulut on maksettava?

Tuomioistuinhakemukseen on liitettävä asiakirjat sen todistamiseksi, että valtion maksut ja muut oikeudenkäyntikulut on maksettu laissa säädettyjen menettelyjen mukaisesti.

Oikeudenkäyntimaksu ja kansliamaksu on suoritettava valtiokonttoriin (*Valsts kase*) seuraavin tiedoin:

- Saaja: Valsts kase
- Saajan verotunniste: 90000050138
- Saajan tilinumero: LV55TREL1060190911200
- Saajan pankki: Valsts kase
- BIC-koodi: TREL LV22
- Viesti: asian tunnistetiedot.

Nämä maksut on suoritettava ennen kuin asia otetaan käsiteltäväksi.

Todistajanpalkkiot ja asiantuntijoille tarkastusten suorittamisesta tai todistajien kuulemisesta maksettavat palkkiot sekä haasteen tiedoksiantoon, lehti-ilmoituksiin ja vakuuden asettamiseen liittyvät kulut maksaa kantaja ennen kuin asia otetaan käsiteltäväksi.

Kantajan on suoritettava maksut seuraavien kulujen osalta:

- todistajien ja asiantuntijoiden palkkiot
- todistajien kuulemisesta tai paikalla suoritettavista tarkastuksista aiheutuvat kulut
- haasteiden tiedoksiantamisesta aiheutuvat kulut
- vastaajan löytämisestä aiheutuvat kulut
- lehti-ilmoituksista aiheutuvat kulut
- asianmukaisesta vakuudesta aiheutuvat kulut.

Alioikeuksien tai aluetuomioistuinten tuomioihin liittyvät maksut suoritetaan tuomioistuinviraston tilille seuraavin tiedoin:

- Saaja: Tiesu administrācija
- Saajan tilinumero: LV51TREL2190458019000
- Saajan verotunniste: 90001672316
- Saajan pankki: Valsts kase
- BIC-koodi: TREL LV22
- Muut maksutiedot: **21499** (maksuluokan osoittava tunnus) ja muut asian tunnistetiedot, kuten asian numero, vastaajan nimi ja tieto siitä, onko vastaaja luonnollinen henkilö vai oikeushenkilö.

Kiinteät oikeudenkäyntikulut rikosasioissa

Rikosasian asianosaisten kiinteät oikeudenkäyntikulut

Rikosoikeudenkäynnin vastaaja ei maksa oikeudenkäyntikuluja. [Rikosprosessilaissa](#) ei ole säännöksiä rikosoikeudenkäyntimaksuista. Siirtymäsäännökset sisältävässä 8 §:ssä säädetään, että ennen lain voimaantuloa aloitettuihin rikosoikeudenkäynteihin liittyviä siviilikanteita on pidettävä vahingonkorvauskanteina. Jos tällaisen asian kantaja ei ole rikoksen uhri eikä vastaaja ole syytettynä rikoksesta, siviilikanne käsitellään [siviiliproessilain](#) mukaisesti. Tutkinnanjohtaja ilmoittaa asiasta osapuolille, kun lain voimaantulosta on kulunut kuukausi.

Missä vaiheessa rikosoikeudenkäyntiä asianosaisten kiinteät kulut on maksettava?

Katso riita-asian oikeudenkäynnin kulujen maksamista koskeva vastaus edellä.

Kiinteät oikeudenkäyntikulut perustuslakia koskevissa asioissa

Perustuslakiasian asianosaisten kiinteät oikeudenkäyntikulut

Perustuslakiasianssa ei peritä oikeudenkäyntimaksuja missään vaiheessa.

Missä vaiheessa rikosoikeudenkäyntiä asianosaisten kiinteät kulut on maksettava?

Perustuslakiasiassa ei peritä oikeudenkäyntimaksuja missään vaiheessa.

Oikeudellisten edustajien velvollisuus antaa ennakkotietoja

Asianosainten oikeudet ja velvollisuudet

Latvian valantehneitä [☞ asianajaja koskevien eettisten sääntöjen](#) (*Latvijas Zvērinātu advokātu Ētikas kodekss*) 2.2 kohdan mukaan asianajajan on kerrottava mielipiteensä asiakkaan tapauksesta ammattitaitoisesti ja avoimesti ja annettava asianmukaista oikeusapua. Lisäksi sääntöjen 3.1 kohdassa todetaan, että asianajajan ei pidä ottaa käsiteltäväkseen tapauksia, joissa hänellä ei ole tarvittavaa pätevyyttä tai joissa hän ei pysty suorittamaan velvollisuuksiaan asianmukaisesti. Ennen kuin asianajaja suostuu ottamaan asian hoidettavakseen, hänen on siten perehdyttävä sen yksityiskohtiin ja esitettävä kantansa. Myös [☞ asianajajalaissa](#) säädetään valantehneen asianajajan velvollisuuksista. Niihin kuuluu esimerkiksi kaikkien laissa säädettyjen välineiden ja menetelmien käyttäminen silloin, kun hän puolustaa ja edustaa oikeusapua pyytäneen henkilön oikeuksia ja oikeutettua etua.

Kulujen määrätymisperusteet

Mistä löydän tietoa kulujen määrätymisperusteista?

Kulujen määrätymisperusteista säädetään laeissa ja valtioneuvoston asetuksissa ja niistä kerrotaan tuomioistuinten tiedotteissa. Tiedot julkaistaan myös internetissä.

Millä kielillä voin saada tietoa kulujen määrätymisperusteista?

Tietoa kanteen nostamiseen liittyvien kulujen määrätymisperusteista (ei määristä) on saatavilla kaikilla EU:n kielillä [☞ siviili- ja kauppaoikeutta koskevan Euroopan oikeudellisen verkoston](#) sivuilla kohdassa "Asian vireillepano tuomioistuimessa".

Mistä löydän tietoa sovittelusta?

Tietoa sovittelusta Latviassa on verkkosivustolla [☞ Mediācija.lv](#).

Mistä löydän lisätietoa kustannuksista?

Kustannuksia koskevaa tietoa verkkosivuilla

Tietoa kustannuksista on [☞ Latvian tuomioistuinportaalissa](#).

Myös [☞ oikeusministeriön](#) virallisilla verkkosivuilla on tietoa muun muassa tuomioistuinten, oikeudenkäynneistä sekä hallintotuomioistuinten ja muiden tuomioistuinten tuomioista.

Mistä löydän tietoa menettelyjen keskimääräisestä kestosta?

Tietoa oikeudenkäyntimenettelyjen kestosta on tuomioistuinten työskentelyä koskevissa tilastoraporteissa [☞ tuomioistuinviraston](#) (*Tiesu informācijas sistēma*) verkkosivustolla.

Mistä löydän tietoa menettelyjen keskimääräisistä kokonaiskustannuksista?

Yksittäisen oikeudenkäyntimenettelyn keskimääräisistä kokonaiskustannuksista ei ole saatavilla tietoa.

Arvonlisävero

Miten arvonlisäverotiedot annetaan?

Valtiolle suoritettavista maksuista ja tuomioistuinmaksuista ei peritä arvonlisäveroa.

Mitkä ovat sovellettavat prosentit?

Valtiolle suoritettavista maksuista ja tuomioistuinmaksuista ei peritä arvonlisäveroa.

Oikeusapu

Siviilioikeuden alalla sovellettava tuloraja

[☞ Oikeusapulain](#) (*Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums*) mukaan valtio voi myöntää maksutonta oikeusapua hakijoille,

- jotka on todettu pienituloisiksi tai varattomiksi Latvian lainsäädännössä vahvistettujen menettelyjen mukaisesti

- joiden tilanne ja varallisuusasema ovat äkillisesti muuttuneet sellaisiksi, etteivät he pysty puolustamaan oikeuksiaan (esim. ylivoimaisen esteen tai muun hakijasta riippumattoman syyn takia)
- jotka ovat täysin riippuvaisia valtiosta tai paikallisviranomaisista.

Maksutonta oikeusapua myönnetään myös **hakijoille**, jotka eivät pysty puolustamaan oikeuksiaan erityisen tilanteensa, aineellisten olosuhteiden tai tulotasonsa takia, ja

- jotka ovat oikeutettuja maksuttomaan oikeusapuun Latvian kansainvälisten velvoitteiden perusteella
- joiden kotipaikka tai asuinpaikka on Euroopan unionin jäsenvaltiossa (rajat ylittävissä riita-asioissa).

Valtion oikeusapua voidaan myöntää lisäksi joidenkin **hallintoasioiden** yhteydessä (turvapaikkapäätöstä, riitautettua kotimaahan palauttamista tai karkotuspäätöksen uudelleentarkastelupäätöstä koskeva muutoksenhaku).

Oikeusapuhakemuksia käsittelee [oikeusapuvirasto](#) (*Juridiskās palīdzības administrācija*), joka päättää oikeusavun myöntämisestä tai epäämisestä ja ilmoittaa hakijalle päätöksestään.

Rikosasian vastaajaan sovellettava tuloraja

[Valtion oikeusapua koskevan lain](#) 17–19 §:n nojalla henkilöt, joilla on oikeus puolustukseen rikosoikeudenkäynnissä, voivat hakea oikeusapua milloin tahansa ennen kuin tuomioistuimen lopullinen tuomio tulee voimaan. Rikosoikeudenkäynneissä oikeusapua voidaan myöntää neuvontaan, oikeudenkäyntiasiakirjojen laadintaan sekä edustamiseen esitutkinnassa ja oikeudessa. Tietyissä [rikosprosessilaissa](#) säädettyissä tapauksissa valtio nimittää asianajajan edustamaan vastaajaa.

[Rikosprosessilain](#) 20 §:n mukaan henkilöllä, jota epäillään tai syytetään rikoksesta, on oikeus puolustukseen. Tämä tarkoittaa sitä, että hänellä on oikeus tietää, mistä rikoksesta häntä epäillään tai syytetään, ja oikeus valita puolustustapa. Tällaiset henkilöt voivat käyttää tätä oikeutta joko edustamalla itse itseään tai valtuuttamalla valitsemansa henkilön toimimaan puolestaan. Valtuutettu henkilö voi olla valantehnyt asianajaja. Valantehneen asianajajan käyttö on pakollista tietyissä laissa säädettyissä tapauksissa. Jos vastaajalla ei ole riittävästi varoja valantehneen asianajajan palkkaamiseen eikä hän pääse sopimukseen edustamisesta asianajajan kanssa, valtio turvaa edustuksen määräämällä, että vastaajan oikeudenkäyntikulut korvataan kokonaan tai osittain valtion varoista, ja määrittämällä vastaajan maksettavaksi mahdollisesti jäävän osuuden.

[Rikosprosessilain](#) 80 §:n mukaan vastaaja tai hänen edustajansa voi tehdä sopimuksen asianajajan kanssa. Tutkinnanjohtaja (*procesa virzītājs*) ei voi tehdä tällaista sopimusta tai määrätä tiettyä asianajajaa, vaan hänen on toimitettava vastaajalle tarvittavat tiedot ja annettava hänelle mahdollisuus ottaa itse yhteyttä asianajajaan. Tutkinnanjohtaja pyytää vanhempaa valantehnyttä asianajajaa nimittämään puolustusasianajajan, jos vastaaja niin haluaa tai jos asia on sen luonteinen, että asianajajan käyttö on pakollista. Vanhemman asianajajan on ilmoitettava tutkinnanjohtajalle puolustusasianajajan nimi kolmen päivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta.

[Rikosprosessilain](#) 81 §:ssä (menettelyn vaiheet) säädetään, että jos puolustusta koskevaa sopimusta ei ole tehty tai jos osoitettu puolustusasianajaja ei pysty osallistumaan oikeudenkäynnin eri vaiheisiin, tutkinnanjohtajan on osoitettava vastaajalle työvuorolistalta asianajaja, joka edustaa vastaajaa menettelyn kaikissa vaiheissa (esitutkinnasta alkaen). Työvuorolistasta laatii asianomaisen tuomioistuimen tuomiopiirin vanhempi asianajaja.

[Rikosprosessilain](#) 84 §:n 2 momentissa säädetään, että jos henkilö ei ole tehnyt omaa puolustustaan koskevaa sopimusta, asianajajan palveluihin liittyvien palkkioiden ja kustannusten määrä sekä maksumenettely määrättyvät valtioneuvoston asetuksen perusteella ([valtioneuvoston asetus \(1493/22.12.2008\) valtion oikeusavun laajuudesta, palkkion määrästä, kuluista ja maksumenettelyistä](#)).

Rikosasian uhriin sovellettava tuloraja

Rikosoikeudellisissa menettelyissä uhrille myönnetään tietyissä tapauksissa maksutonta oikeusapua nimeämällä uhria edustava asianajaja [rikosprosessilaissa](#) vahvistetun menettelyn mukaisesti.

Lisäksi [rikosprosessilain](#) 104 §:n mukaan tutkinnanjohtaja voi päättää, että alaikäiselle nimetään asianajaja seuraavissa tapauksissa:

- alaikäisen oikeuksien ja etujen suojelussa on ongelmia tai suojelua ei voida muutoin taata
- alaikäisen edustajan (äiti, isä, holhooja, toinen isovanhemmista, täysi-ikäinen veli tai sisar) perustellusta pyynnöstä, kun alaikäinen asuu tämän edustajan kanssa ja tämä huolehtii hänestä lasten oikeuksien suojelusta vastaavan laitoksen edustajan tai lasten oikeuksien suojelua valvovan kansalaisjärjestön edustajan perustellusta pyynnöstä.

Poikkeustapauksissa, jos ei ole muutoin mahdollista varmistaa pienituloisen tai varattoman henkilön oikeuksien ja etujen suojelua rikosasiassa, tutkinnanjohtaja voi päättää, että hänelle nimetään asianajaja. Asianajajan palveluja koskevista maksuista ja maksumenettelystä määrää tällaisissa tapauksissa valtioneuvosto (ks. [valtion oikeusavun laajuudesta, palkkion määrästä, kuluista ja maksumenettelystä 22.12.2008 annettu valtioneuvoston asetus N:o 1493](#)).

Tällöin valtio myöntää oikeusapua uhriksi katsotulle henkilölle (oikeudenkäyntiasiakirjojen laatimiseen ja edustamiseen esitutkinnassa ja oikeudenkäynnissä).

Muita ehtoja oikeusavun myöntämiseksi uhrille

Katso edellä esitetyt tiedot rikosasioissa annettavaan oikeusapuun sovellettavista tulo rajoista.

Muita ehtoja oikeusavun myöntämiseksi vastaajalle

Katso edellä esitetyt tiedot rikosasioissa annettavaan oikeusapuun sovellettavista tulo rajoista.

Maksuton oikeudenkäynti

Henkilö voidaan vapauttaa oikeudenkäyntikulujen maksamisesta valtiolle seuraavissa tapauksissa:

- kantaja – työntekijän nostamassa työstä maksettavan palkan perintää koskevassa kanteessa ja muussa laillista työsuhdetta koskevassa tai sellaiseen liittyvässä kanteessa
- kantaja – työsuoritusta koskevaan sopimusperusteiseen korvaukseen liittyvässä kanteessa, kun kantaja suorittaa vapausrangaistusta
- kantaja – vammautumiseen, terveydentilan heikkenemiseen tai kuolemaan johtanutta henkilövahinkoa koskevassa kanteessa
- kantaja – lapselle tai toiselle vanhemmalle suoritettavien elatusapumaksujen perintää koskevassa kanteessa sekä isyyden vahvistamiskanteessa silloin, kun sen yhteydessä nostetaan kanne elatusapumaksujen perimiseksi
- hakija – asiassa, joka koskee lapselle tai toiselle vanhemmalle suoritettavien elatusapumaksujen perintää koskevan, ulkomailla annetun tuomion tunnustamista ja täytäntöönpanoa
- kantaja – rikoksesta aiheutuvan taloudellisen menetyksen tai henkisen kärsimyksen korvaamista koskevassa kanteessa
- syyttäjä, valtion- tai paikallishallinnon elin ja henkilö, jolla on laillinen oikeus puolustaa oikeudessa muiden henkilöiden oikeuksia ja oikeudellisesti suojattuja etuja
- hakija – asiassa, joka koskee henkilön toteamista oikeustoimikelvottomaksi ja asettamista holhouksenalaiseksi
- hakija – asiassa, joka liittyy henkilön julistamiseen holhouksenalaiseksi epäsideellisen tai holtittoman elämäntavan tai alkoholin tai huumeiden väärinkäytön takia
- vastaaja – asiassa, joka koskee tuomioistuimen määräämien, lapselle tai toiselle vanhemmalle suoritettavien elatusapumaksujen tai sellaisten elatusapumaksujen alentamista, jotka tuomioistuin on määrännyt vammautumiseen, terveydentilan heikkenemiseen tai kuolemaan johtanutta henkilövahinkoa koskevan kanteen perusteella
- hakija – jos lapsi on kaapattu tai viety laittomasti rajan yli
- selvitysmies – kanteessa, joka nostetaan maksukyvyttömäksi todetun luonnollisen tai oikeushenkilön suojaamiseksi tai jolla haetaan oikeushenkilön maksukyvyttömäksi julistamista jossakin [konkurssilain \(Maksātnespējas likums\) 51 §:n 3 momentissa](#) tarkoitetuista tilanteista
- velkoja – valtiolle suoritettavien maksujen perintää koskevassa ulosottoasiassa
- velkoja – ulosottoasiassa, jossa perintä hoidetaan yhdenmukaisella täytäntöönpanoasiakirjalla, joka mahdollistaa täytäntöönpanon pyynnön vastaanottavassa jäsenvaltiossa
- verohallinto – oikeushenkilön maksukyvyttömäksi julistamista koskevassa hakemusasiassa
- kansalaisuus- ja maahanmuuttoasioiden virasto (*Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde*) – Latvian kansalaisuuden menettämistä koskevassa asiassa
- valtion sosiaalivakuutuslaitos (*Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra*) asiassa, joka koskee valtion sosiaaliturvaetuuksien takaisinperintää tai näiden etuuksien liikasuurituksia tai liikenneonnettomuuksiin liittyviä suorituksia.

Laissa säädetään myös muista tapauksista, joissa asianosaiset voidaan **vapauttaa oikeudenkäyntikulujen maksamisesta** valtiolle. Tuomioistuin tai tuomari voi luonnollisen henkilön varallisuusasemaa harkittuaan vapauttaa hänet osittain tai kokonaan oikeudenkäyntikulujen maksamisesta valtiolle, lykätä niiden maksamista tai määrätä, että maksut suoritetaan erissä.

Missä tapauksessa hävinnyt osapuoli joutuu maksamaan voittaneen osapuolen kulut?

Osapuoli, jonka hyväksi tuomio annetaan, voi saada vastapuolelta korvauksen kaikista kuluistaan. Jos kanne on hyväksytty osittain, oikeudenkäyntikulut korvataan niiltä osin kuin tuomioistuimien on hyväksynyt kannevaatimukset. Vastaajalle hyvitetään kulut niiltä osin kuin kannevaatimukset on hylätty. Jos tuomio on annettu yksipuolisesti, asian uusintakäsittelyä koskevaan hakemukseen ja uuteen tuomioon liittyviä, valtiolle suoritettavia maksuja ei korvata.

Jos kantajan vaatimukset hyväksytään kokonaan tai osittain, vastaaja määrätään korvaamaan säädetyssä laajuudessa kulut, joita kantajalle on aiheutunut kanteen nostamisesta, kuten asianajopalkkiot sekä oikeuden istuntoon osallistumisesta ja todisteiden hankkimisesta aiheutuneet kulut. Jos kanne hylätään, tuomioistuimien määrää kantajan korvaamaan vastaajan oikeudenkäyntikulut.

Asiantuntijapalkkiot

Asiantuntijoiden kulut maksaa asiantuntijalausuntoa pyytänyt osapuoli, ennen kuin asiassa annetaan ratkaisu.

Oikeudenkäyntikuluista vapautetun osapuolen ei tarvitse maksaa näitä kuluja. Tässä tapauksessa asiantuntijoiden palkkiot (valtion rikosteknisten asiantuntijoiden palkkioita lukuun ottamatta) maksaa tuomioistuinvirasto.

Kääntäjien ja tulkkien palkkiot

Jos asianosaiset eivät osaa oikeudenkäyntikieltä (eivätkä he ole oikeushenkilöiden edustajia), tuomioistuimen on huolehdittava siitä, että heillä on mahdollisuus tutustua asiakirjoihin ja osallistua oikeudenkäyntiin tulkin avustuksella.

Asiakirjoja

[Latvian kertomus kustannusten avoimuutta koskevasta tutkimuksesta](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 15/06/2020

Oikeudenkäyntikulut - Liettua

Tällä sivulla on tietoa oikeudenkäyntikuluista Liettuassa.

[Perheoikeus – avioero](#)

[Perheoikeus – lasten huoltajuus](#)

[Perheoikeus – elatusapu](#)

[Kauppaoikeus – sopimukset](#)

[Kauppaoikeus – vahingonvastuu](#)

Oikeusalan ammattilaisten palkkioiden sääntely

1. Toimistoasianajajat

Liettuassa ei ole erillistä toimistoasianajajien ammattikuntaa.

2. Lakimiehet

Liettuassa ei säännellä lakimiesten palkkioita. Palkkiot vaihtelevat asian monimutkaisuuden ja tarvittavien resurssien mukaan. Palkkio ei saa kuitenkaan ylittää **oikeusministerin ja Liettuan asianajajaliiton neuvoston (Lietuvos advokatų tarybos pirmininkas)** puheenjohtajan hyväksymässä suosituksessa asetettua enimmäismäärää.

3. Oikeudenkäyntiasianajat

Liettuassa ei ole erillistä oikeudenkäyntiasianajajien ammattikuntaa.

4. Haaste- ja ulosottomiehet

Haaste- ja ulosottomiehiin turvaudutaan vain, jos velallinen ei noudata tuomiota ja oikeudellisesti täytäntöönpanokelpoiset asiakirjat on annettava tiedoksi. Täytäntöönpanomaksujen määrästä ja maksamisesta sekä niistä vapauttamisesta määrätään **tuomion täytäntöönpano-ohjeissa**. Kantajana olevan velkojan on maksettava kaikki täytäntöönpanomaksut. Haaste- ja ulosottomiehen palkkio on perittävä velalliselta tuomion täytäntöönpanon aikana tai sen jälkeen.

Palkkion määrä riippuu tarvittavan täytäntöönpanotoimen tyypistä ja siitä, montako kertaa täytäntöönpanotoimi on toteutettava. Jotkin täytäntöönpanomaksut ovat vakiomääräisiä: joistakin peritään 60 litiä/tunti, ja joidenkin suuruus perustuu prosenttiosuuteen täytäntöönpanon kohteena olevan omaisuuden arvosta.

Kiinteät kulut

Kiinteät oikeudenkäyntikulut riita-asioissa

Riita-asian asianosaisten kiinteät oikeudenkäyntikulut

Riita-asioiden oikeudenkäyntikulut muodostuvat leimaverosta ja muista maksuista (edustajan käyttäminen, oikeudenkäyntiasiakirjojen tiedoksianto, asiantuntijapalkkiot, todistajat, täytäntöönpano jne). Joissakin tapauksissa leimaveron suuruus on määritetty siviiliprosessilaissa, ja se on vakiomääräinen. Oikeudenkäyntikulut on määritetty **siviiliprosessilain** (Civilinio proceso kodeksas) VIII osassa.

Missä vaiheessa riita-asian oikeudenkäyntiä asianosaisten kiinteät kulut on maksettava

Leimavero maksetaan tavallisesti ennen kanteen jättämistä tuomioistuimeen.

Kiinteät oikeudenkäyntikulut rikosasioissa

Rikosasian asianosaisten kiinteät oikeudenkäyntikulut

Rikosasian asianosaisille ei aiheudu kiinteitä oikeudenkäyntikuluja.

Kiinteät oikeudenkäyntikulut perustuslakia koskevissa asioissa

Perustuslakiasian asianosaisten kiinteät oikeudenkäyntikulut

Perustuslakia koskevien asioiden oikeudenkäynnit ovat maksuttomia, mutta ne eivät ole tavallisten kansalaisten käytettävissä.

Oikeudellisten edustajien velvollisuus antaa ennakkotietoja

Laissa ei ole säädetty tällaista suoraa velvoitetta.

Voittaneen osapuolen maksettavaksi koituvat kulut

Riita-asian oikeudenkäyntikulut on määritetty siviiliprosessilain VIII osassa.

Kulujen määräytymisperusteet

Mistä löydän tietoa kulujen määräytymisperusteista Liettuassa?

Lisätietoa on saatavissa oheisessa [Liettuan kertomuksessa kustannusten avoimuutta koskevasta tutkimuksesta](#).

Millä kielillä voin saada tietoa kulujen määräytymisperusteista Liettuassa?

Tietoa on saatavissa englanniksi.

Mistä löydän tietoa välimiesmenettelystä tai sovittelusta?

Lisätietoa on saatavissa seuraavalla verkkosivustolla: [☞ tuomioistuinsovittelua koskeva menettely](#).

Oikeusapu

Oikeusavun myöntämisen edellytykset

Liettuan lainsäädännön mukaan valtion oikeusapua on kahdenlaista:

1. **"Ensisijainen oikeusapu"** (pirminė teisinė pagalba) kattaa valtion oikeusapua koskevassa laissa säädetyn menettelyn mukaisesti annetun oikeusavun, oikeudellisen neuvonnan sekä valtiolle ja kunnallisille elimille toimitettavien asiakirjojen laadinnan oikeudenkäyntiasiakirjoja lukuun ottamatta. Oikeusapu kattaa myös tuomioistuimen ulkopuolista riitojenratkaisua koskevan neuvonnan, riita-asian ratkaisemista koskevat sovittelutoimet ja sovittelusopimusten laadinnan.
2. **"Toissijainen oikeusapu"** (antrinė teisinė pagalba) kattaa asiakirjojen laadinnan, puolustamisen ja oikeudenkäynnissä edustamisen. Siihen sisältyvät täytäntöönpano ja edustus riita-asian valmisteluvaiheessa tuomioistuimen ulkopuolella, jos tällaista menettelyä edellytetään laissa tai tuomioistuimen päätöksessä. Oikeusapu kattaa myös riita-asian oikeudenkäyntikulut, hallintomenettelyissä aiheutuvat kulut ja kulut, jotka liittyvät rikosasian yhteydessä nostetun siviilikanteen käsittelyyn.

Kaikilla Liettuan tasavallan kansalaisilla, Euroopan unionin muiden jäsenvaltioiden kansalaisilla, Liettuan tai Euroopan unionin muiden jäsenvaltioiden alueella laillisesti oleskelevilla muilla luonnollisilla henkilöillä ja muilla Liettuan allekirjoittamissa kansainvälisissä sopimuksissa tarkoitetuilla henkilöillä on mahdollisuus saada **ensisijaista oikeusapua tuloista riippumatta**.

Kaikki Liettuan tasavallan kansalaiset, Euroopan unionin muiden jäsenvaltioiden kansalaiset ja Liettuan tasavallan tai Euroopan unionin muiden jäsenvaltioiden alueella laillisesti oleskelevat muut luonnolliset henkilöt voivat hakea toissijaista oikeusapua. Toissijaista oikeusapua voi saada, jos henkilön **vuositulot ja varallisuus eivät ylitä** valtion oikeusapua koskevassa laissa säädettyjä **tulo- ja varallisuusrajoja**.

Vähävaraisuutta arvioitaessa käytetään siis yhteisiä raja-arvoja (enimmäismäärä, jonka alle jäävä hakija katsotaan vähävaraiseksi).

Oikeus saada oikeusapua

Hallitus on määrittänyt **kaksi tulo- ja varallisuusrajaa** toissijaiselle oikeusavulle. Hakijan tulot ja varallisuus eivät saisi ylittää laissa säädettyä ensimmäistä tai toista rajaa. Lisäksi hakijan vuotuiset nettotulot (kahdeltatoista edeltävältä kuukaudelta) eivät saisi ylittää Liettuan lainsäädännössä säädettyä ensimmäistä tai toista tulo- ja varallisuusrajaa.

Vähävaraisuus ei ole ainoa peruste päätettäessä, voiko henkilö saada toissijaista oikeusapua.

Ensimmäiseen tulo- ja varallisuusrajaan perustuva eli **ensimmäisen tason** oikeus saada oikeusapua on henkilöillä, jonka vuositulo on enintään 8 000 litia (2 318,80 euroa), johon lisätään 3 000 litia (869,60 euroa) jokaista huollettavaa kohti. **Toisen tason** oikeus saada oikeusapua on henkilöillä, jonka vuositulo on enintään 12 000 litia (3 478,20 euroa), johon lisätään 4 400 litia (1 275,30 euroa) jokaista huollettavaa kohti. Hakijan velvoitteita huollettaviaan kohtaan ei oteta huomioon vähävaraisuutta arvioitaessa.

Valtio takaa toissijaisen oikeusavun ja vastaa sen kustannuksista henkilön tulojen ja varallisuuden perusteella seuraavasti:

1. 100 prosenttia, kun henkilön tulot ja varallisuus eivät ylitä ensimmäistä tulo- ja varallisuusrajaa (eli ensimmäistä tasoa)
2. 50 prosenttia, kun henkilön tulot ja varallisuus eivät ylitä toista tulo- ja varallisuusrajaa (eli toista tasoa).

Valtion on taattava ja katettava 100 prosenttia toissijaisen oikeusavun kustannuksista henkilöille, jotka on lueteltu valtion oikeusapua koskevan lain 12 §:ssä (ks. jäljempänä). Tämä korvaus maksetaan henkilön tuloista ja varallisuudesta riippumatta. Poikkeuksen muodostavat (lain 12 §:n 6 momentissa tarkoitettut) henkilöt, joilla on rajoittamaton oikeus tuloihin ja varallisuuteen. Heille annetaan toisen tason oikeus oikeusapuun. Tällöin valtio takaa ja kattaa 50 prosenttia toissijaisen oikeusavun kustannuksista.

Joillakin henkilöryhmillä on oikeus toissijaiseen oikeusapuun hallituksen asettamista **tulo- ja varallisuusrajoista huolimatta** (valtion oikeusapua koskevan lain 12 §):

1. Henkilöt, jotka ovat osallisina rikosoikeudenkäynnissä (rikosprosessilain 51 §:n mukaisesti) tai muussa laissa säädettyssä asiassa, jossa puolustusasianajajan läsnäolo on pakollista.
2. Vahinkoa kärsineet osapuolet asioissa, jotka liittyvät rikollisesta teosta aiheutuneiden vahinkojen korvaamiseen, sekä asioissa, joissa käsitellään vahingonkorvauskanteita osana rikosasiaa.
3. Henkilöt, jotka saavat pienituloisille perheille (yksinasuville henkilöille) tarkoitettua sosiaalietuutta Liettuan lain mukaisesti.
4. Hoivalaitoksissa asuvat henkilöt.

5. Henkilöt, joilla on todettu vakava vamma; työkyvyttömiksi julistetut henkilöt; eläkeikään tulleet henkilöt ja henkilöt, joilla on todettu huomattavia erityistarpeita. Mukaan luetaan edunvalvojat (holhoojat), kun valtion oikeusapua tarvitaan holhouksen alaisen (kasvatilapsen) oikeuksien ja etujen edustamiseen ja puolustamiseen.
6. Henkilöt, jotka osoittavat, etteivät saa omaisuuttaan tai varojaan käyttöönsä perustelluista syistä. Lisäksi on osoitettava, että näistä syistä heidän vapaassa käytössään oleva varallisuus ja vuositulot eivät ylitä oikeusapua koskevassa laissa säädettyjä tulo- ja varallisuusrajoja.
7. Vakavista mielenterveyshäiriöistä kärsivät henkilöt, kun käsitellään pakkohoitoon määräämistä koskevia kysymyksiä mielenterveyshoidosta annetun lain mukaisesti. Mukaan luetaan edunvalvoja (holhooja), kun valtion oikeusapua tarvitaan kasvatilapsen (holhouksen alaisen) oikeuksien ja etujen edustamiseen.
8. Täytäntöönpano-oikeudenkäynnin velalliset, kun perintä määrätään suoritettavaksi viimeisessä asuinpaikassa.
9. Alaikäisten lasten vanhemmat tai muut oikeudelliset edustajat häätöasiaa käsiteltäessä.
10. Alaikäiset lapset, kun he panevat asian itsenäisesti vireille tuomioistuimessa puolustaakseen laissa suojattuja ja säädettyjä oikeuksiaan tai etujaan. Mukaan ei lueta laissa säädetyn menettelyn mukaisesti avioliittoon vihittyjä eikä tuomioistuimessa oikeustoimikelpoiseksi todettuja.
11. Oikeustoimikelvottomiksi todetut henkilöt asioissa, joihin liittyy päätös luonnollisen henkilön oikeustoimikelpoisuudesta.
12. Syntymän rekisteröintiä koskevassa asiassa osapuolina olevat henkilöt.
13. Muut henkilöt asioissa, joista on määrätty Liettuan tasavallan allekirjoittamissa valtiosopimuksissa.

Asiantuntijapalkkiot

Tuomioistuimen on korvattava asiantuntijalle ansionmenetykset (työstä tai tavanomaisesta toiminnasta) jokaiselta päivältä, jona tämä joutuu olemaan oikeudessa. Asiantuntijalle maksetaan palkkio asiaan liittyvien tutkimusten suorittamisesta, ja hänelle korvataan kaikki tuomioistuimessa esiintymisestä aiheutuvat kulut, matkat ja majoitus. Lisäksi hänelle maksetaan päiväraha. Jos asianosainen vaatii asiantuntijan kutsumista kuultavaksi, hänen on maksettava **vakuus**, jonka suuruuden tuomioistuin määrittää etukäteen. Jos molemmat asianosaiset vaativat yhden tai useamman asiantuntijan kutsumista, he maksavat yhtä suuret osuudet vakuudesta. Vakuus maksetaan tuomioistuimen erityistilille.

Jos **tuomioistuin kutsuu todistajia** (liudytojai) ja **asiantuntijoita** (ekspertai) **omasta aloitteestaan** Liettuan **siviililaissa** (Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas) tai muissa laeissa säädettyissä asioissa, **kulut maksetaan valtion varoista**. Kuluihin voi sisältyä tutkimuksen tilaaminen tai tapahtumapaikkatutkimuksen teettäminen.

Vakuuden suuruutta määritettäessä on otettava huomioon tulevien kulujen määrä. Tuomioistuin maksaa asiantuntijoille palkkiot, kun nämä ovat suorittaneet tehtävänsä. Tuomioistuimen on maksettava myös asiantuntijalaitoksille tutkimuksen suorittamisesta tutkimuksen suorittamisen jälkeen lähetetyn laskun mukaisesti. Nämä palkkiot maksetaan tuomioistuimen erityistililtä, joka on avattu pankissa tuomioistuimen istuntopaikan lähellä. Mikäli vakuutta ei ole peritty, asiantuntijoille ja asiantuntijalaitoksille maksettavat palkkiot veloitetaan tuomioistuimen erityistililtä ja **palkkion korvaa hävinnyt asianosainen tai sen korvaavat molemmat asianosaiset voitettujen ja hävittyjen kanteiden suhteessa**. Oikeusministeriö määrittää näiden menojen enimmäismäärän.

Kääntäjien ja tulkkien palkkiot

Tuomioistuin korvaa kääntäjälle ansionmenetykset (jotka aiheutuvat työstä tai tavanomaisesta toiminnasta poissaolosta) jokaiselta päivältä, jona kääntäjän on oltava oikeudessa. Kääntäjälle maksetaan käännöstyöstä, ja hänelle korvataan kaikki kulut, jotka aiheutuvat tuomioistuimessa esiintymisestä, matkoista ja majoituksesta. Lisäksi hänelle maksetaan päiväraha. Jos asianosainen toimittaa tuomioistuimeen asiakirjan ja vaatii sitä käännettäväksi vieraalle kielelle, hänen on maksettava etukäteen vakuus, jonka suuruuden tuomioistuin määrittää.

Tuomioistuimen on maksettava kääntäjän palkkio tätä varten varatuista valtion varoista lukuun ottamatta palkkioita, jotka maksetaan kääntäjälle asianosaisten tuomioistuimeen toimittamien oikeudenkäyntiasiakirjojen kääntämisestä vieraalle kielelle. Tuomioistuin käsittelyn aikana annettavista tulkkaus- ja käännöspalveluista aiheutuvat kulut **maksetaan valtion varoista**. Oikeusministeriö on määrittänyt näiden menojen enimmäismäärän.

Asiakirjoja

[Liettuan kertomus kustannusten avoimuutta koskevasta tutkimuksesta](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole

vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 05/11/2020

Tapausesimerkki 1 – perheoikeus – avioero - Liettua

Tässä perheoikeutta – avioeroa – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan avioeroa hakevalle osapuolelle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavanlaisissa tilanteissa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Pariskunta menee naimisiin. Myöhemmin he muuttavat erilleen ja sopivat eroavansa.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne: Saman jäsenvaltion (jäsenvaltio A) kansalaiset menevät keskenään naimisiin. Avioliitto solmitaan jäsenvaltiossa A. Häiden jälkeen pariskunta muuttaa asumaan ja työskentelemään toiseen jäsenvaltioon (jäsenvaltio B), josta tulee heidän asuinpaikkansa. Pian tämän jälkeen pariskunta muuttaa erilleen, vaimo palaa jäsenvaltioon A, ja mies jää jäsenvaltioon B. Puolisot sopivat eroavansa. Palattuaan jäsenvaltioon A vaimo hakee välittömästi avioeroa jäsenvaltion B tuomioistuimelta.

Kulut Liettuassa

Tuomioistuinmaksut, muutoksenhakukulut ja vaihtoehtoisen riitojenratkaisun kulut

Tapausesimerkki	Tuomioistuin		
	Vireillepanovaiheen maksut	Toimituskirjamaksut	Muut maksut
Tapaus A	Puolisot, jotka jättävät avioerohakemuksen yhdessä, on vapautettu virallisesta maksusta, jota sovelletaan tuomioistuimessa käsitelyihin asioihin.	Oikeudenkäyntiin osallistuvat maksavat 10 litia oikeudenkäyntiasiakirjan jäljennöksestä ja lisäksi yhden litin sivua kohti.	Tuomioistuin määrää vastapuolen maksamaan voittaneen osapuolen oikeudenkäyntikulut, vaikka vastapuoli olisi saanut vapautuksen oikeudenkäyntikulujen maksamisesta valtiolle.
Tapaus B	Ulkomaalaisiin luonnollisiin henkilöihin ja oikeushenkilöihin sovelletaan samoja maksuvapautusta, vähennystä, lyk käystä ja aikataulua koskevia edellytyksiä kuin Liettuan kansalaisiin.	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.
Tapausesimerkki	Muutoksenhaku		
	Vireillepanovaiheen maksut	Toimituskirjamaksut	Muut maksut
Tapaus A	Puolisot, jotka jättävät avioerohakemuksen yhdessä,	Oikeudenkäyntiin osallistuvat maksavat 10 litia oikeudenkäyntiasiakirjan	Tuomioistuin määrää vastapuolen maksamaan voittaneen osapuolen

on vapautettu virallisesta maksusta, jota sovelletaan tuomioistuimessa käsiteltyihin asioihin.

jäljennöksestä ja lisäksi yhden litin sivua kohti.

oikeudenkäyntikulut, vaikka vastapuoli olisi saanut vapautuksen oikeudenkäyntikulujen maksamisesta valtiolle.

Tapaus B

Vastaa kansallista tilannetta.

Vastaa kansallista tilannetta.

Vastaa kansallista tilannetta.

Vaihtoehtoinen riitojenratkaisu

Tapausesimerkki

Voidaanko sitä käyttää tässä tapauksessa?

Kulut

Tapaus A

Kyllä. Kun riidan olennainen sisältö on määritetty alustavassa istunnossa, tuomioistuin tarjoaa molemmille osapuolille tilaisuuden sopia molempia osapuolia tyydyttävästä ratkaisusta ja ratkaista asian näin sovittelemalla.

Maksuton

Tapaus B

Vastaa kansallista tilannetta.

Vastaa kansallista tilannetta.

Lakimiehen, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

Tapausesimerkki

Lakimies

Onko edustajan käyttäminen pakollista?

Kulut keskimäärin

Tapaus A

Lakimiehen käyttäminen edustajana ei ole pakollista.

Katso jakso: Oikeusalan ammattilaisten palkkioiden sääntely.

Tapaus B

Vastaa kansallista tilannetta.

Vastaa kansallista tilannetta.

**Tapaus-
esimerkki**

Haastemies tai ulosottomies

Onko edustajan käyttäminen pakollista?

Tuomiota edeltävät kulut

Tuomion jälkeiset kulut

Tapaus A

Ei

Ei kuluja. Haaste- ja ulosottomies ryhtyy hoitamaan asiaa vasta, kun täytäntöönpanomääräys on annettu.

Sovelletaan tuomioiden täytäntöönpano-ohjeita. Kulut on perittävä velalliselta.

Määrä riippuu täytäntöönpanotoimen tyypistä ja toimien määrästä. Kulut voivat olla vakiomääräisiä: 60 litia/tunti tai prosenttiosuus asianomaisen omaisuuden arvosta.

Tapaus B

Vastaa kansallista tilannetta.

Vastaa kansallista tilannetta.

Vastaa kansallista tilannetta.

**Tapaus-
esimerkki**

Asiantuntija

Onko käyttäminen pakollista?

Kulut

Tuomioistuin voi nimetä asiantuntijan tai asiantuntijalaitoksen selvittämään kysymystä, joka

Asiantuntijaa vaatineen asianosaisen on maksettava ennakkovakuus, jonka määrän tuomioistuin määrittää.

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut

Tapaus-esimerkki Oikeusapu

	Millaisissa tapauksissa sitä sovelletaan?	Milloin oikeusapu myönnetään täysimääräisenä?	Edellytykset
Tapaus A	Ensisijaista oikeusapua voi hakea jaksossa Oikeusapu kuvatulla tavalla. Toissijaista oikeusapua myönnetään jaksossa Oikeusapu esitetyin edellytyksin.	Valtio kattaa 100 prosenttia ensisijaisen oikeusavun kuluista. Toissijaisen oikeusavun kuluissa otetaan huomioon henkilön tulot ja varallisuus (katso jakso: Oikeusapu).	Henkilö, joka haluaa saada ensisijaista oikeusapua, voi hakea sitä virallisen kotikuntansa toimeenpanoelimeltä. Henkilö, joka haluaa saada toissijaista oikeusapua, voi hakea sitä liittämällä hakemuksen perusteeksi asiakirjat, jotka osoittavat, että henkilöllä on oikeus toissijaiseen oikeusapuun.
Tapaus B	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.

Korvaus

Tapaus-esimerkki

	Voiko voittanut osapuoli saada riita-asian kulut korvatuiksi?	Jos korvaus ei kata koko summaa, minkä prosentuaalisen osuuden se yleensä kattaa?	Mitä kuluja ei korvata koskaan?	Onko tapauksia, joissa oikeusavusta olisi maksettava korvaus oikeusapua antavalle organisaatiolle?
Tapaus A	Osapuolet, jotka sopivat molempia osapuolia tyydyttävästä ratkaisusta avioerossa, saavat vapautuksen oikeudenkäyntikuluista.		Valtion oikeusavun kuluja ja velalliselle täytäntöönpanomenettelyssä aiheutuvia kuluja.	Kun toissijaisen oikeusavun antaminen lopetetaan oikeusapua koskevan lain 23 §:n 1 momentin 1, 2 ja 6 kohdassa tarkoitettuihin perusteisiin, kulut voidaan periä takaisin oikeusapua saaneelta henkilöltä laissa säädetyn menettelyn mukaisesti. Jos vakuutuskorvauksia maksetaan kulujen jälkeen, toissijainen oikeusapu on maksettava takaisin valtiolle kuukauden kuluessa vakuutuskorvauksen maksamisesta oikeusministerin vahvistaman menettelyn mukaisesti. Jos henkilö ei maksa kuluja takaisin, ne on perittävä oikeudellisen menettelyn mukaisesti. Kun toissijaista oikeusapua on annettu (oikeusapua koskevan lain 12 §:n 6 kohta) mutta olosuhteet muuttuvat (11 §:n 2 momentin 1 kohta), henkilön on maksettava toissijainen oikeusapu takaisin valtiolle yksikön asettaman määräajan kuluessa. Jos näin ei tapahdu, kulut peritään

sovellettavan oikeudellisen menettelyn mukaisesti.

Jos valtio maksaa 50 prosenttia toissijaisen oikeusavun kuluista eikä hakija maksa omaa 50 prosentin osuuttaan riita-asian tai hallinto-oikeudellisen asian oikeudenkäyntikuluista asetetussa määräajassa, asian käsittely voidaan päättää ilman, että tuomioistuin antaa ratkaisua asiasisällöstä, ja hakijan on maksettava toissijaisen oikeusavun kulut takaisin yksikön asettamassa määräajassa. Valtiota edustaa oikeusapuyksikkö.

Tapaus B Vastaa kansallista tilannetta. Vastaa kansallista tilannetta. Vastaa kansallista tilannetta. Vastaa kansallista tilannetta.

Käännös- ja tulkkauskulut

Tapaus- esimerkki	Käännös	Tulkkaus		Muut erityisesti riitoihin yhtäisiin riitoihin kulut		
		Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Kuvaus
Tapaus A	Kaikki oikeudenkäyntiasiakirjat liitteineen on toimitettava tuomioistuimelle valtion virallisella kielellä.	Se asianosainen, jonka oikeudenkäyntiasiakirjat on käännettävä vieraalle kielelle, maksaa ennakkoon tuomioistuimen määrittämän vakuuden oikeudenkäyntikulujen korvaamiseksi. Jos molemmat osapuolet pyytävät käännättämistä, molempien on maksettava yhtä suuret osuudet vakuudesta.	Henkilöille, jotka eivät puhu valtion virallista kieltä, taataan oikeus tulkkaus-/käännöspalveluihin oikeudenkäynnin aikana.	Tuomioistuimen on maksettava tulkki- /kääntäjien palkkiot valtion varoista.		
Tapaus B	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.		

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 05/11/2020

Tässä perheoikeutta – lasten huoltoa – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan huoltajuuskanteen vireillepanneelle osapuolelle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavassa tilanteessa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Pariskunta on asunut yhdessä useita vuosia menemättä naimisiin. Erilleen muuttaessaan heillä on kolmivuotias lapsi. Tuomioistuimen päätöksellä äidille määrätään lapsen huoltajuus ja isälle myönnetään tapaamisoikeus. Äiti nostaa kanteen rajoittaakseen isän tapaamisoikeutta.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne, jossa olet jäsenvaltiossa A toimiva lakimies: Pariskunta on asunut yhdessä useita vuosia jäsenvaltiossa (jäsenvaltio B) menemättä naimisiin. Heillä on yhteinen lapsi, mutta he muuttavat erilleen heti lapsen syntymän jälkeen. Jäsenvaltion B tuomioistuimen päätöksellä äidille määrätään lapsen huoltajuus ja isälle myönnetään tapaamisoikeus. Äiti muuttaa lapsen kanssa asumaan toiseen jäsenvaltioon (jäsenvaltio A) tuomioistuimen päätökseen sisältyvän luvan mukaisesti, ja isä jää jäsenvaltioon B. Muutaman vuoden kuluttua äiti nostaa kanteen jäsenvaltiossa A muuttaakseen isän tapaamisoikeuden ehtoja.

Kulut Liettuassa

Tuomioistuinmaksut, muutoksenhakukulut ja vaihtoehdoisen riitojenratkaisun kulut

Tapaus- esimerkki	Tuomioistuin			Muutoksenhaku		
	Vireillepano- vaiheen maksut	Toimituskirja-maksut	Muut maksut	Vireillepano-vaiheen maksut	Toimituskirja- maksut	Muut maksut
Tapaus A	Virallinen maksu asiassa, joka koskee eronneiden vanhempien riitaa lapsen tapaamis-oikeudesta, on 100 litiä. Tuomioistuin voi mukauttaa maksua ottamalla huomioon vuosineljänneksen kuluttajahinta-indeksin (tällä hetkellä 132).	Oikeudenkäyntiin osallistuvat maksavat 10 litiä oikeudenkäyntiasiakirjan jäljennöksestä ja lisäksi yhden litin sivua kohti.	Tuomioistuin määrää vastapuolen maksamaan voittaneen osapuolen oikeudenkäynti-kulut, vaikka vastapuoli olisi saanut vapautuksen oikeudenkäynti-kulujen maksamisesta valtiolle.	Virallinen maksu asiassa, joka koskee eronneiden vanhempien riitaa lapsen tapaamis-oikeudesta, on 100 litiä. Tuomioistuin voi mukauttaa maksua ottamalla huomioon vuosineljänneksen kuluttaja-hintaindeksin (tällä hetkellä 132).	Oikeuden-käyntiin osallistuvat maksavat 10 litiä oikeudenkäyntiasiakirjan jäljennöksestä ja lisäksi yhden litin sivua kohti.	Tuomioistuin määrää vastapuolen maksamaan voittaneen osapuolen oikeudenkäynti-kulut, vaikka vastapuoli olisi saanut vapautuksen oikeudenkäynti-kulujen maksamisesta valtiolle.
Tapaus B	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.
Tapaus- esimerkki	Vaihtoehtoinen riitojenratkaisu					

Voidaanko sitä käyttää tämän tyyppisissä tapauksissa? Kulut

	Kyllä. Kun riidan olennainen sisältö on määritetty alustavassa istunnossa, tuomioistuin tarjoaa molemmille osapuolille tilaisuutta sopia molempia osapuolia tyydyttävästä ratkaisusta ja ratkaista asian näin sovittelemalla.	Maksuton
Tapaus A		
Tapaus B	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta, tapausta A.

Lakimiehen, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

Tapaus- esimerkki	Lakimies		Haastemies tai ulosottomies		
	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Kulut keskimäärin	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Tuomiota edeltävät kulut	Tuomion jälkeiset kulut
Tapaus A	Lakimiehen käyttäminen edustajana ei ole pakollista.	Katso jakso: Oikeusalan ammattilaisten palkkioiden sääntely.	Ei	Ei kuluja.	Ei kuluja. Haaste- ja ulosottomies ryhtyy hoitamaan asiaa vasta, kun täytäntöönpanomääräys on annettu. Täytäntöönpanokulut: 60 litia, jonka haaste- ja ulosottomies saa periä jokaisesta täytäntöönpanotapauksesta; 200 litia haaste- ja ulosottomiehen palkkiota sekä muita täytäntöönpanokuluja täytäntöönpanotoimen tyyppin ja toimien määrän mukaisesti.
Tapaus B	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.

Tapaus- esimerkki	Asiantuntija	
	Onko käyttäminen pakollista?	Kulut
Tapaus A	Tuomioistuin voi nimetä asiantuntijan tai asiantuntijalaitoksen selvittämään kysymystä, joka edellyttää erikoisosaamista tieteen, lääketieteen, taiteen, insinööritieteiden tai käsiteollisuuden alalla oikeudenkäyntiin osallistuvien mielipiteen perusteella.	Asiantuntijaa vaatineen asianosaisen on maksettava ennakkovakuus, jonka määrän tuomioistuin määrittää. Hallitus tai valtuutettu toimielin määrittää enimmäiskulut. Tuomioistuin määrää vastapuolen maksamaan voittaneen osapuolen oikeudenkäyntikulut, vaikka vastapuoli olisi vapautettu oikeudenkäyntikulujen maksamisesta valtiolle.
Tapaus B	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.

Todistajien korvauksiin ja vakuuksiin liittyvät ja muut asianmukaiset kulut

Tapaus- esimerkki	Todistajille maksettavat korvaukset		Pantti, takaus tai muu vakuus		Muut maksut	
	Maksetaanko todistajille korvauksia?	Kulut	Millaisissa tapauksissa näitä käytetään?	Kulut	Kuvaus	Kulut
Tapaus A	Kyllä. Todistajille maksettavat korvaukset lisätään kuluihin, jotka liittyvät asian käsittelyyn.	Katso jakso: Asiantuntija-palkkiot.	Katso jakso: Asiantuntija-palkkiot.	Tuomioistuimen on otettava huomioon maksavan osapuolen taloudellinen tilanne. Määrä riippuu toimen luonteesta ja voi olla enintään 100 000 litia.	Muita kuluja ovat 1) paikan tutkinta, 2) vastaajan etsinnät, 3) oikeudenkäynti-asiakirjojen tiedoksianto, 4) tuomioistuimen tuomion noudattaminen, 5) holhoojan tehtävästä maksettava korvaus, 6) muut välttämättömät ja kohtuulliset kulut.	Katso jakso: Asiantuntija-palkkiot. Vastaajan korvaukset koskevat lainsäädännön mukaisia vaatimattomia tai tuomioistuimen päätöksiä. Katso holhoojan palkkioiden osittomien kuluja koskevat määräykset. Holhoojan oikeus saada korvaus edustamiskustannuksista hallituksen valtuutetun toimielimen vahvistamien palkkioiden menettelymukaisesti. Edustamiskustannukset aiheutuva maksaa osapuoli, jos aloitteesta on nimetty, on maksettavat omat edustamiskustannukset aiheutuva etukäteen.
Tapaus B	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut

Tapaus-esimerkki	Oikeusapu		
	Millaisissa tapauksissa sitä sovelletaan?	Milloin oikeusapu myönnetään täysimääräisenä?	Edellytykset

Tapaus A	Ensisijaista oikeusapua voi hakea jaksossa Oikeusapu kuvatulla tavalla.	Valtio kattaa 100 prosenttia ensisijaisen oikeusavun kuluista.	Henkilö, joka haluaa saada ensisijaista oikeusapua, voi hakea sitä virallisen kotikuntansa toimeenpanoelimeltä.
	Toissijaista oikeusapua myönnetään jaksossa Oikeusapu esitetyin edellytyksin.	Toissijaisen oikeusavun kuluissa otetaan huomioon henkilön tulot ja varallisuus (katso jakso Oikeusapu).	Henkilö, joka haluaa saada toissijaista oikeusapua, voi hakea sitä liittämällä hakemuksen perusteeksi asiakirjat, jotka osoittavat, että henkilöllä on oikeus toissijaiseen oikeusapuun.
Tapaus B	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.

**Tapaus-
esimerkki**

Korvaus

Voiko voittanut osapuoli saada riita-asian kulut korvatuiksi?

Mitä kuluja ei korvata koskaan?

Onko tapauksia, joissa oikeusavusta olisi maksettava korvaus oikeusapua antavalle organisaatiolle?

Kun toissijaisen oikeusavun antaminen lopetetaan oikeusapua koskevan lain 23 §:n 1 momentin 1, 2 ja 6 kohdassa tarkoitettu peruste, kulut voidaan periä takaisin oikeusapua saaneelta henkilöltä laissa säädetyn menettelyn mukaisesti.

Jos vakuutuskorvauksia maksetaan kulujen jälkeen, toissijainen oikeusapu on maksettava takaisin valtiolle kuukauden kuluessa vakuutuskorvauksen maksamisesta oikeusministerin vahvistaman menettelyn mukaisesti. Jos henkilö ei maksa kuluja takaisin, ne on perittävä oikeudellisen menettelyn mukaisesti.

Kun toissijaista oikeusapua on annettu (oikeusapua koskevan lain 12 §:n 6 kohta) mutta olosuhteet muuttuvat (11 §:n 2 momentin 1 kohta), henkilön on maksettava toissijainen oikeusapu takaisin valtiolle yksikön asettaman määräajan kuluessa. Jos näin ei tapahdu, kulut peritään sovellettavan oikeudellisen menettelyn mukaisesti.

Jos valtio maksaa 50 prosenttia toissijaisen oikeusavun kuluista eikä hakija maksa omaa 50 prosentin osuuttaan riita-asian tai hallinto-oikeudellisen asian oikeudenkäyntikuluista asetetussa määräajassa, asian käsittely voidaan päättää ilman, että tuomioistuin antaa ratkaisua asiasisällöstä, ja hakijan on maksettava toissijaisen oikeusavun kulut takaisin yksikön asettamassa määräajassa. Valtiota edustaa oikeusapuyksikkö.

Tapaus A

Voittanut osapuoli voi saada hävinneeltä osapuolelta korvauksen oikeudenkäynti-kuluista.

Valtiollisen oikeusavun kuluja ja velalliselle täytäntöönpanomenettelyssä aiheutuvia kuluja.

Käännös- ja tulkkauskulut

**Tapaus-
esimerkki**

Käännös

Tulkkaus

	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista
Tapaus A	Kaikki oikeudenkäyntiasiakirjat liitteineen on toimitettava tuomioistuimelle valtion virallisella kielellä.	Se asianosainen, jonka oikeudenkäyntiasiakirjat on käännettävä vieraalle kielelle, maksaa ennakkoon tuomioistuimen määrittämän vakuuden oikeudenkäyntikulujen korvaamiseksi. Jos molemmat osapuolet pyytävät käännettämistä, molempien on maksettava yhtä suuret osuudet vakuudesta.	Henkilöille, jotka eivät puhu valtion virallista kieltä, taataan oikeus tulkkaus-/käännöspalveluihin oikeudenkäynnin aikana.	Tuomioistuimen on maksettava tulkkien/kääntäjien palkkiot valtion varoista.
Tapaus B	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 05/11/2020

Tapausesimerkki 3 – perheoikeus – elatusapu - Liettua

Tässä perheoikeutta – elatusapua – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan kantajalle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavassa tilanteessa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Pariskunta on asunut yhdessä useita vuosia naimisiin. Erilleen muuttaessaan heillä on kolmivuotias lapsi. Lapsen huoltajuus määrätään tuomioistuimen päätöksellä lapsen äidille. Ainoa ratkaisematon erimielisyys koskee elatusavun määrää, joka isän on maksettava äidille lapsen huoltoa ja koulutusta varten. Äiti vie asian oikeuteen.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne, jossa olet jäsenvaltiossa A toimiva lakimies: Pariskunta on asunut yhdessä jäsenvaltion (jäsenvaltio B) alueella naimisiin. Heillä on kolmivuotias lapsi. He muuttavat erilleen. Jäsenvaltion B tuomioistuimen päätöksellä lapsen huoltajuus määrätään äidille. Isän suostumuksella äiti ja lapsi muuttavat asumaan toiseen jäsenvaltioon (jäsenvaltio A), josta tulee heidän asuinpaikkansa.

Ratkaisematta on vielä yksi erimielisyys. Tämä koskee elatusavun määrää, joka isän olisi maksettava äidille lapsen huoltoa ja koulutusta varten. Äiti vie asian oikeuteen jäsenvaltiossa A.

Tuomioistuinmaksut, muutoksenhakukulut ja vaihtoehtoisen riitojenratkaisun kulut

	Tuomioistuin		
Tapaus- esimerkki	Vireillepanovaiheen maksut	Toimituskirjamaksut	Muut maksut
Tapaus A	Lapsen elatusapua hakeva kantaja vapautetaan virallisesta maksusta tuomioistuimessa käsitellyissä tapauksissa.	Oikeudenkäyntiin osallistuvat maksavat 10 litiä oikeudenkäyntiasiakirjan jäljennöksestä ja lisäksi yhden litin sivua kohti.	Tuomioistuin määrää vastapuolen maksamaan voittaneen osapuolen oikeudenkäyntikulut, vaikka vastapuoli olisi saanut vapautuksen oikeudenkäyntikulujen maksamisesta valtiolle.
Tapaus B	Ulkomaalaisiin luonnollisiin henkilöihin ja oikeushenkilöihin sovelletaan samoja maksuvapautusta, vähennystä, lykkäystä ja aikataulua koskevia edellytyksiä kuin Liettuan kansalaisiin.	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.

	Muutoksenhaku		
Tapaus- esimerkki	Vireillepanovaiheen maksut	Toimituskirjamaksut	Muut maksut
Tapaus A	Lapsen elatusapua hakeva kantaja vapautetaan virallisesta maksusta tuomioistuimessa käsitellyissä tapauksissa.	Oikeudenkäyntiin osallistuvat maksavat 10 litiä oikeudenkäyntiasiakirjan jäljennöksestä ja lisäksi yhden litin sivua kohti.	Tuomioistuin määrää vastapuolen maksamaan voittaneen osapuolen oikeudenkäyntikulut, vaikka vastapuoli olisi saanut vapautuksen oikeudenkäyntikulujen maksamisesta valtiolle.
Tapaus B	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.

	Vaihtoehtoinen riitojenratkaisu	
Tapaus- esimerkki	Voidaanko vaihtoehtoa käyttää tässä tapauksessa?	Kulut
Tapaus A	Kyllä. Kun riidan olennainen sisältö on määritetty alustavassa istunnossa, tuomioistuin tarjoaa molemmille osapuolille tilaisuutta sopia molempia osapuolia tyydyttävästä ratkaisusta ja ratkaista asian näin sovittelemalla.	Maksutonta
Tapaus B	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.

Lakimiehen, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

	Lakimies	
Tapaus- esimerkki	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Kulut keskimäärin

Tapaus A Lakimiehen käyttäminen edustajana ei ole pakollista. Katso jakso: Oikeusalan ammattilaisten palkkioiden sääntely.

Tapaus B Vastaa kansallista tilannetta. Vastaa kansallista tilannetta.

Haastemies tai ulosottomies

**Tapaus-
esimerkki**

	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Tuomiota edeltävät kulut	Tuomion jälkeiset kulut
Tapaus A	Ei	Ei kuluja.	Ei kuluja. Haaste- ja ulosottomies ryhtyy hoitamaan asiaa vasta, kun täytäntöönpanomääräys on annettu. Täytäntöönpanokulut: 1) Säännöllisin väliajoin maksettava elatusapu peritään velallisen palkasta – perinnästä veloitetaan 30 litiä, jonka haaste- ja ulosottomies saa jokaisessa täytäntöönpanotapauksessa, sekä muut täytäntöönpanokulut täytäntöönpanotoimen tyypin ja toimien määrän mukaisesti. 2) Jos elatusapu peritään velallisen omaisuudesta, kunkin täytäntöönpanotoimen kulut ja haaste- ja ulosottomiehen palkkio riippuvat saatavien määrästä.
Tapaus B	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.

Asiantuntija

**Tapaus-
esimerkki**

	Onko käyttäminen pakollista?	Kulut
Tapaus A	Tuomioistuin voi nimetä asiantuntijan tai asiantuntijalaitoksen selvittämään kysymystä, joka edellyttää erikoisosaamista tieteen, lääketieteen, taiteen, insinööritieteiden tai käsiteollisuuden alalla oikeudenkäyntiin osallistuvien mielipiteen perusteella.	Asiantuntijaa vaatineen asianosaisen on maksettava ennakkovakuus, jonka määrän tuomioistuin määrittää. Hallitus tai valtuutettu toimielin määrittää enimmäiskulut. Tuomioistuin määrää vastapuolen maksamaan voittaneen osapuolen oikeudenkäyntikulut, vaikka vastapuoli olisi vapautettu oikeudenkäyntikulujen maksamisesta valtiolle.
Tapaus B	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.

Todistajien korvauksiin ja vakuuksiin liittyvät ja muut asianmukaiset kulut

**Tapaus-
esimerkki**

Todistajille maksettavat korvaukset

Pantti, takaus tai muu vakuus

Maksetaanko todistajille korvauksia? Kulut

Millaisissa tapauksissa näitä Kulut käytetään?

Tapaus A	Kyllä. Todistajille maksettavat korvaukset lisätään kuluihin, jotka liittyvät asian käsittelyyn.	Kyllä. Todistajille maksettavat korvaukset lisätään kuluihin, jotka liittyvät asian käsittelyyn.	Katso jakso: Asiantuntijapalkkiot.	Katso jakso: Asiantuntijapalkkiot
Tapaus B	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.

Muut maksut

Tapauesimerkki

	Kuvaus	Kulut
Tapaus A	Muita kuluja ovat 1) paikan tutkinta, 2) vastaajan etsintä, 3) oikeudenkäyntiasiakirjojen tiedoksianto, 4) tuomioistuimen tuomion noudattaminen, 5) holhoojan tehtävästä maksettava korvaus, 6) muut välttämättömät ja kohtuulliset kulut.	Katso jakso: Asiantuntijapalkkiot. Vastaajan etsintää koskevat kulut maksaa etsintää vaatinut osapuoli tai tuomioistuin. Katso haaste- ja ulosottomiehiä koskeva kohta. Holhoojalla on oikeus saada korvaus edustamisesta hallituksen tai valtuutetun toimielimen vahvistamien palkkioiden ja menettelyjen mukaisesti. Edustamisesta aiheutuvat kulut maksaa se osapuoli, jonka aloitteesta holhooja on nimetty ja jonka on maksettava omat edustamisesta aiheutuvat kulunsa etukäteen.
Tapaus B	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut

Oikeusapu

Tapauesimerkki

	Millaisissa tapauksissa sitä myönnetään?	Milloin korvaus kattaa kaikki kulut?	Edellytykset
Tapaus A	Ensisijaista oikeusapua voi hakea jaksossa Oikeusapu kuvatulla tavalla. Toissijaista oikeusapua myönnetään jaksossa Oikeusapu esitetyin edellytyksin.	Valtio kattaa 100 prosenttia ensisijaisen oikeusavun kuluista. Toissijaisen oikeusavun kuluissa otetaan huomioon henkilön tulot ja varallisuus (katso jakso Oikeusapu).	Henkilö, joka haluaa saada ensisijaista oikeusapua, voi hakea sitä virallisen kotikuntansa toimeenpanoelimeltä. Henkilö, joka haluaa saada toissijaista oikeusapua, voi hakea sitä liittämällä hakemuksen perusteeksi asiakirjat, jotka osoittavat, että henkilöllä on oikeus toissijaiseen oikeusapuun.

Korvaus

Tapauesimerkki

Voiko voittanut osapuoli saada riita-asian kulut korvatuiksi?	Jos korvaus ei kata koko summaa, minkä prosentuaalisen osuuden se yleensä kattaa?	Mitä kuluja ei korvata koskaan?	Onko tapauksia, joissa oikeusavusta olisi
--	--	--	--

				maksettava korvaus oikeusapua antavalle organisaatiolle?
Tapaus A	<p>Voittanut osapuoli voi saada hävinneeltä osapuolelta korvauksen oikeudenkäyntikuluista.</p>	<p>Kun toissijaisen oikeusavun antaminen lopetetaan oikeusapua koskevan lain 23 §:n 1 momentin 1, 2 ja 6 kohdassa tarkoitetuin perustein. Kulut voidaan periä takaisin oikeusapua saaneelta henkilöltä laissa säädetyn menettelyn mukaisesti.</p>	<p>Valtion oikeusavun kuluja ja velalliselle täytäntöönpanomenettelyssä aiheutuvia kuluja.</p>	<p>Kun toissijaisen oikeusavun antaminen lopetetaan oikeusapua koskevan lain 23 §:n 1 momentin 1, 2 ja 6 kohdassa tarkoitetuin perustein. Kulut voidaan periä takaisin oikeusapua saaneelta henkilöltä laissa säädetyn menettelyn mukaisesti.</p>
		<p>Jos vakuutuskorvauksia maksetaan kulujen jälkeen, toissijainen oikeusapu on maksettava takaisin valtiolle kuukauden kuluessa vakuutuskorvauksen maksamisesta oikeusministerin vahvistaman menettelyn mukaisesti. Jos henkilö ei maksa kuluja takaisin, ne on perittävä oikeudellisen menettelyn mukaisesti.</p>		<p>Jos vakuutuskorvauksia maksetaan kulujen jälkeen, toissijainen oikeusapu on maksettava takaisin valtiolle kuukauden kuluessa vakuutuskorvauksen maksamisesta oikeusministerin vahvistaman menettelyn mukaisesti. Jos henkilö ei maksa kuluja takaisin, ne on perittävä oikeudellisen menettelyn mukaisesti.</p>
		<p>Kun toissijaista oikeusapua on annettu (oikeusapua koskevan lain 12 §:n 6 kohta) mutta olosuhteet muuttuvat (11 §:n 2 momentin 1 kohta), henkilön on maksettava toissijainen oikeusapu takaisin valtiolle yksikön asettaman määräajan kuluessa. Jos näin ei tapahdu, kulut peritään tarvittavan oikeudellisen menettelyn mukaisesti.</p>		<p>Kun toissijaista oikeusapua on annettu (oikeusapua koskevan lain 12 §:n 6 kohta) mutta olosuhteet muuttuvat (11 §:n 2 momentin 1 kohta), henkilön on maksettava toissijainen oikeusapu takaisin valtiolle yksikön asettaman määräajan kuluessa. Jos näin ei tapahdu, kulut peritään sovellettavan oikeudellisen menettelyn mukaisesti.</p>
		<p>Jos valtio maksaa 50 prosenttia toissijaisen oikeusavun kuluista eikä hakija maksa omaa 50 prosentin osuuttaan riita-asian tai hallinto-oikeudellisen asian oikeudenkäyntikuluista asetetussa määräajassa, asian käsittely voidaan päättää ilman, että tuomioistuimien antaa ratkaisua asiasisällöstä, ja hakijan on maksettava toissijaisen</p>		<p>Jos valtio maksaa 50 prosenttia toissijaisen oikeusavun kuluista eikä hakija maksa omaa 50 prosentin osuuttaan riita-asian tai hallinto-oikeudellisen asian oikeudenkäyntikuluista asetetussa määräajassa, asian käsittely voidaan päättää ilman, että tuomioistuimien antaa ratkaisua asiasisällöstä, ja hakijan on maksettava toissijaisen</p>

oikeusavun kulut takaisin yksikön asettamassa määräajassa. Valtiota edustaa oikeusapuyksikkö.

oikeusavun kulut takaisin yksikön asettamassa määräajassa.

Kun toissijaisen oikeusavun kulut on perittävä takaisin, valtiota edustaa oikeusapuyksikkö.

Käännös- ja tulkkaukset

	Käännös		Tulkkaukset
Tapaus-esimerkki	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?
Tapaus A	Kaikki oikeudenkäyntiasiakirjat liitteineen on toimitettava tuomioistuimelle valtion virallisella kielellä.	Se asianosainen, jonka oikeudenkäyntiasiakirjat on käännettävä vieraalle kielelle, maksaa ennakkoon tuomioistuimen määrittämän vakuuden oikeudenkäyntikulujen korvaamiseksi. Jos molemmat osapuolet pyytävät käännettämistä, molempien on maksettava yhtä suuret osuudet vakuudesta.	Henkilöille, jotka eivät puhu valtion virallista kieltä, taataan oikeus tulkkaukset- /käännöspalveluihin oikeudenkäynnin aikana. Tuomioistuimen on maksettava tulkkien /kääntäjien palkkiot valtion varoista.
Tapaus B	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 05/11/2020

Tapausesimerkki 4 – kauppaoikeus – sopimus - Liettua

Tässä kauppaoikeutta – sopimusoikeutta – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan myyjälle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavassa tilanteessa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Yhtiö on toimittanut ostajalle tavaraa 20 000 euron arvosta. Myyjä ei ole saanut maksua, koska ostaja katsoo, ettei tavara ole sopimuksen mukaista.

Myyjä päättää nostaa kanteen saadakseen täyden kauppahinnan.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne: Yhtiö, jonka kotipaikka on jäsenvaltiossa B, toimittaa 20 000 euron arvosta tavaraa jäsenvaltiossa A olevalle ostajalle. Sopimukseen sovelletaan jäsenvaltion B lakia ja se on laadittu jäsenvaltion B kielellä. Myyjä ei ole saanut maksua, koska jäsenvaltiossa A oleva ostaja katsoo, ettei tavara ole sopimuksen mukaista. Myyjä päättää nostaa kanteen jäsenvaltiossa A saadakseen maksun täydestä, ostajan kanssa tehdyssä sopimuksessa määritetystä hinnasta.

Kulut Liettuassa

Tuomioistuinmaksut, muutoksenhakukulut ja vaihtoehtoisen riitojenratkaisun kulut

Tapaus- esimerkki	Tuomioistuin			Muutoksenhaku			Va riit
	Vireillepano- vaiheen maksut	Toimitus- kirjamaksut	Muut maksut	Vireillepano- vaiheen maksut	Toimitus- kirjamaksut	Muut maksut	Vo kä tap
Tapaus A	3 prosentin leimavero, kuitenkin vähintään 50 litiä (esineoikeudellisissa kanteissa, joissa vaade on enintään 100 000 litiä eli 29 000 euroa)	Oikeudenkäyntiin osallistuvat maksavat 10 litiä oikeudenkäyntiasiakirjan jäljennöksestä ja lisäksi yhden litin sivua kohti.	Asian käsittelyyn liittyvät kulut: 1) paikan tutkinta, 2) vastaajan etsintä, 3) oikeudenkäyntiasiakirjojen tiedoksi-anto, 4) tuomio-istuimen tuomion noudattaminen, 5) holhoojan tehtävästä maksettava korvaus, 6) muut välttämättömät ja kohtuulliset kulut.	3 prosentin leimavero, kuitenkin vähintään 50 litiä (esineoikeudellisissa kanteissa, joissa vaade on enintään 100 000 litiä eli 29 000 euroa)	Oikeudenkäyntiin osallistuvat maksavat 10 litiä oikeudenkäyntiasiakirjan jäljennöksestä ja lisäksi yhden litin sivua kohti.	Asian käsittelyyn liittyvät maksut: 1) paikan tutkinta, 2) vastaajan etsintä, 3) oikeudenkäyntiasiakirjojen tiedoksi-anto, 4) tuomio-istuimen tuomion noudattaminen, 5) holhoojan tehtävästä maksettava korvaus, 6) muut välttämättömät ja kohtuulliset kulut.	Ky/

Lakimiehen, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

Tapaus- esimerkki	Lakimies	
	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Kulut keskimäärin
Tapaus A	Lakimiehen käyttäminen edustajana ei ole pakollista.	Katso jakso: Oikeusalan ammattilaisten palkkioiden sääntely.
Tapaus B		
Tapaus- esimerkki	Haastemies tai ulosottomies	Asiantuntija

	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Tuomiota edeltävät kulut	Tuomion jälkeiset kulut	Onko käyttäminen pakollista?	Kulut
Tapaus A	Ei	Ei kuluja.	Ei kuluja. Haaste- ja ulosottomies ryhtyy hoitamaan asiaa vasta, kun täytäntöönpanomääräys on annettu. Täytäntöönpanokulut: 1) 600 litia, jos saatavien määrä on 50 000 litin (noin 15 000 euroa) ja 100 000 litin (noin 29 000 euroa) välillä, sekä 6 prosenttia perityistä saatavista (kuitenkin vähintään 4 000 litia) haaste- ja ulosottomiehen palkkiona, sekä muut täytäntöönpanokulut täytäntöönpanotoimen tyyppin ja toimien määrän mukaisesti. 2) Haaste- ja ulosottomiehen palkkio riippuu saatavien määrästä.	Tuomioistuin voi nimetä asiantuntijan tai asiantuntijalaitoksen selvittämään kysymystä, joka edellyttää erikoisosaamista tieteen, lääketieteen, taiteen, insinööritieteiden tai käsiteollisuuden alalla oikeudenkäyntiin osallistuvien mielipiteen perusteella.	Asiantuntijaa vaatineen asianosaisen on maksettava ennakkovakuus, jonka määrän tuomioistuin määrittää. Hallitus tai valtuutettu toimielin määrittää enimmäiskulut. Tuomioistuin määrää vastapuolen maksamaan voittaneen osapuolen oikeudenkäyntikulut, vaikka vastapuoli olisi vapautettu oikeudenkäyntikulujen maksamisesta valtiolle.
Tapaus B	Ei	Ei kuluja.	Vastaa tapausta A.		

Todistajien korvauksiin ja vakuuksiin liittyvät ja muut asianmukaiset kulut

Tapaus- esimerkki	Todistajille maksettavat korvaukset		Pantti, takaus tai muu vakuus	
	Maksetaanko todistajille korvauksia?	Kulut	Millaisissa tapauksissa näitä käytetään?	Kulut
Tapaus A	Kyllä. Todistajille maksettavat korvaukset lisätään kuluihin, jotka liittyvät asian käsittelyyn.	Katso jakso: Asiantuntijapalkkiot.	Katso jakso: Asiantuntijapalkkiot".	Tuomioistuimen on otettava huomioon maksavan osapuolen taloudellinen tilanne. Määrä riippuu toimen luonteesta ja voi olla enintään 100 000 litia.
Tapaus B	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.	Vastaa kansallista tilannetta.
Tapaus- esimerkki	Muut maksut			
	Kuvaus	Kulut		
Tapaus A	Muita kuluja ovat 1) paikan tutkinta, 2) vastaajan etsintä, 3) oikeudenkäyntiasiakirjojen tiedoksianto, 4) tuomioistuimen tuomion noudattaminen, 5) holhoojan	Katso jakso: Asiantuntijapalkkiot. Vastaajan etsintää koskevat kulut maksaa etsintää vaatinut osapuoli tai tuomioistuin.		

tehtävästä maksettava korvaus, 6) muut välttämättömät ja kohtuulliset kulut.

Katso haaste- ja ulosottomiehiä koskeva kohta.

Holhoojalla on oikeus saada korvaus edustamisesta hallituksen tai valtuutetun toimielimen vahvistamien palkkioiden ja menettelyjen mukaisesti. Edustamisesta aiheutuvat kulut maksaa se osapuoli, jonka aloitteesta holhooja on nimetty ja jonka on maksettava omat edustamisesta aiheutuvat kulunsa etukäteen.

Tapaus B Vastaa kansallista tilannetta.

Vastaa kansallista tilannetta.

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut

	Oikeusapu	Korvaus
Tapaus- esimerkki		
	Millaisissa tapauksissa sitä myönnetään?	Voiko voittanut osapuoli saada riita-asian kulut korvatuiksi?
Tapaus A	Oikeusapua ei myönnetä.	Voittanut osapuoli voi saada hävinneeltä osapuolelta korvauksen oikeudenkäyntikuluista.

Tapaus B

Käännös- ja tulkkaukset

	Käännös	Tulkkaus
Tapaus- esimerkki		
	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen? Arvio kuluista
Tapaus A	Kaikki oikeudenkäyntiasiakirjat liitteineen on toimitettava tuomioistuimelle valtion virallisella kielellä.	Henkilöille, jotka eivät puhu valtion virallista kieltä, taataan oikeus tulkkaus-/käännöspalveluihin oikeudenkäynnin aikana. Tuomioistuimen on maksettava tulkkien /kääntäjien palkkiot valtion varoista.
Tapaus B		Vastaa kansallista tilannetta. Vastaa kansallista tilannetta.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 05/11/2020

Tapausesimerkki 5 – kauppaoikeus – vahingonvastuu - Liettua

Tässä kauppaoikeutta – vahingonvastuuta – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan asiakkaalle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavassa tilanteessa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Lämmityslaittevalmistaja toimittaa lämmityslaitteen asentajalle. Asentaja myy lämmityslaitteen asiakkaalleen tämän kotiin asennettavaksi (ja asentaa laitteen paikoilleen). Pian tämän jälkeen talossa syttyy tulipalo. Kaikilla osapuolilla (laittevalmistaja, asentaja ja asiakas) on vakuutus. Tulipalon alkuperä on kiistanalainen. Kukaan ei halua korvata asiakkaan kärsimää vahinkoa.

Asiakas päättää nostaa kanteen ja vaatia täyttä korvausta lämmityslaittevalmistajalta, lämmityslaitteen asentajalta ja vakuutusyhtiöiltä.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne: Jäsenvaltiossa B oleva lämmityslaittevalmistaja toimittaa lämmityslaitteen jäsenvaltiossa C olevalle asentajalle. Asentaja myy lämmityslaitteen asiakkaalleen asennettavaksi tämän kotiin jäsenvaltiossa A (ja asentaa laitteen paikoilleen). Pian tämän jälkeen talossa syttyy tulipalo. Kullakin osapuolella (laittevalmistaja, asentaja ja asiakas) on omassa jäsenvaltiossaan olevan vakuutusyhtiön vakuutus. Tulipalon alkuperä on kiistanalainen. Kukaan ei halua korvata asiakkaan vahinkoa.

Asiakas päättää nostaa kanteen jäsenvaltiossa A ja vaatia täyttä korvausta lämmityslaittevalmistajalta, lämmityslaitteen asentajalta ja jäsenvaltiossa A olevalta vakuutusyhtiöiltä.

Kulut Liettuassa

Tuomioistuinmaksut, muutoksenhakukulut ja vaihtoehtoisen riitöidenratkaisun kulut

Tapaus- esimerkki	Tuomioistuin			Muutoksenhaku		
	Vireillepano- vaiheen maksut	Toimitus- kirjamaksut	Muut maksut	Vireillepano- vaiheen maksut	Toimitus- kirjamaksut	Muut maksut
Tapaus A	3 prosentin leimavero, kuitenkin vähintään 50 litiä (esineoikeudellisissa kanteissa, joissa vaade on enintään 100 000 litiä eli 29 000 euroa)	Oikeuden-käyntiin osallistuvat maksavat 10 litiä oikeuden-käynti-asiakirjan jäljennök-sestä ja lisäksi yhden litin sivua kohti.	Asian käsittelyyn liittyvät kulut: 1) paikan tutkinta 2) vastaajan etsintä 3) oikeuden-käynti-asiakirjojen tiedoksianto 4) tuomio-istuimen tuomion noudattaminen 5) holhoojan tehtävästä maksettava korvaus 6) muut välttämättömät ja kohtuulliset kulut.	3 prosentin leimavero, kuitenkin vähintään 50 litiä (esineoikeudellisissa kanteissa, joissa vaade on enintään 100 000 litiä eli 29 000 euroa)	Oikeuden-käyntiin osallistuvat maksavat 10 litiä oikeuden-käynti-asiakirjan jäljennök-sestä ja lisäksi yhden litin sivua kohti.	Asian käsittelyyn liittyvät maksut: 1) paikan tutkinta 2) vastaajan etsintä 3) oikeuden-käynti-asiakirjojen tiedoksianto 4) tuomio-istuimen tuomion noudattaminen 5) holhoojan tehtävästä maksettava korvaus 6) muut välttämättömät ja kohtuulliset kulut.

Lakimiehen, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

Tapaus- esimerkki	Lakimies			Asiantuntija	
	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Tuomiota edeltävät kulut	Tuomion jälkeiset kulut	Onko käyttäminen pakollista?	Kulut
Tapaus A	Lakimiehen käyttäminen edustajana ei ole pakollista.			Katso jakso: Oikeusalan ammattilaisten palkkioiden sääntely.	
Tapaus B					
Tapaus A	Ei	Ei kuluja.	Ei kuluja. Haaste- ja ulosottomies ryhtyy hoitamaan asiaa vasta, kun täytäntöönpanomääräys on annettu. Täytäntöönpanokulut: 1) 600 litia, jos saatavien määrä on 50 000 litin (noin 15 000 euroa) ja 100 000 litin (noin 29 000 euroa) välillä, sekä 6 prosenttia perityistä saatavista (kuitenkin vähintään 4 000 litia) haaste- ja ulosottomiehen palkkiona, sekä muut täytäntöönpanokulut täytäntöönpanotoimen tyyppin ja toimien määrän mukaisesti. 2) Haaste- ja ulosottomiehen palkkio riippuu saatavien määrästä.	Tuomioistuimien voi nimetä asiantuntijan tai asiantuntijalaitoksen selvittämään kysymystä, joka edellyttää erikoisosaamista tieteen, lääketieteen, taiteen, insinööritieteiden tai käsiteollisuuden alalla oikeudenkäyntiin osallistuvien mielipiteen perusteella.	Asiantuntijaa vaatineen asianosaisen on maksettava ennakkovakuus, jonka määrän tuomioistuin määrittää. Hallitus tai valtuutettu toimielin määrittää enimmäiskulut. Tuomioistuin määrää vastapuolen maksamaan voittaneen osapuolen oikeudenkäyntikulut, vaikka vastapuoli olisi vapautettu oikeudenkäyntikulujen maksamisesta valtiolle.
Tapaus B	Ei	Ei kuluja.	Vastaa tapausta A.		

Todistajien korvauksiin ja vakuuksiin liittyvät ja muut asianmukaiset kulut

Tapaus- esimerkki	Todistajille maksettavat korvaukset		Pantti, takaus tai muu vakuus	
	Maksetaanko todistajille korvauksia?	Kulut	Millaisissa tapauksissa näitä käytetään?	Kulut
Tapaus A		Katso jakso: Asiantuntijapalkkiot.	Katso jakso: Asiantuntijapalkkiot.	Tuomioistuimen on otettava huomioon maksavan osapuolen taloudellinen

Kyllä. Todistajille maksettavat korvaukset lisätään kuluihin, jotka liittyvät asian käsittelyyn.

tilanne. Määrä riippuu toimen luonteesta ja voi olla enintään 100 000 litia.

Tapaus- esimerkki

Muut maksut

Kuvaus

Kulut

Tapaus A

Muita kuluja ovat 1) paikan tutkinta, 2) vastaajan etsintä, 3) oikeudenkäyntiasiakirjojen tiedoksianto, 4) tuomioistuimen tuomion noudattaminen, 5) holhoojan tehtävästä maksettava korvaus, 6) muut välttämättömät ja kohtuulliset kulut.

Katso jakso: Asiantuntijapalkkiot. Vastaajan etsintää koskevat kulut maksaa etsintää vaatinut osapuoli tai tuomioistuin.

Katso haaste- ja ulosottomiehiä koskeva kohta.

Holhoojalla on oikeus saada korvaus edustamisesta hallituksen tai valtuutetun toimielimen vahvistamien palkkioiden ja menettelyjen mukaisesti. Edustamisesta aiheutuvat kulut maksaa se osapuoli, jonka aloitteesta holhooja on nimetty ja jonka on maksettava omat edustamisesta aiheutuvat kulunsa etukäteen.

Tapaus B

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut

Tapaus- esimerkki

Oikeusapu

Millaisissa tapauksissa sitä sovelletaan?

Milloin oikeusapu myönnetään täysimääräisenä?

Edellytykset

Tapaus A

Ensisijaista oikeusapua voi hakea jaksossa Oikeusapu kuvatulla tavalla.

Toissijaista oikeusapua myönnetään jaksossa Oikeusapu esitetyin edellytyksin.

Valtio kattaa 100 prosenttia ensisijaisen oikeusavun kuluista.

Toissijaisen oikeusavun kuluissa otetaan huomioon henkilön tulot ja varallisuus (Katso jakso: Oikeusapu).

Henkilö, joka haluaa saada ensisijaista oikeusapua, voi hakea sitä virallisen kotikuntansa toimeenpanoelimeltä.

Henkilö, joka haluaa saada toissijaista oikeusapua, voi hakea sitä liittämällä hakemuksen perusteeksi asiakirjat, jotka osoittavat, että henkilöllä on oikeus toissijaiseen oikeusapuun.

Tapaus B

Vastaa tapausta A.

Vastaa tapausta A.

Vastaa tapausta A.

Tapaus- esimerkki

Korvaus

Voiko voittanut osapuoli saada riittävästi korvauksia? Mitä kuluja ei korvata koskaan? asian kulut korvatuiksi?

Onko tapauksia, joissa oikeusavusta olisi maksettava korvaus oikeusapua antavalle organisaatiolle?

Tapaus A

<p>Voittanut osapuoli voi saada hävinneeltä osapuolelta korvauksen oikeudenkäyntikuluista.</p>	<p>Valtion oikeusapu ei kata kuluja, jotka tuomioistuimien määrää hävinneen osapuolen maksettavaksi eikä täytäntöönpanomenettelyssä aiheutuneita kuluja.</p>	<p>Kun toissijaisen oikeusavun antaminen lopetetaan oikeusapua koskevan lain 23 §:n 1 momentin 1, 2 ja 6 kohdassa tarkoitetuin perustein. Kulut voidaan periä takaisin oikeusapua saaneelta henkilöltä laissa säädetyn menettelyn mukaisesti.</p> <p>Jos vakuutuskorvauksia maksetaan kulujen jälkeen, toissijainen oikeusapu on maksettava takaisin valtiolle kuukauden kuluessa vakuutuskorvauksen maksamisesta oikeusministerin vahvistaman menettelyn mukaisesti. Jos henkilö ei maksa kuluja takaisin, ne on perittävä oikeudellisen menettelyn mukaisesti.</p> <p>Kun toissijaista oikeusapua on annettu (oikeusapua koskevan lain 12 §:n 6 kohta) mutta olosuhteet muuttuvat (11 §:n 2 momentin 1 kohta), henkilön on maksettava toissijainen oikeusapu takaisin valtiolle yksikön asettaman määräajan kuluessa. Jos näin ei tapahdu, kulut peritään sovellettavan oikeudellisen menettelyn mukaisesti.</p> <p>Jos valtio maksaa 50 prosenttia toissijaisen oikeusavun kuluista eikä hakija maksa omaa 50 prosentin osuuttaan riita-asian tai hallinto-oikeudellisen asian oikeudenkäyntikuluista asetetussa määräajassa, asian käsittely voidaan päättää ilman, että tuomioistuin antaa ratkaisua asiasisällöstä, ja hakijan on maksettava toissijaisen oikeusavun kulut takaisin yksikön asettamassa määräajassa.</p> <p>Jos toissijaisen oikeusavun kulut on perittävä takaisin, valtiota edustaa oikeusapuyksikkö.</p>
--	--	---

Tapaus B Vastaa tapausta A.

Vastaa tapausta A.

Käännös- ja tulkkauskulut

Tapaus-esimerkki	Käännös	Tulkkaus
	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?
Tapaus A	Kaikki oikeudenkäyntiasiakirjat liitteineen on	Henkilöille, jotka eivät puhu valtion virallista kieltä,
	Se asianosainen, jonka oikeudenkäyntiasiakirjat on	Tuomioistuimen on maksettava tulkkien

toimitettava tuomioistuimelle valtion virallisella kielellä.	käännettävä vieraalle kielelle, maksaa ennakkoon tuomioistuimen määrittämän vakuuden oikeudenkäyntikulujen korvaamiseksi. Jos molemmat osapuolet pyytävät käännättämistä, molempien on maksettava yhtä suuret osuudet vakuudesta.	taataan oikeus tulkkaus-/käännöspalveluihin oikeudenkäynnin aikana.	/kääntäjien palkkiot valtion varoista.
--	---	---	--

Tapaus B Vastaa kansallista tilannetta. Vastaa kansallista tilannetta. Vastaa kansallista tilannetta. Vastaa kansallista tilannetta.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 05/11/2020

Oikeudenkäyntikulut - Luxemburg

Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: [fr](#).

Tällä sivulla on tietoa oikeudenkäyntikuluista Luxemburgissa.

Oikeusalan ammattilaisten palkkioiden sääntely

Haastemiehet

Haastemiesten palkkiot vahvistetaan **haastemiesten palvelumaksujen määrittämisestä** 24. tammikuuta 1991 annetussa asetuksessa. Lisätietoja on [Luxemburgin haastemiesyhdistyksen](#) verkkosivustolla.

Asianajajat

Asianajajan ammatista 10. elokuuta 1991 annetun lain 38 §:n mukaan **asianajajat määrittävät itse palkkionsa** ja ammattitoiminnastaan aiheutuvat menot. Palkkion määrittämisessä otetaan huomioon erilaiset asian hoitamiseen vaikuttavat seikat, kuten asian merkitys ja vaikeus, siihen saatu ratkaisu ja asiakkaan tulot. Jos palkkio on kohtuuttoman suuri, **asianajajayhdistyksen hallitus** voi pienentää sitä tutkittuaan kaikki asiaan vaikuttavat näkökohdat. Lisätietoja on [Luxemburgin asianajajaliiton](#) verkkosivuilla.

Kiinteät oikeudenkäyntikulut

Kiinteät kulut siviilioikeudenkäynneissä

Kanteiden vireillepanoon siviilituomioistuimessa ei liity kiinteitä kuluja haastemiehen ja asianajajan palkkioita lukuun ottamatta. Periaatteessa **siviilituomioistuimissa ei aiheudu lainkaan kuluja**. Tuomion seurauksena saattaa kuitenkin koitua kuluja esimerkiksi tuomion täytäntöönpanosta ja sen mukaan, mitä vaatimuksia voittaneen osapuolen kanteessa esitetään.

Kiinteät kulut rikosoikeudenkäynneissä

Eri asianosaisilta perittävät kiinteät kulut

Rikostuomion tiedoksiantamisesta veloitetaan lähetykskuluna 0,25 senttiä sivulta. Mitään **muita kuluja ei peritä**. Jos asianajaja pyytää kopion tuomiolauselma, siitä veloitetaan tämä sama sivutaksa.

Missä vaiheessa oikeudenkäyntiä kulut peritään?

Rikosprosessilain (*code d'instruction criminelle*) 59 §:ssä veloitetaan rikoskanteen nostanut asianomistaja, joka ei saa oikeusapua, maksamaan kirjaajalle tietty summa vakuudeksi mahdollisista **oikeudenkäyntikuluista**.

Tutkintatuomari vahvistaa määräyksellä kanteen nostetuksi ja menettelyn vireille pannuksi. Hän määrää asianomistajan tulojen perusteella **vakuuden ja asettaa määräajan, jonka kuluessa se on maksettava**. Ellei vakuutta anneta, kanne jätetään tutkimatta. Jos asianomistajalla ei ole riittävästi tuloja, hänet voidaan vapauttaa vakuuden antamisesta.

Tämä menettely koskee tutkintatuomarille jätettyjä yksityisoikeudellisia kanteita. Syyttäjälle tehdyistä kanteluista ja ilmiannoista sekä asianomistajien oikeudenkäynnin aikana tai suullisessa istunnossa pääasian tutkivalle tuomioistuimelle esittämistä sivuvaatimuksista **ei peritä oikeudenkäyntikuluja**.

Kulut perustuslakiin liittyvissä oikeudenkäynneissä

Näissä oikeudenkäynneissä **ei peritä kiinteitä kuluja**.

Oikeudellisen edustajan (asianajajan) velvollisuus antaa ennakkotietoja

Asianosaisten oikeuksista ja velvollisuuksista tiedottaminen

Luxemburgin asianajajayhdistyksen 16. maaliskuuta 2005 annetun työjärjestyksen mukaan oikeudellisella edustajalla (asianajajalla) on **velvollisuus antaa ennakkotietoja** asiakkaalle, joka voit joutua asianosaiseksi oikeudenkäyntiin. Asianajajan on selitettävä, mitkä ovat asiakkaan oikeudet ja velvollisuudet, miten hän arvioi kanteen menestyvän ja paljonko kuluja asiakkaalle aiheutuu esimerkiksi siinä tapauksessa, että hän häviää oikeudenkäynnin.

Mistä löydän lisätietoa kustannuksista?

Mistä löydän tietoa oikeudenkäyntikuluista Luxemburgissa?

- edellä mainituista oikeuslähteistä ja verkkosivustoilta
- syyttäjänviraston vastaanotosta ja oikeustietopalvelusta
- naisten oikeuksiin erikoistuneesta syyttäjänviraston neuvontapalvelusta.

Millä kielillä löydän tietoa oikeudenkäyntikuluista?

- Lainsäädännössä nämä tiedot ovat ranskaksi.
- Muuten tietoja on saatavilla englanniksi, saksaksi, ranskaksi ja luxemburgiksi, ja eri neuvontapalvelut ja virastot opastavat asiakkaita kaikilla näillä kielillä.

Mistä löydän tietoa sovittelusta?

Sovittelusta voi hakea tietoa [Luxemburgin sovittelijayhdistyksen](#) (ALMA Asbl) ja [Luxemburgin asianajajaliiton sovittelukeskuksen](#) (CMBL) sekä [oikeusministeriön](#) sivustoilta.

Oikeusapu

Mitkä ovat vastaajille myönnettävän oikeusavun tulorajat siviili- ja rikosasioissa?

Missä tapauksissa ja millä edellytyksillä voi hakea oikeusapua?

Vähävaraiset henkilöt voivat saada **oikeusapua etujensa puolustamiseen** sillä edellytyksellä, että he ovat Luxemburgin kansalaisia, ulkomaalaisia, joilla on oikeus oleskella Luxemburgissa, jonkin EU:n jäsenvaltion kansalaisia tai ulkomaalaisia, joilla on kansainvälisen sopimuksen nojalla samanlainen oikeus oikeusapuun kuin Luxemburgin kansalaisilla.

Kaikilla ulkomaalaisilla, joiden koti- tai asuinpaikka on toisessa EU:n jäsenvaltiossa, on oikeus saada oikeusapua siviili- ja kauppaoikeudellisissa **rajat ylittävissä riita-asioissa**, jos he täyttävät edellytykset, joista säädetään oikeussuojakeinojen parantamisesta rajat ylittävissä riita-asioissa vahvistamalla oikeusapuun kyseisissä riita-asioissa liittyvät yhteiset vähimmäisvaatimukset 27. tammikuuta 2003 annetussa neuvoston direktiivissä 2003/8/EY. Direktiivi ei koske Tanskaa.

Direktiivin mukaan hakijalle, jonka koti- tai asuinpaikka on Luxemburgissa, voidaan myöntää siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa oikeusapua asianajajan Luxemburgissa antamaa oikeudellista neuvontaa varten, myös **toisessa jäsenvaltiossa tehtävän oikeusapuhakemuksen laatimista varten**, siihen asti kun kyseinen oikeusapuhakemus on vastaanotettu.

Oikeusapua voidaan myöntää myös kenelle tahansa muulle **ulkomaalaiselle**, jonka varat ovat riittämättömät, **turvapaikka-, maahantulo-, oleskelu-, sijoittautumis- ja maastamuutto-oikeutta** koskevissa oikeuskäsittelyissä. Ulkomaalaiselle, jolla muiden säännösten nojalla on oikeus vaatia asianajajayhdistyksen puheenjohtajaa (*Bâtonnier de l'Ordre des avocats*) nimeämään hänelle asianajaja, myönnetään oikeusapua asianajajan palkkion maksamiseen ainoastaan vähävaraisuuden perusteella.

Vähävaraisuus määritetään hakijan ja samassa taloudessa asuvien perheenjäsenten kokonaisbruttotulojen ja omaisuuden perusteella, taattua vähimmäistuloa koskevan etuuden perustamisesta 29. huhtikuuta 1999 annetun lain 19 §:n 1 momentin ja 20 §:n mukaisesti ja sen 5 §:n 1–4 ja 6 momentissa vahvistettujen määrien rajoissa. Hakijan kanssa samassa taloudessa asuvien henkilöiden varallisuutta ei kuitenkaan oteta huomioon, jos puoliset tai vakituisesti samassa taloudessa asuvat ovat asiassa vastapuolina tai jos heidän välillään on sellainen oikeusriidan kohteeseen liittyvä eturistiriita, jonka takia kummankin varat on arvioitava erikseen.

Jos kantaja on **alaikäinen**, hänelle myönnetään oikeusapua joka tapauksessa vanhempien tai samassa taloudessa elävien henkilöiden varallisuudesta riippumatta. Valtiolla on kuitenkin oikeus periä vanhemmilta takaisin varat, jotka alaikäiselle on maksettu oikeusapuna vanhempia vastaan käydyssä oikeudenkäynnissä, jos näillä on riittävästi tuloja.

Poikkeustapauksissa oikeusapua voivat saada myös henkilöt, joilla ei varallisuutensa perusteella olisi siihen oikeutta, jos avun myöntämiselle on vakavat sosiaaliset, kantajan perhetilanteeseen liittyvät tai aineelliset perusteet.

Mihin oikeusapua käytännössä myönnetään?

Oikeusavun soveltamista koskevista säännöistä on säädetty asetuksella.

Oikeusapua voidaan myöntää **kantajalle ja vastaajalle sekä tuomioistuimissa että niiden ulkopuolella käsiteltävissä rikos-, riita- ja hakemusasioissa**.

Kaikissa yleisten ja hallintotuomioistuinten käsiteltäviksi tulevilla asioilla on mahdollista hakea oikeusapua.

Oikeusapua **voi hakea oikeudenkäynnin kuluessa**, ja jos hakemus hyväksytään, sitä voidaan maksaa takautuvasti kanteen vireillepanopäivästä tai asianajajayhdistyksen puheenjohtajan määräämästä päivästä lukien.

Oikeusapua voidaan myöntää myös turvaamistoimia varten sekä tuomioistuinten päätösten tai muiden **täytäntöönpanoperusteiden** täytäntöönpanoa varten.

Moottoriajoneuvojen omistajat eivät kuitenkaan voi saada oikeusapua ajoneuvon käytöstä aiheutuneisiin riitoihin. Elinkeinonharjoittajat, teollisuuden edustajat, käsityöläiset ja ammattilaiset eivät voi saada oikeusapua kaupalliseen tai ammatilliseen toimintaansa liittyvissä riidoissa muuten kuin hyvin perustelluissa poikkeustapauksissa, eikä sitä pääsääntöisesti myönnetä myöskään hakijan riskisijoituksista aiheutuneisiin oikeusriitoihin.

Asianajajayhdistyksen puheenjohtaja voi kuitenkin myöntää oikeusapua myös edellä mainituissa tapauksissa, jos kyseessä on direktiivissä 2003/8/EY tarkoitettu **rajat ylittävä riita-asia**.

Rikosasioissa oikeusapua ei myönnetä tuomitun maksettavaksi määrättyjen kulujen ja sakkojen korvaamiseen.

Siviiliasioissa oikeusapua ei myönnetä tavanomaisten oikeudenkäyntikulujen tai väärinkäytön ja haitanteon luonteisesta oikeudenkäynnistä aiheutuvien kulujen korvaamiseen.

Jos oikeusriita ei selvästikään täytä tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä tai jos se vaikuttaa perusteettomalta, kohtuuttomalta tai sisällöltään vähäpätöiseltä kustannuksiin nähden, hakija ei voi saada oikeusapua.

Oikeusapua ei myönnetä, jos kantajalla on mahdollisuus saada muualta korvaus kuluista, joiden kattamiseen hän hakee oikeusapua.

Oikeusavun saajalla on oikeus käyttää asianajajaa ja kaikkia muita viranomaisia, joiden apua hän tarvitsee asian valmistelussa, oikeudenkäynnissä tai tuomion täytäntöönpanossa.

Oikeusapupäätös

Oikeusavun myöntämisestä päättää sen tuomiopiirin **asianajajayhdistyksen puheenjohtaja** tai hänen tähän tehtävään valtuuttamansa jäsen, jossa hakijan kotipaikka sijaitsee. Jos hakijalla ei ole kotipaikkaa, oikeusapupäätöksen tekee Luxemburgin asianajajayhdistyksen puheenjohtaja tai hänen valtuuttamansa hallituksen jäsen.

Vähävaraiset henkilöt voivat toimittaa hakemuksensa puheenjohtajalle joko henkilökohtaisesti tai kirjeitse.

Jos tutkintavankeudessa oleva henkilö katsoo olevansa oikeutettu oikeusapuun ja haluaa hakea sitä, hänelle tutkintavankeuden aikana osoitettu asianajaja välittää hakemuksen puheenjohtajalle.

Jos tutkintatuomari on nimennyt epäillylle puolustajan, ja epäilty katsoo olevansa oikeutettu oikeusapuun ja haluaa hakea sitä, tutkintatuomari välittää hakemuksen puheenjohtajalle.

Puheenjohtaja selvittää hakijan varallisuuden, ja jos hakija täyttää edellytykset, tekee oikeusapupäätöksen ja nimittää hakijan vapaasti valitseman asianajajan. Jos hakija ei ole valinnut asianajajaa tai jos puheenjohtaja katsoo, ettei valinta ole tarkoituksenmukainen, puheenjohtaja valitsee oikeusavustajan. Oikeusavustaja voi kieltäytyä nimityksestä vain esteellisyyden tai eturistiriidan perusteella.

Kiireellisissä tapauksissa oikeusapua voi saada väliaikaisesti asianomaisen puheenjohtajan luvalla ja tämän määrittämiä menettelyjä varten ilman muita muodollisuuksia.

Alaikäisten oikeusapuhakemukset

Jos puheenjohtaja myöntää oikeusapua **alaikäiselle**, jonka vanhemmilla on niin suuret tulot, ettei alaikäistä voida pitää vähävaraisena henkilönä, vanhemmille tiedoksi annettavaan oikeusapupäätökseen liitetään maininta siitä, että valtiolla on oikeus vaatia heitä yhteisesti korvaamaan alaikäiselle oikeusapuna maksettavat summat.

Vanhemmat voivat 10 päivän kuluessa oikeusapupäätöksen tiedoksiantamisesta valittaa päätöksestä kurinpito- ja hallintolautakuntaan. Lautakunta tekee asiassa lopullisen päätöksen 40 päivän kuluessa valituksen tekemisestä.

Puheenjohtaja toimittaa alaikäistä koskevan lopullisen oikeusapupäätöksen tiedoksi oikeusministeriölle.

Rekisteri- ja kiinteistöverohallinto (*Administration de l'Enregistrement et des Domaines*) voi oikeusministeriön pyynnöstä periä alaikäiselle oikeusapuna maksetut summat takaisin vanhemmilta, joilla on riittävästi tuloja.

Oikeusavun peruuttaminen

Puheenjohtaja voi peruuttaa hakijan oikeusavun, myös kun oikeudenkäynti tai toimenpide, jota varten se myönnettiin, on jo päättynyt, jos päätöksen havaitaan perustuneen **perättömiin vakuutuksiin tai asiakirjoihin**. Oikeusapu voidaan peruuttaa myös, jos **oikeusavun saaja** saa oikeuskäsittelyn tai menettelyn aikana tai näiden toimenpiteiden johdosta **varoja**, joiden takia oikeusapuhakemus olisi hylätty, jos hakijalla olisi ollut ne käytössään hakemuksen jättöaikana. Oikeusavun saajan tai hänelle määrätyn oikeusavustajan on ilmoitettava puheenjohtajalle tällaisista tilanteista tapahtuneista muutoksista.

Oikeusavun saajalta peritään välittömästi takaisin kaikki siihen mennessä suoritettavat maksut, kulut, palkkiot, korvaukset, lisät, vakuudet ja ennakot.

Puheenjohtajan päätöksestä peruuttaa oikeusapupäätös ilmoitetaan välittömästi rekisteri- ja kiinteistöverohallinnolle, joka vastaa jo maksettujen määrien takaisinperinnästä.

Oikeusapupäätöksestä valittaminen

Puheenjohtajan päätöksestä, jonka mukaan oikeusapu on evätty tai peruutettu, voi **valittaa** kurinpito- ja hallintolautakunnalle. Muutosta on haettava kurinpito- ja hallintolautakunnan puheenjohtajalta kirjatulla kirjeellä **kymmenen päivän kuluessa** siitä, kun tieto epäamisestä tai peruuttamisesta on vastaanotettu. Lautakunta voi kutsua hakijan kuulemistilaisuuteen, jossa hän saa mahdollisuuden selittää valituksensa perusteet.

Kurinpito- ja hallintolautakunnan päätökseen voi **hakea muutosta** muutoksenhakulautakunnalta. **Määräaika** muutoksen hakemiselle on poikkeuksellisesti 15 päivää.

Asiaa käsittelevä tuomioistuin nimeää viran puolesta notaarin ja haastemiehen avustamaan oikeusavun saajaa. Jos tuomioistuinta ei ole määritetty, notaarin nimeää viran puolesta notaariyhdistyksen puheenjohtaja ja haastemiehen haastemiesyhdistyksen puheenjohtaja.

Asetuksella on vahvistettu yksityiskohtaiset säännöt oikeusavun myöntämisestä, oikeusavulla katettavista kuluista, aiheettomasti maksetun oikeusavun takaisinperinnässä noudatettavista edellytyksistä ja menettelyistä sekä menettelyistä, joita valtio noudattaa hyvittäessään kuluja asianajajille, jotka ryhtyvät avustamaan vähävaraista henkilöä. Asianajaja voi kuitenkin veloittaa palkkion, jos oikeusapua saaneen tulot kasvavat oikeudenkäynnin seurauksena tai muista syistä.

Viranomaisilla on velvollisuus auttaa hakijaa oikeusapuhakemuksen tekemiseen vaadittavien asiakirjojen kokoamisessa ja tarkastamisessa, eivätkä ne voi kieltäytyä tästä vetoamalla ammatti- tai hallintosalaisuuteen.

Mitkä ovat rikoksen uhreille myönnettävän oikeusavun tulorajat?

Vähävaraisuus määritetään **hakijan ja samassa taloudessa asuvien perheenjäsenten kokonaisbruttotulojen ja omaisuuden perusteella** taattua vähimmäistuloa koskevan etuuden perustamisesta 29. huhtikuuta 1999 annetun lain 19 §:n 1 momentin ja 20 §:n mukaisesti ja sen 5 §:n 1–4 ja 6 momentissa vahvistettujen määrien rajoissa. Hakijan kanssa samassa taloudessa asuvien henkilöiden varallisuutta ei kuitenkaan oteta huomioon, jos puoliset tai vakituisesti samassa taloudessa asuvat ovat asiassa vastapuolina tai jos heidän välillään on sellainen oikeusriidan kohteeseen liittyvä eturistiriita, jonka takia kummankin varat on arvioitava erikseen.

Muut edellytykset oikeusavun myöntämiseksi rikoksen uhreille

Oikeusavun myöntämiseen ei liity muita ehtoja.

Muut edellytykset oikeusavun myöntämiseksi rikoksesta syytetyille

Oikeusavun myöntämiseen ei liity muita ehtoja.

Maksuttomat oikeudenkäynnit

Muita maksuttomia menettelyjä ei ole.

Missä tapauksessa hävinnyt osapuoli joutuu maksamaan voittaneen osapuolen kulut?

Siviiliasiat

Hävinnyt osapuoli joutuu maksamaan oikeudenkäyntikulut. Tuomioistuin voi kuitenkin erikseen perustellulla päätöksellä määrätä jonkin toisen asianosaisen maksamaan kaikki kulut tai osan niistä.

Jos olisi ilmeisen epäoikeudenmukaista, että hävinnyt osapuoli joutuu vastaamaan kustannuksista, jotka eivät sisälly oikeudenkäyntikuluihin, tuomioistuin voi määrätä vastapuolen korvaamaan hänelle tuomioistuimen määrittämän summan.

Nämä säännöt sisältyvät uuteen siviiliprosessilakiin sekä lakimiehille ja asianajajille maksettavista palkkioista 21. maaliskuuta 1974 annettuun asetukseen.

Rikosasiat

Jos syytetty, rikoksesta yksityisoikeudellisesti vastuussa oleva asianosainen tai asianomistaja häviää jutun, tuomioistuin määrää tämän maksamaan oikeudenkäyntikulut, myös syytetoimista aiheutuneet kulut. Jos asianomistaja on itse nostanut syytteen ja häviää jutun, hän vastaa henkilökohtaisesti kaikista oikeudenkäyntikuluista. Jos asianomistaja on yhtynyt syyttäjän nostamaan syytteeeseen, hänen on korvattava ainoastaan osallistumisestaan aiheutuneet kulut.

Jos olisi ilmeisen epäoikeudenmukaista, että hävinnyt osapuoli joutuu vastaamaan kustannuksista, jotka eivät sisälly oikeudenkäyntikuluihin, tuomioistuin voi määrätä vastapuolen korvaamaan hänelle tuomioistuimen määrittämän summan.

Nämä säännöt sisältyvät uuteen siviiliprosessilakiin sekä lakimiehille ja asianajajille maksettavista palkkioista 21. maaliskuuta 1974 annettuun asetukseen.

Asiantuntijapalkkiot

Kukin asianosainen vastaa itse asiantuntijapalkkioista.

Kääntäjien ja tulkkien palkkiot

Kukin asianosainen vastaa itse kääntäjien ja tulkkien palkkioista.

Asiakirjoja

[Luxemburgin raportti oikeudenkäyntikulujen avoimuutta koskevasta tutkimuksesta](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 19/02/2014

Oikeudenkäyntikulut - Unkari

Tämän sivun alkukielistä versiota [hu](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tällä sivulla on tietoa oikeudenkäyntikuluista Unkarissa.

Oikeusalan ammattilaisten palkkioiden sääntely

- **Ulosottomies**

Ulosottomiehen palkkio määräytyy sen mukaan, mikä on annetun täytäntöönpanomääräyksen (végrehajtható okirat) tarkoitus (saatavien perintä vai tietyn toimen täytäntöönpano). Jos täytäntöönpanoon kuuluu saatavien perintä (pénzkövetelés behajtása), ulosottomiehen palkkio määräytyy suhteessa perittävien saatavien määrään. Jos täytäntöönpanoon liittyy suuri vaade, ulosottomies saa suuremman palkkion. Jos tehtävään kuuluu tietyn toimen täytäntöönpano (meghatározott cselekmény végrehajtása), palkkio määräytyy tehtävään käytetyn ajan perusteella.

- **Asianajajat (ügyvéd)**

Unkarin kielen sana "ügyvéd" (asianajaja) kattaa lainopilliset neuvonantajat, oikeudenkäyntiasianajajat, lakimiehet ja muut asianajajat. Yleensä asianajajan palkkio määräytyy asianosaisen ja asianajajan tekemän sopimuksen perusteella. Jos asiaa ei saada ratkaistua, palkkiosta päättää tuomioistuin laissa säädetyn mukaisesti (viisi prosenttia vaateen määrästä ja vähintään 10 000 forinttia). Asianosaiset voivat pyytää tuomaria soveltamaan laissa säädettyä palkkiota, jos he eivät halua julkistaa ratkaisua.

Kiinteät kulut

Riita-asian kiinteät oikeudenkäyntikulut

Riita-asian asianosaisten kiinteät oikeudenkäyntikulut

Ensimmäisen oikeusasteen asioissa tuomioistuinmaksu (illeték) on kuusi prosenttia vaateen arvosta (kuitenkin vähintään 10 000 forinttia ja enintään 900 000 forinttia). Jos vaateen arvoa ei voida määrittää, maksuna voidaan lain mukaan periä 6 prosenttia vaateen kuvitteellisesta arvosta.

Tuomioistuinmaksuista säädetään aina laissa; myös seuraavissa tapauksissa:

- **avioero-oikeudenkäynnit** (házassági bontóper): 12 000 forinttia
- **oikeudenkäynti työtuomioistuimessa** (munkaügyi per): 7 000 forinttia

- **hallinto-oikeudelliset oikeudenkäynnit** lukuun ottamatta kilpailu- ja veroasioita (közgazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránti eljárás): 20 000 forinttia
- **hallinto-oikeudelliset tuomioistuimen ulkopuoliset menettelyt** (közgazgatási nemperes eljárás): 7 500 forinttia
- **syöttäjän** (általános meghatalmazás) maksut: 18 000 forinttia
- **maksukyvyttömyysmenettelyt**: selvitysmenettely 50 000 forinttia, konkurssimenettely 30 000 forinttia
- asiat, joihin liittyy **kauppa-oikeudellinen yhteisö** ilman oikeushenkilön asemaa (jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezet): selvitysmenettely 25 000 forinttia, konkurssimenettely 20 000 forinttia
- **väliesmenettely**: yksi prosentti (vähintään 5 000 forinttia ja enintään 250 000 forinttia); jos vaateen arvoa ei voida laskea, maksu on 10 000 forinttia
- **maksamismääräys** (fizetési meghagyás): kolme prosenttia (vähintään 5 000 forinttia ja enintään 300 000 forinttia)
- **muutoksenhaku**: kuusi prosenttia (vähintään 10 000 forinttia ja enintään 900 000 forinttia)
- **menettelyn aloittaminen uudelleen** (perújítás): palkkiot on maksettava uudelleen
- **hakemus, jossa pyydetään arvioimaan uudelleen lopullista tuomiota** (felülvizsgálati kérelem): kuusi prosenttia, kun kyseessä on päätös (vähintään 10 000 forinttia ja enintään 2 500 000 forinttia), ja kun kyseessä on määräys (végzés), puolet päätöksestä maksettavista kuluista (vähintään 7 000 forinttia ja enintään 1 250 000 forinttia).

Missä vaiheessa riita-asian oikeudenkäyntiä kiinteät kulut on maksettava?

Riita-asioissa **tuomioistuinmaksujen** maksuvelvollisuus syntyy, kun haastehakemus jätetään. Tuomioistuinmaksut on siis maksettava haastehakemuksen yhteydessä. Jos asianosainen ei maksa tuomioistuinmaksuja tai maksaa vähemmän kuin laissa edellytetään, tuomioistuimen on pyydettävä häntä maksamaan jäljellä oleva osuus tuomioistuinmaksuista hakemusta jätettäessä. Tuomioistuimen on myös tiedotettava asianosaiselle, että hakemus hylätään, ellei tuomioistuinmaksuja makseta kokonaan.

Asianajajan palkkio maksetaan asianosaisen ja asianajajan välisen sopimuksen mukaisesti. Ulosottomiehen palkkio on maksettava etukäteen, täytäntöönpanomenettelyn alussa.

Rikosasian kiinteät oikeudenkäyntikulut

Rikosasian asianosaisten kiinteät oikeudenkäyntikulut

Pelkästään asianomistajasyytteeseen pohjautuvat oikeudenkäynnit (magánvádas eljárás):

- Virkasyytemenettelystä (feljelentés) perittävä maksu on 5 000 forinttia.
- Valituksen tekemisestä perittävä maksu on 6 000 forinttia.
- Lopullisen tuomion uudelleen arviointia koskevan hakemuksen tekemisestä tai asian käsittelyn uudelleen aloittamista koskevasta hakemuksesta perittävä maksu on 7 000 forinttia.

Jos riita-asian vaade (polgári jogi igény) tulee esille rikosoikeudenkäynnissä, maksettavaksi tulevat ainoastaan hakemuksen ja valituksen jättämisestä perittävät maksut.

Missä vaiheessa rikosoikeudenkäyntiä kiinteät kulut on maksettava?

Rikosasian kiinteät oikeudenkäyntikulut on maksettava yhdessä hakemusmaksun kanssa.

Perustuslakiasioiden kiinteät oikeudenkäyntikulut

Vuoden 1989 lain XXXII 28 §:n (az 1989. évi XXXII. törvény 28. cikke) mukaan perustuslakituomioistuimen (Alkotmánybíróság) käsittelyt ovat maksuttomia.

Hakija, joka ei kuitenkaan toimi hyvässä uskossa hakemusta jättäessään, saattaa joutua maksamaan kustannukset.

Oikeudellisten edustajien velvollisuus antaa ennakkotietoja

Asianosaisten oikeudet ja velvollisuudet

Harjoittaessaan asianajotoimintaa laissa säädetyin keinoin ja laissa säädetyllä tavalla asianajajat auttavat päämiehiään puolustamaan oikeuksiaan ja täyttämään velvollisuutensa. Lainopilliset neuvonantajat (jogtanácsos) auttavat edustamiaan organisaatioita puolustamaan oikeuksiaan.

Tämä tehtävä pitää sisällään veloitteen antaa tarvittavat tiedot oikeuksista ja velvollisuuksista, oikeusjutun voittamisen mahdollisuuksista ja ennakoitavissa olevista oikeudenkäyntikuluista.

Kulujen määräytymisperusteet

Mistä löydän tietoa kulujen määräytymisperusteista Unkarissa?

Kulujen määräytymisperusteista on saatavissa tietoa Euroopan oikeudellisen verkoston (Európai Igazságügyi Hálózat) verkkosivustolla:

- [Euroopan oikeudellinen verkosto – Siviili- ja kauppaoikeus – Oikeusapu](#) (EIH Polgári igazságszolgáltatás - Jogsegély)
- [Euroopan oikeudellinen verkosto – Siviili- ja kauppaoikeus – Asian vireillepano tuomioistuimessa](#) (EIH Polgári igazságszolgáltatás - Bírósághoz fordulás)

[Budapestin asianajajyhdistyksen](#) (Budapesti Ügyvédi Kamara) verkkosivustolla on tietoa asianajajien palkkioista.

Millä kielillä voin saada tietoa kulujen määräytymisperusteista Unkarissa?

Tietoa kulujen määräytymisperusteista on saatavissa **Euroopan oikeudellisen verkoston** kotisivuilla. Sivulla on tietoa kaikilla Euroopan unionin virallisilla kielillä.

Budapestin asianajajyhdistyksen sivuilla on tietoa kustannuksista vain unkariksi.

Mistä löydän tietoa sovittelusta?

Tietoa sovittelusta on saatavissa seuraavilla verkkosivustoilla:

- [Euroopan oikeudellinen verkosto – Siviili- ja kauppaoikeus – Sovittelu](#) (EIH Polgári igazságszolgáltatás - közvetítés)
- [Unkarin sovittelijarekisteri](#) (Közvetítők magyarországi adatbázisa)
- [Unkarin keskusoikeusvirasto](#) (Központi Igazságügyi Hivatal)

Mistä löydän lisätietoa kustannuksista?

Tietoa kustannuksista verkkosivuilla

Lisätietoa kustannuksista on saatavissa [Budapestin asianajajyhdistyksen](#) verkkosivustolla.

Mistä löydän tietoa menettelyjen keskimääräisestä kestosta?

Tietoa menettelyjen kestosta on saatavissa [Unkarin tasavallan tuomioistuinlaitoksen](#) (Magyar Köztársaság Bíróságai) verkkosivustolta.

Muita hyödyllisiä linkkejä ovat

- [Tilastot Unkarin tuomioistuinten käsitlemistä oikeustapauksista](#) (Statisztika a magyar bíróságok ügyeiről)
- [Tilastot keskeneräisistä tapauksista \(joulukuu 2008\)](#) (Statisztika a folyamatban lévő ügyekről a 2008. decemberi állapot szerint).

Tilastotiedot ovat saatavissa vain unkarinkielisinä.

Arvonlisävero (hozzáadottérték-adó)

Miten nämä tiedot annetaan?

Edellä ilmoitetut asianajajien perimät kulut ovat nettokuluja, joten niihin lisätään arvonlisävero (HÉA).

Paljonko arvonlisäveroa peritään?

Unkarissa arvonlisäveroa perittiin 20 prosenttia 1. päivään heinäkuuta 2009, minkä jälkeen arvonlisävero nousi 25 prosenttiin.

Oikeusapu (költségmentesség)

Sovellettava ansiotuloraja siviilioikeuden alalla

Oikeusavulle on asetettu kaksi vähimmäisrajaa:

1. minimieläkkeen nettomäärä (tällä hetkellä 28 500 forinttia), jonka alittuessa kaikki oikeusapu on maksutonta;
2. 43 prosenttia kansallisista keskiansioista (tällä hetkellä 72 000 forinttia), jonka ylittyessä oikeusapua ei anneta.

Oikeusapumaksut voidaan suorittaa ennakoon.

Vastaja koskeva ansiotuloraja rikosoikeuden alalla

Rikosoikeudenkäynnissä epäilty tai syytetty voi saada **oikeudellisen edustajan maksutta**, jos

- hänet on vapautettu oikeudenkäyntimaksuista henkilökohtaisen tilanteensa perusteella: yksin asuvan ansiotuloraja on minimieläkkeen nettomäärä kerrottuna kahdella (tällä hetkellä minimieläke on 28 500 forinttia), ja samassa taloudessa elävien ansiotuloraja on minimieläkkeen nettomäärä henkilöä kohti;
- syytetty ei itse hanki puolustusasianajajaa silloin, kun oikeudellisen edustajan käyttäminen on pakollista. Jos syytetty tuomitaan oikeudenkäynnin päätteeksi, hänen on korvattava kulut valtiolle.

Asianomistajaa koskeva ansiotuloraja rikosoikeuden alalla

Ansiotuloraja on 86 prosenttia kansallisista keskiansioista (noin 130 000 forinttia). Asianomistajan oikeusapuun sisältyy oikeudellinen edustaja.

Muut edellytykset oikeusavun myöntämiseksi asianomistajalle

Säädetyin ansiotulorajan lisäksi asianomistajan on täytettävä kaksi muutakin edellytystä:

- Hänen on nostettava syyte / tehtävä kantelu.
- Hänen on saatava todistus viranomaiselta, joka on vastuussa rikosten uhrien auttamisesta. Todistuksesta on käytävä ilmi tietyt edellytykset (että asianomistaja on kääntynyt kyseisen viranomaisen puoleen laissa säädetyssä ajassa).

Muut edellytykset oikeusavun myöntämiseksi vastaajalle

Muita edellytyksiä oikeusavun myöntämiseksi vastaajalle ei ole.

Maksuttomat oikeudenkäynnit

Siviilioikeudellisissa menettelyissä ei peritä oikeudenkäyntimaksua seuraavissa tapauksissa:

- oikeudenkäynti, jos tuomioistuin hylkää kanteen viran puolesta haastetta antamatta
- muutoksenhakumenettely, joka koskee maksuista vapauttamisesta tai maksulykkäyksestä (valtio maksaa kustannukset ennalta asianosaisen puolesta) tehtyä päätöstä
- avioeroasiassa nostettu avioliittoa koskeva vastakanne
- kuolleeksi julistamista ja kuolleeksi toteamista koskevat menettelyt, jos henkilön katoaminen tai kuolema johtuu sodasta tai luonnonkatastrofista
- säätiöiden, julkisten säätiöiden, kansalaisjärjestöjen, julkisyhteisöjen ja eurooppalaisten alueellisen yhteistyön yhtymien rekisteröintiä koskevat menettelyt, palkansaajarahastosuunnitelman puitteissa toimivien järjestöjen rekisteröintiä koskevat menettelyt sekä menettelyt, jotka koskevat lupaa osallistua eurooppalaiseen alueellisen yhteistyön yhtymään
- lakkautettujen yritysten purkamista koskevat kanteet, myös yksinkertaistetun purkamismenettelyn yhteydessä nostetut kanteet, joissa mainitaan selvitysmiehen nimi
- kanteet, joissa pyydetään päätösten korjaamista ja/tai täydentämistä
- vaaliluetteloa koskevat menettelyt
- menettelyt, jotka koskevat muutoksia lainopillisten neuvonantajien luetteloon
- muutoksenhaku asian siirtämistä koskevaan päätökseen
- korvauksia koskevissa asioissa tehtyjen hallinnollisten päätösten uudelleen käsittely tuomioistuimessa
- paikallishallintojen velkajärjestelymenettelyt
- menettelyt, jotka riippumattomat paikalliset ulosottomiehet ovat käynnistäneet täytäntöönpanon yhteydessä, ja sellaisten päätösten (tuomioistuimissa aikaansaatuun sovintoratkaisujen) täytäntöönpanoa varten käynnistetyt menettelyt, jotka on tehty tuomioistuimissa tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja

kauppa-oikeuden alalla annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001, riitauttamattomia vaatimuksia koskevan eurooppalaisen täytäntöönpanoperusteen käyttöön otosta 21 päivänä huhtikuuta 2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 805/2004 ja tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta 27 päivänä marraskuuta 2003 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2201/2003 nojalla

- perustuslakituomioistuimen myönteisen päätöksen pohjalta käynnistetyt menettelyt
- kaikki kanteet, jotka liittyvät henkilötietojen suojaan ja yleistä etua koskevien tietojen saantiin
- oikeusavun myöntämisestä tehdyn hallinnollisen päätöksen uudelleenkäsittely tuomioistuimessa
- tuomioistuimen ulkopuoliset menettelyt, jotka koskevat parisuhdeväkivallan yhteydessä tietyn lainsäädännön nojalla annetusta alustavasta tai ennaltaehkäisevästä kieltomääräyksestä tai tilapäisestä lähestymiskiellosta tehdyn päätöksen uudelleenkäsittelyä
 - rikosten uhreille annettavaa apua koskevan hallinnollisen päätöksen uudelleenkäsittely tuomioistuimessa.

Rikosoikeudellisissa menettelyissä ei peritä oikeudenkäyntimaksua seuraavissa tapauksissa:

- pelkästään asianomistajasytteeeseen pohjautuvissa menettelyissä vastaajan ja hänen oikeudellisen edustajansa esittämä valitus, menettelyn uudelleen aloittamista koskeva pyyntö sekä hakemus, jossa pyydetään arvioimaan uudelleen lopullista tuomiota
- pelkästään asianomistajasytteeeseen pohjautuvat menettelyt, jos tuomioistuin hylkää kanteen ennen asianosaisten kuulemistä tai jos kanne hylätään armahduksen vuoksi
- vastaajan tai tämän oikeudellisen edustajan esittämä armahdusanomus tai hakemus, jossa pyydetään tuomioistuimelta erivapautta
- käsittely, jossa pyydetään henkilökohtaista vapautusta oikeudenkäyntimaksuista
- asiakirjakopioiden toimittaminen vastaajalle, tämän asianajajalle tai rikoksesta syytetyn alaikäisen oikeudelliselle edustajalle; kopiot toimitetaan maksutta vain kerran
- kantajalle syytekirjelmästä toimitettava kopio.

Maksuista voidaan luopua edellä mainittujen tapausten lisäksi myös henkilökohtaisin perustein.

Henkilökohtainen vapautus oikeudenkäyntimaksuista myönnetään muun muassa kansalaisjärjestöille, julkisyhteisöille, kirkkoille, kirkkojen yhteenliittymille, uskonnollisille yhteisöille, säätiöille, julkisille säätiöille, yleishyödyllisille tai ensisijaisesti yleishyödyllisille voittoa tavoittelemattomille elinkeinoelämän järjestöille, Pohjois-Atlantin liitolle (NATO) sekä Euroopan yhteisöille, niiden toimielimille ja elimille, virastoille ja erillisrahastoille.

Missä tapauksessa hävinnyt osapuoli joutuu maksamaan voittaneen osapuolen kulut?

Tuomioistuin vaatii loppupäätöksessä, että hävinnyt osapuoli maksaa voittaneen osapuolen kulut 30 päivän kuluessa. Hävinnyt osapuoli maksaa kulut suoraan voittaneelle osapuolelle, ja jos hän laiminlyö maksun, aloitetaan täytäntöönpanomenettely.

Asiantuntijapalkkiot

Yleensä asiantuntijapalkkiot maksaa hävinnyt osapuoli, ja jos valtio vastaa (tietyissä tapauksissa) kuluista, se maksaa myös asiantuntijapalkkiot. Kun valtio maksaa kulut ennakoon, asiantuntijapalkkiot sisältyvät niihin.

Kääntäjien ja tulkkien palkkiot

Yleensä kääntäjien ja tulkkien palkkiot maksaa hävinnyt osapuoli, ja jos valtio vastaa (tietyissä tapauksissa) kuluista, se maksaa myös kyseiset palkkiot. Kun valtio maksaa kulut ennakoon, myös nämä palkkiot sisältyvät niihin.

Linkkejä

[Budapestin asianajajayhdistyksen verkkosivut](#) (A Budapesti Ügyvédi Kamara honlapja)

Asiakirjoja

[Unkarin kertomus kulujen avoimuutta koskevasta tutkimuksesta](#) (Magyarország jelentése a költségek átláthatóságáról szóló tanulmányról)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijäoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 11/06/2019

Oikeudenkäyntikulut - Malta

Tällä sivulla on tietoa oikeudenkäyntikuluista Maltalla.

[Perheoikeus – lapsen huolto](#)

[Perheoikeus – elatusapu](#)

[Kauppa-oikeus – sopimukset](#)

[Kauppa-oikeus – vastuu](#)

Oikeusalan ammattilaisten palkkioiden sääntely

Oikeusalan toimijoiden palkkioita säännellään Maltan lainsäädännön 12 lukuun sisältyvän **siviiliprosessilain** (*Code of Organisation and Civil Procedure, COCP*) mukaisella hinnastolla E.

Lakimiehet

Lakimiesten palkkioita säännellään riita-asioiden oikeudenkäyntijärjestystä koskevan lain (Maltan lainsäädännön 12 luku) liitteessä A olevalla hinnastolla E. Lisäksi lakimiehen on noudatettava lakimiesten eettisiä ohjeita ja tapaohjeita määrittäessään palkkionsa joko itse tai lakimiehen ja päämiehen välisellä sopimuksella. Eettisten ohjeiden mukaan palkkio on kohtuullinen, kun se on oikeasuhtainen määrättyihin oikeustapaukseen liittyviin tekijöihin nähden. Tällaisia tekijöitä ovat esimerkiksi vaadittu aika, asiaan liittyvien kysymysten uutuus ja monimutkaisuus, asiaan liittyvä vastuu, aikarajoitukset, ammattisuhteen luonne ja pituus, lakimiehen kokemus, maine ja pätevyys sekä toiselta osapuolelta perittävät kustannukset.

Kiinteät kulut

Kiinteät oikeudenkäyntikulut riita-asioissa

Riita-asian asianosaisten kiinteät oikeudenkäyntikulut

Riita-asian asianosaisten kiinteät kulut vaihtelevat asian luonteen ja mahdollisen rahallisen arvon mukaisesti.

Missä vaiheessa riita-asian oikeudenkäyntiä asianosaisten kiinteät kulut on maksettava

Haastehakemus- ja kirjauskulut on maksettava, kun haastehakemus esitetään.

Oikeudenkäynnin päätteeksi määritetään oikeudenkäyntikulut veroineen. Jos lasketut kirjauskulut ylittävät sen, mitä haastehakemusta jätettäessä maksettiin, erotus on laskettava ja perittävä haastehakemuksen jättäneeltä osapuolelta.

Kiinteät oikeudenkäyntikulut rikosasioissa

Rikosasian asianosaisten kiinteät oikeudenkäyntikulut

Rikosasioissa ei aiheudu kiinteitä oikeudenkäyntikuluja.

Missä vaiheessa rikosoikeudenkäyntiä asianosaisten kiinteät kulut on maksettava

Rikosasioissa ei määrätä maksettavaksi vastaavia oikeudenkäyntikuluja kuin riita-asioissa. Asian käsittelyn päätteeksi tuomioistuin voi kuitenkin määrätä syytetyn maksamaan kaikki syytteestä aiheutuneet asiantuntijapalkkiot.

Kiinteät oikeudenkäyntikulut perustuslakia koskevilla asioissa

Perustuslakiasian asianosaisten kiinteät oikeudenkäyntikulut

Perustuslakiasioissa ensimmäisen oikeusasteen kulut ovat seuraavat:

Hakemuksen jättäminen	€58,53
Kirjausmaksu	€58,23
Päätöksen tiedoksiantomaksu (per tiedoksianto)	€6,99

Oikeuskäsittelyn päätteeksi perittävät **oikeusalan ammattilaisten palkkiot** ovat 46,49–698,81 euroa. Oikeuskäsittelystä voi aiheutua myös seuraavia kuluja: 46,59 euroa jokaisesta tehdystä hakemuksesta, 9,32 euroa jokaisesta haasteesta, 23,29 euroa valaehoitaisesta todistuksesta, 4,66 euroa päätösten jäljennöksistä ja 186,35 euroa kirjallisista vastineista.

Missä vaiheessa perustuslakiasian oikeudenkäyntiä asianosaisten kiinteät kulut on maksettava?

Kulut maksetaan, kun oikeuskäsittelyä koskeva hakemus jätetään.

Oikeudellisten edustajien velvollisuus antaa ennakkotietoja

Asianosaisten oikeudet ja velvollisuudet

Lakimiesten on kohdeltava asiakkaitaan **oikeudenkäyttökomitean** (*Commission for the Administration of Justice*) laatimien **eettisten ohjeiden** (*Code of Ethics*) mukaisesti. Ohjeissa asetetaan lakimiehille monia velvollisuuksia päämiehiä kohtaan. Edellä mainitut velvollisuudet eivät kuitenkaan sisälly ohjeisiin.

Voittaneen osapuolen maksettavaksi koituvat kulut

Voittaneelle osapuolelle korvataan tavallisesti kaikki oikeudenkäyntikulut edellyttäen, että tuomiossa hävinnyt osapuoli määrätään maksamaan kulut.

Hävinneen osapuolen maksettavaksi koituvat kulut

Hävinneen osapuolen on maksettava oikeusjutun kustannukset ja voittaneelle osapuolelle aiheutuneet kulut.

Kulujen määräytymisperusteet

Mistä löydän tietoa kulujen määräytymisperusteista Maltassa?

Siviiliprosessilain (Maltan lain 12 luku) hinnastoista A–L löytyvät kaikki oikeuskäsittelystä aiheutuvat kulut ja maksut. Kulujen määräytymisperusteet löytyvät [Maltan oikeus- ja kulttuuriasioiden ja paikallishallinnon ministeriön](#) verkkosivustolta.

Millä kielillä voin saada tietoa kulujen määräytymisperusteista Maltassa?

Kaikki lait on laadittu **maltan** ja **englannin** kielillä, sillä ne molemmat ovat Maltan virallisia kieliä.

Mistä löydän tietoa välimiesmenettelystä tai sovittelusta?

Välimiesmenettelyä koskevia tietoja on saatavilla [Maltan välimiesmenettelykeskuksen verkkosivuilla](#) (*Malta Arbitration Centre*).

Mistä löydän lisätietoa kustannuksista?

Tietoa kustannuksista verkkosivuilla

[Maltan oikeus- ja kulttuuriasioiden ja paikallishallinnon ministeriön](#) verkkosivujen [oikeudellisten palvelujen osiossa](#) on saatavilla

- kaikki kansallinen ensisijainen ja toissijainen **lainsäädäntö**
- **oikeudelliset julkaisut**, kuten säädökset, lakiehdotukset, tiedonannot ja viranomaisten oikeussäännöt.

Mistä löydän tietoa menettelyjen keskimääräisestä kestosta?

Eri menettelyjen kestosta ei ole varsinaisesti saatavilla eriteltyä tietoa. Tietoja voi kuitenkin löytää [tuomioistuinten](#) verkkosivustoista. Sivustolla on muun muassa kuukausittain koottuja tilastotietoja ja muita tietoja tuomioistuinten käsittelyyn tulevista, vireillä olevista ja päättyneistä asioista.

Kestoa koskeva analyysi julkaistaan sivustolla puolivuositain, ja siinä esitetään kunkin tuomarin ja rauhantuomarin käsittelemien asioiden kesto kaikissa siviilituomioistuimissa ja erikoistuomioistuimissa.

Mistä löydän tietoa erityyppisten menettelyjen keskimääräisistä kokonaiskustannuksista?

Ks. edellinen kohta.

Arvonlisävero

Miten nämä tiedot annetaan?

Kirjauskuluista ei makseta arvonlisäveroa. Sitä vastoin 18 prosentin arvonlisävero on maksettava hinnastojen mukaisista palkkioista, jotka maksetaan oikeusasiantuntijoille, asianosaisten omille asiamiehille ja muille tuomioistuimen nimittämille asiantuntijoille.

Oikeusapu

Ansiotuloraja siviiliasioissa

Tietyn tyyppisissä oikeudenkäynneissä sovelletaan poikkeuksia, mutta tavallisesti oikeusapua myönnetään, jos:

- henkilöllä ei ole minkäänlaista omaisuutta, jonka nettoarvo olisi vähintään 6 988,22 euroa, lukuun ottamatta kohtuulliseksi ja hakijalle ja hänen perheelleen välttämättömiksi katsottavia jokapäiväisiä taloustavaroita
- henkilön vuosiansiot eivät ole 18 vuotta täyttäneille vahvistettua kansallista vähimmäispalkkaa suuremmat.

Vastaajaa koskeva ansiotuloraja rikosasioissa

Laissa ei säädetä tiettyä ansiotulorajaa. Oikeusavun myöntäminen vastaajalle rikosasioissa katsotaan kuitenkin aiheelliseksi, jos vastaaja ei ole pystynyt palkkaamaan asianajajaa tai jos hän pyytää oikeusapua.

Rikoksen uhria koskeva ansiotuloraja rikosasioissa

Laissa ei säädetä tiettyä ansiotulorajaa. Oikeusyksiköllä (*Justice Unit*) on (rikoksen uhrin mahdollisesti palkkaamaan yksityisen oikeusavustajan lisäksi) lain mukainen velvoite antaa kaikki tarvittava apu ja tuki rikoksen uhrille, ja viime kädessä myöntää asianmukainen korvaus.

Muut edellytykset oikeusavun myöntämiseksi rikoksen uhrille

Rikoksen uhrien avustamiseen ja tukemiseen ei liity muita edellytyksiä. Väitetyn uhrin odotetaan kuitenkin toimittavan kaikki pyydyt hallussaan olevat tiedot ja tekemään kaikilta osin yhteistyötä **oikeusyksikön ja ylimmän syyttäjän viraston** (*Attorney General's Office*) kanssa.

Muut edellytykset oikeusavun myöntämiseksi vastaajalle

Vastaajille myönnettävään oikeusapuun ei liity muita edellytyksiä. Lain mukaan **oikeusavusta vastaavalla asiamiehellä** (*Advocate for Legal Aid*) on oikeus kieltäytyä myöntämästä apua millä tahansa sellaisella perusteella, joka antaa tuomioistuimen mielestä ilmeisen aiheen kieltäytyä myöntämästä sitä. Tällöinkin tuomioistuimen on lain mukaan nimitettävä asianajaja ja varmistettava näin, että vastaajalla on edustaja.

Maksuttomat oikeudenkäynnit

Jos osapuolelle myönnetään oikeusapua, kaikki oikeudenkäynnin vaiheet ovat hänelle maksuttomia.

Missä tapauksessa hävinnyt osapuoli joutuu maksamaan voittaneen osapuolen kulut?

Tuomioistuin voi yksin päättää, miten kulut jaetaan ja määrätään maksettaviksi. Käytännön sääntöjä ei ole.

Asiantuntijapalkkiot

Asiantuntijapalkkioita säännellään siviiliprosessilain (Maltan lainsäädännön 12 luvun) hinnastoissa G ja K.

Kääntäjien ja tulkkien palkkiot

Maltan lainsäädännön 12 luvun hinnastossa B todetaan, että kaikissa lain tai tuomioistuimen edellyttämässä käännöksissä

- kirjausmaksu on 34,94 euroa.
- Tulkille maksettava palkkio on 11,65–58,23 euroa tunnilta, tuomioistuimen kirjaajan harkinnan mukaan.
- Kääntäjälle maksettava palkkio on 11,65–58,23 euroa asiakirjaa kohti, niin ikään tuomioistuimen kirjaajan harkinnan mukaan.

Linkkejä

[Maltan oikeus- ja kulttuuriasioiden ja paikallishallinnon ministeriö](#)

[Maltan välimiesmenettelykeskus](#)

[Oikeudellisten palvelujen osio](#)

[Tuomioistuimet](#)

Asiakirjoja

Maltan kertomus kustannusten avoimuutta koskevasta tutkimuksesta ([Malta's report of the Study on Transparency of costs](#))

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 02/11/2020

Tapausesimerkki 2 – perheoikeus – lasten huoltajuus - Malta

Tässä perheoikeutta – lasten huoltoa – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan huoltajuuskanteen vireillepanneelle osapuolelle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavassa tilanteessa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Pariskunta on asunut yhdessä useita vuosia menemättä naimisiin. Erilleen muuttaessaan heillä on kolmivuotias lapsi. Tuomioistuimen päätöksellä äidille määrätään lapsen huoltajuus ja isälle myönnetään tapaamisoikeus. Äiti nostaa kanteen rajoittaakseen isän tapaamisoikeutta.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne, jossa olet jäsenvaltiossa A toimiva lakimies: Pariskunta on asunut yhdessä useita vuosia jäsenvaltiossa (jäsenvaltio B) menemättä naimisiin. Heillä on yhteinen lapsi, mutta he muuttavat erilleen heti lapsen syntymän jälkeen. Jäsenvaltion B tuomioistuimen päätöksellä äidille määrätään lapsen huoltajuus ja isälle myönnetään tapaamisoikeus. Äiti muuttaa lapsen kanssa asumaan toiseen jäsenvaltioon (jäsenvaltio A) tuomioistuimen päätökseen sisältyvän luvan mukaisesti, ja isä jää jäsenvaltioon B. Muutaman vuoden kuluttua äiti nostaa kanteen jäsenvaltiossa A muuttaakseen isän tapaamisoikeuden ehtoja.

Kulut Maltalla

Tuomioistuinmaksut, muutoksenhakukulut ja vaihtoehtoisen riitojenratkaisun kulut

	Tuomioistuin	Muutoksenhaku	Vaihtoehtoinen riitojenratkaisu
Tapaus- esimerkki			

	Vireillepan Toimituskirja- o-vaiheen maksut maksut	Muut maksut	Vireillepan Toimituskirja- o-vaiheen maksut maksut	Muut maksut	Voidaanko käyttää tässä tapauksessa?	Kulut
Tapaus A	181,68 € –	–	98,99 € –	116,47 €	Kyllä	
Tapaus B	181,68 € –	–	98,99 €	116,47 €	Ei	

Lakimiehen, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

Tapaus	Lakimies		Haastemies tai ulosottomies			Asiantuntija	
	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Kulut keskimäärin	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Tuomiota edeltävät kulut	Tuomion jälkeiset kulut	Onko käyttö pakollista?	Kulut
esimerkki							
Tapaus A	Kyllä	81,53–174,70 €	Ei	–	–	Ei	–
Tapaus B	Kyllä	81,53–174,70 €	Ei	–	–	Ei	–

Todistajien korvauksiin ja vakuuksiin liittyvät ja muut asianmukaiset kulut

Tapaus- esimerkki	Todistajille maksettavat korvaukset		Pantti, takaus tai muu vakuus		Muut maksut		
	Maksetaanko todistajille korvauksia?	Kulut	Millaisissa tapauksissa näitä käytetään?		Kulut	Kuvaus	Kulut
Tapaus A	Ei	–	Vaaditun summan turvaava määräys		23,28 €	–	–
Tapaus B	Ei	–	Vaaditun summan turvaava määräys		23,28 €	–	–

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut

Tapausesimerkki	Oikeusapu		Edellytykset
	Millaisissa tapauksissa oikeusapua annetaan?	Millon korvaus kattaa koko summan?	
Tapaus A	Oikeusapua myönnetään, jos henkilö elää sosiaalietuuksilla tai saa minimipalkkaa eikä omista enempää kuin yhden kiinteistön.	–	–
Tapaus B		–	–

Oikeusapua myönnetään, jos henkilö elää sosiaalietuuksilla tai saa minimipalkkaa eikä omista enempää kuin yhden kiinteistön.

Tapaus-esimerkki	Korvaus			
	Voiko voittanut osapuoli saada riita-asian kulut korvatuiksi?	Jos korvaus ei kata koko summaa, minkä prosentuaalisen osuuden se yleensä kattaa?	Mitä kuluja ei koskaan korvata?	Onko tapauksia, joissa oikeusavusta olisi maksettava korvaus oikeusapua antavalle organisaatiolle?
Tapaus A	KYLLÄ	Riippuu oikeudenkäynnin lopputuloksesta	Lakimiesten yksityistä neuvontaa (tuomioistuinkäsittelyn ulkopuolisia kuluja)	–
Tapaus B	KYLLÄ	Riippuu oikeudenkäynnin lopputuloksesta	Lakimiesten yksityistä neuvontaa (tuomioistuinkäsittelyn ulkopuolisia kuluja)	–

Käännös- ja tulkkauskulut

Tapaus-esimerkki	Kääntäminen		Tulkkaus		Muut erityisesti rajat ylittäviin riitoihin liittyvät kulut	
	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Kuvaus	Arvio kuluista
Tapaus A	Käännös tehdään jommankumman osapuolen pyynnöstä vain maltasta englantiin tai englannista maltaan. Muunkieliset käännökset osapuolten on hankittava omalla kustannuksellaan.	17,47 € (jokaisesta käännöksestä perittävä kiinteä kirjausmaksu)	Ainoastaan kun todistaja ei ole maltan eikä englannin kielen taitoinen	11,65–58,23 €/tunti	Ulkomailla asuvalle osapuolelle toimitettavista tiedoksiannoista aiheutuvat kulut	Riippuu muiden jäsenvaltioiden veloittamista maksuista
Tapaus B	Käännös tehdään jommankumman osapuolen pyynnöstä vain maltasta englantiin tai englannista maltaan.	17,47 € (jokaisesta käännöksestä perittävä kiinteä kirjausmaksu)	Ainoastaan kun todistaja ei ole maltan eikä englannin kielen taitoinen	11,65–58,23 €/tunti	Ulkomailla asuvalle osapuolelle toimitettavista tiedoksiannoista aiheutuvat kulut	Riippuu muiden jäsenvaltioiden veloittamista maksuista

maltaan.
Muunkieliset
käännökset
osapuolten on
hankittava omalla
kustannuksellaan.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 02/11/2020

Tapausesimerkki 3 – perheoikeus – elatusapu - Malta

Tässä perheoikeutta – elatusapua – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan kantajalle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavassa tilanteessa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Pariskunta on asunut yhdessä useita vuosia naimisiin. Erilleen muuttaessaan heillä on kolmivuotias lapsi. Lapsen huoltajuus määrätään tuomioistuimen päätöksellä lapsen äidille. Ainoa ratkaisematon erimielisyys koskee elatusavun määrää, joka isän on maksettava äidille lapsen huoltoa ja koulutusta varten. Äiti vie asian oikeuteen.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne, jossa olet jäsenvaltiossa A toimiva lakimies: Pariskunta on asunut yhdessä jäsenvaltion (jäsenvaltio B) alueella naimisiin. Heillä on kolmivuotias lapsi. He muuttavat erilleen. Jäsenvaltion B tuomioistuimen päätöksellä lapsen huoltajuus määrätään äidille. Isän suostumuksella äiti ja lapsi muuttavat asumaan toiseen jäsenvaltioon (jäsenvaltio A), josta tulee heidän asuinpaikkansa.

Ratkaisematta on vielä yksi erimielisyys. Tämä koskee elatusavun määrää, joka isän olisi maksettava äidille lapsen huoltoa ja koulutusta varten. Äiti vie asian oikeuteen jäsenvaltiossa A.

Kulut Maltalla

Tuomioistuinmaksut, muutoksenhakukulut ja vaihtoehtoisen riitojenratkaisun kulut

Tapaus- esimerk ki	Tuomioistuin			Muutoksenhaku			Vaihtoehtoinen riitojenratkaisu	
	Vireillepano- vaiheen maksut	Toimituskirja- maksut	Muut maksut	Vireillepano- vaiheen maksut	Toimituskirja- maksut	Muut maksut	Voidaanko käyttää tässä tapauksessa?	Kulut
Tapaus A	181,68 €	–	–	98,99 €	–	116,47 €	Kyllä	
Tapaus B	181,68 €	–	–	98,99 €		116,47 €	Ei	

Lakimiehen, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

Tapaus- esimerkki	Lakimies		Haastemies tai ulosottomies			Asiantuntija	
	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Kulut keskimäärin	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Tuomiota edeltävät kulut	Tuomion jälkeiset kulut	Onko käyttö pakollista?	Kulut
Tapaus A	Kyllä	0,5 % 10 vuoden aikana maksettavista elatusmaksuista. Lakimiehen ja asiakkaan yhteisellä sopimuksella palkkiota voidaan korottaa 1 %:iin, jos vahvistettua 0,5 % ylittävää palkkiota ei voida periä vastapuolelta.	Ei	–	–	Ei	–
Tapaus B	Kyllä	Riippuu vaaditusta summasta	Ei	–	–	Ei	–

Todistajien korvauksiin ja vakuuksiin liittyvät ja muut asianmukaiset kulut

Tapaus- esimerkki	Todistajille maksettavat korvaukset		Pantti, takaus tai muu vakuus		Muut maksut	
	Maksetaanko todistajille korvauksia?	Kulut	Millaisissa tapauksissa näitä käytetään?	Kulut	Kuvaus	Kulut
Tapaus A	Ei	–	Vaaditun summan turvaava määräys	23,28 €	–	–
Tapaus B	Ei	–	Vaaditun summan turvaava määräys	23,28 €	–	–

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut

Tapaus- esimerkki	Oikeusapu		
	Millaisissa tapauksissa oikeusapua annetaan?	Milloin korvaus kattaa koko summan?	Edellytykset
Tapaus A	Oikeusapua myönnetään, jos henkilö elää sosiaalietuuksilla tai saa minimipalkkaa eikä omista enempää kuin yhden kiinteistön	–	–
	Oikeusapua myönnetään, jos henkilö elää sosiaalietuuksilla tai saa		

Tapaus B minimipalkkaa eikä omista enempää –
 kuin yhden kiinteistön –

**Tapaus- Korvaus
 esimerkk
 i**

	Voiko voittanut osapuoli saada riita-asian kulut korvatuiksi?	Jos korvaus ei kata koko summaa, minkä prosentuaalisen osuuden se yleensä kattaa?	Mitä kuluja ei koskaan korvata?	Onko tapauksia, joissa oikeusavusta olisi maksettava korvaus oikeusapua antavalle organisaatiolle?
Tapaus A	KYLLÄ	Riippuu oikeudenkäynnin lopputuloksesta	Lakimiesten yksityistä neuvontaa (tuomioistuinkäsittelyn ulkopuolisia kuluja)	–
Tapaus B	KYLLÄ	Riippuu oikeudenkäynnin lopputuloksesta	Lakimiesten yksityistä neuvontaa (tuomioistuinkäsittelyn ulkopuolisia kuluja)	–

Käännös- ja tulkkauskulut

Tapaus- esimerkk i	Kääntäminen		Tulkkaus		Muut erityisesti rajat ylittäviin riitoihin liittyvät kulut	
	Arvio kuluista	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Kuvaus	Arvio kuluista
Tapaus A	17,47 € (jokaisesta käännöksestä perittävä kiinteä kirjausmaksu)	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen? Käännös tehdään jommankumman osapuolen pyynnöstä vain maltasta englantiin tai englannista maltaan. Muunkieliset käännökset osapuolten on hankittava omalla kustannuksellaan. Käännös tehdään jommankumman osapuolen	11,65–58,23 €/tunti	Ainoastaan kun todistaja ei ole maltan eikä englannin kielen taitoinen	Ulkomailla asuvalle osapuolelle toimitettavista tiedoksiannoista aiheutuvat kulut	Riippuu muiden jäsenvaltioiden veloittamista maksuista
	17,47 €					

Tapaus B	pyynnöstä vain maltasta englantiin tai englannista maltaan.	(jokaisesta käännöksestä perittävä kiinteä kirjausmaksu)	Ainoastaan kun todistaja ei ole ei ole maltan eikä englannin kielen taitoinen	11,65–58,23 € /tunti	Ulkomailla asuvalle osapuolelle toimitettavista tiedoksiannoista aiheutuvat kulut	Riippuu muiden jäsenvaltioiden veloittamista maksuista
	Muunkieliset käännökset osapuolten on hankittava omalla kustannuksellaan.					

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 02/11/2020

Tapausesimerkki 4 – kauppaoikeus – sopimus - Malta

Tässä kauppaoikeutta – sopimusoikeutta – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan myyjälle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavassa tilanteessa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Yhtiö on toimittanut ostajalle tavaraa 20 000 euron arvosta. Myyjä ei ole saanut maksua, koska ostaja katsoo, ettei tavara ole sopimuksen mukaista.

Myyjä päättää nostaa kanteen saadakseen täyden kauppahinnan.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne: Yhtiö, jonka kotipaikka on jäsenvaltiossa B, toimittaa 20 000 euron arvosta tavaraa jäsenvaltiossa A olevalle ostajalle. Sopimukseen sovelletaan jäsenvaltion B lakia ja se on laadittu jäsenvaltion B kielellä. Myyjä ei ole saanut maksua, koska jäsenvaltiossa A oleva ostaja katsoo, ettei tavara ole sopimuksen mukaista. Myyjä päättää nostaa kanteen jäsenvaltiossa A saadakseen maksun täydestä, ostajan kanssa tehdyssä sopimuksessa määritetystä hinnasta.

Kulut Maltalla

Tuomioistuinmaksut, muutoksenhakukulut ja vaihtoehtoisen riitojenratkaisun kulut

Tapaus- esimerk- ki	Tuomioistuin	Muutoksenhaku	Vaihtoehtoinen riitojenratkaisu
	Vireillepano -vaiheen maksut	Toimituskirja- maksut	Muut maksut
		Muut maksut	
		Vireillepano -vaiheen maksut	Toimituskirja- maksut
			Muut maksut
			Voidaanko käyttää tässä tapauksessa? Kulut

Tapaus A	680,16 €	–	195,65 €	–	–	–
Tapaus B	680,16 €	–	195,65 €	–	–	–

Lakimiehen, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

Tapaus- esimerk ki	Lakimies		Haastemies tai ulosottomies			Asiantuntija	
	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Kulut keskimäärin	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Tuomiota edeltävät kulut	Tuomion jälkeiset kulut	Onko käyttö pakollista?	Kulut
Tapaus A	KYLLÄ	Lakimies: 681,53 € Oikeudellinen asiamies: 227,18 €	Ei	–	–	Ei	–
Tapaus B	KYLLÄ	Lakimies: 681,53 € Oikeudellinen asiamies: 227,18 €	Ei	–	–	Ei	–

Todistajien korvauksiin ja vakuuksiin liittyvät ja muut asianmukaiset kulut

Tapaus- esimerk ki	Todistajille maksettavat korvaukset		Pantti, takaus tai muu vakuus		Muut maksut	
	Maksetaanko todistajille korvauksia?	Kulut	Millaisissa tapauksissa näitä käytetään?	Kulut	Kuvaus	Kulut
Tapaus A	Ei	–	Ilmoitetun velan turvaava määräys	46,59 €	–	–
Tapaus B	Ei	–	Ilmoitetun velan turvaava määräys	46,59 €	–	–

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut

Tapaus- esimerkki	Oikeusapu	Korvaus
----------------------	-----------	---------

Millaisissa tapauksissa oikeusapu annetaan??	Milloin korvaus kattaa kokosumman?	Edellytykset	Voiko voittanut osapuoli saada riita-asian kulut korvatuiksi?	Jos korvaus ei kata koko summaa, minkä prosentuaalisen osuuden se yleensä kattaa?	Mitä kuluja ei koskaan korvata?	Onko tapauksia, joissa oikeusavusta olisi maksettava korvaus oikeusapua antavalle organisaatiolle?
Tapaus Aa	Oikeusapu ei anneta	–	–	KYLLÄ	Riippuu oikeudenkäynnin lopputuloksesta	Lakimiesten yksityistä neuvontaa (tuomioistuinkäsittelyn ulkopuolisia kuluja)
Tapaus Ba	Oikeusapu ei anneta	–	–	KYLLÄ	Riippuu oikeudenkäynnin lopputuloksesta	Lakimiesten yksityistä neuvontaa (tuomioistuinkäsittelyn ulkopuolisia kuluja)

Käännös- ja tulkkauskulut

Tapaus - esimerkki	Kääntäminen	Arvio kuluista	Tulkkaus	Arvio kuluista	Muut erityisesti rajat ylittäviin riitoihin liittyvät kulut?	Arvio kuluista
	Millaisissa tapauksissa on tarpeen?		Millaisissa tapauksissa on tarpeen?		Kuvaus	
Tapaus A	Kun vain yksi osapuoli on englannin kielen taitoinen	34,94 €	Ainoastaan kun todistaja ei ole maltan englannin kielen taitoinen	11,65–58,23 €/tunti	Ulkomailla asuvalle osapuolelle toimitettavista tiedoksiannoista aiheutuvat kulut	Riippuu muiden jäsenvaltioiden veloittamista maksuista
Tapaus B	Kun vain yksi osapuoli on englannin kielen taitoinen	34,94€	Ainoastaan kun todistaja ei ole maltan englannin kielen taitoinen	11,65–58,23 €/tunti	Ulkomailla asuvalle osapuolelle toimitettavista tiedoksiannoista aiheutuvat kulut	Riippuu muiden jäsenvaltioiden veloittamista maksuista

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 02/11/2020

Tässä kauppa-oikeutta – vahingonvastausta – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan asiakkaalle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavassa tilanteessa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Lämmityslaittevalmistaja toimittaa lämmityslaitteen asentajalle. Asentaja myy lämmityslaitteen asiakkaalleen tämän kotiin asennettavaksi (ja asentaa laitteen paikoilleen). Pian tämän jälkeen talossa syttyy tulipalo. Kaikilla osapuolilla (laittevalmistaja, asentaja ja asiakas) on vakuutus. Tulipalon alkuperä on kiistanalainen. Kukaan ei halua korvata asiakkaan kärsimää vahinkoa.

Asiakas päättää nostaa kanteen ja vaatia täyttä korvausta lämmityslaittevalmistajalta, lämmityslaitteen asentajalta ja vakuutusyhtiöiltä.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne: Jäsenvaltiossa B oleva lämmityslaittevalmistaja toimittaa lämmityslaitteen jäsenvaltiossa C olevalle asentajalle. Asentaja myy lämmityslaitteen asiakkaalleen asennettavaksi tämän kotiin jäsenvaltiossa A (ja asentaa laitteen paikoilleen). Pian tämän jälkeen talossa syttyy tulipalo. Kullakin osapuolella (laittevalmistaja, asentaja ja asiakas) on omassa jäsenvaltiossaan olevan vakuutusyhtiön vakuutus. Tulipalon alkuperä on kiistanalainen. Kukaan ei halua korvata asiakkaan vahinkoa.

Asiakas päättää nostaa kanteen jäsenvaltiossa A ja vaatia täyttä korvausta lämmityslaittevalmistajalta, lämmityslaitteen asentajalta ja jäsenvaltiossa A olevalta vakuutusyhtiöiltä.

Kulut Maltalla

Tuomioistuinmaksut, muutoksenhakukulut ja vaihtoehtoisen riitojenratkaisun kulut

Tapaus- esimerkki	Tuomioistuin		Muutoksenhaku			
	Vireillepano- vaiheen maksut	Toimituskirja-maksut	Muut maksut	Vireillepano- vaiheen maksut	Toimituskirja-maksut	Muut maksut
Tapaus A	Vähintään 712,77 € (riippuu myös vaaditusta summasta)	–	–	195,65 €	–	–
Tapaus B	Vähintään 712,77 € (riippuu myös vaaditusta summasta)	–	–	195,65 €	–	–

Lakimiehen, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

Tapaus- esimerkki	Lakimies	Haastemies tai ulosottomies	Asiantuntija
----------------------	----------	-----------------------------	--------------

	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Kulut keskimäärin	Onko edustajan käyttäminen pakollista	Tuomiota edeltävät kulut	Tuomion jälkeiset kulut	Onko käyttö pakollista?	Kulut
Tapaus A	KYLLÄ	Riippuu vaaditusta summasta	Ei	–	–	Ei pakollista mutta tässä tapauksessa erittäin todennäköistä	Riippuu vaaditusta summasta
Tapaus B	KYLLÄ	Riippuu vaaditusta summasta	Ei	–	–	Ei pakollista mutta tässä tapauksessa erittäin todennäköistä	Riippuu vaaditusta summasta

Todistajien korvauksiin ja vakuuksiin liittyvät ja muut asianmukaiset kulut

Tapaus-esimerkki	Todistajille maksettavat korvaukset	Pantti, takaus tai muu vakuus			Muut maksut	
	Maksetaanko todistajille korvauksia?	Kulut	Millaisissa tapauksissa näitä käytetään?	Kulut	Kuvaus	Kulut
Tapaus A	Ei	–	Ei käytetä tässä tapauksessa, sillä vaatimuksen suuruutta ei määritetä	–	–	–
Tapaus B	Ei	–	Ei käytetä tässä tapauksessa, sillä vaatimuksen suuruutta ei määritetä	–	–	–

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut

Tapaus-esimerkki	Oikeusapu	Edellytykset
	Millaisissa tapauksissa oikeusapua annetaan?	Milloin korvaus kattaa koko summan?
Tapaus A	Oikeusapua myönnetään, jos henkilö elää sosiaalityöillä tai saa minimipalkkaa eikä omista enempää kuin yhden kiinteistön.	–
Tapaus B	Oikeusapua myönnetään, jos henkilö elää sosiaalityöillä tai saa minimipalkkaa eikä omista enempää kuin yhden kiinteistön.	–

Tapaus-esimerkki Korvaus

Voiko voittanut osapuoli saada riita-asian kulut korvatuiksi?	Jos korvaus ei kata koko summaa, mikä prosentuaalisen osuuden se yleensä kattaa?	Mitä kuluja ei koskaan korvata?	Onko tapauksia, joissa oikeusavusta olisi maksettava korvaus oikeusapua antavalle organisaatiolle?
Tapaus A KYLLÄ	Riippuu oikeudenkäynnin lopputuloksesta	Lakimiesten yksityistä neuvontaa (tuomioistuinkäsittelyn ulkopuolisia kuluja)	–
Tapaus B KYLLÄ	Riippuu oikeudenkäynnin lopputuloksesta	Lakimiesten yksityistä neuvontaa (tuomioistuinkäsittelyn ulkopuolisia kuluja)	–

Käännös- ja tulkkauskulut

Tapaus- esimerkki	Kääntäminen	Tulkkaus		Muut erityisesti rajat ylittäviin riitoihin liittyvät kulut		
		Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Kuvaus
Tapaus A	Kun vain yksi osapuoli on englannin kielen taitoinen	34,94 €	Ainoastaan kun todistaja ei ole maltan eikä englannin kielen taitoinen	11,65–58,23 €/tunti	Ulkomailla asuvalle osapuolelle toimitettavista tiedoksiannoista aiheutuvat kulut	Riippuu muiden jäsenvaltioiden veloittamista maksuista
Tapaus B	Kun vain yksi osapuoli on englannin kielen taitoinen	34,94 €	Ainoastaan kun todistaja ei ole maltan eikä englannin kielen taitoinen	11,65–58,23 €/tunti	Ulkomailla asuvalle osapuolelle toimitettavista tiedoksiannoista aiheutuvat kulut	Riippuu muiden jäsenvaltioiden veloittamista maksuista

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 02/11/2020

Oikeudenkäyntikulut - Alankomaat

Tämän sivun alkukielistä versiota [nl](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tällä sivulla on tietoa oikeudenkäyntikuluista Alankomaissa.

Oikeusalan ammattilaisten palkkioiden sääntely

Alankomaissa ei säännellä muita palkkioita kuin valtion rahoittamaa oikeusapua tarjoavien ammattilaisten palkkioita.

Kiinteät kulut

Riita-asian asianosaisten kiinteät kulut

Riita-asian käsittelyyn liittyviä palkkioita koskevassa laissa (*Wet tarieven in burgerlijke zaken*, WTBZ) säädetään, että riita-asian asianosaisten on maksettava rekisteröintimaksut.

Rikosasian asianosaisten kiinteät kulut

Alankomaiden rikoslain mukaan rikosasian asianosaisille ei koidu kiinteitä kuluja oikeudenkäynnistä.

Perustuslakiasian asianosaisten kiinteät kulut

Alankomaiden oikeusjärjestelmässä ei ole oikeussäännöksiä siitä, että tuomioistuimessa käsiteltäisiin perustuslaillisia asioita.

Missä vaiheessa riita-asian käsittelyä asianosaisten on maksettava kiinteät kulut?

Riita-asioissa jokaiselta kantajalta peritään kiinteä maksu heti kun ilmoitetaan, että asia otetaan tuomioistuimen käsittelyyn, ja kiinteä maksu peritään myös jokaiselta vastaajalta, joka esiintyy oikeudessa. Tuomioistuimet perivät kiinteän maksun kaikista muista kuin lain 14 pykälän 3 momentissa tarkoitetuista kanteista sekä vastineista. Maksun laiminlyönti tai maksaminen myöhässä ei vaikuta varsinaiseen oikeudenkäyntiin.

Missä vaiheessa rikosasian käsittelyä asianosaisten on maksettava kiinteät kulut?

Tilanne on sama kuin riita-asioissa.

Oikeudellisten edustajien velvollisuus antaa ennakkotietoja

Asianosaisten oikeudet ja velvollisuudet

Lakimääräisiä velvoitteita ei ole. Velvoitteet voidaan kuitenkin johtaa vuonna 1992 annetuista **asianajajien käytännesäännöistä** (lisätietoja on saatavissa [Alankomaiden asianajajaliiton](#)) verkkosivustolta) ja **eurooppalaisten asianajajien käytännesäännöistä**. Esimerkiksi **asianajajien käytännesääntöjen** 26 kohdan mukaan asianajajan on keskusteltava aina toimeksiantoa vastaanottaessaan toimeksiannon taloudellisista vaikutuksista päämiehensä kanssa ja annettava tarkat tiedot laskutustavasta ja laskutusvälistä. Lisäksi eurooppalaisten asianajajien käytännesääntöjen 3.7.1. kohdan mukaan asianajajan tulee aina tavoitella kustannuksiltaan mahdollisimman edullista ratkaisua hoitamaansa asiaan ja toimeksiannon aikana soveliaissa vaiheissa arvioida sovintoratkaisun mahdollisuus ja/tai vaihtoehtoisten riidanratkaisumenetelmien soveltuvuus.

Oikeuskäsittelyyn osallistumisesta voittaneelle osapuolelle aiheutuvat kulut

Riita-asian voittanut osapuoli voi joutua maksamaan seuraavat kulut:

- oikeusapu (esimerkiksi lakimiehen palkkio)
- todistajille tai asiantuntijoille maksettavat palkkiot tai korvaukset
- matka- ja majoituskulut
- muut oikeudelliset ja muista syistä aiheutuvat kulut.

Oikeuskäsittelyyn osallistumisesta hävinneelle osapuolelle aiheutuvat kulut

Hävinnyt osapuoli voi joutua maksamaan samat kulut kuin voittanut osapuoli, mutta lisäksi tuomari voi määrätä hävinneen osapuolen maksamaan voittaneen osapuolen kulut.

Kulujen määräytymisperusteet

Mistä löydän tietoa kulujen määräytymisperusteista Alankomaissa?

WTBZ-laki ja muut Alankomaiden lait ovat saatavissa esimerkiksi [Alankomaiden valtionhallinnon](#) verkkosivustolla.

Millä kielillä saan tietoa kulujen määräytymisperusteista Alankomaissa?

Tietoja kulujen määräytymisperusteista Alankomaissa on saatavissa vain hollannin kielellä.

Mistä löydän tietoa sovittelusta?

Tietoa on saatavissa [Alankomaiden sovittelukeskuksessa](#) (NMI) sekä [Alankomaiden tuomioistuinlaitoksen verkkosivustolta](#), jossa kerrotaan asian siirtämisestä tuomioistuimesta sovitteluun.

Mistä löydän lisätietoa kustannuksista?

Tietoa kustannuksista verkkosivuilla

Alankomaiden tuomioistuinlaitoksen verkkosivustolla on kustannuksista kertova oma osionsa (*Kosten van een Procedure*), jossa on [lisätietoa oikeuskäsittelyn kustannuksista](#).

Mistä löydän tietoa menettelyjen keskimääräisestä kestosta?

Oikeusneuvoston vuosikertomuksessa on tilastotietoja oikeuskäsittelyjen kestosta. Vuosikertomus on saatavissa internetissä [tuomioistuinlaitoksen](#) verkkosivustolla.

Arvonlisävero

Miten nämä tiedot annetaan?

Kun kustannuksia koskevia tietoja julkaistaan, niihin ei sisällytetä mahdollista arvonlisäveroa.

Paljonko arvonlisäveroa peritään?

Tavaroista ja palveluista perittävä yleinen arvonlisävero on 21 prosenttia.

Oikeusapu

Ansiotuloraja siviilioikeuden alalla

Ks. **oikeusapulain** (WRB, *Wet op de rechtsbijstand*) 12 §:n 1 momentti yhdessä 34 §:n kanssa.

Vastaja koskeva ansiotuloraja rikosoikeuden alalla

Oikeusapu on maksutonta, jos tuomioistuin nimeää oikeudellisen edustajan (ks. oikeusapulain 43 §). Muissa tapauksissa **oikeusapuneuvosto (Raad voor Rechtsbijstand)** voi nimittää oikeudenkäyntiavustajan henkilölle, jolla on oikeus saada oikeudenkäyntiavustaja edustamaan itseään rikoslain tai rikosprosessilain mukaisesti (ks. oikeusapulain 44 §:n 1 momentti). Oikeusapulain 35 §:n mukaan asianosaisen on maksettava ansiotuloon perustuva osuus, jos oikeusapu myönnetään oikeusapuneuvoston nimityksen perusteella.

Asianomistajaa koskeva ansiotuloraja rikosoikeuden alalla

Oikeusapulain 44 §:n 4 momentissa säädetään, että väkivalta- tai seksuaalirikoksen uhriksi joutuneelle oikeudenkäynti on asianomistajan varallisuudesta riippumatta maksuton, jos oikeudenkäynti on aloitettu ja asianomistajalla on oikeus korvaukseen **rikosvahinkorahastolain** 3 §:n mukaisesti.

Muita edellytyksiä oikeusavun myöntämiseksi vastaajalle

Oikeusapua ei myönnetä, jos

- oikeusapua koskeva hakemus liittyy rikosasiaan ja

- rikotun lain perusteella todennäköisesti langetettava sakko on pieni suhteessa vastaajan tuloihin. Ks. oikeusapusetuksen 12 §:n 2 momentin c kohta.

Oikeusavusta ja nimittämisperusteista annettun asetuksen täytäntöönpanoasetuksen 5 §:n 1 momentissa säädetään, että (muuta kuin konsultaation yhteydessä annettavaa) oikeusapua ei myönnetä rikosasioissa, jos asian käsittelee kantonioikeus. Pykälän toisen momentin mukaan ensimmäisessä momentissa säädetystä poiketen oikeudenkäyntiavustaja voidaan nimetä, jos se on perusteltua asianosaisen tärkeän edun vuoksi tai välttämätöntä tiettyjen tosiseikkojen tai asian oikeudellisen monimutkaisuuden vuoksi.

Maksuttomat oikeuskäsittelyt

Vastajilla ei ole velvollisuutta maksaa kiinteitä maksuja, jos asian käsittelee kantonioikeus tai vuokratuomioistuin.

Missä tapauksessa hävinnyt osapuoli joutuu maksamaan voittaneen osapuolen kulut?

Tuomioistuin tekee päätöksen siitä, kumpi osapuoli maksaa oikeudenkäyntikulut, **vakiomääräisten kulujen perusteella** (ei todellisten kulujen perusteella).

Asiantuntijapalkkiot

Asiantuntijapalkkiot vaihtelevat. Ne vahvistetaan [rikosoikeudenkäynnin palkkioista vuonna 2003 tehdyn päätöksen muuttamisesta palkkioiden suuruuden osalta 28 päivänä elokuuta 2012 tehdyssä päätöksessä](#). Päätöksellä muutetaan rikosoikeudenkäynnin palkkioista vuonna 2003 tehtyä päätöstä.

Kääntäjien ja tulkkien palkkiot

Kääntäjien ja tulkkien palkkiot on vahvistanut **turvallisuus- ja oikeusministeriö**:

- Tulkeille maksetaan 43,89 euroa/tunti. Lisäksi oikeustulkeille maksetaan kertaluonteinen 20,23 euron palkkio korvaamaan matkat ja odotusajat (kiinteä palkkio). Matkakorvauksena maksetaan 1,55 euroa/kilometri.
- Käännöksistä ranskasta, saksasta ja englannista hollanniksi ja hollannista ranskaksi, saksaksi ja englanniksi maksetaan 0,79 euroa/rivi. Muista kielistä maksetaan 0,14 euroa/kohdekielen sana, ja itämaisista kielistä maksetaan 0,28 euroa/merkki.

Linkkejä

[Sovittelukeskus NMI](#)

[Rechtspraak.nl](#)

Tietolähteitä

[Alankomaiden kertomus kustannusten avoimuutta koskevasta tutkimuksesta](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 05/03/2013

Oikeudenkäyntikulut - Itävalta

Tämän sivun alkukielistä versiota [de](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan. Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: [es](#).

Oikeusalan ammattilaisten palkkioiden sääntely

Asianajajat

Itävallan asianajotoimintaa koskevassa laissa (Rechtsanwaltsordnung) säädetään, että asiakas ja asianajaja voivat periaatteessa sopia vapaasti palkkioista, jotka asianajaja saa toimittamistaan palveluista.

Palkkiot voivat olla tuntiperusteisia tai yksittäisistä suorituksista ja työhön kuluva ajasta riippumattomia kiinteämääräisiä palkkioita. Jos palkkiosta ei ole tehty nimenomaista sopimusta, oletuksena on, että on sovittu kohtuullisesta korvauksesta asianajajien palkkioita koskevassa laissa (Rechtsanwaltstarifgesetz) tai yleisissä palkkioperusteissa (Allgemeine Honorar-Kriterien) esitettyjen korvaustaksojen perusteella.

Siviiliprosessilaissa (Zivilprozessordnung, ZPO) ja asianajajien palkkioita koskevassa laissa säädetään, että tuomioistuimen on riitaoikeudenkäynneissä määritettävä se osuus kuluista, joka hävinneen osapuolen on korvattava toiselle osapuolelle. Maksun määrittäminen perustuu riita-asian kohteen arvoon ja työn luonteeseen sekä työhön kuluneeseen aikaan. Toisaalta asianajajien palkkioita koskevaa lakia voidaan soveltaa asiakkaisiin sellaisenaan vain, jos tästä on sovittu asianajajan ja asiakkaan kesken.

Rikosoikeudenkäynneissä periaatteessa jokainen henkilö (vastaaja, siviilikanteen nostaja, asianomistaja), joka on palkannut itselleen asianajajan, vastaa aiheutuneista kuluista. Hän vastaa niistä myös silloin, kun viran puolesta on nimitetty oikeusavustaja, elleivät oikeusavun myöntämisen edellytykset täyty. Kulut määräytyvät säännönmukaisesti asiaa käsittelevän tuomioistuimen tyyppiin ja kokoonpanon mukaan (esim. Bezirksgericht-tuomioistuin; Landesgericht-tuomioistuimen yhden tuomarin kokoonpano, lautamieskokoonpano tai valamiehistö).

Ulosottomiehet

Ulosottomaksuja koskevassa laissa (Vollzugsgebührengesetz) säädetään korvauksista, joita ulosottomiehet saavat työstään. Laissa säädetään erityisesti ulosottomaksusta, joka täytäntöönpanoa hakevan velkojan on suoritettava, kun hän jättää ulosottohakemuksen. Velkojan on lisäksi suoritettava oikeudenkäyntimaksuja koskevan lain (Gerichtsgebührengesetz, GGG) mukainen kiinteä maksu.

Ulosottomaksu ([🔗 ulosottomaksuja koskevan lain 2 §](#)) kuuluu ulosottomenettelyn kuluihin. Tuomioistuin voi määrätä sen velkojan pyynnöstä velallisen maksettaviksi.

Ulosottomiehellä on oikeus korvaukseen myös maksujen vastaanottamisesta. Korvaus voidaan vähentää vastaanotetusta summasta ([🔗 ulosottomaksuja koskevan lain 11 §](#)).

Kulut

Kulut riitaoikeudenkäynneissä

Asianosaisten kulut riitaoikeudenkäynneissä

Tuomioistuinten palvelujen käyttämisestä maksettavat maksut ovat joko ennalta määrättyjä maksuja (kiinteitä summia) tai ne määritetään tiettyinä prosentiosuuksina määräytymisperusteesta. Niiden suuruus riippuu asian luonteesta ja riita-asian kohteen arvosta (vaateen rahallisesta arvosta).

Riitaoikeudenkäynnin vaihe, jossa kulut maksetaan

Kun on kyse riitaoikeudenkäynneistä ensimmäisessä oikeusasteessa, (kiinteät) maksut maksetaan samalla kun toimitetaan asiakirja, jolla oikeudenkäynti pannaan vireille. Maksu on kertaluonteinen riippumatta siitä, sisältyykö haastehakemukseen useampia kuin yksi vaade ja koskeeko se useampaa kuin yhtä henkilöä. Maksu kattaa koko oikeudenkäynnin ensimmäisessä oikeusasteessa. Esitettyjen vaatimusten korottamisesta oikeudenkäynnin aikana saattaa aiheutua lisämaksuja. Ne on maksettava kirjelmien esittämisen yhteydessä.

Jos esitettyä vaatimusta laajennetaan käsittelyn aikana, ne maksetaan korotuksen kirjaamisen yhteydessä. Riitaoikeudenkäynneissä toisessa ja kolmannessa oikeusasteessa maksut on maksettava valituksen toimittamisen yhteydessä (oikeudenkäyntimaksuja koskevan lain 2 §:n 1 momentti). Poikkeuksena ovat joissakin tapauksissa muut kuin riitaoikeudenkäynnit, joissa peritään vaademaksun sijasta päätösmaksu.

Kulut rikosoikeudenkäynneissä

Asianosaisten kiinteät kulut riitaoikeudenkäynneissä

Vain siviilikanteen nostamisen yhteydessä peritään maksu oikeudenkäyntimaksuja koskevan lain korvaustaksan 13 mukaan.

Missä rikosoikeudenkäynnin vaiheessa kulut maksetaan?

Kiinteät kulut maksetaan oikeudenkäynnin alussa.

Kulut perustuslakituoimistuinten oikeudenkäynneissä

Asianosaisten kiinteät kulut perustuslakituoimistuinten oikeudenkäynneissä

Tuoimistuimelle maksettava maksu on perustuslakituoimistuinta koskevan lain (Verfassungsgerichtshofgesetz, VfGG) 17a §:n 1 momentin mukaan 220 euroa.

Missä perustuslakiin liittyvän oikeudenkäynnin vaiheessa kiinteät kulut maksetaan?

Kiinteät kulut maksetaan oikeudenkäynnin alussa.

Oikeudellisten edustajien velvollisuus antaa ennakkotietoja

Asianosaisten oikeudet ja velvollisuudet

Asianajajalla on yleinen velvollisuus ilmoittaa asiakkaalleen, miten palkkiot lasketaan, sekä mihin kuluihin asiakkaan on varauduttava. Asianajajan ammatin harjoittamista ja asianajajan velvollisuuksien valvontaa koskevien ohjeiden (Richtlinien für die Ausübung des Rechtsanwaltsberufs und für die Überwachung der Pflichten des Rechtsanwalts, RL-BA) 50 §:n 2 momentissa suositellaan, että kun asianajaja ottaa hoitaakseen uuden asian, hänen pitäisi ilmoittaa asiakkaalleen, millä perusteella palkkio peritään ja onko hänellä oikeus ennakkomaksuun.

Jos kiinteästä palkkiosta ei ole sovittu, asiakkaalla on oikeus pyytää kohtuullisin väliajoin välitilitys tai selvitys toimitetuista palveluista tai käytetystä ajasta (kun on sovittu aikaan perustuvasta palkkiosta).

Laskutuksen aloittamisesta ja laskutustiheydestä olisi siis sovittava siinä vaiheessa, kun asianajaja palkataan.

Kulujen määräytymisperusteet

Missä on tietoja kulujen määräytymisperusteista Itävallassa?

Oikeussääntöjä, jotka koskevat oikeudenkäyntikulujen korvaamista riita-asioihin (kaupan alaan liittyvät asiat mukaan luettuna) liittyvissä oikeudenkäynneissä, on siviiliproessilain (Zivilprozessordnung, ZPO) 40–55 §:ssä. Perheasiat, erityisesti yhteiseen päätökseen perustuvat avioerot, huoltajuutta ja tapaamisoikeuksia koskevat kiistat sekä elatusvaateet käsitellään hakemuskäyttömenettelyissä. Hakemuskäyttömenettelyihin sovelletaan oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevia erillisiä sääntöjä. Maksujen määräämistä koskevia yleisiä säännöksiä on hakemuskäyttöä koskevan lain (Außerstreitgesetz, AußStrG) 78 §:ssä. Poikkeuksia näistä yleisistä säännöistä sovelletaan muun muassa menettelyihin, jotka koskevat huoltajuus- ja tapaamisoikeuskiistoja sekä alaikäisiin lapsiin liittyviä elatusvaateita. Rikosoikeudenkäyntien kuluista säädetään rikosprosessilain (Strafprozeßordnung, StPO) 380–395 §:ssä.

[Itävallan asianajajaliiton](#) (Österreichischer Rechtsanwaltskammertag) internetsivustolla on sähköinen tiedote, jossa annetaan yleisiä tietoja asianajajien palkkioista. Yleistä tietoa oikeudenkäynteihin liittyvistä kuluista on myös [kansalaisten HELP-palvelun](#) internetsivustolla seuraavien linkkien kautta: [Leben in Österreich > Zivilrecht > Zivilverfahren](#).

Yleisiä tietoja tuomioistuinten perimistä maksuista on [kansalaisten HELP-palvelun](#) internetsivustolla, ja lakitekstit (oikeudenkäyntimaksuja koskeva laki ja korvaustaksat) ovat saatavilla maksutta Itävallan liittokanslerinviraston internetsivustolla olevasta [oikeustietojärjestelmästä](#).

Millä kielellä tiedot kulujen määräytymisperusteista Itävallassa on annettu?

Kulujen määräytymisperusteita koskevat tiedot ovat saksankielisiä.

Mistä löydän tietoa välimiesmenettelystä/sovittelusta?

Oikeusministeriön ylläpitämä luettelo sovittelijoista on saatavilla [tähän tarkoitukseen perustetulla internetsivustolla](#).

Oikeudenmukaisen tilanteen palauttamiseen tähtäävää oikeutta ja erityisesti syytetyn ja uhrin välistä sovittelua koskevia tietoja on verkkosivustolla [NEUSTART](#) (myös englanniksi).

Mistä löydän lisätietoa kustannuksista?

Tietoa kustannuksista verkkosivuilla

Itävallan tuomioistuinjärjestelmää koskevia yleisiä tietoja sekä kuluja ja oikeusministeriötä koskevia tietoja on Itävallan [oikeuslaitoksen virallisella internetsivustolla](#) sekä [HELP-palvelun internetsivustolla](#), joka tarjoaa yleistä ja selkeää tietoa.

[Itävallan oikeustietojärjestelmän](#) internetsivustolla on seuraavien lakien tekstit:

- oikeudenkäyntimaksuja koskeva laki (Gerichtsgebührengesetz, GGG)
- palkkion määräytymistä koskeva laki (Gebührenanspruchsgesetz, GebAG)
- asianajotoimintaa koskeva laki (Rechtsanwaltsordnung, RAO)
- asianajajien palkkioita koskeva laki (Rechtsanwaltstarifgesetz, RATG).

Yleisten palkkioperusteiden (Allgemeine Honorar-Kriterien, AHK) teksti on [Itävallan asianajajaliiton](#) internetsivustolla.

Mistä löydän tietoa menettelyjen keskimääräisestä kestosta?

Tällaisia tietoja voi pyytää Itävallan oikeusministeriöltä.

Mistä löydän tietoa menettelyn keskimääräisistä kokonaiskustannuksista?

Kustakin oikeudenkäyntityypistä perittävät maksut on määritelty ennalta (oikeudenkäyntimaksuja koskevassa laissa), ja ne voivat muuttua, jos vaatimuksen arvo nousee tai laskee.

Tuomioistuin määrää oikeudenkäyntimaksut ja kulut, jotka hävinneen osapuolen on maksettava voittaneelle osapuolelle riitaoikeudenkäynneissä (asianajajien palkkiot, asiantuntijoiden palkkiot, tulkkaus- ja käännöskulut), asianajajien palkkioita koskevan lain (asianajajien palkkiot) ja palkkion määräytymistä koskevan lain (asiantuntijoiden, tulkkien ja kääntäjien palkkiot) perusteella. Nämä kulut määräytyvät pääosin aiheutuneiden kustannusten ja käytetyn ajan mukaan. Tarkkaa summaa ei sen vuoksi voida arvioida ennakolta.

Asianajaja ja asiakas voivat periaatteessa sopia vapaasti asiakkaan asianajajalle maksamasta palkkiosta.

Arvonlisävero

Missä on tietoa arvonlisäverosta? Mikä on arvonlisäprosentti?

Asianajajien palveluista kannetaan arvonlisäveroa, jonka osuus Itävallassa on 20 prosenttia. Muiden kulujen tavoin myös arvonlisävero on maksettava asianajajalle erikseen, kuten asianajajien palkkioita koskevan lain 16 §:ssä ja yleisten palkkioperusteiden 17 §:ssä nimenomaisesti säädetään. Arvonlisävero ei sisälly asianajajien palkkioita koskevan lain ja yleisten palkkioperusteiden mukaisiin korvaustaksoihin.

Oikeusapu

Riita-asioissa sovellettavat tulorajat

Oikeus oikeusavun saamiseen ei perustu lakisääteisiin tulorajoihin. Riitaoikeudenkäynneissä (ja kaupan alaan liittyvissä asioissa) annettavaan oikeusapuun sovelletaan Itävallan siviiliprosessilakia. Hakemuslainkäyttömenettelyihin sovelletaan siviiliprosessilain säännöksiä soveltuvin osin. Päätöksen oikeusavun myöntämisestä tekee asiaa ensimmäisenä oikeusasteena käsittelevä tuomioistuin.

Oikeusapua myönnetään osapuolelle vain, jos hänen tulonsa, taloudelliset olosuhteensa ja elatusvelvollisuutensa ovat sellaiset, ettei hän pysty vastaamaan oikeudenkäyntikuluista vaarantamatta perustoimeentuloaan. Edellytyksenä on lisäksi, ettei aiottua menettelyä aiota toteuttaa vilpillisessä mielessä eikä se ole selkeästi perusteeton. Tuomioistuin päättää tapauskohtaisesti, mitkä jäljempänä luetelluista eduista myönnetään.

Itävallassa oikeusapuun voivat periaatteessa kuulua seuraavat edut:

- väliaikainen vapautus oikeudenkäyntimaksuista, todistajien ja asiantuntijoiden sekä tulkkien ja kääntäjien palkkioista, mahdollisesti vaadittavien julkisten tiedotteiden kuluista, edunvalvojan kuluista sekä oikeuden nimittämälle lakisääteiselle edustajalle tai asianajajalle aiheutuneiden kulujen korvaamisesta
- asianajajan tarjoamat palvelut.

Oikeusapua saanutta osapuolta voidaan vaatia kolmen vuoden kuluessa menettelyn päättymisestä maksamaan myönnettyjä etuja takaisin osittain tai kokonaan, jos kyseisen osapuolen taloudellinen tilanne muuttuu siten, että tämä pystyy huolehtimaan maksuista ilman että hänen perustoimeentulonsa vaarantuu.

Vastaajiin ja rikoksen uhreihin sovellettavat tulorajat rikosasioissa

Päätös vastaajan tai rikoksen uhrin tai asianomistajan oikeusapukelpoisuudesta ei perustu tiukkaan tulorajaan. Päätöstä ohjaavia kriteerejä ovat sen sijaan toimeentulo vähimmäisrajan yläpuolella ja kohtuullisen toimeentulotason alapuolelle joutuminen.

Vähimmäistoimeentulo arvioidaan säännöllisesti uudelleen ja sen ajantasainen taso julkaistaan [Itävallan oikeuslaitoksen](#) internetsivustolla.

Uhreille myönnettävää oikeusapua koskevat ehdot

Ellei asianomistajalla ole oikeutta rikosprosessilain 66 §:n 2 momentissa tarkoitettuun oikeudelliseen neuvontaan ja tukeen, asianomistajat voivat saada oikeusapua, jos

- oikeudellinen edustus ei ole järjestettävissä ilman vähimmäistoimeentulon vaarantumista (katso toimeentuloa koskevat selitykset edellä), ja
- oikeusavustajan käyttäminen on oikeudenkäytön etujen mukaista ja edistää erityisesti saatavien asianmukaista perintää ja riitaoikeudenkäyntien välttämistä.

Vastaajille myönnettävää oikeusapua koskevat ehdot

Vastaajalle myönnettävän oikeusavun edellytyksenä on taloudellista tilannetta koskevien ehtojen täyttymisen lisäksi, että oikeusapu on oikeudenkäytön ja asianmukaisen puolustuksen etujen mukaista.

Oikeudenkäytön edistämiseksi puolustajan myöntäminen vastaajalle on joka tapauksessa asianmukaista,

jos kyseessä on rikosprosessilain 61 §:n 1 momentissa tarkoitettu pakollinen oikeusavun määrääminen (ks. jäljempänä),

- jos vastaaja on sokea, kuuro, mykkä tai muulla tavoin vammainen, tai hänellä ei ole tuomioistuimen käyttämän kielen riittävää taitoa
- muutoksenhakua koskevissa menettelyissä, ja
- jos asiaan liittyy monimutkaisia tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja.

Oikeusavun ollessa pakollista vastaajalla on oltava edustajanaan puolustaja. Rikosprosessilain 61 §:n 1 momentin mukaan oikeusapu on pakollista yksinomaan seuraavan luettelon mukaisissa tapauksissa:

- vastaajan tutkintavankeudessa olon ajan
- koko sellaisen oikeudenkäynnin ajan, jossa käsitellään vastaajan sijoittamista rikosentekijöille tarkoitettuun psykiatriseen laitokseen
- pääkäsitelyssä, joka koskee vastaajan sijoittamista rikosentekijöille tarkoitettuun päihdekuntoutuslaitokseen tai sijoittamista vaarallisille rikosenuusijoille tarkoitettuun laitokseen
- alueoikeuden (Landesgericht) valamieskokoontuomiossa tai lautamieskokoontuomiossa toteutettavassa pääkäsitelyssä
- alueoikeudessa yhden tuomarin kokoonpanossa toteutettavassa pääkäsitelyssä, jos rangaistukseksi voidaan määrätä yli kolmen vuoden vankeusrangaistus, lukuun ottamatta asioita, joissa on kyseessä rikoslain 129 §:n 1–3 momentin mukainen murtovarkaus tai 164 §:n 4 momentissa tarkoitettu rikoksen suosiminen
- muutoksenhakumenettelyssä, kun valamiestuomioistuimen tai lautamiestuomioistuimen tuomiosta on tehty valitus
- käsiteltäessä hakemusta, joka koskee asian käsittelyn uudestaan aloittamista ja sen julkisen käsittelyn ajan.

Maksuttomat oikeudenkäynnit

Rikosoikeudenkäynneissä väkivallan ja seksuaalirikosten uhreilla ja vaaralliselle uhalle alttiina olevilla henkilöillä sekä todennäköisesti henkirikoksen uhriksi joutuneen henkilön puolisoilla, elämäkumppaneilla, suoraan ylenevän tai alenevan polven sukulaisilla, veljellä tai sisarella tai rikoksen todistajina olleilla muilla sukulaisilla on oikeus saada maksutonta psykososiaalista tai oikeudellista neuvontaa ja tukea. Niiden avulla pyritään turvaamaan rikosuhrien oikeudet rikosoikeudenkäynneissä. Psykososiaaliseen tukeen kuuluu uhrin auttaminen oikeudenkäyntiin ja sen aiheuttamiin voimakkaisiin tunteisiin valmistautumisessa. Psykososiaalista ja oikeudellista apua ja neuvontaa tarjoavat rikosprosessilain 66 §:n 2 momentin mukaisen oikeusministeriön toimeksiannon pohjalta sopimusperusteisesti toimivat rikosuhrien tukijärjestöt.

Hakemuslainkäyttömenettelyjen osalta maksuttomia ovat edunvalvontamenettelyt sekä huoltajuuteen ja tapaamisoikeuteen liittyvät menettelyt. Myös laitokseen sijoittamista koskevan lain (Unterbringungsgesetz) ja laitoshoidon koskevan lain (Heimaufenthaltsgesetz) mukaiset menettelyt ovat maksuttomia. Oikeusapua voidaan myöntää antamalla väliaikainen vapautus maksuista, jos tulot ja varallisuus ovat vähäiset. Myönnettävän vapautuksen aste riippuu hakemuksesta ja on tuomioistuimen harkittavissa.

Missä tapauksessa hävinnyt osapuoli joutuu maksamaan voittaneen osapuolen kulut?

Riita-asiat

Riitaoikeudenkäyntien (ja kaupan alaan liittyviin asioiden) maksuihin sovelletaan Itävallan siviiliprosessilakia (ZPO). Siinä säädetään, että lähtökohtaisesti kunkin osapuolen on maksettava aiheutuvat kulut samassa suhteessa kuin he osallistuvat oikeudenkäynteihin. Jos asia ratkaistaan jonkin tietyn oikeusasteen tuomioistuimen päätöksellä, tuomioistuimen on myös annettava päätös asian käsittelyn kustannuksista. Tässä sovelletaan asian voittamiseen liittyvää periaatetta. Sen mukaan riidan kokonaan hävinneen osapuolen on korvattava toiselle osapuolelle kaikki maksut ja kulut, jotka ovat olleet välttämättömiä, jotta oikeudenkäynnissä on voitu asianmukaisesti ajaa kannetta ja puolustautua. Jos osapuolet voittavat osittain ja häviävät osittain, asianosaiset vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan tai kulut jaetaan oikeassa suhteessa.

Kulujen korvaamista voittaneelle osapuolelle koskevan periaatteen soveltamisesta voidaan tehdä poikkeus kohtuullisuussyistä seuraavissa tapauksissa:

- jos toisen osapuolen vaade on ollut suhteellisen vähäinen eikä siitä ole aiheutunut merkittäviä kuluja
- jos toisen osapuolen vaateen määrä on määrätynyt asiantuntijoiden selvityksen, tuomioistuimen harkinnan tai kulujen tasajaon perusteella
- jos vastaaja ei ole toiminnallaan antanut aiheutta kanteen nostamiseen ja on heti myöntänyt kanteessa esitetyn vaatimuksen
- jos oikeudenkäynnin automaattinen peruuntuminen tai mitätöinti johtuu toisesta osapuolesta, voidaan vaatia, että tämä osapuoli maksaa kaikki kulut.

Hakemuslainkäyttömenettelyt

Perheoikeuden alaan kuuluvat asiat (elatusvaateet, tapaamisoikeudet ja huoltajuusmenettelyt sekä yhteiseen päätökseen perustuvat avioerot) käsitellään hakemuslainkäyttömenettelyissä. Hakemuslainkäyttömenettelyjen kuluja koskevat yleiset säännöt ovat hakemuslainkäyttöä koskevan lain (Außerstreitgesetz, AußStrG) 78 §:ssä. Moniin menettelyihin sovelletaan kuitenkin poikkeuksia näistä säännöistä. Voittaneen osapuolen kulujen korvaamista koskevaa periaatetta sovelletaan yleensä tässäkin yhteydessä, mutta siitä voidaan tehdä poikkeus kohtuullisuussyistä. Siviiliprosessilain mukaisten syiden ohella on paljon muitakin tällaisia syitä. Jos korvausta ei vaadita, käteiskulut (esim. asiantuntijoiden palkkiot) on maksettava suhteessa käsiteltävän asian jakoon osapuolten kesken. Jos jakoa ei pystytä selvittämään, kulut on jaettava tasan.

Eri menettelytyyppejä (elatusvaade, tapaamisoikeudet, huoltajuusmenettelyt ja avioero) koskevia tietoja:

- Avioeroja on kahta eri tyyppiä: avioerot, joissa käytetään asianajajaa, ja yhteiseen päätökseen perustuvat avioerot.

Avioeroon, jossa käytetään asianajajaa, sovelletaan Itävallan siviiliprosessilain erityissäännöksiä. Jos kumpaakaan osapuolta ei katsota syylliseksi, kulut jaetaan tasan. Jos avioeron syynä on puolisojen yhteiselämän rikkoutuminen ja jos avioeropäätös sisältää päätöksen rikkoutumiseen syyllisestä osapuolesta, syyllisen puolison on maksettava toisen puolison kulut.

Yhteiseen päätökseen perustuviin avioeroihin sovelletaan hakemuslainkäyttömenettelyjen sääntöjä. Tässä tapauksessa puoliset toimittavat kaksi samanlaista hakemusta tuomioistuimelle. Koska asianomaisten kuuleminen jää pois, ei jaettavia maksuja ole. Osapuolet vastaavat yhteisesti käteiskuluista.

- Myös huoltajuus- ja tapaamisoikeusmenettelyt ovat hakemuslainkäyttömenettelyjä. Poikkeussäännöksen (hakemuslainkäyttöä koskevan lain 107 §:n 3 momentti) mukaan huoltajuus- ja tapaamisoikeusmenettelyjen kuluja ei korvata.

- Toisessa poikkeussäännöksessä (hakemuslainkäyttöä koskevan lain 101 §:n 2 momentti) säädetään, että alaikäisiä lapsia koskeviin elatusvaateisiin liittyvissä menettelyissä kuluja ei korvata.

Rikosoikeudenkäynnit

Rikosoikeudenkäynneissä periaatteessa jokaisen, joka palkkaa itselleen puolustusasianajajan tai muun edustajan, on itse vastattava kuluista, vaikka asianajaja olisikin nimetty viran puolesta (rikosprosessilain 393 §:n 1 momentti).

Jos vastaaja todetaan syylliseksi, tämä on periaatteessa velvoitettava myös maksamaan rikosoikeudenkäynnin kulut (rikosprosessilain 389 §:n 1 momentti). Rikosoikeudenkäynneistä aiheutuvia kuluja ovat [rikosprosessilain 381 §:n 1 momentin](#) mukaan seuraavat:

- osuutena jäljempänä erittelemättömistä oikeudenkäyntikuluista maksettava kertaussumma, joka sisältää muun muassa tutkintakulut ja kulut syyttäjänviraston tai tuomioistuimen määräyksestä toteutetuista virkatoimista ja jonka enimmäismäärät ovat edellä mainitun pykälän 3 momentin mukaan seuraavat: oikeudenkäynnistä Landesgericht-tuomioistuimen valamieskokoontuomiossa 500–10 000 euroa, Landesgericht-tuomioistuimen lautamieskokoontuomiossa 250–5 000 euroa, Landesgericht-tuomioistuimen yhden tuomarin kokoonpanossa 150–3 000 euroa ja oikeudenkäynnistä Bezirksgericht-tuomioistuimessa 50–1 000 euroa
- asiantuntijapalkkiot ja periaatteessa myös tulkkien palkkiot
- kulut viranomaisten toimittamista tiedoista, tuloksista tai lausunnoista
- kulut vastaajan kuljettamisesta rajan yli tai toisesta maasta saapuneen todistajan matkakustannukset
- kulut omaisuuden jäädyttämispäätöksestä, pankkitilitietojen hankkimisesta, kirjeiden takavarikoimisesta, televiestintätietojen hankkimisesta tai teleyhteyksien kuuntelusta
- kulut tuomion täytäntöönpanosta lukuun ottamatta vankeusrangaistukseen liittyviä kuluja
- rikosoikeudenkäyntikulut
- puolustajan tai muiden edustajien palkkiot
- kertamaksu uhrille annettavasta psykososiaalisesta ja/tai oikeudellisesta avusta, enintään 1 000 euroa.

Valtio maksaa kulut etukäteen kolmannessa, seitsemännessä, kahdeksannessa ja yhdeksännessä kohdassa mainittuja kuluja lukuun ottamatta. Tuomioistuin ottaa korvausvelvollisen maksuvalmiuden huomioon määrittäessään 1 momentin 9 kohdassa tarkoitettuja kertamaksuja. Korvattaviin kustannuksiin eivät kuulu tulkauspalvelut, joita on mahdollisesti tarvittu siksi, ettei vastaaja osannut oikeudenkäyntikieltä riittävän hyvin tai ei vammaan vuoksi pystynyt kommunikoimaan tuomioistuimen kanssa.

Rikosprosessilain 391 §:n 1 momentin mukaan rikosoikeudenkäynnin kuluja voidaan periä tuomitulta vain siinä määrin, että tuomitulla henkilöllä on kuitenkin mahdollisuus oman perustoimeentulonsa ja perheen toimeentulon turvaamiseen sekä tuomioon perustuvien korvausten maksamiseen. Jos kuluja ei voida periä tuomitun varattomuuden vuoksi, tuomioistuin voi ilmoittaa kulujen olevan perintäkeltottomia. Jos tuomioistuin olettaa, ettei kuluja voida periä tällä hetkellä vaan myöhemmin, asianomaisen henkilön maksuvalmius on tutkittava uudelleen tietyn ajan kuluttua. Lain mukaan kuluja voidaan periä viiden vuoden ajan siitä alkaen, kun oikeudenkäynnissä annettiin lopullinen päätös. Jos tuomioistuin määrää tuomitun henkilön vastaamaan oikeudenkäyntikuluista ja hänen maksukyvyttömyytensä käy ilmi myöhemmin, kulujen perimisestä vastaava viranomainen voi lykätä maksamisen määräaika, sallia kulujen maksamisen erissä tai vähentää niitä.

Jos tuomitun henkilön on rikostuomioistuimen päätöksen nojalla maksettava ainakin osittainen korvaus asianomistajalle, hänen on korvattava myös tämän rikosoikeudenkäyntikulut.

Rikosprosessilain 393a §:n mukaan syytetty, joka vapautetaan syytteestä, voi hakea valtiolta korvausta osasta puolustuksestaan aiheutuneista kuluista. Tuki kattaa aiemmin maksetut ja tarpeelliset käteiskulut sekä puolustusasianajajan kuluista korvattavan kertamaksun. Kertamaksua määritettäessä otetaan huomioon puolustuksen laajuus ja monimutkaisuus sekä puolustusasianajajan toiminnan välttämättömyys ja tarkoituksenmukaisuus. Kertamaksun enimmäismäärä on Landesgericht-tuomioistuimen valamieskokoontuomiossa 5 000 euroa, Landesgericht-tuomioistuimen lautamieskokoontuomiossa 2 500 euroa, Landesgericht-tuomioistuimen yhden tuomarin kokoonpanossa 1 250 euroa ja oikeudenkäynnissä Bezirksgericht-tuomioistuimessa 450 euroa.

Jos siviilikanteen nostaja panee rikosoikeudenkäynnin vireille tai jos se pannaan vireille asianomistajan pyynnöstä (Subsidiaranklage), ja vastaaja vapautetaan syytteestä rikosprosessilain 72 §:n nojalla, siviilikanteen nostaja tai asianomistaja on velvollinen maksamaan kaikki kanteestaan tai sen voimassa pitämisestä aiheutuneet kustannukset. Jos rikosoikeudenkäynti päättyy syytteenesepanosta luopumiseen (rikosprosessilain 198–209 §), asianomistajan ei tarvitse maksaa kuluja.

Asiantuntijapalkkiot

Riita-asioihin (kaupan alaa koskevat asiat mukaan luettuna) liittyvissä oikeudenkäynneissä toiselle osapuolelle aiheutuneet asiantuntijapalkkiot määrätään maksettaviksi suhteessa osapuolen menestymiseen oikeudenkäynnissä (siviiliprosessilain 43 §:n 1 momentti).

Avioeromenettelyissä, joissa käytetään asianajajaa eikä kuluista vastaavasta osapuolesta anneta päätöstä, käteiskulut on jaettava tasan osapuolten kesken. Jos toinen osapuoli on maksanut yli puolet käteiskuluista, toisen on hyvittävä ylityksen osuus. Jos toinen puoliso katsotaan syylliseksi, hänen on korvattava toisen osapuolen maksamat asiantuntijapalkkiot.

Yhteiseen päätökseen perustuvissa avioero-oikeudenkäynneissä, huoltajuus- ja tapaamisoikeusmenettelyissä sekä menettelyissä, joissa käsitellään alaikäisiä lapsia koskevia elatusvaateita, alun perin julkisista varoista maksetut asiantuntijapalkkiot joutuu korvaamaan tuomioistuimelle se osapuoli, joka on ne aiheuttanut tai jonka edun mukaisesti toimi on suoritettu. Jos kulujen korvaamiseen on veloitettu useita henkilöitä, he ovat yhteisvastuussa kulujen korvaamisesta (tuomioistuinten maksuja koskevan lain (Gerichtliches Einbringungsgesetz, GEG) 1 §:n 5 momentti yhdessä saman lain 2 §:n 1 momentin kanssa).

Asiantuntijapalkkioiden suuruuteen sovelletaan palkkioiden määräytymistä koskevaa lakia (Gebührenanspruchsgesetz, GebAG), ja yksittäisissä tapauksissa palkkio riippuu pääasiassa tuomioistuimen pyytämän lausunnon sisällöstä ja laajuudesta.

Rikosoikeudenkäynneissä asiantuntijapalkkiot muodostavat osan oikeudenkäyntikuluista (rikosprosessilain 381 §:n 1 momentti), jotka tuomitun henkilön on rikosprosessilain 389 §:n 1 momentin mukaan maksettava. Tuomioistuin tai syyttäjä määrittää asiantuntijapalkkiot, ja valtio maksaa ne.

Kääntäjien ja tulkkien palkkiot

Edellä esitetty selvitys koskee myös kääntäjien ja tulkkien palkkioita.

Asiakirjoja

[Itävallan raportti kustannusten avoimuutta koskevasta tutkimuksesta](#)

Linkkejä

[Oikeudenkäyntimaksuja koskevan lain 32 §](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 16/05/2018

Oikeudenkäyntikulut - Puola

Tässä osiossa on tietoa oikeudenkäyntikuluista Puolassa.

[Perheoikeus – avioero](#)

[Perheoikeus – lasten huoltajuus](#)

[Perheoikeus – elatusturva](#)

[Kauppaoikeus – sopimus](#)

Oikeusalan ammattilaisten palkkioiden sääntely

Asianajajat

Puolassa yksittäisistä tapauksista maksettava palkkio määräytyy asianajajan (*adwokat*) ja päämiehen välillä tehdyn lainmukaisen sopimuksen perusteella, paitsi jos laissa toisin säädetään. Seuraavat tekijät voidaan ottaa huomioon:

- oikeudellisten kysymysten monimutkaisuus ja laajuus
- toimeksiannon suorittamiseen käytetty aika
- asianajajan kokemus ja ammattitaito
- aikarajoitukset
- asian kiireellisyys
- muut seikat.

Asianajotoiminnan palkkioista 28. syyskuuta 2002 annetun oikeusministerin asetuksen (*rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie*) mukaan palkkiossa on otettava huomioon

- asian monimutkaisuus ja tyyppi
- asian loppuun saattamisen edellyttämä työmäärä.

Erikoistapauksessa asianajaja voi periä asiakkaan varallisuus- ja perhetilanteen vuoksi palkkiota vähemmän kuin riita-asian oikeudenkäyntikuluja koskevassa laissa (*ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych*) edellytetään.

Periaatteessa hävinnyt osapuoli maksaa oikeudenkäyntikulut. Tuomarin määräämän (asianajajan suorittamaa edustamistehtävää koskevan) korvauksen on kuitenkin pysyttävä asianajotoiminnan palkkioista 28. syyskuuta 2002 annetussa oikeusministerin asetuksessa säädettyissä rajoissa. Asetuksen mukaan palkkio ei voi ylittää vähimmäismäärää kerrottuna kuudella eikä riita-asian kohteen arvoa. Lisäksi palkkion määrä riippuu asian luonteesta ja tavoitteesta sekä oikeuskäsittelyn vaiheesta. Asetuksessa määritetään eri tapauksien vähimmäispalkkiot.

Oikeudelliset neuvonantajat

Oikeudellisiin neuvonantajiin (*radcy prawni*) sovelletaan Puolassa vastaavanlaisia asetuksia kuin asianajajiin.

Ulosottomiehet/haastemiehet

Myös ulosottomiesten/haastemiesten (*komornicy*) palkkiot määritetään Puolan lainsäädännössä, oikeuden päätökset täytäntöön panevista virkamiehistä ja täytäntöönpanomenettelyistä annetussa laissa (*ustawa o komornikach sądowych i egzekucji*).

Yleissäännöt ovat seuraavat:

Kaikissa rahamääräisissä tapauksissa palkkio lasketaan prosenttiosuutena todennäköisen vaateen määrästä. Kun ulosottomies varmistaa rahamääräisen vaateen takaisinperinnän, velkojan maksama korvaus on enintään kaksi prosenttia vaateen arvosta ja vähintään kolme prosenttia keskimääräisestä kuukausipalkkiosta sekä enintään keskimääräinen kuukausipalkkio kerrottuna viidellä.

Vaatimusta täytäntöön pannessaan ulosottomies perii velkojalta palkkion, joka on 15 prosenttia vaateesta. Samalla palkkio on kuitenkin vähintään 10 prosenttia keskimääräisestä kuukausipalkkiosta ja enintään keskimääräinen kuukausipalkkio kerrottuna 30: llä.

Muissa kuin rahamääräisissä tapauksissa ulosottomiehen pannessa täytäntöön muuta kuin rahamääräistä vaadetta palkkio on kiinteämääräinen.

Kiinteät kulut

Kiinteät oikeudenkäyntikulut riita-asioissa

Riita-asian oikeudenkäyntikuluja koskeva laki kattaa maksut ja muut menot.

Maksut ovat kustakin tuomioistuimelle esitetystä asiakirjasta lain mukaan perittyjä rahamääräisiä maksuja. Maksuja on kolmen tyyppisiä: suhteellisia maksuja, kiinteämääräisiä maksuja ja perusmaksuja.

Maksun suuruus vaihtelee sen mukaan, onko kyseessä siviilioikeudellinen, perheoikeudellinen, kauppaoikeudellinen vai muu asia. Myös oikeustoimen tyyppi otetaan huomioon maksua määritettäessä.

Muihin menoihin kuuluvat asianosaisten, todistajien ja asiantuntijoiden oikeudenkäyntiin osallistumisesta aiheutuvat kulut. Ne määräytyvät osallistumiseen kuluneen **ajan** ja siitä aiheutuneen **vaivan** mukaan. Muihin menoihin voivat kuulua tulkkaus- ja käännöspalkkiot, matka- ja majoituskulut ja todistajille maksettavat korvaukset oikeudessa vietetyn ajan aiheuttamasta ansionmenetyksestä. Muita menoja ovat muille toimielimille ja henkilöille maksettavat korvaukset, todisteiden tutkiminen, eläinten ja esineiden kuljetus ja turvasäilytys, pidätettynä vietetty aika ja ilmoitusten antaminen.

Lisäksi tulevat **riita-asiaan liittyvät kulut**. Näihin kuuluvat oikeudenkäyntikulut, oikeudenkäynnin valmistelukulut ja asianajajan tai oikeudellisen neuvonantajan toteuttamat toimet päämiehen edustamiseksi (edustamis- ja neuvonantopalkkiot).

Hävinnyt osapuoli joutuu pääsääntöisesti korvaamaan voittaneelle osapuolelle kulut, jotka ovat aiheutuneet kohtuullisin perustein voittaneen osapuolen etujen turvaamisesta, ellei toisin todisteta. Voittanut osapuoli saa kuitenkin korvauksen vasta tuomion julistamisen jälkeen. Kuluista päätetään oikeudenkäynnin viimeisessä vaiheessa juuri ennen lopullisen tuomion antamista.

Missä vaiheessa riita-asian oikeudenkäyntiä kiinteät kulut on maksettava

Maksut on maksettava, kun asiakirja jätetään tuomioistuimeen (riita-asian oikeudenkäyntikuluja koskevan lain 10 §).

Kiinteät oikeudenkäyntikulut rikosasioissa

Rikosasian asianosaisten kiinteät oikeudenkäyntikulut

Yleensä kulut eivät ole kiinteämääräisiä, vaan ne lasketaan tuomion antamisen jälkeen. Määrä riippuu oikeuskäsittelyn pituudesta, tuomiosta ja asiantuntijapalkkioista. Kiinteitä kuluja voi ennakoida vain asianomistajan ajaessa syytettyä, jolloin hakemuksen jättävän henkilön on maksettava kiinteämääräinen vireillepanomaksu.

Missä vaiheessa rikosoikeudenkäyntiä kiinteät kulut on maksettava

Rikosasian asianosaisten on maksettava kiinteät kulut (lainvoimaisen ja asianosaisia velvoittavan) tuomion antamisen jälkeen.

Oikeudenkäynnin perusmaksut perustuslakia koskevissa asioissa

Puolan siviiliprosessilain (424 §:n) mukaan toisen oikeusasteen lopullisesta tuomiosta on mahdollista tehdä oikaisupyyntö. Tämä voidaan tehdä, jos tuomio aiheuttaa vahinkoa asianosaiselle ja jos ratkaisun/tuomion muuttaminen tai kumoaminen ei ole ollut mahdollista (kanteella, jossa esitetään tuomion olevan ristiriidassa lain kanssa).

Tällainen kanne voidaan nostaa myös, jos ensimmäisessä oikeusasteessa annettu tuomio on ristiriidassa lain kanssa tavalla, joka liittyy oikeusjärjestyksen keskeisten sääntöjen rikkomiseen tai oleellisten perustuslaillisten oikeuksien tai ihmis- ja kansalaisoikeuksien rikkomiseen. Tällaisia tapauksia varten **riita-asian oikeudenkäyntikuluja koskevassa laissa** asetetaan pakollinen maksu. Tämä perusmaksu on 30 zlotya, ellei laissa toisin säädetä.

Tästä säännöstä on myös poikkeuksia. Käsittelymaksu voi olla

- 40 zlotya, jos kanne koskee viran puolesta aloitettuja tuomioistuimen ulkopuolisia menettelyjä
- 1 000 zlotya, jos kanne koskee kilpailu- ja kuluttajansuojaviraston pääjohtajan päätöstä
- 3 000 zlotya, jos kanne koskee kansallisen radio- ja televisioeuvoston puheenjohtajan päätöstä.

Missä vaiheessa perustuslakiasian oikeudenkäyntiä kiinteät kulut on maksettava

Perustuslakiasian oikeudenkäynnin kiinteät kulut on maksettava, kun asiakirja, josta maksu peritään, jätetään tuomioistuimeen (riita-asian oikeudenkäyntikuluja koskevan lain 10 §).

Oikeudellisten edustajien velvollisuus antaa ennakkotietoja

Asianosaisten oikeudet ja velvollisuudet

Lain mukaan oikeudelliset edustajat eivät ole vastuussa oikeudenkäynnin lopputuloksesta. Heillä on vain velvollisuus toimia riittävän huolellisesti ja toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet asian hoitamiseksi kunnolla. Tämä tarkoittaa myös sitä, että edustajat voivat harkita, mikä tieto on hyödyksi heidän päämiehilleen.

Joitakin velvoitteita on asetettu ammatillisissa käytännösäännöissä. Niitä ovat laatineet ammattiyhdistykset (liitot), ja niiden luonne on puhtaasti tiedottava. Jos ohjeita rikotaan, seurauksena ovat vain kurinpidolliset menettelyt.

Asiaan liittyvät kulut

- voittaneen osapuolen maksamat kulut
- hävinneen osapuolen maksamat kulut.

Kulujen määrätymisperusteet

Mistä löydän tietoa kulujen määrätymisperusteista Puolassa?

Tietoa (myös kuluista) on saatavissa Puolan oikeusministeriön virallisella verkkosivustolla. Yleensä sovelletaan riita-asian oikeudenkäyntikuluja koskevaa lakia. Tämä tarkoittaa, että kuka tahansa oikeuskäsittelyyn osallistuva tai kuluja koskevaa tietoa hakeva voi löytää asiassa sovellettavat säännöt helposti.

Jos laki tuntuu vaikeaselkoiselta, voi pyytää apua oikeudelliselta edustajalta (asianajajalta tai oikeudelliselta neuvonantajalta). Ammattiasianajajat voivat antaa tietoa ja auttaa eri menettelyissä myös muilla kielillä.

Millä kielellä voin saada tietoa kulujen määrätymisperusteista Puolassa?

Tietoa on saatavissa vain puolaksi.

Mistä löydän tietoa sovittelusta?

Sovittelusta on tietoa Puolan siviiliprosessilain 183¹–183⁵ §:ssä. Sovittelijoiden palkkiot ja sovittelijoille korvattavat kulut on määritetty 30. marraskuuta 2003 annetussa **oikeusministerin** asetuksessa. Sovittelun kustannuksia ei kuitenkaan yleensä katsota kuluiksi tuomioistuinkäsittelyissä ellei tuomioistuin ole määrännyt sovittelua suoritettavaksi.

Mistä löydän lisätietoa kustannuksista?

Tietoa kustannuksista verkkosivuilla

 Puolan oikeusministeriön verkkosivusto on osa **Puolan hallituksen** virallista verkkosivustoa. Sivustolla kerrotaan Puolan **oikeusjärjestelmästä** ja siviilioikeuteen liittyvistä asioista, myös oikeudenkäyntikuluista. Sivustolla on linkki sivuille, joilla selvitetään riita-asian oikeudenkäyntikuluja (vain puolaksi).

Mistä löydän tietoa menettelyjen keskimääräisestä kestosta?

On äärimmäisen hankalaa sanoa, miten pitkään oikeuskäsittely kestää keskimäärin, sillä kesto riippuu asian laajuudesta ja oikeudellisten kysymysten ja tosiseikkojen monimutkaisuudesta.

Mistä löydän tietoa menettelyn keskimääräisistä kokonaiskustannuksista?

Edellä todetusta huolimatta menettelyn keskimääräisiä kokonaiskustannuksia voidaan arvioida. Oikeudellisesta edustuksesta aiheutuvat kustannukset sovitaan menettelyn alussa. Kustannukset riippuvat päämiehen ja edustajan välisestä sopimuksesta. Jos on kyse viran puolesta tapahtuvasta oikeudellisesta edustamisesta, kuluista on säädetty asetuksella.

Myös varsinaisen tuomioistuinkäsittelyn kustannuksia voidaan arvioida. Maksut on määritetty riita-asian oikeudenkäyntikuluja koskevassa laissa, ja ne riippuvat riita-asian kohteen arvosta ja asian luonteesta (esim. kauppaoikeudellinen asia tai avioero). Asianosaiset voivat ottaa huomioon myös asiantuntijoiden käyttämisestä aiheutuvat kustannukset.

Arvonlisävero

Miten nämä tiedot annetaan?

Riita-asian oikeudenkäyntikuluja koskevassa laissa määritetyt maksut ja kulut ovat verottomia eikä niistä peritä arvonlisäveroa. Oikeudellisesta neuvonannosta peritään arvonlisävero (23 prosenttia).

Paljonko arvonlisäveroa peritään?

Arvonlisäveroa peritään 23 prosenttia. Oikeudellisten neuvonantajien ja asianajajien palveluja verotetaan kuten muitakin palveluja. Verotus perustuu arvonlisäverolakiin.

Oikeusapu

Ansiotuloraja siviilioikeuden alalla

Riita-asian kuluista vapautusta hakevien on esitettävä virallinen hakemus. Vapautus voidaan myöntää, jos henkilö voi osoittaa, ettei pysty kattamaan kuluja ilman, että hänelle tai hänen perheelleen aiheutuu taloudellisia vaikeuksia.

Hakijan on esitettävä kirjallinen lausunto, josta käyvät ilmi seuraavat tiedot: siviilisääty, ansiotulot ja tulojen ja varallisuuden lähteet. Jos edellä esitetyt edellytykset täyttyvät, tuomioistuin myöntää vapautuksen ja nimeää lisäksi ilmaisen oikeudenkäyntiedustajan (edustajan palkkio kustannetaan **valtion varoista** oikeudenkäynnin alussa, ja oikeudenkäynnin päätteeksi hävinneen osapuolen on korvattava kulut voittaneen osapuolen pyynnöstä).

Vastaaajaa koskeva ansiotuloraja rikosoikeuden alalla

Ansiotulorajaa ei ole määritetty. Yleissääntönä on, että hakijan on osoitettava asianmukaisesti, että kulujen maksaminen aiheuttaisi taloudellisia vaikeuksia hakijan tai hakijan perheen taloudellisessa tilanteessa.

Rikoksen uhria koskeva ansiotuloraja rikosoikeuden alalla

Ansiotulorajaa ei ole määritetty. Oikeusapu voidaan myöntää, jos uhri ei pysty oikeudenkäynnin asianosaisena maksamaan kuluja ilman, että hänelle tai hänen perheelleen aiheutuu taloudellisia vaikeuksia.

Muut edellytykset oikeusavun myöntämiseksi rikoksen uhrille

Kuten edellä todettiin, uhrin on oltava asianosaisena oikeudenkäynnissä. Tutkinnan aikana uhri on asianosainen automaattisesti. Tuomioistuinkäsittelyssä hänen on oltava ns. "toissijaisen syyttäjän" asemassa (vrt. Ranskassa "partie civile" ~ asianomistaja).

Muut edellytykset oikeusavun myöntämiseksi vastaajalle

Muita edellytyksiä oikeusavun myöntämiseksi vastaajalle ei ole asetettu. Sen sijaan on olemassa lisäperusteita oikeusavun myöntämiseksi vastaajalle. Oikeusapu on myönnettävä, kun

- vastaaja on alaikäinen
- vastaaja on kuulo-, puhe- tai näkövammainen
- on vahvat perusteet epäillä vastaajan mielenterveyttä
- tuomioistuin katsoo sen tarpeelliseksi puolustusta haittaavien tekijöiden vuoksi
- käsittely tapahtuu ensimmäisenä oikeusasteena toimivassa aluetuomioistuimessa (*sąd okręgowy*) ja henkilöä syytetään vakavasta rikoksesta tai häneltä on riistetty vapaus
- käsittely käydään korkeimmassa oikeudessa.

Maksuttomat oikeudenkäynnit

Kun yleinen syyttäjä nostaa syytteen rikosasiassa, kulut katetaan valtion varoista.

Nuoriso-oikeudellisten asioiden oikeudenkäynnit ovat maksuttomia.

Tietyissä asioissa (esimerkiksi elatusvelvoitteissa, kohtuuttomissa sopimusehdoissa) kantajalle myönnetään vapautus oikeudenkäyntikuluista (riita-asian oikeudenkäyntikuluista annetun lain 96 §).

Missä tapauksessa hävinnyt osapuoli joutuu maksamaan voittaneen osapuolen kulut?

Hävinneen osapuolen on yleensä maksettava oikeudenkäynnin oleelliset kulut ja korvattava voittaneen osapuolen oikeudellisesta edustuksesta aiheutuneet kulut. Korvattavat kulut on määritetty Puolan siviiliprosessilaissa (98–110 §). Korvattaviin kuluihin kuuluvat erityisesti oikeudenkäyntikulut, matkakulut, ansionmenetyksestä maksettavat korvaukset ja ammattiasianajajan käyttämisestä aiheutuvat kulut.

Asiantuntijapalkkiot

Tuomioistuin päättää asiantuntijoiden palkkioista asian tavoitteiden, asiantuntijan pätevyyden, toimeksiannon keston ja työmäärän perusteella.

Kääntäjien ja tulkkien palkkiot

Palkkio riippuu siitä, onko käännöksen/tulkkauksen tilaajana valtio vai yksityinen yhteisö.

Valan tehneiden kääntäjien palkkioista 25. tammikuuta 2005 annetussa **oikeusministerin** asetuksessa (virallinen lehti 2007, N:o 41, kohta 265) määritetään julkisten elinten maksamat palkkiot. Asetuksen mukaan kulut määräytyvät seuraavien seikkojen perusteella: lähtö- ja kohdekieli (perustana ajatus, että tavallisesti on helpompaa ja näin ollen halvempaa kääntää vieraasta kielestä omaan kieleen), terminologia ja erikoisalan osaamisen tarve.

Yksityisellä alalla kulut määräytyvät kääntäjän/tulkin ja asiakkaan välisen sopimuksen perusteella.

Oikeuslähteitä ovat

- oikeusministerin asetus, annettu 28. syyskuuta 2002, asianajotoiminnan palkkioista – virallinen lehti 2002, N:o 163, kohta 1348.
- laki riita-asian oikeudenkäyntikuluista – virallinen lehti 2005, N:o 167, kohta 1398.
- oikeusministerin asetus, annettu 25. tammikuuta 2005, valan tehneiden kääntäjien palkkioista – virallinen lehti 2007, N:o 41, kohta 265.

Hyödyllisiä asiakirjoja

[Puolan kertomus kustannusten avoimuutta koskevasta tutkimuksesta](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 06/11/2020

Tapausesimerkki 1 – perheoikeus – avioero - Puola

Tässä perheoikeutta – avioeroa – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan avioeroa hakevalle osapuolelle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavanlaisissa tilanteissa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Pariskunta menee naimisiin. Myöhemmin he muuttavat erilleen ja sopivat eroavansa.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne: Saman jäsenvaltion (jäsenvaltio A) kansalaiset menevät keskenään naimisiin. Avioliitto solmitaan jäsenvaltiossa A. Häiden jälkeen pariskunta muuttaa asumaan ja työskentelemään toiseen jäsenvaltioon (jäsenvaltio B), josta tulee heidän asuinpaikkansa. Pian tämän jälkeen pariskunta muuttaa erilleen, vaimo palaa jäsenvaltioon A, ja mies jää jäsenvaltioon B. Puolisot sopivat eroavansa. Palattuun jäsenvaltioon A vaimo hakee välittömästi avioeroa jäsenvaltion B tuomioistuimelta.

Kulut Puolassa

Tapausesimerkissä 1/B (maa, jossa vaimo jättää avioerohakemuksen, on Puola) maksut, kulut ja edellytykset ovat samat kuin tapauksessa A.

Tuomioistuinmaksut, muutoksenhakukulut ja vaihtoehtoisen riitojenratkaisun kulut

Tapausesimerkki

Tuomioistuin

Muutoksenhaku

Vaihtoehtoinen riitojenratkaisu

	Vireillepano- vaiheen maksut	Toimitus- kirjamaksut	Muut maksut	Vireillepano- vaiheen maksut	Toimitus-kirja- maksut	Muut maksut	Onko se käytettävissä tämän tyypisissä tapauksissa?
Tapaus A	Kiinteä 600 zlotyn maksu	Täytäntöön pantavien tuomioiden jäljennöksistä ja lainvoimaisten tuomioiden jäljennöksistä 6 zlotya/sivu. Jos asiakirjat ovat vieraskielisiä, peritään 12 zlotya /sivu.	-	Kiinteä 600 zlotyn maksu			Asianosaiset voivat halutessaan käyttää vaihtoehtoista riitojen-ratkaisua.

Lakimiehen, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

Tapaus- esimerkki	Lakimies		Haastemies		Asiantuntija		
	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Kulut keskimäärin	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Tuomiota edeltävät kulut	Tuomion jälkeiset kulut	Onko käyttäminen pakollista?	Kulut
Tapaus A	Ei	Vähintään 360 zlotya	Ei	-	-	Ei	Asiantuntij: laskelmien mukaan

Todistajien korvauksiin ja vakuuksiin liittyvät ja muut asianmukaiset kulut

Tapaus- esimerkki	Todistajille maksettavat korvaukset		Pantti, takaus tai muu vakuus	Muut maksut		
	Maksetaanko todistajille korvauksia?	Kulut	Millaisissa tapauksissa näitä käytetään?	Kulut	Kuvaus	Kulut
Tapaus A	Kyllä	Matkakulut, ansionmenetyksestä maksettavat korvaukset ja majoituskulut riita-asian oikeudenkäyntikuluja koskevan lain 85–88 §:n mukaisesti	--	--	--	--

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut

Oikeusapu

Korvaus

Tapaus- esimerkki

	Millaisissa tapauksissa sitä myönnetään?	Milloin korvaus kattaa koko summan?	Edellytykset	Voiko voittanut osapuoli saada riita-asian kulut korvatuiksi?	Jos korvaus ei kata koko summaa, minkä prosentuaalisen osuuden se yleensä kattaa?	Mitä kuluja ei korvata koskaan?	Onko tapauksissa korvaus olisi mahdollista?
Tapaus A	Oikeudenkäyntimaksuista vapautettu asianosainen voi hakea oikeusapua. Tuomioistuimien päätetään, onko ammattiasianajajan osallistuminen tarpeen.	Riippuu tuomioistuimen päätöksestä.	Kulut ovat kohtuutoman suuret tai aiheuttavat asianosaiselle taloudellisia vaikeuksia.	Yleisiä sääntöjä sovelletaan olosuhteiden mukaan. Jos tuomioistuin toteaa vastaajan syylliseksi, hävinnyt osapuoli maksaa kulut. Jos tuomioistuin toteaa vastaajan syyttömäksi, kumpikin osapuoli maksaa puolet oikeudenkäyntikuluista.	Kuluja, jotka ylittävät sen, mikä on ollut välttämätöntä ja asianmukaista kyseisessä tapauksessa.		

Käännös- ja tulkkauskulut

Tapaus- esimerkki	Kääntäminen		Tulkkaus		Muut erityisesti rajat ylittäviin riitoihin liittyvät kulut	
	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Kuvaus	Arvio kuluista
Tapaus A	Kun asiakirjat on toimitettu tuomioistuimeen vieraalla kielellä.	Oikeusministerin 24. tammikuuta 2005 antaman asetuksen mukaisesti				

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 06/11/2020

Tapausesimerkki 2 – perheoikeus – lasten huoltajuus - Puola

Tässä perheoikeutta – lasten huoltoa – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan huoltajuuskanteen vireillepanneelle osapuolelle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavassa tilanteessa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Pariskunta on asunut yhdessä useita vuosia menemättä naimisiin. Erilleen muuttaessaan heillä on kolmivuotias lapsi. Tuomioistuimen päätöksellä äidille määrätään lapsen huoltajuus ja isälle myönnetään tapaamisoikeus. Äiti nostaa kanteen rajoittaakseen isän tapaamisoikeutta.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne, jossa olet jäsenvaltiossa A toimiva lakimies: Pariskunta on asunut yhdessä useita vuosia jäsenvaltiossa (jäsenvaltio B) menemättä naimisiin. Heillä on yhteinen lapsi, mutta he muuttavat erilleen heti lapsen syntymän jälkeen. Jäsenvaltion B tuomioistuimen päätöksellä äidille määrätään lapsen huoltajuus ja isälle myönnetään tapaamisoikeus. Äiti muuttaa lapsen kanssa asumaan toiseen jäsenvaltioon (jäsenvaltio A) tuomioistuimen päätökseen sisältyvän luvan mukaisesti, ja isä jää jäsenvaltioon B. Muutaman vuoden kuluttua äiti nostaa kanteen jäsenvaltiossa A muuttaakseen isän tapaamisoikeuden ehtoja.

Kulut Puolassa

Tapausesimerkissä 2/B (maa, jossa vaimo nostaa kanteen, on Puola) maksut, kulut ja edellytykset ovat samat kuin tapauksessa A.

Tuomioistuinmaksut, muutoksenhakukulut ja vaihtoehtoisen riitojenratkaisun kulut

Tapaus- esimerkki	Tuomioistuin			Muutoksenhaku			Vaihtoehtoinen
	Vireillepano- vaiheen maksut	Toimitus- kirjamaksut	Muut maksut	Vireillepano- vaiheen maksut	Toimitus- kirjamaksut	Muut maksut	
Tapaus A	Kiinteä 40 zlotyn maksu	Täytäntöön pantavien tuomioiden jäljennöksistä ja lainvoimaisten tuomioiden jäljennöksistä 6 zlotya/sivu. Jos asiakirjat ovat vieraskielisiä tai sisältävät taulukkoita, peritään 12 zlotya /sivu.	--	Yleisiä sääntöjä sovelletaan, kiinteä maksu on 40 zlotya.	--	--	Asianosaiset voivat halutes käyttää vaihtoehtoista riitojen-ratkais

Lakimiehen, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

Tapaus- esimerkki	Lakimies	Haastemies	Asiantuntija
----------------------	----------	------------	--------------

	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Kulut keskimäärin	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Tuomiota edeltävät kulut	Tuomion jälkeiset kulut	Onko käyttäminen pakollista?	Kulut
Tapaus A	Ei	Vähintään 120 zlotya	Ei	--	--	Ei	Asiantunt laskelmie mukaan

Todistajien korvauksiin ja vakuuksiin liittyvät ja muut asianmukaiset kulut

Tapaus-esimerkki	Todistajille maksettavat korvaukset		Pantti, takaus tai muu vakuus	Muut maksut		
	Maksetaanko todistajille korvauksia?	Kulut	Millaisissa tapauksissa näitä käytetään?	Kulut	Kuvaus	Kulut
Tapaus A	Kyllä	Matkakulut, ansionmenetyksestä maksettavat korvaukset ja majoituskulut riita-asian oikeudenkäyntikuluja koskevan lain 85–88 §:n mukaisesti	--	--	--	--

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut

Tapaus-esimerkki	Oikeusapu		Korvaus			
	Millaisissa tapauksissa sitä myönnetään?	Milloin korvaus kattaa koko summan?	Edellytykset	Voiko voittanut osapuoli saada riita-asian kulut korvatuiksi?	Jos korvaus ei kata koko summaa, minkä prosentuaalisen osuuden se yleensä kattaa?	Mitä kuluja korvata ko-
Tapaus A	Oikeudenkäynti-maksuista vapautettu asianosainen voi hakea oikeusapua. Tuomioistuim päätää, onko ammattiasianajajan osallistuminen tarpeen.	Riippuu tuomioistuim-päätöksestä.	Kulut ovat kohtuuttoman suuret tai aiheuttavat asianosaiselle taloudellisia vaikeuksia.	Yleisiä sääntöjä sovelletaan olosuhteiden mukaan.	--	Kuluja, jotka ylittävät se on ollut välttämätö: asianmuka kyseisessä tapaukses:

Käännös- ja tulkkaukset

Tapaus-esimerkki	Kääntäminen	Tulkkaukset	Muut erityisesti rajat ylittäviin riitoihin liittyvät kulut?	
	Arvio kuluista	Arvio kuluista	Kuvaus	Arvio kuluista

	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?				
Tapaus A	Kun asiakirjat on toimitettu tuomioistuimeen vieraalla kiellä	Oikeusministerin 24. tammikuuta 2005 antaman asetuksen mukaisesti	--	--	--	--

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 06/11/2020

Tapausesimerkki 3 – perheoikeus – elatusapu - Puola

Tässä perheoikeutta – elatusapua – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan kantajalle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavassa tilanteessa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Pariskunta on asunut yhdessä useita vuosia naimisiin. Erilleen muuttaessaan heillä on kolmivuotias lapsi. Lapsen huoltajuus määrätään tuomioistuimen päätöksellä lapsen äidille. Ainoa ratkaisematon erimielisyys koskee elatusavun määrää, joka isän on maksettava äidille lapsen huolto- ja koulutusta varten. Äiti vie asian oikeuteen.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne, jossa olet jäsenvaltiossa A toimiva lakimies: Pariskunta on asunut yhdessä jäsenvaltion (jäsenvaltio B) alueella naimisiin. Heillä on kolmivuotias lapsi. He muuttavat erilleen. Jäsenvaltion B tuomioistuimen päätöksellä lapsen huoltajuus määrätään äidille. Isän suostumuksella äiti ja lapsi muuttavat asumaan toiseen jäsenvaltioon (jäsenvaltio A), josta tulee heidän asuinpaikkansa.

Ratkaisematta on vielä yksi erimielisyys. Tämä koskee elatusavun määrää, joka isän olisi maksettava äidille lapsen huolto- ja koulutusta varten. Äiti vie asian oikeuteen jäsenvaltiossa A.

Kulut Puolassa

Tapausesimerkissä 3/B (maa, jossa äiti haastaa isän, on Puola) maksut, kulut ja edellytykset ovat samat kuin tapauksessa A. Näin ollen taulukkoa ei tarvitse täyttää.

Tuomioistuinmaksut, muutoksenhakukulut ja vaihtoehtoisen riitojenratkaisun kulut

Tapaus- esimerkki	Tuomioistuin		Muutoksenhaku			Vaihtoehtoinen r
	Vireillepano- vaiheen maksut	Toimitus- kirjamaksut	Muut maksut	Vireillepano- vaiheen maksut	Toimitus- kirjamaksut	Muut maksut

							Onko se käytettävissä tämän tyyppisissä tapauksissa?
Tapaus A	Elatusasioissa oikeustoimet ovat täysin maksuttomia.	Täytäntöön pantavien tuomioiden jäljennöksistä ja lainvoimaisten tuomioiden jäljennöksistä 6 zlotya/sivu. Jos asiakirjat ovat vieraskielisiä tai sisältävät taulukoita, peritään 12 zlotya /sivu.	--	Elatusasioissa oikeustoimet ovat täysin maksuttomia	--	--	Asianosaiset voivat halutessa käyttää vaihtoehtoista riitojenratkaisua.

Lakimiehen, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

Tapaus- esimerkki	Lakimies		Haastemies			Asiantuntija	
	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Kulut keskimäärin	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Tuomiota edeltävät kulut	Tuomion jälkeiset kulut	Onko käyttäminen pakollista?	Kulut
Tapaus A	Ei	Vähintään 60 zlotya	Ei	--	--	Ei	Asiantuntijalaskelmien mukaan

Todistajien korvauksiin ja vakuuksiin liittyvät ja muut asianmukaiset kulut

Tapaus- esimerkki	Todistajille maksettavat korvaukset		Pantti, takaus tai muu vakuus	
	Maksetaanko todistajille korvauksia?	Kulut	Millaisissa tapauksissa näitä käytetään?	Kulut
Tapaus A	Kyllä	Matkakulut, ansionmenetyksestä maksettavat korvaukset ja majoituskulut riita-asian oikeudenkäyntikuluja koskevan lain 85–88 §:n mukaisesti	Ovat käytössä. Riita-asian kohteen arvo lasketaan siten, että jos maksu tapahtuu erissä, kohteen arvosta. Puolan lain (siviiliprosessilain) mukaan elatusapu on rahamääräinen säännöllisesti toistuva vaade: 1. Jos elatusavun määrä vastaa yhden vuoden tai yli yhden vuoden aikana suoritettavia maksuja, koko summa katsotaan riita-asian kohteeksi.	Riippuu riita-asian

2. Jos elatusavun maksaminen jatkuu alle vuoden, koko summa katsotaan riita-asian kohteeksi.

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut

Tapaus-esimerkki	Oikeusapu			Korvaus		
	Millaisissa tapauksissa sitä myönnetään?	Milloin korvaus kattaa koko summan?	Edellytykset	Voiko voittanut osapuoli saada riita-asian kulut korvatuiksi?	Jos korvaus ei kata koko summaa, minkä prosentuaalisen osuuden se yleensä kattaa?	Mitä kuluja korvata ko
Tapaus A	Oikeudenkäyntimaksuista vapautettu asianosainen voi hakea oikeusapua. Tuomioistuin päättää, onko ammattiasianajajan osallistuminen tarpeen.	Riippuu tuomioistuimen päätöksestä.	Kulut ovat kohtuuttoman suuret tai aiheuttavat asianosaiselle taloudellisia vaikeuksia.	Yleisiä sääntöjä sovelletaan olosuhteiden mukaan.	--	Kuluja, jotka ylittävät se mikä on ollut välttämätön asianmukaisessa tapauksessa.

Käännös- ja tulkkauskulut

Tapaus-esimerkki	Kääntäminen		Tulkkaus		Muut erityisesti rajat ylittäviin riitoihin liittyvät kulut	
	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Kuvaus	Arvio kuluista
Tapaus A	Kun asiakirjat on toimitettu tuomioistuimeen vieraalla kiellä.	Oikeusministerin 24. tammikuuta 2005 antaman asetuksen mukaisesti	--	--	--	--

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 06/11/2020

Tapausesimerkki 4 – kauppaoikeus – sopimus - Puola

Tässä kauppaoikeutta – sopimusoikeutta – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan myyjälle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavassa tilanteessa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Yhtiö on toimittanut ostajalle tavaraa 20 000 euron arvosta. Myyjä ei ole saanut maksua, koska ostaja katsoo, ettei tavara ole sopimuksen mukaista.

Myyjä päättää nostaa kanteen saadakseen täyden kauppahinnan.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne: Yhtiö, jonka kotipaikka on jäsenvaltiossa B, toimittaa 20 000 euron arvosta tavaraa jäsenvaltiossa A olevalle ostajalle. Sopimukseen sovelletaan jäsenvaltion B lakia ja se on laadittu jäsenvaltion B kielellä. Myyjä ei ole saanut maksua, koska jäsenvaltiossa A oleva ostaja katsoo, ettei tavara ole sopimuksen mukaista. Myyjä päättää nostaa kanteen jäsenvaltiossa A saadakseen maksun täydestä, ostajan kanssa tehdyssä sopimuksessa määritetystä hinnasta.

Kulut Puolassa

Tapausesimerkissä 4/B (maa, jossa myyjä haastaa ostajan, on Puola) maksut, kulut ja edellytykset ovat samat kuin tapauksessa A. Näin ollen taulukkoa ei tarvitse täyttää.

Tuomioistuinmaksut, muutoksenhakukulut ja vaihtoehtoisen riitojenratkaisun kulut

Tapaus- esimerkki	Tuomioistuin			Muutoksenhaku		Vaihtoehtoinen riitojenratkaisu	
	Vireillepano-vaiheen maksut	Toimitus- kirjamaksut	Muut maksut	Vireillepano-vaiheen maksut	Onko se käytettävissä tämän tyyppisissä tapauksissa?	Kulut	
Tapaus A	Riippuu riita-asian kohteen arvosta. Riita-asian oikeudenkäyntikuluja koskevan lain mukaan maksu on 5 prosenttia arvosta, kuitenkin vähintään 30 ja enintään 100 000 zlotya.	Täytäntöön pantavien tuomioiden jäljennöksistä ja lainvoimaisten tuomioiden jäljennöksistä 6 zlotya/sivu. Jos asiakirjat ovat vieraskielisiä tai sisältävät taulukoita, peritään 12 zlotya /sivu.	--	Riippuu riita-asian kohteen arvosta. Riita-asian oikeudenkäyntikuluja koskevan lain mukaan maksu on 5 prosenttia arvosta, kuitenkin vähintään 30 ja enintään 100 000 zlotya. Riita-asian kohteen arvo kuitenkin muuttuu käsittelyn aikana. Maksu lasketaan samalla tavalla: prosenttiosuus on sama, mutta loppusumma muuttuu, sillä laskentaperuste on toinen.	Asianosaiset voivat halutessaan käyttää vaihtoehtoista riitojenratkaisua.	Jos tuomioistuin hyväksyy täytäntöönpanokelpoisuutta koskevan lausekkeen, peritään 50 zlotya.	

Lakimiehen, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

Lakimies

Haastemies

Asiantuntija

**Tapaus-
esimerkki**

Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Kulut keskimäärin	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Tuomiota edeltävät kulut	Tuomion jälkeiset kulut	Onko käyttäminen pakollista?	Kulut
Tapaus A Ei	Riippuu riita-asian kohteen arvosta. Jos arvo on noin 90 000 zlotya, kulut ovat vähintään 3 600 zlotya.	Ei	--	--	Ei	Jos tuomio hyväksyy täytäntöönjälkeisyyttä koskevan lausekkeen peritään 50

Todistajien korvauksiin ja vakuuksiin liittyvät ja muut asianmukaiset kulut

Tapaus- esimerkki	Todistajille maksettavat korvaukset		Pantti, takaus tai muu vakuus		Muut maksut	
	Maksetaanko todistajille korvauksia?	Kulut	Millaisissa tapauksissa näitä käytetään?	Kulut	Kuvaus	Kulut
Tapaus A	Kyllä	Matkakulut, ansionmenetyksestä maksettavat korvaukset ja majoituskulut riita-asian oikeudenkäyntikuluja koskevan lain 85–88 §:n mukaisesti	Ovat käytössä. Riita-asian kohteen arvo otetaan huomioon.	Riippuu riita-asian kohteen arvosta.	--	--

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut

Tapaus- esimerkki	Oikeusapu			Korvaus		
	Millaisissa tapauksissa sitä myönnetään?	Milloin korvaus kattaa koko summan?	Edellytykset	Voiko voittanut osapuoli saada riita-asian kulut korvatuiksi?	Jos korvaus ei kata koko summaa, minkä prosentuaalisen osuuden se yleensä kattaa?	Mitä kuluja ei korvata kosk
Tapaus A	Oikeudenkäyntimaksuista vapautettu asianosainen voi hakea oikeusapua. Tuomioistuim päätää, onko ammattiasianajajan osallistuminen tarpeen.	Riippuu tuomioistuimen päätöksestä.	Kulut ovat kohtuuttoman suuret tai aiheuttavat asianosaiselle taloudellisia vaikeuksia.	Yleisiä sääntöjä sovelletaan olosuhteiden mukaan.	--	Kuluja, jotka ylittävät sen, on ollut välttämätöntä asianmukaisessa tapauksessa

Käännös- ja tulkkauskulut

Tapaus- esimerkki	Kääntäminen		Tulkkaus		Muut erityisesti rajat ylittäviin riitohir liittyvät kulut	
	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Kuvaus	Arvio kuluista
Tapaus A	Kun asiakirjat on toimitettu tuomioistuimeen vieraalla kiellä.	Oikeusministerin 24. tammikuuta 2005 antaman asetuksen mukaisesti	--	--	--	--

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 06/11/2020

Tapausesimerkki 5 – kauppaoikeus – vahingonvastuu - Puola

Tässä kauppaoikeutta – vahingonvastuuta – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan asiakkaalle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavassa tilanteessa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Lämmityslaittevalmistaja toimittaa lämmityslaitteen asentajalle. Asentaja myy lämmityslaitteen asiakkaalleen tämän kotiin asennettavaksi (ja asentaa laitteen paikoilleen). Pian tämän jälkeen talossa syttyy tulipalo. Kaikilla osapuolilla (laittevalmistaja, asentaja ja asiakas) on vakuutus. Tulipalon alkuperä on kiistanalainen. Kukaan ei halua korvata asiakkaan kärsimää vahinkoa.

Asiakas päättää nostaa kanteen ja vaatia täyttä korvausta lämmityslaittevalmistajalta, lämmityslaitteen asentajalta ja vakuutusyhtiöiltä.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne: Jäsenvaltiossa B oleva lämmityslaittevalmistaja toimittaa lämmityslaitteen jäsenvaltiossa C olevalle asentajalle. Asentaja myy lämmityslaitteen asiakkaalleen asennettavaksi tämän kotiin jäsenvaltiossa A (ja asentaa laitteen paikoilleen). Pian tämän jälkeen talossa syttyy tulipalo. Kullakin osapuolella (laittevalmistaja, asentaja ja asiakas) on omassa jäsenvaltiossaan olevan vakuutusyhtiön vakuutus. Tulipalon alkuperä on kiistanalainen. Kukaan ei halua korvata asiakkaan vahinkoa.

Asiakas päättää nostaa kanteen jäsenvaltiossa A ja vaatia täyttä korvausta lämmityslaittevalmistajalta, lämmityslaitteen asentajalta ja jäsenvaltiossa A olevalta vakuutusyhtiöiltä.

Kulut Puolassa

Tapausesimerkissä 5/B (maa, jossa kuluttaja haastaa asentajan ja laitevalmistajan, on Puola) maksut, kulut ja edellytykset ovat samat kuin tapauksessa A.

Tuomioistuinmaksut, muutoksenhakukulut ja vaihtoehtoisen riitojenratkaisun kulut

Tapausesimerkki	Tuomioistuin		
	Vireillepanovaiheen maksut	Toimituskirjamaksut	Muut maksut
Tapaus A	Riippuu riita-asian kohteen arvosta. Riita-asian oikeudenkäyntikuluja koskevan lain mukaan maksu on 5 prosenttia arvosta, kuitenkin vähintään 30 ja enintään 100 000 zlotya	Täytäntöön pantavien tuomioiden jäljennöksistä ja lainvoimaisten tuomioiden jäljennöksistä 6 zlotya/sivu. Jos asiakirjat ovat vieraskielisiä tai sisältävät taulukoita, peritään 12 zlotya/sivu.	--

Tapausesimerkki	Muutoksenhaku		
	Vireillepanovaiheen maksut	Toimituskirjamaksut	Muut maksut
Tapaus A	Riippuu riita-asian kohteen arvosta. Riita-asian oikeudenkäyntikuluja koskevan lain mukaan maksu on 5 prosenttia arvosta, kuitenkin vähintään 30 ja enintään 100 000 zlotya. Riita-asian kohteen arvo voi kuitenkin muuttua käsittelyn aikana. Jos näin käy, maksu lasketaan samalla tavalla: prosenttiosuus on sama, mutta loppusumma muuttuu, sillä laskentaperuste on toinen.	--	--

Tapaus-esimerkki	Vaihtoehtoinen riitojenratkaisu	
Tapaus A	Onko se käytettävissä tämän tyyppisissä tapauksissa?	Kulut
Tapaus A	Asianosaiset voivat halutessaan käyttää vaihtoehtoista riitojenratkaisua.	Jos tuomioistuin hyväksyy täytäntöönpanokelpoisuutta koskevan lausekkeen, peritään 50 zlotya.

Lakimiehen, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

Tapausesimerkki	Lakimies		Haastemies		Asiantuntija		
	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Kulut keskimäärin	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Tuomiota edeltävät kulut	Tuomion jälkeiset kulut	Onko käyttäminen pakollista?	Kulut
							Jos tuomio hyväksyy

Tapaus A	Ei	Riippuu riita- asian kohteen arvosta.	Ei	--	--	Ei	täytäntöön- kelpoisuutta koskevan lausekkeen peritään 50
-----------------	----	--	----	----	----	----	--

Todistajien korvauksiin ja vakuuksiin liittyvät ja muut asianmukaiset kulut

Tapaus- esimerkki	Todistajille maksettavat korvaukset		Pantti, takaus tai muu vakuus		Muut maksut	
	Maksetaanko todistajille korvauksia?	Kulut	Millaisissa tapauksissa näitä käytetään?	Kulut	Kuvaus	Kulut
Tapaus A	Kyllä	Matkakulut, ansionmenetyksestä maksettavat korvaukset ja majoituskulut riita-asian oikeudenkäyntikuluja koskevan lain 85–88 §:n mukaisesti	Ovat käytössä. Riita-asian kohteen arvo otetaan huomioon.	Riippuu riita- asian kohteen arvosta.	--	--

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat kulut

Tapaus- esimerkki	Oikeusapu			Korvaus		
	Millaisissa tapauksissa sitä myönnetään?	Milloin korvaus kattaa koko summan?	Edellytykset	Voiko voittanut osapuoli saada riita-asian kulut korvatuiksi?	Jos korvaus ei kata koko summaa, minkä prosentuaalisen osuuden se yleensä kattaa?	Mitä kuluja korvata ko
Tapaus A	Oikeudenkäynti- maksuista vapautettu asianosainen voi hakea oikeusapua. Tuomioistuin päättää, onko ammatti- asianajajan osallistuminen tarpeen	Riippuu tuomioistuimen päätoksestä.	Kulut ovat kohtuuttoman suuret tai aiheuttavat asianosaiselle taloudellisia vaikeuksia.	Yleisiä sääntöjä sovelletaan olosuhteiden mukaan.	--	Kuluja, jotka ylittävät se mikä on olli välttämättä asian-muk kyseisessä tapaukses:

Käännös- ja tulkkauskuulu

Tapaus- esimerkki	Kääntäminen	Tulkkaus	Muut erityisesti rajat ylittäviin riitoihin liittyvät kulut
----------------------	-------------	----------	--

	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Kuvaus	Arvio kuluista
Tapaus A	Kun asiakirjat on toimitettu tuomioistuimeen vieraalla kiellä.	Oikeusministerin 24. tammikuuta 2005 antaman asetuksen mukaisesti	--	--	--	--

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 06/11/2020

Oikeudenkäyntikulut - Portugali

Tämän sivun alkukielistä versiota [pt](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tällä sivulla on tietoa oikeudenkäyntikuluista Portugalissa.

Oikeusalan ammattilaisten palkkioiden sääntely

1. Toimistoasianajajat (*solicitadores*)

Toimistoasianajajien palkkioista heidän toimiessaan ulosottoviranomaisina (*agentes de execução*) säädetään 30. maaliskuuta 2009 annetun asetuksen (*Portaria*) 331-B/2009 11–25 §:ssä

2. Lakimiehet (*consultores jurídicos*)

Lakimiesten palkkioita ei säännellä Portugalissa.

3. Asianajajat (*advogados*)

Asianajajien palkkioita ei säännellä Portugalissa.

4. Oikeuslaitoksen virkamiehet (*oficiais de justiça*)

Maksuista, joita oikeusvirkamiesten toiminnasta täytäntöönpanomenettelyissä aiheutuu, säädetään oikeudenkäyntikuluja koskevan säädöksen (*Regulamento das Custas Processuais*) 9 §:ssä ja siihen liitettyssä taulukossa II. Kyseinen säädös on hyväksytty 26. helmikuuta 2008 annetulla asetuksella (*Decreto-Lei*) nro 34/2008 ja 30. maaliskuuta 2009 annetulla asetuksella (*Portaria*) nro 331-B/2009 (11–25 §).

5. Oikeusapua antavat asianajajat

Asianajajien palkkioita heidän antaessaan oikeusapua säännellään 10. marraskuuta 2004 annetulla asetuksella (*Portaria*) nro 1386/2004 ja 3. tammikuuta 2008 annetulla asetuksella (*Portaria*) nro 10/2008, jota on muutettu 29. helmikuuta 2008 annetulla asetuksella (*Portaria*) nro 210/2008.

Kiinteät kulut

Kiinteät kulut siviilioikeudenkäynneissä

Asianosaisilta perittävät kulut siviilioikeudenkäynneissä

Asianosaisilta siviilioikeudenkäynneissä perittävät kiinteät kulut määritellään oikeudenkäyntikuluja koskevan säädöksen (*Regulamento das Custas Processuais*) 5–7 §:ssä ja siihen liitetyissä taulukoissa I ja II. Kyseinen säädös on hyväksytty 26. helmikuuta 2008 annetulla asetuksella (*Decreto-Lei*) nro 34/2008.

Missä vaiheessa siviilioikeudenkäyntiä kiinteät kulut peritään?

Tuomioistuinmaksut maksetaan yleensä vireillepanovaiheessa ja kun tuomioistuinkäsittelyn alkamispäivä on asetettu. Asiantuntijoiden ja ulosottomiesten palkkiot maksetaan yleensä ennen kuin heidän on tarkoitus osallistua prosessiin.

Kiinteät kulut rikosoikeudenkäynneissä

Asianosaisilta perittävät kulut rikosoikeudenkäynneissä

Asianosaisilta rikosoikeudenkäynneissä perittävät kiinteät kulut määritellään oikeudenkäyntikuluja koskevan säädöksen (*Regulamento das Custas Processuais*) 8 §:ssä ja siihen liitetyssä taulukossa III. Kyseinen säädös on hyväksytty 26. helmikuuta 2008 annetulla asetuksella (*Decreto-Lei*) nro 34/2008.

Missä vaiheessa rikosoikeudenkäyntiä kiinteät kulut peritään?

Rikosoikeudenkäynnin vaihe, jolloin kiinteät kulut on maksettava, riippuu kyseisen henkilön asemasta ja roolista prosessissa. Tuomioistuinmaksut maksetaan tietyn toimenpiteen toteuttamisajankohtana ainoastaan sivuvaatimuksen vireillepanon ja sen käsittelyn aloittamisen yhteydessä. Kaikissa muissa tapauksissa vastaajan ja sivuvaatimuksen osapuolen on maksettava tuomioistuinmaksu kyseisen oikeudenkäyntivaiheen lopussa (tutkinta, tuomio tai muutoksenhaku) tuomarin päätöksen perusteella.

Kiinteät kulut perustuslaillisissa oikeudenkäynneissä

Asianosaisilta perittävät kiinteät kulut perustuslaillisissa oikeudenkäynneissä

Asianosaisilta perustuslaillisissa oikeudenkäynneissä perittävät kiinteät kulut määritellään 7. lokakuuta 1998 annetun asetuksen (*Decreto-Lei*) 303/98 6–9 §:ssä, jota on muutettu 2. kesäkuuta 2008 annetulla asetuksella (*Decreto-Lei*) 91/2008.

Missä vaiheessa perustuslaillista oikeudenkäyntiä kiinteät kulut peritään?

Kiinteät kulut peritään vasta oikeudenkäynnin lopussa.

Oikeudellisten edustajien velvollisuus antaa ennakkotietoja

Asiansaisten oikeudet ja velvollisuudet

Oikeudellisilla edustajilla on eettinen ja laillinen velvollisuus tiedottaa asianosaisille näiden oikeuksista ja velvollisuuksista, sillä he pystyvät kokemuksensa perusteella arvioimaan, voiko kanne menestyä ja paljonko kuluja oikeudenkäynnistä aiheutuu.

Kulujen määräytymisperusteet

Mistä löydän tietoa kulujen määräytymisperusteista Portugalissa?

Tietoja oikeudenkäyntikuluista on saatavilla sivuilta <https://igfij.mj.pt/custas/Paginas/default.aspx>

Millä kielillä voin saada tietoa kulujen määräytymisperusteista Portugalissa?

Tietoja on saatavilla vain portugaliksi.

Mistä löydän tietoa sovittelusta?

Sovittelua koskevia tietoja erityisesti yksityis-, perhe-, työ- ja rikosoikeuden alaan kuluviissa aisoissa on saatavilla sivuilta <http://www.dgpj.mj.pt/sections/gral/mediacao-publica/mediacao-anexos/formularios-para-pedidos/>

Mistä löydän tietoa menettelyjen keskimääräisestä kestosta?

Menettelyjen keskimääräisestä kestosta voi hakea tietoa Portugalin oikeudellisia tilastoja käsittelevältä verkkosivulta - <http://www.dgpj.mj.pt/sections/estatisticas-da-justica>.

Mistä löydän tietoa menettelyjen keskimääräisistä kokonaiskustannuksista?

Tällaisia tietoja ei ole yleisesti saatavilla, vaan ne selviävät ainoastaan asiaa koskevista asteikoista tai taulukoista.

Arvonlisävero – Mistä löydän tietoa arvonlisäverosta?

Oikeudenkäyntikuluista ei tarvitse maksaa arvonlisäveroa. Ammattilaisten palkkioihin lisätään arvonlisävero, mutta lakisääteisistä oikeudenkäyntikuluista toimitetuissa tiedoissa ei ole huomioitu arvonlisäveron osuutta.

Paljonko arvonlisäveroa peritään?

Sovellettavista ALV-kannoista ei ole toimitettu tietoja.

Oikeusapu

Ansiotuloraja siviiliasioissa

Tuloraja siviilioikeudellisissa asioissa annettavalle oikeusavulle lasketaan 29. heinäkuuta 2004 annetun lain (*Lei*) nro 34/2004, jota on muutettu 28. elokuuta 2007 annetulla lailla (*Lei*) nro 47/2007, liitteessä määritetyn laskentakaavan mukaisesti.

Vastaajaa koskeva ansiotuloraja rikosasioissa

Tuloraja rikosasioissa annettavalle oikeusavulle lasketaan 29. heinäkuuta 2004 annetun lain (*Lei*) nro 34/2004, jota on muutettu 28. elokuuta 2007 annetulla lailla (*Lei*) nro 47/2007, liitteessä määritetyn laskentakaavan mukaisesti.

Uhreja koskeva ansiotuloraja rikosasioissa

Rikosasioissa uhrille annettavalle oikeusavulle ei ole asetettu tulorajaa.

Muita edellytyksiä oikeusavun myöntämiseksi uhreille

Oikeusavun myöntämiseen rikoksen uhreille liittyy tiettyjä muita ehtoja. Heidän ei tarvitse maksaa oikeudenkäyntimaksuja, jos heitä edustaa uhrien tukijärjestö (*Associação de Apoio à Vítima*).

Muita edellytyksiä oikeusavun myöntämiseksi vastaajille

Oikeusavun myöntämiseen vastaajille liittyy tiettyjä muitakin ehtoja. Ne koskevat vastaajan taloudellista tilannetta, ja ne määritetään 29. heinäkuuta 2004 annetun lain (*Lei*) nro 34/2004, jota on muutettu 28. elokuuta 2007 annetulla lailla (*Lei*) nro 47/2007, 39 §:ssä esitetyn laskentakaavan mukaisesti.

Maksuttomat oikeudenkäynnit

Oikeudenkäynti voi olla jommallekummalle tai kummallekin asianosaiselle maksuton, jos asianosainen on vapautettu oikeudenkäyntikuluista tai saa oikeusapua (*apoio judiciário*).

Missä tapauksessa hävinnyt osapuoli joutuu maksamaan voittaneen osapuolen kulut?

Asian voittanut osapuoli on oikeutettu saamaan korvausta kuluista ja hävinnyt osapuoli joutuu maksamaan tuomarin lopullisen tuomion mukaan määräämän korvauksen. Voittanut osapuoli menettää kuitenkin korvausoikeutensa, jos hävinnyt osapuoli on joutunut turvautumaan oikeusapuun ja on siten vapautettu oikeudenkäyntimaksuista.

Asiantuntijapalkkiot

Asianosaisten on yleensä maksettava asiantuntijapalkkiot. Jos asianosainen on saanut oikeusapua, asiantuntijapalkkiot maksaa oikeuslaitoksen varainhoito- ja infrastruktuurivirasto (*Instituto de Gestão Financeira e Infra-Estruturas da Justiça*).

Kääntäjien ja tulkkien palkkiot

Asianosaisten on yleensä maksettava kääntäjien ja tulkkien palkkiot. Jos asianosainen on saanut oikeusapua, kääntäjien ja tulkkien palkkiot maksaa oikeuslaitoksen varainhoito- ja infrastruktuurivirasto (*Instituto de Gestão Financeira e Infra-Estruturas da Justiça*).

Hyödyllisiä asiakirjoja

[Portugalin raportti kustannusten avoimuutta koskevasta tutkimuksesta](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 11/06/2019

Oikeudenkäyntikulut - Romania

Tällä sivulla kerrotaan oikeudenkäyntikuluista Romaniassa.

[Perheoikeus – avioero](#)

[Perheoikeus – lasten huoltajuus](#)

[Perheoikeus – elatusturva](#)

[Kauppaoikeus – sopimus](#)

[Kauppaoikeus – vahingonvastuu](#)

Oikeusalan ammattilaisten palkkioiden sääntely

Asianajajat

Yleistä

Asianajajien **palkkiot vaihtelevat** ja määräytyvät asian vaikeustason, laajuuden ja keston perusteella. Asianajaja ja asiakas voivat sopia vapaasti **palkkion määrästä** noudattaen kuitenkin laissa ja ammatillisissa säännöissä asetettuja rajoja.

Maksettavan palkkion määrä voi perustua

- tuntihintaan, jolloin asianajaja laskuttaa tekemiensä työtuntien perusteella
- kiinteään summaan
- summaan, jonka maksaminen riippuu siitä, onko ratkaisu asiakkaan kannalta suotuisa: asianajaja voi pyytää kiinteän summan lisäksi ylimääräisen kiinteän tai muuttuvan summan, jonka maksaminen riippuu siitä, onko ratkaisu asiakkaan kannalta suotuisa (on kuitenkin ankarasti kiellettyä sopia, että asianajajalle maksetaan palkkio vain, jos lopputulos on suotuisa)
- sekä tuntipalkkioon että kiinteään palkkioon lopputulokseen katsomatta.

Asianajajan palkkiosta on lähes mahdotonta antaa arviota, koska se selviää vasta, kun asia on esitelty asianajajalle. Tällöin asianajaja arvioi palkkionsa ottaen huomioon kaikki asiaan liittyvät näkökohdat, ennen kaikkea työmäärän, riita-asian arvon ja myös sen, millaisesta riidan osapuolesta on kyse.

Haastemiehet (oikeuden toimeenpanijat)

Yleistä

Palkkio riippuu siitä, kuinka paljon tuomioistuimen päätöksen tai lain mukaisen täytäntöönpanoperusteen täytäntöönpanoon liittyy työtä. Oikeusministeriö on laatinut palkkioasteikon yhteistyössä oikeuden toimeenpanijoiden kansallisen liiton [\(Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești\)](#) kanssa. Palkkion maksaa osapuoli, joka on pyytänyt oikeuden toimeenpanijalta menettelyn toimeenpanoa. Oikeuden toimeenpanijoille maksetaan yleensä toimenpidekohtaisesti.

Kun kyseessä on rahasummiin liittyvien vaateiden toimeenpano, enimmäispalkkiot ovat seuraavat:

Saatavat, joiden arvo on enintään 50 000 leuta	Enimmäispalkkio on 10 prosenttia vaateen arvosta (esimerkiksi jos saatavan arvo on 40 000 leuta, palkkio voi olla enintään 400 leuta (100 euroa).
Saatavat, joiden arvo on yli 50 000 leuta ja enintään 80 000 leuta	Enimmäispalkkio on kiinteästi 5 000 leuta ja 3 prosenttia siitä määrästä, jonka verran saatavan arvo ylittää 50 000 leuta.
Saatavat, joiden arvo on yli 80 000 leuta ja enintään 100 000 leuta	Enimmäispalkkio on 5 900 leuta ja 2 prosenttia siitä määrästä, jonka verran vaateen arvo ylittää 80 000 leuta.
Saatavat, joiden arvo on yli 100 000 leuta	Enimmäispalkkio on 6 300 leuta ja 1 prosentti siitä määrästä, jonka verran vaateen arvo ylittää 100 000 leuta.

Tietoja enimmäis- ja vähimmäispalkkioista toimeenpantavan asian tyyppin mukaan

Ennen tuomiota (ennen vaateen jättämistä) veloittavat palkkiot

Menettelyasiakirjojen tiedoksianto ja välittäminen	20–400 leuta (5–100 euroa)
Tosiasiallisen tilanteen varmistaminen ja tavaraletellon laatiminen (siviiliprosessilain 239 §)	100–2 200 leuta (25–550 euroa), kun velallinen on luonnollinen henkilö, tai 5 200 leuta (1 300 euroa), kun velallinen on oikeushenkilö
Todellinen tarjousasiakirja	50–350 leuta (12,50–87,50 euroa)
Takavarikoinnit	10 % toteutuneesta arvosta
Takavarikon suojaaminen	100–1 200 leuta (25–300 euroa), kun velallinen on luonnollinen henkilö, tai 2 200 leuta (550 euroa), kun velallinen on oikeushenkilö
Täytäntöönpanoasiakirjojen laatimiseen liittyvä lainopillinen neuvonta	20–200 leuta (5–50 euroa)

Menettelyjen aikana veloittavat palkkiot

Ulosmittaus	Enintään 1 000 leun (250 euron) saatavasta vähimmäispalkkio on 60 leuta (15 euroa); Yli 1 000 leun saatavan tapauksessa 60 leuta ja 2 prosenttia 1 000 leun rajan ylittävästä määrästä.	Kun kyse on enintään 50 000 leun (12 500 euron) summasta, palkkio voi olla enintään 10 prosenttia vaateen arvosta. Kun kyse on 50 001–80 000 leun (20 000 euron) summasta, palkkio on 3 prosenttia vaateen arvosta. Kun kyse on 80 001–100 000 leun (25 000 euron) summasta, palkkio on 2 prosenttia vaateen arvosta. Kun summa ylittää 100 000 leuta, palkkio on 1 prosentti vaateen arvosta.
Velkojen/saatavien takaisinperintä kiinteään omaisuuteen liittyvän syytteen/toimeenpanon kautta kotipaikan vahvistaminen	Enintään 1 000 leun (250 euroa) saatavasta 150 leuta (37,5 euroa) Yli 1 000 leun saatavasta 150 leuta (37,5 euroa) ja 2 prosenttia 1 000 leun rajan ylittävästä määrästä.	Enimmäispalkkio 400 leuta (100 euroa)
Oikeudellinen takavarikointi	Vähimmäispalkkio 100 leuta (25 euroa)	Enimmäispalkkio 1 200 leuta (300 euroa), kun velallinen on luonnollinen henkilö, tai 2 200 leuta (550 euroa), kun velallinen on oikeushenkilö

Palkkiot, jotka peritään oikeudenkäynnin jälkeen (tuomioistuimen annettua ratkaisunsa)

--	--

Alaikäisen huoltajuuden tai kotipaikan vahvistaminen	50–1 000 leuta (noin 12,50 EUR)
Yhteydenpito (alaikäiseen) lapseen / (alaikäisen) lapsen luona vieraileminen	50–500 leuta (noin 12,50–125 euroa)

Mikäli velkoja saadaan perittyä takaisin

Velkojen/saatavien takaisinperintä irtaimeen omaisuuteen liittyvän syytteen/toimeenpanon kautta	Vähimmäispalkkiot Enintään 1 000 leun (250 euroa) saatavasta 60 leuta (15 euroa) Yli 1 000 leun velasta/saatavasta 60 leuta ja 2 prosenttia 1 000 leun rajan ylittävistä määristä.	Enimmäispalkkiot Enintään 10 prosenttia korkeintaan 50 000 leun (12 500 euron) summasta 50 001–80 000 leun (20 000 euron) summasta 3 prosenttia 80 001–100 000 leun (25 000 euron) summasta 2 prosenttia Yli 100 000 leun summasta 1 prosentti
Velkojen/saatavien takaisinperintä kiinteään omaisuuteen liittyvän syytteen/toimeenpanon kautta	Vähimmäispalkkiot Enintään 1 000 leun (250 euroa) saatavasta 150 leuta (37,5 euroa) Yli 1 000 leun saatavasta 150 leuta (37,5 euroa) ja 2 prosenttia 1 000 leun rajan ylittävistä määristä.	Enimmäispalkkiot Enintään 10 prosenttia korkeintaan 50 000 leun (12 500 euron) summasta 50 001–80 000 leun (20 000 euron) summasta 3 prosenttia 80 001–100 000 leun (25 000 euron) summasta 2 prosenttia Yli 100 000 leun summasta 1 prosentti

Oikeusalan tekniset asiantuntijat

Oikeusalan teknisten asiantuntijoiden palkkiot vaihtelevat. Oikeusalan teknisestä asiantuntija-arviosta maksettavan palkkion vahvistaa se elin, joka on määrännyt asiantuntija-arvion tehtäväksi. Palkkio perustuu tehtävän monimutkaisuuteen, sen edellyttämän työn laajuuteen ja kyseisen asiantuntijan ammatilliseen ja tieteelliseen kokemukseen.

- Oikeusalan tekninen asiantuntija-arvio suoritetaan tuomioistuinten, syyttäviviranomaisten tai muiden sellaisten elinten määräyksestä, joilla on oikeudenkäytöllisiä tehtäviä selvitetessä tiettyyn asiaan tai tiettyihin olosuhteisiin liittyviä tosiseikkoja. Arviota varten nimetään oikeusministeriön hyväksymä oikeusalan tekninen asiantuntija.
- Asian osapuolella on oikeus pyytää, että arviointiin osallistuu nimetyn oikeusalan teknisen asiantuntijan lisäksi osapuolen kustannuksella toinen oikeusalan tekninen asiantuntija tai muu asiantuntija. Kyseinen osapuoli nimeää oman asiantuntijansa. Asiantuntija-arvion määränneen oikeudellisen elimen on hyväksyttävä tämä osapuolen neuvonantajaksi. Nimetyn oikeusalan teknisen asiantuntijan palkkion määrittävät osapuoli ja asiantuntija itse yhteisellä sopimuksella. Palkkion maksaa asiantuntijan nimennyt osapuoli.

Kiinteät kulut

Osapuolten kiinteät kulut riita-asiassa

Kanteen nostamisesta tuomioistuimessa aiheutuvat kiinteät kulut: oikeudenkäyntimaksut ja leimavero

Tuomioistuimessa nostettuihin kanteisiin, joista peritään oikeudenkäyntimaksuja, on hankittava tuomioistuimen leima.

Oikeudenkäyntimaksut

Oikeudenkäyntimaksut voivat vaihdella 0,50 eurosta yli 1 500 euroon.

Kun **vaateen rahallinen arvo on määriteltävissä** (esimerkiksi elatusapuasioissa tai kauppaoikeudellisissa asioissa), oikeudenkäyntimaksut riippuvat vaateen arvosta:

Vaateen arvo	Oikeudenkäyntimaksun määrä
--------------	----------------------------

Enintään 39 leuta	2 leuta
39,01–388 leuta	2 leuta ja 10 prosenttia siitä määrästä, jonka verran vaateen arvo ylittää 39 leuta
388,01–3 879 leuta	37 leuta ja 8 prosenttia siitä määrästä, jonka verran vaateen arvo ylittää 388 leuta
3 879,01–19 395,00 leuta	316 leuta ja 6 prosenttia siitä määrästä, jonka verran vaateen arvo ylittää 3 879 leuta
19 395,01–38 790,00 leuta	1 247 leuta ja 4 prosenttia siitä määrästä, jonka verran vaateen arvo ylittää 19 395 leuta
38 790,01–193 948,00 leuta	2 023 leuta ja 2 prosenttia siitä määrästä, jonka verran vaateen arvo ylittää 38 790 leuta
Yli 193 948,00 leuta	5 126 leuta ja 1 prosentti siitä määrästä, jonka verran vaateen arvo ylittää 193 948 leuta

Perheoikeuteen liittyvien kanteiden tapauksessa oikeudenkäyntimaksut ovat seuraavat:

Kun kyseessä on perhesuhteiden huononemisesta johtuva avioero tai aviopuolisoiden yhdessä sopima avioero (Romanian perhelain 38 §:n 1–2 momentti)	39 leuta (10 euroa)
Kun kyseessä on avioero, jonka syynä on se, ettei aviopuoliso kykene hoitamaan perheeseen liittyviä velvoitteitaan vakavan sairautensa vuoksi (Romanian perhelain 38 §:n 3 momentti), tai avioero, joka johtuu aviopuolison tulojen pienyydestä (alittavat kansallisen bruttominimipalkan) tai tulojen puuttumisesta	8 leuta (2 euroa)
Kun kyse on lasten huoltajan määrittämisestä alaikäisen lapsen asuinpaikan vahvistamiseksi tai lapsen tunnustamisesta, jotta lapsi voi käyttää vanhempansa nimeä	6 leuta (2,5 euroa)

- **Leimavero** (noin 1 euro) vaihtelee 1,50 leusta 5 leuhun
- **Oikeuden päätökset – päätöksestä aiheutuvat kulut** (noin 1 euro)

Oikeuden päätökset, haasteet ja ilmoitukset annetaan tiedoksi osapuolille, todistajille, asiantuntijoille tai muille oikeudenkäyntiin osallistuneille henkilöille tai laitoksille **ilmaiseksi**.

Tuomioistuimen asiakirjoihin tai oikeuden sihteerin toimiston todistuksiin tutustuminen tai niiden jäljentäminen on maksullista (maksu enintään 4 leuta).

- **Oikeaksi todistetun päätöksen hankintakulut** (alle 1 euro)

Tuomioistuimille esitetyt pyynnöt, jotka koskevat jäljennösten toimittamista lopullisista ja peruuttamattomista oikeuden päätöksistä	Leimattu asiakirja, tuomioistuimen perimä maksu 2 leuta
--	---

Muut menettelyt: kiinteät kulut

Kääntäjien ja tulkkien palkkiot

1. Kääntäjien ja tulkkien palkkiot

Tuomioistuin määrittelee nämä palkkiot päätöksessään, jossa nimetään kääntäjä tai tulkki. 20 leun vähimmäispalkkio nousee

- 50 prosenttia, kun käännöksen lähtö- tai kohdekielenä on itämainen kieli (japani, kiina) tai harvoin käytetty kieli tai kun kyse on kiireellisestä (24–48 tunnin sisällä toimitettavasta) käännöksestä
- 100 prosenttia, kun kyse on simultaanitulkkauksesta tai kun työtä tehdään viikonloppuna, laissa säädettyinä vapaapäivinä tai muina vapaapäivinä tai klo 22:n ja klo 6:n välisenä aikana.

Tarkat palkkiot ovat seuraavat:

Auktorisoidut tulkit	23,15 leuta (noin 6 euroa) tunnilta tai, tilanteen mukaan, alle tunnilta (tunnin murto-osilta)
Käännökset	33,56 leuta (noin 8 euroa) sivulta

Näihin hintoihin lisätään arvonlisävero lain sitä edellyttäessä.

2. Haastemiesten (oikeuden toimeenpanijoiden) palkkiot

Palkkio riippuu siitä, kuinka paljon tuomioistuimen päätöksen tai lain mukaisen täytäntöönpanomääräyksen pakkotäytäntöönpanoon liittyy työtä. Oikeusministeriö on kuitenkin laatinut palkkioasteikon yhteistyössä [oikeuden toimeenpanijoiden kansallisen liiton](#) kanssa. Ks. edellä oleva oikeuden toimeenpanijoiden palkkioita koskeva kappale.

Muutoksenhaku

Ensimmäisen asteen oikeudenkäynnin kustannukset ovat luonteeltaan samankaltaiset kuin muutoksenhakumenettelyn kulut mutta määrältään 50 prosenttia oikeudenkäynnin kustannuksista.

Kiinteiden oikeudenkäyntikulujen maksamisajankohta

1. Oikeudenkäyntimaksut

Oikeudenkäyntimaksut **suoritetaan etukäteen** ennen asiaankuuluvien asiakirjojen saamista, käsittelyä tai myöntämistä tai pyydetyn palvelun suorittamista. Käytännössä hakija maksaa oikeiksi arvioimansa oikeudenkäyntimaksut kanteen nostaessaan. Tuomioistuin määrittelee ensimmäisessä käsittelyssä maksettavat lainmukaiset oikeudenkäyntimaksut ja pyytää asianmukaisesti osapuolta maksamaan mahdollisen vajauksen.

2. Oikeuden toimeenpanijoiden palkkiot

Täytäntöönpanoa pyytäneen osapuolen on maksettava siitä aiheutuvat kulut ennakoon. Oikeuden toimeenpanijan palkkion etukäteismaksu ei voi kuitenkaan olla edellytys oikeuden päätöksen täytäntöönpanolle.

3. Tulkkien palkkiot

Tulkkauspalveluja pyytäneen osapuolen on maksettava tuomioistuimen määräämä palkkio, viralliset matkustuskulut tai tulkin palkkio viiden päivän sisällä palkkion vahvistamisesta.

4. Asiantuntijapalkkiot

Mahdollinen alustavasti palkkioksi sekä ennakoksi matkakuluja varten vahvistettu summa maksetaan viiden päivän kuluessa oikeusalan teknisen asiantuntijan nimeämisestä. Arviointia pyytänyt osapuoli maksaa sen pankkitilille, jonka paikallinen oikeusalan ja kirjanpidon teknisistä asiantuntija-arvioista vastaava paikallistoimisto on avannut erityisesti tätä varten. Tuomioistuin voi myös päättää, että kulut jaetaan osapuolten kesken.

Oikeusalan teknisestä asiantuntemuksesta maksettavan palkkion vahvistaa se elin, joka on määrännyt asiantuntija-arvion tehtäväksi. Palkkio perustuu tehtävän monimutkaisuuteen, sen edellyttämän työn laajuuteen ja kyseisen asiantuntijan ammatilliseen ja tieteelliseen kokemukseen.

Kiinteät kulut rikosasioissa

Riidan osapuolten kiinteät kulut rikosasioissa

Rikosasiaa koskevan riidan osapuolille ei ole asetettu kiinteitä kuluja.

Kiinteät kulut perustuslakia koskevissa oikeudenkäynneissä

Osapuolten kiinteät kulut perustuslakia koskevissa oikeudenkäynneissä

Perustuslakia koskevissa oikeudenkäynneissä ei ole kiinteitä kuluja.

Oikeudellisten edustajien velvollisuus antaa ennakkotietoja

Asianosaisten oikeudet ja velvollisuudet

Romaniassa oikeudellisilla edustajilla **ei ole suoraa velvollisuutta** kertoa osapuolille etukäteen heidän oikeuksistaan ja velvoitteistaan, heidän onnistumismahdollisuuksistaan ja oikeudenkäyntiin liittyvistä kuluista. Ammatillisten sääntöjen mukaan asianajajalla on kuitenkin **velvollisuus** antaa asiakkaalleen neuvoja täsmällisesti, tunnontarkasti, moitteettomasti ja huolellisesti.

Kulujen määrätymisperusteet

Missä on tietoja kulujen määrätymisperusteista Romaniassa?

Kulujen määrätymisperusteita koskevia tietoja ei ole helposti saatavilla, koska niitä ei ole julkaistu julkisten laitosten verkkosivuilla eikä niitä mainita tiedotteissa. Näitä tietoja voi saada suoraan alalla työskenteleviltä henkilöiltä tai seuraavista oikeudenkäyntikuluja koskevista säädöksistä.

- Oikeudenkäyntimaksuista ja leimaverosta** säädetään oikeudenkäyntimaksuista annetussa laissa nro 146/1997 ja leimaveroa koskevassa hallituksen määräyksessä nro 32/1995.
- asianajajien palkkioista** säädetään oikeuden toimeenpanijoista annetussa [laissa nro 188/2000](#) sekä oikeuden toimeenpanijoiden palveluista veloittavien vähimmäis- ja enimmäispalkkioiden hyväksymisestä 14. marraskuuta 2006 annetussa määräyksessä nro 2550/C.
- oikeusalan teknisten asiantuntijoiden palkkioista** säädetään siviiliprosessilaissa ja hallituksen määräyksessä nro 2/2000 lainopillisen tai muun teknisen asiantuntijatoiminnan järjestämisestä.
- Kääntäjien ja tulkkien palkkioista** säädetään siviiliprosessilaissa, laissa nro 178 sekä auktorisoitujen tulkkien ja kääntäjien palkkioiden vahvistamisesta [5. maaliskuuta 2009 annetussa määräyksessä nro 772](#).

Millä kielillä tiedot kulujen määrätymisperusteista Romaniassa on annettu?

Lait, joissa säädetään kuluista, **ovat saatavissa vain romanian kielellä**.

Mistä löydän tietoa sovittelusta?

Sovittelusta säädetään sovittelusta ja sovittelijan ammattiin liittyvistä järjestelyistä annetussa laissa nro 192/2006. Laissa säädetään, että sovittelija on oikeutettu **osapuolten kanssa sovittuun palkkioon** sekä korvaukseen sovittelusta aiheutuvista kuluista.

Mistä löydän lisätietoa kustannuksista?

Mistä löydän tietoa menettelyjen keskimääräisestä kestosta?

Tilastotietoa menettelyjen keskimääräisestä kestosta saattaa löytyä Romanian oikeuslaitoksen vuotuisesta toimintakertomuksesta, joka on saatavissa romanian kielellä ylimmän tuomarineuvoston yleisiltä verkkosivuilta (ks. kappale 3.4, jonka otsikkona on "[Oikeuslaitoksen toiminnan laatuindikaattorit](#)", sivut 155–162).

Arvonlisävero

Oikeudenkäyntimaksuihin, leimaveroon ja oikeusapusopimukseen sisältyviin asianajopalkkioihin ei lisätä arvonlisäveroa.

Asiakirjojen käännöspalkkioihin lisätään lain mukainen arvonlisävero.

Oikeusapu

Siviilioikeuden alalla sovellettava tuloraja

Keskimääräiset kuukausittaiset nettotulot perheenjäsentä kohden	Myöntämisen ehdot
Alle 500 leuta (noin 125 euroa)	Tulojen on jätävä rajan alle ainakin kahtena kanteen nostamista edeltävänä kuukautena. Tällöin valtio maksaa kokonaan menettelystä aiheutuvat kulut.
Alle 800 leuta (noin 200 euroa)	Tulojen on jätävä rajan alle ainakin kahtena kanteen nostamista edeltävänä kuukautena. Tällöin valtio maksaa 50 prosenttia kuluista.

Oikeusapua annetaan myös silloin,

- kun oikeudenkäynnin arvioidut kiinteät tai yhteenlasketut kulut voisivat rajoittaa asiakkaan perustuslaillista **oikeutta käyttää tehokkaasti oikeussuojakeinoja** tai

- kun asiakkaan asuinjäsenvaltion ja Romanian väliset **elinkustannuserot** voisivat rajoittaa hänen oikeuttaan käyttää oikeussuojakeinoja
- kun erityisessä laissa säädetään oikeudesta oikeusapuun tai ilmaiseen oikeusapuun **edunsaajaa suojelevana toimenpiteenä** (jos edunsaaja on alaikäinen tai vammainen tai muussa erityistilanteessa) edunsaajan tuloihin katsomatta.

Rikosoikeuden alalla sovellettava tuloraja vastaajan osalta

Tulorajaa sovelletaan vain siviiliasioissa. Rikosasioissa rikosprosessilain 171 § sisältää tätä alaa säätelevät ensisijaiset säännökset. Oikeusapua annetaan **vastaajalle**, kun

1. vastaaja on alaikäinen
2. vastaaja on eristetty sopeutumislaitokseen tai kasvatustehtävää hoitavaan terveydenhoitolaitokseen
3. vastaaja on jo pidätetty tai häntä on pidetty vankeudessa muun rikosasian yhteydessä
4. vastaaja on eristetty lääketieteellisistä syistä tai hän saa lääketieteellistä pakkohoitoa
5. rikostutkinnasta vastaava viranomainen tai tuomioistuimien katsoo, ettei vastaaja kykene puolustamaan itseään
6. laissa säädetään rangaistukseksi rikoksesta, josta vastaajaa syytetään, elinkautinen vankeustuomio tai vähintään viiden vuoden vankeustuomio.

Rikosoikeuden alalla sovellettava tuloraja uhrin osalta

Tulorajaa ei sovelleta uhreihin rikosoikeuden alalla. Rikosprosessilain 173 § sisältää tätä alaa säätelevät keskeiset säännökset.

Maksuton oikeudenkäynti

Seuraavista kanteista ei lain nojalla peritä lainkaan oikeudenkäyntimaksuja:

- kaikki kanteet, jotka koskevat 1) lasten oikeuksien suojelua ja tukemista (asiasta säädetään laissa nro 272/2004 lasten oikeuksien suojelusta ja edistämisestä), 2) holhousta, 3) edunvalvontaa, 4) vakavista mielisairauksista kärsiville henkilöille annettavaa apua
- kanteet, jotka koskevat lakiin ja sopimukseen perustuvia elatusvelvollisuuksia, ja kaikki adoptiota koskevat kanteet (asiasta säädetään adoptiosta annetussa laissa nro 273/2004)
- muut kanteet eri lakien mukaisesti.

Missä tapauksessa hävinnyt osapuoli joutuu maksamaan voittaneen osapuolen kulut?

Siviiliasioissa kulujen maksamisesta ja korvaamisesta säädetään **siviiliprosessilain** 274–276 §:ssä. Periaatteessa toimitaan seuraavasti:

- Hävinnyt osapuoli joutuu (pyydettyänsä) maksamaan oikeusjutun kulut.
- Tuomari ei voi alentaa voittaneen osapuolen maksamaa oikeudenkäyntimaksua tai muita kuluja.
- Vastaajan, joka on tunnustanut kantajan nostaman kanteen ensimmäisessä käsittelyssä, ei tarvitse maksaa oikeudenkäyntikuluja, paitsi jos haastemies on ilmoittanut hänelle asiasta virallisesti erityisessä vaateen jättämisestä edeltävässä menettelyssä, joka esitellään edellä.

Rikosasioissa kulujen maksamisesta ja korvaamisesta säädetään **rikosprosessilain** 189–193 §:ssä. Periaatteessa toimitaan seuraavasti:

- Prosessuaalisten toimenpiteiden toteuttamisesta, todisteiden hallinnoimisesta ja todistusaineiston säilyttämisestä aiheutuvat kulut, asianajajien palkkiot sekä muut rikosoikeudenkäynteihin liittyvät kulut katetaan valtion siirtämistä summista, tai osapuolet maksavat ne.
- Jos asiassa langetetaan tuomio, vastaajan on maksettava valtiolle aiheutuneet oikeudenkäyntikulut, lukuun ottamatta lainkäyttöelinten nimeämien tulkkien palkkioita ja tapauksia, joissa on myönnetty ilmaista oikeusapua.
- Jos tuomio on vapauttava tai jos rikosoikeudenkäynti keskeytetään, valtion oikeudenkäyntikulut maksetaan seuraavasti:

Jos tuomio on vapauttava, kulut maksaa a) uhri, siinä määrin kuin hän on aiheuttanut ne; b) siviiliosapuoli, jonka siviilikanteet on hylätty kokonaan, siinä määrin kuin tämä osapuoli on aiheuttanut nämä kulut; c) vastaaja, kun hän joutuu vapauttavasta tuomiosta huolimatta maksamaan vahingonkorvausta.

Jos rikosoikeudenkäynti keskeytetään, kulut maksaa a) vastaaja, jos rikosvastuun on määrätty siirtyvän tai jos on syytä jättää rankaisematta vastaajaa; b) kumpikin osapuoli, jos asia sovitaan; c) uhri, jos kanne perutaan tai jos se on toimitettu tuomioistuimeen myöhässä.

- **Jos armahduksen** tai kanteen vanhentumisen tai perumisen yhteydessä tai tilanteessa, jossa on syy jättää rankaisematta vastaajaa, vastaaja pyytää jatkamaan rikosoikeudenkäyntiä, oikeudenkäyntikulut maksaa uhri tai vastaaja muiden asiaan liittyvien lain säännösten mukaisesti.
- Kaikissa muissa tapauksissa valtio maksaa omat oikeudenkäyntikulunsa.

Asiantuntijapalkkiot

Siviiliprosessilain 274 §:ssä säädetään, että hävinneen osapuolen on vaadittaessa maksettava oikeudenkäyntikulut, joihin sisältyvät voittaneen osapuolen maksamat oikeusalan teknisistä asiantuntijoista aiheutuneet kulut.

Asiakirjoja

[Romanian tutkimusraportti kulujen avoimuudesta](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 03/11/2020

Tapausesimerkki 1 – perheoikeus – avioero - Romania

Tässä perheoikeutta – avioeroa – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan avioeroa hakevalle osapuolelle neuvoa oikeudenkäyntikulusta seuraavanlaisissa tilanteissa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Pariskunta menee naimisiin. Myöhemmin he muuttavat erilleen ja sopivat eroavansa.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne: Saman jäsenvaltion (jäsenvaltio A) kansalaiset menevät keskenään naimisiin. Avioliitto solmitaan jäsenvaltiossa A. Häiden jälkeen pariskunta muuttaa asumaan ja työskentelemään toiseen jäsenvaltioon (jäsenvaltio B), josta tulee heidän asuinpaikkansa. Pian tämän jälkeen pariskunta muuttaa erilleen, vaimo palaa jäsenvaltioon A, ja mies jää jäsenvaltioon B. Puolisot sopivat eroavansa. Palattuaan jäsenvaltioon A vaimo hakee välittömästi avioeroa jäsenvaltion B tuomioistuimelta.

HUOMAUTUKSIA: 1. Kaikkiin tapausesimerkkeihin on vastattu olettaen, että kanne on nostettu romanialaisessa tuomioistuimessa. 2. Asian ymmärtämisen helpottamiseksi kustannuksia laskettaessa on käytetty seuraavaa hypoteettista valuuttakurssia: 1 euro = 4 leuta (Romanian valuutta).

Kulut Romaniassa

Tuomioistuinmaksut, muutoksenhakukulut ja vaihtoehtoisen riitojenratkaisun kulut

Tuomioistuin	Muutoksenhaku
Tapauseimerkki	
Vireillepanovaiheen maksut Toimituskirjamaksut	Muut maksut
	Vireillepanovaiheen maksut

Tapaus A	39,30 leuta (noin 10 euroa) , joka muodostuu 39 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,30 leusta (leimavero) Poikkeus: 8,30 leuta (noin 2 euroa) , joka muodostuu 8 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,3 leusta (leimavero), jos osapuolella ei ole tuloja tai hänen tulonsa alittavat kansallisen bruttominimipalkan	Henkilön, joka haluaa yksinkertaiset jäljennökset tuomioistuimen henkilökunnan (kirjaajien) laatimista eri menettelyasiakirjoista, on maksettava kopiointimaksut (jotka vaihtelevat 0,05 eurosta 1,25 euroon kopiota kohden) .	Laillistaminen: oikeuden päätöksen todistaminen oikeaksi vahvistamalla se –2,15 leuta (noin 0,50 euroa) , joka muodostuu 2 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,15 leusta (leimavero) Erityinen laillistaminen (ns. supralegalisointi): 1,15 leuta (noin 0,25 euroa) , joka muodostuu 1 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,15 leusta (leimavero) – vain, jos osapuoli tarvitsee sitä	Tässä tapauksessa päätöksestä ei voi valittaa, koska osapuolet ovat sopineet avioerosta yhdessä.
Tapaus B	39,30 leuta (noin 10 euroa) , joka muodostuu 39 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,30 leusta (leimavero) Poikkeus: 8,30 leuta (noin 2 euroa) , joka muodostuu 8 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,30 leusta (leimavero), jos osapuolella ei ole tuloja tai hänen tulonsa alittavat kansallisen bruttominimipalkan	Henkilön, joka haluaa yksinkertaiset jäljennökset tuomioistuimen henkilökunnan (kirjaajien) laatimista eri menettelyasiakirjoista, on maksettava kopiointimaksut (jotka vaihtelevat 0,05 eurosta 1,25 euroon kopiota kohden) .	Laillistaminen: oikeuden päätöksen todistaminen oikeaksi vahvistamalla se –2,15 leuta (noin 0,50 euroa) , joka muodostuu 2 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,15 leusta (leimavero) Erityinen laillistaminen (ns. supralegalisointi): 1,15 leuta (noin 0,25 euroa) , joka muodostuu 1 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,15 leusta (leimavero) – vain, jos osapuoli tarvitsee sitä	Tässä tapauksessa päätöksestä ei voi valittaa, koska osapuolet ovat sopineet avioerosta yhdessä.

Tapausesim Vaihtoehtoinen riitojenratkaisu erkki

	Onko tämä vaihtoehto käytettävissä tällaisessa tapauksessa?	Kulut
Tapaus A	Kyllä	Kuluista määrätään sovittelusopimuksessa osapuolten ja sovittelijan sopimuksen mukaisesti.
Tapaus B	Kyllä	Kuluista määrätään sovittelusopimuksessa osapuolten ja sovittelijan sopimuksen mukaisesti.

Lakimiehen, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

	Lakimies	Haastemies		
Tapausesimerkki	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Kulut keskimäärin	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Tuomiota edeltävät kulut Tuomion jälkeiset kulut
Tapaus A	Ei	Oikeusapusopimuksesta riippuvat vaihtelevat kulut Ei koske tätä tapausta, koska edustajan käyttäminen ei ole pakollista	Ei	Ei koske tätä tapausta Ei koske tätä tapausta

Tapaus B	Ei	Oikeusapuosopimuksesta riippuvat vaihtelevat kulut	Ei	Ei koske tätä tapausta	Ei koske tätä tapausta
		Ei koske tätä tapausta, koska edustajan käyttäminen ei ole pakollista			

Tapausesimerkki Asiantuntijaki

	Onko käyttäminen pakollista?	Kulut
Tapaus A	Ei	Ei koske tätä tapausta
Tapaus B	Ei	Ei koske tätä tapausta

Todistajien korvauksiin ja vakuuksiin liittyvät ja muut asianmukaiset kulut

Tapaus- esimerkki	Todistajille maksettavat korvaukset		Pantti, takaus tai muu vakuus	
	Maksetaanko todistajille korvauksia?	Kulut	Millaisissa tapauksissa näitä käytetään?	Kulut
Tapaus A	Kyllä. Tässä tapauksessa ei kuitenkaan tarvita todistajia.	Ei koske tätä tapausta	Ei koske tätä tapausta	Ei koske tätä tapausta
Tapaus B	Kyllä. Tässä tapauksessa ei kuitenkaan tarvita todistajia.	Ei koske tätä tapausta	Ei koske tätä tapausta	Ei koske tätä tapausta

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat suuntaa-antavat kulut

Tapaus- esimerkki	Oikeusapu		
	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Milloin tuki kattaa kaiken?	Edellytykset
Tapaus A	Ks. liite 1.	Ks. liite 1.	Ks. liite 1.
Tapaus B	Ks. liite 1.	Ks. liite 1.	Ks. liite 1.

Tapaus- esimerkki	Korvaus			
	Voiko voittanut osapuoli saada riittävän asian kulut korvatuiksi?	Jos korvaus ei kata koko summaa, minkä prosentuaalisen osuuden se yleensä kattaa?	Mitä kuluja ei korvata koskaan?	Onko tapauksia, joissa oikeusavusta olisi maksettava korvaus oikeusapua antavalle organisaatiolle?
Tapaus A				Ei

	Ei tässä tapauksessa, koska osapuolet ovat sopineet avioerosta yhdessä.	Ei tässä tapauksessa, koska osapuolet ovat sopineet avioerosta yhdessä.	Ei tässä tapauksessa, koska osapuolet ovat sopineet avioerosta yhdessä.	
Tapaus B	Ei tässä tapauksessa, koska osapuolet ovat sopineet avioerosta yhdessä.	Ei tässä tapauksessa, koska osapuolet ovat sopineet avioerosta yhdessä.	Ei tässä tapauksessa, koska osapuolet ovat sopineet avioerosta yhdessä.	Ei

Käännös- ja tulkkauskulut

Kääntäminen

Tapausesimerkki

	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista
Tapaus A	Ei koske tätä tapausta	Ei koske tätä tapausta
Tapaus B	Kun tuomioistuimelle toimitetut (asiaan liittyvät) asiakirjat ovat vieraskielisiä	Kulut vaihtelevat käännössopimuksen mukaan, tai jos käännöksen tekee tuomioistuimen pyynnöstä auktorisoitu kääntäjä, kulut ovat 33,56 leuta (noin 8 euroa) A4-sivua kohden.

Tapaus-esimerkki	Tulkkaus	Muut erityisesti rajat ylittäviin riitoihin liittyvät kulut		
		Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Kuvaus
Tapaus A	Kun osapuoli, jota oikeuden pitäisi kuulla, on kuuro tai mykkä tai ei osaa kirjoittaa	23,15 leuta/tunti (noin 6 euroa)	-	-
Tapaus B	Jos vähintään toinen osapuoli ei puhu romaniaa	23,15 leuta/tunti (noin 6 euroa)	Kyllä, mutta valtio maksaa ne	-

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 03/11/2020

Tapausesimerkki 2 – perheoikeus – lasten huoltajuus - Romania

Tässä perheoikeutta – lasten huoltoa – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan huoltajuuskanteen vireillepanneelle osapuolelle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavassa tilanteessa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Pariskunta on asunut yhdessä useita vuosia naimisiin. Erilleen muuttaessaan heillä on kolmivuotias lapsi. Tuomioistuimen päätöksellä äidille määrätään lapsen huoltajuus ja isälle myönnetään tapaamisoikeus. Äiti nostaa kanteen rajoittaakseen isän tapaamisoikeutta.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne, jossa olet jäsenvaltiossa A toimiva lakimies: Pariskunta on asunut yhdessä useita vuosia jäsenvaltiossa (jäsenvaltio B) naimisiin. Heillä on yhteinen lapsi, mutta he muuttavat erilleen heti lapsen syntymän jälkeen. Jäsenvaltion B tuomioistuimen päätöksellä äidille määrätään lapsen huoltajuus ja isälle myönnetään tapaamisoikeus. Äiti

muuttaa lapsen kanssa asumaan toiseen jäsenvaltioon (jäsenvaltio A) tuomioistuimen päätökseen sisältyvän luvan mukaisesti, ja isä jää jäsenvaltioon B. Muutaman vuoden kuluttua äiti nostaa kanteen jäsenvaltiossa A muuttaakseen isän tapaamisoikeuden ehtoja.

Kulut Romaniassa

Tuomioistuinmaksut, muutoksenhakukulut ja vaihtoehtoisen riitojenratkaisun kulut

Tapaus-esimerkki	Tuomioistuin		Muutoksenhaku		
	Vireille-pano-vaiheen maksut	Toimituskirjamaksut	Muut maksut	Vireillepano-vaiheen maksut	Toimituskirja-maksut
Tapaus A	8,30 leuta (noin 2 euroa) , joka muodostuu 8 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,30 leusta (leimavero)	Henkilön, joka haluaa yksinkertaiset jäljennökset tuomio-istuimen henkilö-kunnan (kirjaajien) laatimista eri menettely-asiakirjoista, on maksetta-va kopiointi-maksut (jotka vaihtelevat 0,05 eurosta 1,25 euroon kopiota kohden) .	1. Laillistaminen: Oikeuden päätöksen todistaminen oikeaksi vahvistamalla se – 2,15 leuta (noin 0,50 euroa), joka muodostuu 2 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,15 leusta (leimavero) 2. Oikeuden päätöksen vahvistaminen täytäntöönpanokelpoiseksi: 4,15 leuta (noin 1 euro), joka muodostuu 4 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,15 leusta (leimavero) 3. Erytynen laillistaminen (ns. supralegalisointi): 1,15 leuta (noin 0,25 euroa), joka muodostuu 1 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,15 leusta (leimavero) – vain, jos osapuoli tarvitsee sitä	50 prosenttia 8,30 leusta (noin 1 eurosta)	Henkilön, joka haluaa yksinkertaiset jäljennökset tuomioistuimen henkilökunnan (kirjaajien) laatimista eri menettelyasia-kirjoista, on maksettava kopiointi maksut (jotka vaihtelevat 0,05 eurosta 1,25 euroon kopiota kohden) .
Tapaus B	8,3 leuta (noin 2 euroa) , joka muodostuu 8 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,30 leusta (leimavero)	Henkilön, joka haluaa yksinkertaiset jäljennökset tuomio-istuimen henkilö-kunnan (kirjaajien) laatimista eri menettely-asiakirjoista, on maksettava kopioi	1. Laillistaminen: Oikeuden päätöksen todistaminen oikeaksi vahvistamalla se – 2,15 leuta (noin 0,50 euroa), joka muodostuu 2 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,15 leusta (leimavero) 2. Oikeuden päätöksen vahvistaminen täytäntöönpanokelpoiseksi: 4,15 leuta	50 prosenttia 8,30 leusta (noin 1 eurosta)	Henkilön, joka haluaa yksinkertaiset jäljennökset tuomioistuimen henkilökunnan (kirjaajien) laatimista eri menettelyasia-kirjoista, on maksettava kopiointi maksut (jotka

nti-maksut (jotka vaihtelevat 0,05 eurosta 1,25 euroon kopiota kohden). (noin 1 euro), joka muodostuu 4 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,15 leusta (leimavero)

3. Erytynen laillistaminen (ns. supralegalisointi): 1,15 leuta (noin 0,25 euroa), joka muodostuu 1 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,15 leusta (leimavero) – vain, jos osapuoli tarvitsee sitä

vaihtelevat 0,05 eurosta 1,25 euroon kopiota kohden).

Tapausesimerkki

Vaihtoehtoinen riitojenratkaisu

	Onko tämä vaihtoehto käytettävissä tällaisessa tapauksessa?	Kulut
Tapaus A	Kyllä	Kuluista määrätään sovittelusopimuksessa osapuolten ja sovittelijan sopimuksen mukaisesti.
Tapaus B	Kyllä	Kuluista määrätään sovittelusopimuksessa osapuolten ja sovittelijan sopimuksen mukaisesti.

Lakimiehen, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

Tapausesimerkki	Lakimies		Haastemies		
	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Kulut keskimäärin	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Tuomiota edeltävät kulut	Tuomion jälkeiset kulut
Tapaus A	Ei	Oikeusapu-sopimuksesta riippuvat vaihtelevat kulut Ei koske tätä tapausta, koska edustajan käyttäminen ei ole pakollista	Ei	Ei koske tätä tapausta, koska oikeuden päätös (joka on annettu tuomion jälkeen) voidaan toimeenpanna vain, ellei hävinnyt osapuoli (isä) pane sitä täytäntöön vapaaehtoisesti.	Oikeuden päätöksen vahvistaminen täytäntöönpanokelpoi-seksi: 10,30 leuta (noin 2,50 euroa), joka muodostuu 10 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,30 leusta (leimavero) Huomautus: maksu vähintään 20 leuta (noin 5 euroa) ja enintään 400 leuta (noin 100 euroa) Haastemiehen palkkiot: palkkio vähintään 50 leuta (noin 12,50 euroa) ja enintään 500 leuta (noin 125 euroa)
Tapaus B	Ei	Oikeusapu-sopimuksesta riippuvat vaihtelevat kulut Ei koske tätä tapausta, koska edustajan käyttäminen ei ole pakollista	Ei	Ei koske tätä tapausta, koska oikeuden päätös (joka on annettu tuomion jälkeen) voidaan toimeenpanna vain, ellei hävinnyt osapuoli (isä) pane sitä täytäntöön vapaaehtoisesti.	Oikeuden päätöksen vahvistaminen täytäntöönpanokelpoiseksi: 10,30 leuta (noin 2,50 euroa), joka muodostuu 10 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,30 leusta (leimavero) Huomautus: maksu vähintään 20 leuta (noin 5 euroa) ja enintään 400 leuta (noin 100 euroa)

Haastemiehen palkkiot: palkkio vähintään 50 leuta (noin 12,50 euroa) ja enintään 500 leuta (noin 125 euroa)

Tapausesimerkki	Asiantuntija	Onko käyttäminen pakollista?	Kulut
Tapaus A	Ei		Ei koske tätä tapausta
Tapaus B	Ei		Ei koske tätä tapausta

Todistajien korvauksiin ja vakuuksiin liittyvät ja muut asianmukaiset kulut

Tapausesimerkki	Todistajille maksettavat korvaukset		Pantti, takaus tai muu vakuus	
	Maksetaanko todistajille korvauksia?	Kulut	Millaisissa tapauksissa näitä käytetään?	Kulut
Tapaus A	Kyllä	Matkakustannukset korvataan. Todistajan pyytäessä voidaan maksaa korvausta myös oikeudessa käytetystä ajasta (riippuen todistajan tulonlähteistä, kuten työsopimuksesta jne.).	Mahdolliset todisteiden suojaamista koskevat pyynnöt	8,30 leuta (noin 2 euroa) , joka muodostuu 8 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,30 leusta (leimavero)
Tapaus B	Kyllä	Matkakustannukset korvataan. Todistajan pyytäessä voidaan maksaa korvausta myös oikeudessa käytetystä ajasta (riippuen todistajan tulonlähteistä, kuten työsopimuksesta jne.).	Mahdolliset todisteiden suojaamista koskevat pyynnöt	8,30 leuta (noin 2 euroa) , joka muodostuu 8 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,30 leusta (leimavero)

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat suuntaa-antavat kulut

Tapausesimerkki	Oikeusapu		
	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Milloin tuki kattaa kaiken?	Edellytykset
Tapaus A	Ks. liite 1.	Ks. liite 1.	Ks. liite 1.
Tapaus B	Ks. liite 1.	Ks. liite 1.	Ks. liite 1.

Tapausesimerkki	Korvaus			
	Voiko voittanut osapuoli saada riita-asian kulut korvatuiksi?	Jos korvaus ei kata koko summaa, minkä prosentuaalisen osuuden se yleensä kattaa?	Mitä kuluja ei korvata koskaan?	Onko tapauksia, joissa oikeusavusta olisi maksettava korvaus oikeusapua antavalle organisaatiolle?

Tapaus A	Kyllä	Yleensä kustannukset korvataan täysimääräisinä.	Jos äiti voittaa, kaikki hänelle aiheutuneet kulut voidaan periä tässä tapauksessa isältä.	Ei
Tapaus B	Kyllä	Yleensä kustannukset korvataan täysimääräisinä.	Jos äiti voittaa, kaikki hänelle aiheutuneet kulut voidaan periä tässä tapauksessa isältä.	Ei

Käännös- ja tulkkaukset

Tapaus- esimerkki	Kääntäminen		Tulkkaus		Muut erityisesti rajat ylittäviin riitoihin liittyvät kulut	
	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Kuvaus	Arvio kuluista
Tapaus A	Ei koske tätä tapausta	Ei koske tätä tapausta	Kun osapuoli, jota oikeuden pitäisi kuulla, on kuuro tai mykkä tai ei osaa kirjoittaa	23,15 leuta /tunti (noin 6 euroa)	-	-
Tapaus B	1. Kun tuomioistuimelle toimitetut (asiaan liittyvät) asiakirjat ovat vieraskielisiä 2. Lisäksi osapuolen kiistäessä asiakirjan romaniankielisen käännöksen virheettömyyden tuomioistuin voi pyytää auktorisoitua kääntäjää kääntämään asiakirjan.	Kulut vaihtelevat käännössopimuksen mukaan, tai jos käännöksen tekee tuomioistuimen pyynnöstä auktorisoitu kääntäjä, kulut ovat 33,56 leuta (noin 8 euroa) A4-sivua kohden.	Jos vähintään toinen osapuoli ei puhu romaniaa Valtio A = Romania	23,15 leuta /tunti (noin 6 euroa)	Kyllä, mutta valtio maksaa ne	-

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 03/11/2020

Tapausesimerkki 3 – perheoikeus – elatusapu - Romania

Tässä perheoikeutta – elatusapua – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan kantajalle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavassa tilanteessa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Pariskunta on asunut yhdessä useita vuosia menemättä naimisiin. Erilleen muuttaessaan heillä on kolmivuotias lapsi. Lapsen huoltajuus määrätään tuomioistuimen päätöksellä lapsen äidille. Ainoa ratkaisematon erimielisyys koskee elatusavun määrää, joka isän on maksettava äidille lapsen huolto- ja koulutusta varten. Äiti vie asian oikeuteen.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne, jossa olet jäsenvaltiossa A toimiva lakimies: Pariskunta on asunut yhdessä jäsenvaltion (jäsenvaltio B) alueella menemättä naimisiin. Heillä on kolmivuotias lapsi. He muuttavat erilleen. Jäsenvaltion B tuomioistuimen päätöksellä lapsen huoltajuus määrätään äidille. Isän suostumuksella äiti ja lapsi muuttavat asumaan toiseen jäsenvaltioon (jäsenvaltio A), josta tulee heidän asuinpaikkansa.

Ratkaisematta on vielä yksi erimielisyys. Tämä koskee elatusavun määrää, joka isän olisi maksettava äidille lapsen huolto- ja koulutusta varten. Äiti vie asian oikeuteen jäsenvaltiossa A.

Kulut Romaniassa

Tuomioistuinmaksut, muutoksenhakukulut ja vaihtoehtoisen riitojenratkaisun kulut

Tapaus- esi-merkki	Tuomioistuin		Muutoksenhaku			
	Vireille- pano- vaiheen maksut	Toimitus-kirja- maksut	Muut maksut	Vireille-pano- vaiheen maksut	Toimituskirjamaksut	Muut maksut
Tapaus A	Ei oikeuden-käynti- maksuja	Henkilön, joka haluaa yksinkertaiset jäljennökset tuomio-istuimen henkilö-kunnan (kirjaajien) laatimista eri menettelyasiakirjoista, on maksettava kopiointi-maksut (jotka vaihtelevat 0,05 eurosta 1,25 euroon kopiota kohden).	<p>1. Laillistaminen: Oikeuden päätöksen todistaminen oikeaksi vahvistamalla se – 2,15 leuta (noin 0,50 euroa), joka muodostuu 2 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,15 leusta (leimavero)</p> <p>2. Oikeuden päätöksen vahvistaminen täytäntöönpano-kelpoiseksi: 4,15 leuta (noin 1 euro), joka muodostuu 4 leusta (tuomio-istuimen perimä maksu) ja 0,15 leusta (leimavero)</p> <p>3. Erityinen laillistaminen (ns. supralegalisointi): 1,15 leuta (noin 0,25 euroa), joka muodostuu 1 leusta (tuomioistuimen perimä</p>	Ei oikeuden-käynti- maksuja	Henkilön, joka haluaa yksinkertaiset jäljennökset tuomioistuimen henkilökunnan (kirjaajien) laatimista eri menettelyasiakirjoista, on maksettava kopiointimaksut (jotka vaihtelevat 0,05 eurosta 1,25 euroon kopiota kohden).	

maksu) ja 0,15 leusta (leimavero) – vain, jos osapuoli tarvitsee sitä

Tapaus B	Ei oikeudenkäynti- maksuja	Henkilön, joka haluaa yksinkertaiset jäljennökset tuomioistuimen henkilö-kunnan (kirjaajien) laatimista eri menettely-asiakirjoista, on maksettava kopiointi-maksut (jotka vaihtelevat 0,05 eurosta 1,25 euroon kopiota kohden).	1. Laillistaminen: Oikeuden päätöksen todistaminen oikeaksi vahvistamalla se – 2,15 leuta (noin 0,50 euroa), joka muodostuu 2 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,15 leusta (leimavero)	Ei oikeudenkäyntimaksuja	Henkilön, joka haluaa yksinkertaiset jäljennökset tuomioistuimen henkilö-kunnan (kirjaajien) laatimista eri menettelyasiakirjoista, on maksettava kopiointimaksut (jotka vaihtelevat 0,05 eurosta 1,25 euroon kopiota kohden).
			2. Oikeuden päätöksen vahvistaminen täytäntöönpanokelpoiseksi: 4,15 leuta (noin 1 euro), joka muodostuu 4 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,15 leusta (leimavero)		
			3. Erityinen laillistaminen (ns. supralegalisointi): 1,15 leuta (noin 0,25 euroa), joka muodostuu 1 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,15 leusta (leimavero) – vain, jos osapuoli tarvitsee sitä		

Tapausesi Vaihtoehtoinen riitojenratkaisu merkki

Onko tämä vaihtoehto käytettävissä tällaisessa tapauksessa?

Kulut

Tapaus A Kyllä

Kuluista määrätään sovittelusopimuksessa osapuolten ja sovittelijan sopimuksen mukaisesti.

Tapaus B Kyllä

Kuluista määrätään sovittelusopimuksessa osapuolten ja sovittelijan sopimuksen mukaisesti.

Lakimiehen, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

	Lakimies		Haastemies	
Tapaus- esimerkki	Onko edusta-jan käyttä-minen pakollis-ta?	Kulut keskimäärin	Onko edustajan käyttä-minen pakollista?	Tuomiota edeltävät kulut Tuomion jälkeiset kulut
Tapaus A	Ei		Ei	

Oikeusapu-
sopimuksesta riippuvat
vaihtelevat kulut

Ei koske tätä tapausta,
koska edustajan
käyttäminen ei ole
pakollista.

Ei koske tätä tapausta,
koska oikeuden päätös
(joka on annettu
tuomion jälkeen)
voidaan toimeenpanna
vain, ellei hävinnyt
osapuoli (isä) pane sitä
täytäntöön
vapaaehtoisesti.

**Oikeuden päätöksen
vahvistaminen täytäntöönpano-
kelpoiseksi: 10,30 leuta (noin 2,50
euroa)**, joka muodostuu 10 leusta
(tuomioistuimen perimä maksu) ja
0,30 leusta (leimavero)

**Huomautus: maksu vähintään 20
leuta (noin 5 euroa) ja enintään
400 leuta (noin 100 euroa)**

**Haastemiehen palkkiot: palkkio
vähintään 50 leuta (noin 12,50
euroa) ja enintään 500 leuta (noin
125 euroa)**

Tapaus B

Ei

Oikeusapu-
sopimuksesta riippuvat
vaihtelevat kulut

Ei koske tätä tapausta,
koska edustajan
käyttäminen ei ole
pakollista.

Ei

Ei koske tätä tapausta,
koska oikeuden päätös
(joka on annettu
tuomion jälkeen)
voidaan toimeenpanna
vain, ellei hävinnyt
osapuoli (isä) pane sitä
täytäntöön
vapaaehtoisesti.

**Oikeuden päätöksen
vahvistaminen
täytäntöönpanokelpoiseksi: 10,30
leuta (noin 2,50 euroa)**, joka
muodostuu 10 leusta
(tuomioistuimen perimä maksu) ja
0,30 leusta (leimavero)

**Huomautus: maksu vähintään 20
leuta (noin 5 euroa) ja enintään
400 leuta (noin 100 euroa)**

**Haastemiehen palkkiot: palkkio
vähintään 50 leuta (noin 12,5
euroa) ja enintään 500 leuta (noin
125 euroa)**

Tapausesimerkki

Asiantuntija

Onko käyttäminen pakollista?

Kulut

Tapaus A

Ei

Ei koske tätä tapausta

Tapaus B

Ei

Ei koske tätä tapausta

Todistajien korvauksiin ja vakuuksiin liittyvät ja muut asianmukaiset kulut

Todistajille maksettavat korvaukset

Pantti, takaus tai muu vakuus

Tapaus- esimerkki

Maksetaanko

Kulut

Millaisissa tapauksissa näitä käytetään?

Kulut

todistajille korvauksia?

Tapaus A

Ei koske tätä
tapausta, koska
todistajia ei kuulla.

Ei koske tätä tapausta, koska
todistajia ei kuulla.

Jos osapuoli pyytää
suojaustoimenpiteitä
(takavarikon suojaaminen,
ulosmittaus)

**10,30 leuta (noin 2,50
euroa)**, joka muodostuu
10 leusta
(tuomioistuimen perimä
maksu) ja 0,30 leusta
(leimavero)

Tapaus B

Ei koske tätä tapausta, koska
todistajia ei kuulla.

Jos osapuoli pyytää
suojaustoimenpiteitä

**10,30 leuta (noin 2,50
euroa)**, joka muodostuu

Ei koske tätä tapausta, koska todistajia ei kuulla.

(takavarikon suojaaminen, ulosmittaus)

10 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,30 leusta (leimavero)

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat suuntaa-antavat kulut

Tapaus-esimerkki	Oikeusapu			Korvaus			
	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Milloin tuki kattaa kaiken?	Edellytykset	Voiko voittanut osapuoli saada riita-asian kulut korvatuiksi?	Jos korvaus ei kata koko summaa, minkä prosentuaalisen osuuden se yleensä kattaa?	Mitä kuluja ei korvata koskaan?	Onko tapauksissa oikeusapu on maksullista?
Tapaus A	Ks. liite 1.	Ks. liite 1.	Ks. liite 1.	Kyllä	Yleensä kustannukset korvataan täysimääräisinä.	Jos äiti voittaa, kaikki hänelle aiheutuneet kulut voidaan periä tässä tapauksessa isältä.	Ei
Tapaus B	Ks. liite 1.	Ks. liite 1.	Ks. liite 1.	Kyllä	Yleensä kustannukset korvataan täysimääräisinä.	Jos äiti voittaa, kaikki hänelle aiheutuneet kulut voidaan periä tässä tapauksessa isältä.	Ei

Käännös- ja tulkkaukskulut

Tapaus-esimerkki	Kääntäminen		Tulkkaukset		Muut erityisesti rajat ylittäviin riitoihin liittyvät kulut
	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Kuvaus
Tapaus A	Ei koske tätä tapausta	Ei koske tätä tapausta	Kun osapuoli, jota oikeuden pitäisi kuulla, on kuuro tai myykkä tai ei osaa kirjoittaa	23,15 leuta/tunti (noin 6 euroa)	
Tapaus B	1. Kun tuomioistuimelle toimitetut (asiaan liittyvät) asiakirjat ovat vieraskielisiä	Kulut vaihtelevat käännössopimuksen mukaan, tai jos käännöksen tekee tuomioistuimen pyynnöstä auktorisoitu kääntäjä, kulut	Jos vähintään toinen osapuoli ei puhu romaniaa Valtio A = Romania	23,15 leuta/tunti (noin 6 euroa)	Kyllä, mutta valtio maksaa ne

2. Lisäksi osapuolen kiistäessä asiakirjan romaniankielisen käännöksen virheettömyyden tuomioistuin voi pyytää auktorisoitua kääntäjää kääntämään asiakirjan. ovat 33,56 leuta (noin 8 euroa) A4-sivua kohden.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 03/11/2020

Tapausesimerkki 4 – kauppaoikeus – sopimus - Romania

Tässä kauppaoikeutta – sopimusoikeutta – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan myyjälle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavassa tilanteessa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Yhtiö on toimittanut ostajalle tavaraa 20 000 euron arvosta. Myyjä ei ole saanut maksua, koska ostaja katsoo, ettei tavara ole sopimuksen mukaista.

Myyjä päättää nostaa kanteen saadakseen täyden kauppahinnan.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne: Yhtiö, jonka kotipaikka on jäsenvaltiossa B, toimittaa 20 000 euron arvosta tavaraa jäsenvaltiossa A olevalle ostajalle. Sopimukseen sovelletaan jäsenvaltion B lakia ja se on laadittu jäsenvaltion B kielellä. Myyjä ei ole saanut maksua, koska jäsenvaltiossa A oleva ostaja katsoo, ettei tavara ole sopimuksen mukaista. Myyjä päättää nostaa kanteen jäsenvaltiossa A saadakseen maksun täydestä, ostajan kanssa tehdyssä sopimuksessa määritetystä hinnasta.

Kulut Romaniassa

Tuomioistuinmaksut, muutoksenhakukulut ja vaihtoehtoisen riitojenratkaisun kulut

Tapaus- esi-merkki	Tuomioistuin			Muutoksenhaku	
	Vireillepano- vaiheen maksut	Toimituskirja-maksut	Muut maksut	Vireillepano- vaiheen maksut	Toimituskirjamaksut
Tapaus A	2 849,1998 leuta (noin 710 euroa), haluaa joka muodostuu yksinkertaiset	Henkilön, joka haluaa yksinkertaiset	1. Laillistaminen: Oikeuden päätöksen todistaminen oikeaksi	50 prosenttia vireillepanovaiheen maksuista eli 1 4	Henkilön, joka haluaa yksinkertaiset jäljennökset tuomioistuimen henkilökunnan

<p>2 844,1998 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 5 leusta (leimavero)</p>	<p>jäljennökset tuomioistuimen henkilökunnan (kirjaajien) laatimista eri menettelyasiakirjoista, on maksettava kopiointimaksut (jotka vaihtelevat 0,05 eurosta 1,25 euroon kopiota kohden).</p>	<p>vahvistamalla se – 2,15 leuta (noin 0,50 euroa), joka muodostuu 2 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,15 leusta (leimavero)</p> <p>2. Oikeuden päätöksen vahvistaminen täytäntöönpanokelpoiseksi: 4,15 leuta (noin 1 euro), joka muodostuu 4 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,15 leusta (leimavero)</p> <p>3. Erityinen laillistaminen (ns. supralegalisointi): 1,15 leuta (noin 0,25 euroa), joka muodostuu 1 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,15 leusta (leimavero) – vain, jos osapuoli tarvitsee sitä</p>	<p>24,5999 leuta (noin 355 euroa)</p> <p>(kirjaajien) laatimista eri menettelyasiakirjoista, on maksettava kopiointimaksut (jotka vaihtelevat 0,05 eurosta 1,25 euroon kopiota kohden).</p>
--	--	---	--

<p>Tapaus B 2 849,1998 leuta (noin 710 euroa), joka muodostuu 2 844,1998 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 5 leusta (leimavero)</p>	<p>Henkilön, joka haluaa yksinkertaiset jäljennökset tuomioistuimen henkilökunnan (kirjaajien) laatimista eri menettelyasiakirjoista, on maksettava kopiointimaksut (jotka vaihtelevat 0,05 eurosta 1,25 euroon kopiota kohden).</p>	<p>1. Laillistaminen: Oikeuden päätöksen todistaminen oikeaksi vahvistamalla se – 2,15 leuta (noin 0,50 euroa), joka muodostuu 2 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,15 leusta (leimavero)</p> <p>2. Oikeuden päätöksen vahvistaminen täytäntöönpanokelpoiseksi: 4,15 leuta (noin 1 euro), joka muodostuu 4 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,15 leusta (leimavero)</p> <p>3. Erityinen laillistaminen (ns. supralegalisointi): 1,15 leuta (noin 0,25 euroa), joka muodostuu 1 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,15 leusta (leimavero) – vain, jos osapuoli tarvitsee sitä</p>	<p>50 prosenttia vireillepanovaiheen maksuista eli 1 424,5999 leuta (noin 355 euroa)</p> <p>Henkilön, joka haluaa yksinkertaiset jäljennökset tuomioistuimen henkilökunnan (kirjaajien) laatimista eri menettelyasiakirjoista, on maksettava kopiointimaksut (jotka vaihtelevat 0,05 eurosta 1,25 euroon kopiota kohden).</p>
--	--	---	--

**Onko tämä vaihtoehto
käytettävissä tällaisessa
tapauksessa?**

Tapaus A	Kyllä	Kuluista määrätään sovittelusopimuksessa osapuolten ja sovittelijan sopimuksen mukaisesti.
Tapaus B	Kyllä	Kuluista määrätään sovittelusopimuksessa osapuolten ja sovittelijan sopimuksen mukaisesti.

Lakimiehen, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

Tapaus- esi- merkki	Lakimies	Haastemies	Asiantuntija			
	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Kulut keski- määrin	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Tuomiota edeltävät kulut	Tuomion jälkeiset kulut	Onko käyttäminen pakollista?
Tapaus AEI	Oikeusapu- sopimuk- sesta riippuvat vaihtelevat kulut Ei koske tätä tapausta, koska edustajan käyttämi- nen ei ole pakollista	EI	Ei koske tätä tapausta, koska oikeuden päätös (joka on annettu tuomion jälkeen) voidaan toimeenpanna vain, ellei hävinnyt osapuoli pane sitä täytäntöön vapaa- ehtoisesti.	Oikeuden päätöksen vahvistaminen täytäntöön- panokelpoi- seksi: 10,30 leuta (noin 2,50 euroa), joka muodostuu 10 leusta (tuomio- istuimen perimä maksu) ja 0,30 leusta (leimavero) Huomautus: maksu vähintään 20 leuta (noin 5 euroa) ja enintään 400 leuta (noin 100 euroa) Haastemiehen palkkio: enintään 2 400 leuta (noin 600 euroa)	EI	Vaihtelevat kulut jotka tuomio- istuimien määrätteen vaadittavan asian- tuntemuksen mukaan
Tapaus BEI	Oikeusapu- sopimuk- sesta riippuvat vaihtelevat kulut Ei koske tätä tapausta, koska edustajan käyttämi- nen ei ole pakollista	EI	Ei koske tätä tapausta, koska oikeuden päätös (joka on annettu tuomion jälkeen) voidaan toimeenpanna vain, ellei hävinnyt osapuoli pane sitä täytäntöön vapaa- ehtoisesti.	Oikeuden päätöksen vahvistaminen täytäntöönpano- kelpoiseksi: 10,30 leuta (noin 2,50 euroa), joka muodostuu 10 leusta (tuomio- istuimen perimä maksu) ja 0,30 leusta (leimavero)	EI	Vaihtelevat kulut jotka tuomioistuimien määrätteen vaadittavan asian- tuntemuksen mukaan

Huomautus:
maksu vähintään
20 leuta (noin 5
euroa) ja enintään
400 leuta (noin
100 euroa)

Haaste-miehen
palkkio: enintään
2 400 leuta (noin
600 euroa)

Todistajien korvauksiin ja vakuuksiin liittyvät ja muut asianmukaiset kulut

Tapaus- esimerkki	Todistajille maksettavat korvaukset		Pantti, takaus tai muu vakuus	
	Maksetaanko todistajille korvauksia?	Kulut	Millaisissa tapauksissa näitä käytetään?	Kulut
Tapaus A	Kyllä	Matkakustannukset korvataan. Todistajan pyytäessä voidaan maksaa korvausta myös oikeudessa käytetystä ajasta (riippuen todistajan tulonlähteistä, kuten työsopimuksesta jne.).	Mahdolliset todisteiden suojaamista koskevat pyynnöt (todisteet tällaisista suojatuista asiakirjoista)	8,30 leuta (noin 2 euroa) , joka muodostuu 8 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,30 leusta (leimavero)
			Jos osapuoli pyytää suojaustoimenpiteitä (takavarikon suojaaminen, ulosmittaus)	10,30 leuta (noin 2,50 euroa), joka muodostuu 10 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,30 leusta (leimavero)
Tapaus B	Kyllä	Matkakustannukset korvataan. Todistajan pyytäessä voidaan maksaa korvausta myös oikeudessa käytetystä ajasta (riippuen todistajan tulonlähteistä, kuten työsopimuksesta jne.).	Mahdolliset todisteiden suojaamista koskevat pyynnöt (todisteet tällaisista suojatuista asiakirjoista)	8,30 leuta (noin 2 euroa), joka muodostuu 8 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,30 leusta (leimavero)
			Jos osapuoli pyytää suojaustoimenpiteitä (takavarikon suojaaminen, ulosmittaus)	10,30 leuta (noin 2,50 euroa), joka muodostuu 10 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,30 leusta (leimavero)

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat suuntaa-antavat kulut

Oikeusapu

**Tapaus-
esimerkki**

Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?

Milloin tuki kattaa kaiken?Edellytykset

Tapaus A

–

–

–

Tapaus B

–

–

–

Korvaus**Tapaus-
esimerkki**

Voiko voittanut osapuoli saada riita-asian kulut korvatuiksi?

Jos korvaus ei kata koko summaa, prosentuaalisen osuuden se yleensä kattaa?

Mitä kuluja ei korvata koskaan?

Onko tapauksissa oikeus korvaukseen osapuolelta?

Tapaus A

Kyllä

Yleensä kustannukset korvataan täysimääräisinä.

Tässä tapauksessa kaikki kulut voidaan korvata.

Kaikki kulut voidaan korvata, lukuun ottamatta seuraavaan tilanteeseen liittyviä kuluja: ostajan, joka tunnustaa myyjän kanteen ensimmäisessä käsittelyssä, ei tarvitse maksaa oikeudenkäyntikuluja, paitsi jos hänelle on ilmoitettu asiasta ennen käsittelyä.

Jos tuomioistuimella on hyväksyttävä osittain kummannkin osapuolen vaatimet, se määrittelee, missä määrin osapuolet voidaan määrätä maksamaan oikeudenkäyntikulut, ja voi myös antaa määräyksen kulujen korvaamisesta.

Lisäksi tuomioistuimella on oikeus korottaa tai alentaa asianajajan palkkiota, jos se katsoo palkkion olevan kohtuuttoman suuri tai pieni suhteessa asian arvoon tai asianajajan tekemään työhön.

EI

Tapaus B

Kyllä

Yleensä kustannukset korvataan täysimääräisinä.

Tässä tapauksessa kaikki kulut voidaan korvata.

Kaikki kulut voidaan korvata, lukuun ottamatta seuraavaan tilanteeseen liittyviä kuluja: ostajan, joka tunnustaa myyjän kanteen ensimmäisessä käsittelyssä, ei tarvitse maksaa oikeudenkäyntikuluja, paitsi jos hänelle on ilmoitettu asiasta ennen käsittelyä.

Jos tuomioistuimella on hyväksyttävä osittain kummannkin osapuolen vaatimet, se määrittelee, missä määrin osapuolet voidaan määrätä maksamaan oikeudenkäyntikulut, ja voi myös antaa määräyksen kulujen korvaamisesta.

Lisäksi tuomioistuimella on oikeus korottaa tai alentaa asianajajan palkkiota, jos se katsoo palkkion olevan kohtuuttoman suuri tai pieni suhteessa asian arvoon tai asianajajan tekemään työhön.

EI

Käännös- ja tulkkaukset

Kääntäminen

Tulkkaukset

Tapaus- esimerkki	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Muut erityisesti rajat ylittäviin riitoihin liittyvät kulut
Tapaus A	Yleensä, ei koske tätä tapausta	Yleensä, ei koske tätä tapausta	Kun osapuoli, jota oikeuden pitäisi kuulla, on kuuro tai mykkä tai ei osaa kirjoittaa	23,15 leuta/tunti (noin 6 euroa)	-
Tapaus B	1. Kun tuomioistuimelle toimitetut (asiaan liittyvät) asiakirjat ovat vieraskielisiä 2. Lisäksi osapuolen kiistäessä asiakirjan romaniankielisen käännöksen virheettömyyden tuomioistuin voi pyytää auktorisoitua kääntäjää kääntämään asiakirjan.	Kulut vaihtelevat käännössopimuksen mukaan, tai jos käännöksen tekee tuomioistuimen pyynnöstä auktorisoitu kääntäjä, kulut ovat 33,56 leuta (noin 8 euroa) A4-sivua kohden.	Jos vähintään toinen osapuoli ei puhu romaniaa Valtio A = Romania	23,15 leuta/tunti (noin 6 euroa)	Kyllä, mutta valtio maksaa ne

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 03/11/2020

Tapausesimerkki 5 – kauppaoikeus – vahingonvastuu - Romania

Tässä kauppaoikeutta – vahingonvastuuta – koskevassa tapauksessa jäsenvaltioita pyydettiin antamaan asiakkaalle neuvoa oikeudenkäyntikuluista seuraavassa tilanteessa:

Tapaus A – Kotimainen tilanne: Lämmityslaittevalmistaja toimittaa lämmityslaitteen asentajalle. Asentaja myy lämmityslaitteen asiakkaalleen tämän kotiin asennettavaksi (ja asentaa laitteen paikoilleen). Pian tämän jälkeen talossa syttyy tulipalo. Kaikilla osapuolilla (laittevalmistaja, asentaja ja asiakas) on vakuutus. Tulipalon alkuperä on kiistanalainen. Kukaan ei halua korvata asiakkaan kärsimää vahinkoa.

Asiakas päättää nostaa kanteen ja vaatia täyttä korvausta lämmityslaittevalmistajalta, lämmityslaitteen asentajalta ja vakuutusyhtiöiltä.

Tapaus B – Rajat ylittävä tilanne: Jäsenvaltiossa B oleva lämmityslaittevalmistaja toimittaa lämmityslaitteen jäsenvaltiossa C olevalle asentajalle. Asentaja myy lämmityslaitteen asiakkaalleen asennettavaksi tämän kotiin jäsenvaltiossa A (ja asentaa laitteen paikoilleen). Pian tämän jälkeen talossa syttyy tulipalo. Kullakin osapuolella (laittevalmistaja, asentaja ja asiakas) on omassa jäsenvaltiossaan olevan vakuutusyhtiön vakuutus. Tulipalon alkuperä on kiistanalainen. Kukaan ei halua korvata asiakkaan vahinkoa.

Asiakas päättää nostaa kanteen jäsenvaltiossa A ja vaatia täyttä korvausta lämmityslaittevalmistajalta, lämmityslaitteen asentajalta ja jäsenvaltiossa A olevalta vakuutusyhtiöiltä.

Kulut Romaniassa

Tuomioistuinmaksut, muutoksenhakukulut ja vaihtoehtoisen riitojenratkaisun kulut

Tuomioistuin

Tapaus esimerk ki

Vireillepanovaiheen maksut

Tapaus A Kanteen nostamisesta perittävät vireillepanovaiheen kustannukset (jotka sisältävät tuomioistuimen perimän maksun ja leimaveron) riippuvat siitä, millaiseksi kantaja arvioi vaateen määrän (arvon). **Ne voivat vaihdella 0,50 eurosta 1 300 euroon.**

Tapaus B Kanteen nostamisesta perittävät vireillepanovaiheen kustannukset (jotka sisältävät tuomioistuimen perimän maksun ja leimaveron) riippuvat siitä, millaiseksi kantaja arvioi vaateen määrän (arvon). **Ne voivat vaihdella 0,50 eurosta 1 300 euroon.**

Toimituskirjamaksut

Henkilön, joka haluaa yksinkertaiset jäljennökset tuomioistuimen henkilökunnan (kirjaajien) laatimista eri menettelyasiakirjoista, on maksettava kopiointimaksut (jotka vaihtelevat 0,05 eurosta 1,25 euroon kopiota kohden).

Henkilön, joka haluaa yksinkertaiset jäljennökset tuomioistuimen henkilökunnan (kirjaajien) laatimista eri menettelyasiakirjoista, on maksettava kopiointimaksut (jotka vaihtelevat 0,05 eurosta 1,25 euroon kopiota kohden).

Muut maksut

1. Laillistaminen: Oikeuden päätöksen todistaminen oikeaksi vahvistamalla se – 2,15 leuta (noin 0,50 euroa), joka muodostuu 2 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,15 leusta (leimavero)

2. Oikeuden päätöksen vahvistaminen täytäntöönpanokelpoiseksi: 4,15 leuta (noin 1 euro), joka muodostuu 4 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,15 leusta (leimavero)

3. Erityinen laillistaminen (ns. supralegalisointi): 1,15 leuta (noin 0,25 euroa), joka muodostuu 1 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,15 leusta (leimavero) – vain, jos osapuoli tarvitsee sitä

1. Laillistaminen: Oikeuden päätöksen todistaminen oikeaksi vahvistamalla se – 2,15 leuta (noin 0,50 euroa), joka muodostuu 2 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,15 leusta (leimavero)

2. Oikeuden päätöksen vahvistaminen täytäntöönpanokelpoiseksi: 4,15 leuta (noin 1 euro), joka muodostuu 4 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,15 leusta (leimavero)

3. Erityinen laillistaminen (ns. supralegalisointi): 1,15 leuta (noin 0,25 euroa), joka muodostuu 1 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,15 leusta (leimavero) – vain, jos osapuoli tarvitsee sitä

Muutoksenhaku

Tapaus esimerk ki

Vaihtoehtoinen riitojenratkaisu

Vireillepanovaiheen maksut	Toimituskirjamaksut	Muut maksut	Onko tämä vaihtoehto käytettävissä tällaisessa tapauksessa?	Kulut
Tapaus 50 prosenttia A vireillepanovaiheen kuluista, jotka peritään kanteen nostamisesta tuomioistuimessa	Henkilön, joka haluaa yksinkertaiset jäljennökset tuomioistuimen henkilökunnan (kirjaajien) laatimista eri menettelyasiakirjoista, on maksettava kopiointimaksut (jotka vaihtelevat 0,05 eurosta 1,25 euroon kopiota kohden).	-	Kyllä	Kuluista määrätään sovittelusopimuksessa osapuolten ja sovittelijan sopimuksen mukaisesti.
Tapaus 50 prosenttia B vireillepanovaiheen kuluista, jotka peritään kanteen nostamisesta tuomioistuimessa	Henkilön, joka haluaa yksinkertaiset jäljennökset tuomioistuimen henkilökunnan (kirjaajien) laatimista eri menettelyasiakirjoista, on maksettava kopiointimaksut (jotka vaihtelevat 0,05 eurosta 1,25 euroon kopiota kohden).	-	Kyllä	

Lakimiehen, haastemiehen ja asiantuntijan käyttöön liittyvät kulut

Tapaus-esimerkki	Lakimies	Haastemies	Asiantuntija
	Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Kulut keskimäärin Onko edustajan käyttäminen pakollista?	Tuomiota edeltävät kulut Tuomion jälkeiset kulut Onko käyttäminen pakollista?
Tapaus A	Ei	Oikeusapu- sopimukset riippuvat vaihtelevat kulut Ei koske tätä tapausta, koska edustajan käyttäminen ei ole pakollista	Ei koske tätä tapausta, koska oikeuden päätös (joka on annettu tuomion jälkeen) voidaan toimeenpanna vain, ellei hävinnyt osapuoli pane sitä täytäntöön vapaaehtoisesti. Oikeuden päätöksen vahvistaminen täytäntöönpanokelpoiseksi: 10,30 leuta (noin 2,50 euroa), joka muodostuu 10 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,30 leusta (leimavero) Huomautus: maksu vähintään 20 leuta (noin 5 euroa) ja enintään 400 leuta (noin 100 euroa) Haastemiehen palkkio: riippuu tuomioistuimen määräämästä korvaussummasta

Tapaus B	Ei	Oikeusapu- sopimukses-ta riippuvat vaihtelevat kulut	Ei	Ei koske tätä tapausta, koska oikeuden päätös (joka on annettu tuomion jälkeen) voidaan toimeen- panna vain, ellei hävinnyt osapuoli pane sitä täytäntöön vapaa- ehtoisesti.	Oikeuden päätöksen vahvistaminen täytäntöönpano- kelpoiseksi: 10,30 leuta (noin 2,50 euroa), joka muodostuu 10 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,30 leusta (leimavero) Huomautus: maksu vähintään 20 leuta (noin 5 euroa) ja enintään 400 leuta (noin 100 euroa) Haastemiehen palkkio: riippuu tuomioistuimen määräämästä korvaussummasta	Kyllä	
-----------------	----	---	----	--	--	-------	--

Todistajien korvauksiin ja vakuuksiin liittyvät ja muut asianmukaiset kulut

Tapaus- esimerkki	Todistajille maksettavat korvaukset		Pantti, takaus tai muu vakuus	
	Maksetaanko todistajille korvauksia?	Kulut	Millaisissa tapauksissa näitä käytetään?	Kulut
Tapaus A	Kyllä	Matkakustannukset korvataan. Todistajan pyytäessä voidaan maksaa korvausta myös oikeudessa käytetystä ajasta (riippuen todistajan tulonlähteistä, kuten työsopimuksesta jne.).	Mahdolliset todisteiden suojaamista koskevat pyynnöt (todisteet tällaisista suojatuiista asiakirjoista) Jos osapuoli pyytää suojaustoimenpiteitä (takavarikon suojaaminen, ulosmittaus)	8,30 leuta (noin 2 euroa), joka muodostuu 8 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,30 leusta (leimavero) 10,30 leuta (noin 2,50 euroa), joka muodostuu 10 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,30 leusta (leimavero)
Tapaus B	Kyllä	Matkakustannukset korvataan. Todistajan pyytäessä voidaan maksaa korvausta myös oikeudessa käytetystä ajasta (riippuen todistajan tulonlähteistä, kuten työsopimuksesta jne.).	Mahdolliset todisteiden suojaamista koskevat pyynnöt (todisteet tällaisista suojatuiista asiakirjoista) Jos osapuoli pyytää suojaustoimenpiteitä (takavarikon suojaaminen, ulosmittaus)	8,30 leuta (noin 2 euroa), joka muodostuu 8 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,30 leusta (leimavero) 10,30 leuta (noin 2,50 euroa), joka muodostuu 10 leusta (tuomioistuimen perimä maksu) ja 0,30 leusta (leimavero)

Oikeusapuun liittyvät ja muut korvattavat suuntaa-antavat kulut

Oikeusapu

**Tapaus-
esimerkki**

	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Milloin tuki kattaa kaiken?	Edellytykset
Tapaus A	Jos kantaja on luonnollinen henkilö, ks. liite 1.	Jos kantaja on luonnollinen henkilö, ks. liite 1.	Jos kantaja on luonnollinen henkilö, ks. liite 1.
Tapaus B	Jos kantaja on luonnollinen henkilö, ks. liite 1.	Jos kantaja on luonnollinen henkilö, ks. liite 1.	Jos kantaja on luonnollinen henkilö, ks. liite 1.

Korvaus**Tapaus-
esimerkki**

	Voiko voittanut osapuoli saada riittävän asian kulut korvatuiksi?	Jos korvaus ei kata koko summaa, minkä prosentuaalisen osuuden se yleensä kattaa?	Mitä kuluja ei korvata koskaan?	Onko tapauksia, joissa oikeusavustaja olisi maksettava korvaus oikeusapua antavalle organisaatiolle?
Tapaus A	Kyllä	Yleensä kustannukset korvataan täysimääräisinä.	<p>Tässä tapauksessa kaikki kulut voidaan korvata.</p> <p>Kaikki kulut voidaan korvata, lukuun ottamatta seuraavaan tilanteeseen liittyviä kuluja: vastaajan, joka tunnustaa kantajan nostaman kanteen ensimmäisessä käsittelyssä, ei tarvitse maksaa oikeudenkäyntikuluja, paitsi jos hänelle on ilmoitettu asiasta ennen käsittelyä.</p> <p>Jos tuomioistuin hyväksyy osittain kummankin osapuolen vaateet, se määrittelee, missä määrin osapuolet voidaan määrätä maksamaan oikeudenkäyntikulut. Tuomioistuin voi myös antaa määräyksen kulujen korvaamisesta.</p> <p>Lisäksi tuomioistuimella on oikeus korottaa tai alentaa asianajajan palkkiota, jos se katsoo palkkion olevan kohtuuttoman suuri tai pieni suhteessa asian arvoon tai asianajajan tekemään työhön.</p>	Ei
Tapaus B	Kyllä	Yleensä kustannukset korvataan täysimääräisinä.	<p>Kaikki kulut voidaan korvata, lukuun ottamatta seuraavaan tilanteeseen liittyviä kuluja: vastaajan, joka tunnustaa kantajan nostaman kanteen ensimmäisessä käsittelyssä, ei tarvitse maksaa oikeudenkäyntikuluja, paitsi jos hänelle on ilmoitettu asiasta ennen käsittelyä.</p> <p>Jos tuomioistuin hyväksyy osittain kummankin osapuolen vaateet, se määrittelee, missä määrin osapuolet</p>	Ei

voidaan määrätä maksamaan oikeudenkäyntikulut. Tuomioistuin voi myös antaa määräyksen kulujen korvaamisesta.

Lisäksi tuomioistuimella on oikeus korottaa tai alentaa asianajajan palkkiota, jos se katsoo palkkion olevan kohtuuttoman suuri tai pieni suhteessa asian arvoon tai asianajajan tekemään työhön.

Käännös- ja tulkkauskulut

Tapaus- esimerkki	Kääntäminen		Tulkkaus		Muut erityisesti rajat ylittäviin riitoihin liittyvät kulut
	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Millaisissa tapauksissa se on tarpeen?	Arvio kuluista	Kuvaus
Tapaus A	Yleensä, ei koske tätä tapausta	Yleensä, ei koske tätä tapausta	Kun osapuoli, jota oikeuden pitäisi kuulla, on kuuro tai mykkä tai ei osaa kirjoittaa	23,15 leuta/tunti (noin 6 euroa)	
Tapaus B	1. Kun tuomioistuimelle toimitetut (asiaan liittyvät) asiakirjat ovat vieraskielisiä 2. Lisäksi osapuolen kiistäessä asiakirjan romaniankielisen käännöksen virheettömyyden tuomioistuin voi pyytää auktorisoitua kääntäjää kääntämään asiakirjan.	Kulut vaihtelevat käännössopimuksen mukaan, tai jos käännöksen tekee tuomioistuimen pyynnöstä auktorisoitu kääntäjä, kulut ovat 33,56 leuta (noin 8 euroa) A4-sivua kohden.	Jos vähintään toinen osapuoli ei puhu romaniaa Valtio A = Romania	23,15 leuta/tunti (noin 6 euroa)	Kyllä, mutta valtio maksaa ne

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 03/11/2020

Oikeudenkäyntikulut - Slovenia

Tällä sivulla kerrotaan oikeudenkäyntikuluista Sloveniassa.

Oikeusalan ammattilaisten palkkioiden sääntely

Asianajajat

Asianajajien palkkioista säädetään asianajajien palkkioita koskevassa laissa (Slovenian tasavallan virallinen lehti 67/2008; 35 /2009-ZOdv-C, voimassa 1.1.2009–9.5.2009). Lakia sovelletaan siihen saakka, kun **Slovenian asianajajaliitto** hyväksyy uuden asianajajien palkkioita koskevan hinnaston, joka oikeus- ja julkishallintoministerin on hyväksyttävä.

Notaarit

Notaarien palkkioista säädetään notaarien palkkioita koskevassa tariffissa (Slovenian tasavallan virallinen lehti 94/2008), jonka **oikeus- ja julkishallintoministeri** on hyväksynyt. Ennen tariffin hyväksymistä ministeri toimittaa palkkioluettelon **Slovenian notaarien kamarille**, jonka jäsenet esittävät siitä huomautuksia ja lausuntoja. Huomautukset ja lausunnot eivät kuitenkaan oikeudellisesti sido ministeriä.

Kiinteät kulut

Kiinteät kulut riita-asioissa

Osapuolten kiinteät kulut riita-asioissa

Kiinteitä kuluja ovat:

- oikeudenkäyntimaksut
- asianajajapalkkiot
- asiantuntijapalkkiot
- kääntäjien ja tulkkien palkkiot
- matkakulut (esimerkiksi todistajien ja asiantuntijoiden matkoista).

Kiinteiden oikeudenkäyntikulujen maksamisajankohta

Oikeudenkäyntimaksut suoritetaan yleensä **menettelyn alussa**, kun hakemus on jätetty.

Joissakin tapauksessa maksut suoritetaan, **kun tuomioistuin antaa päätöksensä** (esimerkiksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimissa käsiteltävissä sosiaali oikeuden alaan kuuluvissa riita-asioissa, kiinteistörekisteriin liittyvissä menettelyissä ja menettelyissä, jotka koskevat ensimmäisessä oikeusasteessa tehtyjä korvauspäätöksiä).

Perintöasioita koskevissa käsittelyissä maksu suoritetaan **käsittelyn päättyessä**, kun jäämistö on määritetty tarkasti.

Asianajajien palkkiot on maksettava sen jälkeen, kun tuomioistuin on antanut päätöksen oikeudenkäyntikuluista. Asianajajat voivat vaatia, että osa heidän palkkiostaan tai koko palkkio **maksetaan ennakoon**. Tämä on yleinen käytäntö.

Osapuolen, joka ehdottaa **todistusaineiston toimittamista tutkittavaksi** (esimerkiksi asiantuntijalle tai todistajalle) tai **kääntäjän tai tulkin** palvelujen käyttöä, on maksettava näistä toimista aiheutuvat kulut **ennakkoon**.

Kiinteät kulut rikosasioissa

Osapuolten kiinteät kulut rikosasioissa

Kiinteitä kuluja ovat:

- oikeudenkäyntimaksut

- asianajajapalkkiot (jotka riippuvat käsittelyjen lukumäärästä)
- asiantuntijapalkkiot
- kääntäjien ja tulkkien palkkiot
- matkakulut (esimerkiksi todistajien ja asiantuntijoiden matkoista).

Rikosasian kiinteiden kulujen maksamisajankohta

Oikeudenkäyntimaksut ja muut kulut maksetaan yleensä **sen jälkeen**, kun tuomioistuin on tehnyt **lopullisen päätöksen ja siitä tulee lainvoimainen tai kun tuomioistuin on sittemmin antanut oikeudenkäyntikuluista päätöksen ja siitä tulee lainvoimainen**.

Asianajajien palkkiot on maksettava sen jälkeen, kun tuomioistuin on antanut päätöksen oikeudenkäyntikuluista. Asianajajat voivat vaatia, että osa heidän palkkiostaan tai koko palkkio maksetaan ennakoon. Tämä on yleinen käytäntö.

Kiinteät kulut perustuslakia koskeissa oikeudenkäynneissä

Osapuolten kiinteät kulut perustuslakia koskeissa oikeudenkäynneissä

Perustuslakia koskeissa oikeudenkäynneissä **ei ole oikeudenkäyntimaksuja**. Muut kulut (esimerkiksi asianajajien palkkiot ja matkakulut) muodostavat osan kunkin osapuolen omista kuluista.

Perustuslakia koskevan oikeudenkäynnin kiinteiden kulujen maksamisajankohta

Asianajajien palkkiot on maksettava oikeudenkäynnin päättyessä. Asianajajat voivat vaatia, että osa heidän palkkiostaan tai koko palkkio maksetaan ennakoon. Tämä on yleinen käytäntö.

Oikeudellisten edustajien velvollisuus antaa ennakkotietoja

Asianosaisten oikeudet ja velvollisuudet

Asianajajilla ei ole lain mukaan velvollisuutta kertoa asianosaisille heidän oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan, menestymismahdollisuuksistaan ja oikeudenkäyntiin liittyvistä kuluista. Asianajajien on kuitenkin toimitettava maksupyyntönsä erityisen laskun muodossa, ja siitä on käytävä ilmi tiedot palkkioista ja kuluista. Jos asianajaja ja asiakas sopivat, että palkkioita ja kuluja ei määritetä **asianajajien palkkioita koskevan lain** mukaisesti vaan palkkioiden määrästä tehdään erityissopimus, sopimuksessa on noudatettava tiettyjä erityissääntöjä.

Kulujen määräytymisperusteet

Mistä löydän tietoa kulujen määräytymisperusteista Sloveniassa?

Oikeudenkäyntikuluista säädetään seuraavissa laeissa:

- **Oikeudenkäyntimaksuja koskeva laki** – Zakon o sodnih taksah (Slovenian tasavallan virallinen lehti 37/2008)
- **Asianajajien palkkioita koskeva laki** – Zakon o odvetniški tarifi (muuttuu lähitulevaisuudessa)
- **Notaarien palkkioita koskeva luettelo – Notarska tarifa** (Slovenian tasavallan virallinen lehti 94/2008, 32/2011. Muuttuu lähitulevaisuudessa)
- **Oikeustulkkausta tekeviä tulkkeja koskevat säännöt** – Pravilnik o sodnih tolmačih (Slovenian tasavallan virallinen lehti 49/2002, 75/2003, 71/2007)
- **Tuomioistuimen asiantuntijoita ja arvioitsijoita** koskevat säännöt – Pravilnik o sodnih izvedencih in cenilcih (Slovenian tasavallan virallinen lehti 7/2002, 75/2003, 72/2005, 71/2007, 84/2008)
- **Rikosprosessilaki** – Zakon o kazenskem postopku (Slovenian tasavallan virallinen lehti 32/2012)
- **Säännöt kulujen perimisestä rikosoikeudenkäynneissä** – Pravilnik o povmitvni stroškov v kazenskem postopku (Slovenian tasavallan virallinen lehti 61/1997, 6897 – oik. 62/2008)
- **Siviiliprosessilaki** – Zakon o pravnem postopku (Slovenian tasavallan virallinen lehti 73/2007 – virallinen konsolidoitu versio, 45/08 – ZArbit, 45/08, 111/08 - Odl. US, 121/08 - Skl. US, 57/09 - Odl. US, 12/10 - Odl. US, 50/10 - Odl. US, 107/10 - Odl. US, 75/12 - Odl. US ja 76/12 – oik.)

Edellä mainittuihin säännöksiin voi tutustua internetissä Slovenian oikeusalan portaalissa eli [oikeustietokeskuksessa](#) tai muissa kansallisissa lainsäädäntörekistereissä.

Millä kielillä Sloveniassa on saatavilla tietoa kulujen määräytymisperusteista?

Tietoa on saatavilla vain sloveenin kielellä.

Mistä löydän tietoa sovittelusta?

Sovittelusta on saatavilla tietoa [Euroopan oikeudellisen verkoston siviilioikeudellisen atlaksen verkkosivulta](#), joka koskee vaihtoehtoisia riidanratkaisumenetelmiä.

Myös oikeus- ja julkishallintoministeriö sekä sovittelua järjestävät tuomioistuimet (esimerkiksi [Ljubljanan aluetuomioistuin](#)) antavat tietoa sovittelusta verkkosivuillaan.

Lisätietoa voi saada myös kansalaisjärjestöjen ja sovittelun alalla toimivien yksityisten toimijoiden verkkosivustoista (katso sovittelua ja sovittelijan löytämistä koskevat sivut).

Mistä löydän lisätietoa kustannuksista?

Mistä löydän tietoa menettelyjen keskimääräisestä kestosta?

Eri menettelyjen keskimääräisestä kestosta on saatavilla tietoa [oikeus- ja julkishallintoministeriön](#) (Ministrstvo za pravosodje in javno upravo) verkkosivuston oikeusalan tilastoanalyysistä koskevassa osassa.

Arvonlisävero

Miten siitä saa tietoa?

Kuluja koskevia tietoja julkaistaan eri säännöksissä; arvonlisävero ei kuitenkaan yleensä sisälly kuluihin. Yleensä säännöksissä mainitaan, jos hintaan on lisättävä arvonlisävero (esimerkiksi jos asianajajan palvelut ovat arvonlisäveron alaisia).

Oikeusapu

Siviilioikeuden alalla sovellettava tuloraja

Oikeusapuun sovellettavasta tulorajasta säädetään **ilmaista oikeusapua koskevan lain** 13 §:ssä (Zakon o brezplačni pravni pomoči – Slovenian tasavallan virallinen lehti 48/2001, 50/2004, 96/2004-UPB1, 23/2008).

Oikeusapua voivat saada henkilöt, jotka **eivät voi** perheensä taloudellisen tilanteen vuoksi **maksaa oikeudenkäyntikulua vaarantamatta vähimmäistoimeentuloaan**. Vähimmäistoimeentulon katsotaan vaarantuvan, kun henkilön kuukausitulot tai perheenjäsenen keskimääräiset kuukausitulot ovat korkeintaan kaksi kertaa sosiaaliturvalaissa määritettyä vähimmäiskuukausituloa suuremmat (Zakon o socialnem varstvu – Slovenian tasavallan virallinen lehti 3/2007-UPB2 {23/2007 popr., 41/2007 popr.}, 122/2007 Odl.US: U-I-11/07-45).

Vähimmäistuloksi on määrätty 260 euroa 1.6.2012 alkaen; siten **oikeusapuun sovellettava tuloraja on 520 euroa**.

Tuomioistuin voi myös vapauttaa osapuolet oikeudenkäyntimaksuista (**oikeudenkäyntimaksuja koskevan lain** 11 §:n mukaisesti), jos niiden maksaminen vaikuttaisi huomattavasti osapuolten ja heidän perheidensä vähimmäistoimeentuloon. Asiasta päättää tuomioistuin kaikki asiaankuuluvat seikat huomioon ottaen.

Rikosoikeuden alalla vastaajaan ja uhriin sovellettavat tulorajat

Rikosoikeuden alalla vastaajaan ja uhriin sovellettava tuloraja on sama kuin siviilioikeudellisissa asioissa.

Muita uhrille ja vastaajalle myönnettävän oikeusavun ehtoja

Uhrille tai vastaajalle myönnettävään oikeusapuun ei sovelleta muita ehtoja.

Maksuton oikeudenkäynti

Oikeudenkäyntimaksuja **ei vaadita** seuraavissa oikeudenkäynneissä:

- oikeudenkäynnit Slovenian perustuslakituomioistuimessa
- työsuhteita koskevissa ja muissa työoikeudellisissa riita-asioissa annettujen tuomioistuinpäätösten täytäntöönpano
- oikeudenkäynnit, joissa asianosaiselle on myönnetty oikeusapua
- elatusvaateiden täytäntöönpano
- väliaikaiset kieltotuomiot avioeroa tai lapselle maksettavaa elatusapua koskevien oikeudenkäyntien aikana

- velallisen käynnistämät maksukyvyttömyysmenettelyt
- sellaisten asiakirjojen oikeaksi todistaminen, joita tarvitaan sosiaaliturvaoikeuksien voimaan saattamiseksi ulkomailta
- monet muut menettelyt ja asiat, jotka mainitaan oikeudenkäyntimaksuja koskevassa laissa tai muissa säännöksissä.

Missä tapauksessa hävinnyt osapuoli joutuu maksamaan voittaneen osapuolen kulut?

Kulujen korvaamisesta säädetään **rikosprosessilaissa** ja **siviiliprosessilaissa**, joissa vahvistetaan **menestymisperiaate** ja **syylisyyssperiaate**.

Siviilioikeudenkäynneissä hävinneen osapuolen on korvattava voittaneen osapuolen kulut. Kunkin osapuolen on maksettava kulut, jotka ovat syntyneet heidän omasta syystä tai sattumalta. Kulujen korvaamisesta säädetään tarkemmin siviiliprosessilaissa (151–186 § ja 173.a §) ja säännöissä kulujen korvaamisesta siviilioikeudenkäynneissä (Pravilnik o povnitvi stroškov v pravdnem postopku, Slovenian tasavallan virallinen lehti 15/03).

Rikosoikeudenkäynneissä tuomioistuin yleensä määrää, että vastaajan on korvattava kulut, mikäli tämä todetaan syyliseksi. Kulujen korvaamisesta säädetään tarkemmin rikosprosessilaissa (92–99 §) ja **oikeus- ja julkishallintoministerin** antamassa erityisasetuksessa.

Asiantuntijapalkkiot

Siviilioikeudenkäynneissä asiantuntijoiden palkkiot maksetaan yleensä etukäteen. Palkkiot maksaa osapuoli, joka on pyytänyt asiantuntijan kuulemista. Kyseiset kulut korvataan menettelyn lopussa menestymisperiaatteen mukaisesti.

Rikosoikeudenkäynneissä tuomioistuin maksaa asiantuntijoiden palkkiot etukäteen.

Kääntäjien ja tulkkien palkkiot

Rikosoikeudenkäynneissä tuomioistuin maksaa kääntäjien ja tulkkien palkkiot etukäteen.

Italian ja unkarin kielille tai kielistä tehtävien käännösten ja tulkkauksen kuluja ei peritä, koska italialaisen ja unkarilaisen vähemmistöryhmän edustajat saavat perustuslaillisten oikeuksiensa mukaan käyttää omaa kieltään (myös tapauksissa, joissa asianomaisten henkilöiden on korvattava muita kuluja rikosoikeudenkäynnissä).

Käännös- ja tulkkauskuuluja ei peritä, jos vastaaja ei ymmärrä oikeudenkäynnissä käytettävää kieltä.

Siviilioikeudenkäynneissä kääntäjien ja tulkkien palkkiot sisältyvät oikeudenkäyntikuluihin. Kulut maksaa etukäteen se osapuoli, jonka toiminta käynnisti menettelyn. Oikeudenkäynnin päättyessä kulut korvataan menestymis- ja syylisyyssperiaatteiden mukaisesti.

Slovenian tapausesimerkkejä

Konkreettisissa tapausesimerkeissä esitetään tarkempaa tietoa oikeudenkäyntikuluista Sloveniassa.

Linkkejä

[Slovenian oikeusjärjestelmä](#)

[Ljubljanan aluetuomioistuimen luettelo](#)

[Oikeudellisten tilastojen analysointi](#)

Asiakirjoja

[Slovenian tutkimusraportti kulujen avoimuudesta](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 26/06/2019

Tämän sivun alkukielistä versiota [sk](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tässä osiossa on tietoja oikeudenkäyntikuluista Slovakiassa.

Oikeusalan ammattilaisten palkkioiden sääntely

Oikeusalan ammatteja sekä yritysten ja yrittäjien tarjoamia palveluita koskevan lain N:o 455/1991 kok. muuttamista koskevan lain N:o 586/2003 kok., sellaisena kuin se on muutettuna, 1 §:n 2 momentissa säädetään seuraavaa:

”Asianajotoiminta tarkoittaa asiakkaiden edustamista tuomioistuimissa, hallintoviranomaisissa ja muissa yksiköissä, toimimista yksityisten ihmisten puolesta ja heidän puolustamistaan rikosoikeudenkäynneissä, oikeudellista neuvontaa, säädöksiin perustuvien kirjallisten välineiden kirjoittamista, oikeudellisten analyysien tekemistä, asiakkaiden omaisuuden hallinnointia ja muunlaisen oikeudellisen neuvonnan, avun ja oikeudellisten palveluiden tarjoamista, kun se on jatkuvaa ja maksullista (jäljempänä ’ oikeudelliset palvelut’).”

Lakimiehet

Asianajajien palkkioita säännellään Slovakian tasavallan oikeusministeriön asetuksella (asianajajien palkkioita ja oikeudellisista palveluista perittäviä maksuja koskeva asetus N:o 655/2004 kok.). Asetuksen englanninkielinen versio on saatavilla [Slovakian asianajajaliiton](#) verkkosivuilla.

Asianajajan palkkiosta on tehtävä sopimus lakimiehen ja hänen asiakkaansa välillä (sopimusperusteinen palkkio). Suurin osa kaikista oikeudellisista palkkioista perustuu sopimukseen, ellei laissa ole määrätty palkkiotariffista. Jos osapuolet eivät pääse asiasta sopimukseen, palkkiosumman määrittämisessä noudatetaan asiaa koskevaa tariffia (asianajajien palkkioita koskeva asetus). Tariffin mukainen palkkio lasketaan kertomalla peruspalkkio asianajajan laatimien asiakirjojen tai tarjoamien oikeudellisten palveluiden lukumäärällä.

Haastemiehet

Slovakiassa ei ole haastemiehiä. Vastaavia tehtäviä hoitavat kuitenkin tuomioistuinten täytäntöönpanijat tuomioistuinten täytäntöönpanijoita ja täytäntöönpanotehtäviä koskevan lain N:o 233/1995 kok. (eli **täytäntöönpanomenettelylain**) mukaisesti.

Kiinteät kulut

Kiinteät kulut riita-asioissa

Osapuolten kiinteät kulut riita-asiasa

Kaikki kululuokat määritellään niitä koskevissa asetuksissa, jotka sisältävät eri tapoja kulujen laskemiseksi:

Oikeudenkäyntimaksuja säännellään oikeudenkäyntimaksuja ja rikosrekisteriotemaksuja koskevalla lailla N:o 71/1992 kok. sellaisena kuin se on muutettuna (eli oikeudenkäyntimaksulailla). Maksu on kiinteä, prosentuaalinen tai näiden kahden yhdistelmä (vaateen tyyppin mukaan).

Haastemiesten palkkioita säännellään tuomioistuinten täytäntöönpanijoita ja täytäntöönpanotehtäviä koskevalla lailla N:o 233/1995 kok. Maksu perustuu tarffiin (kiinteä tai prosentuaalinen maksu tehtävän aiheen mukaan) tai osapuolten sopimukseen.

Asianajajien palkkioita säännellään Slovakian tasavallan oikeusministeriön asetuksella (asianajajien palkkioita ja oikeudellisista palveluista perittäviä maksuja koskeva asetus N:o 655/2004 kok.). Maksu perustuu tarffiin (kiinteä maksu kunkin suoritetun palvelun ja vaateen arvon tai sen aiheen mukaan) tai osapuolten sopimukseen.

Asiantuntijoiden palkkioita säännellään asiantuntijoiden, tulkkien ja kääntäjien palkkioita, kulukorvauksia ja aikaveloituksia koskevalla asetuksella N:o 491/2004 kok. Maksu perustuu tariffiin (kiinteä tehtäväkohtainen palkkio, tuntiveloitus tai prosentuaalinen maksu tehtävän aiheen mukaan) tai osapuolten sopimukseen.

Todistajanpalkkioita säännellään siviiliprosessilailla, laki N:o 99/1963 kok., ja myöhemmin annetulla piiri-, vetoamus-, erikois- ja sotilastuomioistuimien hallintoa ja toimistotehtäviä koskevalla asetuksella N:o 543/2005 kok. (eli **hallintoa ja toimistojärjestystä koskevalla asetuksella**), **työlailla**, laki N:o 311/2001 kok., tuloverolailla, laki N:o 595/2003 kok., ja vähimmäispalkkaa koskevalla lailla N:o 663/2007 kok. Tuomioistuin päättää todistajille aiheutuneiden välttämättömien suorien kustannusten ja tulonmenetysten korvaamisesta (hallintoa ja toimistojärjestystä koskevan asetuksen mukaisesti).

Kääntäjän/tulkin palkkioita säännellään asiantuntijoiden, tulkkien ja kääntäjien palkkioita, kulukorvauksia ja aikaveloituksia koskevalla asetuksella N:o 491/2004 kok. Maksu perustuu tariffiin (kiinteä tunti- tai sivumäärään perustuva maksu tarvittavien kielten mukaan tai palvelukohtainen maksu kääntäjän/tulkin suorittamien palveluiden mukaan) tai osapuolten sopimukseen.

Näin ollen todellisten kokonaiskustannusten määrittely ennalta ilman ammattilaisen apua on valtaosassa mahdollisista siviilioikeudenkäynneistä käytännössä mahdotonta muille kuin oikeusalan ammattilaisille.

Ammattihenkilö (varsinkin asianajaja) voi kuitenkin antaa asiakkaalleen tarkempia neuvoja erilaisista koko prosessin aikana odotettavissa olevista kustannuksista, jotka riippuvat asian yksityiskohdista. Jos tuloksen ennakoiminen on vaikeaa, asianajaja voi myös ilmoittaa asiakkaalleen odotettavissa olevat kustannukset erilaisissa mahdollisissa päätöstilanteissa, jotka riippuvat lopulta tuomioistuimen harkinnasta ja tuomiosta.

Erityyppisiä kustannuksia, joita siviilioikeudenkäynnistä voi aiheutua, säännellään erillisillä asetuksilla ja määräyksillä. Ne sisältävät erilaisia tapoja laskea palkkioita, jotka voidaan jakaa kahteen pääluokkaan – tariffiperusteisiin palkkioihin ja sopimuksenvaraisiin palkkioihin.

Siviilioikeudenkäynnin osapuolten kiinteiden kulujen maksamisajankohta

Oikeudenkäyntimaksuja ja rikosrekisteriotemaksuja koskevan lain N:o 71/1992 kok. sellaisena kuin se on muutettuna, mukaisesti vain oikeudenkäyntimaksu on maksettava ennen prosessin alkua.

Lain N:o 99/1963 kok. (siviiliprosessilain) mukaan menettelystä aiheutuvat kustannukset ovat, oikeudenkäyntimaksua lukuun ottamatta, pääasiassa menettelyn osapuolille ja heidän edustajilleen aiheutuneita suoria kustannuksia. Sellaisia ovat muun muassa seuraavat:

- osapuolten ja heitä oikeudessa edustavien henkilöiden tulonmenetykset
- todistelukustannukset (asiantuntijoiden palkkiot mukaan lukien)
- notaarien palkkiot heidän palveluksistaan tuomioistuimen asiamiehinä ja heidän suorat kulunsa
- kuolinpesän hoitajan palkkio ja hänen suorat kulunsa
- käännös-/tulkkauuspalkkiot
- edustuksesta maksettava korvaus – jos osapuolta edustaa rekisteröity lakimies, joka on **Slovakian asianajajaliiton** jäsen.

Nämä kustannukset maksetaan tavallisesti sen jälkeen, kun tuomioistuin on antanut tuomionsa.

Siviilioikeudenkäynnin kustannukset riippuvat lisäksi merkittävästi käsiteltävänä olevasta asiasta ja tuomioistuimen harkinnasta (tämä koskee lähinnä todisteiden valintaa ja tuomioistuimelle tai vastapuolelle korvattavien kustannusten suuruutta). Näin ollen todellisten kustannusten ennakoiminen ennen oikeudenkäyntiä on vaikeaa.

Kiinteät kulut rikosasioissa

Asianosaisten kiinteät kulut rikosasioissa

Rikosoikeudenkäynnin kustannukset riippuvat tuomioistuimen harkinnasta, kun lopullinen päätös asiassa on tehty.

Rikosasian kiinteiden kulujen maksamisajankohta

Kaikki rikosoikeudenkäyntiin liittyvät kulut maksetaan, kun lopullinen ja täytäntöönpanokelpoinen tuomio on annettu, sillä tuomioon kuuluu päätös prosessikustannusten korvaamisesta (laki N:o 301/2005 kok., **rikosprosessilaki**).

Kiinteät kulut perustuslakia koskevissa oikeudenkäynneissä

Asianosaisten kiinteät kulut perustuslakia koskevissa oikeudenkäynneissä

Sellaiseen edustukseen **Slovakian perustuslakituomioistuimessa**, jota ei voida määritellä rahallisesti, liittyvästä kustakin oikeudellisesta palveluksesta maksettava perustariffin mukainen maksu on oltava yksi kuudesosa laskentaperusteesta (asianajajien palkkioita ja oikeudellisten palvelujen korvaamista koskevan asetuksen N:o 655/2004 kok. 11 §).

Perustuslakia koskevan oikeudenkäynnin kiinteiden kulujen maksamisajankohta

Perustuslakia koskevien oikeudenkäyntien yhteydessä sovelletaan samaa periaatetta kuin siviili- ja rikosoikeudenkäynneissä. Sovellettava laki on laki N:o 99/1963 kok. (siviiliprosessilaki).

Oikeudellisten edustajien velvollisuus antaa ennakkotietoja

Asianosainten oikeudet ja velvollisuudet

Oikeusalan ammatteja sekä yritysten ja yrittäjien tarjoamia palveluita koskevan lain N:o 455/1991 kok. muuttamista koskevan lain N:o 586/2003 kok., sellaisena kuin se on muutettuna, 18 §:ssä säädetään seuraavaa:

1. Oikeudellisia palveluita tarjotessaan asianajaja on velvollinen puolustamaan asiakkaan oikeuksia, edistämään asiakkaan oikeutettuja ja laillisia etuja ja toimimaan asiakkaan ohjeiden mukaisesti. Jos asiakkaan ohjeet ovat ristiriidassa yleisesti sitovien säädösten kanssa, ne eivät sido asianajajaa, jonka on ilmoitettava tilanteesta asiakkaalle.
2. Oikeudellisia palveluja tarjotessaan asianajaja on velvollinen toimimaan oikeudenmukaisesti ja rehellisesti sekä noudattamaan ammatillista huolellisuutta. Hänen on käytettävä johdonmukaisesti kaikkia käytettävissä olevia laillisia keinoja ja tietoja puolustaessaan asiakkaansa etuja parhaalla mahdollisella tavalla. Asianajajan on varmistettava, että hänen tarjoamansa oikeudelliset palvelut vastaavat niiden tarkoitusta ja niistä perittävät palkkiot ovat kohtuulliset.
3. Oikeudellisia palveluita tarjotessaan asianajajan on aina noudatettava oikeusalan ammattiin kuuluvaa arvokkuutta, eikä hän saa heikentää oikeusalan ammattien arvostusta. Näin ollen asianajaja on velvollinen noudattamaan käytäntösääntöjä ja asianajajaliiton sisäisiä sääntöjä ja määräyksiä.

Kulujen määräytymisperusteet

Millä kielillä Slovakiassa on saatavilla tietoa kulujen määräytymisperusteista?

Edellä mainittujen kustannuksia koskevien lakien kokoelma on julkaistu slovakian kielellä (**Slovakian tasavallan kansallisneuvoston lain** N:o 1/1993 kok. 8 §:n mukaisesti).

Mistä löydän tietoa sovittelusta?

Sovittelua koskee laki N:o 420/2004 kok., **sovittelulaki**.

Mistä löydän lisätietoa kustannuksista?

Tietoa kustannuksista verkkosivuilla

Tietoa kustannuksista on [IGNUM-verkkosivustolla](#), joka sisältää kaikki Slovakian tasavallan yleisesti sovellettavat säädökset ja voimassa olevan / aiemman lainsäädännön. Verkkosivuston omistaa [Slovakian tasavallan oikeusministeriö](#).

Mistä löydän tietoa menettelyjen keskimääräisestä kestosta?

Tietoja tästä on [Slovakian tasavallan oikeusministeriön](#) tilastollisessa vuosikirjassa.

Mistä löydän tietoa menettelyn keskimääräisistä kokonaiskustannuksista?

Tietoja keskimääräisistä kustannuksista ja palkkioista on vaikea määritellä seuraavasta syystä:

1. Julkaistuja tilastotietoja ei ole.
2. Asiaa koskeva Slovakian lainsäädäntö on suhteellisen joustava ja antaa lähes aina mahdollisuuden sopia maksusta /korvauksesta, joka riippuu alueesta sekä lakiasiain toimiston ja muiden oikeudenkäynnteihin liittyviä palveluja tarjoavien henkilöiden tunnettuudesta. Vielä suurempi vaikutus on itse asialla, sen monimutkaisuudella, tarvittavan todistelun laajuudella ja käsittelyn kestolla.
3. Tariffimaksujen kokonaissumma (joka voidaan määrittää menettelyn päätteeksi vain menettelykustannusten osalta oikeudenkäynnin tuloksen ja tuomioistuimen harkinnan mukaan) riippuu lisäksi oikeudenkäynnin vaatimasta työmäärästä, tarjottujen palveluiden lukumäärästä ja monista muista tekijöistä. Koska oikeudenkäynnin keskimäärin vaatimaa työmäärää ei ole mahdollista laskea, keskimääräistä oikeudellista palkkiota ei voida määrittää.

Arvonlisävero

Miten siitä saa tietoa?

Jos täytäntöönpanija on alv-rekisterissä, arvonlisävero lisätään hänen laskennallisiin tuloihinsa ja menoihinsa (tuomioistuinten täytäntöönpanijoita ja täytäntöönpanotehtäviä koskevan lain N:o 233/1995 kok. 196 §:n mukaisesti).

Jos asianajaja on alv-rekisterissä, hänen kyseisen asetuksen mukaisesti lasketut tulonsa ja menonsa sisältävät arvonlisäveron (asianajajien palkkioita ja oikeudellisista palveluista perittäviä maksuja koskeva **oikeusministeriön asetus N:o 655/2004 kok.**).

Jos asiantuntija, tulkki tai kääntäjä on alv-rekisterissä, lasketut palkkiot sisältävät arvonlisäveron (asiantuntijoiden, tulkkien ja kääntäjien palkkioita, kulukorvauksia ja aikaveloituksia koskevan **oikeusministeriön asetuksen N:o 491/2004 kok. 16 §:n 2 momentti**).

Mitkä ovat sovellettavat prosentit?

Oikeudenkäyntimaksuista ei peritä arvonlisäveroa (oikeudenkäyntimaksuja ja rikosrekisteriotemaksuja koskeva laki N:o 71/1992 kok. sellaisena kuin se on muutettuna). Se peritään kuitenkin sovittelupalkkioista, koska sovittelun katsotaan olevan liiketoimintaa. Välimiespalkkioista peritään veroa 20 prosenttia, jos maksun perijä on alv-rekisterissä.

Oikeusapu

Siviilioikeuden alalla sovellettava tuloraja

Tätä säännellään varattomien henkilöiden oikeusapua koskevan lain N:o 327/2005 kok. 4 §:n h alakohdassa olevalla säännöksellä sekä asianajotointa koskevan lain muuttamista ja täydentämistä koskevalla lailla N:o 586/2003 kok. ja elinkeinoja koskevan lain muuttamista ja täydentämistä koskevalla lailla N:o 455/1991 (lyhennelmä) (elinkeinolaki), sellaisena kuin se on muutettuna myöhemmällä lainsäädännöllä, sellaisena kuin se on muutettuna lailla N:o 8/2005 kok.

Muutetussa laissa säädetään seuraavaa: "Luonnollisen henkilön katsotaan kärsivän aineellista puutetta, jos hän saa aineellisen puutteen vuoksi myönnettävää tukea tai avustuksia, 1e) tai jos hänen tulonsa ovat enintään 1,6-kertaiset vähimmäistoimeentuloon verrattuna 2) ja jos kyseisellä henkilöllä ei ole varaa maksaa oikeudellisista palveluista." (311,30 euroa)

Rikosoikeuden alalla sovellettava tuloraja vastaajan osalta

Tulorajaa ei ole määritetty sellaisen vastaajan osalta, joka haluaa käyttää viran puolesta toimivaa oikeudellista avustajaa rikosoikeudenkäynnissä. **Rikosprosessilaissa** (37 ja 38 §) säädetään tilanteista, joissa puolustusasianajajan käyttö on pakollista.

1. Syytetyllä on oltava oikeusavustaja esitutkintamenettelyssä, jos hän
 1. on pidätettynä, suorittaa vankeusrangaistusta tai on tarkkailtavana sairaanhoitolaitoksessa
 2. on menettänyt kokonaan tai osittain oikeustoimikelpoisuutensa
 3. on syytettynä erityisen vakavasta rikoksesta
 4. on alaikäinen
 5. pakoilee oikeutta.
2. Oikeusavustajan käyttö on pakollista myös, jos tuomioistuin tai syyttäjä pitää sitä esitutkintamenettelyssä tarpeellisenä siksi, että syytetyn ei oleteta fyysisen tai henkisen vamman vuoksi kykenevän huolehtimaan asianmukaisesti puolustuksestaan.
3. Puolustusasianajajan käyttö on pakollista myös luovuttamista koskevissa menettelyissä, joissa kyseessä on määrääminen pakkohoitoon, alkoholin väärinkäytön pakkohoitoa lukuun ottamatta.

Rikosprosessilain 38 §:ssä säädetään seuraavaa:

1. Oikeusavustajan käyttö on pakollista tuomion täytäntöönpanoa koskevissa menettelyissä. Tuomioistuin tekee päätöksensä avoimessa oikeuskäsittelyssä, kun syytetty
 1. on menettänyt kokonaan tai osittain oikeustoimikelpoisuutensa
 2. on ehdonalaisessa vapaudessa oleva nuori henkilö, joka on oikeuskäsittelyn ajankohtana alle 18-vuotias
 3. on pidätettynä
 4. ja jos syytetyn kykyä puolustaa itseään asianmukaisesti on syytä epäillä.

2. Oikeusavustajan käyttö on pakollista myös ylimääräisiä muutoksenhakuineitoja koskevassa menettelyssä,
- jos tapaukseen voidaan soveltaa 37 §:n 1 momentin a, b tai c alakohtaa
 - jos nuori henkilö on ylimääräistä muutoksenhaku koskevan avoimen oikeuskäsittelyn ajankohtana alle 18-vuotias
 - jos syytetyn kykyä puolustaa itseään asianmukaisesti on syytä epäillä
 - jos menettely kohdistuu tuomittuun henkilöön, joka on kuollut.

Rikosoikeuden alalla sovellettava tuloraja uhrin osalta

Rikosprosessilain 558 §:n 1 momentin mukaisesti tuomioistuin päättää kustannusten korvaamisesta rikoksen uhrille tuomion tultua lainvoimaiseksi.

Muita uhreille myönnettävän oikeusavun ehtoja

Kaikki ehdot on määritelty rikosprosessilaissa, laki N:o 301/2005 kok.

Maksuton oikeudenkäynti

On säädetty **kahdentyyppisistä poikkeuksista, jotka koskevat oikeudenkäyntimaksujen maksamista** (oikeudenkäyntimaksuja ja rikosrekisterimaksuja koskevan Slovakian kansallisneuvoston lain N:o 71/1992 kok., sellaisena kuin se on muutettuna, 4 §). Näitä oikeudenkäyntimaksuja sovelletaan

- erityisiin menettelyihin (alaikäisten huoltajuus, hallintoviranomaisten laiminlyönti tai laitton toimenpide, vanhempien ja lasten keskinäinen elatusvelvollisuus) tai
- erityisiin henkilöihin (kantaja menettelyssä työtaturmasta tai ammattitaudista johtuneen vahingon korvaamiseksi, menettelyissä laittoman irtisanomisen toteamiseksi jne.). Jos tuomioistuin antaa tuomionsa kantajan hyväksi, vastaaja on velvollinen maksamaan kyseisen oikeudenkäyntimaksun kokonaan tai osittain tuomioistuimen päätöksen mukaisesti, ellei myös vastaajaa ole vapautettu maksusta.

Siviiliprosessilain 138 §:n mukaisesti tuomioistuimella on oikeus vapauttaa asianosainen tuomioistuinmaksusta kokonaan tai osittain, jos tämä on asianosaisen olosuhteiden ja taloudellisen tilanteen vuoksi perusteltua, ellei kanne ole tahallisen aiheeton tai selvästi perusteeton. Tuomioistuin voi kuitenkin peruuttaa myöntämänsä maksuttomuuden milloin tahansa menettelyn aikana.

Varattomien henkilöiden **oikeusapua** koskevan lain N:o 327/2005 kok. (eli oikeusapulain) mukaisesti oikeusapu tarkoittaa oikeudellisten palvelujen tarjoamista henkilölle, jolla on oikeus saada tukea oikeuksiensa käyttämiseen lähinnä seuraavissa muodoissa:

- oikeudellinen neuvonta
- apu muualla kuin tuomioistuimessa käytävissä menettelyissä
- kirjelmien laatiminen tuomioistuimille
- edustaminen oikeudenkäynneissä
- palveluiden suorittaminen ja
- niihin liittyvien kustannusten maksaminen kokonaan tai osittain.

Jos kyseinen henkilö kuitenkin täyttää oikeusavun saamisen edellytykset, hänet vapautetaan todennäköisesti myös oikeudenkäynnin kustannuksista (mukaan lukien oikeudenkäyntimaksut). Varsinaista säännöstä, jossa todettaisiin oikeusapuun oikeutetun henkilön olevan vapaa myös oikeudenkäyntimaksuista, ei ole. On kuitenkin hyvin todennäköistä, että tuomioistuin myöntäisi tällaisen poikkeuksen.

Missä tapauksessa hävinnyt osapuoli joutuu maksamaan voittaneen osapuolen kulut?

Siviilioikeudelliset menettelyt: siviiliprosessilain 142 §:n mukaisesti

Täydellistä tai osittaista vapautusta oikeudenkäyntimaksuista voi hakea asianomaiselta tuomioistuimelta. Tuomioistuin myöntää pyynnöstä voittaneelle asianosaiselle (täydellinen voitto) palautuksen tarpeellisista prosessikustannuksista (oikeudenkäyntimaksut mukaan lukien). **Jos voitto on osittainen**, tuomioistuin myöntää osittaisen vapautuksen kustannuksista kummallekin asianosaiselle ja voi mahdollisesti päättää, että kumpikaan asianosainen ei ole oikeutettu saamaan palautusta menettelyn kustannuksista.

Tuomioistuin voi kuitenkin myös päättää, että osittain voittaneelle asianosaiselle palautetaan prosessikustannukset kokonaan, jos täytäntöönpanon/suorittamisen määrä on riippunut asiantuntijan lausunnosta tai tuomioistuimen harkinnasta tai jos voiton epätäydellisyys johtuu suhteellisen vähäisestä virheestä.

Rikosoikeudelliset menettelyt: rikosprosessilain 557 §:n mukaisesti

Jos rikoksen uhrilla on **ainakin osittainen oikeus prosessikustannusten palautukseen**, vastaaja on velvollinen maksamaan uhrille tarpeelliset prosessikustannukset, mukaan lukien oikeudellisen edustajan kustannukset silloin, kun puolustusasianajajan käyttö on pakollista.

Vaikka uhrilla ei olisi tätä oikeutta, tuomioistuin voi uhrin pyynnöstä ja tapauksen olosuhteet huomioon ottaen määrätä prosessikustannukset korvattaviksi uhrille kokonaan tai osittain.

Asiantuntijapalkkiot

Asiantuntijoiden palkkiot määritellään asiantuntijoiden, tulkkien ja kääntäjien palkkioita, kulukorvauksia ja aikaveloituksia koskevassa asetuksessa N:o 491/2004 kok. Asiantuntijoiden luettelo, jota [Slovakian tasavallan oikeusministeriö](#) pitää yllä, on yleisön käytettävissä ministeriön verkkosivuilla. Asiantuntija lisätään rekisteriin, kun hakija täyttää kaikki vaatimukset (asiantuntijoiden, tulkkien ja kääntäjien palkkioita koskevan asetuksen mukaisesti).

Asiantuntijan palkkio on määritettävä **asiantuntijan ja asiakkaan välisellä sopimuksella** (sopimusperusteinen palkkio). Jos osapuolet eivät pääse sopimukseen, palkkiotason määrittämisessä on noudatettava edellä mainitun tariffeja koskevan asetuksen määräyksiä.

On huomattava, että arvonlisävero koskee vain sopimusperusteista palkkiota, jos kääntäjä/tulkki on rekisteröity alv-velvolliseksi.

Tariffinmukaisten palkkioiden perusteena on

- työhön kulunut tuntimäärä
- prosenttiosuus menettelyn aiheena olevan asian alkuperäisestä arvosta
- kertakorvaus, jonka määrä perustuu menettelyn aiheena olevaan asiaan ja tarjottujen palveluiden määrään.

Slovakian tapausesimerkit

Konkreettisissa tapausesimerkeissä esitetään tarkempaa tietoa oikeudenkäyntikuluista Slovakiassa.

Litteet

[Slovakian tutkimusraportti kuluja avoimuudesta](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 26/06/2019

Oikeudenkäyntikulut - Suomi

Tässä osiossa annetaan tietoa oikeuskuluista Suomessa.

Oikeusalan ammattilaisten palkkioiden sääntely

Asianajajat

Suomessa asianajajien palkkioita säännellään Suomen Asianajajaliiton vahvistamissa hyvää asianajajatapaa koskevissa ohjeissa ja palkkio-ohjeessa.

Haastemiehet

Suomessa haastemiesten käyttöön liittyvistä maksuista säädetään valtioneuvoston asetuksessa 925/2008, ulosottomaksuista annetussa laissa (34/1995) ja valtioneuvoston asetuksessa 35/1995.

Asiamiehet

Suomessa asiamiesten palkkioista säädetään kauppakaaren 18 luvun 5 §:ssä, oikeusapulaissa (257/2002) ja valtioneuvoston asetuksessa 290/2008.

Kiinteät kulut

Kiinteät kulut riitaoikeudenkäynneissä

Asianosainten kiinteät kulut riitaoikeudenkäynneissä

Suomessa kiinteisiin kuluihin kuuluvat **käsittelymaksut** ja **toimituskirjamaksut**. Käsittelymaksut (oikeudenkäyntimaksut, hakemusmaksut, toimitusmaksut) peritään asianosaiselta korvauksena asian käsittelystä ja suoritetuista toimenpiteistä. Käsittelymaksu sisältää korvauksen myös asiassa annettavasta ratkaisun tai välipäätöksen sisältävästä toimituskirjasta. Oikeudenkäyntimaksut vaihtelevat käräjäoikeuksissa käsiteltävien riita-asioiden 79 euron maksusta markkinaoikeuksien 223 euron maksuun.

Toimituskirjamaksut (otemaksut, jäljennösmaksut, todistusmaksut) peritään erikseen tilatuista asiakirjoista, ellei erikseen ole säädetty maksuvapautusta. Maksua ei esimerkiksi peritä asianomistajalle annettavasta toimituskirjasta virallisen syyttäjän ajamassa rikosasiassa.

Kuluja koskevia tietoja on oikeuslaitoksen internetsivustolla ja tuomioistuinten maksuja koskevassa laissa (laki tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista 701/1993) sekä asianmukaisissa valtioneuvoston asetuksissa.

Avioeroasiassa oikeudenkäyntikuluina maksetaan ensimmäisestä käsittelystä 79 euroa ja harkinta-ajan jälkeisestä jatkokäsittelystä 44 euroa. Asiamiehen käyttäminen maksaa noin 1 000 euroa. Oikeudenkäyntimaksu hakemusasioissa on 72 euroa. Riita-asioissa oikeudenkäyntimaksu on 79–179 euroa käräjäoikeudessa sekä lisäksi 179 euroa, jos asiasta tehdään valitus hovioikeuteen. Asianajokulut ovat arviolta 6 000 euroa tai enemmänkin.

Missä riitaoikeudenkäynnin vaiheessa maksetaan asianosainten kiinteät kulut?

Riitaoikeudenkäynnin asianosaiset maksavat kiinteät kulut oikeudenkäynnin päättyttyä.

Kiinteät kulut rikosoikeudenkäynneissä

Asianosainten kiinteät kulut rikosoikeudenkäynneissä

Virallisen syyttäjän ajamissa rikosasioissa ei Suomessa peritä asianosaisilta maksua asian käsittelystä alioikeudessa.

Missä rikosoikeudenkäynnin vaiheessa maksetaan kiinteät kulut?

Rikosoikeudenkäynnin asianosaiset maksavat kiinteät kulut oikeudenkäynnin päättyttyä.

Kiinteät kulut perustuslakituomioistuinten oikeudenkäynneissä

Asianosainten kiinteät kulut perustuslakituomioistuinten oikeudenkäynneissä

Suomessa ei ole perustuslakituomioistuimia, vaan perustuslakiin liittyvät asiat käsitellään rikosoikeudenkäynneissä. Virallisen syyttäjän ajamissa rikosasioissa ei asianosaisilta peritä maksua asian käsittelystä alioikeudessa.

Missä perustuslakiin liittyvän oikeudenkäynnin vaiheessa maksetaan kiinteät kulut?

Kulut maksetaan oikeudenkäynnin päättyttyä.

Oikeudellisten edustajien velvollisuus antaa ennakkotietoja

Asianosaisten oikeudet ja velvollisuudet

Oikeudellisten edustajien on annettava mahdollisen oikeudenkäynnin asianosaisille ennakkotietoja, joista he saavat tietää oikeutensa ja velvollisuutensa, menestymismahdollisuutensa ja oikeudenkäynnistä aiheutuvat kulut sekä hävinneelle osapuolelle todennäköisesti aiheutuvat kulut. Tästä asiasta on ohjeita Suomen Asianajajaliiton [asianajajan tapaohjeissa](#). Asianajaja on lain nojalla velvollinen pitämään salassa **asiakkaan luottamukselliset tiedot**.

Kulujen määrätymisperusteet

Missä on tietoja kulujen määrätymisperusteista Suomessa?

Kulujen määrätymisperusteista on tietoja [oikeusministeriön](#) internetsivustolla.

Millä kielellä tiedot kulujen määrätymisperusteista Suomessa on annettu?

Tiedot ovat suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Mistä löydän tietoa välimiesmenettelystä/sovittelusta?

Välimiesmenettelystä/sovittelusta on tietoa oikeusministeriön ja **Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen** internetsivustoilla.

Mistä löydän lisätietoa kustannuksista?

Tietoa kustannuksista verkkosivuilla

Maksutonta yksityiskohtaista tietoa kustannuksista ja oikeudenkäyntimaksuista on [Suomen oikeusministeriön](#) internetsivustolla.

Mistä löydän tietoa menettelyjen keskimääräisestä kestosta?

Tietoa keskimääräisistä käsittelyajoista on [oikeusministeriön](#) internetsivustolla kohdassa "Toiminta ja talous"

Mistä löydän tietoa menettelyjen keskimääräisistä kokonaiskustannuksista?

Tietoa menettelyjen keskimääräisistä kokonaiskustannuksista on Suomen oikeuslaitoksen verkkosivuston osiossa [Tuomioistuimet](#).

Arvonlisävero

Missä on tietoa arvonlisäverosta?

Tietoa arvonlisäverosta on [oikeusministeriön](#) internetsivustolla. Suomen Asianajajaliiton palkkio-ohjeen mukaan asianajajan on kuluttajasuhteissa annettava arvio palvelun suorittamisesta veloittavasta palkkiosta arvonlisäverollisena.

Mikä on arvonlisäprosentti?

Oikeudellisten palvelujen arvonlisävero on 22 prosenttia. Oikeusapu ei sen sijaan ole arvonlisäveron alaista.

Oikeusapu

Riita-asioissa sovellettavat tulorajat

Tuloraja lasketaan vahvistetun kaavan mukaisesti. Maksuton oikeusapu myönnetään yleensä, kun hakijan käyttövarat ovat yksinäisellä henkilöllä enintään 700 euroa kuukaudessa. Se voidaan myöntää myös siten että hakija maksaa asteittain suurenevan omavastuuosuuden, kun hänen kuukausittaiset käyttövaransa ovat 700–1 500 euroa. Maksutonta oikeusapua ei myönnetä, kun hakijan käyttövarat ovat yli 1 500 euroa kuukaudessa. Vastaavat luvut ovat puolisoilta yhtä puolisoa kohti 600–1 300 euroa.

Hakijoilta, jotka maksavat oikeusavusta omavastuuosuuden, peritään 70 euron oikeusapumaksu. Hakijalta peritään myös lisää omavastuu, jos hänen helposti rahaksi muutettava omaisuutensa on yli 5 000 euroa.

Vastaajaa koskevat tulorajat rikosasioissa

Tuloraja lasketaan erityisen kaavan mukaisesti. Maksuton oikeusapu myönnetään yleensä, kun hakijan käyttövarat ovat yksinäisellä henkilöllä enintään 700 euroa kuukaudessa. Se voidaan myöntää myös siten, että hakija maksaa asteittain suurenevan omavastuuosuuden, kun hänen kuukausittaiset käyttövaransa ovat 700–1 500 euroa. Maksutonta oikeusapua ei voida saada hakijalta, jonka käyttövarat ovat yli 1 500 euroa kuukaudessa. Vastaavat luvut puolisoilta ovat 600–1 300 euroa yhtä puolisoa kohti.

kohti. Lisätietoja on oikeuslaitoksen internetsivustolla. Hakijoilta, jotka maksavat oikeusavusta omavastuuosuuden, peritään 70 euron oikeusapumaksu. Hakijalta peritään myös lisäomavastuu, jos hänen helposti rahaksi muutettava omaisuutensa on yli 5 000 euroa.

Törkeästä rikoksesta epäillyllä sekä pidätettynä tai vangittuna olevalla henkilöllä on lisäksi oikeus julkiseen puolustajaan taloudellisesta tilanteesta riippumatta. Tuomioistuimien voi myös omasta aloitteestaan määrätä puolustajan henkilölle, joka on alle 18-vuotias tai joka ei kykene puolustamaan itseään. Jos vastaaja tuomitaan rikoksesta, hänet veloitetaan korvaamaan julkisen puolustajan palkkio valtiolle, paitsi jos hänellä on oikeus yleiseen oikeusapuun. Tällöin vastaajan velvollisuus korvata palkkio valtiolle määräytyy oikeusapuun sovellettavien sääntöjen mukaan.

Rikoksen uhreja koskevat tulorajat rikosasioissa

Eräiden törkeiden rikosten, kuten perheväkivallan tai seksuaalirikosten, uhreilla on oikeus avustajaan ja tukihenkilöön taloudellisesta tilanteesta riippumatta.

Lisäksi uhrin voivat saada oikeusapua yleisesti sovellettavien ehtojen perusteella. Niiden mukaan oikeusapua myönnetään hakijoille, joiden käyttövarat ovat yksinäisinä henkilöinä alle 700 euroa kuukaudessa. Oikeusapua voi saada myös siten, että hakija maksaa asteittain suurenevan omavastuuosuuden, kun hänen kuukausittaiset käyttövaransa ovat 700–1500 euroa. Maksutonta oikeusapua ei voi saada hakija, jonka käyttövarat ovat yli 1 500 euroa kuukaudessa. Vastaavat luvut puolisoilta ovat 600–1 300 euroa yhtä puolisoa kohti. Hakijoilta, jotka maksavat oikeusavusta omavastuuosuuden, peritään 70 euron oikeusapumaksu. Hakijalta peritään myös lisäomavastuu, jos hänen helposti rahaksi muutettava omaisuutensa on yli 5 000 euroa.

Uhreille myönnettävää oikeusapua koskevat muut ehdot

Oikeusapua haetaan aina valtion oikeusaputoimistolta. Oikeusapua voidaan hakea miltä tahansa oikeusaputoimistolta hakijan asuinpaikasta riippumatta. Käytännöllisintä on asioida lähimmässä toimistossa.

Hakijan tulee esittää selvitys taloudellisista olosuhteistaan, tarvittaessa oikeusturvavakuutuksestaan ja asiasta, jossa oikeusapua haetaan.

Oikeusapua haetaan oikeusaputoimistossa joko suullisesti tai kirjallisesti. Hakemukseen on liitettävä tarvittavat tositteet. Hakemuslomake liitteineen voidaan myös lähettää oikeusaputoimistoon kirjeitse, faksilla tai sähköpostilla.

Hakemuslomake on oikeuslaitoksen Lomakkeita-sivulla, ja lisäksi niitä saa valtion oikeusaputoimistoista, tuomioistuimista ja asianajotoimistoista.

Jos hakija haluaa käyttää oikeudenkäyntiä koskevassa asiassa yksityistä avustajaa, tämä voi tehdä oikeusapuhakemuksen.

Jos henkilö joutuu perheväkivallan tai seksuaalirikoksen uhriksi, tuomioistuimien voi määrätä hänelle esitutkintaan ja oikeudenkäyntiin avustajan tai tukihenkilön. Jos uhrilla on oikeudenkäynnissä vaatimuksia, tuomioistuimien määrää hänelle avustajan. Jollei uhri esitä vaatimuksia, hänelle voidaan määrätä tukihenkilö.

Kuten edellä mainittiin, törkeästä rikoksesta epäillylle sekä pidätettynä tai vangittuna olevalle henkilölle määrätään pyynnöstä julkinen puolustaja. Tuomioistuimien voi myös omasta aloitteestaan määrätä puolustajan henkilölle, joka on alle 18-vuotias tai joka ei kykene puolustamaan itseään.

Maksuttomat oikeudenkäynnit

Oikeusavun saajien ei tarvitse maksaa oikeudenkäynneistä.

Lisäksi määrättyt asiat käsitellään lain (tuomioistuinten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain 701/1993 6 ja 7 §) mukaan maksutta. Tällaisia ovat esim. yksityishenkilöiden velkajärjestelyasiat sekä virallisen syyttäjän ajamat rikosasiat alimmassa oikeusasteessa. Ulkomaiden viranomaiset ja ulkomaalaiset voivat saada maksuttoman oikeudenkäynnin keskinäistä oikeusapua koskevissa asioissa.

Missä tapauksessa hävinnyt osapuoli joutuu maksamaan voittaneen osapuolen kulut?

Yleissääntönä on, että riita-asioissa kulut maksaa hävinnyt osapuoli (poikkeuksia ovat hakemusasiat ja asiat, joihin liittyy pakottavia säännöksiä, kuten monet perheoikeudelliset kysymykset). Hallinto-oikeuksissa osapuolten on maksettava itse omat kulunsa. Tuomioistuimien ilmoittaa, onko hävinneen osapuolen maksettava voittaneen osapuolen kulut.

Asiantuntijapalkkiot

Tuomioistuimien määrää asiantuntijapalkkiot. Niille ei ole määrätty kiinteää kattoa, mutta niiden on oltava kohtuullisia.

Kääntäjien ja tulkkien palkkiot

Tuomioistuin määrää kääntäjien ja tulkkien palkkiot. Niille ei ole määritetty kiinteää kattoa, mutta niiden on oltava kohtuullisia. Kääntäjän keskimääräinen palkkio on 80 euroa/sivu. Osapuolen, jolle on myönnetty oikeusapua, ei tarvitse maksaa näitä kuluja.

Linkkejä

[Suomen oikeusministeriö](#)

[Suomen oikeuslaitos](#)

[Suomen Asianajajaliitto](#)

Asiakirjoja

[Finland's report of the Study on Transparency of costs](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijäoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 09/02/2020

Oikeudenkäyntikulut - Ruotsi

Tämän sivun alkukielistä versiota [sv](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Tällä sivulla on tietoa oikeudenkäyntikuluista Ruotsissa.

Oikeusalan ammattilaisten palkkioiden sääntely

Lakimiehet

Lakimiesten palkkioita ei säännellä Ruotsissa. Jos oikeusapua myönnetään, siitä perittävään palkkioon sovelletaan kuitenkin virallisesti vahvistettua tuntitaksaa. Vuonna 2012 tuntipalkkio oli useimmissa tapauksissa 1 205 Ruotsin kruunua (ilman arvonlisäveroa; arvonlisäveron kanssa 1 506 kruunua). **Ruotsin asianajajaliiton** jäsenten (*advokater*) eettisissä tapaohjeissa todetaan, että asianajajaliiton jäsenten perimien palkkioiden on oltava kohtuullisia.

Kiinteät kulut

Kiinteät oikeudenkäyntikulut riita-asioissa

Riita-asian asianosaisten kiinteät oikeudenkäyntikulut

Hakijan on maksettava **riita-asiaa** koskevasta hakemuksesta tuomioistuimelle hakemusmaksu. Hakemusmaksun suuruus on tällä hetkellä 450 Ruotsin kruunua (noin 50 euroa).

Jos riita-asia on mahdollista ratkaista tuomioistuimen ulkopuolella ja vaatimuksen arvo on selvästi enintään puolet yleisiä vakuutusjärjestelmiä koskevassa laissa (*Lag om allmän försäkring*) säädetyistä perussummasta (vuonna 2012 tämä summa oli 44 000 kruunua, ja puolet siitä on siis 22 000 kruunua), **korvaus riita-asian oikeudenkäyntikuluista** kattaa vain seuraavat kulut:

1. kulut neuvonnasta, jonka kesto on rajoitettu kussakin tapauksessa yhteen tuntiin oikeudenkäyntiä kohti, ja palkkion tulee vastata yhden tunnin neuvonnasta oikeusapulain (1996:1619) nojalla maksettavaa palkkiota
2. hakemusmaksu
3. asianosaisen tai hänen edustajansa matka- ja oleskelukustannukset oikeudenkäyntiin osallistumista varten tai, jos henkilökohtainen läsnäolo oikeudenkäynnissä ei ole tarpeen, oikeudellisen edustajan matka- ja oleskelukustannukset
4. todistajan kulukorvaukset
5. käänöskustannukset.

Korvaus myönnetään vain jos kustannuksia voidaan pitää kohtuullisina asianosaisen etujen puolustamiseksi.

Muissa riita-asioissa (eli silloin kun vaatimuksen arvo on yli puolet **yleisiä vakuutusjärjestelmiä koskevassa laissa** säädetystä perussummasta), ei sovelleta tällaisia rajoituksia eikä kiinteitä kustannuksia.

Missä vaiheessa riita-asian oikeudenkäyntiä kiinteät kulut on maksettava?

Hakemusmaksu on maksettava tuomioistuimelle silloin kun hakemus jätetään. **Oikeusapulaissa** (*rättshjälpslagen*) kuitenkin säädetään, että jos oikeusapua on myönnetty, asianosaisen on maksettava oikeudelliselle edustajalle oikeusapumaksua sitä mukaa kuin kustannuksia aiheutuu. Maksun suuruus määräytyy lähinnä asianosaisen tulojen perusteella.

Kiinteät oikeudenkäyntikulut rikosasioissa

Rikosasian asianosaisten kiinteät oikeudenkäyntikulut

Kun tuomioistuin nimeää vastaajalle **julkisen puolustajan** (*offentlig försvarare*), sovelletaan kohdassa ”Lakimiehet” mainittua tuntipalkkiota. Lyhytkestoisissa menettelyissä sovelletaan erityistä taksaa. Jos vastaaja tuomitaan rikoksesta, hänen on korvattava valtiolle kulut, jotka on oikeuden päätöksellä maksettu julkisista varoista korvauksena hänen puolustajalleen. Vastaajan ei kuitenkaan tarvitse maksaa julkisen puolustajansa kuluista enempää kuin määrä, joka hänen olisi pitänyt maksaa oikeusapumaksuna, jos hänelle olisi myönnetty oikeusapua.

Tietyissä tapauksissa asianomistajalle (eli oletetun rikoksen uhrille) voidaan nimetä asianomistajan avustaja (*målsägandebiträde*) asiaa koskevan lain nojalla. Asianomistajan ei tarvitse maksaa mitään asianomistajan avustajan kuluja. Jos vastaaja tuomitaan, vastaajan on korvattava valtiolle kulut, jotka on oikeuden päätöksellä maksettu julkisista varoista korvauksena asianomistajan avustajalle. Vastaajan ei kuitenkaan tarvitse maksaa enempää kuin määrä, joka hänen olisi pitänyt maksaa oikeusapumaksuna, jos hänelle olisi myönnetty oikeusapua.

Missä vaiheessa rikosoikeudenkäyntiä kiinteät kulut on maksettava?

Jos tuomioistuin päättää, että vastaajan on korvattava valtiolle kulut, jotka on oikeuden päätöksellä maksettu julkisista varoista hänen julkiselle puolustajalleen tai asianomistajan avustajalleen, kyseiset kulut on maksettava tuomion julistamisen jälkeen.

Kiinteät oikeudenkäyntikulut perustuslakia koskevissa asioissa

Perustuslakiasian asianosaisten kiinteät oikeudenkäyntikulut

Ruotsissa ei ole **perustuslakia koskevaa erityismenettelyä**. Asianosainen voi kuitenkin vaatia valtiolta korvausta siitä, että hänen ihmisoikeuksiaan on loukattu. Tällaisissa tapauksissa sovelletaan edellä mainittuja oikeusalan ammattilaisten palkkioita ja kiinteitä kuluja koskevia sääntöjä.

Missä vaiheessa perustuslakiasian oikeudenkäyntiä kiinteät kulut on maksettava?

Ks. vastaus edelliseen kysymykseen.

Oikeudellisten edustajien velvollisuus antaa ennakkotietoja

Asianosaisten oikeudet ja velvollisuudet

Asianosaisten oikeuksia ja velvollisuuksia ja heidän vaateidensa menestymisen mahdollisuuksia koskevien tietojen osalta **Ruotsin oikeudenkäyntikaareissa** todetaan vain, että **Ruotsin asianajajaliiton** jäsenten tulee rehellisesti ja tunnollisesti täyttää heille uskotut tehtävät sekä kaikessa toiminnassaan noudattaa hyvää asianajajatapaa.

Ruotsin asianajajaliiton **eettisten tapaohjeiden** mukaan asianajajan on kerrottava asiakkaalleen palkkion määräytymisperusteet ja laskutuskäytännöt heti toimeksiannon saatuaan. Tapaohjeiden mukaan palkkio voidaan veloittaa tehdyn työn perusteella, ennakkomaksuna tai toimeksiannon päätyttyä esitettävällä laskulla. Muille oikeudellisille edustajille, jotka eivät ole asianajajaliiton jäseniä, ei ole asetettu tällaisia lakisääteisiä velvoitteita.

Kulujen määräytymisperusteet

Mistä löydän tietoa kulujen määräytymisperusteista Ruotsissa?

Oikeusavusta on saatavilla tietoa (myös englanniksi) [Ruotsin oikeusapuviranomaisen \(Rätthjälpsmyndigheten\)](#) verkkosivuilla. Oikeudenkäyntimaksuista on saatavilla tietoa (myös englanniksi) [Ruotsin tuomioistuinlaitoksen \(Sveriges Domstolar\)](#) verkkosivuilla. Tietoa on saatavilla (useimmilla EU:n virallisilla kielillä) myös [Euroopan oikeudellisen verkoston](#) (siviili- ja kauppaoikeus) verkkosivuilla.

Millä kielillä voin saada tietoa kulujen määräytymisperusteista Ruotsissa?

Kullakin verkkosivulla kerrotaan, millä kielillä se on laadittu.

Mistä löydän tietoa välimiesmenettelystä tai sovittelusta?

Tietoa välimiesmenettelystä on saatavilla för [Euroopan oikeudellisen verkoston](#) (siviili- ja kauppaoikeus) verkkosivuilla.

Mistä löydän lisätietoa kustannuksista?

Tietoa kustannuksista verkkosivuilla

Tietoa kustannuksista on saatavilla [Ruotsin tuomioistuinlaitoksen](#) verkkosivuilla. Tällä valtion virallisella verkkosivustolla kuvataan Ruotsin tuomioistuinlaitos ja oikeudenkäyntimenettelyt. Sivut on laadittu ruotsiksi ja englanniksi (joitakin sivuja on myös [suomeksi](#)).

Mistä löydän tietoa menettelyjen keskimääräisestä kestosta?

Ruotsin tuomioistuimilla on tavoitteena, että riita-asioiden käsittely kestäisi kärjäoikeudessa (*tingsrätt*) keskimäärin enintään 7 kuukautta ja hovioikeudessa (*hovsrätt*) keskimäärin enintään 5 kuukautta. Vuonna 2011 käsittely kesti kuitenkin useimmiten kärjäoikeuksissa keskimäärin 7,9 kuukautta ja hovioikeuksissa 5 kuukautta. Nämä tiedot ovat saatavilla (vain ruotsiksi) [Ruotsin tuomioistuinlaitoksen](#) verkkosivuilla, missä julkaistaan Ruotsin tuomioistuinten vuosikertomukset.

Mistä löydän tietoa menettelyjen keskimääräisistä kokonaiskustannuksista?

Tällaista tietoa ei ole saatavilla.

Arvonlisävero

Kuinka paljon arvonlisäveroa peritään?

Ruotsin tuomioistuinten hakemusmaksuista ei peritä arvonlisäveroa. Yksityisistä oikeudellisista palveluista peritään arvonlisäveroa 25 prosenttia.

Oikeusapu

Ansiotuloraja siviilioikeuden alalla

Oikeusapua voidaan myöntää, jos hakijan tulot eivät ylitä rajaa, joka on nykyään 260 000 Ruotsin kruunua (noin 25 000 euroa) vuodessa. Tulojen laskennassa otetaan huomioon henkilön taloudellinen tilanne kokonaisuudessaan, esim. lasten elatusapu, omaisuus ja velat. Valtioiden rajat ylittävissä tapauksissa oikeusapua voidaan myöntää myös siinä tapauksessa, että hakijan tulot ovat enemmän kuin 260 000 kruunua vuodessa, jos hän ei siitä huolimatta pysty maksamaan oikeudenkäyntikuluja. Oikeusavun myöntämisessä otetaan huomioon elinkustannusten ero Ruotsissa ja siinä EU:n jäsenvaltiossa, jossa hakija asuu.

Vastaajaa koskeva ansiotuloraja rikosoikeuden alalla

Jos tietyt edellytykset täyttyvät, vastaajalla on aina tuloista riippumatta oikeus julkiseen puolustajaan. Jos vastaaja tuomitaan rikoksesta, hänen on korvattava valtiolle kulut, jotka on oikeuden päätöksellä maksettu julkisista varoista korvauksena hänen puolustajalleen. Vastaajan ei kuitenkaan tarvitse maksaa julkisen puolustajansa kuluista enempää kuin määrä, joka hänen olisi pitänyt maksaa oikeusapumaksuna, jos hänelle olisi myönnetty oikeusapua.

Rikoksen uhria koskeva ansiotuloraja rikosoikeuden alalla

Jos tietyt edellytykset täyttyvät, kaikilla rikoksen uhreilla on ansiotuloista riippumatta oikeus avustajaan asianomistajan avustajasta annetun lain nojalla.

Muut edellytykset oikeusavun myöntämiseksi rikoksen uhrille

Tietyissä tapauksissa tuomioistuin voi nimetä uhrin avuksi ns. **asianomistajan avustajan** (*målsägandebiträde*), yleensä asianajajan (*advokat*). Uhri voi saada avukseen asianomistajan avustajan, jos hän on rikoksen uhri (asianomistaja) ja jos hän on joutunut esimerkiksi seksuaalirikoksen, pahoinpitelyn, laittoman vapaudenriiston, ryöstön tai jonkin muun sellaisen rikoksen uhriksi, josta rikoksentehtyjälle voidaan langettaa vankeusrangaistus. Tuomioistuin nimeää asianomistajan avustajan, mutta vasta sen jälkeen kun esitutkinta on aloitettu. Asianomistajan avustajan kulut maksaa valtio, eikä uhrille aiheudu siitä lainkaan kuluja.

Muut edellytykset oikeusavun myöntämiseksi vastaajalle

Pidätettynä olevalle epäillylle tai tutkintavangille voidaan tämän pyynnöstä nimetä julkinen puolustaja. Julkinen puolustaja voidaan nimetä pyynnöstä myös henkilölle, jota epäillään rikoksesta, paitsi jos kyseisestä rikoksesta laissa määrätty seuraamus on alle 6 kuukautta vankeutta.

Julkinen puolustaja nimetään myös seuraavissa tapauksissa:

1. Epäilty tarvitsee julkista puolustajaa rikoksen tutkintaa varten.
2. Julkista puolustajaa tarvitaan siksi, että määrättävän seuraamuksen luonteeseen liittyy epävarmuutta ja on aiheellista määrätä muu kuin sakko tai ehdollinen seuraamus tai ne yhdessä.
3. Epäillyn henkilökohtaiseen tilanteeseen tai tutkittavan asian sisältöön liittyvistä erityisistä syistä.

Jos epäiltyä edustaa hänen itsensä valitsema puolustaja, julkista puolustajaa ei nimetä.

Maksuttomat oikeudenkäynnit riita-asioissa

Jos oikeusapua myönnetään, kantajan ei tarvitse maksaa tuomioistuimelle hakemusmaksua. Vastaajan ei tarvitse maksaa mitään tuomioistuinmaksuja. Asianosaiset saattavat kuitenkin joutua korvaamaan vastapuolen oikeudenkäyntikulut, myös hakemusmaksut. Hakemusmaksua ei peritä, kun muutoksenhaku esitetään **hovioikeudelle** tai **korkeimmalle oikeudelle** (*Högsta domstolen*).

Missä tapauksessa hävinnyt osapuoli joutuu maksamaan voittaneen osapuolen kulut?

Hävinnyt osapuoli joutuu pääsääntöisesti maksamaan voittaneen osapuolen kulut. Oikeudenkäyntikuluja koskeva korvaus kattaa kaikki kulut, jotka aiheutuvat oikeudenkäyntiin valmistautumisesta, oikeudellisen edustajan käytöstä tuomioistuimessa ja todisteiden esittämisestä (todistajien ja asiantuntijoiden kulut mukaan luettuina), kunhan kulut ovat kohtuulliset asianosaisen etujen puolustamiseen nähden. Voittaneelle osapuolelle maksetaan lisäksi korvausta oikeudenkäynnistä aiheutuneesta vaivasta ja ajan menetyksestä. Neuvottelut, joiden tarkoituksena on riidan sopiminen ja jotka vaikuttavat suoraan osapuolen toiminnan tulokseen, katsotaan oikeudenkäynnin valmistelutoimiksi.

Asiantuntijapalkkiot

Ks. edellinen vastaus, jossa käsitellään kulujen korvaamista.

Kääntäjien ja tulkkien palkkiot

Jos joku asianosainen, todistaja tai muu henkilö, jota tuomioistuimen on kuultava, ei osaa ruotsia, palkataan tulkki avustamaan tuomioistuinta. Tarvittaessa tuomioistuin voi käännettää sekä sille toimitettuja että itse laatimiaan asiakirjoja. Tuomioistuin maksaa tulkkaus- ja käännöspalkkiot; ne eivät kuulu asianosaisten vastuulle.

Taustaa

[Ruotsin kertomus kustannusten avoimuutta koskevasta tutkimuksesta](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Oikeudenkäyntikulut - Englanti ja Wales

Tässä jaksossa annetaan suuntaa-antavia tietoja oikeudenkäyntikuluista Englannissa ja Walesissa. Siinä käsitellään muun muassa oikeusalan ammattilaisten palkkioita, oikeusapua, sovittelun kuluja sekä kiinteitä kuluja, kuten tuomioistuinmaksuja.

Mistä löydän tietoa oikeudenkäyntikuluista?

Tietoa kustannuksista verkkosivuilla

Tietoja oikeudenkäynnistä ja tuomioistuinmenettelyn kustannuksista Englannissa ja Walesissa valmistellaan parhaillaan julkaistavaksi Yhdistyneen kuningaskunnan [Directgov](#)-verkkosivustossa. *Directgov* on helppo tapa etsiä tietoja julkishallinnosta.

Oikeusviraston verkkosivustossa ([Her Majesty's Courts Service](#), HMCS) on tarkkoja tietoja tuomioistuinmaksuista Englannissa ja Walesissa (ei kaikista oikeuskäsittelyyn liittyvistä eri kustannuksista). Verkkosivustossa on tietoja Englannin ja Walesin tuomioistuinten perimistä eri maksuista ja niiden maksuvelvollisuudesta. Lisäksi sivustossa on tietoja tuomioistuinmaksuihin liittyvästä lainsäädännöstä.

Mistä löydän tietoa menettelyjen keskimääräisestä kestosta?

Keskimääräistä kestoja ei voida ilmoittaa, koska jokainen oikeuskäsittely on erilainen. Asianomainen tuomioistuin voi yrittää arvioida tiettyntyyppisten asioiden kestoja.

Mistä löydän tietoa menettelyjen keskimääräisistä kokonaiskustannuksista?

Keskimääräisiä kokonaiskustannuksia ei voida ilmoittaa, koska jokainen oikeuskäsittely on erilainen. Asianajaja voi arvioida sellaisten oikeudenkäyntien kustannushaarukkaa, joista hänellä on kokemusta.

Arvonlisävero

Asianajokulut: Toimisto- ja oikeudenkäyntiasianajajien kustannuksista ja tietyistä maksuista peritään tavallisesti arvonlisävero (veroaste on 15 prosenttia, vaikka se muuttuu todennäköisesti 17,5 prosentiksi vuonna 2010). Arvonlisäverorekisteröinti on pakollinen Yhdistyneessä kuningaskunnassa, jos tietty tuloraja täyttyy. Lisätietoja on Yhdistyneen kuningaskunnan vero- ja tullilaitoksen verkkosivustossa ([HM Revenue & Customs](#)).

Tuomioistuinmaksut: Tuomioistuinmaksuihin ei sovelleta arvonlisäveroa.

Oikeusalan ammattilaisten palkkiot

Oikeusalan ammattilaisten palkkioiden sääntely

Toimistoasianajajat

Toimistoasianajajien käytännesääntöjen ([Solicitors' Code of Conduct](#)) mukaan asianajajien on annettava asiakkailleen mahdollisimman tarkat tiedot kustannuksistaan (sääntö 2.03). Säännössä 2.03 asetetaan **erityisesti velvoite ilmoittaa asiakkaille hinnoitteluperusteet ja ajankohta, jona maksut on oletettavasti suoritettava**. Lisäksi asiakkaille on annettava neuvoja rahoitusvaihtoehdoista, myös **oikeudesta julkiseen rahoitukseen**. Asianajajien on myös annettava asiakkailleen tiedoksi mahdollinen velvollisuus joutua maksamaan kolmannen osapuolen kuluja. Samoja määräyksiä sovelletaan Englannissa ja Walesissa ammattiaan harjoittaviin eurooppalaisiin lakimiehiin ja asianajotoimistoihin sekä muihin lakimiehiin ja muihin

ammattinharjoittajiin, jotka kuuluvat asianajajien sääntelyviranomaisen (*Solicitors Regulation Authority*) sääntelyn piiriin. Asiakkaalle toimitettavaan ensimmäiseen neuvontakirjeeseen on lisäksi sisällytettävä asiakkaan tavoitteet, vaihtoehdot ja avoimet kysymykset asiassa (käytännesääntöjen sääntö 2.02).

Sen jälkeen kun lasku on laadittu, sekä *Legal Complaints Service* (toimistoasianajajista tehtyjä valituksia käsittelevä elin) että maksuja käsittelevät tuomioistuinten virkamiehet voivat arvioida asianajajapalkkioita. Asianajajan palkkioita riidattomissa asioissa koskevan määräyksen mukaan (*Solicitors' (Non-Contentious Business) Remuneration Order 2009*) asianajajan kustannusten on oltava kohtuullisia ja kustannuksia määrättäessä on otettava huomioon kaikki asiaan liittyvät olosuhteet tapauksissa, joissa työ ei edellytä oikeudenkäyntiä. Siinä tapauksessa, että riidanalainen lasku koskee työtä, johon ei kuulu oikeudenkäyntityöskentelyä, *Legal Complaints Service* voi arvioida, onko lasku kohtuullinen. Arviossa määrittellen myös, mikä olisi ollut kohtuullinen määrä, jos laskua pidetään kohtuuttomana. Jos työ käsittää oikeudenkäyntityöskentelyä – eli asia on riidanalainen – palkkiosopimukseen sovelletaan toimistoasianajajia koskevan lain (*Solicitors Act 1974*) säännöksiä, ja tuomioistuin voi arvioida asianajajan palkkion.

Oikeudenkäyntiasianajat

Oikeudenkäyntiasianajajien (*Barristers*) palkkioista neuvotellaan yleensä erikseen ja niistä sovitaan ennen kuin työ otetaan vastaan. Siitä syystä palkkioita **ei ole tarpeen säännellä yhtä paljon** kuin toimistoasianajajien palkkioita. Englannin ja Walesin asianajajakunnan (*Bar*) käytännesäännöissä esitetään periaatteet, joita sovelletaan **itsenäisinä ammattinharjoittajina toimivien oikeudenkäyntiasianajajien palkkioihin**. Sääntöjen mukaan **itsenäisinä ammattinharjoittajina toimivat oikeudenkäyntiasianajat voivat laskuttaa työstä** millä tahansa **lain sallimalla perusteella**, siten että laskuun ei sisälly **palkan maksua**. Toinen määräys liittyy itsenäisinä ammattinharjoittajina toimivien oikeudenkäyntiasianajajien toisen puolesta suorittamaan työhön. **Bar Standards Board - valvontalautakunta** voi tutkia kaikki kustannuksiin liittyvät epäselvyydet, ja tutkinta voi mahdollisesti johtaa kurinpitotoimiin.

Ulosottomiehet

County Court -tuomioistuimen ulosottomiehen (*Bailiff*) palkkiot ovat tuomioistuinmaksuja, joten ne sisältyvät jo edellä mainittuihin oikeudenkäyntikuluihin.

Tuomioistuinlain (*Courts Act 2003*) mukaan lordikansleri (*Lord Chancellor*) määrää lakiin perustuvalla määräyksellä palkkiot, jotka *High Court Enforcement Officer* (ylemmän oikeusasteen täytäntöönpanovirkamies) voi laskuttaa. Lisätietoja palkkioista on oikeusviraston (*Her Majesty's Courts Service*) verkkosivustossa.

Valtuutettujen ulosottomiesten (*Certificated Bailiffs*) nykyinen palkkiojärjestelmä on monimutkainen: kuhunkin täytäntöönpanovaltuuteen liittyy erilainen palkkiorakenne. Toiset palkkiot ovat lakisääteisiä, kuten paikallisveroihin liittyvät, mutta toiset perustuvat yksinomaan ulosottoyrityksen ja sen asiakkaiden välisiin sopimuksiin.

Oikeusvirasto laatii parhaillaan muutoksia valtuutettujen ulosottomiesten asemaan ja palkkiorakenteeseen. Muutokset eivät luultavasti tule voimaan ennen vuotta 2012, mutta tätä verkkosivustoa on aikanaan tarpeen ajantasaistaa muutosten takia.

Valan vastaanottaminen

Valan vastaanottaminen on ala, jolla on säädetty kaikkia oikeusalan ammattilaisia koskevista kiinteistä kuluista. Tuomioistuimia ja lainopillisia palveluja koskevan lain mukaan (*Courts and Legal Services Act 1990*) lordikansleri päättää lakiin perustuvalla määräyksellä määrän, jonka oikeusalan ammattilaiset voivat valan vastaanottamisesta laskuttaa. Nykyisellään määrä on viisi puntaa valaheitoista todistusta tai vakuutusta kohden ja kaksi puntaa kappaletta kohden.

Kulujen määräytymisperusteet

Mistä löydän tietoa oikeudellisista kuluista Englannissa ja Walesissa?

Tuomioistuinmaksuja koskevat tiedot on esitetty oikeusviraston verkkosivustossa ([Her Majesty's Court Service](#)). Tietoa tarvitaan kuitenkin myös muiden maksujen – kuten oikeudellisesta edustuksesta aiheutuvien kulujen – määräytymisperusteista. [Law Society](#) ja [Bar Council](#) voivat olla avuksi oikeudellisen edustajan etsimisessä, mutta niillä ei ole tietoa oikeudellisista edustuskuluista, sillä kulut riippuvat monista kunkin asian yksittäisistä tekijöistä. Jos kyseessä on rajat ylittävä riita-asia, lakimiespalkkioita kertyy tavallisesti kaksin kappalein, sekä siellä, missä riita-asian vireille pannut asianosainen sijaitsee, että siellä, missä riita-asian käsittely tapahtuu.

Kiinteät kulut

Kiinteät oikeudenkäyntikulut riita-asioissa

Riita-asian asianosaisten kiinteät oikeudenkäyntikulut

Tietoja tuomioistuinmaksuista on oikeusviraston (*Her Majesty's Courts Service*) verkkosivustossa. Nämä maksut on maksettava oikeudellisten edustuskulujen lisäksi.

Missä vaiheessa riita-asian oikeudenkäyntiä kiinteät kulut on maksettava?

Tuomioistuinmaksut on maksettava kunkin sellaisen oikeudenkäynnin alussa, josta tuomioistuinmaksuja peritään. Mahdolliset muut palkkiot ja kiinteät kulut maksetaan tavallisesti sen jälkeen, kun oikeudenkäynti on päättynyt.

Kiinteät oikeudenkäyntikulut rikosasioissa

Rikosasian asianosaisten kiinteät oikeudenkäyntikulut

Syytetyllä voi olla oikeus oikeusapuun puolustautuakseen rikosasian oikeudenkäynnissä, jos hän täyttää oikeusavun edellytykset. Lisätietoja oikeusavusta ja sen edellytyksistä annetaan jäljempänä. Jos syytetty ei saa oikeusapua, hänen sopii kustannuksista oikeudellisen edustajansa kanssa.

Missä vaiheessa rikosoikeudenkäyntiä kiinteät kulut on maksettava?

Todistajan- tai asiantuntijapalkkiot on yleensä maksettava asian käsittelyn päättyessä.

Kiinteät oikeudenkäyntikulut valtio-oikeudellisessa oikeudenkäynnissä

Valtio-oikeudellisen asian asianosaisten kiinteät oikeudenkäyntikulut

Tuomioistuinmaksut riippuvat käsiteltävän asian lajista ja sen tuomioistuimen asteesta (asemasta), jossa oikeudenkäynti on pantu vireille. Myös muut kulut, kuten oikeudellisesta edustuksesta aiheutuvat kulut, on otettava huomioon.

Missä vaiheessa valtio-oikeudellista oikeudenkäyntiä kiinteät kulut on maksettava?

Tuomioistuinmaksut on maksettava kunkin sellaisen oikeudenkäynnin alussa, josta tuomioistuinmaksuja peritään. Mahdolliset muut palkkiot ja kiinteät kulut maksetaan tavallisesti sen jälkeen, kun oikeudenkäynti on päättynyt.

Asiantuntijapalkkiot

Alle 5 000 punnan vaatimusta koskevissa riita-asian oikeudenkäynneissä asiantuntijakulujen enimmäismääräksi on asetettu 200 puntaa, mutta kaikissa muissa tapauksissa tuomari voi käyttää harkintavaltaansa sen suhteen, mikä hänen mielestään on asianmukaista. Tuomioistuimia vaaditaan harkitsemaan yhden ainoan yhteisen asiantuntijan käyttöä sen sijaan, että kummallakin asianosaisella olisi eri asiantuntija. Lisätietoja on [Yhdistyneen kuningaskunnan oikeusministeriön](#) verkkosivustossa.

Kääntäjien ja tulkkien palkkiot

Suurimmassa osassa siviilituomioistuinten käsittelemiä asioita tulkit varataan ja heille maksetaan keskitetysti. Asian on täytettävä tietyt kriteerit, jotta tulkki voidaan rahoittaa keskitetysti. Asian on oltava joko syytteenesepanoon liittyvä istunto (jolloin päätetään, onko asiaa käsiteltävä ylemmässä oikeusasteessa), taikka lapsia tai kotiväkivaltaa (myös pakkoavoliittoa) koskeva asia. Jos asia ei täyty yhtään edellä mainituista kriteereistä, tulkki rahoitetaan kuitenkin seuraavin edellytyksin: tulkin käyttö on ainoa tapa, jolla jutun osapuoli voi ymmärtää oikeudenkäyntiä; hän ei voi saada julkista rahoitusta; hänellä ei ole varaa maksaa tulkkia yksityisesti; eikä hänellä ole ystävää tai perheenjäsentä, joka voisi avustaa häntä. Palkkiot ilmoitetaan varausehdoissa. Palkkio voi vaihdella suuresti asiasta toiseen. Se riippuu istunnon pituudesta, välimatkasta tuomioistuimeen ja matka-ajasta sekä tulkin käyttämästä matkustustavasta. Ehtoja sovelletaan tiukasti kaikkiin kanteisiin, jotta varmistetaan, että ylimääräisiä maksuja ei suoriteta.

Kääntäjien palkkioita koskevia sääntöjä ei ole. Kääntäjä tai käännöstoimisto määrittää itse oman palkkionsa.

Missä tapauksessa hävinnyt osapuoli joutuu maksamaan voittaneen osapuolen kulut?

Yleisperiaatteen mukaan häviöjä maksaa, mutta kulujen maksajan määrääminen on kuitenkin täysin tuomarin harkinnassa. Tuomari ottaa kuluista päättäessään huomioon asianosaisten käytöksen ja mahdolliset pyrkimykset yrittää ratkaista riita ennen oikeudenkäyntiä tai sen aikana (myös vaihtoehtoisen riitojenratkaisun avulla). Kuluihin saattaa sisältyä ennalta määrättyjä kiinteitä kuluja ja pääasiaratkaisusta vastaavan tuomarin arvioimia kuluja, joille tämä on määrännyt enimmäismäärät (maksun lajin ja määrän mukaan). Kuluja voidaan käsitellä myös erillisenä asiana "yksityiskohtaisessa kulujen arvioinnissa" (*detailed assessment of costs*). Sitä käytetään yleensä vain monimutkaisissa tapauksissa, joissa kuluja on tarkasteltava lähemmin. Lisätietoja menettelystä on [Yhdistyneen kuningaskunnan oikeusministeriön](#) verkkosivustossa.

Mistä löydän tietoa sovittelusta?

Tietoja sovittelusta, myös siihen liittyvistä kustannuksista, on saatavana useissa verkkosivustoissa:

- [Alternative Dispute Resolution \(ADR\)](#) (vaihtoehtoinen riitojenratkaisu)
- [Community Legal Advice](#) (paikallisyhteisön tarjoamaa oikeudellista neuvontaa)
- [National Mediation Helpline](#) (sovittelua koskeva kansallinen tietopalvelu)
- [Yhdistyneen kuningaskunnan oikeusministeriö, vaihtoehtoista riitojenratkaisua koskevia tietoja](#)
- [Yhdistyneen kuningaskunnan oikeusviraston sovittelua koskeva verkkosivu.](#)

Perhesuhteen hajoamisesta johtuvien riitojen vaihtoehtoisesta ratkaisemisesta on tietoja perheasiain sovittelua koskevan tietopalvelun verkkosivustossa ([Family Mediation Helpline](#)). Tietopalvelu koskee ainoastaan perheasiain sovittelua. Puhelinpalvelun numero on 0845 60 26 627 (Yhdistyneessä kuningaskunnassa) ja +441823 623650 (ulkomailta). Myös seuraavissa verkkosivustoissa on tietoja perheasiain sovittelusta:

- [Direct.gov.uk](#) (tietoja julkisista palveluista)
- [Advice Now](#) (riippumatonta neuvontaa oikeuksista ja oikeusasioista)
- [Community Legal Advice](#) (paikallisyhteisön tarjoamaa oikeudellista neuvontaa)
- [Advice Guide - online help from Citizens Advice Bureau](#) (kansalaisten neuvontatoimiston verkossa julkaisema opas)
- [ADR Now](#) (vaihtoehtoinen riitojenratkaisu)
- [Her Majesty's Courts Service](#) (oikeusvirasto).

Sivustoihin tutustuvien kannattaa käyttää hakupalvelua hakusanalla *"family mediation"*.

Oikeusapu

Siviilioikeuden alalla sovellettavat tulorajat

Tiettyjä tuloihin liittyviä etuuksia saavilla ihmisillä on **oikeus saada** oikeusapua. Tällaisia etuuksia ovat toimeentulotuki, tuloihin perustuva työttömän työnhakijan korvaus, tuloihin perustuva työttömyys- ja toimeentulotukikorvaus sekä (eläkeläisille tarkoitettu) takuuluotto. Näiden etuuksien saajat ovat siis **automaattisesti taloudellisesti oikeutettuja saamaan oikeusapua**. Nämä neljä tuloihin perustuvaa etuutta tunnetaan myös yhteisesti nimellä "toimeentuloetuedet" (*subsistence benefits*), koska niiden avulla asiakkaan tulot nostetaan elämiseen tarvittavalle vähimmäistasolle.

Muutoin oikeusapua tarvitsevat ihmiset voivat saada **"ilmaista" eli maksuihin perustumatonta apua**, jos heidän kuukausittaiset bruttotulonsa ovat alle 2 657 puntaa, kuukausittain käytettävissä olevat tulot ovat alle 315 puntaa ja käytettävissä oleva pääoma on enintään 3 000 puntaa. Jos kuukausittain käytettävissä oleva tulo on 316 – 733 puntaa tai jos käytettävissä oleva pääoma on 3 000 – 8 000 puntaa, heille tarjotaan rahoitusta sillä perusteella, että he suostuvat maksamaan omavastuuosuuden oikeudenkäyntikuluista. Näitä määriä sovelletaan huhtikuusta 2009 alkaen. Määrät voivat kuitenkin muuttua, joten ne on aina tarkistettava oikeusapujärjestelmästä Englannissa ja Walesissa vastaavalta elimeltä ([Legal Services Commission](#)).

Taloudellisin perustein määräytyvän kelpoisuuden lisäksi hakijan on myös osoitettava, että **hänellä on kohtuulliset perusteet** oikeudenkäynnin aloittamiseen, oikeudessa vastaamiseen tai asianosaisuuteen ja että oikeusavun myöntäminen on asiaan liittyvissä erityisolosuhteissa kohtuullista. *Legal Services Commission* joutuu esimerkiksi harkitsemaan, onko asialla kohtuulliset mahdollisuudet menestyä, ovatko riita-asian tuottamat edut tärkeämpiä kuin julkisten varojen käyttämisestä aiheutuvat kustannukset ja koituuko hakijalle merkittävää henkilökohtaista etua oikeudenkäynnistä, kun muistetaan, että kulut on mahdollisesti maksettava takaisin, jos juttu voitetaan. Harkinta perustuu siis samanlaisiin seikkoihin, jotka yksityisesti maksava, vähävarainen asiakas ottaisi huomioon harkitessaan, turvautuuko hän oikeuskeinoihin.

Rikosoikeuden alalla vastaajiin sovellettavat tulorajat

Lokakuusta 2006 lähtien *Magistrate's Court* -tuomioistuimen (alempi rikostuomioistuin) eteen Englannissa ja Walesissa joutuvien vastaajien **tulotaso** on tutkittu. **Harkinnassa otetaan huomioon hakijan tulot suhteessa heidän perheoloihinsa**, esimerkiksi lasten lukumäärään. Jos hakijan painotettu bruttovuositulo on alle 12 475 puntaa tai jos hakija saa erityistä sosiaaliturvaetuutta tai on alle 18-vuotias, hän on taloudellisesti kelpoinen saamaan oikeusapua. Jos hakijan painotettu vuositulo ylittää 22 325 puntaa, hän ei ole taloudellisesti kelpoinen saamaan oikeusapua. Jos hakijan mukautettu tulotaso on näiden kahden raja-arvon välillä, käytettävissä olevat tulot arvioidaan yksityiskohtaisemmin. Laskelmassa otetaan huomioon todelliset asuin- ja lastenhoitokulut, ja siihen sisältyy myös elinkustannuskorvaus. Jos laskelman tuloksena saatu hakijan käytettävissä oleva vuositulo ei ylitä 3 398 puntaa, hän on taloudellisesti kelpoinen saamaan oikeusapua.

Marraskuussa 2008 hallitus järjesti kuulemisen **ehdotuksista, jotka koskivat tulotason tutkimisen ulottamista** koskemaan *Crown Court* tuomioistuinta (ylempää rikostuomioistuinta) Englannissa ja Walesissa. Se julkaisi vastauksensa kommentteihin kesäkuussa

2009. Hallitus aikoo testata malliaan viidessä *Crown Court* tuomioistuimessa tammikuussa 2010, ja laajempi kansallinen käyttöönotto on tarkoitus toteuttaa huhti - kesäkuussa 2010.

Rikosoikeuden alalla uhreihin sovellettavat tulorajat

Rikoksen uhrin ei voi saada oikeusapua. Henkilöstö ja *Witness Service* (hyväntekeväisyysjärjestön todistajille tarjoama tukipalvelu) antavat kuitenkin **emotionaalista ja käytännön tukea**. Uhrien käyttöön annetaan muun muassa erilliset odotustilat. **Nuori so-oikeutta ja rikosoikeudellista todistelua koskevan lain** mukaan (*Youth Justice and Criminal Evidence Act 1999*) haavoittuvia ja peloteltuja todistajia varten toteutetaan **erityistoimenpiteitä**, kuten mahdollisuus antaa todistus videoyhteyden kautta toisesta paikasta.

Valtion syyttäjälaitos (*Crown Prosecution Service*) on äskettäin tarkistanut jälkeenjääneille omaisille tarkoitettua tietopakettia, jonka poliisin perheyhteysvirkamiehet voivat antaa murhan tai tapon takia läheisensä menettäneille. Paketti sisältää tietoja ja neuvoja useista asioista, joita perheiden on käsiteltävä, ja siinä kerrotaan, mistä saa lisäapua, jos tarvitaan vaikkapa lapsen asuinpaikkaa tai tapaamisia koskevia oikeudellisia neuvoja.

Läheisensä murhan tai tapon takia menettäneille annettava oikeudellinen neuvonta kuului uhrien asiamiesjärjestelmään kokeiluhankkeena. Läheisensä menettäneet perheet saivat enintään 15 tuntia sosiaalisia ja henkilökohtaisia asioita koskevaa ilmaista oikeudellista neuvontaa, joka ei välittömästi liittynyt oikeudenkäyntiin. Kokeiluhanke päättyi huhtikuussa 2008, ja parhaillaan laaditaan kokeiluhankkeesta saatujen kokemusten perusteella ehdotuksia palveluksi, jolla oikeudellista neuvontaa annetaan Englannissa ja Walesissa.

Lisäksi **valtion syyttäjälaitoksen** (*Crown Prosecution Service*) uhrien auttamisjärjestelmän avulla varmistetaan, että perheille annetaan ennen oikeudenkäyntiä mahdollisuus tavata syyttäjää. Tällöin selitetään uhrin henkilökohtaisen lausuman järjestelmää (*vic tim personal statement scheme*), ja syyttäjää tarjoutuu lukemaan perheiden lausuman ennen tuomion julistamista. Oikeudenkäynnin jälkeen uhrin voidaan ohjata ehdonalaispalvelun uhriyhteysjärjestelmään. Hankkeessa nimetään uhreille yhteyshenkilö, joka pitää perheen ajan tasalla asiaankuuluvista seikoista (kuten rikollisen tuomiosta) ja avustaa perhettä, jos tämä haluaa ajantasaistaa uhrin henkilökohtaisen lausuman ehdonalaista vapautta harkitsevaa istuntoa varten.

Muut vastaajille myönnettävän oikeusavun ehdot

Henkilön, joka hakee oikeusapua Englannin ja Walesin *Magistrate's Court*- tai *Crown Court* tuomioistuimissa, on täytettävä myös ”**oikeuden etujen**” (*interests of justice*) vaatimukset. Tätä tutkittaessa otetaan huomioon eri tekijöitä, kuten johtaako väitetystä rikoksesta tuomitseminen todennäköisesti siihen, että vastaaja vangitaan tai menettää työpaikkansa, ja pystyykö vastaaja ymmärtämään oikeudenkäyntiä ja puhumaan omasta puolestaan. Jos hakijaa koskee yksi tai useampi näistä tekijöistä, hänen katsotaan yleensä täyttävän ”oikeuden etujen” vaatimukset.

Maksuton oikeudenkäynti

Tietyissä olosuhteissa henkilön ei tarvitse maksaa tuomioistuinmaksua. Hänelle voidaan myöntää **täysi vapautus**, jolloin maksua ei tarvitse lainkaan maksaa, tai **osittainen vapautus**, jolloin hän maksaa osan maksusta. Tuomioistuinmaksuista vapautumisesta saa lisätietoja oikeusviraston verkkosivustosta ([Her Majesty's Courts Service](#)).

Linkkejä

[Legal Services Commission](#), [Alternative Dispute Resolution \(ADR\)](#), [Community Legal Advice](#), [National Mediation helpline](#), [Yhdistyneen kuningaskunnan oikeusministeriön vaihtoehtoisia riitojenratkaisua koskeva verkkosivu](#), [Oikeusviraston sovittelua koskeva verkkosivu](#), [Family Mediation Helpline](#), [Direct.gov.uk](#), [Advice Now](#), [Community Legal Advice](#), [Advice Guide – online help from Citizens Advice](#), [ADR Now](#), [Her Majesty's Courts Service](#), [Solicitors' Code of Conduct](#), [HM Revenue & Customs](#), [Her Majesty's Court Service](#), [Yhdistyneen kuningaskunnan oikeusministeriö](#), [Her Majesty's Courts Service \(bailiffs\)](#), [oikeusministeriö](#)

Asiakirjoja

[United Kingdom report of the Study on Transparency of costs](#) (Yhdistyneen kuningaskunnan selvitys kustannusten avoimuudesta)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 26/06/2019

Tässä jaksossa annetaan suuntaa-antavia tietoja oikeudenkäyntikuluista Pohjois-Irlannissa.

Oikeusalan ammattilaisten palkkioiden sääntely

Sekä alemman oikeusasteen siviilituomioistuimissa (County Court) että korkeimmassa oikeudessa (Court of Judicature) sovelletaan maksutaulukoita, joista osa koskee oikeusalan ammattilaisten palkkioita.

Alemman oikeusasteen siviilituomioistuimissa tällä hetkellä sovellettavasta maksutaulukosta määrätään lainsäädännössä, joka on saatavilla [Yhdistyneen kuningaskunnan julkisen sektorin tiedotusvirastosta \(OPSI\)](#). Ylemmän oikeusasteen tuomioistuimissa (High court) sovellettavat tariffit eivät ole saatavilla internetissä. Niitä sovelletaan vain tietyissä asioissa ja tietyin edellytyksin.

Oikeudenkäyntikulujen arvioinnista vastaava viranomainen (Taxing Master) voi myös arvioida oikeudenkäyntikuluja eräissä asioissa, kuten avioero ja siihen liittyvä tasingon maksu (ancillary relief). Tämä koskee myös oikeusalan toimijoiden perimiä maksuja.

Pohjois-Irlannin oikeusapujärjestelmästä vastaava elin (Northern Ireland Legal Services Commission) määrittää kiinteät maksut sellaisissa lasten huoltoa koskevissa asioissa, joissa myönnetään oikeusapua ja jotka kuuluvat Pohjois-Irlannin lastenhuoltolain (Children (Northern Ireland) Order 1995) soveltamisalaan.

- Asioista, jotka käsitellään perheasiain tuomioistuimessa (Family Proceedings Court) ja joissa myönnetään **edustusapua** (assistance by way of representation), peritään joko tuntiperusteinen tai kiinteä maksu.
- Asioissa, jotka käsitellään perheasiain sovittelukeskuksessa (Family Care Centre) ja joissa on annettu Pohjois-Irlannin **oikeusapulain** (Legal Aid (Remuneration of Solicitors and Counsel in County Court Proceedings) Order (Northern Ireland) 1981) 3 pykälässä tarkoitettu todistus, peritään vakiomaksu. Jos 3 pykälässä tarkoitettua todistusta ei ole annettu, asiassa peritään tuntiperusteinen maksu, joka ei saa ylittää oikeusapulain 2 pykälässä säädettyä ylärajaa.
- Alemman oikeusasteen tuomioistuimissa (Magistrates Court) käsiteltävissä asumusero- ja elatusapuasioissa, joissa myönnetään edustusapua, peritään niin ikään kiinteä maksu.

1. Toimistoasianajajat (solicitors)

[Pohjois-Irlannin asianajajayhdistyksen](#) (Law Society of Northern Ireland) verkkosivustolta voi löytyä apua toimistoasianajajan hankkimisessa, mutta asianajajayhdistys ei kerää tietoja oikeudellisen edustuksen kuluista, sillä ne riippuvat useista seikoista, jotka vaihtelevat tapauksesta toiseen.

2. Oikeudenkäyntiasianajajat (Barristers)

[Pohjois-Irlannin asianajajaliiton](#) (Northern Ireland Bar Library) verkkosivustolta voi löytyä apua oikeudenkäyntiasianajajan hankkimisessa, mutta asianajajaliitto ei kerää tietoja oikeudellisen edustuksen kuluista, sillä ne riippuvat useista seikoista, jotka vaihtelevat tapauksesta toiseen.

Kiinteät kulut

Kiinteät oikeudenkäyntikulut riita-asioissa

Riita-asian asianosaisten kiinteät oikeudenkäyntikulut

Perustuslakia koskevissa asioissa kiinteät kulut riippuvat siitä, missä tuomioistuimessa asia on pantu vireille. Kulut peritään kyseisessä oikeusasteessa sovellettavien maksujen mukaisesti. Nykyiset oikeudenkäyntimaksut ovat nähtävissä Pohjois-Irlannin oikeusviraston ([Northern Ireland Court and Tribunals Service](#)) verkkosivustolla.

Tämä ei koske **oikeudellisesta edustuksesta** aiheutuvia kuluja.

Yhdistyneen kuningaskunnan korkeimmalle oikeudelle (UK Supreme Court) siirrettyihin perustuslakia koskeviin asioihin liittyvistä oikeudenkäyntimaksuista on saatavilla tietoa Yhdistyneen kuningaskunnan korkeimman oikeuden ([🌐 UK Supreme Court](#)) verkkosivustolla.

Missä vaiheessa riita-asian oikeudenkäyntiä kiinteät kulut on maksettava?

Oikeudenkäyntimaksut maksetaan yleensä oikeudenkäynnin alussa, mutta asian käsittelyn yhteydessä saatetaan periä myös muita maksuja toissijaisista menettelyistä, kuten välihakemuksista, kulujen arviointia koskevista käsittelyistä (assessment hearing) jne.

Jos henkilö ei saa oikeusapua, hän sopii kuluista yhdessä oikeudellisen edustajansa kanssa.

Kiinteät oikeudenkäyntikulut rikosasioissa

Rikosasian asianosaisten kiinteät oikeudenkäyntikulut

Jos rikoksesta syytetty saa oikeusapua, häneltä ei peritä lainkaan kuluja. Jos henkilö ei saa oikeusapua, hän sopii kuluista yhdessä oikeudellisen edustajansa kanssa.

Missä vaiheessa rikosoikeudenkäyntiä kiinteät kulut on maksettava?

Asianosaisille aiheutuvat kulut, esimerkiksi todistajille maksettavat korvaukset ja asiantuntijoiden palkkiot, maksetaan yleensä oikeudenkäynnin päättyessä. Nämä kulut eivät kuitenkaan ole kiinteät, vaan voivat vaihdella asian luonteesta riippuen.

Kiinteät oikeudenkäyntikulut perustuslakia koskevissa asioissa

Perustuslakiasian asianosaisten kiinteät oikeudenkäyntikulut

Perustuslakia koskevissa asioissa kiinteät kulut riippuvat siitä, missä tuomioistuimessa asia on pantu vireille. Kulut peritään kyseisessä oikeusasteessa sovellettavien maksujen mukaisesti. Nykyiset oikeudenkäyntimaksut löytyvät [🌐 Pohjois-Irlannin oikeusviraston](#) verkkosivustolta.

Tämä **ei** koske **oikeudellisesta edustuksesta aiheutuvia kuluja**.

Lisäksi voidaan erikseen mainita sellaisissa perustuslakia koskevissa asioissa perittävät oikeudenkäyntimaksut, jotka on siirretty **parlamentin ylähuoneelle** (House of Lords) ja uudelle **Yhdistyneen kuningaskunnan korkeimmalle oikeudelle** (UK Supreme Court). Näitä maksuja ei vielä ole määritetty.

Missä vaiheessa perustuslakiasian oikeudenkäyntiä kiinteät kulut on maksettava?

Oikeudenkäyntimaksut maksetaan yleensä oikeudenkäynnin alussa, mutta asian käsittelyn yhteydessä saatetaan periä myös muita maksuja toissijaisista menettelyistä, kuten välihakemuksista, kulujen arviointia koskevista käsittelyistä jne.

Jos henkilö ei saa oikeusapua, hän sopii kuluista yhdessä oikeudellisen edustajansa kanssa.

Oikeudellisten edustajien velvollisuus antaa ennakkotietoja

Asianosaisten oikeudet ja velvollisuudet

Toimistoasianajajien on esitettävä osapuolille arvio mahdollisista kuluista. Koska kulut kuitenkin riippuvat siitä, miten asian käsittely etenee, saattaa lopullisia kuluja olla mahdoton arvioida tarkasti oikeudenkäynnin alussa.

Kulujen määräytymisperusteet

Mistä löydän tietoa kulujen määräytymisperusteista Pohjois-Irlannissa?

Tietoa oikeudenkäyntimaksuista löytyy [🌐 Pohjois-Irlannin oikeusviraston](#) verkkosivustolta.

[🌐 Pohjois-Irlannin asianajajayhdistyksen](#) ja [🌐 Pohjois-Irlannin asianajajaliiton](#) verkkosivustoista voi olla apua oikeudellisen edustajan hankkimisessa, mutta ne eivät sisällä tietoa oikeudellisen edustuksen kuluista, sillä kulut riippuvat asian luonteesta ja siitä, voivatko osapuolet saada oikeusapua.

Millä kielillä voin saada tietoa kulujen määräytymisperusteista Pohjois-Irlannissa?

Oikeudenkäyntimaksuista löytyy tietoa englanniksi [🌐 Pohjois-Irlannin oikeusviraston](#) verkkosivustolta. Tiedot voidaan pyynnöstä toimittaa myös useilla muilla kielillä.

Mistä löydän tietoa sovittelusta?

Tietoa löytyy [Pohjois-Irlannin oikeusviraston](#) verkkosivustolta.

Lisätietoa löytyy [Pohjois-Irlannin asianajajayhdistyksen](#) verkkosivustolta.

Mistä löydän lisätietoa kustannuksista?

Tietoa kustannuksista verkkosivuilla

[Pohjois-Irlannin oikeusviraston](#) verkkosivuilla luetellaan kaikki oikeudenkäyntimaksut.

Mistä löydän tietoa menettelyjen keskimääräisestä kestosta?

Tilastotietoa tuomioistuinten toiminnasta löytyy [Pohjois-Irlannin oikeusviraston](#) verkkosivustolta.

Mistä löydän tietoa menettelyjen keskimääräisistä kokonaiskustannuksista?

Tällaisia tietoja ei esitellä missään.

Alemman oikeusasteen siviilituomioistuimissa ja ylemmän oikeusasteen tuomioistuimissa perittävät oikeudenkäyntimaksut on määritetty asiaa koskevissa taulukoissa. Maksut ovat kuitenkin ohjeellisia eivätkä aina lopullisia, sillä maksutaulukoita ei sovelleta kaikissa tapauksissa. Lisäksi ilmoitetut maksut koskevat ainoastaan kyseistä oikeusastetta.

Alemman oikeusasteen siviilituomioistuimissa tällä hetkellä sovellettavat oikeudenkäyntimaksut löytyvät [julkisen sektorin tiedotusviraston](#) verkkosivuilta.

Ylemmän oikeusasteen tuomioistuimissa sovellettavat maksutaulukot eivät ole saatavilla internetissä.

Arvonlisävero

Miten nämä tiedot annetaan?

Sovellettava arvonlisävero voidaan periä vuoden 1983 arvonlisäverolaissa tarkoitetuista kuluista, maksuista ja kustannuksista. Yksityiskohtaista tietoa oikeudenkäyntimaksuista löytyy [Pohjois-Irlannin oikeusviraston](#) verkkosivustolta, jossa esitetään maksut ilman arvonlisäveroa.

Oikeusapu

Ansiotuloraja siviilioikeuden alalla

Oikeusapua myönnetään yleensä henkilöille, joiden vuotuiset käytettävissä olevat tulot ovat enintään 9 937 puntaa, poikkeuksena henkilövahingot, joiden tapauksessa määrä on 10 955 puntaa. Eräissä lasten huoltoa koskevissa perheoikeudellisissa menettelyissä (ns. **Children Order proceedings**) voi oikeusapua saada tuloista riippumatta. Nämä erityistapaukset perustuvat lastenhuoltolakiin. Lisätietoja on saatavilla Pohjois-Irlannin oikeusviraston ([Northern Ireland Courts and Tribunals Service](#)) verkkosivustolla.

Vastaaajaa koskeva ansiotuloraja rikosoikeuden alalla

Pohjois-Irlannissa ei ole tiettyä ansiotulorajaa, jota sovellettaisiin vastaajalle myönnettävään oikeusapuun. Tuomari myöntää vastaajalle oikeusapua, jos hän on vakuuttunut siitä, että vastaajan varat eivät riitä oikeudellisen edustajan palkkaamiseen.

Rikoksen uhria koskeva ansiotuloraja rikosoikeuden alalla

Rikosoikeusjärjestelmä ei sisällä uhreille myönnettävää oikeusapua.

Kun rikoksen uhrit hakevat korvauksia, tämä tapahtuu yleensä oikeusapujärjestelmän ulkopuolella. Hallitus on luonut erillisen, lakisäätöisen järjestelmän, josta maksetaan korvauksia rikoksen uhreille: Pohjois-Irlannissa rikosvahingon korvaamista koskeva järjestelmä (Criminal Injury Compensation Scheme). Tämän järjestelmän mukaan uhrien ei tarvitse saada oikeudellista neuvontaa tai edustusta voidakseen hakea korvausta. Uhrit saavat maksutonta apua hakemusten täyttämiseksi valtion rahoittamalta [Pohjois-Irlannin rikosuhrien tukijärjestöltä](#).

Rikosoikeusjärjestelmän kautta uhrit voivat saada muuta tukea kuin oikeusapua: esimerkiksi [Pohjois-Irlannin oikeusviraston](#) verkkosivustolta löytyy tietoa ja perusteelliset ohjeet menettelyistä rikoksen uhreille ja todistajille.

Myös [Pohjois-Irlannin rikosuhrien tukijärjestö](#), joka on hyväntekeväisyysjärjestö, tarjoaa rikoksen uhriksi joutuneille henkistä tukea, tietoa ja käytännön apua.

Muut edellytykset oikeusavun myöntämiseksi vastaajalle

Vastaaaja voi Pohjois-Irlannissa saada maksutonta oikeusapua oikeudellisen edustajan hankkimista varten, jos hän täyttää seuraavat kaksi ehtoa: hänen varansa eivät riitä oikeudellisen edustajan palkkaamiseen, ja oikeuden toteutumisen kannalta on tärkeää, että vastaaja saa maksutonta oikeusapua.

Maksuttomat oikeudenkäynnit

- [Pohjois-Irlannin oikeusvirasto](#) noudattaa käytäntöä, jonka mukaan oikeudenkäyntimaksut voidaan peruuttaa tai niistä voidaan myöntää vapautus. Menettely on tarveharkintainen, ja hakijoiden on käytettävä määrättyä lomaketta.
- Rikosasian oikeudenkäynti on maksuton sellaiselle vastaajalle, joka saa oikeusapua.
- Kuten edellä todettiin, oikeusapua myönnetään yleensä henkilöille, joiden vuotuiset käytettävissä olevat tulot ovat enintään 9 957 puntaa.
- Eräissä **lasten huoltoa koskevissa** perheoikeudellisissa **menettelyissä** (Children Order proceedings) voi oikeusapua saada tuloista riippumatta. Nämä erityistapaukset perustuvat lastenhuoltolakiin.
- Maksujen määräämisestä tai niistä luopumisesta päättää tuomioistuin.

Missä tapauksessa hävinnyt osapuoli joutuu maksamaan voittaneen osapuolen kulut?

Tuomioistuin päättää, maksaako hävinnyt osapuoli voittaneen osapuolen kulut. **Pohjois-Irlannin korkeimman oikeuden oikeudenkäyntisäännöissä (Rules of the Supreme Court for Northern Ireland)** ja **alemman oikeusasteen siviilituomioistuinten oikeudenkäyntisäännöissä (County Court Rules)** on kustannuksia koskevia määräyksiä, mutta säännöt eivät ole saatavilla internetissä.

Asiantuntijapalkkiot

Asiantuntijoiden lukumäärää on rajoitettu oikeudenkäyntisäännöissä (sekä Pohjois-Irlannin korkeimman oikeuden oikeudenkäyntisäännöissä että alemman oikeusasteen siviilituomioistuinten oikeudenkäyntisäännöissä). Asiantuntijapalkkioista ei ole olemassa kiinteitä taulukoita, sillä palkkiot riippuvat asiantuntijasta ja siitä, millaisia asiantuntijapalveluja oikeudenkäynnissä tarvitaan.

Kääntäjien ja tulkkien palkkiot

Kun siviili- tai perheoikeudellinen oikeudenkäynti rahoitetaan yksityisesti, yleensä tulkin palveluja tarvitsevan osapuolen on huolehdittava itse järjestelyistä ja katettava kustannukset.

Pohjois-Irlannin oikeusvirasto kuitenkin järjestää ja maksaa tulkin englantia puhumattomille asianosaisille seuraavissa tapauksissa: rikossyytteen nostaminen, lapsia koskevat perheoikeudelliset asiat ja perheväkivalta (mukaan lukien pakkoavioliitto).

Jollei tapaus täytä edellä mainittuja kriteerejä, tulkkaukseen voidaan kuitenkin maksaa, jos tuomari katsoo, että asianosainen ei muutoin pysty ymmärtämään oikeudenkäyntiä, ja jos asianosainen ei pysty saamaan julkista rahoitusta, asianosaisella ei ole varaa maksaa tulkkia itse tai tuomari nimenomaan määrää nimittämään tulkin.

Kun Pohjois-Irlannin oikeusvirasto järjestää tulkin ja maksaa tulkkaukset, kulut vahvistetaan tulkkauksilauksen ehdoissa. Palkkio voi vaihdella tapauskohtaisesti riippuen oikeuskäsittelyn pituudesta, tuomioistuimen etäisyydestä ja edestakaisesta matkustusajasta sekä tulkin käyttämästä liikennemuodosta. Kaikkiin korvaushakemuksiin sovelletaan tiukasti ehtoja sen varmistamiseksi, ettei korvauksia makseta liikaa.

Linkkejä

[Pohjois-Irlannin asianajajayhdistys](#)

[Pohjois-Irlannin asianajajaliitto](#)

[Yhdistyneen kuningaskunnan julkisen sektorin tiedotusvirasto](#)

[Tietoa oikeudenkäyntimaksuista Pohjois-Irlannin oikeusviraston verkkosivuilla](#)

[Pohjois-Irlannin oikeusvirasto](#)

[Tietoa kaupallisten asioiden luettelosta Pohjois-Irlannin oikeusviraston verkkosivuilla](#)

[Pohjois-Irlannin rikosuhrien tukijärjestö](#)

Asiakirjoja

Yhdistyneen kuningaskunnan kertomus kustannusten avoimuutta koskevasta tutkimuksesta

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 26/06/2019

Oikeudenkäyntikulut - Skotlanti

Tällä sivulla on suuntaa-antavia tietoja oikeudenkäyntikuluista Skotlannissa.

Oikeusalan ammattilaisten palkkioiden sääntely

Oikeusalan ammattilaisten asiakkailtaan veloittamia palkkioita **ei säännellä**. Joitakin säännöksiä on kuitenkin annettu **oikeudenkäyntikulujen määräämisestä toisen osapuolen korvattavaksi**.

Toimistoasianajajat (*solicitors*)

Toimistoasianajajien palkkioita ei säännellä. Ne määräytyvät erilaisten ajettavaan asiaan liittyvien tekijöiden perusteella.

Oikeudenkäyntiasianajajat (*advocates*)

Oikeudenkäyntiasianajajien palkkioita ei säännellä. Ne määräytyvät erilaisten ajettavaan asiaan liittyvien tekijöiden perusteella.

Kiinteät kulut

Kiinteät oikeudenkäyntikulut riita-asioissa

Riita-asian asianosaisten kiinteät kulut

Kiinteät kulut riippuvat kulloisestakin **menettelystä** ja siitä, missä **tuomioistuimessa** asia pannaan vireille. Kiinteitä maksuja veloitetaan esimerkiksi seuraavissa menettelyvaiheissa:

- haastehakemuksen jättäminen asian vireille panemiseksi
- täydentävien asiakirjojen jättäminen
- istuntoajan varaaminen
- tuomioistuimessa oikeusistuntoon kulunut aika (päiväkorvaus)
- kululaskelman jättäminen oikeudenkäyntikulujen määräämistä varten
- valituksen kirjaaminen.

Kulut ja maksut määritetään kunkin kanneryhmän osalta Skotlannin lakiin perustuvilla määräyksillä (*Statutory Instrument*), jotka tunnetaan nimellä **Fee Orders** (maksusäädökset). Sivillioikeudenkäynneissä sovellettavat maksusäädökset ovat *Sheriff Court Fees Order 1997* ja *Court of Session Fees Order 1997*. Niitä on sittemmin tarkistettu lukuisilla muutossäädöksillä maksukorotusten

huomioimiseksi. Lisätietoja Skotlannin maksusäädöksistä ja niiden muutoksista on oikeusviraston eli [Scottish Court Services](#) verkkosivustolla.

Perheoikeus – avioero ja rekisteröidyn parisuhteen purkaminen

Avioerohakemus tai hakemus rekisteröidyn parisuhteen purkamiseksi voidaan jättää *Sheriff Courtissa* tai *Court of Sessionissa*

joko yksinkertaistetussa menettelyssä

tai tavanomaisessa menettelyssä.

Sheriff Courtissa yksinkertaistetun avioerohakemuksen tai rekisteröidyn parisuhteen purkamista koskevan hakemuksen jättämisestä veloitetaan nykyisin 95 punnan ja *Court of Sessionissa* 105 punnan maksu. Jos haastemies joutuu antamaan avioeropaperit tiedoksi vastapuolelle, siitä veloitetaan lisämaksu. *Sheriff Courtissa* ja *Court of Sessionissa* se on 10 puntaa, minkä lisäksi haastemies veloittaa erillisen palkkion.

Tavanomainen avioerohakemus tai hakemus rekisteröidyn parisuhteen purkamiseksi pannaan vireille haasteella (*initial writ*) *Sheriff Court* tuomioistuimessa. Avioeroa tai rekisteröidyn parisuhteen purkamista koskevasta hakemuksesta veloitettava maksu on nykyisin 125 puntaa. Näissä asioissa tuomioistuin ei kuitenkaan toimita haastetta vastapuolelle. Hakijan on itse huolehdittava haasteen tiedoksiantamisesta asianajajan tai haastemiehen kautta, ja nämä veloittavat siitä erikseen. Menettelyn eri vaiheissa tulee maksettavaksi vielä muitakin kuluja sen mukaan, miten asian käsittely etenee tuomioistuimessa (ks. edellä). Jos vastapuoli ei vastusta hakemusta, ainakin päätöshakemuksen (*minute for decree*) jättämisestä veloitetaan lisämaksu, joka on nykyisin 55 puntaa. *Court of Session -tuomioistuimessa* avioeroa tai rekisteröidyn parisuhteen purkamista koskevan *initial writ* haasteen jättämisestä veloitetaan nykyisin 140 punnan hakemusmaksu.

Perheoikeus – lasten huoltajuus ja elatusapu

Perheoikeudellisissa asioissa **lapsen huolto-** tai **elatusapuhakemuksesta** suoritettavan maksun suuruus riippuu siitä, **tehdäänkö hakemus avioerohakemuksen tai rekisteröidyn parisuhteen purkamista koskevan hakemuksen yhteydessä**. Jos näin on, sovelletaan tavanomaisesta avioerohakemuksesta tai rekisteröidyn parisuhteen purkamista koskevasta hakemuksesta veloitettavia maksuja.

Jos avioeroa tai rekisteröidyn parisuhteen purkamista ei haeta, sovelletaan *initial writ* haasteen jättämisestä veloitettavaa maksua, joka on nykyisin 80 puntaa. Menettelyn myöhemmissä vaiheissa tulee maksettavaksi joitakin lisämaksuja sen mukaan, miten asian käsittely etenee tuomioistuimessa.

Court of Sessionissa maksu on 140 puntaa. Tässäkin tapauksessa voidaan joutua suorittamaan lisämaksuja sen mukaan, miten asian käsittely etenee tuomioistuimessa.

Kauppaoikeus – sopimukset ja vahingonvastuu

Kauppaoikeudellisissa tapauksissa maksun **määrä riippuu kantajan vaatimuksista ja sen tuomioistuimen oikeudenkäytösäännöistä, jossa kantaja panee asian vireille**.

Jos kantaja esimerkiksi nostaa *Sheriff Courtissa* vähäistä, alle 3 000 punnan vaadetta koskevan kanteen, haastehakemuksesta veloitettava maksu on oikeudenkäytösääntöjen mukaan 15 puntaa, jos vaade on enintään 200 puntaa, ja 65 puntaa, jos vaade on 200–3 000 puntaa. Myöhemmin voi tulla maksettavaksi vielä muita kuluja. Jos esimerkiksi haasteen tiedoksianto annetaan toimeksi haastemiehelle, haastemiehen palkkion lisäksi on maksettava 10 punnan toimitusmaksu. Tuomioistuimen kirjaaja (*sheriff clerk*) voi kuitenkin järjestää haasteen tiedoksiannon tuomioistuimen puolesta vain, jos kantaja on luonnollinen henkilö. Muiden osapuolten on järjestettävä tiedoksianto joko asianajajan tai haastemiehen välityksellä, jolloin tiedoksiantaja veloittaa palvelusta erikseen.

Jos kantaja nostaa nopeutettua menettelyä (*summary cause*) koskevien oikeudenkäytösääntöjen mukaisen kanteen, jossa vaateen määrä on esimerkiksi 3 000–5 000 puntaa, haastehakemuksen jättämisestä veloitetaan 65 punnan maksu. Myöhemmin voi tulla maksettavaksi vielä muita kuluja (ks. edellä). Tässä tapauksessa kirjaaja ei voi järjestää haasteen tiedoksiantamista vastaajalle, vaan kantajan on itse huolehdittava sen tiedoksiantamisesta joko asianajajan tai haastemiehen välityksellä. Nämä veloittavat tiedoksiannosta erillisen palkkion.

Jos kantaja nostaa tavanomaista menettelyä (*ordinary cause*) koskevien oikeudenkäytösääntöjen mukaisen kanteen, jossa vaateen määrä on esimerkiksi yli 5 000 puntaa, tai jos kanne kuuluu oikeudenkäytösääntöjen 40 luvun (kauppaoikeudelliset kanteet) soveltamisalaan, haastehakemuksen jättämisestä veloitetaan nykyisin 80 punnan maksu. Myöhemmin voi tulla maksettavaksi vielä muita kuluja (ks. edellä).

Jos kanne nostetaan *Court of Sessionissa*, vireillepanomaksu on 180 puntaa. Myöhemmin voi tulla maksettavaksi vielä muita kuluja (ks. edellä).

Missä vaiheessa riita-asian oikeudenkäyntiä kiinteät kulut on maksettava?

Vireillepanomaksu suoritetaan siinä vaiheessa, kun **haastehakemus** jätetään tuomioistuimeen. Jos haasteen tiedoksianto annetaan toimeksi haastemiehelle (esim. vähäisiä vaateita koskevat kanteet, joissa kantaja on yksityishenkilö, ja yksinkertaistetut avio- ja avoerohakemukset), 10 punnan maksu suoritetaan siinä vaiheessa, kun palvelua pyydetään. Tuomioistuimen kirjaaja tai virkailija maksaa pyydettyä haastemiehen palkkion saatuaan tältä laskun. Muita maksuja veloitetaan täydentävien asiakirjojen jättämisestä, istuntoajan varaamisesta, tuomioistuimessa oikeusistuntoon kuluneesta ajasta (päiväkorvaus), kululaskelman jättämisestä oikeudenkäyntikulujen määräämistä varten sekä valituksen kirjaamisesta.

Kiinteät oikeudenkäyntikulut rikosasioissa

Rikosasian asianosaisten kiinteät kulut

Asianosaisille ei aiheudu kuluja rikosasioissa. Syytetyille voidaan myöntää oikeusapua **tuloihin perustuvan tarveharkinnan perusteella**.

Kiinteät oikeudenkäyntikulut perustuslakia koskevissa asioissa

Perustuslakiasian asianosaisten kiinteät kulut

Ihmisoikeuskysymyksiä voidaan tuoda esille minkä tahansa siviilioikeudenkäynnin yhteydessä. Maksu riippuu vireille pantavan kanteen muodosta ja kantajan vaatimuksesta. Se on

- 15 puntaa sellaisia vähäisiä vaateita koskevissa kanteissa, joissa vaade on enintään 200 puntaa
- 65 puntaa sellaisia vähäisiä vaateita koskevissa kanteissa, joissa vaade on 200–3 000 puntaa
- 65 puntaa sellaisissa nopeutetussa menettelyssä käsiteltävissä kanteissa, joissa vaade on 3 000–5 000 puntaa
- 80 puntaa sellaisissa tavanomaisessa menettelyssä käsiteltävissä kanteissa, joissa vaade on yli 5 000 puntaa
- 80 puntaa nopeutetussa menettelyssä käsiteltävissä hakemusasioissa
- 180 puntaa *Court of Sessionissa* käsiteltävissä kanteissa.

Kaikissa näissä kannemuodoissa voi menettelyjen myöhemmässä vaiheessa tulla maksettavaksi muitakin kuluja sen mukaan, miten asian käsittely etenee tuomioistuimessa (ks. edellä).

Missä vaiheessa perustuslakiasian oikeudenkäyntiä kiinteät kulut on maksettava?

Perustuslaillisissa oikeudenkäynneissä veloitetaan maksu haastehakemuksen jättämisestä asian vireille panemiseksi, täydentävien asiakirjojen jättämisestä, istuntoajan varaamisesta, tuomioistuimessa oikeusistuntoon kuluneesta ajasta (päiväkorvaus), kululaskelman jättämisestä oikeudenkäyntikulujen määräämistä varten sekä valituksen kirjaamisesta.

Oikeudellisten edustajien velvollisuus antaa ennakkotietoja

Asianosaisten oikeudet ja velvollisuudet

Asianajajalla on **velvollisuus kertoa asiakkailleen, mitä maksuja** hän aikoo palveluistaan veloittaa. On myös asiallista esittää asiakkaalle arvio siitä, voiko kanne menestyä ja paljonko kuluja siitä aiheutuu. **Asianajajan tapaohjeissa** (*Standards of Conduct for Scottish Solicitors*) edellytetään, että asianajajan on annettava asiakkailleen tietoa selkeästi ja tehokkaasti.

Kulujen määrätymisperusteet

Mistä saa tietoa kulujen määrätymisperusteista?

Scottish Court Servicen verkkosivustolla on vain rajoitetusti tietoja oikeudenkäyntimaksuista.

Lexis/Nexis Butterworthsin vuosittain julkaisemassa **lainsäädäntöhakemistossa** (*Scottish Law Directory*) on oikeudenkäyntikuluja käsittelevä liite.

Millä kielellä tiedot kulujen määrätymisperusteista julkaistaan?

Kaikki tiedot ovat saatavilla englanniksi.

Scottish Court Servicen verkkosivulla on tietoja oikeudenkäyntimenettelyistä myös muilla kielillä.

Lisäksi siellä on luettelo gaelin, bengalin, kantoninkiinan, punjabin ja urdun kielille käännettyistä asiakirjoista ja esitteistä.

Mistä saa tietoa sovittelusta?

[☞ Skotlannin sovittelijaverkosto](#) (*Scottish Mediation Network*) on vuodesta 2004 lähtien julkaissut sivustollaan hakukarttaa, jonka avulla voi etsiä sovittelupalveluja. Karttatietoja on päivitetty useaan otteeseen Skotlannin hallituksen tuella. Kartan linkki ([☞ Skotlannin sovittelijaverkosto](#)) esiintyy monissa esitteissä ja eri verkkosivuilla. Sovittelijaverkostosta vastataan myös puhelintiedusteluihin, jotka ohjataan eteenpäin asiaa hoitaville sovittelupalveluille. **Sovittelijarekisteristä** (*Scottish Mediation Register*) käy ilmi kunkin sovittelijan ammattikokemus. Näin asiakkaila on käytettävissään enemmän tietoa sopivan sovittelijan valitsemiseksi.

Mistä saa lisätietoa kustannuksista?

Tietoa kustannuksista verkkosivuilla

[☞ Skotlannissa veloitettavista oikeudenkäyntimaksuista](#) on saatavilla seuraavat tiedot:

- tiivistelmät *High Courtia*, *Court of Sessionia* ja *Sheriff Courteja* koskevista maksusäädöksistä
- lomake, jolla haetaan vapautusta maksuista
- asianosaisilta *Sheriff Courtissa* yleisimmistä kanteista veloittavat maksut
- linkit maksusäädösten muutoksiin.

Mistä saa tietoa menettelyjen keskimääräisestä kestosta?

Skotlannin hallitus julkaisee [☞ verkkosivuillaan](#) tietoja nopeutetussa menettelyssä kuuden kuukauden kuluessa ratkaistujen rikosoikeudellisten asioiden määrästä. Noin 95 prosenttia kaikista rikostuomioistuimissa käsiteltävistä asioista ratkaistaan nopeutetussa menettelyssä. Siviiliasioiden keskimääräisestä kestosta ei ole tietoja. Jopa samanlaisessa menettelyssä ratkaistavat asiat ovat niin erilaisia, että niiden käsittelyn kesto voi vaihdella huomattavasti. Asianajaja, jolla on kokemusta kyseisistä menettelyistä, pystyy esittämään arvion menettelyn kestosta.

Mistä saa tietoa menettelyjen keskimääräisistä kokonaiskustannuksista?

Keskimääräisistä kustannuksista ei ole saatavilla tietoja, koska kukin tapaus on erilainen. Asianajaja, jolla on kokemusta kyseisenlaisista tapauksista, pystyy arvioimaan, paljonko oikeudenkäynnistä voi aiheutua kuluja.

Arvonlisävero

Miten tiedot annetaan?

Alv sisältyy julkaistuihin hintoihin.

Paljonko arvonlisäveroa peritään?

Sovellettava alv-kanta on 20 prosenttia.

Oikeusapu

Sovellettava tuloraja siviiliasioissa

Siviiliasioissa oikeusavusta päätetään tarveharkinnan perusteella hakijan käyttövaran mukaan käyttämällä porrastettua maksuasteikkoa. Nykyisin oikeusapua voivat saada henkilöt, joiden vuositulot ovat enintään 25 450 puntaa.

Vastaajiin sovellettava tuloraja rikosasioissa

Muodollisessa menettelyssä (*solemn procedure*) käsiteltävissä asioissa ratkaiseva peruste oikeusavun myöntämiselle on, koituuko oikeudenkäyntikuluista kohtuuton taloudellinen rasitus hakijalle tai hänen huollettavilleen. Varsinaista tulorajaa ei ole asetettu.

Sama periaate pätee nopeutetussa menettelyssä (*summary procedure*) käsiteltäviin asioihin, joissa syytetty kiistää syyllisyytensä ja hakee oikeusapua täysimääräisenä. Tässäkään tapauksessa ei ole mitään lakisääteistä tulorajaa.

Oikeusavun laskennasta vastaa **oikeusapulautakunta** (*Legal Aid Board*). Käytännössä se soveltaa (1. huhtikuusta 2011 lähtien) viikkotulorajaa, joka vastaa 26 239 punnan vuosituloja. Viikoittainen käyttövara on näissä tapauksissa enintään 245 puntaa.

Käyttövara laskettaessa vähennetään ensin välttämättömät viikoittaiset menot sekä mahdollisista huollettavista maksetut etuudet. Jos hakijan käytettävissä olevat viikoittaiset tulot ovat yli 245 puntaa, lautakunta arvioi tapauskohtaisesti, aiheuttaako oikeuskulujen maksaminen hakijalle kohtuuttoman taloudellisen rasituksen.

Muissa nopeutetussa menettelyssä käsiteltävissä rikosasioissa asianosainen voi saada asianajajalta edustukseen perustuvaa neuvontaa (*advice by way of representation*, ABWOR), jos hän myöntää syyllisyytensä tai jos asian käsittely jatkuu asianosaisen toimittamatta vastinetta. Viikoittainen käyttövara on tässä tapauksessa enintään 245 puntaa. Tuloina otetaan huomioon kaikki tulolajit joitakin sosiaalietuuksia (joiden perusteella tarveharkinta jätetään automaattisesti tekemättä) tai muita etuuksia sekä huollettavista maksettuja lisiä lukuun ottamatta.

Rikoksen uhrin sovellettava tuloraja

Rikoksen uhri ei voi saada **täysimääräistä oikeusapua**. Asianajaja voi antaa uhrille neuvoja ja avustaa menettelyissä, mutta oikeudellisen edustajan käyttöön ei myönnetä oikeusapua. Viikoittainen käyttövara on näissä tapauksissa enintään 245 puntaa. Tuloina otetaan huomioon kaikki tulolajit joitakin sosiaali- tai muita etuuksia sekä huollettavista maksettuja lisiä lukuun ottamatta.

Jos oikeusapua haetaan rikosvahingosta johtuvan vaateen yhteydessä, tulorajat määritetään enintään 26 239 punnan vuotuisen käyttövaran perusteella. Nämä vaatteet voidaan tietyin edellytyksin osoittaa **rikosvahinkojen korvausvirastolle** (*Criminal Injuries Compensation Authority*, CICA). Tällöin oikeudellisista neuvonta- ja avustuskuluista myönnettäviin korvauksiin sovelletaan eri tulorajaa kuin siviiliasioissa.

Muut edellytykset oikeusavun myöntämiseksi rikoksen uhrille

Rikosasioissa ei ole saatavilla mitään oikeusapua uhreille.

Siviiliasioissa oikeusapuun ei ole liitetty mitään erityisiä ehtoja. Oikeusapulautakunnalla on valtuudet myöntää oikeusapua hakijan tulojen perusteella tehtävän tarveharkinnan perusteella.

Muut edellytykset oikeusavun myöntämiseksi vastaajalle

Tuomioistuimet tai oikeusapulautakunta eivät aseta oikeusavun myöntämiselle mitään erityisiä ehtoja.

Maksuton oikeudenkäynti

Seuraavissa tilanteissa **ei veloiteta** tuomioistuinmaksuja.

Sheriff Court

- väestörekisterinpitoon liittyvien säädösten nojalla tehdyt hakemukset
- sosiaalihuoltolain (*Social Work (Scotland) Act 1968, Part III*) nojalla tehdyt hakemukset
- mielenterveyslain (*Mental Health (Care and Treatment) (Scotland) Act 2003*) nojalla tehdyt hakemukset
- lastenhuoltolain (*Children (Scotland) Act 1995, Part II*) nojalla tehdyt hakemukset tai muutoksenhaut
- kulutusluottolain (*Consumer Credit Act 1974*) 129 §:n nojalla tehdyt hakemukset
- velallislain (*Debtors (Scotland) Act 1987*) tai velkajärjestelylain (*Debt Arrangement and Attachment (Scotland) Act 2002*) mukaiset velallisia ja velkojia koskevat menettelyt, lukuun ottamatta huutokaupparaportin ja tuomioistuimen määräämän tilintarkastajan tarkastuskertomuksen tarkastamisesta veloitettavaa maksua
- pesäluettelon ja sen täydennyksen tai oikaisun vastaanottaminen tai tarkastaminen (myös silloin, kun henkilö, jota pesänjakoluvan hakeminen koskee, on kuollut asepalveluksessa).

Court of Session

Velallislakiin (*Debtors (Scotland) Act 1987*) perustuvissa menettelyissä velallisilta ei veloiteta maksuja.

Niitä ei veloiteta myöskään istunnossa suullisesti esitetyistä aloitteista tai vasta-aloitteista, joiden ainoana tarkoituksena on käynnistää seuraava menettelyvaihe ja jotka koskevat seuraavia säännöksiä:

1. 19.1 kohta (päätöksen antaminen asianosaisen poissa ollessa)
2. 22.3(5)(a) kohta (pöytäkirjan päättäminen)
3. 36.13 kohta (tuomarin kuolema tai työkyvyttömyys, asian uudelleen käsittely)
4. 37.1(2)(b), 37.1(6) ja 37.1(7) kohta (valamiesoikeudenkäynnin pitämistä koskeva hakemus)

5. 37.10 kohta (tuomioiden täytäntöönpano)
6. 38.17(1) kohta (päätöksen hakeminen käsittelyn aloittamisesta)
7. 40.7(3) kohta (valituksen tiedoksiantoa seuraava menettely)
8. 40.11(1)(a) kohta (valituksen ratkaisemisen aikaistaminen), mutta vain sillä edellytyksellä, että aloite liittyy 40.7A kohtaan (pyyntö sellaisesta välipäätöksestä, joka ei ole lopullinen tuomio, tehdyn valituksen ratkaisemisen aikaistamiseksi)
9. 41.15(1) kohta (aloite valituksen käsittelystä)
10. 40.15(1) kohta (päätös valituksen käsittelystä)
11. 41.22(1) kohta (aloite jatkokäsittelyn käynnistämiseksi)

Lisäksi osapuolet voidaan tietyin edellytyksin vapauttaa tuomioistuinmaksuista, jos

- henkilö tai hänen puolisonsa saa sosiaalietuuslain (*Social Security Contributions and Benefits Act 1992*) mukaista toimeentulotukea
 - henkilö saa työnhakijoita koskevan lain (*Jobseekers Act 1995*) mukaista ansiosidonnaista työttömyyskorvausta
 - henkilö saa oikeusapulain (*Legal Aid (Scotland) Act 1986*) 13 §:n 2 momentissa tarkoitettua oikeusapua sellaisessa maksutaulukossa mainitussa siviilioikeudellisessä asiassa, jonka yhteydessä veloitetaan maksu
 - maksu veloitetaan avioeroa tai rekisteröidyn parisuhteen purkamista koskevasta yksinkertaistetusta hakemuksesta, jonka yhteydessä henkilö saa asianajajalta oikeusapulain mukaista neuvontaa ja apua
 - henkilön asianajaja ajaa sellaista maksutaulukossa mainittua asiaa, josta veloitettava maksu perustuu oikeusapulain erityisen kiireellistä oikeusapua koskevassa 36 §:ssä tarkoitettuun säännökseen
 - henkilö tai hänen puolisonsa saa eläkehyvityslain (*State Pension Credit Act 2002*) mukaista hyvitystä
 - henkilö tai hänen puolisonsa saa työtulon verovähennystä, edellyttäen, että
1. henkilölle on myönnetty lapsiperheille kuuluva verovähennys tai henkilö ja hänen puolisonsa hakevat yhdessä lapsiperheille kuuluvaa verovähennystä (*Tax Credits Act 2002, 3 §:n 5 momentin A almomentti*)
 2. henkilölle myönnetyn verovähennyksen yhtenä määräytymisperusteena on vammaisuus tai vaikeavammaisuus (tai molemmat)
 3. työtulon verovähennyksen laskennassa huomioon otettavat veronalaiset vuositulot ovat enintään 16 642 puntaa
- henkilölle tai hänen puolisolleen maksetaan sosiaaliturvauudistuslain (*Welfare Reform Act 2007*) mukaista ansiosidonnaista työttömyyspäivärahaa ja toimeentulolisää.

Missä tapauksessa hävinnyt osapuoli joutuu maksamaan voittaneen osapuolen kulut?

Tämä riippuu **vireille pantavan kanteen** muodosta. Oikeudenkäyttöä koskevat säännöt ovat varsin yksityiskohtaiset, ja niitä on aina sovellettava tapauskohtaisesti.

Pääsääntöisesti sovelletaan seuraavia periaatteita:

Vähäiset vaatimukset (enintään 3 000 puntaa)

Vähäistä vaatimusta koskevan asian käsittelyn päätteeksi tuomioistuin voi määrätä oikeudenkäyntikulut toisen osapuolen korvattaviksi. Korvauksen suuruuden voi määrittää tuomari (*sheriff*) tai vaihtoehtoisesti sen määrittää tuomion yhteydessä tai myöhemmin tuomioistuimen kirjaaja (*sheriff clerk*).

Asian hävinnyt osapuoli määrätään yleensä maksamaan sekä voittaneen osapuolen oikeudenkäyntikulut että omansa. Tavallisesti kulut korvataan vain tiettyyn enimmäisrajaan asti.

- jos vaatimuksen määrä on alle 200 puntaa, oikeudenkäyntikuluja ei yleensä määrätä korvattavaksi
- jos vaatimuksen määrä on 200–1 500 puntaa, hävinnyt osapuoli joutuu tavallisesti korvaamaan voittaneelle osapuolelle enintään 150 puntaa oikeudenkäyntikuluista
- jos vaatimuksen määrä on 1 500–3 000 puntaa, hävinnyt osapuoli joutuu tavallisesti korvaamaan voittaneen osapuolen oikeudenkäyntikuluja enintään 10 prosenttia vaatimuksen määrästä.

Jos oikeudenkäyntikuluja määrätään korvattavaksi, niihin sisällytetään myös kaikki tuomioistuinmaksut edellyttäen, ettei kulujen ja maksujen yhteenlaskettu määrä ylitä edellä mainittuja enimmäismääriä.

Nopeutetussa menettelyssä ratkaistavat kanteet (*summary cause*, enintään 5 000 puntaa)

Jos tuomioistuin määrää jommankumman asianosaisista korvaamaan oikeudenkäyntikuluja, **tuomioistuimen kirjaaja** (*sheriff clerk*) laskee korvattavan summan kiinteän kustannustaulukon perusteella. Summa riippuu vaateen määrästä ja asian käsittelyn luonteesta. Jos tuomari tai kirjaaja katsoo sen aiheelliseksi, korvaussumman laskeminen voidaan vaihtoehtoisesti antaa toimeksi tuomioistuimen määräämälle tilintarkastajalle, joka on riippumaton virkamies.

Jos vaade on riitautettu, tuomioistuimen kirjaaja kuulee ensin kumpaakin asianosaista näiden kuluja ja maksuja koskevista vaatimuksista. Tämä tapahtuu tavallisesti asian loppukäsittelyn päätteeksi. Jos tuomari päättää määrätä oikeudenkäyntikuluista jonakin myöhempänä ajankohtana tai jos käsittelyn lopussa ei ole tähän riittävästi aikaa, oikeudenkäyntikuluista voidaan järjestää toisena päivänä erillinen istunto, jossa molemmat asianosaiset voivat olla läsnä.

Hävinnyt osapuoli määrätään yleensä maksamaan sekä voittaneen osapuolen oikeudenkäyntikulut että omansa.

Kun **kirjaaja** tai **tuomioistuimen tilintarkastaja** on laskenut kulujen määrän, kululaskelma toimitetaan tuomarin hyväksyttäväksi. Jos oikeudenkäyntikulujen määrittämiseksi järjestetään erikseen toinen istunto, kirjaaja varaa käsittelyajan, johon mennessä tuomari voi hyväksyä kululaskelman.

Oikeudenkäyntikuluista ei voida antaa asiassa lopullista päätöstä (*decree*), ennen kuin tuomari on hyväksynyt kululaskelman. Päätös annetaan laskelman hyväksymisen yhteydessä.

Tavanomaisessa menettelyssä ratkaistavat kanteet (*ordinary cause*)

Tuomioistuimella on toimivalta päättää, tuomitaanko tavanomaisessa menettelyssä ratkaistavien kanteiden **oikeudenkäyntikulut korvattavaksi**. Oikeudenkäyttöäntöjen mukaan korvattavaksi tuomitut oikeudenkäyntikulut on joka tapauksessa määritettävä ennen maksupäätöksen antamista, ellei niitä muunneta kiinteäksi summaksi.

Oikeudenkäyntikulujen käsittely tuomioistuimessa etenee tavallisesti vaihe kerrallaan. Ensin tuomari päättää, onko kulut tuomittava kantajan vai vastaajan korvattavaksi. Sen jälkeen hän pyytää laatimaan kululaskelman ja toimittamaan sen tuomioistuimeen. Tuomioistuin toimittaa erittelyn tuomioistuimen riippumattomalle tilintarkastajalle, joka määrää eritellyille kuluille taulukonmukaiset hinnat ja laatii lausunnon. Kun tilintarkastaja on määrännyt laskelman kulut ja jollei tuomarilla ole huomautettavaa tilintarkastajan lausunnosta, tuomioistuin antaa päätöksen määrättyjen kulujen maksamisesta.

Court of Session

Court of Sessionissa noudatetaan vastaavaa menettelyä, jossa tuomioistuin tuomitsee oikeudenkäyntikulut toisen osapuolen korvattavaksi (jollei muutoksia koskevista säännöksistä muuta johdu) ja toimittaa kululaskelman tilintarkastajalle oikeudenkäyntikulujen määräämistä varten.

Tuomioistuin antaa päätöksen määrättyjen kulujen maksamisesta, **jollei mikään erityinen syy estä sitä**.

Asiantuntijapalkkiot

Asiantuntijapalkkioista on tavallisesti esitettävä hakemus tuomarille. Asiantuntijatodistajat ovat oikeutettuja lisäpalkkioon, joka maksetaan tavallisille todistajille maksettavien kulukorvausten lisäksi.

Kääntäjien ja tulkkien palkkiot

Jos yksinkertaistettu avioerohakemus on annettava tiedoksi Skotlannin ulkopuolella asuvalle henkilölle, hakemuksen tekävän osapuolen kuuluu oikeudenkäyttöäntöjen mukaan käännättää asiakirja sen valtion viralliselle kielelle, jossa se annetaan tiedoksi.

Tulkkien kohdalla käytäntönä on, että tulkausta tarvitseva henkilö kustantaa itse tulkin palvelut. Erityistapauksissa tuomioistuin voi katsoa oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin edellyttävän tulkin käyttöä. Siinä tapauksessa tulkin palkkio tulee tuomioistuimen maksettavaksi.

Linkkejä

[Tietoa oikeudenkäyntimaksuista](#) (oikeusviraston sivut)

[Sovittelijaverkosto](#)

[Asianajajaliitto](#)

[Oikeusapulautakunta](#)

[Sovittelijarekisteri](#)

Asiakirjoja

[Yhdistyneen kuningaskunnan kertomus kustannusten avoimuutta koskevasta tutkimuksesta](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 26/06/2019